

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ  
Vedic Literature of Ancient India

ଯଜୁର୍ବେଦ

(यजुर्वेद / Yajurveda)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ  
Vedic Literature of Ancient India

# ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ କାଣ୍ଠ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी काण्व संहिता)  
(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Kaanva Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ  
Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ  
Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)  
ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା  
ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ



**ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ**

ସଂପାଦନା

[prakash@scholarshoppe.com](mailto:prakash@scholarshoppe.com)

**ଶୁଦ୍ଧିକରଣ**



**ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା**

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,  
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

[klpandajsg@gmail.com](mailto:klpandajsg@gmail.com)



**ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ**

ଘୋଡ଼ାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,  
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

[sesanirbhaya@gmail.com](mailto:sesanirbhaya@gmail.com)

# ସୂଚୀପତ୍ର



କ୍ରମ	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା	କ୍ରମ	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
1	ପୂର୍ବାଭାଷ	5			
2	ଏହି ସଂସ୍କରଣରେ...	8			
3	ଯତ୍ନକେନ୍ଦ୍ର - ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ	24			
<b>କାଣ୍ଡ ସଂହିତା</b>					
4	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧	43	24	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୧	212
5	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨	51	25	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୨	225
6	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩	60	26	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୩	234
7	ଅଧ୍ୟାୟ - ୪	69	27	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୪	244
8	ଅଧ୍ୟାୟ - ୫	76	28	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୫	251
9	ଅଧ୍ୟାୟ - ୬	84	29	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୬	260
10	ଅଧ୍ୟାୟ - ୭	91	30	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୭	267
11	ଅଧ୍ୟାୟ - ୮	98	31	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୮	274
12	ଅଧ୍ୟାୟ - ୯	104	32	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୯	277
13	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୦	111	33	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୦	284
14	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୧	118	34	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୧	291
15	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୨	126	35	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୨	298
16	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୩	137	36	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୩	308
17	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୪	151	37	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୪	314
18	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୫	160	38	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୫	319
19	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୬	167	39	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୬	326
20	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୭	178	40	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୭	330
21	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୮	188	41	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୮	334
22	ଅଧ୍ୟାୟ - ୧୯	198	42	ଅଧ୍ୟାୟ - ୩୯	339
23	ଅଧ୍ୟାୟ - ୨୦	206	43	ଅଧ୍ୟାୟ - ୪୦	342

# ପୂର୍ବାଭାଷ



## ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

- ମାତାପିତୃଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
- ସର୍ବଭ୍ୟୋ ଗୁରୁଭ୍ୟୋ ନମଃ ।
- ଶ୍ରୀ ମହାଗଣପତୟେ ନମଃ ।
- ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ନମଃ ।
- ସର୍ବଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ନମଃ ।
- ଶ୍ରୀ ବେଦାୟ ନମଃ ।
- ଶ୍ରୀ ବେଦପୁରୁଷାୟ ନମଃ ।

୩୧ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୨୧, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ବେଦମାନଙ୍କର ରୂପାନ୍ତର ସୃଷ୍ଟିକାରେ ଏହା ମୋର ୩ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ । "ଋକ୍-ବେଦ" ଓ "୧୦୮ ଉପନିଷଦ" ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବା ପରେ, ପାଠକ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛୁମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ "ଯଜୁର୍ବେଦ"କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ହାତକୁ ନେଲି, ଓ ଏହା ଉପରେ ଗବେଷଣା ତଥା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲି । ମହାମାରୀ କୋଭିଡ୍ ର ପ୍ରକୋପ ଜାରି ରହିଥିବାରୁ ସମୟ ଓ ସୁଯୋଗ ମିଳିଲା ଏହାଉପରେ ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରିବା ପାଇଁ । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ "ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ" ସମାପନ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲି । ସେଥିପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ "ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା" ଓ "କାଶ୍ୟ ସଂହିତା" କୁ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ରୂପାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲି । ଅନେକଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ପରେ ପ୍ରଥମେ "ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା" ଓ ଏହାପରେ "କାଶ୍ୟ ସଂହିତା"ର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା । ଏହି ସଂସ୍କରଣର ବିଶେଷତ୍ୱ ଏହା ଯେ, ଏଥିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ତ୍ରର ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ବହୁ ପରିଶ୍ରମପୂର୍ବକ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଅଛି, ତଥା ଅନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ମାନଙ୍କର ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି, ଯାହାକି ଅନ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ସଂସ୍କୃତ ସଂହିତା ମାନଙ୍କଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କରିପାରିବ ବୋଲି ଆଶା କରୁଛି । ଏହି ସଂସ୍କରଣରେ ଯେଉଁ ସବୁ ବିଶେଷତ୍ୱ ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କର ସ୍ତୁତି ବିବରଣୀ ଆଗାମୀ ପୃଷ୍ଠାରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ରୂପାନ୍ତରଣରେ ୧୯୭୦ ମସିହାର ଏକ ପୁରୁଣା ପୁସ୍ତକ "ଯଜୁର୍ବେଦ ସଂହିତା"କୁ ଆଧାର ରୂପେ ନିଆଯାଇଛି, ତଥା ଅନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂତ୍ରମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏହି ସଂସ୍କରଣର ସମାପନ କରାଯାଇଛି । ସମସ୍ତ ସୂତ୍ରର ସୂଚନା ତଳେ "ସୂତ୍ର ସୂଚନା" ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ରୂପାନ୍ତରଣରେ "ଯଜୁର୍ବେଦ"ର ସ୍ୱର (ଉଦାତ୍ତ, ଅନୁଦାତ୍ତ, ସ୍ୱରିତ ଇତ୍ୟାଦି) ମାନଙ୍କର ଶଂକେତ ବା ଚିହ୍ନ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଏହାର କାରଣ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ସେ ପ୍ରକାର ସୂତ୍ରକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ତଥାପି ଏହା ଉପରେ ଗବେଷଣା ଜାରି ରହିଛି, ହୋଇପାରେ ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂସ୍କରଣରେ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଞ୍ଜେବ ସାଇଟରେ ସମସ୍ତ ଶ୍ଳୋକ ବା ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ସ୍ୱରାବୃତ୍ତି ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ପାଠକମାନେ ଏହାକୁ ଶୁଣି ପାରିବେ ବା ଅଭ୍ୟାସ କରିପାରିବେ ।

'ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ରୂପାନ୍ତର ସରିବା ପରେ, ଏହା ଠିକ୍ ରେ ରୂପାନ୍ତର ହେଲା କି ନାହିଁ, ତାହାର ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (ପ୍ରୁଫ୍-ରିଡିଙ୍ଗ୍) ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ମୂଳ ଦସ୍ତାବେଜ ସଙ୍ଗରେ ରୂପାନ୍ତରୀତ ଦସ୍ତାବେଜର ଯାଞ୍ଚ କରିବାପାଇଁ, ୨ଜଣ ଅଲଗା ଅଲଗା ଶୁଦ୍ଧିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା", ଓ "ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ" ମୁଖ୍ୟରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛି । ତାଙ୍କର ଉପଦେଶ, ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଓ ସୁଧାରୀକରଣ ସର୍ବଦା ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ରହିବ ।

ଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ପାଇଁ ଏହି ପବିତ୍ରଗ୍ରନ୍ଥ "ଯଜୁର୍ବେଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିଛି । ଆଶାକରୁଛି ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ବେଦଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୪. ୨୦୨୨

ଶ୍ରୀରାମ ନବମୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ,

ସଂପାଦକ,

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡା, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି - ଚେନ୍ନାଇ, ତାମିଲନାଡୁ, ଭାରତ ।



## ଉତ୍ସର୍ଗ



ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ “ଯଜୁର୍ବେଦ ଓଡ଼ିଆରେ” ଓଡ଼ିଆ ଭାଷୀ ସମସ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବାରେ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଛି ।

ବଶମ୍ଭଦ  
ସଂପାଦକ

## ନିବେଦନ



ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ “ଯଜୁର୍ବେଦ ଓଡ଼ିଆରେ” ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପଠନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତିଆରି କରାଯାଇଛି ଓ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡିଜିଟାଲ ରୂପରେ ମୁକ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହାର କୌଣସି ବ୍ୟାପାରୀକରଣ ନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ । ଯଦି କେହି ଏହାର ପ୍ରକାଶନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସଂପାଦକଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଏହି ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତରଣକୁ ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ, ସମସ୍ତ ସାବଧାନ ଓ ଯତ୍ନ ସହିତ ରୂପାନ୍ତରଣ କରାଯାଇଛି । ତଥାପି, ଏଥିରେ ଭୁଲ ବା ତ୍ରୁଟି ରହିଥାଇ ପାରେ । ତେଣୁ କୃପାଳୁ ପାଠକ, କ୍ଷମା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ,  
ସଂପାଦକ,



# ଏହି ସଂସ୍କରଣରେ....



ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ (୧୦.୩.୫.୧-୨) ରେ "ୟଞ୍ଜଃ" ଶବ୍ଦକୁ ସ୍ଵଷ୍ଟକରି ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, - ଏହା "ୟତ୍+ଞ୍ଜଃ"ର ସଂଯୋଗ ଅଟେ । 'ୟତ୍' ର ଅର୍ଥ 'ଗତିଶୀଳ', ତଥା 'ଞ୍ଜଃ' ର ଅର୍ଥ 'ଆକାଶ' ଅଟେ । ସୃଷ୍ଟିର ନିର୍ମାଣ ହେବା ପୂର୍ବରୁ "ଞ୍ଜଃ" ଆକାଶ ରୂପରେ ଏକ ମାତ୍ର ଚେତନ ତତ୍ତ୍ଵ ସର୍ବତ୍ର ବ୍ୟାପି ରହିଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେହି ଚେତନାରେ ସଂକଳ୍ପର ସଂଚାରହେଲା, ସେତେବେଳେ ସେଥିରୁ ଆକାଶରେ ସୁକ୍ଷ୍ମ କଣମାନ (ସବ୍ ଆଟମିକ୍ ପାର୍ଟିକିଲ୍) ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲା । ସେମାନେ ଗତିଶୀଳ ଥିଲେ, ସେଇଥିପାଇଁ ଏହାକୁ "ୟତ୍" କୁହାଯାଇଛି । ଏହାକୁ (ଆକାଶାତ୍ ବାୟୁଃ) ଆକାଶରେ ବାୟୁର ଉତ୍ପତ୍ତି କୁହାଯାଇପାରେ । ସେହି ପ୍ରବାହିତ ସୁକ୍ଷ୍ମ କଣମାନଙ୍କର ଗତିର କାରଣରୁ ସୁକ୍ଷ୍ମ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭବ (ଫିରିଲଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ପୋଟେନ୍ସିୟଲ୍) ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲା । ଏହି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିକୁ ହିଁ "ଅଗ୍ନି"ର ଉତ୍ପତ୍ତି (ବାୟୋଃ ଅଗ୍ନିଃ) କୁହାଯାଇପାରେ । ଏହି ତିନୋଟି (ଞ୍ଜଃ - ଆକାଶ, "ୟତ୍" - ସୁକ୍ଷ୍ମ ପ୍ରବାହିତ କଣମାନ, ତଥା ସେହି ଗତିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭବ) ର ସଂଯୋଗରୁ ହିଁ ପରମାଣୁ ମାନଙ୍କର ରଚନା ହେଲା । କେନ୍ଦ୍ରରେ ଘନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭବଯୁକ୍ତ ସୁକ୍ଷ୍ମକଣ (ନ୍ୟୁକ୍ଲିୟସ୍ ପ୍ରୋଟନ୍ସ), ତଥା ଏହାର ପାଖା-ପାଖି ର ଆକାଶକୁ ଘେରିକରି ରହିଥିବା ଗତିଶୀଳ ଋଣ (ବିୟୁକ୍ତ) ବିଭବଯୁକ୍ତ ସୁକ୍ଷ୍ମକଣ (ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ସ); ଏହି ହେଉଛି ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥ ମାନଙ୍କର ପରମାଣୁ ସମୂହର ସଂରଚନା । ଏହିମାନଙ୍କର ଅନୁପାତ ବଦଳିଗଲେ ପଦାର୍ଥ ବଦଳିଯାଏ ।

"ୟତ୍" ଓ "ଞ୍ଜଃ" ର ସଂଯୋଗରେ ପଞ୍ଚଭୂତାତ୍ମକ ଜଗତ-ସୃଷ୍ଟିର ଏହି ପ୍ରକ୍ରମରୁ ଏହା ସ୍ଵଷ୍ଟ ହୁଏ ଯେ, ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସୃଷ୍ଟି ନିର୍ମାଣର ଯଜ୍ଞିୟ ଚକ୍ରର ହିଁ ସୂଚକ ଅଟେ ।



"ବେଦ" ଦୀର୍ଘକାଳରୁ ଭାରତୀୟ ଜନ-ଜୀବନ ସହିତ ଏକ ଅଙ୍ଗରୂପେ ରହିଆସିଅଛି । ଆଜି ଏହା ବୁଝିଦୁଏ ଯେ, ଭାରତୀୟ ଜନ-ଜୀବନ ମଧ୍ୟ ବେଦ-ବିଜ୍ଞାନ ଠାରୁ ଅନେକ ଆଗକୁ ଚାଲିଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ "ଯଜୁର୍ବେଦ" ବେଦର ଏକ ଏପରି ଭାଗ ଯାହା ଏବେ ବି ମଧ୍ୟ ଆଜିର ଜନ-ଜୀବନ ସହିତ କୌଣସି ନା କୌଣସି ରୂପରେ ଯୋଡ଼ିହୋଇ ରହିଅଛି । 'ବେଦ ସଂସ୍କୃତି' ଅନୁଗାମୀ ପଶ୍ଚିମ ସଭ୍ୟତାରୁ କିଏ କେତେ ବି ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଉ ନା କାହିଁକି, ଜନ୍ମରୁ ବିବାହ ଏବଂ ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂସ୍କାର କର୍ମକାଣ୍ଡମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଲ୍ପାଧିକ ଯୋଡ଼ିହୋଇ ରହିଅଛି । ସଂସ୍କାର ଏବଂ ଯଜ୍ଞିୟ କର୍ମକାଣ୍ଡମାନଙ୍କରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଅଧିକାଂଶ ମନ୍ତ୍ର "ଯଜୁର୍ବେଦ"ରୁ ହିଁ ଆସିଥାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରଶକ୍ତି ଓ ପ୍ରେରଣା ର ସଂପର୍କ ଭାରତୀୟ ଜନ-ଜୀବନ ସହିତ ନିରନ୍ତର ଜଡ଼ିତ ରହିଅଛି ।

## ଯଜୁଃ - ଯଜ୍ଞାର୍ଥକ

ଯଜୁର୍ବେଦର ମନ୍ତ୍ରକୁ 'ଯଜୁ' (ଯଜୁଷ୍) କୁହନ୍ତି । ଋକ୍-ବେଦ ଓ ସାମବେଦର ମନ୍ତ୍ର ପଦ୍ୟାତ୍ମକ ଅଟେ, ଯଜୁର୍ବେଦର ମନ୍ତ୍ର ଏହି ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ ଅଟେ । "ଗଦ୍ୟାତ୍ମକୋ ଯଜୁଃ" ଅନୁସାରେ ଏହା ଗଦ୍ୟ ପ୍ରକାର ର ଅଟେ । ଅନ୍ୟ ଉକ୍ତି ଅନୁସାରେ "ଅନିୟତାକ୍ଷରାବସାନୋ ଯଜୁଃ" ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁଠିରେ ଅକ୍ଷରମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ନିର୍ଧାରିତ ନ ଥାଏ, ତାହା "ଯଜୁ" ଅଟେ । ଏହାର ନିର୍ଧାରଣ ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ରଚନା ଅନୁସାରେ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଯଜୁର୍ବେଦରେ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାରେ ପଦ୍ୟାତ୍ମକ ଛନ୍ଦରେ ମନ୍ତ୍ରସମୂହ ରହିଅଛି । 'ଋକ୍-ବେଦ'ର ପାଖା-ପାଖି ୬୬୩ଟି ମନ୍ତ୍ର ଯଥାବତ୍ "ଯଜୁର୍ବେଦ"ରେ ଅଛନ୍ତି, ଯାହାକି ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ଗଦ୍ୟାତ୍ମକ ଶୈଳୀରେ ପାଠ ହୋଇଥାଏ ।

ଯଜୁର୍ବେଦ "ଯଜ୍ଞ" ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବୋଲି ମାନ୍ୟତା ଅଛି । 'ପାଣିନି' "ଯଜ୍ଞ"ର ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି 'ଯଜ୍' ଧାତୁରୁ ହୋଇଅଛି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗ୍ରନ୍ଥମାନଙ୍କରେ "ଯଜୁଷ୍"କୁ 'ଯଜ୍' ଧାତୁ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରକାରରେ "ଯଜୁଃ", "ଯଜ୍" ଓ "ଯଜ୍ଞ" ତିନୋଟି ପରସ୍ପର ସମାନାର୍ଥକ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଯେପରିକି -

ଯଜ୍ଞିଷ୍ଠଂ ତୁ ଯଜୁର୍ବେଦେ ତେନ ଯଜ୍ଞମୟୁଷତ ।

ଯଜନାତ୍ ସ ଯଜୁର୍ବେଦ ଇତି ଶାସ୍ତ୍ରବିନିଶ୍ଚୟଃ || (ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପୁରାଣ - ୨.୩୪.୨୨) ।

ଅର୍ଥାତ୍ ଯଜୁର୍ବେଦରେ ଯାହାକିଛି ପ୍ରତିପାଦିତ ଅଛି, ସେହିଥିରୁ ଯଜ୍ଞର ଯଜନ କରାଯାଏ । ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କରେ ଯଜନ କାରଣରୁ ହିଁ ତାହାଙ୍କୁ ଯଜୁର୍ବେଦ ନାମ ଦିଆଯାଇଅଛି, ଏହା ଶାସ୍ତ୍ର ଦ୍ଵାରା ନିଶ୍ଚୟ କରାଯାଇଛି । ଏହି ତଥ୍ୟର ସ୍ଵଷ୍ଟତା ନିରୁକ୍ତକାର "ୟଜୁର୍ଯୁଜତେଃ" (ନି. - ୭.୧୨) ଉକ୍ତିରୁ କରିଛନ୍ତି । "ୟଜୁର୍ଭୟଜନ୍ତି" (କାଠକ ସଂହିତା - ୨୭.୧), "ୟଜୁସ୍ତସ୍ମାଦ୍ (ୟଜ୍ଞାତ୍) ଅଜାୟତ" (କାଠକ ସଂହିତା ୧୦୦.୨୧), "ୟଜ୍ଞୋ ହ ବୈ ନାମୈତଦ୍ୟଦ୍ୟଜୁରିତି" (ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ - ୪.୭.୭.୧୩) ଇତ୍ୟାଦି ଶ୍ରୁତିବଚନ ମାନଙ୍କରୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ତଥ୍ୟର ସ୍ଵଷ୍ଟତା ମିଳିଥାଏ ।

ଏଠି ଧ୍ୟାନଯୋଗ୍ୟ ବିଷୟ ଏହା ଅଟେ କି, ଯଜ୍ଞ ଅଥବା ଯଜନ କେବଳ ଲୌକିକ ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ପ୍ରକାର କର୍ମକାଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ରଖାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ପାଣିନି "ୟଜ୍" ଧାତୁର ଅର୍ଥ ଦେବପୂଜନ, ସଂଗୀତିକରଣ ଏବଂ ଦାନ ବୋଲି କରିଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ଆଧାରକରି, ନିଜଠୁ ଉନ୍ନତ୍ତ୍ଵ ଚେତନ-ସତ୍ତ୍ଵା ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧାର ବିକାଶ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି; ସେହି ଦିବ୍ୟ ଅନୁଶାସନରେ ସଂଗଠିତ ହୋଇ କର୍ମ-ଅନୁଷ୍ଠାନ ତଥା ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରାପ୍ତ ବିଭୂତିମାନଙ୍କୁ କଲ୍ୟାଣକାରୀ ପ୍ରୟୋଜନ ପାଇଁ ସମର୍ପିତ କରିବା; ଏହିସବୁ କ୍ରିୟାମାନେ ଯଜ୍ଞ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଆସିଥାଆନ୍ତି । ବେଦୋକ୍ତ ଯଜ୍ଞକୁ ଏହିଭଳି ବ୍ୟାପକ ସମ୍ବର୍ତ୍ତରେ ନିଆଯିବା ଦରକାର । "ଯଜ୍ଞ"କୁ ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥ ନେବା ସମ୍ବର୍ତ୍ତରେ ପୁରାତନ, ନୂତନ, ସନାତନୀ, ଆର୍ଯ୍ୟସମାଜୀ, ତଥା ସମସ୍ତ ବିଦ୍ଵାନଙ୍କର ଏକ ମତ ଅଟେ । ଯଜ୍ଞର ବ୍ୟାପକ ଭାବ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ (ସହଯଜ୍ଞାଃ ପ୍ରଜାଃ ସୃଷ୍ଟା... - ୩.୧୦) ରେ କୁହାଯାଇଛି ।



## ଯଜ୍ଞର ମୁଖ୍ୟ ଧାରାମାନ

ଯଜ୍ଞର ୨ଟି ମୁଖ୍ୟ ଧାରା କୁହାଯାଇପାରେ - (୧) ଯଜ୍ଞର ଏହି ସମ୍ପାଦନ ରୂପ, ଯାହା ଅନାଦି କାଳରୁ ଅବାଧ୍ୟ ଗତିରେ ଚାଲୁଅଛି, ଯେଉଁଥିରୁ (କ) ବିଶ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଓ (ଖ) ତାହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ସୃଷ୍ଟିର ପୋଷଣ-ପରିବର୍ତ୍ତନ ଚକ୍ର ଚାଲିଆସୁଅଛି । (୨) ଯଜ୍ଞର ଲୌକିକ ରୂପ, ଯାହା ସଂକଳ୍ପପୂର୍ବକ କରାଯାଏ । ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ (କ) ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରାଦି ବିବିଧ ଯଜନ-କର୍ମକାଣ୍ଡ ଆସିଥାନ୍ତି, ତଥା (ଖ) ଲୋକବ୍ୟବହାର ରେ ଜୀବନ ଯଜ୍ଞ ରୂପରେ ଯାହା ଅନିବାରଣୀୟ ପ୍ରୟୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଲୌକିକ ଯଜ୍ଞିୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ମୂଳ ସୂତ୍ର ହେଉଛି - ନିଜ ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ରର ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ବସ୍ତୁକୁ ଦେବତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଥବା ଲୋକମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ସମର୍ପିତ କରିଦେବା । ମିମାଂସା ଆଦି ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଯଜ୍ଞର ଲୌକିକ କର୍ମକାଣ୍ଡକୁ ହିଁ ବିଶେଷ ରୂପରେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ବେଦ ତ ଯଜ୍ଞର ସମ୍ପାଦନ, ସୃଜନାତ୍ମକ ଓ ପୋଷଣ-ପରିବର୍ତ୍ତନ ଧାରା ସହିତ ଓତପ୍ରୋତ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ।

ପୁରୁଷସୂକ୍ତରେ ସାରା ସୃଷ୍ଟି ତ ବିରାଟ୍ ଯଜ୍ଞ ପୁରୁଷରୁ ହିଁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଅଛି ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଋକ୍, ଯଜୁ, ସାମ ଆଦି ମଧ୍ୟ ସେହି ଯଜ୍ଞରୁ ପ୍ରକଟ ହୋଇଛନ୍ତି -

**ତସ୍ମାଦ୍ ଯଜ୍ଞାସ୍ତର୍ବହୁତଃ ଋଚଃ ସାମାନି ଜଜ୍ଞିରେ ।**

**ଛନ୍ଦାସି ଜଜ୍ଞିରେ ତସ୍ମାଦ୍ ଯଜୁଃ ତସ୍ମାଦଜାୟତ ॥ (ଋ.ବେ - ୧୦.୧୦.୧, ଯଜୁଃ - ୩୧.୭) ।**

ଅର୍ଥାତ୍ ସେହି ସର୍ବହୁତ ଯଜ୍ଞରୁ ଋଚାମାନ ଏବଂ ସାମ ଆଦି ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇଅଛି । ସେହିଥିରୁ ଛନ୍ଦ ଆଦି ତଥା "ଯଜୁଃ" ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇଅଛି । ଏହି ସର୍ବହୁତ ଯଜ୍ଞ ଯେଉଁକ୍ରମେ ବିକଷିତ ହୋଇଅଛି, ସେହିକ୍ରମେ ସୃଷ୍ଟିର ବିକାଶ ହୋଇଆସୁଅଛି । ପୁରୁଷସୂକ୍ତ ଅନୁସାରେ ଯାହା ହୋଇଯାଇଛି (ୟଦ୍ ଭୂତଂ) ତଥା ଯାହା ହେବାକୁ ଯାଉଛି (ୟଦ୍ ତ ଭାବ୍ୟଂ), ତାହା ସବୁ ଏହି ବିରାଟ୍ ପୁରୁଷ ହିଁ ଅଟେ (ପୁରୁଷ ଏବ ଇଦଂ ସର୍ବ) । ସୃଷ୍ଟିର ପୋଷଣ-ସଂଚାଳନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେହି ବିରାଟ୍ ସତ୍ତାର ଯଜନ କରାଯାଏ । ସେହି ବିରାଟ୍ ଯଜ୍ଞ ହିଁ ପ୍ରକୃତିରେ ଚାଲିଆସୁଅଛି ।

**ୟଦ୍-ପୁରୁଷେଣ ହବିଷା ଦେବା ଯଜ୍ଞମତନ୍ତୁତ ।**

**ବସନ୍ତୋ ଽସ୍ୟାସୀଦାଜ୍ୟଂ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଽ ଇଧ୍ମଃ ଶରଦ୍ ହବିଃ ॥ (ଯଜୁଃ - ୩୧-୧୪)**

ଯେବେ ଦେବଗଣ ସେହି ବିରାଟ୍ ଚେତନାକୁ ଯଜନ କଲେ, ତେବେ (ସେହି ଯଜ୍ଞରେ) ବସନ୍ତଋତୁ ଆଜ୍ୟ ରୂପରେ, ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ ଇନ୍ଦ୍ର ରୂପରେ, ତଥା ଶରତଋତୁ ହବି ରୂପରେ ପ୍ରଯୁକ୍ତ ହେଲେ । ବେଦରେ ଯଜ୍ଞର ବିରାଟ୍ ସ୍ୱରୂପର ଦର୍ଶନ ବହୁତ ସ୍ୱଷ୍ଟତା ସହିତ ସ୍ଥାନ-ସ୍ଥାନରେ ହୋଇଆସୁଅଛି । ଲୌକିକ ସମ୍ବର୍ତ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତିବାଦୀ ଯଜ୍ଞକୁ ଦିବ୍ୟ-ଅନୁଶାସନରେ କରାଯାଉଥିବା କର୍ମକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠକର୍ମର ସଂଜ୍ଞା ଦେଇଛନ୍ତି (ୟଜ୍ଞୋ ବୈ ଶ୍ରେଷ୍ଠତମଂ କର୍ମ) ।

ମନୁସ୍ମୃତି ଅନୁସାରେ ବେଦାଧ୍ୟୟନ-ଜ୍ଞାନବିସ୍ତାର ବ୍ରହ୍ମଯଜ୍ଞ ଅଟେ; ତର୍ପଣ ପିତୃଯଜ୍ଞ ଅଟେ; ହୋମାଦି କର୍ମ ଦେବଯଜ୍ଞ ଅଟେ; ବଳିବୈଶ୍ୱାଦି କର୍ମ ଭୂତଯଜ୍ଞ ଅଟେ, ତଥା ଅତିଥି ଆଦିକୁ ତୃପ୍ତ କରିବା ମନୁଷ୍ୟଯଜ୍ଞ ଅଟେ ।

‘ୟଜ୍’ ଧାତୁ ଅନୁସାରେ "ଦେବପୂଜନ" (ଉଚ୍ଚତମ ଆଦର୍ଶ ପାଇଁ), "ସଂଗୀତକରଣ" (ସହଯୋଗାତ୍ମକ ପ୍ରବୃତ୍ତି ସହିତ), ଏବଂ "ଦାନ" (ନିଜର ଅଧିକାର ର ପ୍ରିୟବସ୍ତୁ ସମର୍ପିତ କରିବା) ଯଜ୍ଞ ଅଟେ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିର୍ଧାରିତ, ଅଥବା ସ୍ୱୀକୃତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଯଜ୍ଞ କୁହାଯାଏ । ଏହି ଭାବ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରନ୍ଥମାନଙ୍କରେ ସ୍ଥାନ-ସ୍ଥାନରେ ବହୁତ ସ୍ୱଷ୍ଟତାର ସହିତ ମିଳିଥାଏ । ଯେପରି -

**ଆରମ୍ଭୟଜ୍ଞାଃ କ୍ଷତ୍ରାଣ୍ଡ ହବିର୍ଯଜ୍ଞା ବିଶଃ ସ୍ୱତାଃ ।**

**ପରିଚାରୟଜ୍ଞାଃ ଶୁଦ୍ରାଣ୍ଡ ଜପୟଜ୍ଞା ଦ୍ୱିଜାସ୍ତଥା ॥** (ମହାଭାରତ ଶାନ୍ତିପର୍ବ ୩୭୭.୧୨)

ଅର୍ଥାତ୍ କ୍ଷତ୍ରିୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପରାକ୍ରମ-ଉଦ୍ୟୋଗ କରିବା ଯଜ୍ଞ ଅଟେ । ହୋମ ଆଦି (ଅନ୍ନାଦି ସାଧନାମାନଙ୍କରୁ ଯଜନ) କରିବା ବୈଶ୍ୟମାନଙ୍କର ଯଜ୍ଞ ଅଟେ । ଶୁଦ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେବାକାର୍ଯ୍ୟ ଯଜ୍ଞ ଅଟେ, ତଥା ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜପ ଆଦି (ଆତ୍ମ ଚେତନାକୁ ପରମାତ୍ମା ଚେତନା ସହିତ ଯୁକ୍ତ କରିବା) କର୍ମ ଯଜ୍ଞ ଅଟେ ।

ଯେଉଁଠି ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ପ୍ରକାର ଯଜ୍ଞ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆସେ, ସେଠି ମଧ୍ୟ ଅଗ୍ନିରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ଏକ ଛୋଟ କ୍ରିୟାଭଳି କର୍ମ ମାନିବା ବା ବିଚାରରେ ସୀମିତ ରଖିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଏହା ସହିତ ପ୍ରବୃତ୍ତିମାନଙ୍କର ଶୋଧନ, ପର୍ଯ୍ୟାବରଣର ସନ୍ତୁଳନ, ତଥା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାମାଜିକ ପରମ୍ପରାମାନଙ୍କ ବିସ୍ତାର ଭଳି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟି ସହିତ ଯୋଡ଼ିକରି ଦେଖିବା ଉଚିତ୍ । ଯଜ୍ଞିୟ କର୍ମକାଣ୍ଡ

ସହିତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାବନା, ବିଚାର ଓ ପ୍ରେରଣା ମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଡ଼ିକରି ଦେଖିବା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ଏହିସବୁ ବିଷୟମାନଙ୍କର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣକରି 'ମୀମାଂସା ଦର୍ଶନ'ର ଅଷ୍ଟମ ପାଦର ସୂତ୍ର ୯.୧୦.୧୧ ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, - କେବଳ ଧନଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ଦ୍ଵାରା ଯଜ୍ଞରେ ସିଦ୍ଧି ମିଳେ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ତପ ଆଦି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ବିଦ୍ଵାନମାନେ ମତ ଦିଅନ୍ତି ଯେ, ବିଧିବଦ୍ଧ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଉଥିବା ଯଜନ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ପ୍ରକୃତିର ସନ୍ତୁଳନ ଚକ୍ର (ଇକୋଲୋଜିକଲ୍ ସାଇକେଲ୍) କୁ ସହଯୋଗ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବେଦରେ ଯଜନ କର୍ମର ମହତ୍ତ୍ଵ ବିଷୟରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, - "ଇୟଂ ବେଦିଃ ପରୋଅନ୍ତଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ଅୟଂ ଯଜ୍ଞୋ ଭୁବନସ୍ୟ ନାଭିଃ" (ଯଜୁଃ - ୨୩.୨୨),

ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ଯଜ୍ଞବେଦି ପୃଥିବୀର ଅନ୍ତ୍ରୀମ ବିନ୍ଦୁ ଅଟେ ଓ ଏହି ଯଜ୍ଞ ଏହି ଭୁବନର ନାଭିକେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥଳ ଅଟେ । ଯଜ୍ଞବେଦି ପୃଥିବୀର ଅନ୍ତ୍ରୀମ ବିନ୍ଦୁ କେମିତି ? ଅନ୍ତ୍ରୀମ ବିନ୍ଦୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚିବା ପୁରୁଷାର୍ଥ ଉନ୍ନତତାର ସୂଚକ ଅଟେ । ପୃଥିବୀରେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁରୁଷାର୍ଥ ଯଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନ ହିଁ ଅଟେ, ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସଂଚାଳନ ଯଜ୍ଞିୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଚାଲିଆସୁଅଛି, ସେଥିପାଇଁ ଯଜ୍ଞକୁ ତାହାର ନାଭି (ଯଜ୍ଞୋ ଭୁବନସ୍ୟ ନାଭିଃ) କୁହାଯାଇଛି । ଯଜୁର୍ବେଦର ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯଜ୍ଞ ସହିତ ଯୋଡ଼ିକରି ଦେଖିବା ସମୟରେ ଏହିସବୁ ବ୍ୟାପକ ସନ୍ଦର୍ଭ ମାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।



## ଯଜୁର୍ବେଦରେ ଋଷି, ଦେବତା, ଛନ୍ଦର ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ତାହାର ନିର୍ଧାରଣ

ମନ୍ତ୍ରାର୍ଥ କରିବା ସମୟରେ ଯେଉଁଭଳି "ଯଜ୍ଞ"ର ବିଭିନ୍ନ ରୂପକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ, ସେହିଭଳି ମନ୍ତ୍ରସମୂହଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତିକୁ ମଧ୍ୟ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, - ଯିଏ ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ଆଦି ବିନିଯୋଗ ନ କରି ବେଦାଧ୍ୟୟନ, ଅଧ୍ୟାପନ ଆଦି କରେ, ସିଏ ଅତିଶୟ ପାପର ଭାଗୀଦାର ହୁଏ । ଅପର ପକ୍ଷରେ ଯିଏ ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ଆଦି ମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଜ୍ଞାନ ସହିତ ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟ-ଅଧ୍ୟାପନ ଆଦି କରେ, ତାଙ୍କର ସକଳ ମନୋରଥ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, ଏହା ସହିତ ଯଦି ଅର୍ଥବୋଧକ ପୂର୍ବକ ଅଧ୍ୟାୟନାଦି କରେ, ତାଙ୍କୁ ଅଧିକ ସଫଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି କଥା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କାତ୍ତାୟନ ତାଙ୍କ ସର୍ବାନୁକ୍ରମସୂତ୍ର ୧.୧ ରେ କହିଛନ୍ତି । ସେହିଭଳି ମଧ୍ୟ ମହର୍ଷି ଶୌନକ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି (ବୃହଦ୍ଦେବତା ୮.୧୩୨) । ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ଆଦି ବେଦ ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ଅର୍ଥ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାରେ ଯଥାର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ କହିଥାଏ ।

### ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ -

**ଋଷି** - କୌଣସି କଥନ ବା ଉକ୍ତିର ବାସ୍ତବିକ ଭାବ ତାହାର ବକ୍ତାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଜାଣିବା ବିନା ବାହରକରିବା କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । "ମୋ ସମ କୌନ କୁଟିଲ ଖଲ କାମୀ" ଏହି ଉକ୍ତିକୁ ସାମାନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦେଖିଲେ ଲାଗିବ ଯେ, କୌଣସି ଏକ ଅଧମ ବ୍ୟକ୍ତିର କଥନ; କିନ୍ତୁ ଏହି ବାକ୍ୟ "ସନ୍ତୁ ସୁରଦାସ"ଙ୍କର ଅଟେ, ଏହାର ରଚକ ସ୍ୱଷ୍ଟ ହେବାପରେ ଏହି ଉକ୍ତି ଅତି ଗହନ ଆତ୍ମଚିନ୍ତନ ଯୁକ୍ତ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ନିଆଯିବ । ତେଣୁ ଋଷିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ତାଙ୍କର କଥନ ବା ଉକ୍ତିର ଅର୍ଥ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

**ଦେବତା** - ଋଷି କୌଣସି ସାମାନ୍ୟ କ୍ରିୟା ବା ସାମାନ୍ୟ ଉପକରଣ ପଛରେ ସନ୍ନିହିତ କୌଣସି ଦିବ୍ୟ ଚେତନ ଶକ୍ତିର ସକ୍ରିୟତା ଦେଖନ୍ତି । ସେହି ଦେବଶକ୍ତିର ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଅବଧାରଣା ନ ଥିଲେ, ସେହି ଉକ୍ତିର ଭାବ ଜାଣିବା ସହଜ ହେବ ନାହିଁ । "ସୋମେନାଦିତ୍ୟଃ ବଲିନଃ" ଏହି ଉକ୍ତିରୁ ଯଦି ସୋମଙ୍କୁ ସୋମବଲ୍ଲୀ ମାନି ନିଆଯାଏ, କେମିତି ଚଳିବ ? ଏଠି ସୋମଙ୍କ ଦିବ୍ୟ ପ୍ରବାହର ସ୍ୱରୂପ

ସ୍ଵଷ୍ଟହେବା ଦରକାର ଯେ, ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଅବିରଳ ଶକ୍ତି ବଳରେ ସୋମଙ୍କର ଦିବ୍ୟତା କୋଟି ବର୍ଷରୁ ହୋଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ବସୁଆଦି ଅଥବା କ୍ରିୟାମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦେବ ପ୍ରବାହର ଅବଧାରଣା ବିନା ଠିକ୍ ଅର୍ଥ ବାହାର କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

**ଛନ୍ଦ** - ଅଭୀଷ୍ଟ ଭାବମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଥିବା ଶବ୍ଦମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ବିଶେଷ-ଅନୁଶାସନରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲେ ତାହା ଛନ୍ଦ ହୁଏ । ସଂସ୍କୃତ ବଡ଼ ସମୃଦ୍ଧ ଭାଷା, ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ ଭାବ ପାଇଁ ଅନେକ ଶବ୍ଦ ଉପଲବ୍ଧ, ତଥା ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦର ଅନେକ ଅର୍ଥ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଛନ୍ଦରେ ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ମର୍ଯ୍ୟଦା ଅନୁରୂପ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କର ଚୟନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଅନେକାର୍ଥ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କର ଅର୍ଥ ଛନ୍ଦର ଭାବାନୁସାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ । ଛନ୍ଦ ରଚନାରେ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନ ଅନେକଥର ବଦଳାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟୁରେ ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ଏପଟ ସେପଟ କରିଦିଆଯାଏ, ତେବେ ତାହାର ଭାବ ବଦଳିଯାଏ । ତେଣୁ ଛନ୍ଦର ମର୍ଯ୍ୟଦା ରୁଝି ନ ପାରିଲେ ଏହାର ଅର୍ଥ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା କଠିନ । ପୁନଃ ଛନ୍ଦର ସମ୍ବନ୍ଧ 'ଉଚ୍ଚାରଣ ଓ ଧ୍ଵନି-ବିଜ୍ଞାନ' ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗରେ ଛନ୍ଦର ଭାବାନୁରୂପ ହିଁ ଉଚ୍ଚାରଣ ବା ପାଠ କରିବା ଦରକାର । ଏକ ବାକ୍ୟ "ମୁଁ ଧନ୍ୟ ହୋଇଗଲି", ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭାବରେ, ପ୍ରସନ୍ନ ଭାବରେ, ଅଥବା ବ୍ୟଙ୍ଗ ଭାବରେ କୁହାଯାଇପାରେ । ସେଥିପାଇଁ ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ସାର୍ଥକ ପ୍ରୟୋଗରେ ଛନ୍ଦ ମର୍ଯ୍ୟଦାର ଜ୍ଞାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ଯଜୁର୍ବେଦ ରଚନାରେ ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ନିର୍ଧାରଣ କରିବା ଏକ ଶ୍ରମସାଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ।  
**ଋଷି** - ଆଚର୍ଯ୍ୟ ସାୟଣ ତାଙ୍କ ଭାଷ୍ୟରେ ଋଷିଙ୍କର ତାପୂର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଵଷ୍ଟକରି ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ - ମନ୍ତ୍ରର ପ୍ରବକ୍ତାଙ୍କୁ ଋଷି କୁହାଯାଏ - "ୟସ୍ୟ ବାକ୍ୟଂ ସ ଋଷିଃ" (ଋ.୧୦.୧୦, ସା.ଭା) । ଯଜୁର୍ବେଦ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଯେବେ ଋଷିମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଚାର କରାଯାଏ, ସେଠାରେ ଋଷିମାନଙ୍କର ୩ଟି ରୂପ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ।

୧ - ପ୍ରଥମଟି ଏହି ବେଦର ଆଦିଦ୍ରଷ୍ଟା-ପ୍ରତ୍ନଦ୍ରଷ୍ଟା "ଋଷି ବିବସ୍ଵାନ୍" ଅଟନ୍ତି, ଏହା "ଯଜୁଃ ସର୍ବାନୁକ୍ରମସୂତ୍ର" ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି - "ଇଷେତ୍ଵାଦି ଖଂ ବ୍ରହ୍ମାନ୍ତଂ ବିବସ୍ଵାନ୍ ଅପଶ୍ୟତ୍" (ପୃଷ୍ଠା -୧) । ଏହି ବେଦଜ୍ଞାନ "ସୂର୍ଯ୍ୟ"ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କ୍ରମଶଃ ଯାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ ଆଦିଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ପ୍ରସାରିତ ହେଲେ - ଏହା ସର୍ବବିଦିତ ତଥ୍ୟ ଅଟେ ।

୨ - ଦ୍ଵିତୀୟ ସ୍ତରରେ ଏହି ବେଦର ସେହି ଋଷିମାନେ ଅଟନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ "ଦର୍ଶପୂର୍ଣ୍ଣମାସ" ଆଦି ପ୍ରକରଣ ବିଶେଷର ସାମୁହିକ ଋଷି ରୂପରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅଟନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରାୟଃ ଦେବସ୍ତର ର ଅଟନ୍ତି । ଏହାର ଉଲ୍ଲେଖ ସର୍ବାନୁକ୍ରମସୂତ୍ରରେ ଅଛି - "ତତଃ ପ୍ରତିକର୍ମବିଭାଗେନ ବ୍ରାହ୍ମଣାନୁସାରେଣ ଋଷୟୋ ବେଦିତବ୍ୟାଃ" । ଏଠାରେ ଦେବସ୍ତର ର ଋଷିମାନଙ୍କର ୨ଟି ଅପବାଦ ମଧ୍ୟ ଅଛି - (କ) ଯାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ (ଖ) ଦଧ୍ୟାତ୍ ଆଧର୍ବଣ ।

୩. ତୃତୀୟ ସ୍ତରରେ ସେହି ସମସ୍ତ ଋଷିମାନେ ଆସନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ବେଦମନ୍ତ୍ରକୁ ଦେବତାମାନଙ୍କ ସ୍ତୁତି-ପ୍ରାର୍ଥନା ଆଦି ରୂପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି ଓ ସିଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ବୈୟାକ୍ତିକ ସ୍ତରର ଯଥାବସର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଋଷି ରୂପରେ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଅଟନ୍ତି ।

ଏହି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯଜୁର୍ବେଦ ସଂହିତା (ମାଧ୍ୟାନ୍ଦିନ) ର ପ୍ରତ୍ୟକ ଅଧ୍ୟାୟର ଅନ୍ତିମ ଭାଗରେ ("ଋଷି, ଦେବାତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିବରଣୀ") ଣୟ ସ୍ତରର ଋଷି ମାନଙ୍କର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ସ୍ତରର ଋଷିମାନଙ୍କର ସୂଚୀ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରର -

ପ୍ରଥମ ସ୍ତର - ଅଧ୍ୟାୟ ୧ ରୁ ୪୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଅର୍ଥାତ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦର ଋଷି ବିବସ୍ତାନ ଅଟନ୍ତି ।

**ଦ୍ଵିତୀୟ ସ୍ତର -**

ପ୍ରକରଣ	ଅଧ୍ୟାୟକଣ୍ଠିକା	ଋଷି ନାମ
ଦର୍ଶପୂର୍ଣ୍ଣମାସ	୧.୧-୨.୨୮	ପରମେଷ୍ଠୀ ପ୍ରଜାପତି ବା ଦେବଗଣ ପ୍ରଜାପତି
ପିତୃଯଜ୍ଞ	୨.୨୯-୨.୩୪	ପ୍ରଜାପତି
ଅଗ୍ନିଧ୍ୟାୟ	୩.୧-୩.୮	ପ୍ରଜାପତି, ଦେବଗଣ, ଅଗ୍ନି, ବା ଗନ୍ଧର୍ବ
ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର	୩.୯-୩.୧୦	ପ୍ରଜାପତି
ଯଜମାନାଗ୍ନି-ଉପସ୍ଥାନ	୩.୧୧-୩.୩୭	ଦେବଗଣ
ଆଗତୋପସ୍ଥାନ	୩.୩୭-୩.୪୩	ଆଦିତ୍ୟ
ଚାତୁର୍ମାସ୍ୟ	୩.୪୪-୩.୬୩	ପ୍ରଜାପତି
ଅଗ୍ନିଷ୍ଟୋମ	୪.୧-୮.୩୨	ପ୍ରଜାପତି
ସତ୍ରୋପସ୍ଥାନ	୮.୫୧-୮.୫୩	ଦେବଗଣ
ନୈମିତ୍ତିକ	୮.୫୪-୮.୬୩	ବସିଷ୍ଠ



ଭୂମିକା

ବାଜପେୟ	୯.୧-୯.୩୪	ବୃହସ୍ପତି, ଇନ୍ଦ୍ର
ରାଜସୂୟ	୯.୩୫-୧୦.୩୦	ବରୁଣ
ଚରକସୌତ୍ରାମଣୀ	୧୦.୩୧-୧୦.୩୪	ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାର
ଅଗ୍ନିଚୟନ	୧୧-୧୮ ଅଧ୍ୟାୟ	ପ୍ରଜାପତି. ବା ସାଧ୍ୟଗଣ
ସୌତ୍ରାମଣୀ	୧୯-୨୧ ଅଧ୍ୟାୟ ୨୮ ଅଧ୍ୟାୟ	ପ୍ରଜାପତି, ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାର, ସରସ୍ୱତୀ
ଅଶ୍ୱମେଧ	୨୨-୨୫ ଅଧ୍ୟାୟ ଏବଂ ୨୯ ଅଧ୍ୟାୟ	ପ୍ରଜାପତି ପ୍ରଜାପତି
ଅଗ୍ନିକୋଧ୍ୟାୟ	୨୭ ଅଧ୍ୟାୟ	ପ୍ରଜାପତି
ପୁରୁଷମେଧ	୩୦-୩୧ ଅଧ୍ୟାୟ	ନାରାୟଣପୁରୁଷ
ସର୍ବମେଧ	୩୨ ଅଧ୍ୟାୟ	ବ୍ରହ୍ମ, ସ୍ୱୟଂଭୂ
ଅନାରଭ୍ୟାଧୀତ	୩୩.୫୫-୩୪.୫୮	ଆଦିତ୍ୟ, ଯାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ
ପିତ୍ରେଧ୍ୟାଧ୍ୟାୟ	୩୫ ଅଧ୍ୟାୟ	ଆଦିତ୍ୟ ଅଥବା ଦେବଗଣ
ପ୍ରବର୍ଣ୍ୟାଗ୍ନିକାଶ୍ୱ	୩୬ ଅଧ୍ୟାୟ	ଦଧ୍ୟତ୍-ଆଧର୍ବଣ
ମେଧୋପନିଷତ୍ ମହାବୀର-ସମ୍ବରଣ	୩୭ ଅଧ୍ୟାୟ	ଦଧ୍ୟତ୍-ଆଧର୍ବଣ
ପ୍ରୋକ୍ଷଣାଦି ମହାବୀର-ନିରୂପଣେ	୩୮ ଅଧ୍ୟାୟ	ଦଧ୍ୟତ୍-ଆଧର୍ବଣ
ଘର୍ମଧୁଗ୍-ଦୋହନମ୍-ପ୍ରବର୍ଣ୍ୟ- ଘର୍ମଭେଦେ-ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ	୩୯ ଅଧ୍ୟାୟ	ଦଧ୍ୟତ୍-ଆଧର୍ବଣ
ଇଶାବାସ୍ୟୋପନିଷତ୍	୪୦ ଅଧ୍ୟାୟ	ଦଧ୍ୟତ୍-ଆଧର୍ବଣ

ଦେବତା - ମନ୍ତ୍ରଦ୍ରଷ୍ଟା ଋଷିଗଣ ନିଜର ସାକ୍ଷାତ୍ ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କରେ ଯାହାଙ୍କର ସ୍ତୁତି କରନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି, ସେମାନେ ସେହି ମନ୍ତ୍ରର ଦେବତା ଅଟନ୍ତି । ଏକଥା ସାୟଣାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଭାଷ୍ୟରେ (ସା.ଭା - ୧୦.୧୦) ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି - "ୟା ତେନୋତ୍ୟତେ ସା ଦେବତା" । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରେ ଯେବେ ଯଜୁର୍ବେଦରେ ଦେବତା ନିର୍ଧାରଣ ଉପରେ ବିଚାର କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଅତିକମରେ ୨ଟି ବିଚାରଧାରା ସାମ୍ନାକୁ ଆସିଥାଏ । ପ୍ରଥମଟି ସମ୍ଭାବନା ଧାରା ଅଟେ, ଯାହା ଯଜୁର୍ବେଦକୁ ଅଶ୍ୱମେଧାଦି ଯଜ୍ଞୀୟ ସମ୍ବର୍ତ୍ତରେ ମାନିଛନ୍ତି ଓ ତାହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତି

। ଦ୍ଵିତୀୟ ଧାରାଟି ଅତି ବିଚାରଣୀଳ ଅଟେ, ଯାହା ଯଜୁର୍ବେଦକୁ ଆଦର୍ଶ ସାମାଜ-ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସୂତ୍ରଧାର ମାନନ୍ତି ଓ ସେହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ ସଂହିତା ମାନଙ୍କରେ ଏହି ଦୁଇଟି ବିଚାରଧାରା ପାଇଁ ଦୁଇପ୍ରକାର ର ଦେବତା ନିର୍ଧାରଣ ଉପଲବ୍ଧ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ବିଷୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ଗବେଷଣାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହି ସଂକଳନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସିଦ୍ଧ ତଥ୍ୟକୁ ସୂଚୀକାର କରାଯାଇ, ସେମାନଙ୍କର ତଥ୍ୟ ପ୍ରତିପାଦନ କରାଯାଇଛି । ଯଜୁର୍ବେଦର ପ୍ରତିମନ୍ତ୍ର ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧ୍ୟାୟ ଶେଷରେ "ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିବରଣୀ"ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

**ଛନ୍ଦ** - ଛନ୍ଦମାନଙ୍କର ନିର୍ଧାରଣ କରିବାରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କଠିନତା ଆସିଥିଲା । ଯତ୍ର-ତତ୍ର ଛନ୍ଦମାନଙ୍କର ନିର୍ଧାରଣର ଯେଉଁ ସୂଚୀମାନ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ସେଥିରେ ମନ୍ତ୍ରସମୂହକୁ ଯେଉଁ ଛନ୍ଦରେ ନିର୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି, ସେମାନେ ଛନ୍ଦର ବ୍ୟାକରଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ମେଳ ଖାଉନାହାଁନ୍ତି । ଏହା ହୋଇପାରେ ଯେ, ପୂର୍ବ ଆଚାର୍ଯ୍ୟମାନେ ପ୍ରଥମେ ଯଜୁଷ୍ ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ଛନ୍ଦମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସୂତ୍ର ନିର୍ଧାରିତ କରିଥିଲେ? ଅଥବା ପରସମୟରେ ବ୍ୟାକରଣ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଧାରିତ ସୂତ୍ର ମାନଙ୍କରେ ସେମାନଙ୍କର ସଂଗୀତ ତାଳ ଖାଇ ପାରୁନଥିଲା ।

ଉକ୍ତ ପ୍ରଭେଦ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହି ପ୍ରକରଣ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଶୋଧାତ୍ମକ ଅଧ୍ୟୟନ-ନିର୍ଧାରଣର ଅପେକ୍ଷା ରଖୁଛି । ଏହି ଭାଷାର୍ଥ ସହିତ ପରମ୍ପରା ଓ ବିବେକ ର ସଂଯୋଗ କରି ଛନ୍ଦମାନଙ୍କର ସୂଚନା ପରିଗ୍ରହପୂର୍ବକ ତିଆରି କରାଯାଇଛି, ଓ ସେମାନଙ୍କର ସୂଚନା ଅଧ୍ୟାୟର ଶେଷରେ "ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିବରଣୀ"ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ନିର୍ଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ (୧) କାତ୍ୟାୟନ ପ୍ରଣୀତ "ଯଜୁଃ ସର୍ବାନୁକ୍ରମ ସୂତ୍ର", (୨) ବୈଦିକ ଯଜ୍ଞାଳୟ ଆଜମେର (ସଂବତ୍ ୨୦୦୭) ର "ଯଜୁର୍ବେଦ ସଂହିତା" ଏବଂ (୩) ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସାଗର ପ୍ରେସ୍, ବମ୍ବେ (ସନ୍ ୧୯୨୧) ର "ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ସଂହିତା"ର ପ୍ରମୁଖରୂପେ ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଇଛି ।



## ଯଜୁର୍ବେଦରେ ମେଧ ପ୍ରକରଣ ! କିଛି ଭ୍ରମତା

ବେଦରେ "ମେଧ" ଶବ୍ଦ "ଯଜ୍ଞ"ର ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଅଟେ । ନିରୁକ୍ତର ନିଘଣ୍ଟୁରେ ଯଜ୍ଞର ୨୫ଟି ନାମ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରେ "ଅଧ୍ୱର" ତଥା "ମେଧ" ମଧ୍ୟ ସମ୍ମିଳିତ ଅଟେ । "ଅଧ୍ୱର"ର ଶାବ୍ଦିକ ଅର୍ଥ ଯଦି କରାଯାଏ, ଏହାର ଅର୍ଥ ହୁଏ "ଧ୍ୱରାତି ବଧକର୍ମ" "ନ ଧ୍ୱରଃ ଇତି ଅଧ୍ୱରଃ", ଅର୍ଥାତ୍ ହିଂସାର ନିଷେଧ କରିବାର କର୍ମ । "ମେଧ" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ସ୍ୱଷ୍ଟ କରିବା ହେତୁ ଧାତୁକୋଷରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ - "ମେଧୁ-ମେଧା, ହିସନୟୋଃ ସଂଗମେ ଚ", ଅର୍ଥାତ୍ ମେଧ ଶବ୍ଦର ଉପଯୋଗ ୩ଟି ସଂଦର୍ଭରେ କରାଯାଇପାରେ । (୧) ମେଧା-ସଂବର୍ଧନ (୨) ହିଂସା (୩) ସଂଗମ, ସଂଗତିକରଣ, ଏକୀକରଣ, ସଂଗଠନ । ତେଣୁ ଯଜ୍ଞ ଯେତେବେଳେ "ଅଧ୍ୱର" ଅଟେ, ସେତେବେଳେ ସେହି ପ୍ରକରଣରେ "ମେଧ"ର ଅର୍ଥ ହିଂସା କେବେ ବି ହୋଇ ପାରେନା । "ମେଧା-ସଂବର୍ଧନ" ଏବଂ "ସଂଗତିକରଣ" ର ସଂଦର୍ଭରେ ହିଁ ନେବା ଉଚିତ୍ ହେବ ।

ଏହା ସର୍ବମାନ୍ୟ ଅଟେ ଯେ, "ବେଦବ୍ୟାସ" ବେଦକୁ ୪ଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେ ଯଜ୍ଞରେ ହିଂସାର ନିଷେଧ କଥା ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ -

**"ସୁରାମସ୍ତ୍ୟା ମଧୁମାଂସମାସବଂ କୃସରୌଦନମ୍ ।**

**ଧୂର୍ତ୍ତେଃ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତଂ ହ୍ୟେତନ୍ନୈତଦ୍ ବେଦେଷୁ କଳ୍ପିତମ୍ ॥"** (ମହାଭାରତ ଶାନ୍ତିପର୍ବ - ୨୬୫.୧) ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଧୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଦ୍ୟ, ମସ୍ତ୍ୟ, ପଶୁମାଂସ, ଦ୍ୱିଜାତିମାନଙ୍କର ବଳିଦାନ ଆଦି ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଅଛି, ବେଦ ମାନଙ୍କରେ ଏ ପ୍ରକାର ବିଧାନ ନାହିଁ । ତେଣୁ 'ମେଧ'ର ହିଂସାତୁଳ ଅର୍ଥ କୌଣସି ବିବେକଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତି କେବେ ହିଁ କରିବେ ନାହିଁ । ଯଜ୍ଞଭଳି ପାରମାର୍ଥିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଏହି ଲାଞ୍ଜରୁ ଦୂରରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ।

ଯଜୁର୍ବେଦକୁ ଯଜ୍ଞ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଦର୍ଶପୂର୍ଣ୍ଣମାସ, ସୋମଯଜ୍ଞ, ଅଗ୍ନିଷ୍ଟୋମ, ବାଜପେୟ, ରାଜସୂୟ, ସୌତ୍ରାମଣୀ ଆଦି ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କରେ ଯଜୁର୍ମନ୍ତ୍ର ମାନଙ୍କର ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥାଏ । "ମେଧ" ସମ୍ପ୍ରେଧନ ସହିତ ଯେଉଁ ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କର ପ୍ରକରଣ କରାଯାଇଛି, ସେମାନେ ହେଲେ - ଅଶ୍ୱମେଧ, ପୁରୁଷମେଧ, ସର୍ବମେଧ, ତଥା ପିତୃମେଧ ଇତ୍ୟାଦି । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ "ମେଧ"ର ହିଂସାତୁଳ ଅର୍ଥ ସିଦ୍ଧ ହୁଏ ନାହିଁ । ଯଦି 'ମେଧ'ର ଅର୍ଥ ବଧ ହୁଏ, ତେବେ ପିତୃମେଧ କେମିତି

ସମ୍ଭବ ? କାରଣ ପିତରମାନଙ୍କର ଶରୀର ତ ଆଗରୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଛି । ସେହିଭଳି ‘ସର୍ବମେଧ’ରେ ଆତ୍ମାକୁ ପରମାତ୍ମାରେ ସମର୍ପିତକରି ମୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ବିଷୟରେ କୁହାଯାଇଛି । ‘ପୁରୁଷମେଧ’ରେ ଆଦର୍ଶ ସମାଜବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନ୍ତର୍ଗତରେ କିପରି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କେଉଁଠି ନିୟୋଜନ କରାଯିବା କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

୩୨ତମ ଅଧ୍ୟାୟରେ "ଆଲଭନ" ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଅଛି । "ମେଧ" ଭଳି ଆଲଭନ ଶବ୍ଦର ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଅର୍ଥ ବଧ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ତାହାର ମାନ୍ୟ ଅର୍ଥ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା, ଯୋଡ଼ିବା ଆଦି ମଧ୍ୟ ଅଟେ । ତେଣୁ "ଅଧିର" ବଧଶୂନ୍ୟ ଯଜ୍ଞ କର୍ମରେ ତାହାର ହିଂସାତୁଳ ଅର୍ଥ ମାନଙ୍କୁ ଆଗ୍ରହ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।



## ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା ଓ କାଶ୍ଵ ସଂହିତା ମଧ୍ୟରେ ଭେଦ ଓ ପ୍ରଭେଦ ।

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦର ୨ଟି ପ୍ରମୁଖ ଶାଖା ସଂହିତା ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ । ସେମାନେ ହେଲେ (୧) ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା ଓ (୨) କାଶ୍ଵ ସଂହିତା । ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା ଓ କାଶ୍ଵ ସଂହିତାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ପ୍ରାୟତଃ ସମାନ । ଉଭୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭେଦ କହିଲେ, ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ପ୍ରବନ୍ଧନର କ୍ରମ, ଯଥା, ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା "ଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଶ" କୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ କରି ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ପ୍ରବନ୍ଧନ କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ କାଶ୍ଵ ସଂହିତା "କର୍ମ ଦୃଷ୍ଟିକୋଶ"କୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ କରି ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ପ୍ରବନ୍ଧନ କରାଯାଇଛି ।

### ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା

ମହର୍ଷି ଯାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ "ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ" ଏହି ଶାଖା ସଂହିତାର ପ୍ରବକ୍ତା ଅଟନ୍ତି । ଏହି ସଂହିତା ଦୁଇଟି ଭାଗରେ ପ୍ରବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି (୧) ପୂର୍ବବିଂଶତିଃ (ଅଧ୍ୟାୟ ୧ ରୁ ୨୦) (୨) ଉତ୍ତରବିଂଶତିଃ (ଅଧ୍ୟାୟ ୨୧ ରୁ ୪୦) । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧ୍ୟାୟରେ କଣ୍ଠିକାମାନ ଓ କଣ୍ଠିକାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମନ୍ତ୍ରସମୂହ ପ୍ରବନ୍ଧିତ ରହିଅଛି । କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ ଜନମାନସ କଣ୍ଠିକାମାନଙ୍କୁ ହିଁ ମନ୍ତ୍ର ବୁଝନ୍ତି, ପରନ୍ତୁ

ଭୂମିକା

ଏକ କଣ୍ଠିକା କେତେକ ଭାଗରେ ଯଜ୍ଞାଦି ଅନୁଷ୍ଠାନ କର୍ମରେ ପ୍ରୟୁକ୍ତ ଥିବାରୁ ଏହା ଅନେକ ମନ୍ତ୍ରର ସମାହାର ହୋଇଥାଏ । ଏହି ସଂହିତାରେ ସମୁଦାୟ ୪୦ଟି ଅଧ୍ୟାୟ, ୧୯୭୫ ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ସଂହିତାରେ ଥିବା ଅଧ୍ୟାୟ, ମନ୍ତ୍ର, ଶବ୍ଦ ଓ ଅକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟାର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଗଲା ।

ଅଧ୍ୟାୟ	ମନ୍ତ୍ର	ଶବ୍ଦ	ଅକ୍ଷର	ଅଧ୍ୟାୟ	ମନ୍ତ୍ର	ଶବ୍ଦ	ଅକ୍ଷର
1	31	686	4603	21	61	1286	8476
2	34	712	4430	22	34	851	5425
3	63	940	4934	23	65	1073	5970
4	37	737	4350	24	40	586	4669
5	43	922	5801	25	47	911	6026
6	37	804	4638	26	26	452	2432
7	48	1028	6588	27	45	693	3805
8	63	1228	7397	28	46	821	5902
9	40	877	5718	29	60	1090	6283
10	34	764	5176	30	22	425	3258
11	83	1356	8414	31	22	316	1868
12	117	1823	10176	32	16	289	1458
13	58	1112	6632	33	97	1570	8404
14	31	739	5820	34	58	980	5435
15	65	1313	8294	35	22	336	1760
16	66	1295	6414	36	24	397	1833
17	99	1674	9287	37	21	498	2577
18	77	1845	9047	38	28	519	2992
19	95	1604	9049	39	13	277	1739
20	90	1363	7903	40	17	246	1399
<b>ସମୁଦାୟ</b>					<b>1975</b>	<b>36438</b>	<b>216382</b>

ଏହାର ବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ବିଷୟ ଯଜ୍ଞିୟ କର୍ମକାଣ୍ଡ ପାଇଁ ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାଏ । କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦରେ କର୍ମକାଣ୍ଡ ଓ ମନ୍ତ୍ରସମୂହ ଉଭୟ ରହିଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ କର୍ମକାଣ୍ଡ ବିଧାୟକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭାଗ ନାହିଁ, କେବଳ ବିଶୁଦ୍ଧ ମନ୍ତ୍ରଭାଗ ହିଁ ଅଛି, ପରନ୍ତୁ ଏହି ମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ଉପଯୋଗ ଯଜ୍ଞିୟ କର୍ମକାଣ୍ଡମାନ - ଦର୍ଶପୂର୍ଣ୍ଣମାସ, ଅଗ୍ନିଧାନ, ଯୁପ ନିର୍ମାଣ, ବାଜପେୟ, ରାଜସୂୟ, ଉଷା ସମ୍ବରଣ, ଶତରୁଦ୍ରିୟ, ବସୋର୍ଧାରା, ସୌତ୍ରାମଣୀ, ଅଶ୍ୱମେଧ, ପୁରୁଷମେଧ, ସର୍ବମେଧ, ପିତୃମେଧ, ପ୍ରବର୍ଗ୍ୟ, ମହାବୀର ସମ୍ବରଣ ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ଅନ୍ତିମ ୪୦ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ବିଶୁଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ଅଟେ,

## ଭୂମିକା

ଯାହାର ନାମ "ଇଶାବାସୋପନିଷଦ୍" । ଏହାକୁ ଆଦି ଉପନିଷଦ ହେବାର ଗୌରବ ପ୍ରାପ୍ତ ଅଛି । ତଥା ଏହି ସଂହିତାର ୩୪ତମ ଅଧ୍ୟାୟର ୬ଟି ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ଉପନିଷଦ ପ୍ରକାରର ଅଟନ୍ତି, ଯାହାକି "ଶିବସଂକଳ୍ପୋପନିଷଦ୍" ନାମରେ ଜଣାଯାଏ । (ଆଗକୁ ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ମାଧ୍ୟମିନ ସଂହିତା ବିଷୟରେ ଅନେକ ତଥ୍ୟ ପାଇ ପାରିବେ)

## କାଣ୍ଡ ସଂହିତା

କାଣ୍ଡ ସଂହିତାର ପ୍ରବକ୍ତା ମଧ୍ୟ ମହର୍ଷି ଯାଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ଋଷି କଣ୍ଠ ଅଟନ୍ତି । ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ମାଧ୍ୟମିନ ସଂହିତା ସହିତ ସମାନ ଅଟେ । ଏହି ସଂହିତାରେ ସମୁଦାୟ ୪୦ଟି ଅଧ୍ୟାୟ, ୩୨୮ଟି ଅନୁବାକ ଓ ୨୦୮୬ଟି ମନ୍ତ୍ରସମୂହ ରହିଅଛି । ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧ୍ୟାୟର ଅନୁବାକ, ମନ୍ତ୍ର, ଶବ୍ଦ ଓ ଅକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଗଲା ।

ଅଧ୍ୟାୟ	ଅନୁବାକ	ମନ୍ତ୍ର	ଶବ୍ଦ	ଅକ୍ଷର	ଅଧ୍ୟାୟ	ଅନୁବାକ	ମନ୍ତ୍ର	ଶବ୍ଦ	ଅକ୍ଷର
1	10	50	796	5012	21	7	106	1718	10520
2	7	60	965	5944	22	8	75	1077	6638
3	9	67	1006	5692	23	6	60	1307	8720
4	10	49	754	4548	24	21	47	892	5698
5	10	55	936	5901	25	10	67	1050	6100
6	8	50	811	4821	26	8	44	625	4823
7	22	40	824	5463	27	15	45	801	5550
8	22	32	686	4292	28	12	14	290	1696
9	7	46	782	4733	29	6	50	757	4373
10	6	43	722	4676	30	4	46	793	5977
11	10	47	936	6321	31	7	51	885	5516
12	7	85	1323	8701	32	6	84	1276	7473
13	7	116	1670	10244	33	2	46	732	4364
14	7	65	1105	6875	34	4	22	424	3340
15	9	35	800	5969	35	4	55	799	4777
16	7	85	1367	8704	36	1	24	361	1781
17	8	64	1264	6559	37	3	20	486	2612
18	7	86	1346	8145	38	7	27	495	3043
19	9	43	1264	6018	39	9	12	260	1714
20	5	46	787	4409	40	1	18	244	1531
<b>ସମୁଦାୟ</b>					<b>Total</b>	<b>328</b>	<b>2086</b>	<b>35416</b>	<b>219273</b>

ଭୂମିକା

ଯଦକ୍ଷରପଦଭ୍ରଷ୍ଟଂ ମାତ୍ରାହିନଂ ତୁ ଯଦ୍-ଭବେତ୍ ।  
ତତ୍-ସର୍ବ ଶମତାଂ ଦେବ ନରାୟଣ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ॥

ବିସର୍ଗବିନ୍ଦୁମାତ୍ରାଣି ପଦପାଦାକ୍ଷରାଣି ଚ ।  
ନୁ୍ୟନାନି ଚାତିରିକ୍ତାନି ଶମସ୍ତୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥

ଓମ୍ ତତ୍ ସତ୍ । ସର୍ବମ୍ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ପଣାମସ୍ତୁ ।  
ଓମ୍ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।



Sources ସୂତ୍ର	<ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="http://www.archive.org">www.archive.org</a></li><li>• <a href="http://www.vedicheritage.gov.in">www.vedicheritage.gov.in</a></li><li>• <a href="http://www.academia.edu">www.academia.edu</a></li><li>• IISH Global (Indian Institute of Scientific Heritage)</li><li>• <a href="http://www.sanskritweb.net/rigveda/">www.sanskritweb.net/rigveda/</a></li><li>• Vedanta Spiritual Library – <a href="http://www.celextel.org">www.celextel.org</a></li><li>• <a href="http://www.wikipedia.org">www.wikipedia.org</a></li></ul>
Send Corrections to ଭୁଲ ସୁଧାର ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ	prakash@scholarshoppe.com
Site access ଞ୍ଜେବ ସାଇଟ୍	www.scholarshoppe.com/veda-odia/

ଏହି 'ଦସ୍ତାବେଜ ବା ପୁସ୍ତକ' ଟି ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ଡିଜିଟାଲ୍ ରୂପାଙ୍କର  
ଅଟେ ।

## ଯଜୁର୍ବେଦ (ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ)

ମନ୍ତ୍ରସମୂହର ଶୈଳୀର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ୩ଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଯଥା, ଋକ୍, ଯଜୁଃ ଓ ସାମ । ଛନ୍ଦରେ ନିବନ୍ଧ ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ "ଋକ୍ ବେଦ", ଗଦ୍ୟାତ୍ମକ ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ "ଯଜୁର୍ବେଦ", ଓ ଗାନମୟ (ଗୀତମୟ) ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ "ସାମବେଦ" ନାମ ଦିଆଗଲା ।

"ୟଜୁଃ" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ 'ଗଦ୍ୟ' ଓ "ୟଜୁସ୍"ର ଅର୍ଥ ପୂଜା କରିବା, ଅନ୍ୟ ଏକ ବାଖ୍ୟା ଅନୁସାରେ - "ୟଜୁର୍ ଯଜତେଃ", ଅର୍ଥାତ ଏହା ଯଜ୍ଞ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କର୍ମ ଅଟେ, କାରଣ ଏ ସମସ୍ତ ଶବ୍ଦର ମୂଳ 'ୟଜ୍' ଅଟେ । ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଯକ୍ଷ ନିରୁକ୍ତରେ, "ୟଜୁଃ" ଶବ୍ଦ 'ୟଜ୍' ଧାତୁରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି, ସେହି ହିସାବରେ 'ଯଜୁର୍ବେଦ'ରୁ ଯଜ୍ଞର ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହୋଇଥାଏ । 'ଋକ୍-ବେଦ' ଅନୁସାରେ, "ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ମାତ୍ରାଂ ବି ମିମୀତ ଉ ତୁଃ" (ଋ.ବେ - ୧୦.୭୧.୧୧), ଅତଃ, ଯାଜ୍ଞିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ 'ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ଉପର ନାମ "ଅଧ୍ୟୟୁର୍ବେଦ" ମଧ୍ୟ ଅଟେ । 'ଋକ୍ ବେଦ' "ଜ୍ଞାନକାଣ୍ଡ" ରୂପେ ପରିଚିତ । 'ଋକ୍ ବେଦ' ଜ୍ଞାନର ବାସ୍ତବ ପ୍ରୟୋଗ ଓ ବିସ୍ତାର 'ଯଜୁର୍ବେଦ' ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ "କର୍ମକାଣ୍ଡ" କୁହାଯାଏ ।

### 'ଯଜୁର୍ବେଦ' ପ୍ରବନ୍ଧନ

ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଆଧାରକୁ ମୂଳ କରି 'ଯଜୁର୍ବେଦ'କୁ ୨ଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯଥା, "ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ" ଓ "କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ" । 'ଆଦିତ୍ୟ-ପରମ୍ପରା' ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ "ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ" ଓ 'ବ୍ରହ୍ମ-ପରମ୍ପରା' ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ "କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ" କୁହାଯାଏ । ଅନେକ ବିଦେଶୀ ଏହାର ନାମକୁ ଭୁଲ ଅନୁବାଦ କରିଛନ୍ତି 'ବ୍ଲାକ୍ (black) ଓ ୱାଇଟ୍ (white) ଯଜୁର୍ବେଦ', ଯେଉଁଟାକି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ । ଏହା କେବଳ ୨ଟି ସୂତ୍ର ବା ପଦ୍ଧତି ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ । ମହର୍ଷି ଯଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଯାହା ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କ ଠାରୁ ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ ତାହା "ଆଦିତ୍ୟ ପରମ୍ପରା", ଅର୍ଥାତ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ; ଓ ଯାହା ବେଦରୁ ବା ବ୍ରହ୍ମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥିଲା, ତାହା "ବ୍ରହ୍ମ ପରମ୍ପରା" । ତେଣୁ 'ଆଦିତ୍ୟ ପରମ୍ପରା' ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ, "ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ" ନାମରେ ଓ 'ବ୍ରହ୍ମ ପରମ୍ପରା' ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ, "କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ" ନାମରେ ଜଣା ।



## ଯଜୁର୍ବେଦ ସଂହିତା ଶାଖା

ମହାଭାଷ୍ୟକାର ପତଞ୍ଜଳିଙ୍କ ଅନୁସାରେ 'ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୧ଟି ଶାଖା ଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୧୫ଟି 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ଓ ୮୬ଟି 'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ, 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ମାତ୍ର ୨ଟି ଶାଖା ଓ 'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ୪ଟି ଶାଖା ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି ।

## ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ

ମହର୍ଷି 'ଯଜ୍ଞବଲ୍ୟ ବାଜସେନ୍ୟଙ୍କ' ଦ୍ୱାରା ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କ ଠାରୁ ଗ୍ରହୀତ ବେଦ ଶିକ୍ଷା "ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ" ନାମରେ ଜଣା । ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟମାନେ ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ହୋଇଥିବାରୁ, ସେମାନେ 'ବଜ୍ରସନେୟା' ନାମରେ ଜଣାହେଲେ । ଯେହେତୁ ସେ, ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କ ଆରାଧନା କରି ଏହି ଯଜୁର୍ବେଦ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଓ ତାହାର ଅନୁସରଣକାରୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ "ଆଦିତ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ" କୁହାଯାଉଥିଲା । ସେ, ସେହି ଯଜୁର୍ବେଦକୁ ତାଙ୍କର ୧୫ଜଣ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ, ପର ସମୟରେ ସେହି ୧୫ଜଣ ଶିଷ୍ୟଙ୍କ ନାମ ଅନୁସାରେ ୧୫ଟି ଶାଖା ରୂପେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହେଲା । ସେହି ୧୫ଜଣ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କ ନାମ 'ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଶାୟଣ'ଙ୍କ 'କାଣ୍ଡଭାଷ୍ୟ'ରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ସେମାନେ ହେଲେ, କାଶ୍ଵ, ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ, ଗାଲବ, ଔଧେୟ, ଶାପେୟ, ତାପାୟନିୟ, କାପାଳ, ପୌଣ୍ଡ୍ରବସୁ, ଆବଟିକ, ପରମାବଟିକ, ପାରାଶର, ବୈନେୟ, ବୈଧେୟ, କାତ୍ୟାୟନ ଓ ବୈଜବା । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର ୨ଟି ଶାଖା, ଯଥା, ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ଶାଖା ଓ କାଶ୍ଵ ଶାଖା, ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି । "ବାଜସେନ୍ୟା ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନୀ ସଂହିତା" ଆଚାର୍ଯ୍ୟ 'ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ'ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଓ "ବାଜସେନ୍ୟା କାଶ୍ଵ ସଂହିତା" ଆଚାର୍ଯ୍ୟ 'କାଶ୍ଵ'ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା ।

'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ଶାଖା ସଂହିତା, ତାହାର ଅଧ୍ୟାୟ, ଅନୁବାକ, ମନ୍ତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ କେଉଁ ଅଂଚଳ ମାନଙ୍କରେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଆସୁଅଛି, ତାହାର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସଂହିତା ନାମ	ଅଧ୍ୟାୟ	ଅନୁବାକ	କଣ୍ଠିକା/ମନ୍ତ୍ର	ଅଂଚଳ
ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନୀ	୪୦	୩୦୩	୧୯୭୫	ବିହାର, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ଗୁଜୁରାଟ, ଉତ୍ତର ଭାରତ
କାଶ୍ଵ	୪୦	୩୨୮	୨୦୬୮	ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ଓଡ଼ିଶା, ତେଲଙ୍ଗାନା, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ, କେରଳ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ, ତାମିଲନାଡୁ

### 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ' ବିଷୟବସ୍ତୁ

'ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା' ଓ 'କାଶ୍ଵ ସଂହିତା'ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ । ପାର୍ଥକ୍ୟ କହିଲେ କେବଳ ମନ୍ତ୍ର ମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଅଧ୍ୟାୟ ମାନଙ୍କ କ୍ରମର ପ୍ରବନ୍ଧନ । ୪୦ଟି ଅଧ୍ୟାୟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୩୧ଟି ଅଧ୍ୟାୟ ମୁଖ୍ୟତଃ 'ଶ୍ରୌତକର୍ମକାଣ୍ଡ' ବିଷୟ ଅଟେ । ଅଧ୍ୟାୟ ମାନଙ୍କର ବିଷୟବସ୍ତୁ ତଳ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଗଲା ।

ଅଧ୍ୟାୟ	ବିଷୟବସ୍ତୁ
୧-୨	ଦଶ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସ ଓ ପିଣ୍ଡପିତୃ ଯଜ୍ଞ
୩	ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଓ ଚାତୁର୍ମାସ୍ୟ
୪-୮	ସୋମ ସଂସ୍କାର ବର୍ଣ୍ଣନ ଓ ସୋମଯଜ୍ଞ
୯-୧୦	ବାଜପେୟ ଯଜ୍ଞ ଓ ରାଜସୂୟ ଯଜ୍ଞ
୧୧-୧୮	ଅଗ୍ନି ଚୟନ ବର୍ଣ୍ଣନ, ଶତରୁଦ୍ରିୟ ମନ୍ତ୍ର, ବସୋଧାରା ମନ୍ତ୍ର
୧୯-୨୧	ଶୌତ୍ରାମଣି ଯଜ୍ଞ
୨୨-୨୫	ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞ
୨୬-୨୯	ଖିଲମନ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରହ
୩୦	ପୁରୁଷମେଧ ଯଜ୍ଞ
୩୧	ପୁରୁଷସୂକ୍ତ
୩୨-୩୩	ସର୍ବମେଧ ମନ୍ତ୍ର ଓ ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ ସୂକ୍ତ
୩୪	ଶିବସଂକଳ୍ପପୋନିଷଦ
୩୫	ପିତୃମେଧ ଯଜ୍ଞ
୩୬-୩୯	ଘର୍ମ, ପ୍ରବର୍ଣ୍ୟ, ସଂଭରଣ, ପ୍ରୋଶନ ଓ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ଇତ୍ୟାଦି ମନ୍ତ୍ର
୪୦	ଇଶୌପନିଷଦ

## ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବ୍ରାହ୍ମଣ

'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ଉଭୟ ମାଧ୍ୟାନ୍ଦିନୀ ଓ କାଶ୍ଵ ଶାଖା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ଯାହା "ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ" ନାମରେ ପରିଚିତ । ଏଥିରେ ୧୦୦ଟି ଅଧ୍ୟାୟ ରହିଥିବାରୁ, ଏହା ଶତ-ପଥ ନାମରେ ଜଣା । ସମସ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବାଧିକ ମହତ୍ତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ, ବିପୁଳକାୟ, ଓ ଯଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କର ସର୍ବୋତ୍ତମ ପ୍ରତିପାଦକ, ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ 'ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ' ଅଟେ । ଏହି ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମାଧ୍ୟାନ୍ଦିନ ଓ କାଶ୍ଵ ୨ଟି ଶାଖାରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଯଦିଓ ଏହି ଦୁଇଟି ଶାଖାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନାକ୍ରମ ଓ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ତର ରହିଅଛି । ଏହା ତଳ ଟେବୁଲରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଶାଖା	କାଣ୍ଡ	ଅଧ୍ୟାୟ	ବ୍ରାହ୍ମଣ ସୂତ୍ର	କଣ୍ଠିକା	ପ୍ରପାଠକ
ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ - ମାଧ୍ୟାନ୍ଦିନୀ	୧୪	୧୦୦	୪୩୮	୭୭୨୪	୬୮
ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ - କାଶ୍ଵ	୧୬	୧୦୪	୪୩୫	୬୮୦୬	୦

## ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବିଷୟବସ୍ତୁ

୧ମ ରୁ ୯ମ କାଣ୍ଡରେ ପିତୃପିଣ୍ଡ-ଯଜ୍ଞର ବିଷୟକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ଏହାର ବିଷୟକ୍ରମ, ସଂହିତାର ବିଷୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ରହିଅଛି । ସଂହିତାରେ, ଏହା ଦଶପୂର୍ଣ୍ଣମାସ ସହିତ ରହିଅଛି, କିନ୍ତୁ ବ୍ରାହ୍ମଣରେ ଏହାର ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଲଗା ରହିଅଛି । ଏହାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ସଂହିତା ର ବିଷୟକ୍ରମ ସମାନ । ମାଧ୍ୟାନ୍ଦିନୀ ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ କାଶ୍ଵ ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମଧ୍ୟରେ, 'ଦଶପୂର୍ଣ୍ଣମାସ ଯଜ୍ଞ'ର ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଳ୍ପ ଭିନ୍ନ, ଏହା ମାଧ୍ୟାନ୍ଦିନୀ ଶାଖାରେ ୧ମ କାଣ୍ଡରେ ଥିବାବେଳେ, କାଶ୍ଵ ଶାଖାରେ ୨ୟ କାଣ୍ଡରେ ରହିଅଛି । ସେହିପରି ୨ୟ କାଣ୍ଡର ବିଷୟ ୧ମ କାଣ୍ଡରେ ଓ ୧ମ କାଣ୍ଡର ବିଷୟ ୨ୟ କାଣ୍ଡରେ ରହିଅଛି । ଏହା କେବଳ ଏହି ଦୁଇଟି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶାଖା ଗ୍ରନ୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର ।

'ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ'ର ବିଶେଷତ, ଏଥିରେ ଯଜ୍ଞ ମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ରୂପ, ତଥା ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କର, ଯେଉଁ ପ୍ରକାରର ଅସାଧାରଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ସହିତ ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି, ତାହା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ମିଳେ ନାହିଁ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଯଜ୍ଞ ମାନଙ୍କର ସ୍ୱରୂପ ନିରୂପଣ କରିବାର ଶ୍ରେୟ, 'ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ'କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି । ଏହାର କାରଣ, 'ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ'ରେ ଯଜ୍ଞ ମିମାଂସାର ପ୍ରାରମ୍ଭ, 'ହର୍ବିଯଜ୍ଞ'ରୁ ହୋଇଥାଏ, ଯାହାର ମୂଳ ଆଧାର 'ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର' ଅଟେ ।

### ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ଆରଣ୍ୟକ

ଅଧିକାଂଶ 'ଆରଣ୍ୟକ', 'ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗ୍ରନ୍ଥ'ର ଅନ୍ତିମ ଭାଗ ଅଟେ, ତେଣୁ ପ୍ରାୟତଃ 'ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗ୍ରନ୍ଥ'ର ପ୍ରବଚନକର୍ତ୍ତା ହିଁ 'ଆରଣ୍ୟକ'ର ପ୍ରବଚନକର୍ତ୍ତା ଅଟନ୍ତି । ତେଣୁ ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ "ବୃହଦାରଣ୍ୟକ"ର ପ୍ରବଚନକର୍ତ୍ତା ମହର୍ଷି ଯଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଆରଣ୍ୟକ ଅଛି, ଯାହା "ବୃହଦାରଣ୍ୟକ" ନାମରେ ପରିଚିତ । ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ 'ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ'ର ମାଧ୍ୟାନ୍ତୀ ଶାଖାର ୧୪ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ତଥା କାଶ୍ୟ ଶାଖାର ୧୭ତମ ଅଧ୍ୟାୟ, 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ଆରଣ୍ୟକ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଟେ । 'ଆରଣ୍ୟକ'ର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ଯଜ୍ଞ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ଯଜ୍ଞ ଭିତରେ ଥିବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ତତ୍ତ୍ୱର ମିମାଂସା ଅଟେ । ତେଣୁ ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ "ବୃହଦାରଣ୍ୟକ" ମଧ୍ୟ ଏହାର ପ୍ରତିପାଦନ କରିଥାଏ ।

### ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ଉପନିଷଦ

'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ୧୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ଇଶ ଉପନିଷଦ" ଓ "ବୃହଦାରଣ୍ୟକ ଉପନିଷଦ" ପ୍ରମୁଖ ଅଟନ୍ତି । "ଇଶ ଉପନିଷଦ" କେବଳ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଉପନିଷଦ, ଯାହା 'ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ରଚିତ ରହିଅଛି । ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକରେ "ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା" ଓ "ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା" ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

## ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ କଳ୍ପ ସୂତ୍ର, ଓ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ "କାତ୍ୟାୟନ ଶୌତ୍ରସୂତ୍ର" ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ପ୍ରଚଳିତ, ଓ ଏହା ଏକ ମାତ୍ର ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ ଶୌତ୍ରସୂତ୍ର ଅଟେ । ଶୌତ୍ରସୂତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଶୌତ୍ରଯଜ୍ଞ ମାନଙ୍କର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ, ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ କ୍ରମବଦ୍ଧତାର ପ୍ରତିପାଦନ ଅଟେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ମାନଙ୍କରେ ଉପଲବ୍ଧ ମୂଳ ସାମଗ୍ରୀକୁ କେଉଁଠି ବିସ୍ତାର କରି ଓ କେଉଁଠି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରି ରଚନା କରାଯାଇଛି । କାତ୍ୟାୟନଙ୍କ ରଚିତ ଶୌତ୍ରସୂତ୍ର, ଉଭୟ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ଓ କାଶ୍ଵ ଶାଖାର ପ୍ରତିନିଧୀତ୍ଵ କରିଥାଏ । ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁର କ୍ରମ, ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ଓ କାଶ୍ଵ ଶାଖାର ବିଷୟବସ୍ତୁର କ୍ରମ ଭଳି ରହିଥାଏ । ଏହି "କାତ୍ୟାୟନ ଶୌତ୍ରସୂତ୍ର"ରେ ୨୨ଟି ଅଧ୍ୟାୟ ରହିଅଛି । ଏଥିରେ 'ଶ୍ରାଦ୍ଧ' ବିଷୟର ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ ରହିଅଛି ।

ସେହିପରି "ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର" ଗ୍ରନ୍ଥ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ୨ଟି ଗ୍ରନ୍ଥ ରହିଅଛି, ଯଥା, "କାତ୍ୟାୟନ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର" ଓ "ପାରସ୍କାର ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର" । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ପାରସ୍କାର ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର" ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ପ୍ରଚଳିତ । 'ପାରସ୍କାର ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର' ୩୫ କାଣ୍ଡରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ୧ମ କାଣ୍ଡରେ, ଅବସ୍ୟାୟନ, ବିବାହ, ଓ ଗର୍ଭାଧାନ ଆଦି ବିଷୟ, ୨ୟ କାଣ୍ଡରେ, ରୁଡାକରଣ, ଉପନୟନ, ସମାବର୍ତ୍ତନ, ପଞ୍ଚମହାଯଜ୍ଞ, ଶ୍ରବଣାକର୍ମ, ସୀତାଯଜ୍ଞ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟ, ଓ ୩ୟ କାଣ୍ଡରେ, ଅବକୀର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟ ରହିଅଛି ।

ସେହିପରି କାତ୍ୟାୟନଙ୍କ ରଚିତ ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ "ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର" ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଏହି "କାତ୍ୟାୟନ ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର"ରେ ୭ଟି କାଣ୍ଡ ରହିଅଛି । ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁ, 'ଯଜ୍ଞଶାଳା'ର ମାପ, 'ଯଜ୍ଞମଣ୍ଡପ'ର ମାପ, 'ଯଜ୍ଞବେଦୀ'ର ମାପ, ଓ 'ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡ'ର ମାପ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟର ବର୍ଣ୍ଣନା ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ରହିଥାଏ ।

ସେହିପରି 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ବେଦ-ପଠନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ସମୁହ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦର "ବାଜସନେୟୀ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟା" ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅଟେ । ଏହାର ରଚନା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

କାତ୍ୟାୟନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଛି । ଏହା ୮ଟି ଅଧ୍ୟାୟ ଓ ୭୩୪ଟି ସୂତ୍ର ରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ, ବର୍ଣ୍ଣ, ସ୍ୱର, ସନ୍ଧି, ପଦପାଠ ଓ କ୍ରମପାଠ ଇତ୍ୟାଦି ଅଟେ । ଏହାର ସୂତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୨ଟି ପରିଶିଷ୍ଟ ସୂତ୍ର ଅଛି । 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସ୍ୱରାଦି ନିୟମର ବିବରଣ "ପ୍ରତିଜ୍ଞାସୂତ୍ର"ରେ ଦିଆଯାଇଛି ଓ "ଭାଷିକସୂତ୍ର"ରେ 'ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ'ର ସ୍ୱର ସଂଚାରଣର ବିଧାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସେହିପରି 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ପ୍ରାୟ ୩୩ ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ 'ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରନ୍ଥ' ରହିଅଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ୟଜ୍ଞବଲ୍ୟ ଶିକ୍ଷା" ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ପ୍ରଚଳିତ ।

'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ, ଉପନିଷଦ, କଳ୍ପସୂତ୍ର, ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ଓ ଶିକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ଗ୍ରନ୍ଥ ମାନଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାଲିକା ତଳେ ଦିଆଯାଇଛି ।

### ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ସଂହିତା	ବ୍ରାହ୍ମଣ	ଆରଣ୍ୟକ	ଉପନିଷଦ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନୀ, କାଶ୍ଵ	ଶତପଥ (ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନୀ, କାଶ୍ଵ )	ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ, ମୁକ୍ତିକା, ଜାବାଲ, ଭିଷ୍ମକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟଜ୍ଞବଲ୍ୟ, ଶାତ୍-ୟାୟନୀୟ, ତାରସାର, ଅଦ୍- ବୟ୍ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ- ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

### ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ କଲ୍ପସୂତ୍ର ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ଶ୍ରେଣୀତସୂତ୍ର	ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର	ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର	ଧର୍ମସୂତ୍ର
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	କାତ୍ୟାୟନ ଶ୍ରେଣୀତସୂତ୍ର,	କାତ୍ୟାୟନ ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର,	ପାରସ୍କାର ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, କାତ୍ୟାୟନ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର,	ବିଷ୍ଣୁ ଧର୍ମସୂତ୍ର,

### ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ	ଶିକ୍ଷା
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	ବାଜସନେୟୀ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ	ଯଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, ବାସିଷ୍ଠ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, କାତ୍ୟାୟନୀ ଶିକ୍ଷା, ପାରାଶରୀ ଶିକ୍ଷା, ମାଣ୍ଡବ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, ଅମୋଘାନନ୍ଦିନୀ ଶିକ୍ଷା, ଲଘୁ ଅମୋଘାନନ୍ଦିନୀ ଶିକ୍ଷା, ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନୀ ଶିକ୍ଷା, ଲଘୁ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନୀ ଶିକ୍ଷା, ବର୍ଣ୍ଣରତ୍ନପ୍ରଦୀପିକା ଶିକ୍ଷା, କେଶବୀ ଶିକ୍ଷା, ହସ୍ତସ୍ୱରପ୍ରକ୍ରିୟା ଶିକ୍ଷା, ଅୟୁବସାନନିର୍ଣ୍ଣୟ ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱରଭକ୍ତିଲକ୍ଷଣପରିଶିଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷା, କ୍ରମସନ୍ଧାନ ଶିକ୍ଷା, ମନଃସ୍ୱାର ଶିକ୍ଷା, ଯଜୁର୍ବିଧାନ ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱରାଷ୍ଟକ ଶିକ୍ଷା, କ୍ରମକାରିକା ଶିକ୍ଷା, କୌଷିକ ଶିକ୍ଷା, ତ୍ରେସ୍ୱରୀୟ ଶିକ୍ଷା, ପରିଭାଷାଙ୍କସୂତ୍ର ଶିକ୍ଷା, ନବାଙ୍କସୂତ୍ର ଶିକ୍ଷା, କାରିକାବଳୀ ଶିକ୍ଷା, ବର୍ଣ୍ଣ ଭଜାରଣ ପ୍ରକାର ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱରଭକ୍ତି ଶିକ୍ଷା, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପ୍ରବୋଧିନୀ ଶିକ୍ଷା, ବେଦପରିଭାଷାସୂତ୍ର ଶିକ୍ଷା, ବେଦପରିଭାଷାକାରିକା ଶିକ୍ଷା, କ୍ରମସନ୍ଧାନ ଶିକ୍ଷା, ମଲଗ୍ରମକୃତ ଶିକ୍ଷା, ଗଲଦ୍ୱୃଗ ଶିକ୍ଷା, ପଦ୍ମକାରିକାରତ୍ନମାଳା ଶିକ୍ଷା

|| ଇତି ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ||

## କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ

ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଅନୁସାରେ 'ଯଜୁର୍ବେଦ'କୁ ୨ଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଯାହା 'ବ୍ରହ୍ମ-ପରମ୍ପରା'ରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି , ତାହା "କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ" ଅଟେ । ଯେଉଁ 'ଯଜୁର୍ବେଦ' "ଋଷି ବୈଷମ୍ପାୟନ" "ବେଦବ୍ୟାସ"ଙ୍କ ଠାରୁ ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ, ତାହା "କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ" ଓ ଏହାର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ମହାତ୍ମା ଋଷି ମାନଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଓ ତପ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଏହାକୁ 'ବ୍ରହ୍ମ ପରମ୍ପରା'ରେ ପ୍ରାପ୍ତ 'ଯଜୁର୍ବେଦ' କୁହାଯାଏ । 'ଶୁକ୍ଳ' ଓ 'କୃଷ୍ଣ' ଯଜୁର୍ବେଦ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେଉଛି, 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ଆରଣ୍ୟକ ଗ୍ରନ୍ଥ ଥିଲାବେଳେ, 'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ, ତା'ର ସଂହିତା ଭିତରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଓ ଆରଣ୍ୟକ ରହିଥାଏ।

ପତଞ୍ଜଳି ମହାଭାଷ୍ୟ ଓ ବାୟୁ ପୁରାଣ ଅନୁସାରେ "କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ"ର ୮୨ଟି ଶାଖା ଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଋଷି ବୈଷମ୍ପାୟନ ଏହି "କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ" ତାଙ୍କର ୮୨ଜଣ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ ଓ ପର ସମୟରେ ଏହା ଶାଖା ରୂପରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ବୈଷମ୍ପାୟନ ଅନେକ ସ୍ଥାନ ଭ୍ରମଣ କରିଥିଲେ, ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ "ଚରକ" କୁହାଯାଉଥିଲା ଓ ସେ "ଚରକଧର୍ମ" ଉପାଧି ପାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ୮୨ଜଣ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୪୩ ଜଣଙ୍କ ନାମ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇପାରିଛି । ସେମାନେ ଏହି "କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ"ର ଶାଖା ମାନଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଥିଲେ । ସେ ଶାଖା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ, - ଚରକ ଶାଖା, ଆଦୃରକ ଶାଖା, କଠ ଶାଖା, ପ୍ରାଚ୍ୟ କଠ ଶାଖା, କପିଷ୍ଠଳ କଠ ଶାଖା, ଚାରାଣୀୟ ଶାଖା, ବାରାୟଣୀୟ ଶାଖା, ବାର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ରବୀକ ଶାଖା, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଶାଖା, ଉପମାନ୍ୟବ ଶାଖା, ପାତଶ୍ୱନୀୟ ଶାଖା, ମୈତ୍ରେୟଣୀ ଶାଖା, ମାନବ ଶାଖା, ବରହା ଶାଖା, ଦୁଷ୍ଟୁଭ ଶାଖା, ଛାଗଲେୟ ଶାଖା, ହାରିଦ୍ରବୀୟ ଶାଖା, ଶ୍ୟାମାୟନ ଶାଖା, ଶ୍ୟାମ ଶାଖା, ତୈଞ୍ଜିରୀୟ ଶାଖା, ଔଷେୟ ଶାଖା, ଖାଣ୍ଡିକେୟ ଶାଖା, ଆପସ୍ତମ୍ବ ଶାଖା, ଭରଦ୍ୱାଜ ଶାଖା, ହିରଣ୍ୟକେଶିନ ଶାଖା, ବୌଦ୍ଧାୟନ ଶାଖା, ସତ୍ୟାଶାଢ଼ ଶାଖା, ଆତ୍ରେୟ ଶାଖା, ଆଳମ୍ବି ଶାଖା, ପଲଙ୍କା ଶାଖା, କମଳା ଶାଖା, ଋଚାଭ ଶାଖା, ଆରୁଣୀ ଶାଖା, ତଣ୍ଡି ଶାଖା, କଲାପ ଶାଖା, ତୁମ୍ବୁରୁ ଶାଖା, ଭଲପା



ଶାଖା, ବୈଖାନସ ଶାଖା, ବାଧୁଳା ଶାଖା, ଆଗ୍ନିବେଶ୍ୟ ଶାଖା, କୌଣ୍ଡିନୟ ଶାଖା, ହାରୀତ ଶାଖା, ଓ ଐକେୟ ଶାଖା ।

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ଠଟି ଶାଖା ସଂହିତାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବା ଆଂଶିକ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି । ସେମାନେ ହେଲେ, ତୈତ୍ତିରୀୟ ଶାଖା, କଠ ବା କାଠକ ଶାଖା, କଠକପିଷ୍ଠଲ ଶାଖା, ଓ ମୈତ୍ରେୟଣୀ ଶାଖା ।

'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ଶାଖା ସଂହିତା, ତାହାର କାଣ୍ଡ, ପ୍ରପାଠକ, ମନ୍ତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ କେଉଁ ଅଂଚଳ ମାନଙ୍କରେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଆସୁଅଛି, ତାହାର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଶାଖା ସଂହିତା	କାଣ୍ଡ	ପ୍ରପାଠକ	ଅନୁବାକ	କାଣ୍ଡିକ/ମନ୍ତ୍ର	ଅଂଚଳ
ତୈତ୍ତିରୀୟ	୭	୪୪	୬୫୧	୧୨୦୦୦+	ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର
କାଠକ	୫	୪୦	୮୪୩	୩୦୯୩	କାଶ୍ମିର, ଉତ୍ତର ଓ ପୂର୍ବ ଭାରତ
କପିଷ୍ଠଲ	୬	୪୮	-	-	ହରିୟାଣା, ରାଜସ୍ଥାନ
ମୈତ୍ରେୟଣୀ	୪	୫୪	୬୫୪	୩୧୪୪	ପଶ୍ଚିମ ଭାରତ

### କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ ବିଷୟବସ୍ତୁ

'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ବିଷୟବସ୍ତୁ, 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ପରି ମଧ୍ୟ ସମାନ । ଏଥିରେ ଦଶ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସ, ପିଣ୍ଡପିତୃ ଯଜ୍ଞ, ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର, ଚାତୁର୍ମାସ୍ୟ, ସୋମ ସଂସ୍କାର ବର୍ଣ୍ଣନ, ସୋମଯଜ୍ଞ, ବାଜପେୟ ଯଜ୍ଞ ଓ ରାଜସୂୟ ଯଜ୍ଞ, ଅଗ୍ନି ଚୟନ ବର୍ଣ୍ଣନ, ଶୌତ୍ରାମଣି ଯଜ୍ଞ, ଅଶ୍ୱମେଧ ଯଜ୍ଞ, ଖିଲମନ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରହ, ପୁରୁଷମେଧ ଯଜ୍ଞ, ପୁରୁଷସୂକ୍ତ, ସର୍ବମେଧ ମନ୍ତ୍ର, ପିତୃମେଧ ଯଜ୍ଞ, ଗ୍ରହଗ୍ରହଣ ଓ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟର ବିବରଣୀ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଅଛି ।

ଏବେ ଆମେ ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶାଖା ସଂହିତା ବିଷୟରେ ଅଳ୍ପ ବହୁତ ଜାଣିବା ।

## ତୈତ୍ତିରୀୟ ଶାଖା ସଂହିତା

'ତୈତ୍ତିରୀୟ ଶାଖା'ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଋଷି "ତିତ୍ତିରି" ଓ ସେ, ଏହି ସଂହିତାର ପ୍ରକାଶକ ଥିଲେ । କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ 'ତୈତ୍ତିରୀୟ ସଂହିତା' କେବଳ ଗୋଟିଏ ସଂହିତା, ଯାହାର ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ, ଉପନିଷଦ, ଶୌଚ୍ରସୂତ୍ର, ଓ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର ଆଦି ଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରହିଅଛି । ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି । ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତ ଓ ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର କିଛି ସ୍ଥାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଆସୁଅଛି । 'ତୈତ୍ତିରୀୟ ଶାଖା'ରେ ସାରସ୍ୱତ ଓ ଆର୍ଷେୟ ରୂପରେ ଦୁଇଟି ପାଠ-ଭେଦ ଅଛି । ସାରସ୍ୱତ ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ଏହାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ଆରଣ୍ୟକ, ସଂହିତା ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ଦରକାର, ଯାହା 'ତୈତ୍ତିରୀୟ ଶାଖା'ରେ ମିଳେ, ତଥା, ଆର୍ଷେୟ ପରମ୍ପରାରେ ଏହାର ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଓ ଆରଣ୍ୟକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରହିବା ଦରକାର, ଯାହା 'ତୈତ୍ତିରୀୟ ଶାଖା'ରେ ମଧ୍ୟ ମିଳିଥାଏ । ଅନ୍ୟ କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ ଶାଖା ମାନଙ୍କର, ସଂହିତା ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଓ ଆରଣ୍ୟକ ରହିଅଛି । ଏହାର ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ ଓ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ର ନାମ "ତୈତ୍ତିରୀୟ" ।

ଏହି 'ଶାଖା ସଂହିତା'ରେ ୭ଟି କାଣ୍ଡ, ୪୪ଟି ପ୍ରପାଠକ ଓ ୬୫୧ଟି ଅନୁବାକ ରହିଅଛି । ଏହାର ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ ଓ ଉପନିଷଦ ର ମନ୍ତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ୧୨୦୦୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରହିଅଛି । କାଣ୍ଡାନୁକ୍ରମାଣୀ ଅନୁସାରେ ଏହାକୁ ୫ଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଏହାର କାଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

କାଣ୍ଡ	ବିଷୟ
୧	ପ୍ରାଜାପତ୍ୟ କାଣ୍ଡ
୨	ସୌମ୍ୟ କାଣ୍ଡ
୩	ଆର୍ଶେୟ କାଣ୍ଡ
୪	ବିଶ୍ୱଦେବ କାଣ୍ଡ
୫	ସ୍ୱାୟଂଭୁବ କାଣ୍ଡ

## କଠ ଶାଖା ସଂହିତା

'କଠ ଶାଖା'ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଋଷି 'କଠ' ଅଟନ୍ତି ଓ ସେ, ଏହି ଶାଖା ସଂହିତାର ପ୍ରକାଚକ ଅଟନ୍ତି । ପତଞ୍ଜଳିଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଏହି ଶାଖା ଅତି ଲୋକପ୍ରିୟ ଥିଲା, ଏପରିକି ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମରେ ଏହାର ପାଠ କରାଯାଉଥିଲା । 'କଠ ଶାଖା' ବହୁତ ବଡ଼ ଓ ବିସ୍ତାରରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ, ଏହାର ୪୪ଟି ଉପଗ୍ରନ୍ଥ ଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେଥିପାଇଁ 'କଠ ଶାଖା'ର ବେଦରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ରହିଅଛି । 'କଠ ଶାଖା' ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇ ପାରିନାହିଁ । ଏହାର ସଂହିତା ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି, କିନ୍ତୁ ଏହାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇ ପାରିନାହିଁ ଓ ଏହା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ଏହାର ଆରମ୍ଭ୍ୟକ ନାହିଁ ।

'କଠ ସଂହିତା'ରେ ୫ଟି କାଣ୍ଡ, ୪୦ଟି ସ୍ଥାନକ ବା ପ୍ରାଠକ, ୮୪୩ଟି ଅନୁବାକ, ଓ ୩୦୯୩ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହାର ମନ୍ତ୍ର ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ମିଶାଇଲେ, ଏହାର ସମୁଦାୟ ମନ୍ତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ୧୯୦୦୦ରୁ ଅଧିକ ହେବ । ଏହାର ସଂହିତା ଓ ଉପନିଷଦର ନାମ "କଠ" ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣର ନାମ "କାଠକ" ଅଟେ । ଏହାର "କାଠକ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର" ଅଛି ଓ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ପାଇଁ "ତୈତ୍ତିରୀୟ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ" ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ଏହାର କାଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ବିଷୟବସ୍ତୁ ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

କାଣ୍ଡ	ବିଷୟ
୧	ଇଠିମିକା
୨	ମାଧ୍ୟମିକା
୩	ଓରିମିକା
୪	ଯାଜ୍ଞାନୁବାକ୍ୟା
୫	ଅଶ୍ୱମେଧ ଗ୍ରନ୍ଥ

### କପିଷ୍ଠଲ ଶାଖା ସଂହିତା

'କପିଷ୍ଠଲ ଶାଖା'ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା 'ଋଷି କପିସ୍ଥଲ' ଥିଲେ, ଓ ଏହି ସଂହିତାର ପ୍ରବୀରକ ଥିଲେ । ନିରୁକ୍ତ ପ୍ରବଚନକାରୀ 'ଦୁର୍ଗାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହି ଶାଖାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଥିଲେ । ଏହି ଶାଖା ଆଂଶିକ ଭାବେ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିଛି । ଏହାର ରଚନା ପ୍ରାୟ "କାଠକ ସଂହିତା" ଭଳି ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଅଛି । ଏହାର ସ୍ଵରାଜନ 'ଋକ୍ ବେଦ' ଭଳି, ତେଣୁ ଏହାର ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟ 'ଋକ୍ ବେଦ' ପରି ଅଷ୍ଟକ ଓ ଅଧ୍ୟାୟ ପଦ୍ଧତିରେ ହୋଇଅଛି ।

ଏଥିରେ ୬ଟି ଅଷ୍ଟକ ଓ ୪୮ଟି ଅଧ୍ୟାୟ ରହିଅଛି । ଏହାର ବିଭାଜନ ତଳ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅଷ୍ଟକ	ଅଧ୍ୟାୟ	ମତ୍ରବ୍ୟ
୧	୧-୮	ଉପଲବ୍ଧ
୨	୯-୧୭	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ
୩	୧୭-୨୪	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ
୪	୨୫-୩୨	୩୨, ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ
୫	୩୩-୪୦	ଉପଲବ୍ଧ
୬	୪୧-୪୮	୪୩, ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ

ଏହାର ଉପଲବ୍ଧ ଅଧ୍ୟାୟ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନାହିଁ । ଏହାର ଏକ "ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର"ର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ବାରଣାସୀର ସରସ୍ଵତୀ ଭବନ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଏହି ଶାଖାର ବ୍ୟବହାର ହରିୟାଣା ଓ ରାଜସ୍ଥାନ ର କିଛି ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରେ ହୋଇଆସୁଅଛି ।

### ମୈତ୍ରୟଣୀ ଶାଖା ସଂହିତା

'ମୈତ୍ରୟଣୀ ଶାଖା', 'ଋଷି ମିତ୍ରୟୁକ୍ତ' ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା, ଓ ସେ, ଏହି ସଂହିତାର ପ୍ରଚାରକ ଥିଲେ । ଏହାର ଅନୁସରଣକାରୀ, ସୌରାଷ୍ଟ୍ର, ଗୁଜୁରାଟ, ନାସିକ, ନାଗପୁର ଆଦି ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଆସୁଅଛି । ଏହାର ରଚନା ଗଦ୍ୟାତ୍ମକ ଶୈଳୀରେ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଧର୍ମ କାଣ୍ଡ, ଛତୁ ପ୍ରପାଠକ, ୨୫୪ଟି ଅନୁବାକ ଓ ୩୧୪୪ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି ।

ଏହାର ରଚନାରେ, "ମୈତ୍ରୟଣୀ" ନାମକ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଓ "ମୈତ୍ରୟଣୀୟ" ନାମକ ଆରଣ୍ୟକ ରହିଅଛି, । ଏହାର, "ମୈତ୍ରୟଣୀୟ" ନାମକ ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହାର ଅନେକ 'କଳ୍ପସୂତ୍ର' ରହିଅଛି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ 'ମାନବ', 'ବୌଦ୍ଧାୟନ', ଓ 'ବରାହ' ସୂତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଏହାର ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ 'ତୈତ୍ତିରିୟ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ଓ ଅନେକ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ରହିଅଛି ।

ଏହି ଶାଖାର ବିଭାଜନ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ତଳ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

କାଣ୍ଡ	ପ୍ରପାଠକ	ଅନୁବାକ	ମନ୍ତ୍ର
୧	୧୧ (ଆଦିମ)	୧୭୫	୨୯୫
୨	୧୩ (ମଧ୍ୟମ)	୧୫୧	୨୮୩
୩	୧୨ (ଉପରି)	୧୮୦	୪୮୫
୪	୧୪ (ଖିଲ)	୧୫୮	୧୧୮୧

ଅନ୍ୟ ଶାଖା ମାନଙ୍କ ପରି, ଏଥିରେ ଯାଜ୍ଞିକ ବର୍ଣ୍ଣନା, ବ୍ୟବସ୍ଥିତକ୍ରମରେ ରହିନାହିଁ । ଏଥିରେ ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ଅତିରିକ୍ତ, 'ଗୋନାମିକ' ପ୍ରକରଣରେ (ମୈ. ସଂ ୪/୨) ଗାୟକ ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରର ଉଲ୍ଲେଖକରି, ତାଙ୍କର ମହିମା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ।

## କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ

କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ ଶାଖାରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପରେ ଉପଲବ୍ଧ ଓ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱଶାଳୀ ଏକମାତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣ, "ଡେ଼ଉରିୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ" ଅଟେ । ଏହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ଭାବରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଅନ୍ୟ ଶାଖା ମାନଙ୍କରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ଆରଣ୍ୟକ, ସଂହିତା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ରହିଅଛି । "ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ" ପରି ଏହା ସସ୍ୱର ଅଟେ ।

'ଡେ଼ଉରିୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ' ୩ଟି କାଣ୍ଡରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଏହାକୁ ଅଷ୍ଟକ ମଧ୍ୟ କୁହନ୍ତି । ଏଥିରେ ସମୁଦାୟ ୩୫୩ଟି ଅନୁବାକ ଅଛି । ଏହାର ବିଭାଜନ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ତଳ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

କାଣ୍ଡ	ଅଧ୍ୟାୟ	ବିଷୟ
୧	୮	ଅଗ୍ନିନିଧାନ ଯଜ୍ଞ, ଗବାମୟନ ଯଜ୍ଞ, ବାଜପେୟ ଯଜ୍ଞ, ନକ୍ଷତ୍ରେଷ୍ଟି ଯଜ୍ଞ, ଓ ରାଜସୂୟ ଯଜ୍ଞ ଆଦିର ବର୍ଣ୍ଣନା
୨	୮	ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର, ଉପହୋମ, ଶୌଚ୍ରାମଣି, ଓ ବୃହସ୍ପତିସବ ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ସବର ନିରୂପଣ
୩	୧୨	ନକ୍ଷତ୍ରେଷ୍ଟି ଓ ପୁରୁଷମେଧ ସଂବନ୍ଧୀତ ବିବରଣ

ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ଅତିରିକ୍ତ, ଏଥିରେ ଭରଦ୍ୱାଜ, ନଚିକେତା, ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ଓ ଅଗସ୍ତ୍ୟ-ବିଷୟ ଇତ୍ୟାଦି ଆଖ୍ୟାନ ଗୁଡ଼ିକ ରହିଅଛି । ସତ୍ୟଭାଷଣ, ବାଣୀର ମଧୁରତା, ତପୋମୟ ଜୀବନ, ଅତିଥି ସଙ୍କାର, ସଂପତ୍ତିର ପରୋପକାର ହେତୁ ବିନିଯୋଗ, ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ପାଳନ, ଆଚାର ଦର୍ଶନ ଓ ସୃଷ୍ଟି ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଅଛି ।

## କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ ଆରଣ୍ୟକ ଓ ଉପନିଷଦ

'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ଦୁଇଟି ଆରଣ୍ୟକ ଅଛି, ସେଥିରୁ "ତୈତ୍ତିରିୟ ଆରଣ୍ୟକ" 'ତୈତ୍ତିରିୟ ଶାଖା'ର, ଓ ଏହା ସଂହିତା ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ସହିତ, ଏହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ମଧ୍ୟ ଅଟେ । "ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ଆରଣ୍ୟକ", 'ମୈତ୍ରାୟଣୀ ଶାଖା'ର, କିନ୍ତୁ ଏହା ତାହାର ସଂହିତା ମଧ୍ୟରେ ରଚିତ ଅଛି । ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଶାଖାର ଆରଣ୍ୟକ ନାହିଁ ।

'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ୩୨ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୪ଟି ଉପନିଷଦ ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦରେ ଗଣା ଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ହେଲେ 'କଠ', 'ତୈତ୍ତିରିୟ', 'ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ଓ 'ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର' ।

## କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ କଳ୍ପସୂତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ

'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ରେ ଅନେକ କଳ୍ପସୂତ୍ର ଅଛି, ଯଥା, ୧୧ଟି ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ୯ଟି ଶୌଚସୂତ୍ର, ୩ଟି ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର ଓ ୨ଟି ବ୍ରହ୍ମସୂତ୍ର । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବୌଦ୍ଧାୟନ, ମାନବ, ଭରଦ୍ୱାଜ, ଆପସ୍ତମ୍ବ, ବରାହ, ଶୌଚସୂତ୍ର ଓ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର ପ୍ରମୁଖ ଅଟନ୍ତି, ସେହିପରି 'ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ବୌଦ୍ଧାୟନ, ମାନବ ଓ ଆପସ୍ତମ୍ବ 'ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର' ପ୍ରମୁଖ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ଏକ ମାତ୍ର 'ତୈତ୍ତିରିୟ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ' ଏହାର ୪ଟି ଶାଖାର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିଥାଏ, ତଥା ଏହାର ୨୧ଟି ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଛି ଓ ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ 'ପାଣିନି ଶିକ୍ଷା' ଓ 'ଭରଦ୍ୱାଜ ଶିକ୍ଷା' ଏହାର ୪ଟି ଶାଖାର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିଥାଏ । ଏ ସମସ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥ 'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ବର୍ଣ୍ଣ, ସ୍ୱର, ସନ୍ଧି, ପଦପାଠ, ଓ କ୍ରମପାଠ ର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଅଛି ।

'କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ'ର ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ, ଉପନିଷଦ, କଳ୍ପସୂତ୍ର, ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ଓ ଶିକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ଗ୍ରନ୍ଥ ମାନଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାଲିକା ତଳେ ଦିଆଯାଇଛି ।

କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ସଂହିତା	ବ୍ରାହ୍ମଣ	ଆରଣ୍ୟକ	ଉପନିଷଦ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	ତୈତ୍ତିରୀୟ, କାଠକ, କଠ-କପିଷ୍ଠଳ, ମୈତ୍ରୟଣୀ	ତୈତ୍ତିରୀୟ, ମୈତ୍ରୟଣୀ, କାଠକ, କଠ-କପିସ୍ଥଳା	ତୈତ୍ତିରୀୟ, ମୈତ୍ରୟଣୀୟ	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ଵେତାଶ୍ଵତର, ମୈତ୍ରୟଣୀୟ, ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ଵୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି, ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶୁତି, ସରସ୍ଵତୀ ରହସ୍ୟ, ନାରାୟଣ, କଳି ସନ୍ତରଣ, କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ, ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧ୍ୟାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ଵ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ



### କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ କଲ୍ପସୂତ୍ର ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର	ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର	ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର	ଧର୍ମସୂତ୍ର
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	ବୌଦ୍ଧାୟନ ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର, ବାଧୁଳା ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର, ମାନବ ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର, ଭରଦ୍ଵାଜ ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର, ଆପସ୍ତମ୍ବ ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର, ହିରଣ୍ୟକେଶି ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର, ବରାହ ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର, ବୈଶାମୟ ଶ୍ଳୋକସୂତ୍ର,	ବୌଦ୍ଧାୟନ ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର, ମାନବ ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର, ଆପସ୍ତମ୍ବ ଶୁକ୍ଳସୂତ୍ର,	ବୌଦ୍ଧାୟନ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ବାଧୁଳା ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ମାନବ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ଭରଦ୍ଵାଜ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ଆପସ୍ତମ୍ବ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ହିରଣ୍ୟକେଶି ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ବରାହ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ବୈଶାମୟ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, ଆଗ୍ନିବେଶ୍ୟ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, କାଠକ ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର, କଠ-କପିସ୍ଥଳା ଗୃହ୍ୟସୂତ୍ର,	ବୌଦ୍ଧାୟନ ଧର୍ମସୂତ୍ର, ଆପସ୍ତମ୍ବ ଧର୍ମସୂତ୍ର,

### କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ ଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନ

ବେଦ	ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ	ଶିକ୍ଷା
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	ତୈତ୍ତିରୀୟ ପ୍ରାତିଶାଖ୍ୟ	ଚାରାୟଣ ଶିକ୍ଷା, ଭାରଦ୍ଵାଜ ଶିକ୍ଷା, ବ୍ୟାସ ଶିକ୍ଷା, ଶମ୍ଭୁ ଶିକ୍ଷା, ପାଣିନୀୟ ଶିକ୍ଷା (ୟଜୁସ୍), କୌତ୍ସଲ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, ବୋଧାୟନ ଶିକ୍ଷା, ବାସିଷ୍ଠ ଶିକ୍ଷା, ବାଲ୍ମିକୀ ଶିକ୍ଷା, ହାରିତ୍ ଶିକ୍ଷା, ଆତ୍ତରେୟ ଶିକ୍ଷା, କୌଣ୍ଡିନୀୟ ଶିକ୍ଷା, ସର୍ବସମ୍ବତ ଶିକ୍ଷା, ଆରଣ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଶିକ୍ଷା, ଆପିଶଲି ଶିକ୍ଷା, କାଳନିର୍ଣ୍ଣୟ ଶିକ୍ଷା, ପାରି ଶିକ୍ଷା, ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଶିକ୍ଷା, ନବ ଶିକ୍ଷା, ଶିକ୍ଷାସମୁଦୟ

।। ଇତି କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ ।।

## ଯଜୁର୍ବେଦ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଓ ଅନୁବାଦ

"ଯଜୁର୍ବେଦ"ର ଅନେକ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଏବେବି ଅନୁବାଦ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହାର ଅନେକ ପାଣ୍ଡୁଲିପି, 'ପୁନେ'ର ଭଣ୍ଡାରକର ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍, ରାଜସ୍ଥାନର ଅଲବର ରାଜକୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ , ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମ୍ୟୁଜିୟମ୍ ରେ ଓ ବାରଣାସୀର ସରସ୍ୱତୀ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ ଇତ୍ୟାଦି ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି ।

"ଯଜୁର୍ବେଦ"ର ଅନୁବାଦ ଅନେକ ଭାଷାରେ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ବିଦେଶୀ ଭାଷା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ଇଂରାଜୀ, ଜର୍ମାନୀ, ଓ ରୁଷି ଭାଷାରେ, ତଥା ଭାରତୀୟ ଭାଷା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୁଜୁରାଟି, ତାମିଲ, ତେଲୁଗୁ, କନ୍ନଡ଼, ମାଲୟାଲମ୍ ଓ ହିନ୍ଦି ଭାଷାରେ ଅନେକ ପଣ୍ଡିତ ମାନଙ୍କର ଭାଷ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ, ଦେବୀଚନ୍ଦ୍ର, ଦୟାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ, ଆର୍ଯ୍ୟ ସମାଜ, ଓ ଜୟଦେବ ଶର୍ମା ଙ୍କ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରମୁଖ ଅଟନ୍ତି ।

॥ ଇତି ଯଜୁର୍ବେଦ ॥



ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

॥ ଅଥ ପ୍ରଥମୋ ଦଶକଃ ॥

॥ ଅଥ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଓଁ ଇଷେ ତ୍ଵୋର୍ଜେ ତ୍ଵା ବାୟୁବ ସ୍ତୁ ।

ଦେବୋ ବଃ ସବିତା ପ୍ରାର୍ପୟତୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠତମାୟ କର୍ମଣେ ॥୧॥ ୧

ଆପ୍ୟାୟଧ୍ଵମନ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଭାଗଂ ପ୍ରଜାବତୀରନମୀବା ଅୟକ୍ଷ୍ମାଃ ।

ମା ବ ସ୍ତେନ ଇଶତ ମାଘଶଃ ସଃ ॥୨॥ ୨

ଧୁବା ଅସ୍ମିନ୍ ଗୋପତୌ ସ୍ୟାତ ବହୁଃ ।

ୟଜମାନସ୍ୟ ପଶୁନ୍ ପାହି ବସୋଃ ପବିତ୍ରମସି ॥୩॥(୧) ୩

ଦ୍ୟୌରସି ପୃଥିବ୍ୟସି ମାତରିଶ୍ଵନୋ ଘର୍ମୋଽସି ।

ବିଶ୍ଵାଃ ପରମେଶ ଧାମ୍ନା ॥୧॥ ୪

ଦୃଂହସ୍ତ ମା ଦ୍ଵାର୍ମା ତେ ଯଜ୍ଞପତିର୍ଦ୍ଵାର୍ଷୀତ୍ ।

ବସୋଃ ପବିତ୍ରମସି ଶତଧାରଂ ବସୋଃ ପବିତ୍ରମସି ସହସ୍ରଧାରମ୍ ॥୨॥ ୫

ଦେବସ୍ତା ସବିତା ପୁନାତୁ ବସୋଃ ପବିତ୍ରେଶ ଶତଧାରେଶ । ସୁପ୍ତା କାମଧୁକ୍ଷଃ ॥ ୩॥ ୬

ସା ବିଶ୍ଵାୟୁଃ ସା ବିଶ୍ଵକର୍ମା ସା ବିଶ୍ଵଧାୟାଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ତ୍ଵା ଭାଗଃ ସୋମେନାତନକ୍ତି ବିଷ୍ଣୋ ହବ୍ୟଃ ରକ୍ଷସ୍ତୁ ॥୪॥(୨) ୭

ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତଂ ଚରିଷ୍ୟାମି ତଲ୍ଲକେୟଂ ତନ୍ନେ ରାଧ୍ୟତାମ୍ ।

ଇଦମହମନୃତାତ୍ ସତ୍ୟମୁପୈମି ॥୧॥ ୮

କସ୍ତା ଯୁନକ୍ତି ସ ତ୍ବା ଯୁନକ୍ତି କସ୍ତୈ ତ୍ବା ଯୁନକ୍ତି ତସ୍ତୈ ତ୍ବା ଯୁନକ୍ତି ।  
କର୍ମଣେ ବାଂ ବେଷାୟ ବାମ୍ ॥୨॥ ୯

ପ୍ରତ୍ୟୁଷ୍ଟଃ ରକ୍ଷଃ ପ୍ରତ୍ୟୁଷ୍ଟା ଅରାତୟୋ ନିଷ୍ଠପ୍ତ ରକ୍ଷୋ ନିଷ୍ଠପ୍ତା ଅରାତୟଃ ।  
ଉର୍ବହ୍ନିକ୍ଷମନ୍ଦୈମି ॥୩॥ ୧୦

ଧୂରସି ଧୂର୍ ଧୂର୍ହଠଂ ଧୂର୍ ତଂ ଯୋସ୍ମାନ୍ ଧୂର୍ତି ।  
ଧୂର୍ ତଂ ଯଂ ବୟଂ ଧୂର୍ବାମଃ ॥୪॥ ୧୧

ଦେବାନାମସି ସସ୍ମିତମଂ ବହ୍ନିତମଂ ପପ୍ରିତମଂ ଜୁଷ୍ଟତମଂ ଦେବହୂତମମ୍ ।  
ଅହୂତମସି ହବିର୍ଧାନଂ ଦୃହସ୍ତ୍ୱ ମା ହ୍ୱର୍ମା ତେ ଯଜ୍ଞପତିର୍ହାର୍ଷୀତ୍ ॥୫॥ ୧୨

ବିଷ୍ଣୁସ୍ତା କ୍ରମତାମୁରୁ ବାତାୟାପହତ ରକ୍ଷୋ ଯଜ୍ଞତ୍ୱାଂ ପଞ୍ଚି ।  
ଦେବସ୍ୟ ତ୍ବା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଶ୍ୱିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ॥୬॥ ୧୩

ଅଗ୍ନୟେ ଜୁଷ୍ଟଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟଗ୍ନୀଷୋମାଭ୍ୟାଂ ଜୁଷ୍ଟଂ ଗୃହ୍ଣାମି ।  
ଭୂତାୟ ତ୍ବା ନାରାତୟେ ସ୍ୱରଭିବିଶେଷମ୍ ॥୭॥ ୧୪ (୧୪)

ଦୃଃହତ୍ତାଂ ଦୁର୍ଯ୍ୟଃ ପୃଥିବ୍ୟାମୁର୍ବହ୍ନିକ୍ଷମନ୍ଦୈମି ।  
ପୃଥିବ୍ୟାସ୍ତ୍ୱା ନାଭୌ ସାଦୟାମ୍ୟଦିତ୍ୟା ଉପସ୍ତ୍ୱେ । ଅଗ୍ନେ ହବ୍ୟରକ୍ଷସ୍ତ୍ୱ ॥୮॥ (୩) ୧୫

ପବିତ୍ରେ ସ୍ତ୍ୱୋ ବୈଷ୍ଣବ୍ୟୋ ସବିତୁର୍ବଃ ପ୍ରସବ ଉତ୍-ପୁନାମି ।  
ଅଛିଦ୍ରେଣ ପବିତ୍ରେଣ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିଃ ॥୯॥ ୧୬

ଦେବୀରାପୋ ଅଗ୍ନେଗୁବୋ ଅଗ୍ନେପୁବଃ ।  
ଅଗ୍ର ଇମମଦ୍ୟ ଯଜ୍ଞଂ ନୟତ ସୁଧାତୁଂ ଯଜ୍ଞପତିଂ ଦେବାୟୁବମ୍ ॥୧୦॥ ୧୭

ଯୁଷ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ରୋଽବୃଣୀତ ବୃତ୍ରତୁର୍ଯ୍ୟେ ଯୁୟମିନ୍ଦ୍ରମବୃଣୀଧ୍ୱଂ ବୃତ୍ରତୁର୍ଯ୍ୟେ ପ୍ରୋକ୍ଷିତା ସ୍ତ୍ୱ ।  
ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମ୍ୟଗ୍ନୀଷୋମାଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ॥୩॥ ୧୮

ଦୈବ୍ୟାୟ କର୍ମଣେ ଶୁନ୍ଧଧ୍ୱଂ ଦେବୟଜ୍ୟାୟେ ।  
ୟଦ୍ଦୋଽଶୁଭଃ ପରାଜଘାନୈତଦ୍ୱସ୍ତୁକ୍ଷ୍ମାମି ॥୪॥ (୪) ୧୯

ଶର୍ମାସ୍ୟବଧୂତଃ ରକ୍ଷୋଽବଧୂତା ଅରାତୟଃ । ଅଦିତ୍ୟାସ୍ତୁଗସି ପ୍ରତି ତ୍ୱାଦିତିର୍ବେତୁ ॥୧॥ ୨୦

ଅଦ୍ୱିରସି ବାନସ୍ତତ୍ୟୋ ଗ୍ରାବାସି ପୃଥୁରୁଧ୍ୱଃ । ପ୍ରତି ତ୍ୱାଦିତ୍ୟାସ୍ତୁଗ୍ନେତୁ ॥୨॥ ୨୧

ଅଗ୍ନେସ୍ତନୁରସି ବାତୋ ବିସର୍ଜନମ୍ । ଦେବବୀତୟେ ତ୍ୱା ଗୃହ୍ଣାମି ॥୩॥ ୨୨

ବୃହନ୍ ଗ୍ରାବାସି ବାନସ୍ତତ୍ୟଃ ସ ଇଦଂ ଦେବେଭ୍ୟଃ ।  
ହବ୍ୟ ଶମୀଷ୍ଠ ସୁଶମି ଶମୀଷ୍ଠ ହବିଷ୍ଠଦେହି ॥୪॥ ୨୩

କୁକ୍କୁଟୋଽସି ମଧୁଜିହ୍ୱ ଇଷମୂର୍ଜମାବଦ । ବୟସଂଘାତେ ସଂଘାତେ ଜେଷ୍ଠ ॥୫॥ ୨୪

ବର୍ଷବୃକ୍ଷମସି ପ୍ରତି ତ୍ୱା ବର୍ଷବୃକ୍ଷଂ ବେତୁ । ପରାପୂତରକ୍ଷଃ ପ୍ରତିପୂତା ଅରାତୟଃ ॥୬॥ ୨୫

ଅପହୃତଃ ରକ୍ଷୋ ବାୟୁର୍ବୋ ବିବିନକ୍ତୁ ।

ଦେବୋ ବଃ ସବିତା ପ୍ରତିଗୃହ୍ଣାତୁ ହିରଣ୍ୟପାଣିରକ୍ଷିତ୍ରେଣ ପାଣିନା ॥୭॥ (୫) ୨୬

ଧୃଷ୍ଣିରସ୍ୟପାଗ୍ନେ ଅଗ୍ନିମାମାଦଂ ଜହି । ନିଷ୍ପ୍ରବ୍ୟାଦ ସେଧା ଦେବୟଜଂ ବହ ॥୧॥ ୨୭

ଧୂବମସି ପୃଥିବୀଂ ଦୃହ ॥

ବ୍ରହ୍ମବନି ତ୍ୱା କ୍ଷତ୍ରବନି ସଜାତବନ୍ଧ୍ୟପଦଧାମି ଦ୍ୱିଷତୋ ବଧାୟ ॥୨॥ ୨୮

ଅଗ୍ନେ ବ୍ରହ୍ମ ଗୃତ୍ୱଣୀଷ୍ଠ ଧରୁଣମସ୍ୟାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଦୃହ ।  
ବ୍ରହ୍ମବନି ତ୍ୱା ଶତ୍ରୁବନି ସଜାତବନ୍ଧ୍ୟପଦଧାମି ଦ୍ୱିଷତୋ ବଧାୟ । ଧର୍ତ୍ତମସି ଦିବଂ ଦୃହ ।  
ବ୍ରହ୍ମବନି ତ୍ୱା ଶତ୍ରୁବନି ସଜାତବନ୍ଧ୍ୟପଦଧାମି ଦ୍ୱିଷତୋ ବଧାୟ ॥୩॥ ୨୯

ବିଶ୍ୱାଭ୍ୟସ୍ତ୍ରାଶାଭ୍ୟ ଉପଦଧାମି ଦ୍ୱିଷତୋ ବଧାୟ ।  
ଚିତ ସ୍ତୋଧୂଚିତୋ ଭୃଗୁଶାମଙ୍ଗିରସାଂ ତପସା ତପ୍ୟଧୁମ୍ ॥୪॥ (୭) ୩୦

ଶର୍ମାସ୍ୟବଧୂତ ରକ୍ଷୋଃବଧୂତା ଅରାତୟଃ ।  
ଅଦିତ୍ୟାସ୍ତ୍ରାଗସି ପ୍ରତି ତ୍ୱାଦିତିର୍ବେତୁ ॥୧॥ ୩୧

ଧିଷଣାସି ପର୍ବତୀ ପ୍ରତି ତ୍ୱାଦିତ୍ୟାସ୍ତ୍ରାଗ୍ନେତୁ ।  
ଦିବସ୍ମନ୍ନନ୍ୟସି ଧିଷଣାସି ପାର୍ବତେୟା ପ୍ରତି ତ୍ୱା ପର୍ବତୀ ବେତୁ ॥୨॥ ୩୨(୩୨)

ଧାନ୍ୟମସି ଧିନୁହି ଦେବାଂ ଧିନୁହି ଯଜ୍ଞଂ ଧିନୁହି ଯଜ୍ଞପତିମ୍ ।  
ଧିନୁହି ମାଁ ଯଜ୍ଞନ୍ୟମ୍ ॥୩॥ ୩୩

ପ୍ରାଣାୟ ଡୋଦାନାୟ ତ୍ୱା ବ୍ୟାନାୟ ତ୍ୱା । ଦୀର୍ଘାମନୁ ପ୍ରସିତିମାୟୁଷେ ଧାଂ ।  
ଦେବୋ ବଃ ସବିତା ପ୍ରତିଗୃହ୍ଣାତୁ ହିରଣ୍ୟପାଣିରହିଦ୍ରେଣ ପାଣିନା ।  
ଚକ୍ଷୁଷେ ତ୍ୱା ମହୀନାଂ ପୟୋସି ॥୪॥ ୩୪

ବେଦୋସି ବେଦ ଯେନ ତ୍ୱଂ ଦେବ ବେଦ ଦେବେଭ୍ୟା ବେଦୋଽଭବଃ ।  
ତେନ ମହ୍ୟଂ ବେଦୋ ଭବ ॥୫॥ (୭) ୩୫

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ସଂ ବପାମି ସମାପ ଓଷଧୀଭିଃ ସମୋଷଧୟୋ ରସେନ ।  
ସଂ ରେବତୀର୍ଜଗତୀଭିଃ ସଂ ମଧୁମତୀର୍ମଧୁମତୀଭିଃ ପୃତ୍ୟନ୍ତାମ୍ ।  
ଜନୟତ୍ୟେ ତ୍ୱା ସଂ ଯୈମି ॥୧॥ ୩୬

ଇଦମଗ୍ନେରିଦମଗ୍ନୀଷୋମୟୋରିଷେ ତ୍ୱା ।

ଘର୍ମୋସି ବିଶ୍ୱାୟୁରୁପ୍ରଥା ଉରୁ ପ୍ରଥସ୍ୱୋରୁ ତେ ଯଜ୍ଞପତିଃ ପ୍ରଥତାମ୍ ॥୨॥ ୩୭

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟେ ତ୍ୱଚଂ ମା ହି ସୀଦନ୍ତରିତ ରକ୍ଷୋନ୍ତରିତା ଅରାତୟଃ ।

ଦେବସ୍ତ୍ୱା ସବିତା ଶ୍ରପୟତୁ ବର୍ଷିଷ୍ଟେଧି ନାକେ ॥୩॥ ୩୮

ମା ଭେର୍ମା ସଂ ବିକ୍ଥା ଅତମେରୁର୍ଯଜ୍ଞୋତମେରୁର୍ଯଜମାନସ୍ୟ ପ୍ରଜା ଭୂୟାତ୍ ।

ତ୍ରିତାୟ ତ୍ୱା ଦ୍ୱିତାୟ ତ୍ୱୈକତାୟ ତ୍ୱା ॥୪॥ (୮) ୩୯

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଶ୍ୱିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।

ଆଦଦେଧ୍ୱରକୃତଂ ଦେବେଭ୍ୟଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବାହୁରସି ଦକ୍ଷିଣଃ ସହସ୍ରଭୃଷ୍ଣିଃ ଶତତେଜଃ ।

ବାୟୁରସି ତିଗ୍ନୁତେଜା ଦ୍ୱିଷତୋ ବଧଃ ॥୧॥ ୪୦

ପୃଥିବ୍ୟୈ ବର୍ମାସି ପୃଥିବି ଦେବୟଜନ୍ତି । ଓଷଧ୍ୟାସ୍ତେ ମୂଲଂ ମା ହିଃ ସିଷମ୍ ॥୨॥ ୪୧

ବ୍ରଜଂ ଗଚ୍ଛ ଗୋଷ୍ଠାନଂ ବର୍ଷତୁ ତେ ଦ୍ୟୌର୍ବଧାନ ଦେବ ସବିତଃ ପରମସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ଶତେନ

ପାଶୈଃ । ଘ୍ନୋସ୍ତ୍ୱାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୁସ୍ତମତୋ ମା ମୌକ୍ ॥୩॥ ୪୨

ଅପାରରୁଂ ବଧ୍ୟାସଂ ପୃଥିବ୍ୟୈ ଦେବୟଜନାତ୍ ।

ବ୍ରଜଂ ଗଚ୍ଛ ଗୋଷ୍ଠାନଂ ବର୍ଷତୁ ତେ ଦ୍ୟୌର୍ବଧାନ ଦେବ ସବିତଃ ପରମସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟା ଶତେନ

ପାଶୈଃ ।

ଘ୍ନୋସ୍ତ୍ୱାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୁସ୍ତମତୋ ମା ମୌକ୍ ।

ଅରରୋ ଦିବଂ ମା ପସ୍ତୋ ଦ୍ରପ୍ସସ୍ତେ ଦ୍ୟାଂ ମା ସ୍ୱନ୍ ।

ବ୍ରଜଂ ଗଚ୍ଛ ଗୋଷ୍ଠାନଂ ବର୍ଷତୁ ତେ ଦ୍ୟୌର୍ବଧାନ ଦେବ ସବିତଃ ପରମସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟା ଶତେନ

ପାଶୈଃ ।

ଘ୍ନୋସ୍ତ୍ୱାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୁସ୍ତମତୋ ମା ମୌକ୍ ॥୪॥ ୪୩



ଗାୟତ୍ରେଣ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ପରିଗୃହ୍ଣାମି ତ୍ରେଷୁଭେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ପରିଗୃହ୍ଣାମି ଜାଗତେନ ତ୍ୱା  
ଛନ୍ଦସା ପରିଗୃହ୍ଣାମି ।

ସୁଷ୍ଟା ଚାସି ଶିବା ଚାସି ସେ୍ୟାନା ଚାସି ସୁଷଦା ଚାସି । ଉର୍ଜସ୍ୱତୀ ଚାସି ପୟସ୍ୱତୀ ଚ ॥୫॥ ୪୪

ପୁରା କୁରସ୍ୟ ବିସ୍ୱପୋ ବିରପ୍ତଶିନ୍ଦୁଦାଦାୟ ପୃଥିବୀଂ ଜୀବଦାନୁମ୍ ।

ୟାମୈରୟ ଶ୍ଵନ୍ତମସି ସ୍ୱଧାଭିସ୍ତାଂ ଧୀରାସୋ ଅନୁଦିଶ୍ୟ ଯଜନ୍ତେ ।

ଦ୍ୱିଷତୋ ବଧୋଽସି ॥୬॥ (୯) ୪୫ (୪୫)

ପ୍ରତ୍ୟୁଷ୍ଠଂ ରକ୍ଷଃ ପ୍ରତ୍ୟୁଷ୍ଠା ଅରାତୟୋ ନିଷ୍ଠପ୍ତ ରକ୍ଷୋ ନିଷ୍ଠପ୍ତା ଅରାତୟଃ ।

ଅନିଶିତୋଽସି ସପତ୍ନଃସିଦ୍ଧାଜିନଂ ତ୍ୱା ବାଜେଧ୍ୟାୟୈ ସମ୍ନାଜ୍ଞି ।

ପ୍ରତ୍ୟୁଷ୍ଠଂ ରକ୍ଷଃ ପ୍ରତ୍ୟୁଷ୍ଠା ଅରାତୟୋ ନିଷ୍ଠପ୍ତରକ୍ଷୋ ନିଷ୍ଠପ୍ତା ଅରାତୟଃ ।

ଅନିଶିତାସି ସପତ୍ନଃସିଦ୍ଧାଜିନୀଂ ତ୍ୱା ବାଜେଧ୍ୟାୟୈ ସମ୍ନାଜ୍ଞି ॥୧॥ ୪୬

ଅଦିତ୍ୟେ ରାସ୍ନାସୀନ୍ଦ୍ରାଣ୍ୟେ ସଂନହନମ୍ ।

ବିଷ୍ଣୋର୍ବେଷ୍ଣୋଽସୁଜେ ତ୍ୱାଦଭ୍ରେନ ତ୍ୱା ଚକ୍ଷୁଷାବପଶ୍ୟାମି ॥୨॥ ୪୭

ଅଗ୍ନେର୍ଜହ୍ୱାସି ସୁଭୂର୍ଦେବେଭ୍ୟଃ । ଧାମ୍ନେ ଧାମ୍ନେ ଭବ ଯଜୁଷେ ଯଜୁଷେ ।

ସବିତୁସ୍ତ୍ୱା ପ୍ରସବ ଉତ୍-ପୁନାମ୍ୟଚ୍ଛିଦ୍ରେଣ ପବିତ୍ରେଣ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିଃ ।

ସବିତୁର୍ବଃ ପ୍ରସବ ଉତ୍-ପୁନାମ୍ୟଚ୍ଛିଦ୍ରେଣ ପବିତ୍ରେଣ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିଃ ॥୩॥ ୪୮

ତେଜୋଽସି ଶୁକ୍ରମସ୍ୟମୃତମସି ଧାମ ନାମାସି ।

ପ୍ରିୟଂ ଦେବାନାମନାଧୃଷ୍ଠଂ ଦେବୟଜନମ୍ ॥୪॥ ୪୯

ୟସ୍ତେ ପ୍ରାଣଃ ପଶୁଷୁ ପ୍ରବିଷ୍ଣୋ ଦେବାନାଂ ବିଷ୍ଣାମନୁ ଯୋ ବିତସ୍ତେ ।

ଆତ୍ମନ୍ଦାତ୍ତସୋମଘୃତବାନ୍ହି ଭୂତ୍ୱାଗ୍ନିଂ ଗଚ୍ଛ ସୂର୍ଯ୍ୟଜମାନାୟ ବିନ୍ଦ ॥୫॥ (୧୦) ୫୦

ଇଷେ ତ୍ୱା ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଘୌରସି ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପତେଷୁ ॥୮॥  
ପବିତ୍ରେ ସ୍ତ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଶର୍ମାସି ସପ୍ତ ॥୭॥ ଧୃଷ୍ଣିରସି ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥  
ଶର୍ମାସି ପୁନଃ ପଞ୍ଚ ॥୫॥ ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଦ୍ୱିତୀୟେ ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ଷଟ୍ ॥୬॥  
ପ୍ରତ୍ୟୁଷ୍ଠଂ ପଞ୍ଚ ॥୫॥ ଦଶାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥୫୦॥  
ଇଷେ ଦେବସ୍ୟ ସମାଃ ପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥୫୦॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧ ॥



ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅପ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥



କୃଷ୍ଣୋସ୍ୟାଶରେଷ୍ଠୋଽଗ୍ନୟେ ତ୍ଵା ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ବେଦିରସି ବର୍ହିଷେ ତ୍ଵା ଜୁଷ୍ଠାଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ।  
ବର୍ହିରସି ସୁଗ୍ଧ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ॥୧॥ ୧

ଅଦିତ୍ୟେ ରୁ୍ୟନ୍ନମସି ବିଷ୍ଣୋ ସୁପୋଽସି ।  
ଉର୍ଷ୍ଠଂ ମୁଦସଂ ତ୍ଵା ସ୍ଵଶାମି ସ୍ଵାସମ୍ନଂ ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୨॥ ୨

ଭୁବପତୟେ ସ୍ଵାହା ଭୁବନପତୟେ ସ୍ଵାହା । ଭୂତାନାଂ ପତୟେ ସ୍ଵାହା ।  
ଗନ୍ଧର୍ବସ୍ତ୍ଵା ବିଶ୍ଵାବସୁଃ ପରିଦଧାତୁ ବିଶ୍ଵସ୍ୟାରିଷ୍ଠ୍ୟେ ॥୩॥ ୩

ୟଜମାନସ୍ୟ ପରିଧିରସ୍ୟଗ୍ନିରିଳ ଇଳିତଃ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବାହୁରସି ଦକ୍ଷିଣୋ ବିଶ୍ଵସ୍ୟାରିଷ୍ଠ୍ୟେ ।  
ୟଜମାନସ୍ୟ ପରିଧିରସ୍ୟଗ୍ନିରିଳ ଇଳିତଃ ।  
ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ଡୋଊରତଃ ପରିଧତ୍ଵାଂ ପୁରେଣ ଧର୍ମଣା ବିଶ୍ଵସ୍ୟାରିଷ୍ଠ୍ୟେ ।  
ୟଜମାନସ୍ୟ ପରିଧିରସ୍ୟଗ୍ନିରିଳ ଇଳିତଃ ॥୪॥ ୪

ବାତିହୋତ୍ରଂ ତ୍ଵା କବେ ଦ୍ୟୁମନ୍ତଃ ସମିଧୀମହି । ଅଗ୍ନେ ବୃହନ୍ତମଧୁରେ ॥୫॥ ୫

ସମିଦସି । ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ପୁରସ୍ତାତ୍ ପାତୁ କସ୍ୟାଶ୍ଵିଦଭିଶସ୍ତ୍ଵେ । ସବିତୁର୍ବାହୁ ସ୍ଵଃ ॥୬॥ ୬

ଉର୍ଷ୍ଠଂ ମୁଦସଂ ତ୍ଵା ସ୍ଵଶାମି ସ୍ଵାସମ୍ନଂ ଦେବେଭ୍ୟଃ ।  
ଆ ତ୍ଵା ବସବୋ ରୁଦ୍ରା ଆଦିତ୍ୟାଃ ସଦନ୍ତୁ ॥୭॥ ୭

ଘୃତାଚ୍ୟସି ଜୁହୁର୍ନାମ ସେଦଂ ପ୍ରିୟେଣ ଧାମ୍ନା ପ୍ରିୟେ ସଦସି ସୀଦ ।  
ଘୃତାଚ୍ୟସ୍ତ୍ୟପତ୍ତୁନାମ ସେଦଂ ପ୍ରିୟେଣ ଧାମ୍ନା ପ୍ରିୟେ ସଦସି ସୀଦ ।  
ଘୃତାଚ୍ୟସି ଧୂବା ନାମ ସେଦଂ ପ୍ରିୟେଣ ଧାମ୍ନା ପ୍ରିୟେ ସଦସି ସୀଦ ।  
ପ୍ରିୟେଣ ଧାମ୍ନା ପ୍ରିୟେ ସଦସି ସୀଦ ॥୮॥ ୮ (୫୮)

ଧୂବା ଅସଦନ୍ତୁତସ୍ୟ ଯୋନୌ ତା ବିଷ୍ଣୋ ପାହି ।  
ପାହି ଯଜ୍ଞଂ ପାହି ଯଜ୍ଞପତିଂ ପାହି ମାଂ ଯଜ୍ଞନ୍ୟମ୍ ॥୯॥ (୧) ୯

ଅଗ୍ନେ ବାଜଜିଦ୍ବାଜଂ ତ୍ୱା ସରିଷ୍ୟନ୍ତଂ ବାଜଜିତଂ ସମ୍ନାଜ୍ଞି ।  
ନମୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧା ପିତୃଭ୍ୟଃ ସୁୟମେ ମେ ଭୂୟାସ୍ତମ୍ ॥୧୦॥ ୧୦

ଅସ୍ମନ୍ନମଦ୍ୟାଜ୍ୟଂ ଦେବେଭ୍ୟଃ ସଂଭ୍ରୟାସମ୍ ।  
ଅହିଣା ବିଷ୍ଣୋ ମା ତ୍ୱାବକ୍ରମିଷମ୍ ॥୧୧॥ ୧୧

ବସୁମତୀମଗ୍ନେ ତେ ଛାୟାମୁପଲ୍ଲେଷଂ ବିଷ୍ଣୋଃ ସ୍ଥାନମସି ।  
ଇତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୀର୍ଯ୍ୟମକୃଣୋଦୃର୍ଧ୍ୱୋଽଧୂର ଆସ୍ତାତ୍ ॥୧୨॥ ୧୨

ଅଗ୍ନେ ବେର୍ହୋତ୍ରଂ ବେର୍ହୂତ୍ୟମ୍ ।  
ଅବତାଂ ତ୍ୱାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅବ ତ୍ୱଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ॥୧୩॥ ୧୩

ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃଦେବେଭ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ଆଜ୍ୟେନ ହବିଷା ଭୂତ୍ ସ୍ୱାହା ।  
ସଂ ଜ୍ୟୋତିଷା ଜ୍ୟୋତିଃ ॥୧୪॥ ୧୪

ଅତ୍ର ପିତରୋ ମାଦୟଧ୍ୱଂ ଯୁଧାଭାଗମାବୃଷାୟଧ୍ୱମ୍ ।  
ଅମୀ ମଦନ୍ତୁ ପିତରୋ ଯୁଧାଭାଗମାବୃଷାୟିଷତ ॥୧୫॥ ୧୫

ଉପହୂତା ପୃଥିବୀ ମାତୋପ ମାଂ ପୃଥିବୀ ମାତା ହୃୟତାମ୍ ।  
ଅଗ୍ନିରାଗ୍ନୀଧ୍ରାତ୍ ସ୍ୱାହା ॥୧୬॥ ୧୬

ଉପହୂତୋ ଦୈକ୍ଷିତୋପ ମାଂ ଦୈକ୍ଷିତା ହୃୟତାମ୍ ।  
ଅଗ୍ନିରାଗ୍ନୀଧ୍ରାତ୍ ସ୍ୱାହା ॥୮॥ ୧୭

ମୟାଦମିନ୍ଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦଧାତୁସ୍ତାନ୍ ରାୟୋ ମଘବାନଃ ସଚକ୍ରାମ୍ ।  
ଅସ୍ମାକଃ ସନ୍ତ୍ରାଶିଷଃ ସତ୍ୟା ନଃ ସନ୍ତ୍ରାଶିଷଃ ।  
ଅଗ୍ନେ ବାଜଜିଦ୍ୱାଜଂ ତ୍ୱା ସସୃବାଃସଂ ବାଜଜିତଃ ସମ୍ନାଜ୍ଞି ॥୯॥(୨) ୧୮

ଦେବ ସବିତରେତଂ ତ୍ୱା ବୃଣତେ ବୃହସ୍ପତିଂ ବ୍ରହ୍ମାଣମ୍ ।  
ତଦହଂ ମନସେ ପ୍ରବ୍ରବୀମି ॥୧॥ ୧୯

ମନୋ ଗାୟତ୍ରେ୍ୟ ଗାୟତ୍ରୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭେ ତ୍ରିଷ୍ଟୁକ୍ତଗତ୍ରେ୍ୟ ଜଗତ୍ୟନୁଷ୍ଟୁଭେ ।  
ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ତଜାପତୟେ ପ୍ରଜାପତିର୍ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୨॥ ୨୦

ବ୍ରହ୍ମସ୍ପତିର୍ଦେବାନାଂ ବ୍ରହ୍ମାହଂ ମନୁଷ୍ୟାଣାମ୍ ।  
ଭୂର୍ଭୂବଃ ସ୍ୱର୍ନିରସ୍ତଃ ପାପ୍ଲୋଦମହଂ ବୃହସ୍ପତେଃ ସଦସି ସୀଦାମି ॥୩॥ ୨୧

ମିତ୍ରସ୍ୟ ତ୍ୱା ଚକ୍ଷୁଷା ପ୍ରତୀକ୍ଷେ ।  
ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ୱିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ପ୍ରତିଗୃହ୍ଣାମି ପୃଥିବ୍ୟାସ୍ତ୍ୱା ନାଭୌ ସାଦୟାମ୍ୟଦିତ୍ୟା ଉପସ୍ତେ ।  
ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ୱିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ॥୪॥ ୨୨

ଆଦଦେଃଶ୍ୱେଷ୍ଟାସ୍ୟେନ ପ୍ରାଶ୍ନାମି ବୃହସ୍ପତେର୍ମୁଖେନ ।  
ୟା ଅପ୍ସୁକ୍ତର୍ଦେବତାସ୍ତା ଇଦଃ ଶମୟନ୍ତୁ ॥୫॥ ୨୩

ସ୍ୱାହାକୃତଂ ଜଠରାମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଗଛ ।  
ଘସିନା ମେ ମା ସଂପୃକ୍ତ୍ୟା ଉର୍ଧ୍ୱ ମେ ନାଭେଃ ସୀଦ ॥୬॥ ୨୪

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ତ୍ୱା ଜଠରେ ସାଦୟାମି । ପ୍ରଜାପତେର୍ଭାଗୋସ୍ତ୍ୟୁର୍ଜସ୍ତାନ୍ ପୟସ୍ତାନ୍ ॥୭॥ ୨୫

ପ୍ରାଣାପାନୌ ମେ ପାହି ସମାନବ୍ୟାନୌ ମେ ପାତୁ୍ୟଦାନବ୍ୟାନୌ ମେ ପାହି ।  
ଉର୍ଗସ୍ତ୍ୟୁର୍ଜଂ ମୟି ଧେହ୍ୟକ୍ଷିତିରସି ମା ମେ କ୍ଷେଷ୍ଟା ଅମୁତ୍ରାମୁଷ୍ଣିଂଲ୍ଲୋକ ଇହ ଚ ॥୮॥ ୨୬

ଏଷା ତେ ଅଗ୍ନେ ସମିତୟା ବର୍ଧସ୍ତୁ ଚା ଚ ପ୍ୟାୟସ୍ତୁ ।  
ବର୍ଧିଷୀମହି ଚ ବୟମା ଚ ପ୍ୟାସିଷୀମହି ॥୯॥ ୨୭ (୨୭)

ଏତତ୍ ତେ ଦେବ ସବିତର୍ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରାଦୁର୍ବୃହସ୍ପତୟେ ବ୍ରହ୍ମଣେ ।  
ତେନ ଯଜ୍ଞମବ ତେନ ଯଜ୍ଞପତିଂ ତେନ ମାମବ ॥୧୦॥ ୨୮

ମନୋଜ୍ୟୋତିର୍ଭୂଷତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ବୃହସ୍ପତିର୍ଯଜ୍ଞମିମଂ ତନୋତୁ ।  
ଅରିଷ୍ଟଂ ଯଜ୍ଞଃ ସମିମଂ ଦଧାତୁ ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସ ଇହ ମାଦୟନ୍ତାମୋଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠ ॥୧୧॥(୩) ୨୯

ଅଗ୍ନୀଷୋମୟୋରୁଜ୍ଜିତିମନୁଜ୍ଞେଷଂ ବାଜସ୍ୟ ମା ପ୍ରସବେନ ପ୍ରୋହାମି ।  
ଅଗ୍ନୀଷୋମୌ ତମପନୁଦତାଂ ଯୋଃସ୍ତାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୋ ବାଜସୈ୍ୟନଂ  
ପ୍ରସବେନାପୋହାମି ।

ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୋରୁଜ୍ଜିତିମନୁଜ୍ଞେଷଂ ବାଜସ୍ୟ ମା ପ୍ରସବେନ ପ୍ରୋହାମି ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତମପନୁଦତାଂ ଯୋଃସ୍ତାନ୍ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୋ ବାଜସୈ୍ୟନଂ  
ପ୍ରସବେନାପୋହାମି ॥୧॥ ୩୦

ବସୁଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ରୁଦ୍ରେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ।  
ସଂଜାନାଥାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ତ୍ୱା ବୃଷ୍ଟ୍ୟାବତାମ୍ ॥୨॥ ୩୧

ବ୍ୟନ୍ତୁ ବୟୋରିପ୍ରୋ ରିହାଣା ମରୁତାଂ ପୃଷତୀଂ ଗଛ ।  
ବଶା ପୃଶ୍ନିର୍ଭୂତ୍ୱା ଦିବଂ ଗଛ ତତୋ ନୋ ବୃଷ୍ଟିମାବହ ॥୩॥ ୩୨

ଚକ୍ଷୁଷ୍ଠା ଅସି ଚକ୍ଷୁର୍ମେ ପାହି ।

ୟଂ ପରିଧିଂ ପର୍ଯ୍ୟଧା ଅଗ୍ନେ ଦେବ ପଶିତିର୍ଗୁହ୍ୟମାନଃ ॥୪॥ ୩୩

ତଂ ତ ଏତମନୁ ଜୋଷଂ ଭରାମ୍ୟେଷ ନେତ୍ତୁଦପଚେତୟାତୈ ।

ଅଗ୍ନେଃ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋଽପୀତମ୍ ॥୫॥ ୩୪

ସଂ ପ୍ରବତାଗା ସ୍ତେଷା ବୃହନ୍ତଃ ପ୍ରସ୍ତରେଷାଃ ପରିଧୟଶ୍ଚ ଦେବାଃ ।

ଇମାଂ ବାଚମତି ବିଶ୍ଵେ ଗୁଣନ୍ତ ଆସଦ୍ୟାସ୍ମିନ୍ ବର୍ହିଷି ମାଦୟଧ୍ଵଂ ସ୍ଵାହା ବାଚ୍ ।

ଘୃତାଚୀ ସ୍ତୋ ଧୁୟୈ ପାତଂ ସୁମ୍ନେ ସ୍ଵଃ ସୁମ୍ନେ ମାଂ ଧଉମ୍ ॥୬॥ (୪) ୩୫

ଅଗ୍ନେଽଦକ୍ଷାୟୋଽଶୀତମ ପାହି ମା ଦିଦ୍ୟୋଃ ପାହି ପ୍ରସିତୈଃ ପାହି ଦୁରିଷ୍ଠୈଃ ପାହି ଦୁରଦ୍ଭୁନୈଃ ।

ଅବିଷଂ ନଃ ପିତୁଂ କୃଣୁ ସୁଷଦା ଯୋନୌ ସ୍ଵାହା ବାଚ୍ ॥୭॥ ୩୬

ଅଗ୍ନୟେ ସଂବେଶପତୟେ ସ୍ଵାହା ସରସ୍ଵତୈଃ ଯଶୋଭଗିନୈଃ ସ୍ଵାହା ।

ଉଲୁଖଲେ ମୁସଲେ ଯଜ ଶୂର୍ପ ଆଶିଶ୍ଵେଷ ଦୃଷଦି ଯତ୍ କପାଲେ ॥୮॥ ୩୭

ଉତ୍-ପୁଷୋ ବିପୁଷଃ ସଂ ଜୁହୋମି ସତ୍ୟାଃ ସନ୍ତ ଯଜମାନସ୍ୟ କାମାଃ ସ୍ଵାହା ।

ଆପ୍ୟାୟତାଂ ଧୁବା ହବିଷା ଘୃତେନ ଯଜ୍ଞଂ ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରତି ଦେବୟଦ୍-ଭୟଃ ॥

ସୂର୍ଯ୍ୟାୟା ଉଧୋ ଅଦିତ୍ୟା ଉପସ୍ତ ଉରୁଧାରା ପୃଥିବୀ ଯଜ୍ଞେ ଅସ୍ମିନ୍ ॥୯॥ ୩୮

ଦେବା ଗାତୁବିଦୋ ଗାତୁମିତ୍ତା ଗାତୁମିତ ।

ମନସସ୍ତତ ଇମଂ ଦେବ ଯଜ୍ଞଂ ସ୍ଵାହା ବାଚେ ଧାଃ ॥୧୦॥ ୩୯

ସଂବର୍ହିରଜ୍ଞାଂ ହବିଷା ଘୃତେନ ସମାଦିତୈର୍ବସୁଭିଃ ସଂ ମରୁଦ୍-ଭିଃ ।

ସମିନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ଵଦେବେଭିରଜ୍ଞାଂ ଦିବ୍ୟଂ ନଭୋ ଗଚ୍ଛତୁ ଯତ୍ ସ୍ଵାହା ॥୧୧॥ ୪୦

କସ୍ତା ବିମୁଞ୍ଚତି ସ ତ୍ଵା ବିମୁଞ୍ଚତି କସ୍ତୈ ତ୍ଵା ବିମୁଞ୍ଚତି ତସ୍ତୈ ତ୍ଵା ବିମୁଞ୍ଚତି ।

ପୋଷାୟ ରକ୍ଷସାଂ ଭାଗୋଽସି ॥୧୨॥ ୪୧



ବେଷୋଽସ୍ତ୍ୟପବେଷୋ ଦ୍ଵିଷତୋ ଗ୍ରୀବା ଉପବେଦିତ୍ଵି ।  
ବେଶାଂ ଅଗ୍ନେ ସୁଭଗ ଧାରୟେତ୍ଵ ॥୭॥ ୪୭ (୯୨)

ରଜାଃ କର୍ମଣ୍ୟା ଅନପାୟିନୋ ଯଥାସନ୍ ॥  
ଜୁହୋମି ତ୍ଵା ସୁଭଗ ସୌଭଗାୟ ପୁରୁତମଂ ପୁରୁହୂତ ଶ୍ରବସ୍ୟନ୍ ॥୮॥ (୫) ୪୩

ସଂ ବର୍ଚସା ପୟସା ସଂ ତନୁଭିରଗନ୍ତୁହି ମନସା ସଂ ଶିବେନ ।  
ତୃଷ୍ଣା ସୁଦତ୍ତୋ ବିଦଧାତୁ ରାୟୋନୁମାର୍ଷୁ ତନ୍ନୋ ଯଦ୍ଵିଲିଷ୍ଟମ୍ ॥୯॥ ୪୪

ୟଜ୍ଞ ଶଂ ଚ ତ ଉପ ଚ ।  
ଶିବେ ମେ ସଂତିଷ୍ଠସ୍ଵାରିଷ୍ଠେ ମେ ସଂତିଷ୍ଠସ୍ଵ ସ୍ଵିଷ୍ଠେ ମେ ସଂତିଷ୍ଠସ୍ଵ ॥୧॥ ୪୫

ଦିବି ବିଷ୍ଣୁର୍ବ୍ୟକ୍ରଂସ୍ତ ଜାଗତେନ ଛନ୍ଦସା ତତୋ ନିର୍ଭକ୍ତଃ ।  
ୟୋଽସ୍ମାନ୍ ଦୈଷ୍ଠି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣଃ ।  
ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ବିଷ୍ଣୁର୍ବ୍ୟକ୍ରଂସ୍ତ ତ୍ରେଷୁଭେନ ଛନ୍ଦସା ତତୋ ନିର୍ଭକ୍ତଃ ।  
ୟୋଽସ୍ମାନ୍ ଦୈଷ୍ଠି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣଃ ।  
ପୃଥିବ୍ୟାଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ବ୍ୟକ୍ରଂସ୍ତ ଗାୟତ୍ରେଣ ଛନ୍ଦସା ତତୋ ନିର୍ଭକ୍ତଃ ।  
ୟୋଽସ୍ମାନ୍ ଦୈଷ୍ଠି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣଃ ॥୩॥ ୪୬

ଅସ୍ମାଦନାଦସୈ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାୟା ଅଗନ୍ତୁ ସ୍ଵଃ । ସଂ ଜ୍ୟୋତିଷାଭୁମ ॥୪॥ ୪୭

ସ୍ଵୟଂଭୂରସି ଶ୍ରେଷ୍ଠୋ ରଶ୍ମିର୍ବର୍ଚୋଦା ଅସି ବର୍ଚୋ ମେ ଦେହି । ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟାବୃତମନ୍ଦ୍ରାବର୍ତ୍ତେ ॥୫॥ ୪୮

ଅଗ୍ନେ ଗୃହପତେ ସୁଗୃହପତିରହଂ ତ୍ଵୟା ଗୃହପତ୍ୟା ଭୂୟାସମ୍ ।  
ସୁଗୃହପତିସ୍ତ୍ଵଂ ମୟା ଗୃହପତ୍ୟା ଭୂୟଃ ॥୬॥ ୪୯

ଅସ୍ମୁରି ଶୋ ଗାର୍ହପତ୍ୟାନି ସନ୍ତୁ ଶତଂ ହିମାଃ ।  
ତିଗ୍ନୋନ ନସ୍ତେଜସା ସଂଶିଶାଧି ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟାବୃତମନ୍ଦ୍ରାବର୍ତ୍ତେ ॥୭॥ ୫୦

ଉରୁବିଷ୍ଣୋ ବିକ୍ରମସ୍ତୋରୁକ୍ଷୟାୟ ନସ୍ତୁଧି ।  
ଘୃତଂ ଘୃତୟୋନେ ପିବ ପ୍ର-ପ୍ର ଯଜ୍ଞପତିଂ ତିର ॥୮॥ ୫୧

ତତୋଽସି ତଂତୁରସ୍ୟନ୍ତୁ ମା ତନ୍ନୁହି ।  
ଅସ୍ମିନ୍ନ୍ୟଜ୍ଞେସ୍ୟାଃ ସାଧୁ କୃତ୍ୟାୟାମସ୍ମିନ୍ନନ୍ନୋଽସ୍ମିଲ୍ଲୋକେ ॥୯॥ ୫୨

ଇଦଂ ମେ କର୍ମେଦଂ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ପୁତ୍ରୋଽନୁ ସଂତନୋତୁ ।  
ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତମଚାରିଷ୍ୟଂ ତଦଶକଂ ତନ୍ନୋଽରାଧି ।  
ଇଦମହଂ ଯୁ ଏବାସ୍ମି ସ ଏବାସ୍ମି ॥୧୦॥ (୭) ୫୩

ଅଗ୍ନୟେ କବ୍ୟବାହନାୟ ସ୍ୱାହା ସୋମାୟ ପିତୃମତେ ସ୍ୱାହା ।  
ଅପହତା ଅସୁରା ରକ୍ଷାଃ ସି ବେଦିଷଦଃ ॥୧॥ ୫୪

ୟେ ରୁପାଣି ପ୍ରତିମୁଞ୍ଚିମାନା ଅସୁରାଃ ସନ୍ତଃ ସ୍ୱଧୟା ଚରନ୍ତି ।  
ପରାପୁରୋ ନିପୁରୋ ଯେ ଭରନ୍ତ୍ୟଗ୍ନିର୍ଣ୍ଣାଲ୍ଲୋକାତ୍ ପ୍ରଶୁଦାତ୍ୟସ୍ମାତ୍ ॥୨॥ ୫୫

ଅତ୍ର ପିତରୋ ମାଦୟଧ୍ୱଂ ଯଥାଭାଗମାବୃଷାୟଧ୍ୱମ୍ ।  
ଅମୀମଦନ୍ତ ପିତରୋ ଯଥାଭାଗମାବୃଷାୟିଷତ ॥୩॥ ୫୬

ନମୋ ବଃ ପିତରଃ ଶୁଷ୍ଟାୟ ନମୋ ବଃ ପିତରସ୍ତ୍ରପସେ ।  
ନମୋ ବଃ ପିତରୋ ଯଜ୍ଞୀବଂ ତସ୍ମୈ ନମୋ ବଃ ପିତରୋ ରସାୟ ।  
ନମୋ ବଃ ପିତରୋ ଘୋରାୟ ମନ୍ୟବେ ସ୍ୱଧାୟୈ ବଃ ପିତରୋ ନମଃ ।  
ଏତଦ୍ୱଃ ପିତରୋ ବାସୋ ଗୃହାନ୍ନଃ ପିତରୋ ଦତ୍ତ ॥୪॥ ୫୭ (୧୦୭)

ଉଦାୟୁଷା ସ୍ୱାୟୁଷୋପୂର୍ଜନସ୍ୟ ଧାମଭିଃ । ଉଦସ୍ଥାମମୃତାଁ ଅନୁ ॥୫॥ ୫୮

ଆଧତ୍ୱ ପିତରୋ ଗର୍ଭଂ କୁମାରଂ ପୁଷ୍କରସ୍ରଜମ୍ । ଯଥେହ ପୁରୁଷୋଽସତ୍ ॥୬॥ ୫୯

ଉର୍ଜଂ ବହୁକ୍ରୀରମୃତଂ ଘୃତଂ ପୟଃ କୀଳାଲଂ ପରିସୁତମ୍ ।  
ସ୍ୱଧା ସ୍ତୁ ତର୍ପୟତ ମେ ପିତୃନ୍ ॥୭॥ (୭) ୨୦

କୃଷ୍ଣୋଽସି ନବ ॥୯॥, ଅଗ୍ନେ ବାଜଜିନ୍ନବ ॥୯॥, ଦେବ ସବିତରେକାଦଶ ॥୧୧॥  
ଅଗ୍ନୀଷୋମୟୋଃ ଷଟ୍ ॥୨॥, ଅଗ୍ନୋଽଦତ୍ତାୟୋଃଷ୍ଟ ॥୮॥, ସଂ ବର୍ତ୍ତସା ଦଶ ॥୧୦॥  
ଅଗ୍ନୟେ କବ୍ୟବାହନାୟ ସପ୍ତ ॥୭॥ ସପ୍ତାନ୍ତୁବାକେଷୁ ଷଷ୍ଠି ॥୨୦॥  
କୃଷ୍ଣ ଇମଂ ମେ ଷଷ୍ଠି ॥ ୨॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଦ୍ୱିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨ ॥



ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅପ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥



ସମିଧାଗ୍ନିଂ ଦୁବସ୍ୟତ ଘୃତୈର୍ବୌଧୟତାତିଥିମ୍ । ଆସ୍ମିନ୍ ହବ୍ୟା ଜୁହୋତନ ॥୧॥ ୧  
ସୁସମିଜ୍ଞାୟ ଶୋଚିଷେ ଘୃତଂ ତୀବ୍ରଂ ଜୁହୋତନ । ଅଗ୍ନୟେ ଜାତବେଦସେ ॥୨॥ ୨  
ତଂ ତ୍ୱା ସମିଦ୍-ଭିରଙ୍ଗିରୋ ଘୃତେନ ବର୍ଧୟାମସି । ବୃହତ୍ତୋରା ଯୁବିଷ୍ଟ୍ୟ ॥୩॥ ୩  
ଉପ ତ୍ୱାଗ୍ନେ ହବିଷ୍ମତୀର୍ଘ୍ୱତୀର୍ଘ୍ୱତୀର୍ଘ୍ୱତ ହର୍ଯତ । ଜୁଷସ୍ତୁ ସମିଧୋ ମମ ॥୪॥ ୪  
ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱର୍ଦ୍ୟୌରିବ ଭୂମ୍ନା ଭୂମିରିବ ବରିମ୍ଣା ।  
ତସ୍ୟାସ୍ତେ ପୃଥିବି ଦେବୟଜନ୍ତି ପୃଷ୍ଠେଗ୍ନିମନ୍ନାଦମନ୍ନାଦ୍ୟାୟାଦଧେ ॥୫॥ ୫  
ଆୟଂ ଗୌଃ ପୃଶ୍ନିରକ୍ରମୀଦସଦନ୍ ମାତରଂ ପୁରଃ । ପିତରଂ ଚ ପ୍ରୟତ୍ତସ୍ତଃ ॥୬॥ ୬  
ଅନ୍ତଶ୍ଚରତି ରୋଚନାସ୍ୟ ପ୍ରାଣାଦପାନତୀ । ବ୍ୟଖ୍ୟନ୍ ମହିଷୋ ଦିବମ୍ ॥୭॥ ୭  
ତ୍ରିଂ ଶଙ୍ଖାମ ବିରାଜତି ବାକ୍ ପତଙ୍ଗାୟ ଧୀୟତେ । ପ୍ରତି ବସ୍ତୋରହ ଦ୍ୟୁଭିଃ ॥୮॥ (୧) ୮  
ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିଷଂ ତ୍ୱା ବାୟୁମତୀଂ ପ୍ରାଣବତୀମ୍ ।  
ସ୍ୱର୍ଗ୍ୟାଂସ୍ୱର୍ଗାୟୋପଦଧାମି ଭାସ୍ୱତୀମ୍ ।  
ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିରଗ୍ନିଃ ସ୍ୱାହା ॥୯॥ ୯  
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷଂ ତ୍ୱା ବାୟୁମତୀଂ ପ୍ରାଣବତୀମ୍ ।  
ସ୍ୱର୍ଗ୍ୟାଂସ୍ୱର୍ଗାୟୋପଦଧାମି ଭାସ୍ୱତୀମ୍ ।  
ସୂର୍ଯୋ ଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୧୦॥ ୧୦

ସଜୁର୍ଦ୍ଦେବେନ ସବିତ୍ରା ସଜୁ ରାତ୍ରେୟନ୍ଦ୍ରବତ୍ୟା । ଭୃଷାଣୋ ଅଗ୍ନିର୍ବେତୁ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୧୧

ସଜୁର୍ଦ୍ଦେବେନ ସବିତ୍ରା ସଜୁରୁଷସେନ୍ଦ୍ରବତ୍ୟା । ଭୃଷାଣଃ ସୁର୍ଯ୍ୟୋ ବେତୁ ସ୍ୱାହା ॥୪॥ ୧୨

ଇହ ପୁଷ୍ଟିଂ ପୁଷ୍ଟିପତିର୍ଦଧାତ୍ୱିହ ପ୍ରଜାଃ ରମୟତୁ ପ୍ରଜାପତିଃ ।

ଅଗ୍ନୟେ ଗୃହପତୟେ ରୟିମତେ ପୁଷ୍ଟିପତୟେ ସ୍ୱାହା ।

ଅଗ୍ନୟେନ୍ନାଦାୟାନ୍ନପତୟେ ସ୍ୱାହା ॥୫॥ ୧୩

ଅନମିତ୍ରଂ ମେ ଅଧରାଗନମିତ୍ରମୁଦକ୍ଳୁଧି ।

ଇନ୍ଦ୍ରାନମିତ୍ରଂ ପଶ୍ଚାନ୍ନେନମିତ୍ରଂ ପୁରସ୍ତୁଧି ॥୬॥ ୧୪(୧୨୪)

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପଶ୍ଚାଦିନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରସ୍ତାଦିନ୍ଦ୍ରୋ ଅସ୍ତ୍ରାଂନ ଅଭିପାତୁ ବିଶ୍ୱତଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଜିହ୍ୱାଂସତାଂ ମନାଂସି ବିଷୁଚୀନା ବ୍ୟସ୍ୟତାତ୍ ॥୭॥ ୧୫

ସମିଦସି ସମିଜ୍ଞୋ ମେ ଅଗ୍ନେ ଦୀଦିହି । ସମେଜା ତେ ଅଗ୍ନେ ଦୀଦ୍ୟାସମ୍ ॥୮॥(୨) ୧୬

ଉପପ୍ରୟନ୍ତୋ ଅଧିରଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ବୋଚେମାଗ୍ନୟେ । ଆରେ ଅସ୍ତେ ଚ ଶୃଣୁତେ ॥୯॥ ୧୭

ଅଗ୍ନିର୍ମୂର୍ଧା ଦିବଃ କକୁପ୍ତଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଅୟମ୍ । ଅପାଂ ରେତାଂସି ଜିନ୍ୱତି ॥୧॥ ୧୮

ଉଭା ବାମିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଆଦୁବଧ୍ୟା ଉଭା ରାଧସଃ ସହ ମାଦୟଧୈ୍ୟ ।

ଉଭା ଦାତାରା ଇଷାଂ ରୟାଣାମୁଭା ବାଜସ୍ୟ ସାତୟେ ଦୁବେ ବାମ୍ ॥୩॥ ୧୯

ଅୟଂ ତେ ଯୋନିରୃତ୍ୱିୟୋ ଯତୋ ଜାତୋ ଅରୋଚଥାଃ ।

ତଂ ଜାନନ୍ନଗ୍ନ ଆରୋହାଥା ନୋ ବର୍ଧୟା ରୟିମ୍ ॥୪॥ ୨୦

ଅୟମିହ ପ୍ରଥମୋ ଧାୟି ଧାତୃଭିର୍ହୋତା ଯଜିଷ୍ଠୋ ଅଧିରେଷ୍ଠୀତ୍ୟଃ ।

ୟମପ୍ନବାନୋ ଭୃଗବୋ ବିରୁରୁର୍ବନେଷୁ ଚିତ୍ରଂ ବିଭୃଂ ବିଶେବିଶେ ॥୫॥ ୨୧

ଅସ୍ୟ ପ୍ରତ୍ନାମନୁ ଦ୍ୟୁତଃ ଶୁକ୍ରଂ ଦୁଦୁହ୍ରେ ଅହୁୟଃ | ପୟଃ ସହସ୍ରସାମୃଷିନ୍ ||୭|| ୨୨

ତନୁପା ଅଗ୍ନେଃସି ତନ୍ନଂ ମେ ପାହ୍ୟାୟୁର୍ଦା ଅଗ୍ନେଃସ୍ୟାୟୁର୍ନେ ଦେହି |

ବର୍ଚ୍ଚୋଦା ଅଗ୍ନେଃସି ବର୍ଚ୍ଚୋ ମେ ଦେହି ||୭|| ୨୩

ଅଗ୍ନେ ଯନ୍ତେ ତନ୍ନା ଉନଂ ତନ୍ନ ଆପୃଣ |

ଇକ୍ଷାନାସ୍ତା ଶତଃ ହିମା ଦ୍ୟୁମକ୍ତଃ ସମିଧୀମହି ||୮|| ୨୪

ବୟସ୍ପକ୍ତୋ ବୟସ୍ପୃତଃ ସହସ୍ପକ୍ତଃ ସହସ୍ପୃତନ୍ |

ଅଗ୍ନେ ସପତ୍ନଦମ୍ଭନମଦଭ୍ୟାସୋ ଅଦାଭ୍ୟନ୍ ||୯|| ୨୫

ଚିତ୍ରାବସୋ ସ୍ପୁଷ୍ଟି ତେ ପାରମଶୀୟ |

ସଂ ତ୍ୱମଗ୍ନେ ସୁର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବର୍ଚ୍ଚସାଗଥାଃ ସମୃଷୀଣାଃ ସୁତେନ ||୧୦|| ୨୬

ସଂ ପ୍ରିୟୋଶ ଧାମ୍ନା ସମହମାୟୁଷା ସଂ ବର୍ଚ୍ଚସା ସଂ ପ୍ରଜୟା ସଂ ରାୟସ୍ତୋଷେଶ ଗୁଣୀୟ |

ଅକ୍ଷ ସ୍ଥାକ୍ଷୋ ବୋ ଭକ୍ଷୀୟ ମହ ସ୍ଥ ମହୋ ବୋ ଭକ୍ଷୀୟ ||୧୧|| ୨୭

ଉର୍ଜ୍ଜ ସ୍ଥୋର୍ଜଂ ବୋ ଭକ୍ଷୀୟ ରାୟସ୍ତୋଷ ସ୍ଥ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ବୋ ଭକ୍ଷୀୟ |

ରେବତୀ ରମଧୁମସ୍ମିନ୍ ଯୋନା ଅସ୍ମିନ୍ ଗୋଷ୍ଟେଃସ୍ମିନ୍ କ୍ଷୟେଃସ୍ମିଲ୍ଲୋକେ ||୧୨|| ୨୮

ଇହୈବ ସ୍ତେତୋ ମାପଗାତ | ସଂ ହିତାସି ବିଶ୍ୱରୂପ୍ୟର୍ଜା ମାବିଶ ଗୌପତ୍ୟେନ ||୧୩|| ୨୯

ଉପ ତ୍ୱାଗ୍ନେ ଦିବେଦିବେ ଦୋଷାବସ୍ତୃଷ୍ଟୟା ବୟନ୍ | ନମୋ ଭରତ୍ତ ଏମସି ||୧୪|| ୩୦

ରାଜତ୍ୱମଧୁରାଣାଂ ଗୋପାମୃତସ୍ୟ ଦୀଦିବିନ୍ | ବର୍ଧମାନଃ ସ୍ତେ ଦମେ ||୧୫|| ୩୧

ସ ନଃ ପିତେବ ସୁନବେଃଗ୍ନେ ସୁପାୟନୋ ଭବ | ସତସ୍ତ୍ୱା ନଃ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ||୧୬|| ୩୨

ଅଗ୍ନେ ତ୍ୱଂ ନୋ ଅନ୍ତମ ଉତ ତ୍ରାତା ଶିବୋ ଭବା ବରୁଥ୍ୟଃ ।  
ବସୁରଗ୍ନିର୍ବସୁଗ୍ରବା ଅଛ୍ଛା ନକ୍ଷି ଦ୍ୟୁମଉମଃ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୧୭॥ ୩୩ (୧୪୩)

ତଂ ତ୍ୱା ଶୋଚିଷ୍ଠ ଦୀଦିବଃ ସୁମ୍ନାୟ ନୂନମୀମହେ ସଖିଭ୍ୟଃ ।  
ସ ନୋ ବୋଧି ଶୁଧୀ ହବମୁରୁଷ୍ୟା ଶୋ ଅଘାୟତଃ ସମସ୍ନାତ୍ ॥୧୮॥ ୩୪

ଇଲି ଏହ୍ୟଦିତ ଏହି କାମ୍ୟା ଏହି । ମୟି ବଃ କାମଧରଣଂ ଭୂୟାତ୍ ॥୧୯॥ ୩୫

ସୋମାନଃ ସ୍ୱରଣଂ କୃଶୁହି ବ୍ରହ୍ମଣୟତେ । କକ୍ଷୀବନ୍ତଂ ଯ ଔଶିଜଃ ॥୨୦॥ ୩୬

ୟୋ ରେବାନୋ୍ୟା ଅମୀବହା ବସୁବିତ୍ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନଃ । ସ ନଃ ସିଷକୁ ଯସୁରଃ ॥୨୧॥ ୩୭

ମା ନଃ ଶଃ ସୋ ଅରରୁଷୋ ଧୂର୍ତ୍ତିଃ ପ୍ରଣତ୍-ମର୍ତ୍ୟସ୍ୟ । ରକ୍ଷା ଶୋ ବ୍ରହ୍ମଣୟତେ ॥୨୨॥ ୩୮

ମହି ତ୍ରୀଣାମବୋଽସୁ ଦ୍ୟୁକ୍ଷଂ ମିତ୍ରସ୍ୟାୟମ୍ନଶଃ । ଦୁରାଧର୍ଷଂ ବରୁଣସ୍ୟ ॥୨୩॥ ୩୯

ନହି ତେଷାମମା ଚନ ନାଧୁସୁ ବାରଣେଷୁ । ଇଶେ ରିପୁରଘଶଃ ସଃ ॥୨୪॥ ୪୦

ତେ ହି ପୁତ୍ରାସୋ ଅଦିତେଃ ପ୍ର ଜୀବସେ ମର୍ତ୍ୟାୟ । ଜ୍ୟୋତିର୍ଯଜ୍ଞତ୍ୟଜସ୍ରମ୍ ॥୨୫॥ ୪୧

କଦା ଚନ ସ୍ତରୀରସି ନେନ୍ଦ୍ର ସଂସ୍ତସି ଦାଶୁଷେ ।

ଉପୋପେନ୍ନୁ ମଘବନ୍ ଭୂୟ ଇନ୍ନୁ ତେ ଦାନଂ ଦେବସ୍ୟ ପୃତ୍ୟତେ ॥୨୬॥ ୪୨

ତତ୍ ସବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି । ଧିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍ ॥୨୭॥ ୪୩

ପରି ତେ ଦୂଳଭୋ ରଥୋଽସ୍ତ୍ରୀଣା ଅଶ୍ନୋତୁ ବିଶ୍ୱତଃ । ଯେନ ରକ୍ଷସି ଦାଶୁଷଃ ॥

ସମିଜ୍ଞୋ ମାସମର୍ଧୟ ପ୍ରଜୟା ଚ ଧନେନ ଚ ॥୨୮॥ (୩) ୪୪

ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ ସୁପ୍ରଜାଃ ପ୍ରଜୟା ଭୂୟାସମ୍ । ସୁବୀରୋ ବୀରୈଃ ସୁପୋଷଃ ପୋଷୈଃ ॥୨॥ ୪୫



ନର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଜାଂ ମେ ପାହି ଶଂସ୍ୟ ପଶୁନ୍ ମେ ପାହି |  
ଆଗନ୍ନୁ ବିଶ୍ୱବେଦସମସ୍ତଭ୍ୟଂ ବସୁବିଉମମ୍ ||୨|| ୪୭

ଅଗ୍ନେ ସମ୍ରାଳଭି ଦୁ୍ୟମ୍ନମଭି ସହ ଆୟୁକ୍ଷସ୍ତୁ |  
ଅୟମଗ୍ନିର୍ଗୃହପତିର୍ଗାହପତ୍ୟଃ ପ୍ରଜାବାନ୍ଦୁସୁବିଉମ ||୩|| ୪୭

ଅଗ୍ନେ ଗୃହପତେଃଭି ଦୁ୍ୟମ୍ନମଭି ସହ ଆୟୁକ୍ଷସ୍ତୁ |  
ଗୃହା ମା ବିଭୀତ ମା ବେପଧୁମୂର୍ଜଂ ବିଭ୍ରତ ଏମସି ||୪|| ୪୮

ଉର୍ଜଂ ବିଭ୍ରଦୁଃ ସୁମନାଃ ସୁମେଧା ଗୃହାନୈମି ମନସା ମୋଦମାନଃ |  
ୟେଷାମଧ୍ୟେତି ପ୍ରବସନ୍ୟେଷୁ ସୌମନସୋ ବହୁଃ ||୫|| ୪୯

ଗୃହାନୁପଦ୍ବୟାମହେ ତେ ନୋ ଜାନନ୍ତୁ ଜାନତଃ |  
ଉପଦୂତା ଇହ ଗାବ ଉପଦୂତା ଅଜାବୟଃ ||୬|| ୫୦

ଅଥୋ ଅନ୍ନସ୍ୟ କୀଳାଲ ଉପଦୂତୋ ଗୃହେଷୁ ନଃ |  
କ୍ଷେମାୟ ବଃ ଶାକ୍ତ୍ୟେ ପ୍ରପଦ୍ୟେ |  
ଶିବଂ ଶଗ୍ନଂ ଶଂୟୋଃ ଶଂୟୋଃ ||୭|| (୪) ୫୧

ପ୍ରଘାସିନୋ ହବାମହେ ମରୁତଶ୍ଚ ରିଶାଦସଃ | କରମ୍ବେଶ ସଜୋଷସଃ ||୧|| ୫୨

ୟଦ୍ ଗ୍ରାମେ ଯଦରଣ୍ୟେ ଯସ୍ରଭାୟାଂ ଯଦିନ୍ଦ୍ରିୟେ |  
ୟଦେନଶ୍ଚକୃମା ବୟମିଦଂ ତଦବୟଜାମହେ ସ୍ୱାହା ||୨|| ୫୩

ମୋ ଷୁ ଶ ଇନ୍ଦ୍ରାତ୍ର ପୃସ୍ତୁ ଦେବୈରସ୍ତ୍ରି ହି ଷ୍ଟା ତେ ଶୁଷ୍ଟିନ୍ନବୟଃ |  
ମହଶ୍ଚିଦ୍ୟସ୍ୟ ମୀଳଦୁଷୋ ଯବ୍ୟା ହବିଷ୍ମତୋ ମରୁତୋ ବନ୍ଦତେ ଗୀଃ ||୩|| ୫୪ (୧୭୪)

ଅକ୍ରନ୍ କର୍ମ କର୍ମକୃତଃ ସହ ବାତା ମୟୋଭୁବା ।  
ଦେବେଭ୍ୟଃ କର୍ମ କୃତ୍ୱାସ୍ତଂ ପ୍ରେତ ସତାଭୁବଃ ॥୪॥ ୫୫

ଅବତୃଥ ନିରୁମ୍ଭୁଣ ନିଚେରୁରସି ନିରୁମ୍ଭୁଣଃ ।  
ଅବ ଦେବୈର୍ଦେବକୃତମେନୋଽୟାସିଷମବ ମର୍ତ୍ତ୍ୟମର୍ତ୍ୟକୃତଂ ପୁରୁରାବ୍-ଣୋ  
ଦେବ ରିଷୟାହି ॥୫॥ (୫) ୫୬

ପୂର୍ଣ୍ଣା ଦର୍ବି ପରା ପତ ସୁପୂର୍ଣ୍ଣା ପୁନରା ପତ ।  
ବସ୍ତେବ ବିକ୍ରୀଣାବହା ଇଷମୂର୍ଜଂ ଶତକ୍ରତୋ ॥୧॥ ୫୭

ଦେହି ମେ ଦଦାମି ତେ ନି ମେ ଧେହି ନି ତେ ଦଧୌ ।  
ନିହାରଂ ନିହରାମି ତେ ନିହାରଂ ନିହରାସି ମେ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (୬) ୫୮

ଅକ୍ଷନ୍ମମୀମଦକ୍ରହ୍ୟବ ପ୍ରିୟା ଅଧୂଷତ ।  
ଅସ୍ତ୍ରୋଷତ ସ୍ୱଭାନବୋ ବିପ୍ରା ନବିଷୟା ମତୀ ଯୋଜା ଦ୍ୱିମ୍ନ ତେ ହରୀ ॥୧॥ ୫୯

ସୁସଂଦୃଶଂ ତ୍ୱା ବୟଂ ମଘବନ୍ ବନ୍ଦିଷୀମହି ।  
ପ୍ର ନୁନଂ ପୂର୍ଣ୍ଣବନ୍ଧୁର ସୁତୋ ଯାସି ବଶୀଂ ଅନୁ ଯୋଜା ଦ୍ୱିମ୍ନ ତେ ହରୀ ॥୨॥ ୬୦

ମନୋ ନ୍ନାହୁବାମହେ ନାରାଶଂସେନ ସ୍ତ୍ରୋମେନ । ପିତୃଋଣାଂ ଚ ମନ୍ନୁଭିଃ ॥୩॥ ୬୧

ଆ ନ ଏତୁ ମନଃ ପୁନଃ କ୍ରତ୍ୱେ ଦକ୍ଷାୟ ଜୀବସେ । ଜ୍ୟୋକ୍ ଚ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଦୃଶେ ॥୪॥ ୬୨

ପୁନର୍ନଃ ପିତରୋ ମନୋ ଦଦାତୁ ଦୈବ୍ୟୋ ଜନଃ । ଜୀବଂ ବ୍ରାତଂ ସଚେମହି ॥୫॥ ୬୩

ବୟଂ ସୋମ ବ୍ରତେ ତବ ମନସ୍ତନୁଷ୍ଠୁ ବିଭ୍ରତଃ । ପ୍ରଜାବନ୍ଧୁଃ ସଚେମହି ॥୬॥ (୭) ୬୪

ଏଷ ଡେ ରୁଦ୍ର ଭାଗଃ ସହ ସ୍ଵସ୍ତ୍ରାମ୍ବିକୟା ତଂ ଜୁଷସ୍ଵ ସ୍ଵାହା ।  
ଏଷ ଡେ ରୁଦ୍ର ଭାଗ ଆଖୁସ୍ତେ ପଶୁଃ ॥୧॥ ୬୫

ଅବ ରୁଦ୍ରମଦୀମହ୍ୟବ ଦେବଂ ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମ୍ ।  
ୟଥା ନୋ ବସ୍ୟସସ୍ଵରଦ୍ୟଥା ନଃ ଶ୍ରେୟସସ୍ଵରଦ୍ୟଦ୍ୟଥା ନୋ ବ୍ୟବସାୟୟାତ୍ ॥୨॥ ୬୬

ଭେଷଜମସି ଭେଷଜଂ ଗବେଃଶ୍ଵାୟ ପୁରୁଷାୟ ଭେଷଜମ୍ । ସୁଗଂ ମେଷାୟ ମେଷ୍ୟେ ॥୩॥ ୬୭

ତ୍ର୍ୟମ୍ବକଂ ଯଜାମହେ ସୁଗନ୍ଧିଂ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନମ୍ ।  
ଉର୍ବାରୁକମିବ ବନ୍ଧନାନ୍-ମୃତ୍ୟୋର୍ମୁକ୍ଷୀୟ ମାମୃତାତ୍ ॥୪॥ ୬୮

ତ୍ର୍ୟମ୍ବକଂ ଯଜାମହେ ସୁଗନ୍ଧିଂ ପତିବେଦନମ୍ ।  
ଉର୍ବାରୁକମିବ ବନ୍ଧନାଦିତୋ ମୁକ୍ଷୀୟ ମାମୃତଃ ॥୫॥ ୬୯

ଏତେନ ରୁଦ୍ରାବସେନ ପରୋ ମୁଜବତୋଽତୀହି ।  
ଅବତତଧନ୍ଵା ପିନାକାବସଃ କୃତ୍ତିବାସା ଅହିଃସନ୍ନଃ ଶିବଃ ଶାନ୍ତୋଽତୀହି ॥୬॥ (୮) ୭୦

ବାଜିନାଂ ବାଜୋଽବତୁ ଭକ୍ଷୋ ଅସ୍ଥାନ୍ ରେତଃ ସିକ୍ତମମୃତଂ ବଲାଇ ।  
ବିଶ୍ଵେ ଦେବା ଅଭି ଯତ୍ ସଂବଭୁରୁସ୍ତନ୍ନା ପିନୋତୁ ପ୍ରଜୟା ଧନେନ ॥୧॥ ୭୧

ବାଜ୍ୟହଂ ବାଜିନସ୍ୟୋପହୃତ ଉପହୃତସ୍ୟ ଭକ୍ଷୟାମି ।  
ବାଜେ ବାଜୀ ଭୂୟାସମ୍ ॥୨॥ ୭୨

ସବିତ୍ରା ପ୍ରସୂତା ଦୈବ୍ୟ ଆପ ଉଦନ୍ତୁ ଡେ ତନୁମ୍ ।  
ଦୀର୍ଘାୟୁତ୍ଵାୟ ବର୍ଚ୍ଚସେ ॥୩॥ ୭୩ (୧୮୩)

କଶ୍ୟପସ୍ୟ ତ୍ର୍ୟାୟୁଷଂ ଜମଦଗ୍ନେସ୍ତ୍ର୍ୟାୟୁଷମ୍ ।  
ୟଦ୍ଦେବାନାଂ ତ୍ର୍ୟାୟୁଷଂ ତନ୍ନେ ଅସ୍ତୁ ତ୍ର୍ୟାୟୁଷମ୍ ॥୪॥ ୭୪

ଯେନ ଧାତା ବୃହସ୍ପତେରିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଚାୟୁଷେଃବପତ୍ ।  
ତେନ ତେ ବପାମି ବ୍ରହ୍ମଣା ଜୀବାତବେ ଜୀବନାୟ ॥୫॥ ୭୫

ଦୀର୍ଘାୟୁତ୍ୱାୟ ବଲ୍ଲୀୟ ବର୍ଷସେ ।  
ସୁପ୍ରଜାସ୍ତ୍ୱାୟ ଚାସା ଅଥୋ ଜୀବ ଶରଦଃ ଶତମ୍ ॥୬॥ (୯) ୭୬ (୧୮୭)

ସମିଧାଗ୍ନିମଷ୍ଟ ॥୮॥ ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିଷଂ ତ୍ୱାଷ୍ଟ ॥୮॥ ଉପପ୍ରୟତ୍ତୋଃଷ୍ଟାବିଂଶତିଃ ॥୨୮॥  
ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ ସପ୍ତ ॥୭॥ ପ୍ରଘାସିନଃ ପଞ୍ଚ ॥୫॥ ପୂର୍ଣ୍ଣା ଦର୍ବି ଦ୍ୱେ ॥୨॥  
ଅକ୍ଷନ୍ନମୀମଦନ୍ତ ଷତ୍ ॥୬॥ ଏଷ ତେ ଚ ଷତ୍ ॥୬॥ ବାଜିନାଂ ବାଜଶ୍ଚ ଷତ୍ ॥୬॥  
ନବାନୁବାକେଷୁ ଷତ୍ସପ୍ତତିଃ ॥୬୭॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩ ॥



ଓଡ଼ିଆ ଆଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଚତୁର୍ଥୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଏଦମଗନ୍ତୁ ଦେବୟଜନଂ ପୃଥିବ୍ୟା ଯତ୍ର ଦେବାସୋ ଅଭୁଷନ୍ତ ବିଶ୍ୱେ ।  
ଋକ୍ଷାମାତ୍ୟାଃ ସନ୍ତରନ୍ତୋ ଯଜୁର୍ଭୀ ରାୟସ୍ତୋଷେଣ ସମିଷା ମଦେମ ॥୧॥ ୧

ଇମା ଆପଃ ଶମୁ ମେ ସନ୍ତ ଦେବୀରୋଷଧେ ତ୍ରାୟସ୍ତ ସ୍ୱଧିତେ ମୈନଃ ହିଂସୀଃ ।  
ଆପୋ ଅସ୍ମାନ୍ନାତରଃ ଶୁନ୍ୟନ୍ତୁ ଘୃତେନ ନୋ ଘୃତପୁଃ ପୁନନ୍ତୁ ॥୨॥ ୨

ବିଶ୍ୱଃ ହି ରି ପ୍ରଂ ପ୍ରବହନ୍ତି ଦେବୀରୁଦିଦାତ୍ୟଃ ଶୁଚିରା ପୁତ ଏମି ।  
ଦୀକ୍ଷାତପସୋସ୍ତନୁରସି ତାଂ ତ୍ୱା ଶିବାଃ ଶଗ୍ନାଂ ପରିଦଧେ ଭଦ୍ରଂ ବର୍ଣ୍ଣଂ ପୁଷ୍ୟନ୍ ॥୩॥ (୧) ୩

ମହୀନାଂ ପୟୋଽସି ବର୍ଚ୍ଚୋଦା ଅସି ବର୍ଚ୍ଚୋ ମେ ଦେହି ।  
ବୃତ୍ରସ୍ୟ କନୀନକାସି ଚକ୍ଷୁର୍ଦା ଅସି ଚକ୍ଷୁର୍ମେ ଦେହି ॥୧॥ ୪

ଚିପୂତିର୍ମା ପୁନାତୁ ବାକ୍ପତିର୍ମା ପୁନାତୁ ଦେବୋ ମା ସବିତା ପୁନାତୁଚ୍ଛିଦ୍ରେଣ  
ପବିତ୍ରେଣ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିଃ ।  
ତସ୍ୟ ଡେ ପବିତ୍ରପତେ ପବିତ୍ରପୁତସ୍ୟ ଯଜ୍ଞାମଃ ପୁନେ ତଚ୍ଛକେୟମ୍ ॥୨॥ ୫

ଆ ବୋ ଦେବାସ ଇମହେ ବାମଂ ପ୍ରୟତ୍ୟଧୁରେ ।  
ଆ ବୋ ଦେବାସ ଆଶିଷୋ ଯଜ୍ଞିୟାସୋ ହବାମହେ ॥୩॥ ୬

ସ୍ୱାହା ଯଜ୍ଞଂ ମନସଃ ସ୍ୱାହୋରୋରନ୍ତରିକ୍ଷାତ୍ ।  
ସ୍ୱାହା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାଃ ସ୍ୱାହା ବାତାଦାରଭେ ॥୪॥ (୨) ୭

ଆକୃତ୍ୟେ ପ୍ରୟୁଜେଃଶ୍ଚୟେ ସ୍ୱାହା ମେଧାୟେ ମନସେଶ୍ଚୟେ ସ୍ୱାହା ।  
ଦୀକ୍ଷାୟେ ତପସେଃଶ୍ଚୟେ ସ୍ୱାହା ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ପୁଷ୍ଟେଃଶ୍ଚୟେ ସ୍ୱାହା ।  
ଆପୋ ଦେବୀର୍ବୁହତୀର୍ବିଶ୍ୱଶମ୍ଭୁବୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଉର୍ବଢ୍ରୁରିଷ ।  
ବୃହସ୍ପତୟେ ହବିଷା ବିଧେମ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ ୮

ବିଶ୍ୱୋ ଦେବସ୍ୟ ନେତୁର୍ମର୍ତ୍ତୋ ବୁରୀତ ସଖ୍ୟମ୍ ।  
ବିଶ୍ୱୋ ରାୟ ଇଷୁଧ୍ୟତି ଦ୍ୟୁମ୍ନଂ ବୃଣୀତ ପୁଷ୍ୟସେ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (୩) ୯

ରକ୍ତାମୟୋଃ ଶିଲ୍ଲେ ସ୍ତସ୍ତେ ବାମାରତ୍ନେ ତେ ମା ପାତମ୍ ।  
ଆସ୍ୟ ଯଜ୍ଞସେଧାଦୃତଃ ॥୧॥ ୧୦

ଶର୍ମାସି ଶର୍ମ ମେ ଯଜ୍ଞ ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁ ମା ମା ହିଃ ସୀଃ ।  
ଉର୍ଗସ୍ୟାଙ୍ଗିରସ୍ୟୁର୍ଣ୍ଣଂମୁଦା ଉର୍ଜଂ ମେ ଯଜ୍ଞ ॥୨॥ ୧୧ (୧୯୭)

ସୋମସ୍ୟ ନୀବିରସି ବିଷ୍ଣୋଃ ଶର୍ମାସି ଶର୍ମ ଯଜମାନସ୍ୟ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯୋନିରସି ସୁସସ୍ୟାଃ କୃଷୀସ୍ତୃଧି ॥୩॥ ୧୨

ଉଚ୍ଛ୍ୱୟସ୍ତୁ ବନସ୍ତତ ଉର୍ଧ୍ୱୋ ମା ପାହ୍ୟଃ ହସଃ । ଆସ୍ୟ ଯଜ୍ଞସେଧାଦୃତଃ ॥୪॥ (୪) ୧୩

ବ୍ରତଂ କୃଶୁତ ବ୍ରତଂ କୃଶୁତ ବ୍ରତଂ କୃଶୁତ ।  
ଅଗ୍ନିର୍ବ୍ରହ୍ମାଗ୍ନିର୍ଯଜ୍ଞୋ ବନସ୍ତତିର୍ଯଜ୍ଞିୟଃ ॥୧॥ ୧୪

ଦୈବୀଂ ପିୟଂ ମନାମହେ ସୁମୂଳୀକାମଭିଷ୍ଟୟେ ।  
ବର୍ତ୍ତୋଦାଁ ବିଶ୍ୱଧାୟସଃ ସୁତୀର୍ଥା ନୋ ଅସଦୃଶେ ॥୨॥ ୧୫

ୟେ ଦେବା ମନୋଜାତା ମନୋୟୁଜୋ ଦକ୍ଷକ୍ରତବଃ ।  
ତେ ନୋଃବନ୍ତୁ ତେ ନଃ ପାନ୍ତୁ ତେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୧୬

ଶ୍ଵାତ୍ରାଃ ପୀତା ଭବତ ଯୁୟମାପୋ ଅସ୍ଥାକମନ୍ତରୁଦରେ ସୁଶେବାଃ |  
ତା ଅସ୍ଥଭ୍ୟମୟସ୍ଥା ଅନମୀବା ଅନାଗସଃ ସ୍ଵଦନ୍ତ ଦେବୀରମୃତା ଋତାବୃଧଃ ||୪|| ୧୭

ଇୟଂ ତେ ଯଜ୍ଞିୟା ତନୁରପୋ ମୁଞ୍ଚାମି ନ ପ୍ରଜାମ୍ |  
ଅଂହୋମୁତଃ ସ୍ଵାହାକୃତାଃ ପୃଥିବୀମାବିଶତ ପୃଥିବ୍ୟା ସଂଭବ ||୫|| ୧୮

ଅଗ୍ନେ ତ୍ଵଂ ସୁ ଜାଗୃହି ବୟଂ ସୁ ମନ୍ଦିଷାମହି |  
ରକ୍ଷା ଶୋ ଅପ୍ରୟୁକ୍ତନ୍ ପ୍ରବୁଧେ ନଃ ପୁନସ୍ଵଧି ||୬|| ୧୯

ପୁନର୍ମନଃ ପୁନରାୟୁର୍ମ ଆଗାତ୍ ପୁନଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ପୁନଃ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ମ ଆଗାତ୍ |  
ପୁନଃ ପ୍ରାଣଃ ପୁନରାତ୍ମା ମ ଆଗାତ୍ ବୈଶ୍ଵାନରୋ ଅଦକ୍ଷସ୍ତନୁପା ଅଗ୍ନିର୍ମା ପାତୁ  
ଦୁରିତାଦବଦ୍ୟାତ୍ ||୭|| ୨୦

ତ୍ଵମଗ୍ନେ ବ୍ରତପା ଅସି ଦେବ ଆ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେଷୁ | ତ୍ଵଂ ଯଜ୍ଞେଷ୍ଠୀତ୍ୟଃ ||୮|| ୨୧

ରାସ୍ଵେୟସ୍ତୋମା ଭୂୟୋ ଭର | ଦେବୋ ନଃ ସବିତା ବସୋର୍ଦାତା ବସୁଦାତ୍ ||୯|| (୫) ୨୨

ଏଷା ତେ ଶୁକ୍ର ତନୁରେତଦ୍ଵର୍ତ୍ତସ୍ତୟା ସମ୍ଭବ ଭ୍ରାଜଂ ଗଚ୍ଛ |  
ଜୁରସି ଧୃତା ମନସା ଜୁଷ୍ଠା ବିଷ୍ଠବେ ||୧୦|| ୨୩

ତସ୍ୟାସ୍ତେ ସତ୍ୟସବସଃ ପ୍ରସବେ ତନୁୟନ୍ତମଶୀୟ ସ୍ଵାହା |  
ଚନ୍ଦ୍ରମସି ଶୁକ୍ରମସ୍ୟମୃତମସି ବୈଶ୍ଵଦେବମସି ||୧୧|| ୨୪

ଚିଦସି ମନାସି ଧୀରସି ଦକ୍ଷିଣାସି କ୍ଷତ୍ରିୟାସି ଯଜ୍ଞିୟାସ୍ୟଦିତିରସ୍ତୁତୟତଃଶୀର୍ଷ୍ଠୀ |  
ସା ନଃ ସୁପ୍ରାତୀ ସୁପ୍ରତୀତୀ ଭବ ||୧୨|| ୨୫

ମିତ୍ରସ୍ତ୍ଵା ପଦି ବଧ୍ନୀତାଂ ପୂଷାଧୁନସ୍ଵାତ୍ଵିନ୍ଦ୍ରାୟାଧ୍ୟକ୍ଷାୟ |  
ଅନୁ ତ୍ଵା ମାତା ମନ୍ୟତାମନୁ ପିତାନୁ ଭ୍ରାତା ସଗର୍ଭୋଧ୍ୟାନୁ ସଖା ସୟୁଧ୍ୟଃ ||୧୩|| ୨୬



ସା ଦେବି ଦେବମଲ୍ଲେହୀନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମମ୍ ।

ରୁଦ୍ରସ୍ତ୍ୱା ବର୍ତ୍ତୟତୁ ସ୍ୱସ୍ତି ସୋମସଖା ପୁନରେହି ॥୫॥(୭) ୨୭

ବସ୍ତ୍ରାସ୍ୟାଦିତିରସ୍ୟାଦିତ୍ୟାସି ରୁଦ୍ରାସି ଚନ୍ଦ୍ରାସି ।

ବୃହସ୍ପତିଷ୍ଟ୍ୱା ସୁମ୍ନେ ରମ୍ଣାତୁ ରୁଦ୍ରୋ ବସୁଭିରାଚକେ ॥୧॥ ୨୮

ଅଦିତ୍ୟାସ୍ତ୍ୱା ମୂର୍ଧନାଜିଘର୍ମି ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।

ଇଳାୟାସ୍ତଦମସି ଘୃତବତ୍ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ ୨୯

ଅସ୍ତେ ରମସ୍ତାସ୍ତେ ତେ ବନ୍ଧୁଃ । ତ୍ୱେ ରାୟୋ ଅସ୍ତେ ରାୟଃ ॥୩॥ ୩୦ (୨୧୭)

ମା ବୟଃ ରାୟସ୍ତୋଷେଶ ବିୟୈଷ୍ଣୁ ତୋତୋ ରାୟଃ ।

ସମଶ୍ୟ ଦେବ୍ୟା ପିୟା ସଂ ଦକ୍ଷିଣୟୋରୁଚକ୍ଷସା ।

ମା ମ ଆୟୁଃ ପ୍ରମୋଷୀର୍ମୋ ଅହଂ ତବ ବୀରାନ୍ଧିଦେୟ ତବ ଦେବି ସଂଦୃଶି ॥୪॥ (୭) ୩୧

ଏଷ ତେ ଗାୟତ୍ରୋ ଭାଗ ଇତି ମେ ସୋମାୟ ବ୍ରୂତାଦେଷ ତେ ତ୍ୱୈଷୁଭୋ

ଭାଗ ଇତି ମେ ସୋମାୟ ବ୍ରୂତାତ୍ ।

ଏଷ ତେ ଜାଗତୋ ଭାଗ ଇତି ମେ ସୋମାୟ ବ୍ରୂତାଛନ୍ଦୋମାନାନାଃ ସାମ୍ରାଜ୍ୟଂ

ଗଚ୍ଛତାଦିତି ମେ ସୋମାୟ ବ୍ରୂତାତ୍ ॥୧॥ ୩୨

ଆସ୍ତ୍ରାକୋଽସି ଶୁକ୍ରସ୍ତେ ଗ୍ରହ୍ୟଃ । ବିଚିତସ୍ତ୍ୱା ବିଚିନ୍ଦୁନ୍ତୁ ॥୨॥ ୩୩

ଅଭି ତ୍ୟଂ ଦେବଃ ସବିତାରମୋଶ୍ୟାଃ କବିକ୍ରତୁମର୍ଚାମି ସତ୍ୟସବଃ ରତ୍ନଧାମଭି

ପ୍ରିୟଂ ମତିଂ କବିମ୍ ।

ଉର୍ଧ୍ୱା ଯସ୍ୟାମତିର୍ଭା ଅଦିତ୍ୟୁତସ୍ରବୀମନି ହିରଣ୍ୟପାଣିରମିମୀତ ସୁକ୍ରତୁଃ କୃପା ସ୍ୱଃ ॥୩॥ ୩୪

ପ୍ରଜାଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ପ୍ରଜାସ୍ତ୍ୱାନୁପ୍ରାଶନ୍ତୁ । ପ୍ରଜାସ୍ତ୍ୱମନୁପ୍ରାଶିହି ॥୪॥ (୮) ୩୫

ଚନ୍ଦ୍ରଂ ତ୍ଵା ଚନ୍ଦ୍ରେଣ କ୍ରୀଣାମି ଶୁକ୍ରଂ ଶୁକ୍ରେଣାମୃତମମୃତେନ ।  
ସଗ୍ନେ ତେ ଗୋରସ୍ନେ ତେ ଚନ୍ଦ୍ରାଣି ॥୧॥ ୩୭

ତପସସ୍ତନୁରସି ପ୍ରଜାପତେର୍ବର୍ଣ୍ଣଃ ।  
ପରମେଶ ପଶୁନା କ୍ରୀୟସେ ସହସ୍ରପୋଷଂ ପୁଷ୍ପେୟମ୍ ॥୨॥ ୩୭

ମିତ୍ରୋ ନ ଏହି ସୁମିତ୍ରଧ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟୋରୁମାବିଶ ଦକ୍ଷିଣମ୍ ।  
ଉଶନୁଶକ୍ତଂ ସ୍ୟୋନଃ ସ୍ୟୋନମ୍ ॥୩॥ ୩୮

ସ୍ଵାନ ଭ୍ରାଜାଘାରେ ବମ୍ଭାରେ ହସ୍ତ ସୁହସ୍ତ କୃଶାନୋ ।  
ଏତେ ବଃ ସୋମକ୍ରୟଶାସ୍ତ୍ରାନୁକ୍ଷୟଂ ମା ବୋ ଦଭନ୍ ॥୪॥ ୩୯

ପରି ମାଗ୍ନେ ଦୁଷ୍ଟରିତାଦ୍ଵାଧସ୍ତା ମା ସୁଚରିତେ ଭଜ ।  
ଉଦାୟୁଷା ସ୍ଵାୟୁଷୋଦସ୍ତାମମୃତୌଽ ଅନୁ ॥୫॥ ୪୦

ପ୍ରତି ପଦ୍ମାମପଦ୍ମହି ସ୍ଵସ୍ତିଗାମନେହସମ୍ ।  
ୟେନ ବିଶ୍ଵାଃ ପରି ଦ୍ଵିଷୋ ବୃଣକ୍ତି ବିନ୍ଦତେ ବସୁ ॥୬॥ (୯) ୪୧

ଅଦିତ୍ୟାସ୍ତ୍ରଗସ୍ୟଦିତ୍ୟେ ସଦ ଆସୀଦ ।  
ଅସ୍ତଭ୍ଲାଘ୍ୟାମୃଷତୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷମମିମୀତ ବରିମାଣଂ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।  
ଆସୀଦଦ୍ଵିଶ୍ଵା ଭୁବନାନି ସମ୍ରାଡ୍ଵିଶ୍ଵେଭାନି ବରୁଣସ୍ୟ ବ୍ରତାନି ॥୧॥ ୪୨

ବନେଷୁ ବ୍ୟକ୍ତରିକ୍ଷଂ ତତାନ ବାଜମର୍ବସୁ ପୟ ଉସ୍ତ୍ରିୟାସୁ ।  
ହୃସୁ କ୍ରତୁଂ ବରୁଣୋ ବିକ୍ଷୁଗ୍ନିଂ ଦିବି ସୂର୍ଯ୍ୟମଦଧାତ୍ ସୋମମଦ୍ରୌ ॥୨॥ ୪୩

ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଚକ୍ଷୁରାରୋହାଗ୍ନେରକ୍ଷ୍ମଃ କନୀନକମ୍ ।  
ୟତ୍ରେତଶେଭିରୀୟସେ ଭ୍ରାଜମାନୋ ବିପକ୍ଷିତା ॥୩॥ ୪୪

ଉତ୍ତ୍ରା ଏତଂ ପୂର୍ବାହୌ ଯୁଜ୍ୟେଥାମନଶ୍ଚୁ ଅବୀରହଣୌ ବ୍ରହ୍ମରୋଦନୌ ।  
ସ୍ତୁତି ଯଜମାନସ୍ୟ ଗୃହାନ୍ ଗଚ୍ଛତମ୍ ॥୪॥ ୪୫

ଉଦ୍ରୋ ମେଃସି ପ୍ରତ୍ୟବସ୍ତୁ ଭୁବସ୍ତୁତେ ବିଶ୍ୱାନ୍ୟଭି ଧାମାନି ।  
ମା ତ୍ୱା ପରିପରିଣୋ ବିଦନ୍ ମା ତ୍ୱା ପରିପଦ୍ଧିନୋ ବିଦନ୍ ମା ତ୍ୱା ବୃକା ଅଦ୍ଦାୟବୋ ବିଦନ୍ ।  
ଶ୍ୟେନୋ ଭୂତ୍ୱା ପରାପତ ଯଜମାନସ୍ୟ ଗୃହାନ୍ ଗଚ୍ଛ ତନ୍ନୌ ସଂସ୍ତୃତମ୍ ॥୫॥ ୪୬ (୨୩୨)

ନମୋ ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ଚକ୍ଷସେ ମହୋ ଦେବାୟ ତଦୃତଃ ସପର୍ଯ୍ୟତ ।  
ଦୂରେଦୃଶେ ଦେବଜାତାୟ କେତବେ ଦିବସ୍ତୁତ୍ରାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ଶଂସତ ॥୬॥ ୪୭

ବରୁଣସ୍ୟୋଞ୍ଜମୁନମସି ବରୁଣସ୍ୟ ସ୍ୱମୁସର୍ଜନୀ ସ୍ତୁଃ ।  
ବରୁଣସ୍ୟ ଋତସଦନ୍ୟସି ବରୁଣସ୍ୟ ଋତସଦନମସି ବରୁଣସ୍ୟ ଋତସଦନମାସୀଦ ॥୭॥ ୪୮

ୟା ତେ ଧାମାନି ହବିଷା ଯଜନ୍ତି ତା ତେ ବିଶ୍ୱା ପରିଭୂରସ୍ତୁ ଯଜ୍ଞମ୍ ।  
ଗୟସ୍ତ୍ୱାନଃ ପ୍ରତରଣଃ ସୁବୀରୋଽବୀରହା ପ୍ରତରା ସୋମ ଦୁର୍ଯ୍ୟାନ୍ ॥୮॥ (୧୦) ୪୯ (୨୩୫)

ଏଦମଗନ୍ତୁ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ମହୀନାଂ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଆକୃତ୍ୟେ ଦ୍ୱେ ॥୨॥  
ଋକ୍ଷାମୟୋଽଷ୍ଟତସ୍ରଃ ॥୪॥ ବ୍ରତଂ କୃଶୁତ ନବ ॥୯॥ ଏଷା ତେ ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ବସ୍ତ୍ୟସି ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଏଷ ତେ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଚଂନ୍ତଂ ତ୍ୱା ଷତ୍ ॥୬॥ ଅଦିତ୍ୟସ୍ତୁଗଞ୍ଜ ॥୮॥  
ଦଶାନୁବାକେଷ୍ଟେକୋନପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥୪୯॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୪ ॥



ପଞ୍ଜର ଥିଏଟର

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||



ଅଗ୍ନେସ୍ତନୁରସି ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା ସୋମସ୍ୟ ତନୁରସି ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା ।

ଅତିଥେରାତିଥ୍ୟମସି ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା ଶ୍ୟେନାୟ ତ୍ୱା ସୋମତୃତେ ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱାଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା  
ରାୟସ୍ତୋଷଦେ ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା ||୧|| ୧

ଅଗ୍ନେର୍ଜନିତ୍ରମସି ବୃଷଣୌ ସ୍ତଃ । ଭର୍ବଶ୍ୟସ୍ୟାୟୁରସି ପୁରୁରବା ଅସି ।

ଗାୟତ୍ରେଣ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ମହାମି ତ୍ରେଷୁଭେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ମହାମି ଜାଗତେନ ତ୍ୱା  
ଛନ୍ଦସା ମହାମି ||୨|| ୨

ଭବତଂ ନଃ ସମନସୌ ସଚେତସାଅରେପସୌ ।

ମା ଯଜ୍ଞଃ ହିଂସିଷ୍ଠଂ ମା ଯଜ୍ଞପତିଂ ଜାତବେଦସୌ ଶିବୌ ଭବତମଦ୍ୟ ନଃ ||୩|| ୩

ଅଗ୍ନା ଅଗ୍ନିଶ୍ଚରତି ପ୍ରବିଷ୍ଠ ର୍ଷୀଣାଂ ପୁତ୍ରୋ ଅଭିଶସ୍ତିପାବା ।

ସ ନଃ ସେ୍ୟାନଃ ସୁୟଜା ଯଜେହ ଦେବେଭ୍ୟା ହବ୍ୟଃ ସଦମପ୍ରୟୁକ୍ତହ୍ୱାହା ||୪|| (୧) ୪

ଆପତୟେ ତ୍ୱା ଗୃହ୍ଣାମି ପରିପତୟେ ତ୍ୱା ଗୃହ୍ଣାମି ।

ତନୁନପ୍ତେ ଶାକ୍ତ୍ରାୟ ଶକ୍ତନୋଜିଷ୍ଟାୟ ||୫|| ୫

ଅନାଧୃଷ୍ଟମସ୍ୟନାଧୃଷ୍ୟଂ ଦେବାନାମୋଜଃ ।

ଅନଭିଶସ୍ତ୍ୟଭିଶସ୍ତିପା ଅନଭିଶସ୍ତେନ୍ୟମ୍ ||୬|| ୬

ଅଞ୍ଜସା ସତ୍ୟମୁପଗେଷଃ ସୁବିତେ ମା ଧାଃ । ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପାସ୍ତ୍ୱେ ବ୍ରତପାଃ ||୭|| ୭

ୟା ତବ ତନୁରିୟଃ ସା ମୟି ଯା ମମ ତନୁରେଷା ସା ତ୍ୱୟି ।

ସହ ନୌ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତାନ୍ୟନ୍ତୁ ମେ ଦୀକ୍ଷାଂ ଦୀକ୍ଷାପତିର୍ମନ୍ୟତାମନ୍ତୁ

ତପସ୍ତପସ୍ତତିଃ ||୮|| ୮ (୨୪୩)

ଅଂଶୁରଂଶୁଷ୍ଟେ ଦେବ ସୋମାପ୍ୟାୟତାମିନ୍ଦ୍ରାୟୈକଧନବିଦେ ।  
ଆ ତୁଭ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରଃ ପ୍ୟାୟତାମା ତୁମିନ୍ଦ୍ରାୟ ପ୍ୟାୟସ୍ତୁ ॥୫॥ ୯

ଆପ୍ୟାୟସ୍ତୁସ୍ଥାନୁ ସଖୀରୁସନ୍ୟା ମେଧୟା ।  
ସ୍ତୁଷ୍ଟି ତେ ଦେବ ସୋମ ସୁତ୍ୟାମୁଦୃଚମଶୀୟ ॥୬॥ ୧୦

ଏଷ୍ଟା ରାୟଃ ପ୍ରେଷେ ଭଗାୟ ।  
ଋତମୃତବାଦିଭ୍ୟୋ ନମୋ ଦିବେ ନମଃ ପୃଥିବ୍ୟୈ ॥୭॥ ୧୧

ୟା ତେ ଅଗ୍ନେ ଯୁଃଶୟା ତନୁର୍ବର୍ଷିଷ୍ଟା ଗହ୍ୱରେଷା ।  
ଉଗ୍ରଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀଞ୍ଜେଷଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀତ୍ ସ୍ୱାହା ।  
ୟା ତେ ଅଗ୍ନେ ରଜଃଶୟା ତନୁର୍ବର୍ଷିଷ୍ଟା ଗହ୍ୱରେଷା ।  
ଉଗ୍ରଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀଞ୍ଜେଷଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀତ୍ ସ୍ୱାହା ।  
ୟା ତେ ଅଗ୍ନେ ହରିଶୟା ତନୁର୍ବର୍ଷିଷ୍ଟା ଗହ୍ୱରେଷା ।  
ଉଗ୍ରଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀଞ୍ଜେଷଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀତ୍ ସ୍ୱାହା ॥୮॥ (୨) ୧୨

ତପ୍ତାୟନୀ ମେଃସି ବିଭାୟନୀ ମେଃସି ।  
ଅବତାନ୍ନା ବ୍ୟଧିତମବତାନ୍ନା ନାଧିତାତ୍ ॥୯॥ ୧୩

ବିଦେଦଗ୍ନିର୍ନଭୋ ନାମାଗ୍ନେ ଅଙ୍ଗିର ଆୟୁନା ନାମ୍ନେହି ।  
ୟୋ ସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟାମସି ଯୁଞ୍ଜେନାଧୃଷ୍ଟଂ ନାମ ଯଜ୍ଞିୟଂ ତେନ ତ୍ୱା ଦଧେ ।  
ବିଦେଦଗ୍ନିର୍ନଭୋ ନାମାଗ୍ନେ ଅଙ୍ଗିର ଆୟୁନା ନାମ୍ନେହି ।  
ୟୋ ଦ୍ୱିତୀୟସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟାମସି ଯୁଞ୍ଜେନାଧୃଷ୍ଟଂ ନାମ ଯଜ୍ଞିୟଂ ତେନ ତ୍ୱା ଦଧେ ।  
ବିଦେଦଗ୍ନିର୍ନଭୋ ନାମାଗ୍ନେ ଅଙ୍ଗିର ଆୟୁନା ନାମ୍ନେହି ।  
ୟସ୍ତୃତୀୟସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟାମସି ଯୁଞ୍ଜେନାଧୃଷ୍ଟଂ ନାମ ଯଜ୍ଞିୟଂ ତେନ ତ୍ୱା ଦଧେ ।  
ଅନୁ ତ୍ୱା ଦେବବୀତୟେ ସିଂହ୍ୟସି ସପତ୍ନସାହୀ ଦେବେଭ୍ୟଃ କଳ୍ପସ୍ତୁ ସିଂହ୍ୟସି  
ସପତ୍ନସାହୀ ଦେବେଭ୍ୟଃ ଶୁନ୍ଧସ୍ତୁ ସିଂହ୍ୟସି ସପତ୍ନସାହୀ ଦେବେଭ୍ୟଃ ଶୁନ୍ଧସ୍ତୁ ॥୧୦॥ (୩) ୧୪

ଇନ୍ଦ୍ରଘୋଷସ୍ତ୍ୱା ବସୁଭିଃ ପୁରସ୍ତାପାତୁ ପ୍ରଚେତାସ୍ତ୍ୱା ରୁଦ୍ରେଃ ପଶ୍ଚାପାତୁ ।  
ମନୋଜବାସ୍ତ୍ୱା ପିତୃଭିର୍ଦକ୍ଷିଣତଃ ପାତୁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତ୍ୱାଦିତ୍ୟୈରୁତ୍ତରତଃ ପାତୁ ॥୧॥ ୧୫

ଇଦମହଂ ତପ୍ତଂ ବାର୍ବହିର୍ଧା ଯଜ୍ଞାନ୍ନିଃ ସୃଜାମି ।  
ସିଂହ୍ୟସି ସ୍ୱାହା ସିଂହ୍ୟସ୍ୟାଦିତ୍ୟବନିଃ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ ୧୬

ସିଂହ୍ୟସି ବ୍ରହ୍ମବନିଃ କ୍ଷତ୍ରବନିଃ ସ୍ୱାହା ସିଂହ୍ୟସି ସୁପ୍ରଜାବନୀ ରାୟସ୍ତୋଷବନିଃ ସ୍ୱାହା ।  
ସିଂହ୍ୟସ୍ୟାବହ ଦେବାନ୍ୟଜମାନାୟ ସ୍ୱାହା ଭୂତେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ॥୩॥ ୧୭

ଧୂବୋଽସି ପୃଥିବୀଂ ଦୃଂହ ଧୂବକ୍ଷିଦସ୍ୟକ୍ତରିକ୍ଷଂ ଦୃଂହ ।  
ଅରୁ୍ୟତକ୍ଷିଦସି ଦିବଂ ଦୃଂହାଗ୍ନେର୍ଭସ୍ମାସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ପୁରୀଷମସି ॥୪॥ (୪) ୧୮

ଯୁଞ୍ଜିତେ ମନ ଉତ ଯୁଞ୍ଜିତେ ଧିୟୋ ବିପ୍ରା ବିପ୍ରସ୍ୟ ବୃହତୋ ବିପଶ୍ଚିତଃ ।  
ବି ହୋତ୍ରା ଦଧେ ବୟୁନାବିଦେକ ଇନ୍ଦ୍ରହୀ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁଃ ପରିଷ୍ପୁତିଃ ॥୧॥ ୧୯ (୨୫୪)

ଇଦଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ବିଚକ୍ରମେ ତ୍ରେଧା ନି ଦଧେ ପଦମ୍ ।  
ସମ୍ବଲହମସ୍ୟ ପାଂସୁରେ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ ୨୦

ଇରାବତୀ ଧେନୁମତୀ ହି ଭୂତଂ ସୁୟବସିନୀ ମନବେ ଦଶସ୍ୟା ।  
ବ୍ୟସ୍ମତ୍ତା ରୋଦସୀ ବିଷ୍ଣୁ ଏତେ ଦାଧର୍ଥ ପୃଥିବୀମଭିତୋ ମୟୁଖୈଃ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୨୧

ଦେବଶୁତୌ ଦେବେଷ୍ଟାଘୋଷତମ୍ ।  
ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରେତମଧୁରଂ କଲ୍ଲୟନ୍ତୀ ଉର୍ଧ୍ୱଂ ଯଜ୍ଞଂ ନୟତଂ ମା ଜିହ୍ୱରତମ୍ ॥୪॥ ୨୨

ସ୍ୱଂ ଗୋଷ୍ଟମାବଦତଂ ଦେବୀ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋ ଆୟୁର୍ମା ନିର୍ବାଦିଷ୍ଟଂ ପ୍ରଜାଂ ମା ନିର୍ବାଦିଷ୍ଟମ୍ ।  
ଅତ୍ର ରମେଥାଂ ବର୍ଷ୍ଣନ୍ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ॥୫॥ ୨୩

ବିଷ୍ଣୋର୍ନୁକଂ ବୀର୍ଯ୍ୟାଣି ପ୍ରବୋଚଂ ଯଃ ପାର୍ଯ୍ୟବାନି ବିମମେ ରଜାଂସି ।  
ୟୋ ଅସ୍ମଭାୟଦୁତ୍ତରଂ ସଧସ୍ତଂ ବିଚକ୍ରମାଣସ୍ତେଧୋରୁଗାୟୋ ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ଵା ॥୭॥ ୨୪

ଦିବୋ ବା ବିଷ୍ଣୁ ଉତ ବା ପୃଥିବ୍ୟା ମହୋ ବା ବିଷ୍ଣୁ ଉରୋରଦ୍ରବିକ୍ଷାତ୍ ।  
ଉଭା ହି ହସ୍ତା ବସୁନା ପୃଣସ୍ତା ପ୍ରୟତ୍ତ ଦକ୍ଷିଣାଦୋତ ସବ୍ୟାଦ୍ଵିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ଵା ॥୭॥ ୨୫

ପ୍ର ତଦ୍ଵିଷ୍ଣୁ ସ୍ତ୍ରବତେ ବୀର୍ଯ୍ୟେଣ ମୃଗୋ ନ ଭୀମଃ କୁଚରୋ ଗିରିଷ୍ଠାଃ ।  
ୟସ୍ୟୋରୁଷୁ ତ୍ରିଷୁ ବିକ୍ରମଣେଷୁଧିକ୍ଷିୟନ୍ତି ଭୁବନାନି ବିଶ୍ଵା ॥୮॥ ୨୬

ବିଷ୍ଣୋ ରରାଟମସି ବିଷ୍ଣୋଃ ଶ୍ଵପ୍ତେ ସ୍ଥୋ ବିଷ୍ଣୋଃ ସ୍ୟୁରସି ବିଷ୍ଣୋର୍ଧୁରୋଂସି ।  
ବୈଷ୍ଣବମସି ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ଵା ॥୯॥ (୫) ୨୭

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ଵା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଂଶ୍ଵିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ଆଦଦେ ନାର୍ଯ୍ୟସୀଦମହଂ ରକ୍ଷସୋ ଗ୍ରୀବା ଅପିକୃତ୍ତାମି ।  
ବୃହନ୍ନସି ବୃହଦ୍ରବା ବୃହତୀମିନ୍ଦ୍ରାୟ ବାଚଂ ବଦ ।  
ରକ୍ଷୋହଣଂ ବଲଗହନଂ ବୈଷ୍ଣବୀମ୍ ॥୧॥ ୨୮

ଇଦମହଂ ତଂ ବଲଗମୁଦ୍ଵପାମି ଯନ୍ନୋ ନିଷ୍ଠ୍ୟୋ ଯମମାତ୍ୟୋ ନିଚଖାନ ।  
ଇଦମହଂ ତଂ ବଲଗମୁଦ୍ଵପାମି ଯଂ ନଃ ସମାନୋ ଯମସମାନୋ ନିଚଖାନ ।  
ଇଦମହଂ ତଂ ବଲଗମୁଦ୍ଵପାମି ଯଂ ନଃ ସବନ୍ଧୁର୍ଯ୍ୟମସବନ୍ଧୁର୍ନିଚଖାନ ।  
ଇଦମହଂ ତଂ ବଲଗମୁଦ୍ଵପାମି ଯଂ ନଃ ସଜାତୋ ଯମସଜାତୋ  
ନିଚଖାନୋକ୍ଳୃତ୍ୟାଂ କିରାମି ॥୨॥ ୨୯

ସ୍ଵରାଳସି ସପତ୍ନହା ସତ୍ରରାଳସ୍ୟଭିମାତିହା ।  
ଜନରାଳସି ରକ୍ଷୋହା ସର୍ବରାଳସ୍ୟମିତ୍ରହା ॥୩॥ ୩୦

ରକ୍ଷୋହଣୋ ବଲଗହନଃ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ବୈଷ୍ଣବାନ୍ନକ୍ଷୋହଣୋ ବଲଗହନୋଂବନୟାମି ବୈଷ୍ଣବାନ୍ ।  
ରକ୍ଷୋହଣୋ ବଲଗହନୋଂବସ୍ତୁଣାମି ବୈଷ୍ଣବାନ୍ ॥୪॥ ୩୧



ରକ୍ଷୋହଣୌ ବଲଗହନା ଉପଦଧାମି ବୈଷ୍ଣବୀ ରକ୍ଷୋହଣୌ ବଲଗହନୌ ପର୍ଯ୍ୟୁହାମି ବୈଷ୍ଣବୀ ।  
ବୈଷ୍ଣବମସି ବୈଷ୍ଣବା ସ୍ତୁ ॥୫॥ (୭) ୩୨ (୨୭୭)

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ଆଦଦେ ନାର୍ଯ୍ୟସୀଦମହଃ ରକ୍ଷସୋ ଗ୍ରୀବା ଅପିକୃତ୍ତାମି ।  
ୟବୋଽସି ଯବୟାସ୍ତୁନ୍ ଦୈଷୋ ଯବୟାରାତୀଃ ।  
ଦିବେ ତ୍ୱାନ୍ତରିକ୍ଷାୟ ତ୍ୱା ପୃଥିବୈ୍ୟ ତ୍ୱା ॥୧॥ ୩୩

ଶୁକ୍ରନ୍ତାଲ୍ଲୋକାଃ ପିତୃଷଦନାଃ ପିତୃଷଦନମସି ।  
ଉଦିବଂସ୍ତଭାନାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ପୃଣ ଦୃଂହସ୍ତୁ ପୃଥିବ୍ୟାମ୍ ॥୨॥ ୩୪

ଦ୍ୟୁତାନସ୍ତ୍ୱା ମାରୁତୋ ମିନୋତୁ ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ପୁବେଣ ଧର୍ମଣା ।  
ବ୍ରହ୍ମବନି ତ୍ୱା କ୍ଷତ୍ରବନି ରାୟସ୍ତ୍ୱୋଷବନି ପର୍ଯ୍ୟୁହାମି ॥୩॥ ୩୫

ବ୍ରହ୍ମ ଦୃଂ ହ କ୍ଷତ୍ରଂ ଦୃଂହାୟୁର୍ଦୃଂହ ପ୍ରଜାଂ ଦୃଂହ ।  
ପୁବାସି ପୁବୋଽସ୍ତ୍ରିନ୍ୟଜମାନ ଆୟତନେ ଭୁୟାତ୍ ।  
ଘୃତେନ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ପୂର୍ଯ୍ୟୋଥାମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଛଦିରସି ବିଶ୍ୱଜନସ୍ୟ ଛାୟା ॥୪॥ ୩୬

ପରି ତ୍ୱା ଗିର୍ବଣୋ ଗିର ଇମା ଭବନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱତଃ ।  
ବୃଦ୍ଧାୟୁମନୁ ବୃଦ୍ଧୟୋ ଜୁଷ୍ଟା ଭବନ୍ତୁ ଜୁଷ୍ଟୟଃ ॥୫॥ ୩୭

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସ୍ୟୁରସୀନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ପୁବୋଽସି ।  
ଏନ୍ଦ୍ରମସି ବୈଶ୍ୱଦେବମସି ॥୬॥ (୭) ୩୮

ବିଭୂରସି ପ୍ରବାହଣୋ ବହିରସି ହବ୍ୟବାହନଃ ।  
ଶ୍ୱାତ୍ରୋଽସି ପ୍ରଚେତାସ୍ତୁଥୋଽସି ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ॥୧॥ ୩୯

ଉଶିଗସି କବିରଘାରିରସି ବମ୍ଭାରିଃ ।  
ଅବସ୍ୟୁରସି ଦୁବସ୍ତାଞ୍ଜୁରୁ୍ୟରସି ମାର୍ଜାଲୀୟଃ ॥୨॥ ୪୦

ରତଧାମାସି ସ୍ଵର୍ଜ୍ୟୋତିଃ ସମୁଦ୍ରୋଽସି ବିଶ୍ଵବ୍ୟତାଃ ।  
ଅଜୋଽସ୍ୟେକପାଦହିରସି ରୁଧ୍ଵ୍ୟଃ ॥୩॥ ୪୧

ସମ୍ରାଳସି କୃଶାନୁଃ ପରିଷଦ୍ୟୋଽସି ପବମାନଃ ।  
ନଭୋଽସି ପ୍ରତକ୍ତା ମୃଷ୍ଣୋଽସି ହବ୍ୟସୁଦନଃ ॥୪॥ ୪୨

ସମୁଦ୍ୟୋଽସି ବିଶ୍ଵବେଦା ଉନାତିରିକ୍ତସ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।  
ଅଗ୍ନୟଃ ସଗରାଃ ସଗରା ସ୍ତୁ ସଗରେଣ ନାମ୍ନା ରୌଦ୍ରେଶାନୀକେନ ।  
ପାତ ମାଗ୍ନୟଃ ପିପୃତମାଗ୍ନୟୋ ନମୋ ବୋଽସ୍ତୁ ମା ମା ହିଂସିଷ୍ଠ ॥୫॥ (୮) ୪୩

ଜ୍ୟୋତିରସି ବିଶ୍ଵରୂପଂ ବିଶ୍ଵେଷାଂ ଦେବାନାଂ ସମିତ୍ ।  
ତ୍ଵଂ ସୋମ ତନୁକୃତ୍-ଭ୍ୟା ଦ୍ଵେଷୋଭ୍ୟୋଽନ୍ୟକୃତେଭ୍ୟଃ ।  
ଉରୁ ଯତ୍ରାସି ବରୁଥଂସ୍ଵାହା । ଭୃଷାଣୋ ଅପୁରାଜ୍ୟସ୍ୟ ବେତୁ ସ୍ଵାହା ॥୧॥ ୪୪

ଅଗ୍ନେ ନୟ ସୁପଥା ରାୟେ ଅସ୍ମାନ୍-ବିଶ୍ଵାନି ଦେବ ବୟୁନାନି ବିଦ୍ଵାନ୍ ।  
ୟୁୟୋଧ୍ୟସ୍ତୁଦୁରାଶମେନୋ ଭୂୟିଷାଂ ତେ ନମୈକ୍ତିଂ ବିଧେମ ॥୨॥ ୪୫

ଅୟଂ ନୋ ଅଗ୍ନିର୍ବରିବସ୍ତୁଶୋତ୍ଵୟଂ ମୃଧଃ ପୁର ଏତୁ ପ୍ରଭିନ୍ଦନ୍ ।  
ଅୟଂ ବାଜାଞ୍ଜୟତୁ ବାଜସାତା ଅୟଂ ଶତ୍ରୁଞ୍ଜୟତୁ ଜର୍ତ୍ତ୍ଵିଷାଣଃ ସ୍ଵାହା ॥୩॥ ୪୬

ଉରୁ ବିଷ୍ଣୋ ବିକ୍ରମସ୍ତୋରୁ କ୍ଷୟାୟ ନସ୍ତୁଧି ।  
ଘୃତଂ ଘୃତୟୋନେ ପିବ ପ୍ରପ୍ର ଯଜ୍ଞପତିଂ ତିର ସ୍ଵାହା ॥୪॥ ୪୭

ଦେବ ସବିତରେଷ ତେ ସୋମସ୍ତଂ ରକ୍ଷସ୍ତୁ ମା ତ୍ଵା ଦଭନ୍ ।  
ଏତତ୍ତ୍ଵଂ ଦେବ ସୋମ ଦେବୋ ଦେବୀ ଉପାଗାଃ ॥୫॥ ୪୮ (୨୮୩)

ଇଦମହଂ ମନୁଷ୍ୟାନ୍ତୁସହ ରାୟସ୍ତୋଷେଣ ସ୍ଵାହା ନିର୍ବରୁଣସ୍ୟ ପାଶାନୁତ୍ୟେ ।  
ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପାସ୍ତ୍ଵେ ବ୍ରତପାଃ ॥୬॥ ୪୯

ୟା ତବ ତନୁର୍ମୟାତୁଦେଷା ସା ତୁୟି ଯା ମମ ତନୁସ୍ତୁୟାତୁଦିୟଃ ସା ମୟି ।  
ୟଥାୟଥଂ ନୌ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତାନ୍ୟନ୍ତୁ ମେ ଦୀକ୍ଷାଂ ଦୀକ୍ଷାପତିରମଂସ୍ତାନୁ  
ତପସ୍ତପସ୍ତତିଃ ॥୭॥ (୯) ୫୦

ଉରୁ ବିଷ୍ଣୋ ବିକ୍ରମସ୍ତୋରୁ କ୍ଷୟାୟ ନସ୍ତୁଧି ।  
ଘୃତଂ ଘୃତୟୋନେ ପିବ ପ୍ରପ୍ର ଯଜ୍ଞପତିଂ ତିର ସ୍ବାହା ॥୧॥ ୫୧

ଅତ୍ୟନ୍ୟାଣା ଅଗାଂ ନାନ୍ୟାଣା ଉପାଗାମ୍ ।  
ଅର୍ବାକ୍ଷ୍ମା ପରେଭ୍ୟଃ ପରୋଽବରେଭ୍ୟଃ ॥୨॥ ୫୨

ତଂ ତ୍ୱା ଜୁଷାମହେ ଦେବ ବନସ୍ତତେ ଦେବୟଜ୍ୟାୟୈ ।  
ଦେବାସ୍ତ୍ୱା ଦେବୟଜ୍ୟାୟୈ ଜୁଷନ୍ତାଂ ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା ॥୩॥ ୫୩

ଓଷଧେ ତ୍ରାୟସ୍ତୁ ସ୍ୱଧିତେ ମୈନଂ ହିଂସୀଃ ।  
ଦିବଂ ମା ଲେଖୀରତ୍ତୁରିକ୍ଷଂ ମା ହିଂସୀଃ ପୃଥିବ୍ୟା ସଂଭବ ॥୪॥ ୫୪

ଅୟଂ ହି ତ୍ୱା ସ୍ୱଧିତିସ୍ତେତିଜାନଃ ପ୍ରଶିନାୟ ମହତେ ସୌଭଗାୟ ।  
ଅତସ୍ତ୍ୱଂ ଦେବ ବନସ୍ତତେ ଶତବଲ୍-ଶୋ ବିରୋହ ସହସ୍ରବଲ୍-ଶା ବି ବୟଂ  
ରୁହେମ ॥୫॥ (୧୦) ୫୫ (୨୯୦)

ଅଗ୍ନେସ୍ତନୁରସି ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଆ ପତୟେଷ୍ଠ ॥୮॥ ତପ୍ତାୟନୀ ଦ୍ୱେ ॥୨॥  
ଇନ୍ଦ୍ରଯୋଷ୍ଠତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଯୁଞ୍ଜିତେ ନବ ॥୯॥ ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ଦ୍ୱିତୀୟଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ଷଟ୍ ॥୬॥ ବିଭୁରସି ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଜ୍ୟୋତିରସି ସପ୍ତ ॥୭॥  
ଉରୁ ବିଷ୍ଣୋ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଦଶାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥୫୫॥  
ଅଗ୍ନେସ୍ତନୁରସି । ପଞ୍ଚପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୫ ॥



ಶಿಷ್ಯ ಪದ್ಧತಿ

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ସଂକ୍ଷୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।

ଆଦଦେ ନାର୍ଯ୍ୟସୀଦମହଃ ରକ୍ଷସୋ ଗ୍ରୀବା ଅପିକୃତ୍ତାମି ।

ୟବୋଽସି ଯୁବୟାସ୍ମଦ୍ ଦୈଷୋ ଯୁବୟାଚାତୀଃ ।

ଦିବେ ତ୍ୱାନ୍ତରିକ୍ଷାୟ ତ୍ୱା ପୃଥିବୈଽ ଯା ।

ଶୁକ୍ଳଞ୍ଜାଲୋକାଃ ପିତୃଷଦନାଃ ପିତୃଷଦନମସି ||୧|| ୧

ଅଗ୍ରେଣୀରସି ସ୍ୱାବେଶ ଉନ୍ନେତୃଋଣାମେତସ୍ୟ ବିଭାଦପି ତ୍ୱା ସ୍ତାସ୍ୟତି ।

ଦେବସ୍ତ୍ୱା ସବିତା ମଧ୍ୟାନକ୍ତୁ ସୁପିତ୍ସଲୀଭ୍ୟଶ୍ଚୈଷଧୀଭ୍ୟଃ ।

ଦିବମଗ୍ରେଣାୟୁକ୍ଷ ଆନ୍ତରିକ୍ଷଂ ମଧ୍ୟେନାପ୍ରାଃ ପୃଥିବୀମୁପରେଣାଦୃଂହୀଃ ||୨|| ୨

ୟା ତେ ଧାମାନୁ୍ୟଶ୍ଚସି ଗମଧୈଽ ଯତ୍ର ଗାବୋ ଭୂରିଶୃଙ୍ଗା ଅୟାସଃ ।

ଅତ୍ରାହୈତଦୁରୁଗାୟସ୍ୟ ବିଷ୍ଣୋଃ ପରମଂ ପଦମବଭାରି ଭୂରି ||୩|| ୩ (୨୯୩)

ବ୍ରହ୍ମବନି ତ୍ୱା କ୍ଷତ୍ରବନି ରାୟସ୍ତୋଷବନି ପର୍ଯ୍ୟୁହାମି ।

ବ୍ରହ୍ମ ଦୃଂହ କ୍ଷତ୍ରଂ ଦୃଂହାୟୁର୍ଦୃଂହ ପ୍ରଜାଂ ଦୃଂହ ||୪|| ୪

ବିଷ୍ଣୋଃ କର୍ମାଣି ପଶ୍ୟତ ଯତୋ ବ୍ରତାନି ପସ୍ତଶେ । ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯୁଜ୍ୟଃ ସଖା ||୫|| ୫

ତଦ୍ୱିଷ୍ଣୋଃ ପରମଂ ପଦଂ ସଦା ପଶ୍ୟନ୍ତି ସୁରୟଃ । ଦିବୀବ ଚକ୍ଷୁରାତତମ୍ ||୬|| ୬

ପରି ବୀରସି ପରି ତ୍ୱା ଦୈବୀର୍ବିଶୋ ବ୍ୟୟନ୍ତାମ୍ ।

ପରୀମଂ ଯଜମାନଃ ରାୟୋ ମନୁଷ୍ୟାଣାମ୍ ।

ଦିବଃ ସୂନୁରସ୍ୟେଷ ତେ ପୃଥିବ୍ୟାଲୋକ ଆରଣ୍ୟସ୍ତେ ପଶୁଃ ||୭|| (୧) ୭

ଉପାବୀରସ୍ତ୍ୟପ ଦେବାନ୍ ଦୈବୀର୍ବିଶଃ ପ୍ରାଗୁରୁଶିଜୋ ବହିତମାନ୍ ।  
ଦେବ ତ୍ୱଷ୍ଟର୍ବସୁ ରମ ହବ୍ୟା ତେ ସ୍ୱଦନ୍ତାମ୍ ॥୧॥ ୮

ରେବତୀ ରମଧ୍ୱଂ ବୃହସ୍ପତେ ଧାରୟା ବସୁନି ।  
ଋତସ୍ୟ ତ୍ୱା ଦେବହବିଃ ପାଶେନ ପ୍ରତିମୁଞ୍ଚାମି ଧର୍ଷାନ୍ ମାନୁଷଃ ॥୨॥ ୯

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ଅଗ୍ନୀଷୋମାଭ୍ୟାଂ ଜୁଷ୍ଠଂ ନିୟୁନଜ୍ଞି ।  
ଅଦ୍-ଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱୌଷଧୀଭ୍ୟଃ ପ୍ରୋକ୍ଷାମ୍ୟନ୍ତୁ ତ୍ୱାଂ ମାତା ମନ୍ୟତାମନ୍ତୁ ପିତାନ୍ତୁ ଭ୍ରାତା  
ସଗର୍ଭୋଽନ୍ତୁ ସଖା ସମୁଧ୍ୟଃ ।  
ଅଗ୍ନୀଷୋମାଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ॥୩॥ ୧୦

ଅପାଂ ପେରୁରସ୍ୟାପୋ ଦେବୀଃ ସଦନ୍ତୁ । ସ୍ୱାତ୍ଵଂ ଚିସ୍ତ୍ୱଜେବହବିଃ ॥୪॥ ୧୧

ସଂ ତେ ପ୍ରାଣୋ ବାତେନ ଗଚ୍ଛତାଃ ସମଜାନି ଯୁଜତ୍ୱୈଃ । ସଂ ଯୁଜମାନ ଆଶିଷା ॥୫॥ ୧୨

ଘୃତେନାକ୍ତୌ ପଶୁସ୍ତାୟେଥାଃ ରେବତି ଯୁଜମାନେ । ପ୍ରିୟଂ ଧା ଆବିଶ ॥୬॥ ୧୩

ଉରୋରନ୍ତରିକ୍ଷାସ୍ତୁଜୁର୍ଦେବେନ ବାତେନ ।  
ଅସ୍ୟ ହବିଷସ୍ତ୍ୱନା ଯୁଜ ସମସ୍ୟ ତନ୍ନା ଭବ ॥୭॥ ୧୪

ବର୍ଷୋ ବର୍ଷୀୟସି ଯୁକ୍ତେ ଯୁକ୍ତପତିଂ ଧାଃ ।  
ସ୍ୱାହା ଦେବେଭ୍ୟା ଦେବେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ।  
ମାହିର୍ଭୂର୍ମା ପୃଦାକୁଃ ॥୮॥(୨) ୧୫

ନମସ୍ତୁ ଆତାନାନର୍ବା ପ୍ରେହି । ଘୃତସ୍ୟ କୁଲ୍ୟା ଉପ ଋତସ୍ୟ ପଥ୍ୟା ଉପ ॥୯॥ ୧୬

ଦେବୀରାପଃ ଶୁକ୍ଳା ବୋହୁଃ ସୁପରିବିଷ୍ଟା ଦେବେଷୁ ।  
ସୁପରିବିଷ୍ଟା ବୟଂ ପରିବେଷ୍ଟାରୋ ଭୂୟାସ୍ମୁ ॥୧॥ ୧୭

ବାଚଂ ତେ ଶୁକ୍ରାମି ପ୍ରାଣଂ ତେ ଶୁକ୍ରାମି ଚକ୍ଷୁସ୍ତେ ଶୁକ୍ରାମି ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ତେ ଶୁକ୍ରାମି ।  
ନାଭିଂ ତେ ଶୁକ୍ରାମି ମେତ୍ରଂ ତେ ଶୁକ୍ରାମି ପାୟୁଂ ତେ ଶୁକ୍ରାମି ଚରିତ୍ରାଂସ୍ତେ ଶୁକ୍ରାମି ॥୩॥ ୧୮

ମନସ୍ତ ଆପ୍ୟାୟତାଂ ବାକ୍ତ ଆପ୍ୟାୟତାଂ ପ୍ରାଣସ୍ତ ଆପ୍ୟାୟତାଂ ଚକ୍ଷୁସ୍ତ  
ଆପ୍ୟାୟତାଂ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଚ ଆପ୍ୟାୟତାମ୍ ।  
ୟତ୍ତେ କୁରୁଂ ଯଦାସ୍ମିତଂ ତତ୍ତ ଆପ୍ୟାୟତାଂ ତତ୍ତେ ନିଷ୍ଠ୍ୟାୟତାଂ ତତ୍ତେ  
ଶୁଧ୍ୟତୁ ଶମହୋଭ୍ୟଃ ॥୪॥ ୧୯(୩୦୯)

ଓଷଧେ ତ୍ରାୟସ୍ତ ସ୍ଵଧିତେ ମୈନଂ ହିଂସୀଃ ।  
ରକ୍ଷସାଂ ଭାଗୋଽସି ନିରସ୍ତଂରକ୍ଷଃ ॥୫॥ ୨୦

ଇଦମହଂ ରକ୍ଷୋଽଭିତିଷ୍ଠାମିଦମହଂ ରକ୍ଷୋଽବବାଧେ ।  
ଇଦମହଂ ରକ୍ଷୋଽଧମଂ ତମୋ ନୟାମି ॥୬॥ ୨୧

ଘୃତେନ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ପ୍ରୋର୍ଣ୍ଣାଥାଂ ବାୟୋ ବେ ସ୍ତ୍ରୋକାନାମ୍ ।  
ଜୁଷାଣୋ ଅଗ୍ନିରାଜ୍ୟସ୍ୟ ବେତୁ ସ୍ଵାହା ।  
ସ୍ଵାହାକୃତେ ଉର୍ଧ୍ଵନଭସଂ ମାରୁତଂ ଗଚ୍ଛତମ୍ ॥୭॥(୩) ୨୨

ସଂ ତେ ମନୋ ମନସା ସଂ ପ୍ରାଣଃ ପ୍ରାଣେନ ଗଚ୍ଛତାମ୍ ।  
ରେଳସ୍ୟଗ୍ନିଷ୍ଠା ଶ୍ରୀଶାତ୍ଵାପସ୍ତ୍ଵା ସମରିଶନ୍ ॥୧॥ ୨୩

ବାତସ୍ୟ ତ୍ଵା ପ୍ରାଜ୍ଞୈ୍ୟ ପୁଷ୍ଟୋ ରଂହ୍ୟା ଉଷ୍ଣଶୋ ବ୍ୟଧିଷତ୍ । ପ୍ରୟୁତଂ ଦ୍ଵେଷଃ ॥୨॥ ୨୪

ଘୃତଂ ଘୃତପାବାନଃ ପିବତ ବସାଂ ବସାପାବାନଃ ପିବତ ।  
ଅନ୍ତରିକ୍ଷସ୍ୟ ହବିରସି ସ୍ଵାହା ॥୩॥ ୨୫

ଦିଶଃ ପ୍ରଦିଶ ଆଦିଶୋ ବିଦିଶ ଉଦିଶୋ ଦିଗ୍ଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।

ଐନ୍ଦ୍ରଃ ପ୍ରାଣୋ ଅଜ୍ଞେଅଜ୍ଞେ ନିଧୀତ ଐନ୍ଦ୍ର ଉଦାନୋ ଅଜ୍ଞେଅଜ୍ଞେ ନିଦୀଧେ ॥୪॥ ୨୬

ଦେବ ତୁଷ୍ଟର୍ତ୍ତୁରି ତେ ସଂସମେତୁ ସ ଲକ୍ଷ୍ମା ଯଦ୍ଵିଷୁରୂପଂ ଭବାତି ।  
ଦେବତ୍ରା ଯନ୍ତ୍ରମବସେ ସଖାୟୋଽନୁ ତ୍ଵା ମାତା ପିତରୋ ମଦନ୍ତୁ ॥୫॥ (୪) ୨୭

ସମୁଦ୍ରଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ଦେବଃ ସବିତାରଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ।  
ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ।  
ଅହୋରାତ୍ରେ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ଛନ୍ଦାଂସି ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ।  
ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ସୋମଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ।  
ୟଜ୍ଞଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ନଭୋ ଦିବ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ।  
ଅଗ୍ନିଂ ବୈଶ୍ଵାନରଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ଵାହା ମନୋ ମେ ହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟଚ୍ଛ ॥୧॥ ୨୮

ଦିବଂ ତେ ଧୂମୋ ଗଚ୍ଛତୁନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଜ୍ୟୋତିଃ । ପୃଥିବୀଂ ଭସ୍ମନାପୃଣ ସ୍ଵାହା ॥୨॥ ୨୯

ମାପୋ ମୌଷଧୀର୍ହିଂସ୍ରୀର୍ଧାମ୍ନୋଧାମ୍ନୋ ରାଜଂସ୍ତତୋ ବରୁଣ ନୋ ମୁଞ୍ଚି ।  
ୟଦାହୁରୟ୍ମା ଇତି ବରୁଣେତି ଶପାମହେ ତତୋ ବରୁଣ ନୋ ମୁଞ୍ଚି ॥୩॥ ୩୦

ସୁମିତ୍ରିୟା ନ ଆପ ଓଷଧୟଃ ସନ୍ତୁ ଦୁର୍ମିତ୍ରିୟାସ୍ତସ୍ତୈ ସନ୍ତୁ ।  
ୟୋଽସ୍ମାନ୍ ଦୈଷ୍ଠି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୁଃ ॥୪॥ ୩୧

ଇଦମାପଃ ପ୍ରବହତ ଯଜ୍ଞିଂ ଚ ଦୁରିତଂ ମୟି ।  
ୟଦ୍ଵାହମଭିଦୁଦ୍ରୋହ ଯଦ୍ଵା ଶେପ ଭତାନୃତମ୍ ॥୫॥ (୫) ୩୨

ହବିଷ୍ମତୀରିମା ଆପୋ ହବିଷ୍ମାଂ ଆବିବାସତି ।  
ହବିଷ୍ମାନ୍ ଦେବୋ ଅଧୁରୋ ହବିଷ୍ମାଂ ଅସ୍ତୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ॥୧॥ ୩୩ (୩୨୩)

ଅଗ୍ନେର୍ବୋଽପନୁଗୃହସ୍ୟ ସଦସି ସାଦୟାମି ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୋର୍ଭାଗଧେୟା ସ୍ଵ ମିତ୍ରାବରୁଣୟୋର୍ଭାଗଧେୟା ସ୍ଵ ।  
ବିଶ୍ଵେଷାଂ ଦେବାନାଂ ଭାଗଧେୟା ସ୍ଵ ॥୨॥ ୩୪



ଅମୂର୍ତ୍ତା ଉପ ସୂର୍ଯ୍ୟେ ଯାଭିର୍ବା ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ସହ ।  
ତା ନୋ ହିନ୍ଦୁକ୍ତଧରମ୍ ॥୩॥ (୭) ୩୫

ହୃଦେ ତ୍ୱା ମନସେ ତ୍ୱା ଦିବେ ତ୍ୱା ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ।  
ଉର୍ଧ୍ୱୋ ଅଧରଂ ଦିବି ଦେବେଷୁ ହୋତ୍ରା ଯଜ୍ଞ ॥୧॥ ୩୬

ସୋମ ରାଜନ୍ନିଶ୍ୱାସ୍ତୁଂ ପ୍ରଜା ଉପାବରୋହ ।  
ବିଶ୍ୱାସ୍ତୁଂ ପ୍ରଜା ଉପାବରୋହନ୍ତୁ ॥୨॥ ୩୭

ଶୃଣୋତ୍ସୁଗ୍ନଃ ସମିଧା ହବଂ ମେ ଶୃଣୁନ୍ତାପୋ ଧିଷଣାଶ୍ଚ ଦେବୀଃ ।  
ଶ୍ରୋତା ଗ୍ରାବାଣୋ ବିଦୁଷୋ ନ ଯଜ୍ଞଃ ଶୃଣୋତୁ ଦେବଃ ସବିତା ହବଂ ମେ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୩୮

ଦେବୀରାପୋ ଅପାଂ ନପାଦ୍ୟୋ ବ ଉର୍ମିର୍ହବିଷ୍ୟଃ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରିୟାବାନ୍ ମଦିକ୍ରମଃ ॥୪॥ ୩୯

ତଂ ଦେବେଭ୍ୟା ଦେବତ୍ରା ଦାତ ଶୁକ୍ରପେଭ୍ୟଃ ।  
ୟେଷାଂ ଭାଗ ସ୍ତ ସ୍ୱାହା ॥୫॥ ୪୦

କାର୍ଷିରସି ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ ତ୍ୱା କ୍ଷିତ୍ୟା ଉନ୍ନୟାମି ।  
ସମାପୋ ଅଦ୍-ଭିରଗ୍ନୁତ ସମୋଷଧୀଭିରୋଷଧୀଃ ॥୬॥ ୪୧

ୟମଗ୍ନେ ପୃଥୁ ମର୍ତ୍ୟମବା ବାଜେଷୁ ଯଂ ଜୁନାଃ ।  
ସ ଯଜ୍ଞା ଶଶ୍ୱତୀରିଷଃ ସ୍ୱାହା ॥୭॥ (୭) ୪୨

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ଆଦଦେ ରାବାସି ଗଭୀରମିମଧରଂ କୃଧୀନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁଷୁତମମ୍ ।  
ଉଞ୍ଜମେନ ପବିନୋର୍ଜସ୍ୱକ୍ତଂ ମଧୁମକ୍ତଂ ପୟସ୍ୱକ୍ତମ୍ ।  
ନିଗ୍ରାଭ୍ୟା ସ୍ତ ଦେବଶୁତସ୍ତର୍ପୟତ ମା ॥୧॥ ୪୩

ମନୋ ମେ ତର୍ପୟତ ବାଚଂ ମେ ତର୍ପୟତ ପ୍ରାଣଂ ମେ ତର୍ପୟତ  
ଚକ୍ଷୁର୍ମେ ତର୍ପୟତ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ମେ ତର୍ପୟତ ।  
ଆତ୍ମାନଂ ମେ ତର୍ପୟତ ପ୍ରଜାଂ ମେ ତର୍ପୟତ ପଶୁନ୍ ମେ ତର୍ପୟତ  
ଗଣାନ୍ତେ ତର୍ପୟତ ଗଣା ମେ ମା ବିତୃଷନ୍ ॥୨॥ ୪୪

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବସୁମତେ ରୁଦ୍ରବତ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱାଦିତ୍ୟବତେ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱାଭିମାତିଘ୍ନେ ଶ୍ୟାମାୟ ତ୍ୱା ସୋମତୃତେଃଶ୍ୱୟେ ତ୍ୱା ରାୟସ୍ତୋଷଦେ ॥୩॥ ୪୫

ୟତ୍ତେ ସୋମ ଦିବି ଜ୍ୟୋତିର୍ଯତ୍-ପୃଥିବ୍ୟାଂ ଯଦୁରା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ।  
ତେନାସ୍ତୈ ଯଜମାନାୟୋରୁ ରାୟେ କୃଧ୍ୟଧି ଦାତ୍ରେ ବୋଚଃ ॥୪॥ ୪୬

ଶ୍ୱାତ୍ରା ସ୍ତ ବୃତ୍ରତୁରୋ ରାଧୋଗୁର୍ଭା ଅମୃତସ୍ୟ ପତ୍ନୀଃ ।  
ତା ଦେବୀର୍ଦେବତ୍ରେମଂ ଯଜ୍ଞଂ ନୟତୋପହୃତାଃ ସୋମସ୍ୟ ପିବତ ॥୫॥ ୪୭

ମା ଭେର୍ମା ସଂବିକ୍ତ୍ୟା ଉର୍ଜଂ ଧସ୍ତୁ ପିଷଣେ ବୀଡ୍ମୀ ସତୀ ବୀଳୟୋଥାମୂର୍ଜଂ ଦଧାଥାମ୍ ।  
ପାପ୍ତା ହତୋ ନ ସୋମଃ ॥୬॥ ୪୮

ପ୍ରାଗପାଗୁଦଗଧରାକ୍ଠର୍ବତସ୍ତ୍ୱା ଦିଶ ଆଧାବନ୍ତୁ ।  
ଅମ୍ନ ନିଷ୍ଠୁର ସମରୀର୍ବିଦାମ୍ ॥୭॥ ୪୯ (୩୩୯)

ତ୍ୱମଙ୍ଗ ପ୍ରଶଂସିଷୋ ଦେବଃ ଶବିଷ୍ଟ ମର୍ତ୍ୟମ୍ ।  
ନ ତ୍ୱଦନୋ୍ୟା ମଘବନ୍ନସ୍ତ୍ରୁ ମର୍ତ୍ତିତେନ୍ଦ୍ର ବ୍ରବୀମି ତେ ବଚଃ ॥୮॥ (୮) ୫୦ (୩୪୦)

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସପ୍ତ ॥୨॥ ଉପାବୀରସ୍ୟଷ୍ଟ ॥୮॥ ନମସ୍ତେ ସପ୍ତ ॥୨॥ ସନ୍ତେ ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ସମୁଦ୍ରଂ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ହବିଷ୍ଣୁତାସ୍ତ୍ରୁସ୍ରଃ ॥୩॥ ହୃଦେ ତ୍ୱା ସପ୍ତ ॥୨॥ ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱାଷ୍ଟ ॥୮॥  
ଅଷ୍ଟାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥୫୦॥ ଇଷେ ଦେବସ୍ୟ ସମାଃ ପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଣ୍ଡସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୭ ॥



ସତ୍ୟମ୍ ଅପ୍ୟୟଂ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥



ବାଚସ୍ପତୟେ ପବସ୍ତୁ ବୃଷ୍ଣୋ ଅଂଶୁଭ୍ୟାଂ ଗଭସ୍ତ୍ରପୁତଃ ।

ଦେବୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ପବସ୍ତୁ ଯେଷାଂ ଭାଗୋଽସି ମଧୁମତୀନଂ ଇଷସ୍ତୁଧି ॥୧॥ ୧

ୟତ୍ତେ ସୋମାଦାଭ୍ୟାଂ ନାମ ଜାଗୃବି ତସ୍ମୈ ତେ ସୋମ ସୋମାୟ ସ୍ୱାହା ।

ସ୍ୱାହୋର୍ବଞ୍ଚରିକ୍ଷମନ୍ତେମି ସ୍ୱାଙ୍ଗୁତୋଽସି ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟେଭ୍ୟୋ ଦିବ୍ୟେଭ୍ୟଃ ପାର୍ଥିବେଭ୍ୟଃ ॥୨॥ ୨

ମନସ୍ତାଷ୍ଟୁ ସ୍ୱାହା ତ୍ୱା ସ୍ୱଭବଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ।

ଦେବେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ମରୀଚିପେଭ୍ୟୋ ଦେବାଂଶୋ ଯସ୍ମୈ ତ୍ୱେଲେ ॥

ତସ୍ତତ୍ୟମୁପରିପୁତା ଭଙ୍ଗେନ ହତୋସୌ ଫଂ ।

ପ୍ରାଣାୟ ତ୍ୱା ବ୍ୟାନାୟ ତ୍ୱା ॥୩॥ (୧) ୩

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟନ୍ତର୍ଯ୍ୟକ୍ତ ମଘବନ୍ ପାହି ସୋମମ୍ ।

ଉରୁଷ୍ୟ ରାୟୋବେଷୋ ଯଜସ୍ତୁ ॥୧॥ ୪

ଅନ୍ତସ୍ତେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଦଧାମ୍ୟନ୍ତର୍ଦଧାମ୍ୟୁର୍ବଞ୍ଚରିକ୍ଷମ୍ ।

ସଜୁର୍ଦ୍ଦେବେଭିରବରୈଃ ପରୈଶ୍ଚାନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମେ ମଘବନ୍ ମାଦୟସ୍ତୁ ।

ସ୍ୱାହୋର୍ବଞ୍ଚରିକ୍ଷମନ୍ତେମି ସ୍ୱାଙ୍ଗୁତୋଽସି ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟେଭ୍ୟୋ ଦିବ୍ୟେଭ୍ୟଃ ପାର୍ଥିବେଭ୍ୟଃ ।

ମନସ୍ତାଷ୍ଟୁ ସ୍ୱାହା ତ୍ୱା ସ୍ୱଭବଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ।

ଦେବେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ମରୀଚିପେଭ୍ୟ ଉଦାନାୟ ତ୍ୱା ॥୨॥ (୨) ୫

ଆ ବାୟୋ ଭୂଷ ଶୁଚିପା ଉପ ନଃ ସହସ୍ରଂ ତେ ନିୟୁତୋ ବିଶ୍ୱବାର ।

ଉପୋ ତେ ଅକ୍ଷୋ ମଦ୍ୟମୟାମି ଯସ୍ୟ ଦେବ ଦଧିଷେ ପୂର୍ବପେୟଂ ବାୟୁବେ ତ୍ୱା ॥୧॥ ୬

ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ଇମେ ସୁତା ଉପ ପ୍ରୟୋଭିରାଗତମ୍ । ଇନ୍ଦ୍ରବୋ ବାମୁଶକ୍ତି ହି ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବାୟବ ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱୈଷ ତେ ଯୋନିଃ  
ସଜୋଷୋଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ॥୨॥ (୩) ୭

ଅୟଂ ବାଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା ସୁତଃ ସୋମ ରତାବୃଧା । ମମେଦିହ ଶୁତଃ ହବମ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ମିତ୍ରାବରୁଣାଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ॥୧॥ ୮

ରାୟା ବୟଃ ସସବାଂସୋ ମଦେମ ହବ୍ୟେନ ଦେବା ଯୁବସେନ ଗାବଃ ।  
ତାଂ ଧେନୁଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା ଯୁବଂ ନୋ ବିଶ୍ୱାହା ଧଉମନପସ୍ତୁରନ୍ତୀମ୍ ।  
ଏଷ ତେ ଯୋନିରୂତାୟୁଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ॥୨॥ (୪) ୯ (୩୪୯)

ୟା ବାଂ କଶା ମଧୁମତ୍ୟାଶ୍ୱିନା ସୁନୃତାବତୀ । ତୟା ଯଜ୍ଞଂ ମିମିକ୍ଷତମ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱୈଷ ତେ ଯୋନିର୍ମାଧ୍ୱୀଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୫) ୧୦

ତଂ ପ୍ରତୁଥା ପୂର୍ବଥା ବିଶ୍ୱଥେମଥା ଜ୍ୟେଷ୍ଠତାତିଂ ବର୍ହିଷଦଂ ସ୍ୱର୍ବିଦମ୍ ।  
ପ୍ରତୀଚୀନଂ ବୃଜନଂ ଦୋହସେ ଧୁନିମାଶୁଂ ଜୟନ୍ତମନୁ ଯାସୁ ବର୍ଧସେ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ଶଶ୍ୱାୟ ତ୍ୱା ॥୧॥ ୧୧

ଏଷ ତେ ଯୋନିର୍ବୀରତାଂ ପାହ୍ୟପମୃଷ୍ଟଃ ଶଶ୍ୱୋ ଦେବାସ୍ତା ଶୁକ୍ରପାଃ ପ୍ରଣୟନ୍ତୁନାଧୃଷ୍ଟାସି ।  
ସୁବୀରୋ ବୀରାନ୍ ପ୍ରଜନୟନ୍ ପରୀହ୍ୟତି ରାୟସ୍ତୋଷେଣ ଯଜମାନମ୍ ।  
ସଂ ଜଗ୍ନାନୋ ଦିବା ପୃଥିବ୍ୟା ଶୁକ୍ରଃ ଶୁକ୍ରଶୋତିଷା ନିରସ୍ତଃ ଶଶ୍ୱଃ ଶୁକ୍ରସ୍ୟାଧିଷ୍ଠାନମସି ॥୨॥ ୧୨

ଅଛିନ୍ନସ୍ୟ ତେ ଦେବ ସୋମ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରାୟସ୍ତୋଷସ୍ୟ ଦଦିତାରଃ ସ୍ୟାମ ।  
ସା ପ୍ରଥମା ସଂସ୍କୃତିର୍ବିଶ୍ୱବାରା ସ ପ୍ରଥମୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅଗ୍ନିଃ ॥୩॥ ୧୩

ସ ପ୍ରଥମୋ ବୃହସ୍ପତିଶ୍ଚିକିତ୍ୱାଂସ୍ତସ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁତମା ଜୁହୋତ ସ୍ୱାହା ।  
ତୃତୀୟଃ ହୋତ୍ରା ମଧୋର୍ଯସ୍ତ୍ରିଷ୍ଠଂ ଯସୁତୁତଂ ଯସ୍ୱାହା ॥୪॥ (୬) ୧୪

ଅୟଂ ବେନଶ୍ଳୋଦୟତ୍-ପୃଶ୍ନିଗର୍ଭା ଜ୍ୟୋତିର୍ଜରାୟୁ ରଜସୋ ବିମାନେ ।  
ଇମମପାଂ ସଂଗମେ ସୁର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଶିଶୁଂ ନ ବିପ୍ରା ମତିଭୀ ରିହତି ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ମର୍କାୟ ତ୍ୱା ॥୧॥ ୧୫

ମନୋ ନ ଯେଷୁ ହବନେଷୁ ତିଗ୍ନଂ ବିପଃ ଶତ୍ୟା ବନୁଥୋ ଦ୍ରବନ୍ତା ।  
ଆ ଯଃ ଶର୍ଯାଭିସୁବିନୃମ୍-ଶୋ ଅସ୍ୟା ଶ୍ରୀଶୀତାଦିଶଂ ଗଭସ୍ତ୍ରୋ ॥୨॥ ୧୬

ଏଷ ତେ ଯୋନିଃ ପ୍ରଜାଃ ପାହ୍ୟପମୃଷ୍ଟୋ ମର୍କୋ ଦେବାସ୍ତା ମହିପାଃ ପ୍ରଣୟନ୍ତୁନାଧୃଷ୍ଟାସି ।  
ସୁପ୍ରଜାଃ ପ୍ରଜାଃ ପ୍ରଜନୟନ୍ ପରୀହ୍ୟତି ରାୟସ୍ତୋଷେଶ ଯଜମାନମ୍ ।  
ସଂଜଗ୍ନାନୋ ଦିବା ପୃଥିବ୍ୟା ମହ୍ନୀ ମଧିଶୋଚିଷା ନିରସ୍ତୋ ମର୍କୋ ମହିନୋଽଧିଷ୍ଠାନମସି ॥୩॥୧୭

ଅଛିନ୍ନସ୍ୟ ତେ ଦେବ ସୋମ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଦଦିତାରଃ ସ୍ୟାମ ।  
ସା ପ୍ରଥମା ସଂସ୍କୃତିର୍ବିଶ୍ୱବାରା ସ ପ୍ରଥମୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅଗ୍ନିଃ ॥୪॥ ୧୮

ସ ପ୍ରଥମୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଋକିଂସ୍ତସ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁତମା ଭୁହୋତ ସ୍ୱାହା ।  
ତୃତ୍ୟନ୍ତ ହୋତ୍ରା ଭଧୋର୍ଯ୍ୟସ୍ତ୍ରିଷ୍ଠଂ ଯସୁଭୃତଂ ଯସ୍ୱାହା ॥୫॥ (୭) ୧୯

ୟେ ଦେବାସୋ ଦିବ୍ୟେକାଦଶ ସ୍ତ ପୃଥିବ୍ୟାମଧ୍ୟେକାଦଶ ସ୍ତ ।  
ଅପ୍ସୁଷିତୋ ମହିନୈକାଦଶ ସ୍ତ ତେ ଦେବାସୋ ଯଜ୍ଞମିମଂ ଭୁଷଧୁମ୍ ॥୧॥ ୨୦

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟାଗ୍ରୟଶୋଽସି ସ୍ୱାଗ୍ରୟଶଃ ।  
ପାହି ଯଜ୍ଞଂ ପାହି ଯଜ୍ଞପତିମ୍ ॥୨॥ ୨୧ (୩୨୧)

ବିଷ୍ଣୁସ୍ତାମିନ୍ଦ୍ରିୟେଶ ପାତୁ ବିଷ୍ଣୁଂ ତ୍ୱଂ ପାହ୍ୟତି ସବନାନି ପାହି ।  
ସୋମଃ ପବତେ ସୋମଃ ପବତେ ସୋମଃ ପବତେ ॥୩॥ ୨୨

ଅସ୍ତୈ ବ୍ରହ୍ମଣେ ପବତେଽସ୍ତୈ କ୍ଷତ୍ରାୟ ପବତେଽସ୍ତୈ ସୁନ୍ଦ୍ରତେ ଯଜମାନାୟ ପବତେ ।  
ଇଷ ଉର୍ଜେ ପବତେଽଦ୍-ଭ୍ୟ ଓଷଧୀଭ୍ୟଃ ପବତେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାଂ ପବତେ  
ସୁଭୁତାୟ ପବତେ ବ୍ରହ୍ମବର୍ଚ୍ଚସାୟ ପବତେ ।

ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟଃ ଏଷ ତେ ଯୋନିର୍ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୪॥ (୮) ୨୩

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବୃହଦ୍ୱତେ ବୟସ୍ୱତ ଉକ୍ଥାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ।  
ୟଞ୍ଚ ଇନ୍ଦ୍ର ବୃହଦ୍ୱୟସ୍ତସ୍ତୈ ତ୍ୱା ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱୈଷତେ ଯୋନିରୁକ୍-ଧେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ॥୧॥ ୨୪

ଦେବେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ଯଜ୍ଞସ୍ୟାୟୁଷେ ମିତ୍ରାବରୁଣାଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା  
ଦେବାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ଯଜ୍ଞସ୍ୟାୟୁଷେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଦେବାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ଯଜ୍ଞସ୍ୟାୟୁଷ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା  
ଦେବାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ଯଜ୍ଞସ୍ୟାୟୁଷେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଦେବାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ଯଜ୍ଞସ୍ୟାୟୁଷ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣାଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା  
ଦେବାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ଯଜ୍ଞସ୍ୟାୟୁଷେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରାବୃହସ୍ପତିଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ଦେବାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ଯଜ୍ଞସ୍ୟାୟୁଷ ଇନ୍ଦ୍ରାବିଷ୍ଣୁଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା  
ଦେବାୟୁର୍ ଗୃହ୍ଣାମି ଯଜ୍ଞସ୍ୟାୟୁଷେ ॥୨॥ (୯) ୨୫

ମୂର୍ଧାନଂ ଦିବୋ ଅରତିଂ ପୃଥିବ୍ୟା ବୈଶ୍ୱାନରମୃତ ଆ ଜାତମଗ୍ନିମ୍ ।

କବିଂ ସମ୍ରାଜମତିଥିଂ ଜନାନାମାସନ୍ନା ପାତ୍ରଂ ଜନୟନ୍ତ ଦେବାଃ ॥୧॥ ୨୬

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ପୁରୋଽସି ପୁରକ୍ଷିତିର୍ପୁରାଣାଂ ପୁରତମୋଽତ୍ୟୁତାନାମତ୍ୟୁତକ୍ଷିତ୍ୱମଃ ।  
ଏଷ ତେ ଯୋନିର୍ବୈଶ୍ୱାନରାୟ ତ୍ୱା ॥୨॥ ୨୭

ପୁର୍ ଧୂବେଣ ମନସା ବାତା ସୋମମବନୟାମି ।

ଅଥା ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଇଦ୍ୱିଶୋ ସପତ୍ନାଃ ସମନସସ୍ମରତ୍ ॥୩॥ (୧୦) ୨୮

ୟସ୍ତେ ଦ୍ରବ୍ୟ ସ୍ଵାଦତି ଯସ୍ତେ ଅଂଶୁର୍ଗ୍ରାବରୂପତୋ ପିଷଣୟୋରୁପସ୍ଥାତ୍ ।  
ଅଧିର୍ଯ୍ୟୋର୍ବା ପରି ବା ଯଃ ପବିତ୍ରାଞ୍ଚଂ ତେ ଭୁହୋମି ମନସା ବଷଟ୍କୃତଂ ସ୍ଵାହା  
ଦେବାନାମୁକ୍ତମଣମସି ॥୧॥ (୧୧) ୨୯

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ମଧବେ ତ୍ଵୋପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ମାଧବାୟ ତ୍ଵା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ଶୁକ୍ରାୟ ତ୍ଵୋପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ଶୁଚୟେ ତ୍ଵା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ନଭସେ ତ୍ଵୋପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ନଭସ୍ୟାୟ ତ୍ଵା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସିଷେ ତ୍ଵୋପୟାମଗୃହୀତୋ ସୁଧୈ ତ୍ଵା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସହସେ ତ୍ଵୋପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସହସ୍ୟାୟ ତ୍ଵା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ତପସେ ତ୍ଵୋପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ତପସ୍ୟାୟ ତ୍ଵା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଂ ହସସ୍ଵତୟେ ତ୍ଵା ॥୧॥ (୧୨) ୩୦ (୩୭୦)

ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଆଗତଂ ସୁତଂ ଗୀର୍ତ୍ତିର୍ନମୋ ବରେଣ୍ୟମ୍ । ଅସ୍ୟ ପାତଂ ପିୟେଷିତା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ତ୍ଵୈଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ତ୍ଵା ॥୧॥ (୧୩) ୩୧

ଆ ଘା ଯେ ଅଗ୍ନିମିନ୍ଦ୍ରତେ ସ୍ଵଶକ୍ତି ବର୍ହିରାନୁଷକ୍ । ଯେଷାମିନ୍ଦ୍ରୋ ଯୁବା ସଖା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସିଗ୍ନାଭ୍ୟାଂ ତ୍ଵୈଷ ତେ ଯୋନିରଗ୍ନାଭ୍ୟାଂ ତ୍ଵା ॥୧॥ (୧୪) ୩୨

ଓମାସଂଶ୍ଵର୍ଷଣୀଧୃତୋ ବିଶ୍ଵେ ଦେବାସ ଆ ଗତ । ଦାଶ୍ଵାଂସୋ ଦାଶୁଷଃ ସୁତମ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବିଶ୍ଵେଭ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ଦେବେଭ୍ୟଃ ଏଷ ତେ ଯୋନିର୍ବିଶ୍ଵେଭ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୧॥(୧୫)୩୩

ବିଶ୍ଵେ ଦେବାସ ଆଗତ ଶୁଶୁତା ମ ଇମଂ ହବମ୍ । ଏଦଂ ବର୍ହିର୍ନିଷୀଦତ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବିଶ୍ଵେଭ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ଦେବେଭ୍ୟଃ ଏଷ ତେ ଯୋନିର୍ବିଶ୍ଵେଭ୍ୟସ୍ତ୍ଵା ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୧॥(୧୬)୩୪

ଇନ୍ଦ୍ର ମରୁତ୍ଵ ଇହ ପାହି ସୋମଂ ଯୁଧା ଶାର୍ଯ୍ୟତେ ଅପିବଂ ସୁତସ୍ୟ ।  
ତବ ପ୍ରଣୀତୀ ତବ ଶୂର ଶର୍ମନ୍ନାବିବାସକ୍ତି କବୟଃ ସୁୟଜ୍ଞାଃ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ଵା ମରୁତ୍ଵତ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ଵା ମରୁତ୍ଵତେ ॥୧॥ (୧୭) ୩୫



ମରୁତୁକ୍ତଂ ବୃଷଭଂ ବାବୃଧାନମକବାରିଂ ଦିବ୍ୟଃ ଶାସମିନ୍ଦ୍ରମ୍ ।  
ବିଶ୍ୱାସାହମବସେ ନୁତନାୟୋଗ୍ରଃ ସହୋଦାମିହ ତଃ ଦୁବେମ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ମରୁତୁତ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ମରୁତୁତେ ॥୧॥ (୧୮) ୩୭

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ମରୁତାଂ ଓଜସେ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୧୯) ୩୭

ସଜୋଷା ଇନ୍ଦ୍ର ସଗଣୋ ମରୁଦ୍-ଭିଃ ସୋମଂ ପିବ ବୃତ୍ରହା ଶୂର ବିଦ୍ୱାନ୍ ।  
ଜହି ଶତ୍ରୁଃ ରପ ମୃଧୋ ନୁଦସ୍ତାଥାଭୟଂ କୃଶୁହି ବିଶ୍ୱତୋ ନଃ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ମରୁତୁତ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ମରୁତୁତେ ॥୧॥ (୨୦) ୩୮

ମହୀଁଣା ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନୃବଦା ଚର୍ଷଣିପ୍ରା ଉତ ଦ୍ୱିବର୍ହା ଅମିନଃ ସହୋଭିଃ ।  
ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୟଗ୍ନାବୃଧେ ବୀର୍ଯ୍ୟାୟୋରୁଃ ପୃଥୁଃ ସୁକୃତଃ କର୍ତ୍ତୃଭିର୍ଭୂତ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ମହେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱେଷ ତେ ଯୋନିର୍ମହେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୨୧) ୩୯

ମହୀଁଣା ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯ ଓଜସା ପର୍ଜନେ୍ୟା ବୃଷ୍ଣିମୀଁଣା ଇବ ସ୍ତୋମୈର୍ବସୁସ୍ୟ ବାବୃଧେ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ମହେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱେଷ ତେ ଯୋନିର୍ମହେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୨୨) ୪୦ (୩୮୦)

ବାଚସ୍ପତୟେ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଆ ବାୟୋ ଦ୍ୱେ ॥୨॥

ଅୟଂ ବାଂ ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଯା ବାମେକା ॥୧॥ ତଂ ପ୍ରତ୍ନଥା ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଅୟଂ ବେନଃ ପଞ୍ଚି ॥୫॥

ୟେ ଦେବାସଞ୍ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ମୂର୍ଧାନଂ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଯସ୍ତ ଏକା ॥୧॥

ମଧବ ଏକା ॥୧॥ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଆଗତମେକା ॥୧॥ ଆ ଘା ଯ ଏକା ॥୧॥

ଓମାସଞ୍ଚର୍ଷଣୀଧୃତ ଏକା ॥୧॥ ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସ ଏକା ॥୧॥ ଇନ୍ଦ୍ର ମରୁତୁ ଏକା ॥୧॥

ମରୁତୁକ୍ତଂ ବୃଷଭମେକା ॥୧॥ ମରୁତାମୋଜସ ଏକା ॥୧॥ ସଜୋଷା ଇନ୍ଦ୍ର ଏକା ॥୧॥

ମହୀଁ ଇନ୍ଦ୍ର ଏକା ॥୧॥ ମହୀଁ ଇନ୍ଦ୍ରେତ୍ୟେକା ॥୧॥ ଦ୍ୱାବିଂଶତ୍ୟନୁବାକେଷୁ ଚତ୍ୱାରିଂଶତ୍ ॥୪୦॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୭ ॥



ଅଭିନୀ ଅପାୟ

Not For Commercial Use

## || ଅଥାଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||



କଦା ଚନ ସ୍ତରୀରସି ନେନ୍ଦ୍ର ସଂଶ୍ଳସି ଦାଶୁଷେ ।

ଉପୋପେନ୍ନୁ ମଘବନ୍ତୁୟ ଇନ୍ନୁ ତେ ଦାନଂ ଦେବସ୍ୟ ପୃତ୍ୟତ ଆଦିତ୍ୟେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ॥୧॥ ୧

କଦା ଚନ ପ୍ରୟୁକ୍ତସୁଧେ ନିପାସି ଜନ୍ମନୀ ।

ତୁରୀୟାଦିତ୍ୟ ସବନଂ ତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାତସ୍ତ୍ୱା ଅମୃତଂ ଦିବ୍ୟାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ॥୨॥ ୨

ୟୁଜ୍ଞୋ ଦେବାନାଂ ପ୍ରତ୍ୟେତି ସୁମ୍ନମାଦିତ୍ୟାସୋ ଭବତା ମୃଳୟନ୍ତଃ ।

ଆ ବୋଽର୍ବାତୀ ସୁମତିର୍ବୃତ୍ୟାଦଂ ହୋଶ୍ଚିଦ୍ୟା ବରିବୋବିଉରାସଦାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ।

ବିବସ୍ତାଂ ଆଦିତ୍ୟେଷ ତେ ସୋମପୀଥସ୍ତସ୍ତ୍ୱିନ୍ ମସ୍ତ୍ୱ ॥୩॥ (୧) ୩

ଶ୍ରଦସ୍ତ୍ୱେ ନରୋ ବଚସେ ଦଧାତନ ଯଦାଶୀର୍ଦା ଦମ୍ପତୀ ବାମମଶୁତଃ ।

ପୁମାନ୍ ପୁତ୍ରୋ ଜାୟତେ ବିନ୍ଦତେ ବସ୍ତୁଧା ବିଶ୍ୱାହାରପ ଏଧତେ ଗୃହେ ॥୧॥ (୨) ୪

ବାମମଦ୍ୟ ସବିତର୍ବାମସୁ ଶ୍ୱୋ ଦିବେଦିବେ ବାମମସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ସାବୀଃ ।

ବାମସ୍ୟ ହି କ୍ଷୟସ୍ୟ ଦେବ ଭୁରେରୟା ଧିୟା ବାମଭାଜଃ ସ୍ୟାମ ॥୧॥ (୩) ୫

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସାବିତ୍ରୋଽସି ଚନୋଧାଶ୍ଚନୋ ମୟି ଧେହି ।

ଜିନ୍ଦୁ ଯୁଜ୍ଞଂ ଜିନ୍ଦୁ ଯୁଜ୍ଞପତିଂ ଭଗାୟ ସବିତ୍ରେ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୪) ୬

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସୁଶର୍ମାସି ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠାନୋ ବୃହଦୁକ୍ଷାୟ ନମଃ ।

ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟ ଏଷ ତେ ଯୋନିର୍ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୧॥ (୫) ୭

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବୃହସ୍ପତିସୁତସ୍ୟ ତେ ଦେବ ସୋମ ।

ଇନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାବତଃ ପତ୍ନୀବତୋ ଗ୍ରହାଂ ଋଧ୍ୟାସମ୍ ॥୧॥ ୮

ଅହଂ ପରସ୍ତାଦହମବସ୍ତାଦ୍ୟଦନ୍ତରିଷଂ ତଦୁ ମେ ପିତାସ୍ତ ।

ଅହଂ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଭୟତୋ ଦଦର୍ଶାହଂ ଦେବାନାଂ ପରମଂ ଗୁହା ଯତ୍ ॥୨॥ ୯

ଅଗ୍ନେ ବାକ୍ପତି ସଜୁର୍ଦ୍ଧେବେନ ତୁଷ୍ଟା । ସୋମଂ ପିବ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୧୦

ପ୍ରଜାପତିର୍ବୃଷାସି ରେତୋଧା ରେତୋ ମୟି ଧେହି ।

ପ୍ରଜାପତେସ୍ତେ ବୃଷ୍ଣୋ ରେତୋଧସୋ ରେତୋଧାମଶୀୟ ॥୪॥ (୭) ୧୧

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ହରିରସି ହାରିୟୋଜନୋ ହରିଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ।

ହର୍ଯ୍ୟୋଧାନା ସ୍ତୁ ସହସୋ ମା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ॥୧॥ ୧୨

ୟସ୍ତେ ଦେବ ସୋମଶୁସନିର୍ଭକ୍ଷୋ ଯୋ ଗୋସନିଃ ।

ତସ୍ୟ ତ ଇଷ୍ଟୟନ୍ତୁଷ ସ୍ତୁତସ୍ତୋମସ୍ୟ ଶସ୍ତୋକ୍ଥସ୍ୟୋପହୃତ ଉପହୃତସ୍ୟ ଭକ୍ଷୟାମି ॥୨॥ (୭) ୧୩ (୩୯୩)

ୟୁଷ୍ମା ହି କେଶିନା ହରୀ ବୃଷଣା କକ୍ଷ୍ୟପ୍ତା ।

ଅଥା ନ ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମପା ଗିରାମୁପଶୁତିଂ ଚର ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଷୋଳଶିନ ।

ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଷୋଳଶିନେ ॥୧॥ (୮) ୧୪

ଆତିଷ୍ଠ ବୃତ୍ରହନ୍ ରଥଂ ଯୁକ୍ତା ତେ ବ୍ରହ୍ମଣା ହରୀ ।

ଅର୍ବାଚୀନଂ ସୁ ତେ ମନୋଗ୍ରାବା କୃଣୋତୁ ବଗୁନା ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଷୋଳଶିନ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଷୋଳଶିନେ ॥୧॥ (୯) ୧୫

ଇନ୍ଦ୍ରମିକ୍ଷରୀ ବହତୋଽପ୍ରତିଧୃଷ୍ଣଶବସମ୍ ।

ଋଷୀଣାଂ ଚ ସ୍ତୁତୀରୁପ ଯଜ୍ଞଂ ଚ ମାନୁଷାଣାମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଷୋଳଶିନ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଷୋଳଶିନେ ॥୧॥ (୧୦) ୧୬

ୟସ୍ମାନ୍ ଜାତଃ ପରୋ ଅନ୍ୟୋ ଅସ୍ତି ଯ ଆବିବେଶ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ୱା ।  
ପ୍ରଜାପତିଃ ପ୍ରଜୟା ସଂରରାଣସ୍ତୀଣି ଜ୍ୟୋତୀଂଷି ସଚତେ ସ ଷୋଳଣୀ ॥୧॥ ୧୭

ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ସମ୍ରାଟ୍ ବରୁଣଶ୍ଚ ରାଜା ତୈ ତେ ଭକ୍ଷଂ ଚକ୍ରତୁରଗ୍ର ଏତମ୍ ।  
ତୟୋରହମନୁ ଭକ୍ଷଂ ଭକ୍ଷୟାମି ବାଗ୍-ଦେବୀ ଭୁଷାଣା ସୋମସ୍ୟ ତୃପ୍ୟତୁ  
ସହ ପ୍ରାଣେନ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (୧୧) ୧୮

ଅଗ୍ନି ଆୟୁଂଷି ପବସ ଆସୁବୋର୍ଜମିଷଂ ଚ ନଃ ।  
ଆରେ ବାଧସ୍ତୁ ଦୁଚ୍ଛନାମ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବର୍ଚସ ଏଷ ତେ ଯୋନିରଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବର୍ଚସେ ।  
ଅଗ୍ନେ ବର୍ଚସ୍ତନ୍ଦୁର୍ଚସ୍ତାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।  
ବର୍ଚସ୍ତାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୨) ୧୯

ଅଗ୍ନେ ପବସ୍ତୁ ସ୍ୱପା ଅସ୍ନେ ବର୍ଚଃ ସୁବୀର୍ଯମ୍ । ଦଧତ୍ସିଂ ମୟି ପୋଷମ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବର୍ଚସ ଏଷ ତେ ଯୋନିରଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବର୍ଚସେ ।  
ଅଗ୍ନେ ବର୍ଚସ୍ତନ୍ଦୁର୍ଚସ୍ତାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।  
ବର୍ଚସ୍ତାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୩) ୨୦

ଉତ୍ତିଷ୍ଠନ୍ନୋଜସା ସହ ପୀତୃଣି ଶିପ୍ରେ ଅବେପୟଃ । ସୋମମିନ୍ଦ୍ର ଚମ୍ ସୁତମ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱୈଜସ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱୈଜସେ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରୈଜସ୍ତନ୍ନୋଜସ୍ତାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।  
ଓଜସ୍ତାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୪) ୨୧

ଅଦୃଶ୍ମମସ୍ୟ କେତବୋ ବି ରଗ୍ନୟୋ ଜନୀଂଣା ଅନୁ । ଭ୍ରାଜନ୍ତୋ ଅଗ୍ନୟୋ ଯଥା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସୂର୍ଯାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜ ଏଷ ତେ ଯୋନିଃ ସୂର୍ଯାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜେ ।  
ସୂର୍ଯ ଭ୍ରାଜସ୍ତନ୍ଭ୍ରାଜସ୍ତାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।  
ଭ୍ରାଜସ୍ତାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୫) ୨୨

ଉଦୁ ତ୍ୟଂ ଜାତବେଦସଂ ଦେବଂ ବହୁକ୍ତି କେତବଃ । ଦୃଶେ ବିଶ୍ୱାୟ ସୁର୍ଯ୍ୟମ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସୁର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜ ଏଷ ତେ ଯୋନିଃ ସୁର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜେ ।  
ସୁର୍ଯ୍ୟ ଭ୍ରାଜସ୍ୱନ୍ଭ୍ରାଜସ୍ୱାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷୁସି ।  
ଭ୍ରାଜସ୍ୱାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୭) ୭୩ (୪୦୩)

ଚିତ୍ରଂ ଦେବାନାମୁଦଗାଦନୀକଂ ଚକ୍ଷୁର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ।  
ଆ ପ୍ରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସୁର୍ଯ୍ୟ ଆତ୍ମା ଜଗତସ୍ତସ୍ତୁଷଣ୍ଠ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସୁର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜ ଏଷ ତେ ଯୋନିଃ ସୁର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜେ ।  
ସୁର୍ଯ୍ୟ ଭ୍ରାଜସ୍ୱନ୍ଭ୍ରାଜସ୍ୱାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷୁସି ।  
ଭ୍ରାଜସ୍ୱାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୭) ୭୪

ବି ନ ଇନ୍ଦ୍ର ମୃଧୋ ଜହି ନୀଚା ଯଜ୍ଞ ପୃତନ୍ୟତଃ ।  
ୟୋ ଅସ୍ତ୍ରୀଂଣ ଅଭିଦାସତ୍ୟଧରଂ ଗମୟା ତମଃ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିମୃଧ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିମୃଧେ ॥୧॥ (୧୮) ୭୫

ବାଚସ୍ପତିଂ ବିଶ୍ୱକର୍ମାଣମୃତୟେ ମନୋଜୁବଂ ବାଜେ ଅଦ୍ୟା ଦୁବେମ ।  
ସ ନୋ ବିଶ୍ୱାନି ହବନାନି ଜୋଷଦ୍ୱିଶ୍ୱଶମୃରବସେ ସାଧୁକର୍ମା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣେ ॥୧॥ (୧୯) ୭୬

ବିଶ୍ୱକର୍ମନ୍ହବିଷା ବାବୃଧାନଃ ସ୍ୱୟଂ ଯଜସ୍ୱ ପୃଥିବୀମୃତ ଦ୍ୟାମ୍ ।  
ମୁହ୍ୟନ୍ତୁନ୍ଦ୍ୟେ ଅଭିତଃ ସପତ୍ନା ଇହାସ୍ତ୍ରାକଂ ମଘବା ସୁରିରସ୍ତୁ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣେ ॥୧॥ (୨୦) ୭୭

ବିଶ୍ୱକର୍ମନ୍ହବିଷା ବର୍ଧନେନ ତ୍ରାତାରମିନ୍ଦ୍ରମକୃଣୋରୟୁଧ୍ୟମ୍ ।  
ତସ୍ତୈ ବିଶଃ ସମନମନ୍ତ ପୂର୍ବୀରୟମୁଗ୍ରୋ ବିହବ୍ୟୋ ଯଥାସତ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣେ ॥୧॥ (୨୧) ୭୮

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ଗାୟତ୍ରଈନ୍ଦ୍ରସଂ ଗୃହ୍ଣାମୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ତ୍ରନ୍ଦ୍ରସଂ ଗୃହ୍ଣାମି ।  
ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟୋ ଜଗତ୍ତ୍ରନ୍ଦ୍ରସଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟନୁଷ୍ଟୁପ୍ତୋଽଭିଗରଃ ॥୧॥ ୨୯

ବ୍ରେଶୀନାଂ ତ୍ୱା ପତ୍ନନ୍ନାଧୁନୋମି କୁକୂନନାନାଂ ତ୍ୱା ପତ୍ନନ୍ନାଧୁନୋମି ଭନ୍ନନାନାଂ ତ୍ୱା  
ପତ୍ନନ୍ନାଧୁନୋମି ମଧୁନ୍ନମାନାଂ ତ୍ୱା ପତ୍ନନ୍ନାଧୁନୋମି ।  
ଶୁକ୍ରଂ ତ୍ୱା ଶୁକ୍ର ଆଧୁନୋମ୍ୟହ୍ନୋ ରୁପେ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଷୁ ॥୨॥ ୩୦

କକୁହଃ ରୂପଂ ବୃଷଭସ୍ୟ ରୋଚତେ ବୃହସ୍ତୋମଃ ସୋମସ୍ୟ  
ପୁରୋଗାଃ ଶୁକ୍ରଃ ଶୁକ୍ରସ୍ୟ ପୁରୋଗାଃ ।  
ୟତ୍ତେ ସୋମାଦାଭ୍ୟଂ ନାମ ଜାଗୃବି ତସ୍ମୈ ତ୍ୱା ଗୃହ୍ଣାମି  
ତସ୍ମୈ ତେ ସୋମ ସୋମାୟ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୩୧ (୪୧୧)

ଉଶିକ୍ ତ୍ୱଂ ଦେବ ସୋମାଗ୍ନେଃ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋଽପୀହି  
ବଶୀ ତ୍ୱଂ ଦେବ ସୋମେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋଽପୀହି ।  
ଅସ୍ତୁସ୍ତା ତ୍ୱଂ ଦେବ ସୋମ ବିଶ୍ୱେଷାଂ ଦେବାନାଂ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋଽପୀହି ॥୪॥ (୨୨) ୩୨ (୪୧୨)

କଦାଚନ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଶ୍ରଦସ୍ମୈକା ॥୧॥ ବାମମଦ୍ୟୈକା ॥୧॥ ସାବିତ୍ର ଏକା ॥୧॥  
ସୁଗର୍ମେତ୍ୟେକା ॥୧॥ ବୃହସ୍ପତିଶ୍ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ହରିରସି ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଯୁଷ୍ଟା ହ୍ୟେକା ॥୧॥  
ଆତିଷ୍ଠୈକା ॥୧॥ ଇନ୍ଦ୍ରମିତ୍ୟେକୈକା ॥୧॥ ଯସ୍ତାନ୍ ଜାତ ଇତି ଦ୍ୱେ ॥୨॥  
ଅଗ୍ନ ଆୟୁଂଷ୍ୟେକା ॥୧॥ ଅଗ୍ନେ ପବସ୍ତୈକା ॥୧॥ ଉଷ୍ଣିଷନ୍ନେକା ॥୧॥ ଅଦୃଶମେକା ॥୧॥  
ଉଦୁତ୍ୟମେକା ॥୧॥ ତିତ୍ରମେକା ॥୧॥ ବି ନ ଏକା ॥୧॥ ବାଚସ୍ପତିମେକା ॥୧॥  
ବିଶ୍ୱକର୍ମନ୍ନେକା ॥୧॥ ବିଶ୍ୱକର୍ମାନୁିତ୍ୟେକା ॥୧॥ ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥  
ଦ୍ୱାବିଂଶତ୍ୟନୁବାକେଷୁ ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶତ୍ ॥୩୨॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୮ ॥



ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use



## || ଅଥ ନବମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||



ପ୍ରାଣାୟ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ ପବସ୍ତୁ ବ୍ୟାନାୟ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ ପବସ୍ତୁ ।  
ଉଦାନାୟ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ ପବସ୍ତୁ ବାଚେ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ ପବସ୍ତୁ ॥୧॥ ୧

କ୍ରତୁଦକ୍ଷାଭ୍ୟାଂ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ ପବସ୍ତୁ ଶ୍ରୋତ୍ରାୟ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ ପବସ୍ତୁ ।  
ଚକ୍ଷୁର୍ଭ୍ୟାଂ ମେ ବର୍ଚୋଦସ୍ତୌ ବର୍ଚସ୍ତେ ପବେଥାମ୍ ॥୨॥ ୨

ଆତ୍ମନେ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ ପବସ୍ତୌଜସ୍ତେ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ  
ପବସ୍ତାୟୁଷେ ମେ ବର୍ଚୋଦା ବର୍ଚସ୍ତେ ପବସ୍ତୁ ।  
ବିଶ୍ୱାଭ୍ୟୋ ମେ ପ୍ରଜାଭ୍ୟୋ ବର୍ଚୋଦସ୍ତୌ ବର୍ଚସ୍ତେ ପବେଥାମ୍ ॥୩॥ ୩

କୋଽସି କତମୋଽସି କସ୍ୟାସି କୋ ନାମାସି ।  
ୟସ୍ୟ ତେ ନାମାମନ୍ତୁହି ଯଂ ତ୍ୱା ସୋମେନାତୀତୃପାମ ॥୪॥ ୪

ଭୂର୍ଭୂବଃ ସ୍ୱଃ ସୁପ୍ରଜାଃ ପ୍ରଜୟା ଭୂୟସମ୍ ।  
ସୁବୀରୋ ବୀରୈଃ ସୁପୋଷଃ ପୋଷୈଃ ॥୫॥ (୧) ୫

ଉଦୁ ତ୍ୟଂ ଜାତବେଦସଂ ଦେବଂ ବହନ୍ତି କେତବଃ । ଦୃଶେ ବିଶ୍ୱାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୧॥ ୬

ଚିତ୍ରଂ ଦେବାନାମୁଦଗାଦନୀକଂ ଚକ୍ଷୁର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ।  
ଆ ପ୍ରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଃ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆତ୍ମା ଜଗତସ୍ତନ୍ତୁଷଣ୍ଠ ॥୨॥ ୭

ଅଗ୍ନେ ନୟ ସୁପଥା ରାୟେ ଅସ୍ତାନ୍ ବିଶ୍ୱାନି ଦେବ ବୟୁନାନି ବିଦ୍ୱାନ୍ ।  
ୟୁୟୋଧ୍ୟସ୍ତୁଦୁରାଶମେନୋ ଭୂୟିଷ୍ୟାଂ ତେ ନମ ଉକ୍ତିଂ ବିଧେମ ॥୩॥ ୮

ଅୟଂ ନୋ ଅଗ୍ନିର୍ବିବସ୍ମୁଶୋତ୍ସୟଂ ମୃଧଃ ପୁର ଏତୁ ପ୍ରଭିନ୍ନନ୍ ।  
ଅୟଂ ବାଜାଂ ଜୟତୁ ବାଜସାତା ଅୟଃ ଶତ୍ରୁଂ ଜୟତୁ ଜର୍ତ୍ତ୍ଵିଷାଣଃ ସ୍ଵାହା ॥୪॥ ୯ (୪୨୧)

ରୂପେଣ ବୋ ରୂପମଭ୍ୟାଗାଂ ତୁଥୋ ବୋ ବିଶ୍ଵବେଦା ବିଭଜତୁ ।  
ରତସ୍ୟ ପଥା ପ୍ରେତ ଚନ୍ଦ୍ରଦକ୍ଷିଣାଃ ॥୫॥ ୧୦

ବି ସ୍ଵଃ ପଶ୍ୟବ୍ୟକ୍ତରିକ୍ଷଂ ଯୁତସ୍ଵ ସଦସୈଃ ।  
ବ୍ରାହ୍ମଣମଦ୍ୟ ବିଦେୟ ପିତୃମକ୍ତଂ ପୈତୃମତ୍ୟମୃଷିମାର୍ଷେୟଃ ସୁଧାତୁଦକ୍ଷିଣମ୍ ॥୬॥ ୧୧

ଅସ୍ମଦ୍ରାତା ଦେବତ୍ରା ଗଚ୍ଛ ପ୍ରଦାତାରମାବିଶ ।  
ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ଵା ମହ୍ୟଂ ବରୁଣୋ ଦଦାତୁ ସୋଽମୃତତ୍ଵମଶ୍ୟାତ୍ ॥୭॥ ୧୨

ଆୟୁର୍ଦାତ୍ର ଏଧି ମୟୋ ମହ୍ୟଂ ପ୍ରତିଗ୍ରହୀତ୍ରେ ।  
ରୁଦ୍ରାୟ ତ୍ଵା ମହ୍ୟଂ ବରୁଣୋ ଦଦାତୁ ସୋଽମୃତତ୍ଵମଶ୍ୟାତ୍ ।  
ପ୍ରାଣୋ ଦାତ୍ର ଏଧି ମୟୋ ମହ୍ୟଂ ପ୍ରତିଗ୍ରହୀତ୍ରେ ।  
ବୃହସ୍ପତୟେ ତ୍ଵା ମହ୍ୟଂ ବରୁଣୋ ଦଦାତୁ ସୋଽମୃତତ୍ଵମଶ୍ୟାତ୍ ।  
ତ୍ଵଚ୍ଚାତ୍ର ଏଧି ମୟୋ ମହ୍ୟଂ ପ୍ରତିଗ୍ରହୀତ୍ରେ ।  
ୟମାୟ ତ୍ଵା ମହ୍ୟଂ ବରୁଣୋ ଦଦାତୁ ସୋଽମୃତତ୍ଵମଶ୍ୟାତ୍ ।  
ବୟୋ ଦାତ୍ର ଏଧି ମୟୋ ମହ୍ୟଂ ପ୍ରତିଗ୍ରହୀତ୍ରେ ॥୮॥ ୧୩

କୋଽଦାକ୍ତସ୍ତା ଅଦାକ୍ତାମୋଽଦାକ୍ତାମାୟାଦାତ୍ ।  
କାମୋ ଦାତା କାମଃ ପ୍ରତିଗ୍ରହୀତା କାମୈତତ୍ଵେ ତବ କାମ ସତା ଭୁନଜାମହୈ ॥୯॥ (୨) ୧୪

ସମିନ୍ଦ୍ର ଶୋ ମନସା ନେଷି ଗୋଭିଃ ସଃ ସୁରିଭିର୍ମଘବହ୍ଵସଃସ୍ଵସ୍ତ୍ୟା ।  
ସଂ ବ୍ରହ୍ମଣା ଦେବକୃତଂ ଯଦସ୍ତ୍ରି ସଂ ଦେବାନାଃ ସୁମତୌ ଯଜ୍ଞିୟାନାମ୍ ॥୧॥ ୧୫

ସଂ ବର୍ଚସା ପୟସା ସଂ ତନୁଭିରଗନ୍ଧୁହି ମନସା ସଃ ଶିବେନ ।  
ତ୍ଵଷ୍ଟା ସୁଦତ୍ରୋ ବିଦଧାତୁ ରାୟୋଽନୁମାର୍ଷୁ ତନ୍ନୋ ଯଦ୍ଵିଲିଷ୍ଠମ୍ ॥୨॥ ୧୬

ଧାତା ରାତିଃ ସବିତେଦଂ ଜୁଷନ୍ତାଂ ପ୍ରଜାପତିର୍ନିଧିପା ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ।  
ତୁଷ୍ଟା ବିଷ୍ଣୁଃ ପ୍ରଜୟା ସଂରରାଣୋ ଯଜମାନାୟ ଦ୍ରବିଣଂ ଦଧାତୁ ॥୩॥ ୧୭

ସୁଗା ବୋ ଦେବାଃ ସଦନା ଅକର୍ମ ଯୁ ଆଜଗ୍ନେଦଃ ସବନଂ ଜୁଷାଣାଃ ।  
ଭରମାଣା ବହମାନା ହବୀଂଷ୍ୟସ୍ତେ ଧତ୍ତ ବସବୋ ବସୁନ୍ତି ॥୪॥ ୧୮

ୟାଁଞ୍ଚ ଆବହ ଉଶତୋ ଦେବ ଦେବାଂସ୍ତାନ୍-ପ୍ରେରୟ ସ୍ତେ ଅଗ୍ନେ ସଧସ୍ତେ ।  
ଜଷିବାଂସଃ ପପିବାଂସଶ୍ଚ ବିଶ୍ୱେଃସୁଂ ଘର୍ମଂ ସ୍ୱରାତିଷ୍ଠତାନୁ ॥୫॥ ୧୯

ବୟଃ ହି ତ୍ୱା ପ୍ରୟତି ଯଜ୍ଞେ ଅସ୍ମିନ୍ନଗ୍ନେ ହୋତାରମବୃଣୀମହୀତ୍ ।  
ରଧଗୟା ରଧଗୁତାଶମିଷ୍ଟାଃ ପ୍ରଜାନନ୍ୟଜ୍ଞମୁପୟାହି ବିଦ୍ୱାନ୍ ॥୬॥ ୨୦

ଦେବା ଗାତୁବିଦୋ ଗାତୁମିତ୍ତା ଗାତୁମିତ ।  
ମନସସ୍ତତ ଇମଂ ଦେବ ଯଜ୍ଞଂ ସ୍ୱାହା ବାତେ ଧାଃ ॥୭॥ ୨୧

ୟଜ୍ଞ ଯଜ୍ଞଂ ଗଚ୍ଛ ଯଜ୍ଞପତିଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ୱାଂ ଯୋନିଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ୱାହା ।  
ଏଷ ତେ ଯଜ୍ଞୋ ଯଜ୍ଞପତେ ସହସ୍ରୁକ୍ରବାକଃ ସର୍ବବୀରସ୍ତଂ ଜୁଷସ୍ତୁ ସ୍ୱାହା ॥୮॥ (୩) ୨୨ (୪୩୪)

ମାହିର୍ଭୂର୍ମା ପୃଦାକୁଃ । ଉରୁଂ ହି ରାଜା ବରୁଣଶ୍ଚକାର ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ପତ୍ନୀମନ୍ୱେତବା ଉ ।  
ଅପଦେ ପାଦା ପ୍ରତିଧାତବେଃକରୁତାପବକ୍ତା ହୃଦୟାବିଧିଷ୍ଠିତ୍ ।  
ନମୋ ବରୁଣାୟାଭିଷିତୋ ବରୁଣସ୍ୟ ପାଶଃ ॥୯॥ ୨୩

ଅଗ୍ନେରନୀକମପ ଆବିବେଶାପାଂ ନପାତ୍ ପ୍ରତିରକ୍ଷନ୍ନସୁର୍ଯ୍ୟମ୍ ।  
ଦମେଦମେ ସମିଧଂ ଯଷ୍ୟଗ୍ନେ ପ୍ରତି ତେ ଜିହ୍ୱା ଘୃତମୁକରଣ୍ୟତ୍ ସ୍ୱାହା ॥୧୦॥ ୨୪

ସମୁଦ୍ରେ ତେ ହୃଦୟମଦ୍ଧୁକ୍ତଃ ସଂ ତ୍ୱା ବିଶନ୍ତୋଷଧୀରୁତାପଃ ।  
ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ତ୍ୱା ଯଜ୍ଞପତେ ସୁକ୍ତୋକ୍ତୋ ନମୋବାକେ ବିଧେମ ଯତ୍ ସ୍ୱାହା ॥୧୧॥ ୨୫

ଦେବୀରାପ ଏଷ ବୋ ଗର୍ଭସ୍ତଃ ସୁପ୍ରୀତଃ ସୁଭୃତଂ ବିଭୃତ |  
ଦେବ ସୋମୈଷ ତେ ଲୋକଃ ପରି ଚ ବକ୍ଷି ଶଂ ଚ ବକ୍ଷି |  
ଅବତୃଥ ନିରୁମ୍ବୁଣ ନିରେରୁରସି ନିରୁମ୍ବୁଣ |  
ଅବ ଦେବୈର୍ଦେବକୃତମେନୋଽୟାସିଷମବ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେର୍ମର୍ତ୍ୟକୃତଂ ପୁରୁରାବ୍-ଶୋ ଦେବ ରିଷସ୍ମାହି |  
ଦେବାନାଃ ସମିଦସି ||୪|| (୪) ୨୭

ଏଜତୁ ଦଶମାସ୍ୟୋ ଗର୍ଭୋ ଜରାୟୁଶା ସହ |  
ୟଥାୟଂ ବାୟୁରେଜତି ଯଥା ସମୁଦ୍ର ଏଜତ୍ୟେବାୟଂ ଦଶମାସ୍ୟୋ ଅସ୍ରଜ୍ଜରାୟୁଶା ସହ ||୧|| ୨୭

ୟସ୍ୟାସ୍ତେ ଯଜ୍ଞିୟୋ ଗର୍ଭୋ ଯସ୍ୟା ଯୋନିର୍ହିରଣ୍ୟୟା |  
ଅଜ୍ଞାନ୍ୟହୃତା ଯସ୍ୟ ତଂ ମାତ୍ରା ସମଜୀଗମଃ ସ୍ୱାହା ||୨|| ୨୮

ପୁରୁଦସ୍ତୋ ବିଷ୍ଣୁରୂପ ଇନ୍ଦୁରନ୍ତର୍ମହିମାନମାନଞ୍ଜି ଧୀରଃ |  
ଏକପଦୀଂ ଦ୍ୱିପଦୀଂ ତ୍ରିପଦୀଂ ଚତୁଷ୍ପଦୀମଷ୍ଟାପଦୀଂ ଭୁବନାନ୍ ପ୍ରଥନ୍ତାଃ ସ୍ୱାହା ||୩|| ୨୯

ମରୁତୋ ଯସ୍ୟ ହି କ୍ଷୟେ ପାଥା ଦିବୋ ବିମହସଃ |  
ସ ସୁଗୋପାତମୋ ଜନଃ ||୪|| ୩୦

ମହୀ ଦ୍ୟୌଃ ପୃଥିବୀ ଚ ନ ଇମଂ ଯଜ୍ଞଂ ମିମିକ୍ଷତାମ୍ |  
ପିପୃତାଂ ନୋ ଭରୀମଭିଃ ||୫|| (୫) ୩୧

ଆଜିନ୍ତୁ କଲଶଂ ମହ୍ୟା ତ୍ୱା ବିଶନ୍ତିମବଃ |  
ପୁନରୁର୍ଜା ନିବର୍ତ୍ତସ୍ୱ ସା ନଃ ସହସ୍ରଂ ଧୁକ୍ଷୋରୁଧାରା ପୟସ୍ୱତୀ ପୁନର୍ମାବିଶତାଦ୍ରୟିଃ || ୧|| ୩୨

ହବ୍ୟେ କାମ୍ୟ ଇଲେ ରନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ରେ ଜ୍ୟୋତେଽଦିତେ ସରସ୍ୱତି ମହି ବିଶୁତି |  
ଏତା ତେ ଅନ୍ୟୋ ନାମାନି ଦେବେଷୁ ମା ସୁକୃତଂ ବ୍ରୁତାତ୍ ||୨|| ୩୩

ଇହ ରତିରିହ ରମଧୁମିହ ଧୃତିରିହ ସ୍ଵଧୃତିଃ ସ୍ଵାହା ।

ଉପସୃଜଂ ଧରୁଣଂ ମାତ୍ରେ ଧରୁଣୋ ମାତରଂ ଧୟନ୍ତାୟସ୍ଵୋଷମସ୍ତାସୁ ଦୀଧରତ୍ ସ୍ଵାହା ॥୩॥ ୩୪

ଅଗନ୍ନ ଜ୍ୟୋତିରମୃତା ଅଭୂମ ଦିବଂ ପୃଥିବ୍ୟା ଅଧ୍ୟାରୁହାମ୍ ।

ଅବିଦାମ ଦେବାନ୍ତସ୍ଵର୍ଜ୍ୟୋତିଃ ॥୪॥ ୩୫ (୪୪୭)

ୟୁବଂ ତମିନ୍ଦ୍ରାପର୍ବତା ପୁରୋୟୁଧା ଯୋ ନଃ ପୃତନ୍ୟାଦପ ତଂତମିଦ୍ଵତଂ ବଜ୍ଞେଣ ତଂତମିଦ୍ଵତମ୍ ।

ଦୂରେ ଚତ୍ଵାୟ ଛନ୍ଦ୍ରସଦ୍ଵହନଂ ଯୁଦିନକ୍ଷଦସ୍ତ୍ରାକଂ ଶତ୍ରୁନ୍ ପରି ଶୂର ବିଶ୍ଵତୋ ଦର୍ମା ଦର୍ଶୀଷ୍ଠ  
ବିଶ୍ଵତଃ ॥୫॥ ୩୬

ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ଵଃ ସୁପ୍ରଜାଃ ପ୍ରଜୟା ଭୂୟସମ୍ ।

ସୁବୀରୋ ବୀରୈଃ ସୁପୋଷଃ ପୋଷୈଃ ॥୬॥ (୬) ୩୭

ପରମେଷ୍ଠ୍ୟଭିଧୀତଃ ପ୍ରଜାପତିର୍ବାଚି ବ୍ୟାହୃତାୟାମକ୍ଷୋ ଅଚ୍ଛେତଃ ସବିତା ସନ୍ୟାମ୍ ।

ବିଶ୍ଵକର୍ମା ଦୀକ୍ଷାୟାଂ ପୂଷା ସୋମକ୍ରୟଣ୍ୟାମ୍ ॥୭॥ ୩୮

ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମରୁତଶ୍ଚ କ୍ରୟାୟୋପୋଦ୍ଵିତଃ ।

ଅସୁରଃ ପଣ୍ୟମାନୋ ମିତ୍ରଃ କ୍ରୀତଃ ॥୮॥ ୩୯

ବିଷ୍ଣୁଃ ଶିପିବିଷ୍ଣୁ ଉରା ଆସନ୍ ନୋ ବିଷ୍ଣୁର୍ନରକ୍ଷିଷଃ ପ୍ରୋହ୍ୟମାଣଃ ।

ସୋମ ଆଗତୋ ବରୁଣ ଆସନ୍ୟାମାସନ୍ନଃ ॥୯॥ ୪୦

ଅଗ୍ନିରାଗ୍ନୀପ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରୋ ହବିଧୀନେ ।

ଅଥର୍ବୋପାବହିୟମାଣୋ ବିଶ୍ଵେ ଦେବା ଅଂଶୁଷୁ ନ୍ୟପ୍ୟମାନେଷୁ ॥୧୦॥ ୪୧

ବିଷ୍ଣୁରାପ୍ରୀତପା ଆପ୍ୟାୟମାନୋ ଯୁମଃ ସୁୟମାନୋ ବିଷ୍ଣୁଃ ସଂଦ୍ଵିୟମାଣଃ ।

ବାୟୁଃ ପୁୟମାନଃ ଶୁକ୍ରଃ ପୂତଃ ॥୧୧॥ ୪୨

ଶୁକ୍ରଃ କ୍ଷୀରଶ୍ରୀର୍ମହ୍ନୀ ସକ୍ତୁଶ୍ରୀଃ ।

ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଶ୍ଚମସ୍ତେଷୁନ୍ନୀତୋଽସୁହୌମାୟୋଦ୍ୟତଃ ॥୭॥ ୪୩

ରୁଦ୍ରୋ ହୃୟମାନୋ ବାତୋଽଭ୍ୟାବୃତ୍ତୋ ନୃତକ୍ଷାଃ ପ୍ରତିଶ୍ୟାତୋ ଭକ୍ଷଃ ପୀତଃ

ପିତରୋ ନାରାଶଂ ସାଃ ସାଦ୍ୟମାନଃ ।

ସିନ୍ଧୁରବତ୍ତୁଥାୟୋଦ୍ୟତଃ ସମୁଦ୍ରୋଽଭ୍ୟବହ୍ନିୟମାଶଃ । ସଲିଲଃ ପ୍ରପୁତଃ ॥୭॥ ୪୪

ୟୟୋରୋଜସା ସ୍ମୃତିତା ରଜାଂସି ବୀର୍ଯ୍ୟେଭିର୍ବୀରତମା ଶବିଷ୍ଟା ।

ୟା ପତ୍ୟେତେ ଅପ୍ରତୀତା ସହୋଭିର୍ବିଷ୍ଣୁ ଅଗନ୍ଧୁରୁଣା ପୂର୍ବହୃତୌ ॥୮॥ ୪୫

ଦେବାନ୍ ଦିବମଗନ୍ୟଙ୍କସ୍ତତୋ ମା ଦ୍ରବିଶମଷ୍ଟୁ ମନୁଷ୍ୟାନନ୍ତରିକ୍ଷମଗନ୍ୟଙ୍କସ୍ତତୋ ମା ଦ୍ରବିଶମଷ୍ଟୁ ।

ପିତୃରନ୍ ପୃଥିବୀମଗନ୍ୟଙ୍କଃ ତତୋ ମା ଦ୍ରବିଶମଷ୍ଟୁ ଯଂ କଂ ଚ ଲୋକମଗନ୍ୟଙ୍କସ୍ତତୋ ମେ

ଭଦ୍ରମଭୁତ୍ ॥୯॥ (୭) ୪୬ (୪୫୮)

ପ୍ରାଣାୟ ମେ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଭଦ୍ର ତ୍ୟଂ ନବ ॥୯॥ ସମିନ୍ଦ୍ର ଶୋଽଷ୍ଟ ॥୮॥ ମାହିଶ୍ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥

ଏଜତୁ ଦଶମାସ୍ୟଃ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଆଜିନ୍ଦ୍ର ଷଟ୍ ॥୬॥ ପରମେଷ୍ଠୀ ନବ ॥୯॥

ସପ୍ତାନୁବାକେଷୁ ଷଟ୍ତଦ୍ଭାରିଂଶତ୍ ॥୪୭॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ନବମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୯ ॥



ଦିଗ୍‌ଗନ୍ଧ୍ୟ ଥିପ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ||



ଦେବ ସବିତଃ ପ୍ରସୁବ ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରସୁବେମଂ ଭଗାୟ ।

ଦିବ୍ୟୋ ଗନ୍ଧର୍ବଃ କେତପାଃ କେତଂ ନଃ ପୁନାତୁ ବାଚସ୍ପତିନୋ ଅଦ୍ୟ ବାଜଃ ସୁଦତୁ ॥୧॥ ୧

ଧୁବସଦଂ ତ୍ୱା ନୃଷଦଂ ମନଃସଦମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟେଷ ତେ

ୟୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣତମମ୍ ॥୨॥ ୨ (୪୭୦)

ଅୟୁଷଦଂ ତ୍ୱା ଘୃତସଦଂ ବ୍ୟୋମସଦମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟେଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣତମମ୍ ।

ପୃଥିବୀସଦଂ ତ୍ୱାଃକ୍ତରିକ୍ଷସଦଂ ଦିବିସଦଂ ଦେବସଦଂ ନାକସଦମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟେଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣତମମ୍ ॥୩॥ ୩

ଅପାଃ ରସମୁଦ୍‌ୟସଃ ସୁର୍ଯ୍ୟେ ସନ୍ତଃ ସମାହିତମ୍ ।

ଅପାଃ ରସସ୍ୟ ଯୋ ରସସ୍ତଂ ବୋ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟୁତମମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟେଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣତମମ୍ ॥୪॥ ୪

ଗ୍ରହା ଉର୍ଜାଦୁତୟୋ ବ୍ୟକ୍ତୋ ବିପ୍ରାୟ ମତିମ୍ ।

ତେଷାଂ ବିଶିପ୍ତିୟାଣାଂ ବୋଽହମିଷମୂର୍ଜଃ ସମଗ୍ରଭମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟେଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଭୁଷ୍ଣତମମ୍ ॥୫॥ ୫

ସଂପୂର୍ତ ସ୍ତ ସଂ ମା ଭଦ୍ରେଣ ପୃଞ୍ଜୁ ।

ବିପୂର୍ତ ସ୍ତ ବି ମା ପାପେନ ପୃଞ୍ଜୁ ॥୬॥ (୧) ୬



ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବଜ୍ରୋଽସି ବାଜସାସ୍ତ୍ରାୟା ଯଂ ବାଜଃ ସେତ୍ ।  
ବାଜସ୍ୟ ନୁ ପ୍ରସବେ ମାତରଂ ମହୀମଦିତିଂ ନାମ ବଚସା କରାମହେ ।  
ୟସ୍ୟାମିଦଂ ବିଶ୍ଵଂ ଭୁବନମାବିବେଶ ତସ୍ୟାଂ ନୋ ଦେବଃ ସବିତା ଧର୍ମ ସାବିଷକ୍ ॥୧॥ ୭

ଦେବୀରାପୋ ଅପାଂନପାଦ୍ୟୋ ବ ଉର୍ମିଃ ପ୍ରତୁର୍ତ୍ତିଃ ।  
କକୁନ୍ଥାନ୍ ବାଜସାସ୍ତ୍ରୋନାୟଂ ବାଜଃସେତ୍ ॥୨॥ ୮

ଅସ୍ତ୍ରୁକ୍ତରମୃତମସ୍ତୁ ଭେଷଜମପାମୁତ ପ୍ରଶସ୍ତିଭିଃ । ଅଶ୍ଵା ଭବତ ବାଜିନଃ ॥୩॥ ୯

ବାତୋ ବା ବୋ ମନୋ ବା ଗନ୍ଧର୍ବାଃ ସପ୍ତବିଂଶତିଃ ।  
ତେ ଅଗ୍ରେଃଶ୍ଵମୟୁଞ୍ଜିଂସ୍ତେ ଅସ୍ତ୍ରୁଞ୍ଜିବମାଦଧୁଃ ॥୪॥ ୧୦

ବାତରଂହା ଭବ ବାଜିନ୍ୟଜ୍ୟମାନ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେବ ଦକ୍ଷିଣଃ ଶ୍ରିୟୈଧି ।  
ୟୁଞ୍ଜିନ୍ତୁ ତ୍ଵା ମରୁତୋ ବିଶ୍ଵବେଦସ ଆ ତେ ତ୍ଵଷ୍ଟା ପସୁ ଜବଂ ଦଧାତୁ ॥୫॥ ୧୧

ଜବୋ ଯସ୍ତେ ବାଜିନ୍ନିହିତୋ ଗୁହା ଯଃ ଶ୍ୟେନେ ପରୀଞ୍ଵୋ ଅଚରଜ ବାତେ ।  
ତେନ ନୋ ବାଜିନ୍ ବଲବାନ୍ ବଲେନ ବାଜଜିଜ୍ଵୈଧି ସମନେ ଚ ପାରୟିଷୁଃ ॥୬॥ ୧୨

ବାଜିନୋ ବାଜଜିତୋ ବାଜଃ ସରିଷ୍ୟନ୍ତଃ । ବୃହସ୍ପତେର୍ଭାଗମବଜିନ୍ନତ ॥୭॥ (୭) ୧୩

ଦେବସ୍ୟ ବୟଃ ସବିତୁଃ ସବେ ସତ୍ୟସବସଃ ।  
ବୃହସ୍ପତେରୁତ୍ତମଂ ନାକଃ ରୁହେମେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟୋତ୍ତମଂ ନାକଃ ରୁହେମ ।  
ଦେବସ୍ୟ ବୟଃ ସବିତୁଃ ସବେ ସତ୍ୟସବସଃ ।  
ବୃହସ୍ପତେରୁତ୍ତମଂ ନାକମରୁହାମେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟୋତ୍ତମଂ ନାକମରୁହାମ ॥୧॥ ୧୪

ବୃହସ୍ପତେ ବାଜଂ ଜୟ ବୃହସ୍ପତୟେ ବାଚଂ ବଦତ । ବୃହସ୍ପତିଂ ବାଜଂ ଜାପୟତ ॥୨॥ ୧୫

ଇନ୍ଦ୍ର ବାଜଂ ଜୟେନ୍ଦ୍ରାୟ ବାଚଂ ବଦତ । ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବାଜଂ ଜାପୟତ ॥୩॥ ୧୬

ଏଷା ବଃ ସା ସତ୍ୟା ସଂବାଗଭୂଦ୍ୟାୟା ବୃହସ୍ପତିଂ ବାଜମଜୀଜପତ ।  
ଆଜୀଜପତ ବୃହସ୍ପତିଂ ବାତଂ ବନସ୍ପତୟୋ ବିମୁତ୍ୟଧୁମ୍ ॥୪॥ ୧୭

ଦେବସ୍ୟ ବୟଃ ସବିତୁଃ ସବେ ସତ୍ୟସବସଃ ।  
ବୃହସ୍ପତେର୍ବାଜଜିତୋ ବାଜଂ ଜେଷମ୍ ॥୫॥ ୧୮ (୪୭୭)

ବାଜିନୋ ବାଜଂ ଜୟତାଧୁନ ସ୍ଵଭୁକ୍ତଃ ।  
ୟୋଜନା ମିମାନାଃ କାଷ୍ଠାଂ ଗଚ୍ଛତ ॥୬॥ ୧୯

ଏଷ ସ୍ୟ ବାଜୀ କ୍ଷିପଣିଂ ତୁରଣ୍ୟତି ଗ୍ରୀବାୟାଂ ବଞ୍ଜୋ ଅପିକକ୍ଷ ଆସନି ।  
କ୍ରତୁଂ ଦଧିକ୍ରା ଅନୁ ସନ୍ତ୍ରବୀତ୍ଵପୁଥାମକ୍ଳାଂ ସ୍ୟନ୍ନାପନୀଫଣତ୍ ॥୭॥ ୨୦

ଉତ ସ୍ଵାସ୍ୟ ଦ୍ରବତସ୍ପୁରଣୟତଃ ପର୍ଣ୍ଣଂ ନ ବେରନୁବାତି ପ୍ରଗର୍ଧନଃ ।  
ଶ୍ୟେନସ୍ୟେବ ପ୍ରଜତୋ ଅକ୍ଳସଂ ପରି ଦଧିକ୍ରାବ୍ଣଃ ସହୋର୍ଜା ତରିତ୍ରତଃ ॥୮॥ ୨୧

ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁ ବାଜିନୋ ହବେଷୁ ଦେବତାତା ମିତଦ୍ରବଃ ସ୍ଵର୍କାଃ ।  
ଜମ୍ଭୟନ୍ତୋଽହିଂ ବୃକଂ ରକ୍ଷାଂ ସି ସନେମ୍ୟସ୍ତୁଦ୍ୟୟନ୍ନମୀବାଃ ॥୯॥ ୨୨

ତେ ନୋ ଅର୍ବନ୍ତୋ ହବନଶୁତୋ ହବଂ ବିଶ୍ଵେ ଶ୍ଵଶ୍ଵନ୍ତୁ ବାଜିନୋ ମିତଦ୍ରବଃ ।  
ସହସ୍ରସା ମେଧସାତା ଇବ ତୁନା ମହୋ ଯେ ଧନଃ ସମିଥେଷୁ ଜତ୍ରିରେ ॥୧୦॥ ୨୩

ବାଜେବାଜେଽବତ ବାଜିନୋ ନୋ ଧନେଷୁ ବିପ୍ରା ଅମୃତା ରତକ୍ଳାଃ ।  
ଅସ୍ୟ ମଧୁଃ ପିବତ ମାଦୟଧୁଂ ତୃପ୍ତା ଯାତ ପଥିଭିର୍ଦେବୟାନୈଃ ॥୧୧॥ ୨୪

ଆ ମା ବାଜସ୍ୟ ପ୍ରସବୋ ଜଗମ୍ୟାଦେମେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ବିଶ୍ଵରୂପେ ।  
ଆ ମା ଗଂତଂ ପିତରା ମାତରା ଯୁବମା ମା ସୋମୋ ଅମୃତଦ୍ଵାୟ ଗମ୍ୟାତ୍ ॥୧୨॥ ୨୫

ବାଜିନୋ ବାଜଜିତୋ ବାଜଂ ସସୃବାଂସଃ ।  
ବୃହସ୍ପତେର୍ଭାଗମବଜିୟତ ନିମୃଜାନାଃ ॥୧୩॥ (୩) ୨୬

ଆପୟେ ସ୍ୱାହା ସ୍ୱାପୟେ ସ୍ୱାହାଃପିଜାୟ ସ୍ୱାହା କ୍ରତବେ ସ୍ୱାହା ।

ବସବେ ସ୍ୱାହାହର୍ପତୟେ ସ୍ୱାହା ।

ଅହ୍ନେ ମୁଷ୍ଟାୟ ସ୍ୱାହା ମୁଷ୍ଟାୟ ବୈନଃଶିନାୟ ସ୍ୱାହା ବିନଃଶିନ ଆତ୍ର୍ୟାୟନାୟ ସ୍ୱାହାତ୍ର୍ୟାୟ  
ଭୌବନାୟ ସ୍ୱାହା ଭୁବନସ୍ୟ ପତୟେ ସ୍ୱାହାଧିପତୟେ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ ୨୭

ଆୟୁର୍ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ପ୍ରାଣୋ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ଚକ୍ଷୁର୍ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଯଜ୍ଞେନ  
କଳ୍ପତାମ୍ ।

ପୃଷ୍ଠଂ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ଯଜ୍ଞୋ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାମ୍ ॥୨॥ ୨୮

ଜାୟ ଏହି ସ୍ତୋ ରୋହାବ । ପ୍ରଜାପତେଃ ପ୍ରଜା ଅଭୁମ ସ୍ୱର୍ଦେବା ଅଗନ୍ନାମୃତା ଅଭୁମ ॥୩॥ ୨୯

ଅସ୍ତେ ବୋ ଅସ୍ତ୍ୱିନ୍ଦ୍ରିୟମସ୍ତେ ନୃମ୍ମଣମୁତ କ୍ରତୁଃ । ଅସ୍ତେ ବର୍ତ୍ତାଂସି ସନ୍ତୁ ବଃ ॥୪॥ ୩୦

ନମୋ ମାତ୍ରେ ପୃଥିବ୍ୟା ଇୟଂ ତେ ରାତ୍ୟନ୍ତାସି ଯମନଃ ।

ଧୂବୋଂସି ଧରୁଣଃ କୃଷ୍ୟେ ଶ୍ରେମାୟ ରୟ୍ୟେ ପୋଷାୟ ॥୫॥ (୪) ୩୧

ବାଜସ୍ୱେୟମଂ ପ୍ରସବଃ ସୁଷୁବେଂଗ୍ରେ ସୋମଂ ରାଜାନମୋଷଧୀଷ୍ଟୁ ।

ତା ଅସ୍ତୁତ୍ୟଂ ମଧୁମତୀର୍ଭବନ୍ତୁ ବୟଃ ରାଷ୍ଟ୍ରେ ଜାଗୃୟାମ ପୁରୋହିତାଃ ॥୧॥ ୩୨

ବାଜସ୍ୱେୟଦଂ ପ୍ରସବ ଆବତୁବେମା ଚ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନି ସର୍ବତଃ ।

ସନେମି ରାଜା ପରିୟାତି ବିଦ୍ୱାନ୍ ରୟିଂ ପୁଷ୍ଟିଂ ବର୍ଧୟମାନୋ ଅସ୍ତେ ॥୨॥ ୩୩ (୪୯୧)

ବାଜସ୍ୱେୟମାଂ ପ୍ରସବଃ ଶିଶ୍ରିୟେ ଦିବମିମା ଚ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନି ସମ୍ରାଟ୍ ।

ଆଦିସ୍ତ୍ରତଂ ଦାପୟତି ପ୍ରଜାନ୍ତସ ନୋ ରୟିଂ ସର୍ବବୀରଂ ନିୟଜ୍ଞତୁ ॥୩॥ ୩୪

ଅଗ୍ନେ ଅଜ୍ଞାବଦେହ ନଃ ପ୍ରତି ନଃ ସୁମନା ଭବ ।

ପ୍ର ନୋ ଯଜ୍ଞ ସହସ୍ରଜିତ୍ୱଂହି ଧନଦା ଅସି ॥୪॥ ୩୫

ସୋମଃ ରାଜାନମବସେଃଶ୍ଚିମନ୍ତାରଭାମହେ ।

ଆଦିତ୍ୟାନ୍ ବିଷ୍ଣୁଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ବ୍ରହ୍ମାଣଂ ଚ ବୃହସ୍ପତିମ୍ ॥୫॥ ୩୬

ପ୍ର ନୋ ଯଜ୍ଞତ୍ୱର୍ଯ୍ୟମା ପ୍ର ପୁଷା ପ୍ର ସରସ୍ୱତୀ ।

ପ୍ର ବାଗ୍-ଦେବୀ ଦଦାତୁ ନଃ ॥୬॥ ୩୭

ଅର୍ଯ୍ୟମଣଂ ବୃହସ୍ପତିମିନ୍ଦ୍ରଂ ଦାନାୟ ଚୋଦୟ ।

ବାଚଂ ବିଷ୍ଣୁଃ ସରସ୍ୱତୀଃ ସବିତାରଂ ଚ ବାଜିନମ୍ ॥୭॥ ୩୮

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାଦୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।

ସରସ୍ୱତୈ୍ୟ ବାରୋ ଯଜ୍ଞର୍ଯ୍ଯେ ଦଧାମି ।

ବୃହସ୍ପତେଷ୍ଟା ସାମ୍ରାଜ୍ୟେନାଭିଷିଞ୍ଚାମୀନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ତ୍ୱା ସାମ୍ରାଜ୍ୟେନାଭିଷିଞ୍ଚାମି ॥୮॥ (୫) ୩୯

ଅଗ୍ନିରେକାକ୍ଷରେଣ ପ୍ରାଣମୁଦଜୟତ୍ ତମୁଜ୍ଞେଷମଗ୍ନିନୌ ଦ୍ୟୁକ୍ଷରେଣ ଦ୍ୱିପଦୋ

ମନୁଷ୍ୟାନୁଦଜୟତାଂ ତାନୁଜ୍ଞେଷମ୍ ।

ବିଷ୍ଣୁସ୍ତ୍ୟକ୍ଷରେଣ ତ୍ରୀନିମାଁଲ୍ଲୋକାନୁଦଜୟତ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷଃ ସୋମଶ୍ଚତୁରକ୍ଷରେଣ ଚତୁଷ୍ପଦଃ

ପଶୁନୁଦଜୟତ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷମ୍ ॥୧॥ ୪୦

ପୁଷା ପଞ୍ଚାକ୍ଷରେଣ ପଞ୍ଚି ଋତୁନୁଦଜୟତ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷଃ ସବିତା ଷଳକ୍ଷରେଣ

ଷଳୁତୁନୁଦଜୟତ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷମ୍ ॥

ମରୁତଃ ସପ୍ତାକ୍ଷରେଣ ସପ୍ତ ଗ୍ରାମ୍ୟାନ୍ ପଶୁନୁଦଜୟତ୍ସ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷଂ ବୃହସ୍ପତିରକ୍ଷାକ୍ଷରେଣ

ଗାୟତ୍ରୀମୁଦଜୟତ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷମ୍ ॥୨॥ ୪୧

ମିତ୍ରୋ ନବାକ୍ଷରେଣ ତ୍ରିବୃତଃ ସ୍ତୋମମୁଦଜୟତ୍ ତମୁଜ୍ଞେଷଂ ବରୁଣୋ ଦଶାକ୍ଷରେଣ

ବିରାଜମୁଦଜୟତ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷମ୍ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ଏକାଦଶାକ୍ଷରେଣ ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭମୁଦଜୟତ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷଂ ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଦ୍ୱାଦଶାକ୍ଷରେଣ

ଜଗତୀମୁଦଜୟତ୍ସ୍ତାନୁଜ୍ଞେଷମ୍ ॥୩॥ ୪୨

ବସବସ୍ତୁୟୋଦଶାକ୍ଷରେଣ ତ୍ରୟୋଦଶଃ ସ୍ତୋମମୁଦଜୟଃସ୍ତୁମୁଜ୍ଞେଷଃ ରୁଦ୍ରାଶ୍ଚତୁର୍ଦଶାକ୍ଷରେଣ  
ଚତୁର୍ଦଶଃ ସ୍ତୋମମୁଦଜୟଃସ୍ତୁମୁଜ୍ଞେଷମ୍ ।  
ଆଦିତ୍ୟାଃ ପଞ୍ଚଦଶାକ୍ଷରେଣ ପଞ୍ଚଦଶଃ ସ୍ତୋମମୁଦଜୟଃସ୍ତୁମୁଜ୍ଞେଷମଦିତିଃ ଷୋଳଶାକ୍ଷରେଣ  
ଷୋଳଶଃ ସ୍ତୋମମୁଦଜୟଃସ୍ତୁମୁଜ୍ଞେଷମ୍ ।  
ପ୍ରଜାପତିଃ ସପ୍ତଦଶାକ୍ଷରେଣ ସପ୍ତଦଶଃ ସ୍ତୋମମୁଦଜୟଃସ୍ତୁମୁଜ୍ଞେଷମ୍ ॥୪॥ (୭) ୪୩ (୫୦୧)

ଦେବ ସବିତଷତ୍ ॥୨॥ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବ୍ରଜଃ ସପ୍ତ ॥୩॥ ଦେବସ୍ୟ ବୟଂ ତ୍ରୟୋଦଶ ॥୧୩॥  
ଆପୟେ ପଞ୍ଚ ॥୫॥ ବାଜସ୍ୟେମମଷ୍ଟ ॥୮॥ ଅଗ୍ନିରେକାକ୍ଷରେଣ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥  
ଷଳନୁବାକେଷୁ ତ୍ରୟଶ୍ଚତ୍ୱାରିଂଶତ୍ ॥୪୩॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୦ ॥

॥ ଇତି ପ୍ରଥମୋ ଦଶକଃ ॥ ୧ ॥



ବିକାଶର ଉପାୟ

Not For Commercial Use

॥ ଅଥ ଦ୍ଵିତୀୟୋ ଦଶକଃ ॥

॥ ଅଥ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ (ଅଧୈକାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ) ॥



ଏଷ ତେ ନିରୂତେ ଭାଗସ୍ତଂ ଜୁଷସ୍ତୁ ସ୍ଵାହାଂଗ୍ନିନେତ୍ରେତ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ପୁରଃସଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ୟମନେତ୍ରେତ୍ୟୋ ଦେବେତ୍ୟୋ ଦକ୍ଷିଣସଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ବିଶ୍ଵଦେବନେତ୍ରେତ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ପଶ୍ଚାତ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ମିତ୍ରାବରୁଣନେତ୍ରେତ୍ୟୋ ବା ମରୁନ୍ନେତ୍ରେତ୍ୟୋ ବା ଦେବେଭ୍ୟ ଉତ୍ତରସଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ସୋମନେତ୍ରେତ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟ ଉପରିସଦ୍-ଭ୍ୟୋ ଦୁବସ୍ତୁଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ॥୧॥ ୧

ୟେ ଦେବା ଅଗ୍ନିନେତ୍ରାଃ ପୁରଃସଦସ୍ତେଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ୟେ ଦେବା ଯମନେତ୍ରା ଦକ୍ଷିଣସଦସ୍ତେଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ୟେ ଦେବା ବିଶ୍ଵଦେବନେତ୍ରାଃ ପଶ୍ଚାତ୍-ସଦସ୍ତେଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ୟେ ଦେବା ମିତ୍ରାବରୁଣନେତ୍ରା ବା ମରୁନ୍ନେତ୍ରା ବୋତ୍ତରସଦସ୍ତେଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ୟେ ଦେବାଃ ସୋମନେତ୍ରା ଉପରିସଦୋ ଦୁବସ୍ତୁଦ୍-ସଦସ୍ତେଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ॥୨॥ ୨

ଅଗ୍ନେ ସହସ୍ତୁ ପୃତନା ଅଭିମାତୀରପାସ୍ୟ ।  
ଦୁଷ୍ଟରସ୍ତୁରନ୍ନରାତୀର୍ବର୍ତ୍ତୋ ଧା ଯଜ୍ଞବାହସି ।  
ଦେବସ୍ୟ ତ୍ଵା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଂଶ୍ଵିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ॥୩॥ ୩

ଉପାଂଶୋର୍ବାୟେଣ ଜୁହୋମି ହତଂ ରକ୍ଷଃ ସ୍ଵାହା ।  
ରକ୍ଷସାଂ ତ୍ଵା ବଧାୟାବଧିଷ୍ଠୁ ରକ୍ଷୋଂମୁଷ୍ୟ ତ୍ଵା ବଧାୟାମୁମବଧିଷ୍ଠୁ ।  
ଜୁଷାଶୋଂଧ୍ଵାଜ୍ୟସ୍ୟ ବେତୁ ସ୍ଵାହା ॥୪॥ (୧) ୪

ଅପୋ ଦେବା ମଧୁମତୀରଗୃଭ୍ଵଣନ୍ତୁର୍ଜସ୍ଵତୀ ରାଜସ୍ଵକ୍ଷିତାନାଃ ।  
ୟାଭିର୍ମିତ୍ରାବରୁଣା ଅଭ୍ୟଷିଞ୍ଚନ୍ୟାଭିରିନ୍ଦ୍ରମନୟନ୍ତତ୍ୟରାତୀଃ ॥୧॥ ୫

ବୃଷ୍ଣ ଉର୍ମିରସି ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦେହି ସ୍ୱାହା ବୃଷ୍ଣ ଉର୍ମିରସି ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦେହି ।  
ବୃଷ୍ଣସେନୋଃସି ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦେହି ସ୍ୱାହା ବୃଷ୍ଣସେନୋଃସି ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦେହି  
॥୨॥ ୭ (୫୦୭)

ଅର୍ଥେତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହାର୍ଥେତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ଓଜସ୍ୱତୀ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହୌଜସ୍ୱତୀ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ଆପଃ ପରିବାହିଣୀ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହାପଃ ପରିବାହିଣୀ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା  
ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ଅପାଂ ପତିରସି ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦେହି ସ୍ୱାହାପାଂ ପତିରସି ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦେହି ।  
ଅପାଂ ଗର୍ଭୋଃସି ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦେହି ସ୍ୱାହାପାଂ ଗର୍ଭୋଃସି ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦେହି ।  
ସୂର୍ଯ୍ୟବର୍ଚ୍ଚସ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ସୂର୍ଯ୍ୟବର୍ଚ୍ଚସ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ସୂର୍ଯ୍ୟତ୍ୱତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ସୂର୍ଯ୍ୟତ୍ୱତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ବ୍ରଜକ୍ଷିତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ବ୍ରଜକ୍ଷିତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ବାଶା ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ବାଶା ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ମାଂଦା ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ମାଂଦା ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ଶକ୍ୱରୀ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ଶକ୍ୱରୀ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ଜନତ୍ୱତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ଜନତ୍ୱତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ବିଶ୍ୱତ୍ୱତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ବିଶ୍ୱତ୍ୱତ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ଶୈଷ୍ଠା ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ମେ ଦତ୍ତ ସ୍ୱାହା ଶୈଷ୍ଠା ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ।  
ଆପଃ ସ୍ୱାରାଜ୍ଞୀ ସ୍ତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଦା ରାଷ୍ଟ୍ରମମୁଷ୍ଣେ ଦତ୍ତ ॥୩॥ ୭

ସଂ ମଧୁମତୀର୍ମଧୁମତୀଭିଃ ପୃତ୍ୟଂତାଂ ମହି କ୍ଷତ୍ରଂ କ୍ଷତ୍ରିୟାୟ ବନ୍ଦାନାଃ ।  
ଅନାଧୃଷ୍ଟାଃ ସୀଦତ ସହୌଜସା ମହି କ୍ଷତ୍ରଂ କ୍ଷତ୍ରିୟାୟ ଦଧତୀଃ ॥୪॥ (୨) ୮

ସବିତା ତ୍ୱା ପ୍ରସବାନାଃ ସୁବତାମଗ୍ନିର୍ଗୃହପତୀନାଃ ସୋମୋ ବନସ୍ତତୀନାମ୍ ।  
ବୃହସ୍ପତିର୍ବାଚ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଜୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ରୁଦ୍ରଃ ପଶୁନାଂ ମିତ୍ରଃ ସତ୍ୟାୟ ବରୁଣୋ ଧର୍ମପତୀନାମ୍ ॥୧॥ ୯



ଇମଂ ଦେବା ଅସପତ୍ନଃ ସୁବଧୁଂ ମହତେ କ୍ଷତ୍ରାୟ ମହତେ ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ।  
ଇମମନୁମନୁଷ୍ୟ ପୁତ୍ରମନୁଷ୍ୟାଃ ପୁତ୍ରମସ୍ୟୈ ବିଶେ ॥୨॥ ୧୦

ଏଷ ବଃ କୁରବୋ ରାଜୈଷ ବଃ ପଞ୍ଚାଲ ରାଜା ।  
ସୋମୋଽସ୍ମାକଂ ବ୍ରାହ୍ମଣାନାଃ ରାଜା ॥୩॥ (୩) ୧୧

ସୋମସ୍ୟ ଦ୍ଵିଷିରସ୍ୟଗ୍ନୟେ ସ୍ଵାହା ସୋମାୟ ସ୍ଵାହା ସବିତ୍ରେ ସ୍ଵାହା ସରସ୍ଵତୈ ସ୍ଵାହା ।  
ପୁଷ୍ଟେ ସ୍ଵାହା ବୃହସ୍ପତୟେ ସ୍ଵାହା ॥୧॥ ୧୨

ଇଂଦ୍ରାୟ ସ୍ଵାହାଂଶାୟ ସ୍ଵାହା ଶ୍ଳୋକାୟ ସ୍ଵାହା ଘୋଷାୟ ସ୍ଵାହା ଭଗାୟ ସ୍ଵାହାୟମ୍-ଶେ ସ୍ଵାହା ।  
ସବିତୁର୍ବଃ ପ୍ରସବ ଉତ୍-ପୁନାମ୍ୟଚ୍ଛିଦ୍ରେଣ ପବିତ୍ରେଣ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିଃ ।  
ଅନିତୁଷ୍ଟମସି ବାତୋ ବନ୍ଧୁସ୍ତପୋଜାଃ ସୋମସ୍ୟ ଦାତ୍ରମସି ସ୍ଵାହା ରାଜସ୍ଵଃ ॥୨॥ ୧୩

ସଧମାଦୋ ଦ୍ୟୁମ୍ନିନୀରାପ ଏତା ଅନାଧୃଷ୍ଟା ଅପସ୍ୟୋ ବସାନାଃ ।  
ପସ୍ୟାସୁ ଚକ୍ରେ ବରୁଣଃ ସଧସ୍ତମପାଂ ଶିଶୁର୍ମାତୃତମାସ୍ମତଃ ॥୩॥ ୧୪

କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟାଲ୍ଲମସି କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ଜରାୟସି କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ନାଭିରସି କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ଯୋନିରସି ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବାତ୍ରଘ୍ନମସି ତ୍ଵୟାୟଂ ବୃତ୍ରଂ ବଧ୍ୟାନ୍ନିତ୍ରସ୍ୟାସି ବରୁଣସ୍ୟାସି ॥୪॥ ୧୫

ରୁଜାସି ଦ୍ରୁବାସି କ୍ଷୁପାସି ।  
ପାତୈନଂ ପ୍ରାଞ୍ଚଂ ପାତୈନଂ ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଚଂ ପାତୈନଂ ତିର୍ଯ୍ୟଞ୍ଚଂ ଦିଗ୍ଭ୍ୟଃ ପାତ ॥୫॥ ୧୬

ଆବିର୍ମୟା ଆବିତ୍ତୋ ଅଗ୍ନିର୍ଗୃହପତିରାବିତ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃକ୍ଷଗ୍ରବା ଆବିତ୍ତଃ  
ପୁଷା ବିଶ୍ଵବେଦା ଆବିତ୍ତୌ ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ଧୃତବ୍ରତୌ ।  
ଆବିତ୍ତେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ବିଶ୍ଵଗଂଭୁ ଆବିତ୍ତାଦିତିରୁରୁଗର୍ମା ॥୬॥ (୪) ୧୭ (୫୧୮)

ଅବେଷ୍ଟା ଦନ୍ଦଶୂକାଃ ପ୍ରାଚୀମାରୋହ ଗାୟତ୍ରୀ ଦ୍ଵାବତୁ ।  
ରଥକ୍ତରଂ ସାମ ତ୍ରିବୃତ୍ସ୍ତୋମୋ ବସକ୍ତରତୁର୍ବ୍ରହ୍ମ ଦ୍ରବିଣମ୍ ॥୧॥ ୧୮

ଦକ୍ଷିଣାମାରୋହ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ତ୍ଵାବତୁ ।

ବୃହସ୍ପାମ ପଞ୍ଚଦଶ ସ୍ତୋମୋ ଗ୍ରୀଷ୍ମରତୁଃ କ୍ଷତ୍ରଂ ଦ୍ରବିଣମ୍ ॥୨॥ ୧୯

ପ୍ରତୀଚୀମାରୋହ ଜଗତୀ ତ୍ଵାବତୁ ।

ବୈରୂପଂ ସାମ ସପ୍ତଦଶ ସ୍ତୋମୋ ବର୍ଷା ରତୁର୍ବିତ୍ ଦ୍ରବିଣମ୍ ॥୩॥ ୨୦

ଉଦୀଚୀମାରୋହାନୁଷ୍ଟୁପ୍ ତ୍ଵାବତୁ ।

ବୈରାଜଂ ସାମୈକବିଂଶ ସ୍ତୋମଃ ଶରଦୃତୁଃ ଫଲଂ ଦ୍ରବିଣମ୍ ॥୪॥ ୨୧

ଉର୍ଧ୍ଵାମାରୋହ ପଞ୍ଚିସ୍ତ୍ରାବତୁ ।

ଶାକ୍ଵରରୈବତେ ସାମନୀ ତ୍ରିଶବତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶୌ ସ୍ତୋମୌ ହେମନ୍ତଶିଶିରା ରତୁ ବର୍ତ୍ତୋ ଦ୍ରବିଣମ୍ ।

ପ୍ରତ୍ୟସ୍ତ୍ରଂ ନମୁତେଃ ଶିରଃ ॥୫॥ ୨୨

ସୋମସ୍ୟ ତ୍ଵିଷିରସି ତବେବ ମେ ତ୍ଵିଷିର୍ଭୂୟାତ୍ ।

ମୃତ୍ୟୋଃ ପାହ୍ୟୋଜୋଽସି ସହୋଽସ୍ୟମୃତମସି ॥୬॥ ୨୩

ହିରଣ୍ୟରୂପା ଉଷସୋ ବିରୋକ ଉଭା ଇନ୍ଦ୍ରା ଉଦିତଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ।

ଆରୋହତଂ ବରୁଣ ମିତ୍ର ଗର୍ତ୍ତଂ ତତଶ୍ଚକ୍ଷାଥାମଦିତିଂ ଦିତିଂ ତ ।

ମିତ୍ରୋଽସି ବରୁଣୋଽସି ॥୭॥ (୫) ୨୪

ସୋମସ୍ୟ ତ୍ଵା ଦ୍ୟୁମ୍ନେନାଭିଷିଞ୍ଚାମ୍ୟଗ୍ନେର୍ଭ୍ରାଜସା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବର୍ତସା ।

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେଂଦ୍ରିୟେଣ ମରୁତାମୋଜସା କ୍ଷତ୍ରାଣାଂ କ୍ଷତ୍ରପତିରେଧ୍ୟତି ଦିଦ୍ୟନ୍ପାହି ॥୧॥ ୨୫

ଇମଂ ଦେବା ଅସପତ୍ନଂ ସୁବଧ୍ଵଂ ମହତେ କ୍ଷତ୍ରାୟ ମହତେ ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ମହତେ ଜାନରାଜ୍ୟାୟ ।

ଇମମମୁମମୁଷ୍ୟ ପୁତ୍ରମମୁଷ୍ୟାଃ ପୁତ୍ରମସୈ୍ୟ ବିଶେ ॥୨॥ ୨୬

ଏଷ ବଃ କୁରବୋ ରାଜୈଷ ବଃ ପଞ୍ଚାଲ ରାଜା ।

ସୋମୋଽସ୍ତ୍ଵାକଂ ବ୍ରାହ୍ମଣାନାଂ ରାଜା ॥୩॥ ୨୭

ପ୍ର ପର୍ବତସ୍ୟ ବୃଷଭସ୍ୟ ପୃଷ୍ଠାନ୍ନାବଶ୍ଚରକ୍ତି ସ୍ଵସିତ ଇୟାନାଃ ।  
ତା ଆବବୃତ୍ତନ୍ନଧରାଗୁଦକ୍ତା ଅହିଂ ରୁଧ୍ୟମନୁ ରୀୟମାଣାଃ ।  
ବିଷ୍ଣୋର୍ବିକ୍ରମଣମସି ବିଷ୍ଣୋର୍ବିକ୍ରାନ୍ତମସି ବିଷ୍ଣୋଃ କ୍ରାନ୍ତମସି ॥୪॥ ୨୮

ପ୍ରଜାପତେ ନ ତ୍ଵଦେତାନ୍ୟନେୟା ବିଶ୍ଵା ରୁପାଣି ପରି ତା ବଭୁବ ।  
ୟକ୍ତାମାସ୍ତେ ଜୁହୁମସ୍ତନ୍ନୋ ଅସ୍ତୁ ବୟଃ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟୀଣାମ୍ ॥୫॥ ୨୯

ରୁଦ୍ର ଯଜ୍ଞେ କ୍ରବି ପରଂ ନାମ । ତସ୍ମୈ ହୁତମସ୍ୟମେଷୁମସି ସ୍ଵାହା ॥୬॥ (୨) ୩୦

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବଜ୍ରୋଽସି ମିତ୍ରାବରୁଣୟୋସ୍ତ୍ଵା ପ୍ରଶାସ୍ତୋଃ ପ୍ରଶିଷା ଯୁନକ୍ତି ।  
ଅବ୍ୟଥାୟୈ ତ୍ଵା ସ୍ଵଧାୟୈ ତ୍ଵାରିଷ୍ଟଃ ଫଲ୍-ଗୁନଃ ।  
ମରୁତାଂ ପ୍ରସବେନ ଜୟାପାମ ମନସା ସମିନ୍ଦ୍ରିୟେଣ ॥୧॥ ୩୧

ମା ତ ଇଂଦ୍ର ତେ ବୟଂ ତୁରାଷାଳୟୁକ୍ତାସୋ ଅବ୍ରହ୍ମତା ବିଦସାମ ।  
ତିଷ୍ଠା ରଥମଧି ଯଦ୍ଵଜ୍ରହସ୍ତା ରଶ୍ମୀନ୍ଦେବ ଯୁବସେ ସ୍ଵଶ୍ଵାନ୍ ॥୨॥ ୩୨ (୫୩୩)

ଅଗ୍ନୟେ ଗୃହପତୟେ ସ୍ଵାହା ସୋମାୟ ବନସ୍ତତୟେ ସ୍ଵାହା ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟାୟ ସ୍ଵାହା ମରୁତାମୋଜସେ ସ୍ଵାହା ।  
ପୃଥିବି ମାତର୍ମା ମା ହିଂସୀର୍ମୋ ଅହଂ ତ୍ଵାମ୍ ॥୩॥ ୩୩

ହଂସଃ ଶୁଚିଷଦ୍ଵସୁରକ୍ତରିକ୍ଷସଜ୍ଞୋତା ବେଦିଷଦତିଥିର୍ଦୁରୋଶସତ୍ ।  
ନୃଷଦ୍ଵରସଦୃତସଦ୍ଘୋମସଦକ୍ତା ଗୋଜା ଋତଜା ଅଦ୍ରିଜା ଋତଂ ବୃହତ୍ ॥୪॥ ୩୪

ଇୟଦସ୍ୟାୟୁରସ୍ୟାୟୁର୍ମେ ଦେହି ଯୁତ୍ଵଂସି ବର୍ତ୍ତୋଽସି ବର୍ତ୍ତୋ ମେ ଦେହି ।  
ଉର୍ଗସ୍ଵ୍ୟର୍ଜଂ ମୟି ଧେହୀନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବାଂ ବାହୁ ବୀର୍ଯ୍ୟକୃତା ଉପାବହରାମି ॥୫॥ (୨) ୩୫

ସ୍ୟୋନାସି ସୁଷଦାସି କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ଯୋନିରସି ।  
ସ୍ୟୋନାମାସୀଦ ସୁଷଦାମାସୀଦ କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ଯୋନିମାସୀଦ ॥୧॥ ୩୬

ନିଷସାଦ ଧୃତବ୍ରତୋ ବରୁଣଃ ପସ୍ତ୍ୟାସ୍ତ୍ୱା ।  
ସାମ୍ରାଜ୍ୟାୟ ସୁକ୍ରତୁଃ ॥୨॥ ୩୭

ଅଭିଭୂରସ୍ୟାୟନାମେତାସ୍ତେ ପଞ୍ଚ ଦିଶଃ କଳ୍ପତ୍ରାମ୍ ।  
ବ୍ରହ୍ମଂସ୍ତୁଂ ବ୍ରହ୍ମାସି ॥୩॥ ୩୮

ସବିତାସି ସତ୍ୟପ୍ରସବୋ ବରୁଣୋଽସି ସତ୍ୟୌଜାଃ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରୋଽସି ବିଶୌଜା ରୁଦ୍ରୋଽସି ସୁଶେବଃ ॥୪॥ ୩୯

ପ୍ରିୟଂକର ଶ୍ରେୟସ୍କର ଭୃୟସ୍କର ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବଜ୍ରୋଽସି ତେନ ମେ ରଧ୍ୟ ॥୫॥ ୪୦

ଅଗ୍ନିଃ ପୃଥୁର୍ଧର୍ମଶସ୍ତତିର୍ଜୁଷାଣୋ ଅଗ୍ନିଃ ପୃଥୁର୍ଧର୍ମଶସ୍ତତିଃ । ଆଜ୍ୟସ୍ୟ ହବିଷୋ ବେତୁ ସ୍ୱାହା ।  
ସ୍ୱାହାକୃତାଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିର୍ଯତଧ୍ୱଃ ସଜାତାନାଂ ମଧ୍ୟମେଷ୍ୟାୟ ॥୬॥ (୮) ୪୧

ସବିତ୍ରାପ୍ରସବିତ୍ରା ସରସ୍ୱତ୍ୟାବାଚା ॥  
ତୃଷ୍ଣା ରୂପୈଃ ପୁଷ୍ଟା ପଶୁଭିରିନ୍ଦ୍ରେଣାସ୍ତ୍ୱୈ ॥୧॥ ୪୨

ବୃହସ୍ପତିନା ବ୍ରହ୍ମଣା ବରୁଣେନୌଜସାଗ୍ନିନା ତେଜସା ସୋମେନ ରାଜ୍ଞା ।  
ବିଷ୍ଣୁନା ଦେବତୟା ଦଶମ୍ୟେମଂ ଯଜ୍ଞଂ ବିଷ୍ଣୁମାପ୍ନୁବାନି ॥୨॥ (୯) ୪୩

ଅଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ପତ୍ୟସ୍ତ୍ୱ ସରସ୍ୱତ୍ୟୈ ପତ୍ୟସ୍ତ୍ୱେନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁତ୍ରାମ୍-ଶେ ପତ୍ୟସ୍ତ୍ୱ ।  
ବାୟୋଃ ପୂତଃ ପବିତ୍ରେଣ ପ୍ରତ୍ୟତ୍ ସୋମୋ ଅତିସୁତଃ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯୁଜ୍ୟଃ ସଖା ॥୧॥ ୪୪

କୁବିଦଙ୍ଗ ଯବମନ୍ତୋ ଯବଂ ଚିଦ୍ୟଥା ଦାନ୍ତ୍ୟନ୍ନୁପୂର୍ବଂ ବିୟୁୟ ।  
ଇହେହୈଷାଂ କୃଶୁହି ଭୋଜନାନି ଯେ ବର୍ହିଷୋ ନମୈକ୍ତିଂ ନ ଜଗ୍ଣୁଃ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ସରସ୍ୱତ୍ୟୈ ତ୍ୱେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ସୁତ୍ରାମ୍-ଶେ ॥୨॥ ୪୫

ଯୁବଃ ସୁରାମମଶ୍ୱିନା ନମୁଚା ଆସୁରେ ସଚା ।

ବିପିପାନା ଶୁଭସ୍ୱତୀ ଇନ୍ଦ୍ରଂ କର୍ମସ୍ତ୍ରାବତମ୍ ॥୩॥ ୪୭ (୫୪୭)

ପୁତ୍ରମିବ ପିତରା ଅଶ୍ୱିନୋଭେନ୍ଦ୍ରାବଥୁଃ କାର୍ବୈର୍ଦଃସନାଭିଃ ।

ୟସୁରାମଂ ବ୍ୟପିବଃ ଶଚୀଭିଃ ସରସ୍ୱତୀ ତ୍ୱା ମଘବନ୍ନଭିଷ୍ଟକ୍ ॥୪॥ (୧୦) ୪୭ (୫୪୮)

ଏଷ ତେ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଅପୋ ଦେବାଶ୍ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ସବିତା ତ୍ୱା ତିସ୍ରଃ ॥୩॥

ସୋମସ୍ୟ ତ୍ୱିଷି ଷତ୍ ॥୨॥ ଅଷେଷ୍ଟା ସପ୍ତ ॥୨॥ ସୋମସ୍ୟ ତ୍ୱା ଷତ୍ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବଜ୍ରଃ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ସ୍ୟୋନାସି ଷତ୍ ॥୨॥ ସବିତ୍ରା ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଅଶ୍ୱିତ୍ୟାଂ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥

ଦଶାନୁବାକେଷୁ ସପ୍ତଚତ୍ୱାରିଶତ୍ ॥୪୭॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଏକାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୧ ॥



ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ଦ୍ଵାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ଯୁଞ୍ଜାନଃ ପ୍ରଥମଂ ମନସ୍ତତ୍ତାୟ ସବିତା ଧିୟଃ ।

ଅଗ୍ନେର୍ଜ୍ୟୋତିର୍ନିରାୟା ପୃଥିବ୍ୟା ଅଧ୍ୟାଭରତ୍ ॥୧॥ ୧

ଯୁକ୍ତେନ ମନସା ବୟଂ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁଃ ସବେ । ସ୍ଵର୍ଗେୟାୟ ଶକ୍ତ୍ୟା ॥୨॥ ୨

ଯୁକ୍ତାୟ ସବିତା ଦେବାନ୍ତସ୍ଵର୍ଯ୍ୟତୋ ଧିୟା ଦିବମ୍ ।

ବୃହଜ୍ଞୋତିଃ କରିଷ୍ୟତଃ ସବିତା ପ୍ରସୁବାତି ତାନ୍ ॥୩॥ ୩

ଯୁଞ୍ଜିତେ ମନ ଭତ ଯୁଞ୍ଜିତେ ଧିୟୋ ବିପ୍ରା ବିପ୍ରସ୍ୟ ବୃହତୋ ବିପଶ୍ଚିତଃ ।

ବି ହୋତ୍ରା ଦଧେ ବୟୁନା ବିଦେକ ଇନ୍ନହୀ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁଃ ପରିଷ୍ଠୁତିଃ ॥୪॥ ୪

ଯୁଜେ ବାଂ ବ୍ରହ୍ମ ପୂର୍ବ୍ୟଂ ନମୋଭିର୍ବି ଶ୍ଳୋକ ଏତୁ ପଥ୍ୟେବ ସୁରେଃ ।

ଶୃଣୁନ୍ତୁ ବିଶ୍ଵେ ଅମୃତସ୍ୟ ପୁତ୍ରା ଆ ଯୋ ଧାମାନି ଦିବ୍ୟାନି ତସ୍ମୁଃ ॥୫॥ ୫

ୟସ୍ୟ ପ୍ରୟାଣମନୁନ୍ୟ ଇଦ୍ୟୟୁର୍ଦେବା ଦେବସ୍ୟ ମହିମାନମୋଜସା ।

ୟଃ ପାର୍ଥିବାନି ବିମମେ ସ ଏତଶୋ ରଜାଂସି ଦେବଃ ସବିତା ମହିତୁନା ॥୬॥ ୬

ଦେବ ସବିତଃ ପ୍ରସୁବ ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରସୁବ ଯଜ୍ଞପତିଂ ଭଗାୟ ।

ଦିବ୍ୟୋ ଗନ୍ଧର୍ବଃ କେତପୁଃ କେତଂ ନଃ ପୁନାତୁ ବାଚସ୍ପତିର୍ବାଚଂ ନଃ ସ୍ଵଦତୁ ॥୭॥ ୭

ଇମଂ ନୋ ଦେବ ସବିତର୍ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରଣୟ ଦେବାବ୍ୟଂ ସଖିବିଦଂ ସତ୍ରାଜିତଂ ଧନଜିତଂ ସ୍ଵର୍ଜିତମ୍ ।

ରତା ସ୍ତୋମଂ ସମର୍ଥୟ ଗାୟତ୍ରେଣ ରଥନ୍ତରଂ ବୃହଦ୍ଘାୟତ୍ରବର୍ତନି ସ୍ଵାହା ॥୮॥ ୮

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁତ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ଆଦଦେ ଗାୟତ୍ରେଣ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ୱତ୍ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତାଦଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟମଙ୍ଗିରସ୍ୱଦାଭର ।  
ତ୍ରେଷୁଭେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ୱତ୍ ॥୯॥ ୯ (୫୫୭)

ଅଭିରସି ନାର୍ଯସି ତ୍ୱୟା ବୟମଗ୍ନିଃ ଶକେମ ଖନିତୁମ୍ ।  
ସଧସ୍ତୁ ଆ ଜାଗତେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ୱତ୍ ॥୧୦॥ ୧୦

ହସ୍ତ ଆଧାୟ ସବିତା ବିଭ୍ରଦଭିଃ ହିରଣ୍ୟୟାମ୍ ।  
ଅଗ୍ନେର୍ଜ୍ୟୋତିର୍ନିରାୟା ପୃଥିବ୍ୟା ଅଧ୍ୟାଭରଦାନୁଷ୍ଟୁଭେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ୱତ୍ ॥୧୧॥ (୧) ୧୧

ପ୍ରତୁର୍ତଂ ବାଜିନାଦ୍ରବ ବରିଷ୍ଠାମନୁ ସଂବତମ୍ ।  
ଦିବି ତେ ଜନ୍ତୁ ପରମମନ୍ତ୍ରିଷେ ତବ ନାଭିଃ ପୃଥିବ୍ୟାମଧି ଯୋନିରିତ୍ ॥୧॥ ୧୨

ୟୁଞ୍ଜାଥାଃ ରାସଭଂ ଯୁବମସ୍ମିନ୍ ଯାମେ ବୃଷଶ୍ଚସୁ ।  
ଅଗ୍ନିଂ ଭରନ୍ତମସ୍ମୟୁମ୍ ॥୨॥ ୧୩

ୟୋଗେୟୋଗେ ତବସ୍ତରଂ ବାଜେବାଜେ ହବାମହେ ।  
ସଖାୟ ଇନ୍ଦ୍ରମୂତୟେ ॥୩॥ ୧୪

ପ୍ରତୁର୍ବଂ ନେହ୍ୟବକ୍ରାମନୁଶସ୍ତ୍ରୀ ରୁଦ୍ରସ୍ୟ ଗାଶପତ୍ୟଂ ମୟୋଭୁରେହି ।  
ଭର୍ବନ୍ତ୍ରିଷଂ ବୀହି ସ୍ୱସ୍ତିଗବ୍ୟତିରଭୟାନି କୃଶ୍ଣନ୍ ପୁଷ୍ଟା ସୟୁଜା ସହ ॥୪॥ ୧୫

ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତାଦଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟମଙ୍ଗିରସ୍ୱଦାଭର ।  
ଅଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟମଙ୍ଗିରସ୍ୱଦଛେମୋଃଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟମଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍-ଭରିଷ୍ୟାମଃ ॥୫॥ ୧୬

ଅନ୍ୱଗ୍ନିରୁଷସାମଗ୍ରମଖ୍ୟଦନ୍ୱହାନି ପ୍ରଥମୋ ଜାତବେଦାଃ ।  
ଅନୁ ସୂର୍ଯସ୍ୟ ପୁରୁତ୍ରା ଚ ରଶ୍ମାନନୁ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଆତତନ୍ତୁ ॥୬॥ ୧୭



ଆଗତ୍ୟ ବାଜ୍ୟଧ୍ୱାନଃ ସର୍ବା ମୃଧୋ ବିଧୁନ୍ନୁତେ ।  
ଅଗ୍ନିଃ ସଧସ୍ତେ ମହତି ଚକ୍ଷୁଷା ନିଚିକୀଷତେ ॥୭॥ ୧୮

ଆକ୍ରମ୍ୟ ବାଜିନ୍ଦୃପିବୀମଗ୍ନିମିଚ୍ଛ ରୁଚା ତ୍ୱମ୍ ।  
ଭୁମେର୍ବୃତ୍ତାୟ ନୋ ବ୍ରୁହି ଯତଃ ଖନେମ ତଂ ବୟମ୍ ॥୮॥ ୧୯

ଦୈର୍ଘ୍ୟେ ପୃଷ୍ଠଂ ପୃଥିବୀ ସଧସ୍ତମାତ୍ତାନ୍ତରିକ୍ଷଃ ସମୁଦ୍ରୋ ଯୋନିଃ ।  
ବିଖ୍ୟାୟ ଚକ୍ଷୁଷା ତ୍ୱମଭି ତିଷ୍ଠ ପୃତନ୍ୟତଃ ॥୯॥ ୨୦

ଉକ୍ରାମ ମହତେ ସୌଭଗାୟାସ୍ତାଦାସ୍ତାନାଦ୍ ଦ୍ରବିଣୋଦା ବାଜିନ୍ ।  
ବୟଃ ସ୍ୟାମ ସୁମତୌ ପୃଥିବ୍ୟା ଅଗ୍ନିଂ ଖନନ୍ତ ଉପସ୍ତେ ଅସ୍ୟାଃ ॥୧୦॥ ୨୧

ଉଦକ୍ରମାଦ୍ ଦ୍ରବିଣୋଦା ବାଜ୍ୟର୍ବାକଃ ସୁଲୋକଃ ସୁକୃତଂ ପୃଥିବ୍ୟାମ୍ ।  
ତତଃ ଖନେମ ସୁପ୍ରତୀକମଗ୍ନିଃ ସ୍ତୋ ରୁହାଣା ଅଧି ନାକମୁଞ୍ଚମ୍ ॥୧୧॥ ୨୨

ଆ ତ୍ୱା ଜିଘର୍ସି ମନସା ଘୃତେନ ପ୍ରତିକ୍ଷିୟନ୍ତଃ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ୱା ।  
ପୃଥୁଂ ତିରଣ୍ଣା ବୟସା ବୃହନ୍ତଂ ବ୍ୟତିଷ୍ଠମନ୍ତୈ ରଭସଂ ଦୃଶାନମ୍ ॥୧୨॥ ୨୩

ଆ ବିଶ୍ୱତଃ ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଚଂ ଜିଘର୍ମ୍ୟରକ୍ଷସା ମନସା ତଦ୍ଭୁକ୍ଷେତ ।  
ମର୍ଯ୍ୟଗ୍ରୀଃ ସ୍ୱହୟଦୃର୍ଣ୍ଣୋ ଅଗ୍ନିର୍ନାଭିମୃଶେ ତନ୍ନା ଜର୍ଭୁରାଣଃ ॥୧୩॥ ୨୪

ପରି ବାଜପତିଃ କବିରଗ୍ନିର୍ହବ୍ୟାନ୍ୟକ୍ରମାତ୍ । ଦଧଦ୍ରତ୍ନାନି ଦାଶୁଷେ ॥୧୪॥ ୨୫ (୫୭୭)

ପରି ତ୍ୱାଗ୍ନେ ପୁରଂ ବୟଂ ବିପ୍ରଃ ସହସ୍ୟ ଧୀମହି ।  
ଧୃଷଦୃର୍ଣ୍ଣଂ ଦିବେଦିବେ ଭେତ୍ତାରଂ ଭଞ୍ଜୁରାବତାମ୍ ॥୧୫॥ ୨୬

ତ୍ୱମଗ୍ନେ ଦୁ୍ୟଭିସ୍ତ୍ୱମାଶୁଶୁକ୍ଷଣିସ୍ତ୍ୱମଦ୍-ଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱମଶ୍ୱନସ୍ତ୍ୱରି ।  
ତ୍ୱଂ ବନେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱମୋଷଧୀଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱଂ ନୃଶାଂ ନୃପତେ ଜାୟସେ ଶୁଚିଃ ॥୧୬॥ (୨) ୨୭

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତାଦଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟମଙ୍ଗିରସ୍ୱତ୍ ଖନାମି ।  
ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମତ୍ତଂ ତ୍ୱାଗ୍ନେ ସୁପ୍ରତୀକମଜସ୍ତେଶ ଭାନୁନା ଦୀଦ୍ୟତମ୍ ।  
ଶିବଂ ପ୍ରଜାଭ୍ୟୋଃହିଃସତ୍ତଂ ପୃଥିବ୍ୟା ସଧସ୍ତାଦଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟମଙ୍ଗିରସ୍ୱତ୍-ଖନାମଃ ॥୧॥ ୨୮

ଅପାଂ ପୃଷ୍ଠମସି ଘ୍ନୋନିରଗ୍ନେଃ ସମୁଦ୍ରମଭିତଃ ପିନୁମାନମ୍ ।  
ବର୍ଧମାନୋ ମହାଁ ଆ ଚ ପୁଷ୍ଟରେ ଦିବୋ ମାତ୍ରୟା ବରିମ୍ଶା ପ୍ରଥସ୍ତୁ ॥୨॥ ୨୯

ଶର୍ମ ଚ ସ୍ତୋ ବର୍ମ ଚ ସ୍ତୋଃଈଦ୍ରେ ବହୁଲେ ଭଭେ ।  
ବ୍ୟଚସ୍ୱତୀ ସଂବସାଥାଂ ଭୃତମଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟମ୍ ॥୩॥ ୩୦

ସଂବସାଥାଂ ସ୍ୱର୍ବିଦା ସମୀଚୀ ଭରସା ତ୍ୱନା ।  
ଅଗ୍ନିମନ୍ତର୍ଭରିଷ୍ୟତ୍ତୀ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମତ୍ତମଜସ୍ତମିତ୍ ।  
ପୁରୀଷ୍ୟୋଃସି ବିଶ୍ୱଭରା ଅଥର୍ବା ତ୍ୱା ପ୍ରଥମୋ ନିରମନ୍ତଦଗ୍ନେ ॥୪॥ ୩୧

ତ୍ୱାମଗ୍ନେ ପୁଷ୍ଟରାଦଧ୍ୟଥର୍ବା ନିରମନ୍ତତ । ମୂର୍ଧ୍ନା ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ବାଘତଃ ॥୫॥ ୩୨

ତମ୍ନୁ ତ୍ୱା ଦଧ୍ୟତ୍ ରଷିଃ ପୁତ୍ର ଈଧେ ଅଥର୍ବଣଃ । ବୃତ୍ରହଣଂ ପୁରଂଦରମ୍ ॥୬॥ ୩୩

ତମ୍ନୁ ତ୍ୱା ପାଥେୟା ବୃଷା ସମୀଧେ ଦସ୍ତ୍ୟହନ୍ତମମ୍ । ଧନଞ୍ଜୟଃ ରଶେରଶେ ॥୭॥ ୩୪

ସ୍ରୀଦ ହୋତଃ ସ୍ତୁ ଭ ଲୋକେ ଚିକିତ୍ୱାହ୍ୱସାଦୟା ଯଜ୍ଞଃ ସୁକୃତସ୍ୟ ଘ୍ନୋନୌ ।  
ଦେବାବୀର୍ଦ୍ଧେବାନ୍-ହବିଷା ଯଜାସ୍ୟଗ୍ନେ ବୃହଦ୍ୟଜମାନେ ବୟୋ ଧାଃ ॥୮॥ ୩୫

ନି ହୋତା ହୋତୃଷଦନେ ବିଦାନସ୍ତେଷୋ ଦୀଦିର୍ବାଁ ଅସଦସ୍ତୁଦକ୍ଷଃ ।  
ଅଦକ୍ଷବ୍ରତପ୍ରମତିର୍ବସିଷ୍ଠଃ ସହସ୍ରଂ ଭରଃ ଶୁଚିଜିହ୍ୱୋ ଅଗ୍ନିଃ ॥୯॥ ୩୬

ସଂ ସ୍ରୀଦସ୍ତୁ ମହାଁଣା ଅସି ଶୋଚସ୍ତୁ ଦେବବୀତମଃ ।  
ବି ଧୁମମଗ୍ନେ ଅରୁଷଂ ମିୟେଧ୍ୟ ସୃଜ ପ୍ରଶସ୍ତୁ ଦର୍ଶତମ୍ ॥୧୦॥ (୩) ୩୭

ଅପୋ ଦେବୀରୁପସ୍ତୃଜ ମଧୁମତୀରୟସ୍ନାୟ ପ୍ରଜାତ୍ୟଃ ।

ତାସାମାସ୍ତାନାଦୁଦ୍ଧିହତାମୋଷଧୟଃ ସୁପିତ୍ସଲାଃ ॥୧॥ ୩୮

ସଂ ତେ ବାୟୁର୍ମାତରିଶ୍ମା ଦଧାତୁତ୍ତାନାୟା ହୃଦୟଂ ଯଦ୍ବିକସ୍ତମ୍ ।

ୟୋ ଦେବାନାଂ ଚରସି ପ୍ରାଣଧେନ କସ୍ତୈ ଦେବ ବଷଳସ୍ତୁ ତୁଭ୍ୟମ୍ ॥୨॥ ୩୯

ସୁଜାତୋ ଜ୍ୟୋତିଷା ସହ ଶର୍ମ ବରୁଧମାସଦସ୍ତଃ ।

ବାସୋ ଅଗ୍ନେ ବିଶ୍ଵରୂପଂ ସଂବ୍ୟୟସ୍ତୁ ବିଭାବସୋ ॥୩॥ ୪୦

ଉଦୁ ତିଷ୍ଠ ସ୍ଵଧୁରାବା ନୋ ଦେବ୍ୟା ଧିୟା ।

ଦୃଶେ ଚ ଭାସା ବୃହତା ଶୁଶୁକ୍ଵନିରାଗ୍ନେ ଯାହି ସୁଶସ୍ତିଭିଃ ॥୪॥ ୪୧ (୫୮୯)

ଉର୍ଧ୍ଵ ଉ ସୁ ଶ ଉତୟେ ତିଷ୍ଠା ଦେବୋ ନ ସବିତା ।

ଉର୍ଧ୍ଵୋ ବାଜସ୍ୟ ସନିତା ଯଦଞ୍ଜିଭିର୍ବାଘଦ୍-ଭିର୍ବିହ୍ଵୟାମହେ ॥୫॥ ୪୨

ସ ଜାତୋ ଗର୍ଭୋ ଅସି ରୋଦସ୍ୟୋରଗ୍ନେ ଚାରୁର୍ବିତୃତ ଓଷଧୀଷୁ ।

ଚିତ୍ରଃ ଶିଶୁଃ ପରି ତମାଂ ସ୍ୟକ୍ଵନ୍-ପ୍ର ମାତୃଭ୍ୟୋ ଅଧି କନିକ୍ରଦଘ୍ନାଃ ॥୬॥ ୪୩

ସ୍ଥିରୋ ଭବ ବୀଡ଼ଞ୍ଜ ଆଶୁର୍ଭବ ବାଜ୍ୟର୍ବନ୍ ।

ପୃଥୁର୍ଭବ ସୁଷଦସ୍ତମଗ୍ନେଃ ପୁରୀଷବାହଣଃ ॥୭॥ ୪୪

ଶିବୋ ଭବ ପ୍ରଜାଭ୍ୟୋ ମାନୁଷୀଭ୍ୟସ୍ତମଙ୍ଗିରଃ ।

ମା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅଭି ଶୋଚୀର୍ମାତ୍ରରିକ୍ଷଂ ମା ବନସ୍ତତୀନ୍ ॥୮॥ ୪୫

ପ୍ରେତୁ ବାଜୀ କନିକ୍ରଦନ୍ନାନଦଦ୍ରାସଭସ୍ତୁ ।

ଭରନ୍ନଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟଂ ମା ପାଦ୍ୟାୟୁଷଃ ପୁରା ॥୯॥ ୪୬

ବୃଷାଗ୍ନିଂ ବୃଷଣଂ ଭରନ୍ନପାଂ ଗର୍ଭଂ ସମୁଦ୍ରିୟମ୍ । ଅଗ୍ନୁ ଆୟାହି ବୀତୟେ ।

ଋତଂ ସତ୍ୟମୃତଂ ସତ୍ୟମଗ୍ନିଂ ପୁରୀଷ୍ୟମଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍-ଭରାମଃ ॥୧୦॥ ୪୭

ଓଷଧୟଃ ପ୍ରତିମୋଦଧୁମଗ୍ନିମେତଃ ଶିବମାୟୁକ୍ରମଭ୍ୟତ୍ ସୁଷ୍ଣାଃ ।  
ବ୍ୟସ୍ୟନ୍ ବିଶ୍ୱା ଅନିରା ଅମୀବା ନିଷୀଦନ୍ନୋ ଅପ ଦୁର୍ମତିଂ ଜହି ॥୧୧॥ ୪୮

ଓଷଧୟଃ ପ୍ରତିଗୃହ୍ଣାତ ପୁଷ୍ଟବତୀଃ ସୁପିୟଲାଃ ।  
ଅୟଂ ବୋ ଗର୍ଭ ଋତ୍ୱିୟଃ ପ୍ରତ୍ନଃ ସଧସ୍ତମାସଦତ୍ ॥୧୨॥ ୪୯

ବି ପାଜସା ପୃଥୁନା ଶୋଶୁଚାନୋ ବାଧସ୍ତୁ ଦ୍ୱିଷୋ ରକ୍ଷସୋ ଅମୀବାଃ ।  
ସୁଗର୍ମଣୋ ବୃହତଃ ଶର୍ମଣି ସ୍ୟାମଗ୍ନୋରହଃ ସୁହବସ୍ୟ ପ୍ରଣୀତୌ ॥୧୩॥ (୪) ୫୦

ଆପୋ ହି ଷ୍ଟା ମୟୋଭୁବସ୍ତା ନ ଉର୍ଜେ ଦଧାତନ । ମହେ ରଣାୟ ଚକ୍ଷସେ ॥୧॥ ୫୧

ୟୋ ବଃ ଶିବତମୋ ରସସ୍ତସ୍ୟ ଭାଜୟତେହ ନଃ । ଉଶତୀରିବ ମାତରଃ ॥୨॥ ୫୨

ତସ୍ମା ଅରଂ ଗମାମ ବୋ ଯସ୍ୟ କ୍ଷୟାୟ ଜିନ୍ଦୁଥ । ଆପୋ ଜନୟଥା ଚ ନଃ ॥୩॥ ୫୩

ମିତ୍ରଃ ସଂସୃଜ୍ୟ ପୃଥିବୀଂ ଭୂମିଂ ଚ ଜ୍ୟୋତିଷା ସହ ।  
ସୁଜାତଂ ଜାତବେଦସମୟସ୍ତାୟ ତ୍ୱା ସଂସୃଜାମି ପ୍ରଜାତ୍ୟଃ ॥୪॥ ୫୪

ରୁଦ୍ରଃ ସଂସୃଜ୍ୟ ପୃଥିବୀଂ ବୃହଜ୍ଞ୍ୟୋତିଃ ସମୀଧିରେ ।  
ତେଷାଂ ଭାନୁରଜସ୍ତ୍ର ଇଚ୍ଛୁକ୍ତୋ ଦେବେଷୁ ରୋଚତେ ॥୫॥ ୫୫

ସଂସୃଷ୍ଟାଂ ବସୁଭୀ ରୁଦ୍ରେଧୀରୈଃ କର୍ମଣ୍ୟାଂ ମୃଦମ୍ ।  
ହସ୍ତାଭ୍ୟାଂ ମୃଦ୍ମୀଂ କୃତ୍ୱା ସିନୀବାଲୀ କୃଣୋତୁ ତାମ୍ ॥୬॥ ୫୬

ସିନୀବାଲୀ ସୁକପର୍ଦା ସୁକୁରୀରା ସ୍ତ୍ରୈପଶା ।  
ସା ତୁଭ୍ୟମଦିତେ ମହ୍ୟୋଷାଂ ଦଧାତୁ ହସ୍ତୟୋଃ ॥୭॥ ୫୭

ଉଷାଂ କୃଣୋତୁ ଶକ୍ତ୍ୟା ବାହୁଭ୍ୟାମଦିତିର୍ପୟା ।  
ମାତା ପୁତ୍ରଂ ଯଥୋପସ୍ତେ ସାଗ୍ନିଂ ବିଭର୍ତୁ ଗର୍ଭ ଆ ॥୮॥ ୫୮ (୨୦୭)

ମଖସ୍ୟ ଶିରୋଽସି ବସବସ୍ତା କୃଶ୍ଣନ୍ତୁ ଗାୟତ୍ରେଣ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ ଧୁବାସି ପୃଥିବ୍ୟସି ।  
 ଧାରୟା ମୟି ପ୍ରଜାଃ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଗୌପତ୍ୟଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟଃ ସଜାତାନ୍ୟଜମାନାୟ ।  
 ରୁଦ୍ରାସ୍ତା କୃଶ୍ଣନ୍ତୁ ତ୍ରେଷୁଭେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ ଧୁବାସ୍ୟନ୍ତରିଷମସି ।  
 ଧାରୟା ମୟି ପ୍ରଜାଃ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଗୌପତ୍ୟଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟଃ ସଜାତାନ୍ୟଜମାନାୟ ।  
 ଆଦିତ୍ୟାସ୍ତା କୃଶ୍ଣନ୍ତୁ ଜାଗତେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ ଧୁବାସି ଦୈର୍ଯ୍ୟିରସି ।  
 ଧାରୟା ମୟି ପ୍ରଜାଃ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଗୌପତ୍ୟଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟଃ ସଜାତାନ୍ୟଜମାନାୟ ।  
 ବିଶ୍ଵେ ତ୍ଵା ଦେବା ବୈଶ୍ଵାନରାଃ କୃଶ୍ଣନ୍ତୁନୁଷ୍ଠୁଭେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ ଧୁବାସି ଦିଶୋଽସି ।  
 ଧାରୟା ମୟି ପ୍ରଜାଃ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଗୌପତ୍ୟଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟଃ ସଜାତାନ୍ୟଜମାନାୟ ।  
 ଅଦିତ୍ୟେ ରାସ୍ନାସ୍ୟଦିତିଷ୍ଠେ ବିଲଂ ଗୃଭ୍ଣାତୁ ॥୯॥ ୫୯

କୃତ୍ଵାୟ ସା ମହୀମୁଖାଂ ମୃନ୍ତୁୟାଂ ଯୋନିମଗ୍ନୟେ ।  
 ପୁତ୍ରେଭ୍ୟଃ ପ୍ରାୟଜ୍ଞଦଦିତିଃ ଶ୍ରପୟାନିତି ॥୧୦॥ ୬୦

ବସବସ୍ତା ଧୂପୟନ୍ତୁ ଗାୟତ୍ରେଣ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ଧୁଦ୍ରାସ୍ତା ଧୂପୟନ୍ତୁ ତ୍ରେଷୁଭେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ ।  
 ଆଦିତ୍ୟାସ୍ତା ଧୂପୟନ୍ତୁ ଜାଗତେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ଦିଶ୍ଵେ ତ୍ଵା ଦେବା ବୈଶ୍ଵାନରା  
 ଧୂପୟନ୍ତୁନୁଷ୍ଠୁଭେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ ।  
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତା ଧୂପୟତୁ ବରୁଣସ୍ତା ଧୂପୟତୁ ବିଷ୍ଣୁସ୍ତା ଧୂପୟତୁ ॥୧୧॥ (୫) ୬୧

ଅଦିତିଷ୍ଠା ଦେବୀ ବିଶ୍ଵଦେବ୍ୟାବତୀ ।  
 ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତେ ଅଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ ଖନତ୍ଵବଚ୍ ॥୧॥ ୬୨

ଦେବାନାଂ ତ୍ଵା ପତ୍ନୀର୍ଦେବୀର୍ବିଶ୍ଵଦେବ୍ୟାବତୀଃ । ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତେ ଅଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ଧଧତୁଖେ ।  
 ପିଷଣାସ୍ତା ଦେବୀର୍ବିଶ୍ଵଦେବ୍ୟାବତୀଃ । ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତେ ଅଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ଧତୀକ୍ଷତାମୁଖେ ।  
 ବରୁତୀଷ୍ଠା ଦେବୀର୍ବିଶ୍ଵଦେବ୍ୟାବତୀଃ । ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତେ ଅଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ଧପୟନ୍ତୁଖେ ।  
 ଗ୍ଵାସ୍ତା ଦେବୀର୍ବିଶ୍ଵଦେବ୍ୟାବତୀଃ । ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତେ ଅଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ଧପୂତନ୍ତୁଖେ ।  
 ଜନୟସ୍ତାଜ୍ଞିନ୍ନପତ୍ରା ଦେବୀର୍ବିଶ୍ଵଦେବ୍ୟାବତୀଃ । ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଧସ୍ତେ ଅଙ୍ଗିରସ୍ତଦ୍ଧପୂତନ୍ତୁଖେ ॥୨॥ ୬୩

ମିତ୍ରସ୍ୟ ଚର୍ଷଣୀଧୃତୋଽବୋ ଦେବସ୍ୟ ସାନସି । ଦ୍ୟୁମ୍ନଂ ଚିତ୍ରଶ୍ରବସ୍ତମନ୍ ॥୩॥ ୨୪

ଦେବସ୍ତ୍ୱା ସବିତୋଦ୍ୱପତୁ ସୁପାଣିଃ ସ୍ୱଜ୍ଞୁରିଃ ସୁବାହୁରୁତ ଶକ୍ତ୍ୟା ।

ଅବ୍ୟଥମାନା ପୃଥିବ୍ୟାମାଶା ଦିଶ ଆପୃଣ ॥୪॥ ୨୫

ଉଦ୍ଭାୟ ବୃହତୀ ଭବୋଦୁ ତିଷ୍ଠ ଧୂବା ତ୍ୱମ୍ ।

ମିତ୍ରେତାଂ ତ ଉଷାଂ ପରିଦଦାମ୍ୟଭିତ୍ୟା ଏଷା ମା ଭେଦି ।

ବସବସ୍ତ୍ୱାଛୁନ୍ଦନ୍ତୁ ଗାୟତ୍ରେଣ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତୁଦ୍ରାସ୍ତ୍ୱାଛୁନ୍ଦନ୍ତୁ ତ୍ରେଷୁଭେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତୁ ।

ଆଦିତ୍ୟାସ୍ତ୍ୱାଛୁନ୍ଦନ୍ତୁ ଜାଗତେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତୁଦ୍ୱିଶ୍ୱେ ତ୍ୱା ଦେବା ବୈଶ୍ୱାନରା ଆଛୁନ୍ଦନ୍ତ୍ୱାନୁଷ୍ଠୁଭେନ ଛନ୍ଦସାଙ୍ଗିରସ୍ତୁ ॥୫॥ (୨) ୨୬ (୨୧୪)

ଆକୃତିମଗ୍ନିଂ ପ୍ରୟୁଜଃ ସ୍ୱାହା ମନୋ ମେଧାମଗ୍ନିଂ ପ୍ରୟୁଜଃ ସ୍ୱାହା ।

ଚିତ୍ତଂ ବିଜ୍ଞାତମଗ୍ନିଂ ପ୍ରୟୁଜଃ ସ୍ୱାହା ବାଚୋ ବିଧୃତିମଗ୍ନିଂ ପ୍ରୟୁଜଃ ସ୍ୱାହା ।

ପ୍ରଜାପତୟେ ମନବେ ସ୍ୱାହାଗ୍ନୟେ ବୈଶ୍ୱାନରାୟ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ ୨୭

ବିଶ୍ୱୋ ଦେବସ୍ୟ ନେତୁର୍ମର୍ତ୍ତୋ ବୁରୀତ ସଖ୍ୟମ୍ ।

ବିଶ୍ୱୋ ରାୟ ଇଷୁଧ୍ୟତି ଦ୍ୟୁମ୍ନଂ ବୃଣୀତ ପୁଷ୍ୟସେ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ ୨୮

ମା ସୁ ଭିକ୍ତା ମା ସୁ ରିଷୋଽମ୍ନ ଧୃଷ୍ଣୁ ବୀରୟସ୍ତୁ ସୁ । ଅଗ୍ନିଶ୍ଳେଦଂ କରିଷ୍ୟଥଃ ॥୩॥ ୨୯

ଦୃଃହସ୍ତୁ ଦେବି ପୃଥିବି ସ୍ୱସ୍ତୟ ଆସୁରୀ ମାୟା ସ୍ୱଧୟା କୃତାସି ।

ଜୁଷ୍ଠଂ ଦେବେଭ୍ୟ ଇଦମସ୍ତୁ ହବ୍ୟମରିଷ୍ଟା ତ୍ୱମୁଦିହି ଯଜ୍ଞେ ଅସ୍ମିନ୍ ॥୪॥ ୩୦

ଦ୍ୱନ୍ନଃ ସର୍ପିରାସୁତିଃ ପ୍ରତ୍ନୋ ହୋତା ବରେଣ୍ୟଃ । ସହସସ୍ତୁତ୍ରୋ ଅଦ୍-ଭୂତଃ ॥୫॥ ୩୧

ପରସ୍ୟା ଅଧି ସଂବତୋଽବରାଁଣା ଅଭ୍ୟାତର । ଯୁତ୍ରାହମସ୍ମି ତାମ ଅବ ॥୬॥ ୩୨

ପରମସ୍ୟାଃ ପରାବତୋ ରୋହିଦଶୁ ଇହାଗହି ।

ପୁରୀଷ୍ୟଃ ପୁରୁପ୍ରିୟୋଽଗ୍ନେ ତ୍ୱଂ ତରା ମଧ୍ୟଃ ॥୭॥ ୩୩

ୟଦଗ୍ନେ କାନିକାନି ଚିଦା ତେ ଦାରୁଣି ଦଧୁସି ।  
ସର୍ବଂ ତଦସ୍ତୁ ତେ ଘୃତଂ ତଦ୍ଭୁଷସ୍ତୁ ଯବିଷ୍ୟ ॥୮॥ ୭୪

ୟଦଭୂୟପଜିହିକା ଯଦ୍ବମ୍ବୋ ଅତିସର୍ପତି ।  
ସର୍ବଂ ତଦସ୍ତୁ ତେ ଘୃତଂ ତଦ୍ଭୁଷସ୍ତୁ ଯବିଷ୍ୟ ॥୯॥ ୭୫

ଅହରହରପ୍ରୟାବଂ ଭରନ୍ତୋଃଶ୍ମାୟେବ ତିଷ୍ଠତେ ଘାସମସ୍ତୈ ।  
ରାୟସ୍ତୋଷେଣ ସମିଷା ମଦନ୍ତୋଃଗ୍ନେ ମା ତେ ପ୍ରତିବେଶା ରିଷାମ ॥୧୦॥ ୭୬

ନାଭା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସମିଧାନେ ଅଗ୍ନୌ ରାୟସ୍ତୋଷାୟ ବୃହତେ ହବାମହେ ।  
ଇରମ୍ନଦଂ ବୃହଦୁକ୍ଥ୍ୟଂ ଯଜତ୍ରଂ ଜେତାରମଗ୍ନିଂ ପୃତନାସୁ ସାସହିମ୍ ॥୧୧॥ ୭୭

ୟାଃ ସେନା ଅଭୀତ୍ୱରୀରାବ୍ୟାଧିନୀରୁଗଣା ଭତ ।  
ୟେ ସ୍ତେନା ଯେ ଚ ତସ୍ମରାସ୍ତାଃସ୍ତେ ଅଗ୍ନେଽପିଦଧାମ୍ୟାସ୍ୟେ ॥୧୨॥ ୭୮

ଦଂଷ୍ଟ୍ରାଭ୍ୟାଂ ମଲିମୁଞ୍ଜିମ୍ନୈସ୍ତସ୍ମରାଂଗା ଭତ ।  
ହନୁଭ୍ୟାଃ ସ୍ତେନାନ୍ ଭଗବସ୍ତାଃ ସ୍ତୁଂ ଖାଦ ସୁଖାଦିତାନ୍ ॥୧୩॥ ୭୯

ୟେ ଜନେଷୁ ମଲିମୁବ ସ୍ତେନାସସ୍ତସ୍ମରା ବନେ ।  
ୟେ କକ୍ଷେଷ୍ଟୁଘାୟବସ୍ତାଃସ୍ତେ ଦଧାମି ଜମ୍ବୟୋଃ ॥୧୪॥ ୮୦

ୟୋ ଅସ୍ତୁଭ୍ୟମରାତୀୟାଦ୍ୟଶ୍ଚ ନୋ ଦ୍ୱେଷତେ ଜନଃ ।  
ନିନ୍ଦାଦ୍ୟୋ ଅସ୍ତୁକ୍ଷିତ୍ୱାଜ ସର୍ବଂ ତଂ ମସ୍ତସା କୁରୁ ॥୧୫॥ ୮୧

ସଂଶିତଂ ମେ ବ୍ରହ୍ମ ସଂଶିତଂ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ବଲମ୍ ।  
ସଂଶିତଂ କ୍ଷତ୍ରଂ ଜିଷ୍ଣୁ ଯସ୍ୟାହମସ୍ମି ପୁରୋହିତଃ ॥୧୬॥ ୮୨

ଭଦେଷାଂ ବାହୁ ଅତିରମୁଦ୍ବର୍ତ୍ତୋ ଅଥୋ ବଲମ୍ ।  
କ୍ଷିଣୋମି ବ୍ରହ୍ମଣାମିତ୍ରାନୁନ୍ୟାମି ସ୍ତ୍ରୀଂଶ୍ଚ ଅହମ୍ ॥୧୭॥ ୮୩

ଅନୁପତେନୁସ୍ୟ ନୋ ଦେହ୍ୟନମୀବସ୍ୟ ଶୁଷ୍ଣିଣଃ ।  
ପ୍ର ପ୍ର ଦାତାରଂ ତାରିଷ ଉର୍ଜଂ ନୋ ଧେହି ଦ୍ଵିପଦେ ଚତୁଷ୍ପଦେ ।  
ବିଶ୍ଵକର୍ମଣେ ସ୍ଵାହା ॥୧୮॥ ୮୪

ପୁନସ୍ତାଦିତ୍ୟା ରୁଦ୍ରା ବସବଃ ସମିନ୍ନତାଂ ପୁନର୍ବ୍ରହ୍ମାଣୋ ବସୁନୀଥ ଯଜ୍ଞେଃ ।  
ଘୃତେନ ତ୍ଵଂ ତନ୍ଵଂ ବର୍ଧୟସ୍ଵ ସତ୍ୟାଃ ସନ୍ତୁ ଯଜମାନସ୍ୟ କାମାଃ ସ୍ଵାହା ॥୧୯॥ (୭) ୮୫ (୭୩୩)

ୟଞ୍ଜାନ ଏକାଦଶ ॥୧୧॥ ପ୍ରତୁର୍ତଂ ବାଜିନ୍ ଷୋଳଶ ॥୧୨॥ ଦେବସ୍ୟ ତ୍ଵା ଦଶ ॥୧୦॥  
ଅପୋ ଦେବୀସ୍ତୟୋଦଶ ॥୧୩॥ ଆପୋ ହ୍ୟକାଦଶ ॥୧୧॥ ଅଦିତିଷ୍ଠା ପଞ୍ଚ ॥୫॥  
ଆକୃତିମେକୋନବିଂଶତିଃ ॥୧୯॥ ସପ୍ତାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚାଶୀତି ॥୮୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଦ୍ଵାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୨ ॥





ଓମ୍ ନମୋ ବ୍ରହ୍ମାୟ

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ବ୍ରହ୍ମୋଦଗୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ଦୃଶାନୋ ରୁକ୍ମ ଉର୍ବ୍ୟା ବ୍ୟଦ୍ୟୋଦୁର୍ମର୍ଷମାୟଃ ଶ୍ରିୟେ ରୁଚାନଃ ।  
ଅଗ୍ନିରମୃତୋ ଅଭବଦ୍ବ୍ରହ୍ମୋଭିର୍ଯଦେନଂ ଦ୍ୟୌରଜନୟନ୍ସୁରେତାଃ ॥୧॥ ୧

ନକ୍ଳୋଷାସା ସମନସା ବିରୂପେ ଧାପୟେତେ ଶିଶୁମେକଃ ସମୀଚୀ ।  
ଦ୍ୟାବାକ୍ଷାମା ରୁକ୍ମୋ ଅନ୍ତର୍ଭାତି ଦେବା ଅଗ୍ନିଂ ଧାରୟନ୍ତୁବିଶୋଦାଃ ॥୨॥ ୨

ବିଶ୍ୱା ରୁପାଶି ପ୍ରତିମୁଞ୍ଚିତେ କବିଃ ପ୍ରାସାବାଦ୍-ଭଦ୍ରଂ ଦ୍ୱିପଦେ ଚତୁଷ୍ପଦେ ।  
ବି ନାକମଖ୍ୟସୁବିତା ବରେଣୋଧନୁ ପ୍ରୟାଣମୁଷସୋ ବିରାଜତି ॥୩॥ ୩

ସୁପର୍ଣ୍ଣୋସି ଗରୁଡ଼ାଃ ସ୍ତ୍ରିବୃତ୍ତେ ଶିରଃ ।  
ଗାୟତ୍ରଂ ଚକ୍ଷୁର୍ବୃହଦ୍ରଥନ୍ତରେ ପଶ୍ୟୌ ॥୪॥ ୪

ସ୍ତୋମ ଆତ୍ମା ଛନ୍ଦାଂସ୍ୟଙ୍ଗାନି ଯଜୁଃଷି ନାମ ।  
ସାମ ତେ ତନୁର୍ବାମଦେବ୍ୟଂ ଯଜ୍ଞାୟଜ୍ଞିୟଂ ପୁଞ୍ଚଂ ପିଷ୍ଟ୍ୟାଃ ଶଫାଃ ॥୫॥ ୫

ସୁପର୍ଣ୍ଣୋସି ଗରୁଡ଼ାନ୍ଦିବଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ୱଃ ପତ ।  
ବିଷ୍ଣୋଃ କ୍ରମୋସି ସପତ୍ନହା ଗାୟତ୍ରଂ ଛନ୍ଦ ଆରୋହ । ପୃଥିବୀମନୁ ବିକ୍ରମସ୍ତୁ ।  
ବିଷ୍ଣୋଃ କ୍ରମୋସ୍ୟଭିମାତିହା ତ୍ରେଷୁଭଂ ଛନ୍ଦ ଆରୋହ । ଅନ୍ତରିକ୍ଷମନୁ ବିକ୍ରମସ୍ତୁ ।  
ବିଷ୍ଣୋଃ କ୍ରମୋସ୍ୟରାତୀୟତୋ ହନ୍ତା ଜାଗତଂ ଛନ୍ଦ ଆରୋହ । ଦିବମନୁ ବିକ୍ରମସ୍ତୁ ।  
ବିଷ୍ଣୋଃ କ୍ରମୋସି ଶତ୍ରୁୟତୋ ହନ୍ତାନୁଷ୍ଟୁଭଂ ଛନ୍ଦ ଆରୋହ । ଦିଶୋନୁ ବିକ୍ରମସ୍ତୁ ॥୬॥ ୬

ଅକ୍ରନ୍ଦଦଗ୍ନି ସ୍ତନୟନ୍ନିବ ଦ୍ୟୌଃ କ୍ଷାମା ରେରିହଦ୍ୱୀରୂପଃ ସମଞ୍ଜନ୍ ।  
ସଦ୍ୟୋ ଜଜ୍ଞାନୋ ବି ହୀମିକ୍ଷୋ ଅଖ୍ୟଦା ରୋଦସୀ ଭାନୁନା ଭାତ୍ୟନ୍ତଃ ॥୭॥ ୭

ଅଗ୍ନୋଽଭ୍ୟାବର୍ତ୍ତନୁଭି ମା ନିବର୍ତ୍ତସ୍ତାୟୁଷା ବର୍ତ୍ତସା ପ୍ରଜୟା ଧନେନ ।  
ସନ୍ୟା ମେଧୟା ରୟା ଯୋଷେଣ ॥୮॥ ୮

ଅଗ୍ନେ ଅଙ୍ଗିରଃ ଶତଂ ତେ ସନ୍ତ୍ରାବୃତଃ ସହସ୍ରଂ ତ ଉପାବୃତଃ ।  
ଅଧା ଯୋଷସ୍ୟ ଯୋଷେଣ ପୁନର୍ନୌ ନଷ୍ଟମାକୃଷି ପୁନର୍ନୌ ରୟିମାକୃଷି ॥୯॥ ୯ (୨୪୨)

ପୁନରୁର୍ଜା ନିବର୍ତ୍ତସ୍ତୁ ପୁନରଗ୍ନ ଇଷାୟୁଷା । ପୁନର୍ନଃ ପାହ୍ୟଃହସଃ ॥୧୦॥ ୧୦

ସହ ରୟା ନିବର୍ତ୍ତସ୍ତାଗ୍ନେ ପିନ୍ଦୁସ୍ତୁ ଧାରୟା । ବିଶ୍ୱସ୍ତ୍ୟା ବିଶ୍ୱତସ୍ତ୍ୱରି ॥୧୧॥ ୧୧

ଆ ତ୍ୱାହାର୍ଷମନ୍ତ୍ରରତୁର୍ଧ୍ୱବସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟା ବିଚାଚଲିଃ ।

ବିଶସ୍ତ୍ୱା ସର୍ବା ବାଞ୍ଛନ୍ତୁ ମା ତ୍ୱଦ୍ରାଷ୍ଟମଧିଭ୍ରୁଗତ୍ ॥୧୨॥ ୧୨

ଉଦୁତ୍ତମଂ ବରୁଣ ପାଶମସ୍ତଦବାଧମଂ ବି ମଧ୍ୟମଃ ଶ୍ରୁଥାୟ ।

ଅଥା ବୟମାଦିତ୍ୟ ବ୍ରତେ ତବାନାଗସୋ ଅଦିତୟେ ସ୍ୟାମ ॥୧୩॥ ୧୩

ଅଗ୍ନେ ବୃହନ୍ନୁଷସାମୁର୍ଧ୍ୱୋ ଅସ୍ତାନିର୍ଜଗନ୍ମାନ ତମସୋ ଜ୍ୟୋତିଷାଗାତ୍ ।

ଅଗ୍ନିର୍ଭାନୁନା ରୁଗତା ସ୍ୱଙ୍ଗ ଆ ଜାତୋ ବିଶ୍ୱା ସଦ୍ଭାନ୍ୟପ୍ରାଃ ॥୧୪॥ ୧୪

ହଃସଃ ଶୁଚିଷଦ୍ୱସୁରନ୍ତରିକ୍ଷସଜ୍ଞୋତା ବେଦିଷଦତିଧିର୍ଦୁରୋଶସତ୍ ।

ନୃଷଦ୍ୱରସଦୃତସଦ୍ୱ୍ୟୋମସଦକ୍ଳା ଗୋଜା ରତଜା ଅଦ୍ରିଜା ରତଂ ବୃହତ୍ ॥୧୫॥ ୧୫

ସୀଦ ତ୍ୱଂ ମାତୁରସ୍ୟା ଉପସ୍ତେ ବିଶ୍ୱାନ୍ୟଗ୍ନେ ବୟୁନାନି ବିଦ୍ୱାନ୍ ।

ମୈନାଂ ତପସା ମାର୍ଚ୍ଚିଷାଭିଶୋଚୀରନ୍ତ୍ରସ୍ୟାଃ ଶୁକ୍ରଜ୍ୟୋତିର୍ବିଭାହି ॥୧୬॥ ୧୬

ଅନ୍ତରଗ୍ନେ ରୁଚା ତ୍ୱମୁଖାୟାଃ ସଦନେ ସ୍ତ୍ୱେ ।

ତସ୍ୟାସ୍ତ୍ୱଃ ହରସା ତପଞ୍ଜାତବେଦଃ ଶିବୋ ଭବ ॥୧୭॥ ୧୭

ଶିବୋ ଭୃତ୍ୱା ମହ୍ୟମଗ୍ନେ ଅଥୋ ସୀଦ ଶିବସ୍ତୁମ୍ ।

ଶିବାଃ କୃତ୍ୱା ଦିଶଃ ସର୍ବା ସ୍ତଂ ଯୋନିମିହାସଦଃ ॥୧୮॥ (୧) ୧୮

ଦିବସ୍ତୁରି ପ୍ରଥମଂ ଜଜ୍ଞେ ଅଗ୍ନିରସ୍ତ୍ୱାଦ୍ ଦ୍ୱିତୀୟଂ ପରି ଜାତବେଦାଃ ।

ତୃତୀୟମସ୍ତୁ ନୃମଣା ଅଜସ୍ରମିନ୍ଧାନ ଏନଂ ଜରତେ ସ୍ୱାଧୀଃ ॥୧९॥ ୧୯

ବିଦ୍ୱା ତେ ଅଗ୍ନେ ତ୍ରେଧା ତ୍ରୟାଶି ବିଦ୍ୱା ତେ ଧାମ ବିଭୃତା ପୁରୁତ୍ରା ।

ବିଦ୍ୱା ତେ ନାମ ପରମଂ ଗୁହା ଯଦ୍ୱିଦ୍ୱା ତମୁସ୍ରଂ ଯତ ଆଜଗନ୍ତୁ ॥୨०॥ ୨୦

ସମୁଦ୍ରେ ତ୍ୱା ନୃମଣା ଅପ୍ତୁକ୍ତନୃଚକ୍ଷା ଇଧେ ଦିବୋ ଅଗ୍ନ ଉଧନ୍ ।

ତୃତୀୟେ ତ୍ୱା ରଜସି ତସ୍ମିବାଂସମପାମୁପସ୍ତେ ମହିଷା ଅବର୍ଧନ୍ ॥୨୧॥ ୨୧

ଅକ୍ରନ୍ଦଦଗ୍ନି ସ୍ତନୟନ୍ନିବ ଦ୍ୟୌଃ କ୍ଷାମା ରେରିହଦ୍ୱୀରୁଧଃ ସମଜ୍ଞନ୍ ।

ସଦ୍ୟୋ ଜଜ୍ଞାନୋ ବି ହୀମିଜ୍ଞୋ ଅଖ୍ୟଦା ରୋଦସୀ ଭାନୁନା ଭାତ୍ୟନ୍ତଃ ॥୨୨॥ ୨୨

ଶ୍ରୀଶାମୁଦାରୋ ଧରୁଣୋ ରୟାଶାଂ ମନୀଷାଶାଂ ପ୍ରାର୍ପଣଃ ସୋମଗୋପାଃ ।

ବସୁଃ ସୁନ୍ନଃ ସହସୋ ଅସ୍ତୁ ରାଜା ବିଭାତ୍ୟଗ୍ର ଉଷସାମିଧାନଃ ॥୨୩॥ ୨୩

ବିଶ୍ୱସ୍ୟ କେତୁର୍ଭୁବନସ୍ୟ ଗର୍ଭ ଆ ରୋଦସୀ ଅପୃଶାଜ୍ଞାୟମାନଃ ।

ବୀଳୁଂ ଚିଦଦ୍ରିମଭିନତ୍ ପରାୟଜ୍ଞନା ଯଦଗ୍ନିମୟଜନ୍ତୁ ପଞ୍ଚି ॥୨୪॥ ୨୪

ଉଶିକ୍ପାବକୋ ଅରତିଃ ସୁମେଧା ମର୍ତ୍ତ୍ୟସ୍ତୁଗ୍ନିରମୃତୋ ନିଧାୟି ।

ଇୟର୍ତ୍ତି ଧୂମମରୁଷଂ ଭରିଭ୍ରଦୁଲ୍ଲୁକ୍ତେଣ ଶୋଚିଷା ଦ୍ୟାମିନକ୍ଷନ୍ ॥୨୫॥ ୨୫ (୨୫୮)

ଦୃଶାନୋ ରୁକ୍ମ ଉର୍ବ୍ୟା ବ୍ୟଦ୍ୟୌର୍ଦ୍ଧୂର୍ମର୍ଷମାୟୁଃ ଶ୍ରିୟେ ରୁଚାନଃ ।

ଅଗ୍ନିରମୃତୋ ଅଭବଦ୍ୱୟୋଭିର୍ଯଦେନଂ ଦ୍ୟୌରଜନୟସୁରେତାଃ ॥୨୬॥ ୨୬

ୟସ୍ତେ ଅଦ୍ୟ କୃଣବଦ୍-ଭଦ୍ରଶୋଚେଽପୁଂ ଦେବ ଘୃତବନ୍ତମଗ୍ନେ ।

ପ୍ର ତଂ ନୟ ପ୍ରତରଂ ବସ୍ୟୋ ଅଜ୍ଞାଭି ସୁମ୍ନଂ ଦେବଭକ୍ତଂ ଯବିଷ୍ଠ ॥୨୭॥ ୨୭

ଆ ତଂ ଭଜ ସୌଶ୍ରବସେଷୁ ଉକ୍ଥ ଉକ୍ଥ ଆଭଜ ଶସ୍ୟମାନେ ।  
ପ୍ରିୟଃ ସୁର୍ଯ୍ୟେ ପ୍ରିୟୋ ଅଗ୍ନା ଭବାତୁ୍ୟଜ୍ଞାତେନ ଭିନଦଦୁଞ୍ଜନିତ୍ୱେଃ ॥୧୦॥ ୨୮

ତ୍ୱାମଗ୍ନେ ଯଜମାନା ଅନୁ ଦ୍ୟୁନ୍ ବିଶ୍ୱା ବସୁ ଦଧିରେ ବାୟାଣି ।  
ତ୍ୱୟା ସହ ଦ୍ରବିଶମିଚ୍ଛମାନା ବ୍ରଜଂ ଗୋମହମୁଶିଜୋ ବିବବୁଃ ॥୧୧॥ ୨୯

ଅସ୍ତ୍ରାବ୍ୟଗ୍ନିର୍ନରାଃ ସୁଶେବୋ ବୈଶ୍ୱାନର ଋଷିଭିଃ ସୋମଗୋପାଃ ।  
ଅଦ୍ୱେଷେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଦୁବେମ ଦେବା ଧଉ ରୟିମସ୍ତେ ସୁବୀରମ୍ ॥୧୨॥ (୨) ୩୦

ସମିଧାଗ୍ନିଂ ଦୁବସ୍ୟତ ଘୃତୈର୍ବୋଧୟତାତିଥିମ୍ ।  
ଆସ୍ମିନ୍ ହବ୍ୟା ଭୁହୋତନ ॥୧॥ ୩୧

ଉଦୁ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଅଗ୍ନେ ଭରନ୍ତୁ ଚିତ୍ତିଭିଃ ।  
ସ ନୋ ଭବ ଶିବସ୍ତୁଃ ସୁପ୍ରତୀକୋ ବିଭାବସୁଃ ॥୨॥ ୩୨

ପ୍ରେଦଗ୍ନେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମାନ୍ ଯାହି ଶିବେଭିରଚିତ୍ତିଷ୍ମମ୍ ।  
ବୃହଦ୍-ଭିର୍ଭାନୁଭିର୍ଭାସନ୍ନା ହିଃସୀସ୍ତନ୍ତା ପ୍ରଜାଃ ॥୩॥ ୩୩

ଅକ୍ରନ୍ଦଦଗ୍ନିଃ ସ୍ତନୟନ୍ନିବ ଦ୍ୟୌଃ କ୍ଷାମା ରେରିହଦ୍ୱୀରୂପଃ ସମଞ୍ଜନ୍ ।  
ସଦ୍ୟା ଜଞ୍ଜାନୋ ବି ହୀମିଜ୍ଞୋ ଅଖ୍ୟଦା ରୋଦସୀ ଭାନୁନା ଭାତ୍ୟନ୍ତଃ ॥୪॥ ୩୪

ପ୍ର ପ୍ରାୟମଗ୍ନିର୍ଭରତସ୍ୟ ଶୃଣ୍ଠେ ବି ଯସୁର୍ଯ୍ୟୋ ନ ରୋଚତେ ବୃହଦ୍-ଭାଃ ।  
ଅଭି ଯଃ ପୂରୁଂ ପୃତନାସୁ ତସ୍ମୈ ଦୀଦାୟ ଦୈବ୍ୟା ଅତିଥିଃ ଶିବୋ ନଃ ॥୫॥ ୩୫

ଆପୋ ଦେବୀଃ ପ୍ରତିଗୃଭ୍ଣୀତ ଭସ୍ମୈତସ୍ତ୍ରୋନେ କୃଶୁଧୁଃ ସୁରଭା ଉ ଲୋକେ ।  
ତସ୍ମୈ ନମନ୍ତାଂ ଜନୟଃ ସୁପତ୍ନୀର୍ମାତେବ ପୁତ୍ରଂ ବିଭୃତାୟ୍ଵେନତ୍ ॥୬॥ ୩୬

ଅୟୁଗ୍ନେ ସପିଷ୍ଠବ ସୌଷଧୀରନୁ ରୂଧ୍ୟସେ ।  
ଗର୍ଭେ ସଞ୍ଜାୟସେ ପୁନଃ ॥୭॥ ୩୭

ଗର୍ଭୋ ଅସ୍ୟୋଷଧୀନାଂ ଗର୍ଭୋ ବନସ୍ତୃତୀନାମ୍ ।

ଗର୍ଭୋ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଭୃତସ୍ୟାଗ୍ନେ ଗର୍ଭୋ ଅପାମସି ॥୮॥ ୩୮

ପ୍ରସଦ୍ୟ ଭସ୍ମନା ଯୋନିମପଶ୍ଚ ପୃଥିବୀମଗ୍ନେ ।

ସଂସୃଜ୍ୟ ମାତୃଭିଷ୍ଟଂ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟାନୁ ପୁନରାସଦଃ ॥୯॥ ୩୯

ପୁନରାସଦ୍ୟ ସଦନମପଶ୍ଚ ପୃଥିବୀମଗ୍ନେ ।

ଶେଷେ ମାତୁର୍ଯ୍ୟୁଥୋପସ୍ତୋଽହରସ୍ୟାଂ ଶିବତମଃ ॥୧୦॥ ୪୦

ପୁନରୁର୍ଜା ନିବର୍ତ୍ତସ୍ୱ ପୁନରଗ୍ନ ଇଷାୟୁଷା । ପୁନର୍ନଃ ପାହ୍ୟଂହସଃ ॥୧୧॥ ୪୧

ସହ ରୟା ନିବର୍ତ୍ତସ୍ୱାଗ୍ନେ ପିନ୍ଦୁସ୍ୱ ଧାରୟା । ବିଶ୍ୱପ୍ତ୍ୟା ବିଶ୍ୱତସ୍ତ୍ୱରି ॥୧୨॥ ୪୨

ବୋଧା ମେ ଅସ୍ୟ ବଚସୋ ଯୁବିଷ୍ଟ ମଂହିଷ୍ଟସ୍ୟ ପ୍ରଭୃତସ୍ୟ ସ୍ୱଧାବଃ ।

ପୀୟତି ତ୍ୱୋ ଅନୁ ତ୍ୱୋ ଗୃଣାତି ବନ୍ଦାରୁଷ୍ଟେ ତନ୍ନଂ ବନ୍ଦେ ଅଗ୍ନେ ॥୧୩॥ ୪୩ (୨୭୭)

ସ ବୋଧି ସୁରିର୍ମଘବା ବସୁପତେ ବସୁଦାବନ୍ ।

ୟୁୟୋଧ୍ୟସ୍ତନ୍ ଦୈଷାଂସି ବିଶ୍ୱକର୍ମଣେ ସ୍ୱାହା ॥୧୪॥ ୪୪

ପୁନସ୍ତ୍ୱାଦିତ୍ୟା ରୁଦ୍ରା ବସବଃ ସମିକ୍ଷତାଂ ପୁନର୍ବ୍ରହ୍ମାଣୋ ବସୁନୀଥ ଯଜ୍ଞିଃ ।

ଘୃତେନ ତ୍ୱଂ ତନ୍ନଂ ବର୍ଧୟସ୍ୱ ସତ୍ୟାଃ ସନ୍ତୁ ଯଜମାନସ୍ୟ କାମାଃ ସ୍ୱାହା ॥୧୫॥ (୩) ୪୫

ଅପେତ ବୀତ ବି ଚ ସର୍ପତାତୋ ଯେଽତ୍ର ସ୍ତ ପୁରାଣା ଯେ ଚ ନୃତନାଃ ।

ଅଦାଦ୍ୟମୋଽବସାନଂ ପୃଥିବ୍ୟା ଅକ୍ରନ୍ତିମଂ ପିତରୋ ଲୋକମସ୍ମୈ ॥୧॥ ୪୬

ସଂଜ୍ଞାନମସି କାମଧରଣଂ ମୟି ତେ କାମଧରଣଂ ଭୂୟାତ୍ ।

ଅଗ୍ନେର୍ଭସ୍ମାସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ପୁରୀଷମସି ।

ଚିତ ସ୍ତ ପରିଚିତ ଉର୍ଧ୍ୱଚିତଃ ଶ୍ରୟସ୍ତମ୍ ॥୨॥ ୪୭

ଅୟଃ ସୋ ଅଗ୍ନିର୍ଯୁକ୍ତସୋମମିନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତଂ ଦଧେ ଜଠରେ ବାବଶାନଃ ।  
ସହସ୍ରିୟଂ ବାଜମତ୍ୟଂ ନ ସପ୍ତିଃ ସସବାହୁସହସ୍ତୁୟସେ ଜାତବେଦଃ ॥୩॥ ୪୮

ଅଗ୍ନେ ଯତ୍ନେ ଦିବି ବର୍ଚଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ଯଦୋଷଧୀଷ୍ଟୟା ଯଜତ୍ରା ।  
ୟେନାହୁରିକ୍ଷମୁର୍ବାତତନ୍ତୁ ଦ୍ଵେଷଃ ସ ଭାନୁରଣ୍ଡିବୋ ନୃଚକ୍ଷାଃ ॥୪॥ ୪୯

ଅଗ୍ନେ ଦିବୋ ଅର୍ଣ୍ଣମଜ୍ଞା ଜିଗାସ୍ୟଜ୍ଞା ଦେବୀଂ ଉଚିଷେ ଧିଷ୍ଠ୍ୟା ଯେ ।  
ୟା ରୋଚନେ ପରସ୍ତାତ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଯାଶ୍ଚାବସ୍ତାଦୁପତିଷ୍ଠନ୍ତ ଆପଃ ॥୫॥ ୫୦

ପୁରୀଷ୍ୟାସୋ ଅଗ୍ନୟଃ ପ୍ରାବଶେଭିଃ ସଜୋଷସଃ ।  
ଜୁଷନ୍ତାଂ ଯଜ୍ଞମଦୁହୋଽନମୀବା ଇଷୋ ମହୀଃ ॥୬॥ ୫୧

ଇଳାମଗ୍ନେ ପୁରୁଦଂସଃ ସନିଂ ଗୋଃ ଶଶୁଭମଃ ହବମାନାୟ ସାଧ ।  
ସ୍ୟାନୁଃ ସନ୍ନୁସ୍ତନୟୋ ବିଜାବାଗ୍ନେ ସା ତେ ସୁମତିର୍ଭୂତୁସ୍ତେ ॥୭॥ ୫୨

ଅୟଂ ତେ ଯୋନିରୂଡ୍ଧିୟୋ ଯତୋ ଜାତୋ ଅରୋଚଥାଃ ।  
ତଂ ଜାନନ୍ନଗ୍ନ ଆରୋହାଥା ନୋ ବର୍ଧୟା ରୟିମ୍ ॥୮॥ ୫୩

ଚିଦସି ତୟା ଦେବତୟାଜିରସ୍ତଦ୍ ଧୁବା ସୀଦ ।  
ପରିଚିଦସି ତୟା ଦେବତୟାଜିରସ୍ତଦ୍ ଧୁବା ସୀଦ ॥୯॥ ୫୪

ଲୋକଂ ପୃଣ ଛିଦ୍ରଂ ପୃଣାଥୋ ସୀଦ ଧୁବା ତ୍ଵମ୍ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତ୍ଵା ବୃହସ୍ପତିରସ୍ମିନ୍ ଯୋନା ଅସୀଷଦନ୍ ॥୧୦॥ ୫୫

ତା ଅସ୍ୟ ସୁଦଦୋହସଃ ସୋମଂ ଶ୍ରୀଶନ୍ତି ପୃଶ୍ନୟଃ ।  
ଜନ୍ମନ୍ଦେବାନାଂ ବିଶସ୍ତ୍ରିଷ୍ଣା ରୋଚନେ ଦିବଃ ॥୧୧॥ ୫୬

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବିଶ୍ଵା ଅବୀବୃଧସ୍ତୁଦ୍ରବ୍ୟଚସଂ ଗିରଃ ।  
ରଥୀତମଂ ରଥୀନାଂ ବାଜାନାଃ ସପ୍ତିଂ ପତିମ୍ ॥୧୨॥ ୫୭

ସମିତଃ ସଂକଳ୍ପେଥାଃ ସମ୍ପ୍ରୟୋ ରୋଚିଷ୍ଠୁ ସୁମନସ୍ୟମାନୌ ।  
ଇଷମୂର୍ଜମତି ସଂବସାନୌ ॥୧୩॥ ୫୮

ସଂ ବାଂ ମନାଃସି ସଂ ବ୍ରତା ସମୁ ଚିତ୍ତାନ୍ୟାକରମ୍ ।  
ଅଗ୍ନେ ପୁରୀଷ୍ୟାଧିପା ଭବ ତ୍ୱଂ ନ ଇଷମୂର୍ଜଂ ଯଜମାନାୟ ଧେହି ॥୧୪॥ ୫୯

ଅଗ୍ନେ ତ୍ୱଂ ପୁରୀଷ୍ୟା ରୟିମାନ୍ ପୁଷ୍ଟିମାଁଣା ଅସି ।  
ଶିବାଃ କୃତ୍ୱା ଦିଶଃ ସର୍ବାଃ ସ୍ୱଂ ଯୋନିମିହାସଦଃ ॥୧୫॥ ୬୦

ଭବତଂ ନଃ ସମନସୌ ସଚେତସା ଅରେପସୌ ।  
ମା ଯଜ୍ଞଃ ହିଂସିଷ୍ଠଂ ମା ଯଜ୍ଞପତିଂ ଜାତବେଦସୌ ଶିବୌ ଭବତମଦ୍ୟ ନଃ ॥୧୬॥ ୬୧ (୬୯୪)

ମାତେବ ପୁତ୍ରଂ ପୃଥିବୀ ପୁରୀଷ୍ୟମଗ୍ନିଃ ସ୍ୱେ ଯୋନା ଅଭାରୁଖା ।  
ତାଂ ବିଶ୍ୱୈର୍ଦେବୈରୂତୁଭିଃ ସଂବିଦାନଃ ପ୍ରଜାପତିର୍ବିଶ୍ୱକର୍ମା ବିମୁଞ୍ଚତୁ ॥୧୭॥ (୪) ୬୨

ଅସୁନ୍ଦ୍ରମୟଜମାନମିଚ୍ଛ ସ୍ତେନସ୍ୟେତ୍ୟାମନ୍ନିହି ତସ୍ମରସ୍ୟ ।  
ଅନ୍ୟମସ୍ମଦିଚ୍ଛ ସା ତ ଇତ୍ୟା ନମୋ ଦେବି ନିରୂତେ ତୁଭ୍ୟମସ୍ତୁ ॥୧॥ ୬୩

ନମଃ ସୁ ତେ ନିରୂତେ ତିଗ୍ନୁତେଜୋଃୟସ୍ତୟଂ ବିଚୃତା ବନ୍ଧମେତମ୍ ।  
ୟମେନ ତ୍ୱଂ ଯୁମ୍ୟା ସଂବିଦାନୋଽପେ ନାକେ ଅଧିରୋହୟୈନମ୍ ॥୨॥ ୬୪

ୟସ୍ୟାସ୍ତେ ଘୋର ଆସଞ୍ଜୁହୋମେଷାଂ ବନ୍ଧାନାମବସର୍ଜନାୟ ।  
ୟାଂ ତ୍ୱା ଜନୋ ଭୂମିରିତି ପ୍ରମୟତେ ନିରୂତିଂ ତ୍ୱାହଂ ପରିବେଦ ବିଶ୍ୱତଃ ॥୩॥ ୬୫

ୟଂ ତେ ଦେବୀ ନିରୂତିରାବବନ୍ଧ ପାଶଂ ଗ୍ରୀବାସ୍ତୁବିଚୃତ୍ୟମ୍ ।  
ତଂ ତେ ବିଷ୍ୟାମ୍ୟାୟୁଷୋ ନ ମଧ୍ୟାଦଧୈତଂ ପିତୁମଞ୍ଚି ପ୍ରସୂତଃ ।  
ନମୋ ଭୂତୈ୍ୟ ଯେଦଂ ଚକାର ॥୪॥ ୬୬



ନିବେଶନଃ ସଂଗମନୋ ବସୁନାଂ ବିଶ୍ୱା ରୂପାଭି ଚକ୍ଷେ ଶତୀଭିଃ ।  
ଦେବ ଇବ ସବିତା ସତ୍ୟଧର୍ମେନ୍ଦ୍ରୋ ନ ତସ୍ମୈ ସମରେ ପଥୀନାମ୍ ॥୫॥ ୭୭

ସୀରା ଯୁଞ୍ଜିତ୍ରି କବୟୋ ଯୁଗା ବିତନ୍ତତେ ପୃଥକ୍ ।  
ଧୀରା ଦେବେଷୁ ସୁମନ୍ୟା ॥୬॥ ୭୮

ୟନକ୍ତ ସୀରା ବି ଯୁଗା ତନ୍ତୁଧ୍ୱଂ କୃତେ ଯୋନୌ ବପତେହ ବୀଜମ୍ ।  
ଗିରା ଚ ଶୁଷ୍ଟିଃ ସଭରା ଅସନ୍ନୋ ନେଦୀୟ ଇସ୍ତୃଣ୍ୟଃ ପକ୍ୱମେୟାତ୍ ॥୭॥ ୭୯

ଶୁନଃ ସୁ ଫାଲା ବିକୃଷନ୍ତ ତୁମିଃ ଶୁନଂ କୀନାଶା ଅଭିୟନ୍ତ ବାହୈଃ ।  
ଶୁନାସୀରା ହବିଷା ତୋଶମାନା ସୁପିୟଲା ଓଷଧୀଃ କର୍ତ୍ତମସ୍ତେ ॥୮॥ ୧୦

ଘୃତେନ ସୀତା ମଧୁନା ସମଜ୍ୟତାଂ ବିଶ୍ୱୈର୍ଦେବୈରନୁମତା ମରୁଦ୍-ଭିଃ ।  
ଉର୍ଜସ୍ୱତୀ ପୟସା ପିନ୍ଦୁମାନାସ୍ମାନ୍ତୁସୀତେ ପୟସାଭ୍ୟାବବୃସ୍ତୁ ॥୯॥ ୧୧

ଲାଙ୍ଗଲଂ ପବୀରବସୁଶେବଂ ସୋମପିସ୍ତରୁ ।  
ତଦୁଦ୍ୱପତି ଗାମବିଂ ପ୍ରଫର୍ବ୍ୟଂ ଚ ପୀବରୀଂ ପ୍ରସ୍ଥାବଦ୍ରଥବାହଶମ୍ ॥୧୦॥ ୧୨

କାମଂ କାମଦୁଘେ ଧୁଷ୍ଟ ମିତ୍ରାୟ ବରୁଣାୟ ଚ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାୟାଶ୍ୱିତ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟେ ପ୍ରଜାତ୍ୟ ଓଷଧୀଭ୍ୟଃ ॥୧୧॥ ୧୩

ବିମୁଚ୍ୟଧୁମନ୍ଥା ଦେବୟାନା ଅଗନ୍ତୁ ତମସସ୍ତାରମସ୍ୟା ।  
ଜ୍ୟୋତିରାପାମ ॥୧୨॥ ୧୪

ସଜୁରଘୋ ଅୟବୋଭିଃ ସଜୁରୁଷା ଅରୁଶୀଭିଃ ।  
ସଜୋଷସା ଅଶ୍ୱିନା ଦଂସୋଭିଃ ସଜୁଃ ସୁର ଏତଶେନ  
ସଜୁର୍ବୈଶ୍ୱାନର ଇଲୟା ଘୃତେନ ସ୍ୱାହା ॥୧୩॥ (୫) ୧୫

ୟା ଓଷଧୀଃ ପୂର୍ବା ଜାତା ଦେବେଭ୍ୟସ୍ତ୍ରିୟୁଗଂ ପୁରା ।  
ମନୈ ନୁ ବଭୂଶାମହଃ ଶତଂ ଧାମାନି ସପ୍ତ ଚ ॥୧॥ ୭୭

ଶତଂ ବୋ ଅମ୍ନ ଧାମାନି ସହସ୍ରମୁତ ବୋ ରୁହଃ ।  
ଅଧା ଶତକ୍ରତ୍ଵୋ ଯୁୟମିମଂ ମେ ଅଗଦଂ କୃତ ॥୨॥ ୭୭ (୭୧୦)

ଓଷଧୀଃ ପ୍ରତି ଗୃହ୍ଣାତ ପୁଷ୍ପବତୀଃ ପ୍ରସୁବରୀଃ ।  
ଅଶ୍ଵା ଇବ ସଜିତ୍ଵରୀର୍ବୀରୁଧଃ ପାରୟିଷ୍ଠଃ ॥୩॥ ୭୮

ଓଷଧୀରିତି ମାତରସ୍ତଦ୍ଵୋ ଦେବୀରୁପବୁବେ ।  
ସନେୟମଶ୍ଵଂ ଗାଂ ବାସ ଆତ୍ଵାନଂ ତବ ପୁରୁଷ ॥୪॥ ୭୯

ଅଶ୍ଵତ୍ଵେ ବୋ ନିଷଦନଂ ପର୍ଣ୍ଣେ ବୋ ବସତିଷ୍ଠତା ।  
ଗୋଭାଜ ଇହିଲାସଥ ଯୁସ୍ତନବଥ ପୁରୁଷମ୍ ॥୫॥ ୮୦

ୟତ୍ରୈଷଧୀଃ ସମଗ୍ଵତ ରାଜାନଃ ସମିତା ଇବ ।  
ବିପ୍ରଃ ସ ଉଚ୍ୟତେ ଭିଷଗ୍ରକ୍ଷୋହାମୀବଚାତନଃ ॥୬॥ ୮୧

ଅଶ୍ଵାବତୀଃ ସୋମାବତୀମୂର୍ଜୟନ୍ତୀମୁଦୋଜସମ୍ ।  
ଆବିହି ସର୍ବା ଓଷଧୀରସ୍ମା ଅରିଷ୍ଠତାତୟେ ॥୭॥ ୮୨

ଉଚ୍ଛୁଷ୍ଟା ଓଷଧୀନାଂ ଗାବୋ ଗୋଷ୍ଠାଦିବେରତେ ।  
ଧନଃ ସନିଷ୍ୟନ୍ତୀନାମାତ୍ଵାନଂ ତବ ପୁରୁଷ ॥୮॥ ୮୩

ଇଷ୍ଠିତିର୍ନାମ ବୋ ମାତାଥୋ ଯୁୟଃ ସ୍ତ ନିଷ୍ଠତୀଃ ।  
ସୀରାଃ ପତତ୍ରିଣୀ ସ୍ତନ ଯଦାମୟତି ନିଷ୍ଠଥ ॥୯॥ ୮୪

ଅତି ବିଶ୍ଵାଃ ପରିଷ୍ଠା ସ୍ତେନ ଇବ ବ୍ରଜମକ୍ରମୁଃ ।  
ଓଷଧୀଃ ପ୍ରାରୁଚ୍ୟବୁୟିକ୍ରିଂ ଚ ତନ୍ନୋ ରପଃ ॥୧୦॥ ୮୫

ୟଦିମା ବାଜୟନ୍ନହମୋଷଧୀର୍ହସ୍ତ ଆଦଧେ ।  
ଆତ୍ମା ଯୁକ୍ତସ୍ୟ ନଶ୍ୟତି ପୁରା ଜୀବଗୃଭୋ ଯଥା ॥୧୧॥ ୮୭

ୟସ୍ୟୌଷଧୀଃ ପ୍ରସର୍ପଥାଙ୍ଗମଙ୍ଗଂ ପରୁଷ୍ଟରୁଃ ।  
ତତୋ ଯୁକ୍ତଂ ବିବାଧଧୁ ଉଗ୍ରୋ ମଧ୍ୟମଶୀରିବ ॥୧୨॥ ୮୭

ସାକଂ ଯୁକ୍ତ ପ୍ରପତ ଚାଷେଣ କିକିଦୀବିନା ।  
ସାକଂ ବାତସ୍ୟ ପ୍ରାଜ୍ୟା ସାକଂ ନଶ୍ୟ ନିହାକୟା ॥୧୩॥ ୮୮

ଅନ୍ୟା ବୋ ଅନ୍ୟାମବତୃନ୍ୟାନ୍ୟସ୍ୟା ଉପାବତ ।  
ତାଃ ସର୍ବାଃ ସଂବିଦାନା ଇଦଂ ମେ ପ୍ରାବତା ବଚଃ ॥୧୪॥ ୮୯

ୟଃ ଫଳିନୀୟାଅଫଳା ଅପୁଷ୍ଟାୟାଶ୍ଚ ପୁଷ୍ଟିଶୀଃ ।  
ବୃହସ୍ପତିପ୍ରସୂତାସ୍ତା ନୋ ମୁଞ୍ଚିନ୍ତୁଃ ହସଃ ॥୧୫॥ ୯୦

ମୁଞ୍ଚିନ୍ତୁ ମା ଶପଥ୍ୟାଦଥୋ ବରୁଣ୍ୟାଦୁତ ।  
ଅଥୋ ଯୁମସ୍ୟ ପତ୍ନୀଶାସ୍ତ୍ରର୍ସ୍ତ୍ନାଦେବକିଲିଷାତ୍ ॥୧୬॥ ୯୧

ଅବୟତୀଃ ସମବଦନ୍ତ ଦିବ ଓଷଧୟସ୍ତ୍ସରି ।  
ୟଂ ଜୀବମଶ୍ନୁବାମହୈ ନ ସ ରିଷ୍ୟାତି ପୁରୁଷଃ ॥୧୭॥ ୯୨

ୟା ଓଷଧୀଃ ସୋମରାଜ୍ଜୀର୍ବହୁୀଃ ଶତବିଚକ୍ଷଣାଃ ।  
ତାସାମସି ତ୍ସମୁତ୍ତମାରଂ କାମାୟ ଶଂ ହୃଦେ ॥୧୮॥ ୯୩

ୟା ଓଷଧୀଃ ସୋମରାଜ୍ଜୀର୍ବିଷ୍ଟିତାଃ ପୃଥିବୀମନୁ ।  
ବୃହସ୍ପତିପ୍ରସୂତା ଅସୈ୍ୟ ସଂଦତ୍ତ ବୀର୍ୟମ୍ ॥୧୯॥ ୯୪

ୟାଶ୍ଚେଦମୁପଶ୍ଣୁଶ୍ଚି ଯାଶ୍ଚ ଦୂରଂ ପରାଗତାଃ ।  
ସର୍ବାଃ ସଂଗତ୍ୟ ବୀରୁଧୋଃସୈ୍ୟ ସଂଦତ୍ତ ବୀର୍ୟମ୍ ॥୨୦॥ ୯୫

ନାଶୟିତ୍ରୀ ବଲ୍ଲୀସପ୍ୟାର୍ଣସ ଉପଚିତାମସି ।

ଅଥୋ ଶତସ୍ୟ ଯୁଷ୍ଣାଣାଂ ପାକାରୋରସି ନାଶନୀ ||୨୧|| ୯୬

ମା ବୋ ରିଷତ୍ ଖନିତା ଯୁସ୍ତୈ ତାହଂ ଖନାମି ବଃ ।

ଦ୍ୱିପଚତୁଷ୍ଟଦସ୍ତାକଂ ସର୍ବମସ୍ତୁନାତୁରମ୍ ||୨୨|| ୯୭

ଓଷଧୟଃ ସଂବଦନ୍ତେ ସୋମେନ ସହ ରାଜ୍ଞା ।

ୟୁସ୍ତୈ କୃଣୋତି ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ତଂ ରାଜନ୍ ପାରୟାମସି ||୨୩|| ୯୮

ତ୍ୱାଂ ଗନ୍ଧର୍ବା ଅଖନଂସ୍ତ୍ୱାମିନ୍ଦ୍ରସ୍ତ୍ୱାଂ ବୃହସ୍ପତିଃ ।

ତ୍ୱାମୋଷଧେ ସୋମୋ ରାଜା ବିଦ୍ୱାନ୍ ଯୁଷ୍ଣାଦମୁତ୍ୟତ ||୨୪|| ୯୯

ତ୍ୱମୁତ୍ତମାସୋଷଧେ ତବ ବୃକ୍ଷା ଉପସ୍ତୟଃ ।

ଉପସ୍ତ୍ରରସ୍ତୁ ସୋଽସ୍ତାକଂ ଯୋ ଅସ୍ତ୍ରାଣା ଅଭିଦାସତି ||୨୫|| (୬) ୧୦୦ (୭୩୩)

ମା ମା ହିଂସ୍ରୀଜ୍ଞନିତା ଯଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଯୋ ବା ଦିବଂ ସତ୍ୟଧର୍ମା ବ୍ୟାନତ୍ ।

ୟୁଷ୍ଣାପଶୁନ୍ତାଃ ପ୍ରଥମୋ ଜଜାନ କସ୍ତୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ||୧|| ୧୦୧

ଅଭ୍ୟା ବର୍ତ୍ତସ୍ତୁ ପୃଥିବି ଯୁଜ୍ଞେନ ପୟସା ସହ ।

ବପାଂ ତେ ଅଗ୍ନିରିଷିତୋ ଅରୋହତ୍ ||୨|| ୧୦୨

ଅଗ୍ନେ ଯତ୍ତେ ଶୁକ୍ରଂ ଯଜନ୍ତ୍ରଂ ଯତ୍-ପୂତଂ ଯଜ ଯଜ୍ଞିୟମ୍ ।

ତଦେବେଭ୍ୟୋ ଭରାମସି ||୩|| ୧୦୩

ଇଷମୂର୍ଜମହମିତ ଆଦମୃତସ୍ୟ ଯୋନିଂ ମହିଷସ୍ୟ ଧାରାମ୍ ।

ଆ ମା ଗୋଷୁ ବିଶତ୍ୱା ତନୁଷୁ ଜହାମି ସେଦିମନିରାମମୀବାମ୍ ||୪|| ୧୦୪

ଅଗ୍ନେ ତବ ଶ୍ରବୋ ବୟୋ ମହି ଭ୍ରାଜନ୍ତେ ଅର୍ଚୟୋ ବିଭାବସୋ ।

ବୃହଦ୍-ଭାନୋ ଶବସା ବାଜମୁକ୍ତ୍ୟଂ ଦଧାସି ଦାଶୁଷେ କବେ ||୫|| ୧୦୫

ପାବକବର୍ତ୍ତାଃ ଶୁକ୍ରବର୍ତ୍ତା ଅନୁନବର୍ତ୍ତା ଉଦିୟୁର୍ଷି ଭାନୁନା ।  
ପୁତ୍ରୋ ମାତରା ବିଚରନ୍ନୁପାବସି ପୃଣକ୍ଷି ରୋଦସୀ ଉଭେ ॥୨॥ ୧୦୭

ଉର୍ଜୋ ନପାଞ୍ଜାତବେଦଃ ସୁଶସ୍ତିଭିର୍ମନସ୍ତୁ ଧୀତିଭିର୍ହିତଃ ।  
ତ୍ଵେ ଇକ୍ଷଃ ସନଧୁର୍ଭୁରିବର୍ପସକ୍ଷିତ୍ରୋତୟୋ ବାମଜାତାଃ ॥୩॥ ୧୦୭

ଇରଜ୍ୟନ୍ନଗ୍ନେ ପ୍ରଥୟସ୍ତୁ ଜନ୍ତୁଭିରସ୍ତ୍ଵେ ରାୟୋ ଅମର୍ତ୍ୟ ।  
ସ ଦର୍ଶତସ୍ୟ ବପୁଷୋ ବିରାଜସି ପୃଣକ୍ଷି ସାନସିଂ କ୍ରତୁମ୍ ॥୮॥ ୧୦୮

ଇକ୍ଷ୍ଠାରମଧୁରସ୍ୟ ପ୍ରଚେତସଂ କ୍ଷୟକ୍ତଂ ରାଧସୋ ମହଃ ।  
ରାତିଂ ବାମସ୍ୟ ସୁଭଗାଂ ମହୀମିଷଂ ଦଧାସି ସାନସିଂ ରୟିମ୍ ॥୯॥ ୧୦୯

ଋତାବାନଂ ମହିଷଂ ବିଶ୍ଵଦର୍ଶତମଗ୍ନିଂ ସୁମ୍ନାୟ ଦଧିରେ ପୁରୋ ଜନାଃ ।  
ଶୁକ୍ଳର୍ଣ୍ଣଂ ସପ୍ରଥସ୍ତମଂ ତ୍ଵା ଗିରା ଦୈବ୍ୟଂ ମାନୁଷା ଯୁଗା ॥୧୦॥ ୧୧୦

ଆପ୍ୟାୟସ୍ତୁ ସମେତୁ ତେ ବିଶ୍ଵତଃ ସୋମ ବୃଷ୍ଟ୍ୟମ୍ ।  
ଭବା ବାଜସ୍ୟ ସଙ୍ଗଥେ ॥୧୧॥ ୧୧୧

ସଂ ତେ ପୟଂସି ସମୁ ଯନ୍ତୁ ବାଜାଃ ସଂ ବୃଷ୍ଟ୍ୟାନ୍ୟଭିମାତିଷାହଃ ।  
ଆପ୍ୟାୟମାନୋ ଅମୃତାୟ ସୋମ ଦିବି ଶ୍ରବାଂସୁ୍ୟଭମାନି ଧିଷ୍ଠ ॥୧୨॥ ୧୧୨

ଆପ୍ୟାୟସ୍ତୁ ମଦିକ୍ତମ ସୋମ ବିଶ୍ଵେଭିରଂଶୁଭିଃ ।  
ଭବା ନଃ ସପ୍ରଥସ୍ତମଃ ସଖା ବୃଧେ ॥୧୩॥ ୧୧୩

ଆ ତେ ବସ୍ତୋ ମନୋ ଯମପୂରମାଜିସ୍ତଥସ୍ତାତ୍ ।  
ଅଗ୍ନେ ତ୍ଵାଂ କାମୟା ଗିରା ॥୧୪॥ ୧୧୪

ତୁଭ୍ୟଂ ତା ଅଙ୍ଗିରସ୍ତମ ବିଶ୍ଵାଃ ସୁକ୍ଷିତୟଃ ପୃଥକ୍ ।  
ଅଗ୍ନେ କାମାୟ ଯେମିରେ ॥୧୫॥ ୧୧୫

ଅଗ୍ନିଃ ପ୍ରିୟେଷୁ ଧାମସୁ କାମୋ ଭୂତସ୍ୟ ଭବ୍ୟସ୍ୟ ।  
ସମ୍ରାଳେକୋ ବିରାଜତି ॥୧୬॥ (୭) ୧୧୭ (୭୪୯)

ଦୃଶାନୋଽଷ୍ଟାଦଶ ॥୧୮॥ ଦିବସ୍ପରି ଦ୍ଵାଦଶ ॥୧୨॥ ସମିଧାଗ୍ନିଂ ଦୁବସ୍ୟତ ପଞ୍ଚଦଶ ॥୧୫॥  
ଅପେତ ସପ୍ତଦଶ ॥୧୭॥ ଅସ୍ମନ୍ନୁକ୍ତଂ ତ୍ରୟୋଦଶ ॥୧୩॥ ଯା ଔଷଧୀଃ ପଞ୍ଚାବିଂଶତିଃ ॥୨୫॥  
ମା ମା ଷୋଳଶ ॥୧୬॥ ସପ୍ତାନ୍ନୁବାକେଷୁ ଷୋଳଶୋତ୍ତରଂ ଶତମ୍ ॥୧୧୬॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ତ୍ରୟୋଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୩ ॥



ଓଡ଼ିଶା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ମୟି ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟଗ୍ରେ ଅଗ୍ନିଃ ରାୟଘୋଷାୟ ସୁପ୍ରଜାସ୍ତ୍ରାୟ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟାୟ ।  
ମାମୁ ଦେବତାଃ ସଚକ୍ରାମ୍ ॥୧॥ ୧

ଅପାଂ ପୃଷ୍ଠମସି ଘ୍ନୋନିରଗ୍ନୋଃ ସମୁଦ୍ରମଭିତଃ ପିନ୍ଦୁମାନମ୍ ।  
ବର୍ଧମାନୋ ମହାଂଗା ଆ ଚ ପୁଷ୍କରେ ଦିବୋ ମାତ୍ରୟା ବରିମ୍ଣା ପ୍ରଥସ୍ତୁ ॥୨॥ ୨

ବ୍ରହ୍ମ ଜଜ୍ଞାନଂ ପ୍ରଥମଂ ପୁରସ୍ତାଦ୍ଦି ସୀମତଃ ସୁରୁତୋ ବେନ ଆବଃ ।  
ସ ରୁଧ୍ନା ଉପମା ଅସ୍ୟ ବିଷ୍ଣାଃ ସତଶ୍ଚ ଘ୍ନୋନିମସତଶ୍ଚ ବିବଃ ॥୩॥ ୩

ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମବର୍ତ୍ତତାଗ୍ରେ ଭୂତସ୍ୟ ଜାତଃ ପତିରେକ ଆସୀତ୍ ।  
ସ ଦାଧାର ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାଂ କସ୍ତ୍ୱୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୪॥ ୪

ଦ୍ରଘଶ୍ଚସ୍ତନ୍ଦ ପୃଥିବୀମନୁ ଦ୍ୟାମିମଂ ଚ ଘ୍ନୋନିମନୁ ଯଶ୍ଚ ପୂର୍ବଃ ।  
ସମାନଂ ଘ୍ନୋନିମନୁ ସଞ୍ଚିରକ୍ତଂ ଦ୍ରଘଂ ଜୁହୋମ୍ୟନୁ ସପ୍ତ ହୋତ୍ରାଃ ॥୫॥ ୫

ନମୋଽସ୍ତୁ ସର୍ପେଭ୍ୟା ଯେ କେ ଚ ପୃଥିବୀମନୁ ।  
ୟେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଯେ ଦିବି ତେଭ୍ୟଃ ସର୍ପେଭ୍ୟା ନମଃ ॥୬॥ ୬

ୟା ଇଷବୋ ଯାତୁଧାନାନାଂ ଯେ ବା ବନସ୍ତତୀଂରନୁ ।  
ୟେ ବାବଚେଷୁ ଶେରତେ ତେଭ୍ୟଃ ସର୍ପେଭ୍ୟା ନମଃ ॥୭॥ ୭

ୟେ ବାମୀ ରୋଚନେ ଦିବୋ ଯେ ବା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଷୁ ।  
ୟେଷାମପ୍ତୁ ସଦସ୍ତତଂ ତେଭ୍ୟଃ ସର୍ପେଭ୍ୟା ନମଃ ॥୮॥ ୮



କୃଶ୍ଣସ୍ତ ପାଜଃ ପ୍ରସିତିଂ ନ ପୃଥ୍ଵୀଂ ଯାହି ରାଜେବାମବାଂନା ଇଭେନ ।  
ତୃଷ୍ଣାମନୁ ପ୍ରସିତିଂ ଦୁଶାନୋଃସ୍ତାସି ବିଧ୍ୟ ରକ୍ଷସସ୍ତପିଷ୍ଠେଃ ॥୯॥ ୯

ତବ ଭ୍ରମାସ ଆଶୁୟା ପତନ୍ତ୍ୟନ୍ତୁ ସ୍ଵଶ ଧୃଷତା ଶୋଶୁଚାନଃ ।  
ତପୁଂଷ୍ୟଗ୍ନେ ଜୁହ୍ଵା ପତଙ୍ଗାନସଦିତୋ ବିସୃଜ ବିଷ୍ଣୁଗୁଲ୍ଵାଃ ॥୧୦॥ ୧୦

ପ୍ରତି ସ୍ଵଶୋ ବିସୃଜ ତୁର୍ଣ୍ଣିତମୋ ଭବା ପାୟୁର୍ବିଶୋ ଅସ୍ୟା ଅଦକ୍ଷଃ ।  
ୟୋ ନୋ ଦୂରେ ଅଘଶଂସୋ ଯୋ ଅନ୍ତ୍ୟଗ୍ନେ ମା କିଷ୍ଠେ ବ୍ୟଧିରାଦଧର୍ଷାତ୍ ॥୧୧॥ ୧୧

ଉଦଗ୍ନେ ତିଷ୍ଠ ପ୍ରତ୍ୟାତନ୍ତୁଷ୍ଠ ନ୍ୟମିତ୍ରାଂନା ଓଷତାଭିଗୁହେତେ ।  
ୟୋ ନୋ ଅରାତିଂ ସମିଧାନ ଚକ୍ରେ ନୀଚା ତଂ ଧକ୍ଷ୍ୟତସଂ ନ ଶୁଷ୍ଠମ୍ ॥୧୨॥ ୧୨

ଉର୍ଯ୍ୟୋ ଭବ ପ୍ରତି ବିଧ୍ୟାଧ୍ୟସ୍ତଦାବିଷ୍ଣୁଶୁଷ୍ଠ ଦୈବ୍ୟାନ୍ୟଗ୍ନେ ।  
ଅବ ସ୍ଥିରା ତନୁହି ଯାତୁଜୁନାଂ ଜାମିମଜାମିଂ ପ୍ରମୃଣାହି ଶତ୍ରୁନ୍ ॥୧୩॥ ୧୩

ଅଗ୍ନେଷ୍ଟା ତେଜସା ସାଦୟାମି । ଅଗ୍ନିର୍ମୂର୍ଧା ଦିବଃ କକୁପ୍ତଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଅୟମ୍ ।  
ଅପାଂ ରେତାଂସି ଜିନ୍ଦତି । ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ତ୍ଵୈଜସା ସାଦୟାମି ॥୧୪॥ ୧୪

ଭୁବୋ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ରଜସଶ୍ଚ ନେତା ଯତ୍ରା ନିୟୁତ୍-ଭିଃ ସଚସେ ଶିବାଭିଃ ।  
ଦିବି ମୂର୍ଧାନଂ ଦଧିଷେ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଂ ଜିହ୍ଵାମଗ୍ନେ ଚକୃଷେ ହବ୍ୟବାହମ୍ ॥୧୫॥ (୧) ୧୫ (୭୭୪)

ଧୁବାସି ଧରୁଶାସ୍ତୃତା ବିଶ୍ଵକର୍ମଣା ।  
ମା ତ୍ଵା ସମୁଦ୍ର ଉଦ୍‌ଧୀନ୍ତା ସୁପର୍ଣ୍ଣୋବ୍ୟଥମାନାଂ ପୃଥିବୀଂ ଦୃଂହ ॥୧॥ ୧୭

ପ୍ରଜାପତିଷ୍ଠା ସାଦୟତ୍ଵପାଂ ପୃଷ୍ଠେ ସମୁଦ୍ରସ୍ୟେମନ୍ ।  
ବ୍ୟଚସ୍ଵତୀଂ ପ୍ରଥସ୍ଵତୀଂ ପ୍ରଥସ୍ଵ ପୃଥିବ୍ୟସି ॥୨॥ ୧୭

ଭୂରସି ଭୂମିରସ୍ୟଦିତିରସି ବିଶ୍ଵଧାୟା ବିଶ୍ଵସ୍ୟ ଭୁବନସ୍ୟ ଧର୍ତ୍ତୀ ।  
ପୃଥିବୀଂ ଯଜ୍ଞ ପୃଥିବୀଂ ଦୃଂହ ପୃଥିବୀଂ ମା ହିଂସୀଃ ॥୩॥ ୧୮

ବିଶ୍ୱସ୍ତୈ ପ୍ରାଣାୟାପାନାୟ ବ୍ୟାନାୟୋଦାନାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାୟୈ ଚରିତ୍ରାୟ ।

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟୁତିପାତୁ ମହ୍ୟା ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟା ଛର୍ଦ୍ଦିଷା ଶଂତମେନ ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧ୍ରୁବା ସୀଦ ॥୪॥ ୧୯

କାଣ୍ଡାକ୍ଷାତ୍-ପ୍ରରୋହନ୍ତୀ ପରୁଷଃ ପରୁଷସ୍ୱରି ।

ଏବା ନୋ ଦୂର୍ବେ ପ୍ର ତନୁ ସହସ୍ରେଣ ଶତେନ ଚ ॥୫॥ ୨୦

ୟା ଶତେନ ପ୍ରତନୋଷି ସହସ୍ରେଣ ବିରୋହସି ।

ତସ୍ୟାସ୍ତେ ଦେବୀଷ୍ଟକେ ବିଧେମ ହବିଷା ବୟମ୍ ॥୬॥ ୨୧

ୟାସ୍ତେ ଅଗ୍ନେ ସୁର୍ଯ୍ୟେ ରୁଚୋ ଦିବମାତନ୍ୱୁତି ରଶ୍ମିଭିଃ ।

ତାଭିର୍ନୋ ଅଦ୍ୟ ସର୍ବାଭୀ ରୁଚେ ଜନାୟ ନସ୍ତୁଧି ॥୭॥ ୨୨

ୟା ବୋ ଦେବାଃ ସୁର୍ଯ୍ୟେ ରୁଚୋ ଗୋଷ୍ପଶ୍ୱେଷୁ ଯା ରୁଚଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତାଭିଃ ସର୍ବାଭୀ ରୁଚଂ ନୋ ଧତ୍ୱ ବୃହସ୍ପତେ ॥୮॥ ୨୩

ବିରାତ୍-ଜ୍ୟୋତିରଧାରୟସ୍ତୁରାତ୍-ଜ୍ୟୋତିରଧାରୟତ୍ ।

ପ୍ରଜାପତିଷ୍ଠା ସାଦୟତୁ ପୃଷ୍ଠେ ପୃଥିବ୍ୟା ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠତୀମ୍ ॥୯॥ ୨୪

ବିଶ୍ୱସ୍ତୈ ପ୍ରାଣାୟାପାନାୟ ବ୍ୟାନାୟ ବିଶ୍ୱଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ଯଜ୍ଞ ।

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟେଧିପତିସ୍ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧ୍ରୁବା ସୀଦ ॥୧୦॥ ୨୫

ମଧୁଷ୍ଠ ମାଧବଶ୍ଚ ବାସନ୍ତିକା ଋତୁ ଅଗ୍ନେରନ୍ତଃ ଶ୍ଲୋଷୋଽସି ।

କଲ୍ଲୋତାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ କଲ୍ଲୁକ୍ତାମାପ ଓଷଧୟଃ କଲ୍ଲୁକ୍ତାମଗ୍ନୟଃ

ପୃଥତ୍ ମମ ଜୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ସବ୍ରତାଃ ।

ୟେ ଅଗ୍ନୟଃ ସମନସୋଽନ୍ତରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଇମେ ।

ବାସନ୍ତିକା ଋତୁ ଅଭିକଲ୍ଲମାନା ଇନ୍ଦ୍ରମିବ ଦେବା ଅଭିସଂବିଶନ୍ତୁ

ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧ୍ରୁବେ ସୀଦତମ୍ ॥୧୧॥ ୨୬

ଅଷାଳହାସି ସହମାନା ସହସ୍ପାରାତୀଃ ସହସ୍ପ ପୃତନାୟତଃ ।  
ସହସ୍ପରୀୟାସି ସା ମା ଜିନ୍ଦୁ ॥୧୨॥ ୨୭

ସହସ୍ପେମା ଅଭିମାତୀଃ ସହସ୍ପ ପୃତନାୟତଃ ।  
ସହସ୍ପ ସର୍ବଂ ପାପ୍ମାନଃ ସହମାନାସ୍ୟୋଷଧେ ॥୧୩॥ (୨) ୨୮

ମଧୁ ବାତା ଋତାୟତେ ମଧୁ କ୍ଷରନ୍ତି ସିନ୍ଧବଃ । ମାଧ୍ୱୀର୍ନଃ ସନ୍ତୋଷଧୀଃ ॥୧॥ ୨୯  
ମଧୁ ନକ୍ତମୁତୋଷସୋ ମଧୁମପ୍ତାର୍ଥବଃ ରଜଃ । ମଧୁ ଦେୱୀରସ୍ତୁ ନଃ ପିତା ॥୨॥ ୩୦  
ମଧୁମାନୋ ବନସ୍ତତିର୍ମଧୁମାଁଞ୍ଚ ଅସ୍ତୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ମାଧ୍ୱୀର୍ଗାବୋ ଭବନ୍ତୁ ନଃ ॥୩॥ ୩୧ (୭୮୦)

ଅପାଂ ଗମ୍ଭରୁସୀଦ ମା ତ୍ୱା ସୂର୍ଯ୍ୟୋଽଭିତାପ୍ତୀନ୍ନାଗ୍ନିର୍ବୈଶ୍ୱାନରଃ ।  
ଅଛିନ୍ନପତ୍ରାଃ ପ୍ରଜା ଅନୁବୀକ୍ଷସ୍ୱାନୁ ତ୍ୱା ଦିବ୍ୟା ବୃଷ୍ଣିଃ ସଚତାମ୍ ॥୪॥ ୩୨

ତ୍ରୀହସମୁଦ୍ରାହସମସ୍ତପତ୍ ସ୍ୱର୍ଗାନପାଂ ପତିର୍ବୃଷଭ ଇଷ୍ଟକାନାମ୍ ।  
ପୁରୀଷଂ ବସାନଃ ସୁକୃତସ୍ୟ ଲୋକେ ତତ୍ର ଗଚ୍ଛ ଯତ୍ର ପୂର୍ବେ ପରେତାଃ ॥୫॥ ୩୩

ମହୀ ଦେୱୀଃ ପୃଥିବୀ ଚ ନ ଇମଂ ଯୁଜ୍ଞଂ ମିମିକ୍ଷତାମ୍ । ପିପୃତାଂ ନୋ ଭରୀମଭିଃ ॥୬॥ ୩୪  
ବିଷ୍ଣୋଃ କର୍ମାଣି ପଶ୍ୟତ ଯତୋ ବ୍ରତାନି ପସ୍ତଶେ । ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯୁଜ୍ୟଃ ସଖା ॥୭॥ ୩୫

ଧୂବାସି ଧରୁଣେତୋ ଜଜ୍ଞେ ପ୍ରଥମମେତେୟା ଯୋନିତେୟା ଅଧି ଜାତବେଦାଃ ।  
ସ ଗାୟତ୍ରୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭାନୁଷ୍ଟୁଭା ଚ ଦେବେତେୟା ହବ୍ୟଂ ବହତୁ ପ୍ରଜାନନ୍ ॥୮॥ ୩୬

ଇଷେ ରାୟେ ରମସ୍ତୁ ସହସେ ଦୁ୍ୟମ୍ ଉର୍ଜେ ଅପତ୍ୟାୟ ।  
ସମ୍ରାଳସି ସ୍ୱରାଳସି ସାରସ୍ୱତୌ ତ୍ୱୋହୌ ପ୍ରାବତାମ୍ ॥୯॥ ୩୭

ଅଗ୍ନେ ଯୁଷ୍ମା ହି ଯେ ତବାଶ୍ମାସୋ ଦେବ ସାଧବଃ । ଅରଂ ବହନ୍ତି ମନ୍ୟବେ ॥୧୦॥ ୩୮

ୟୁଷ୍ମା ହି ଦେବହୃତମାଁଣା ଅଶ୍ୱାଁଣା ଅଗ୍ନେ ରଥୀରିବ । ନି ହୋତା ପୂର୍ବ୍ୟଃ ସଦଃ ॥୧୧॥ (୩) ୩୯

ସମ୍ୟକ୍ ସୁବକ୍ତି ସରିତୋ ନ ଧେନା ଅକ୍ତୃତ୍ୱଦା ମନସା ପୂୟମାନାଃ ।

ଘୃତସ୍ୟ ଧାରା ଅଭି ଚାକଶାମି ହିରଣ୍ୟୟୋ ବେତସୋ ମଧ୍ୟେ ଅଗ୍ନେଃ ॥୧॥ ୪୦

ଋଚେ ତ୍ୱା ରୁଚେ ତ୍ୱା ଭାସେ ତ୍ୱା ଜ୍ୟୋତିଷେ ତ୍ୱା ।

ଅଭୂଦିଦଂ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଭୁବନସ୍ୟ ବାଜିନମଗ୍ନେର୍ବେଶ୍ୱାନରସ୍ୟ ଚ ॥୨॥ ୪୧

ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟାନ୍ ରୁକ୍ନୋ ବର୍ଚସା ବର୍ଚସ୍ତାନ୍ ।

ସହସ୍ରଦା ଅସି ସହସ୍ରାୟ ତ୍ୱା ॥୩॥ ୪୨

ଆଦିତ୍ୟଂ ଗର୍ଭଂ ପୟସା ସମତ୍ପି ସହସ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରତିମାଂ ବିଶ୍ୱରୂପମ୍ ।

ପରି ବୃତ୍ପି ହରସା ମାଭିମଂସ୍ତାଃ ଶତାୟୁଷଂ କୃଣୁହି ଚୀୟମାନଃ ॥୪॥ ୪୩

ବାତସ୍ୟ ଜୁତିଂ ବରୁଣସ୍ୟ ନାଭିମଶ୍ୱଂ ଜଜ୍ଞାନଂ ସରିରସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ।

ଶିଶୁଂ ନଦୀନାଂ ହରିମଦ୍ୱିରୁଧ୍ୱମଗ୍ନେ ମା ହିଂସୀଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ॥୫॥ ୪୪

ଅଜସ୍ରମିନ୍ଦୁମରୁଷଂ ଭୁରଶ୍ୟମଗ୍ନିମୀଳେ ପୂର୍ବଚିତ୍ତିଂ ନମୋଭିଃ ।

ସ ପର୍ବଭିରୁତୁଶଃ କଳ୍ପମାନୋ ଗାଂ ମା ହିଂସୀରଦିତିଂ ବିରାଜମ୍ ॥୬॥ ୪୫

ବରୁତ୍ରୀଂ ତ୍ୱଷ୍ଟୁର୍ବରୁଣସ୍ୟ ନାଭିମବିଂ ଜଜ୍ଞାନାଂ ରଜସଃ ପରସ୍ତାତ୍ ।

ମହୀଂ ସାହସ୍ରୀମସୁରସ୍ୟ ମାୟାମଗ୍ନେ ମା ହିଂସୀଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ॥୭॥ ୪୬

ୟୋ ଅଗ୍ନିରଗ୍ନେରଧ୍ୟଜାୟତ ଶୋକାତ୍-ପୃଥିବ୍ୟା ଉତ ବା ଦିବସ୍ତୁରି ।

ୟେନ ପ୍ରଜା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଜଜାନ ତମଗ୍ନେ ହେଲଃ ପରି ତେ ବୃଶକ୍ତୁ ॥୮॥ ୪୭ (୭୯୭)

ଚିତ୍ରଂ ଦେବାନାମୁଦଗାଦନୀକଂ ଚକ୍ଷୁର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ।

ଆପ୍ରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅକ୍ତରିଷଂ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆତ୍ମା ଜଗତସ୍ତସ୍ତୁଷକ୍ତ ॥୯॥ (୪) ୪୮

ଇମଂ ମା ହିଂସ୍ରୀର୍ଦ୍ଧିପାଦଂ ପଶୁଂ ସହସ୍ରାକ୍ଷ ମେଧାୟ ଚୀୟମାନଃ ।  
ମୟଂ ପଶୁଂ ମେଧମଗ୍ନେ ଭୁଷସ୍ତୁ ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।  
ମୟଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ॥୧॥ ୪୯

ଇମଂ ମା ହିଂସ୍ରୀରେକଶଫଂ ପଶୁଂ କନିକ୍ରଦଂ ବାଜିନଂ ବାଜିନେଷୁ ।  
ଗୌରମାରଣ୍ୟମନୁ ତେ ଦିଶାମି ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।  
ଗୌରଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ॥୨॥ ୫୦

ଇମଂ ସାହସ୍ରଂ ଶତଧାରମୁହଂ ବ୍ୟତ୍ୟମାନଂ ସରିରସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ।  
ଘୃତଂ ଦୁହାନାମଦିତିଂ ଜନାୟାଗ୍ନେ ମା ହିଂସ୍ରୀଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ।  
ଗବୟମାରଣ୍ୟମନୁ ତେ ଦିଶାମି ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।  
ଗବୟଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ॥୩॥ ୫୧

ଇମମୂର୍ତ୍ତ୍ୟାୟଂ ବରୁଣସ୍ୟ ନାଭିଂ ତ୍ଵଚଂ ପଶୁନାଂ ଦ୍ଵିପଦାଂ ଚତୁଷ୍ପଦାମ୍ ।  
ତ୍ଵଷ୍ଣଃ ପ୍ରଜାନାଂ ପ୍ରଥମଂ ଜନିତ୍ରମଗ୍ନେ ମା ହିଂସ୍ରୀଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ।  
ଭସ୍ତ୍ରମାରଣ୍ୟମନୁ ତେ ଦିଶାମି ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।  
ଭସ୍ତ୍ରଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ॥୪॥ ୫୨

ଅଜୋ ହ୍ୟଗ୍ନେରଜନିଷ୍ଠ ଶୋକାହୋ ଅପଶ୍ୟଞ୍ଜନିତାରମଗ୍ନେ ।  
ତେନ ଦେବା ଦେବତାମଗ୍ରମାୟଂସ୍ତେନ ରୋହମାୟନୁପ ମେଧ୍ୟାସଃ ।  
ଶରଭମାରଣ୍ୟମନୁ ତେ ଦିଶାମି ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।  
ଶରଭଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃହ୍ଣତୁ ॥୫॥ ୫୩

ତ୍ଵଂ ଯବିଷ୍ଠ ଦାଶୁଷୋ ନୃରଂ ପାହି ଶୁଶୁଧୀ ଗିରଃ ।  
ରକ୍ଷା ତୋକମୁତ ଭୁନା ॥୬॥ (୫) ୫୪ (୮୦୩)

ଅପାଂ ତ୍ୱେନନ୍ଦ୍ରସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱୋଦ୍ଭନ୍ଦ୍ରସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ଭସ୍ମନ୍ଦ୍ରସାଦୟାମି ।

ଅପାଂ ତ୍ୱା ଜ୍ୟୋତିଷି ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱାୟନେ ସାଦୟାମି ।

ଅର୍ଣ୍ଣବେ ତ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମି ସମୁଦ୍ରେ ତ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମି

ସରିରେ ତ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମି ।

ଅପାଂ ତ୍ୱା କ୍ଷୟେ ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ସପିଷି ସାଦୟାମି ।

ଅପାଂ ତ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ସଧସ୍ତେ ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ଯୋନୌ ସାଦୟାମି ।

ଅପାଂ ତ୍ୱା ପୁରୀଷେ ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ପାଥସି ସାଦୟାମି ।

ଗାୟତ୍ରେଣ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି ତ୍ୱୈଷୁଭେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି

ଜାଗତେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି ।

ଆନୁଷ୍ଠୁଭେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି ପାକ୍ତେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି ॥୧॥(୭) ୫୫

ଅୟଂ ପୁରୋ ଭୁବସତସ୍ୟ ପ୍ରାଣୋ ଭୌବାୟନୋ ବସନ୍ତଃ ପ୍ରାଣାୟନଃ ।

ଗାୟତ୍ରୀ ବାସନ୍ତୀ ॥୧॥ ୫୬

ଗାୟତ୍ରେ୍ୟ ଗାୟତ୍ରଂ ଗାୟତ୍ରାଦୁପାଂଶୁରୁପାଂଶୋସ୍ତ୍ରିବୃତ୍ ତ୍ରିବୃତୋ ରଥନ୍ତରମ୍ ।

ବସିଷ୍ଠ ର୍ଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତ୍ୱୟା ପ୍ରାଣଂ ଗୃହ୍ଣାମି ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ॥୨॥ ୫୭

ଅୟଂ ଦକ୍ଷିଣା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତସ୍ୟ ମନୋ ବୈଶ୍ୱକର୍ମଣମ୍ ।

ଗ୍ରୀଷ୍ମୋ ମାନସସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟୁର୍-ଗ୍ରେଷ୍ମୀ ॥୩॥ ୫୮

ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭଃ ସ୍ୱାରଂ ସ୍ୱାରାଦନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୋଽନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମାପୁଞ୍ଜଦଶଃ ପଞ୍ଜଦଶାଦ୍ ବୃହତ୍ ।

ଭରଦ୍ୱାଜ ର୍ଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତ୍ୱୟା ମନୋ ଗୃହ୍ଣାମି ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ॥୪॥ ୫୯

ଅୟଂ ପଶ୍ଚାଦ୍ୱିଶ୍ୱବ୍ୟତାସ୍ରସ୍ୟ ଚକ୍ଷୁର୍ବୈଶ୍ୱବ୍ୟତସମ୍ ।

ବର୍ଷାଶ୍ମାକ୍ଷୁଷ୍ୟା ଜଗତୀ ବାର୍ଷୀ ॥୫॥ ୬୦

ଜଗତ୍ୟା ରକ୍ଷମମୃକ୍ଷମାଲ୍ଲୁକଃ ଶୁକ୍ରାସ୍ତ୍ରପଦଶଃ ସପ୍ତଦଶାଦ୍ୱୈରୂପମ୍ ।  
ଜମଦଗ୍ନିରୂଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତୃୟା ଚକ୍ଷୁର୍ଗୃହାମି ପ୍ରଜାତ୍ୟଃ ॥୭॥ ୭୧

ଇଦମୁତ୍ତରାତ୍ ସ୍ୱପ୍ତସ୍ୟ ଶ୍ରୋତ୍ରଃ ସୌବମ୍ । ଶରଲ୍ଲୌତ୍ର୍ୟନୁଷ୍ଠପ୍ତ୍ତାରଦୀ ॥୭॥ ୭୨

ଅନୁଷ୍ଠୁତ ଐଳମୈଳାନୁକ୍ତୀ ମହିନ ଏକବିଂଶ ଏକବିଂଶାଦ୍ୱୈରାଜମ୍ ।  
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରୂଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତୃୟା ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଗୃହାମି ପ୍ରଜାତ୍ୟଃ ॥୮॥ ୭୩

ଇୟମୁପରି ମତିସ୍ତସ୍ୟୈ ବାଜ୍ଞାତ୍ୟା । ହେମକ୍ତୋ ବାତ୍ୟଃ ପଞ୍ଚହୈମକ୍ତୀ ॥୯॥ ୭୪

ପଞ୍ଚତୈ୍ୟ ନିଧନବନ୍ଧିଧନବତ ଆଗ୍ରୟଣ ଆଗ୍ରୟଣାତ୍  
ତ୍ରିଶବତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶୌ ତ୍ରିଶବତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶାତ୍ୟାଂ ଶାକ୍ତୁରରୈବତେ ।  
ବିଶ୍ୱକର୍ମ ରୂଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତୃୟା ବାତଂ ଗୃହାମି ପ୍ରଜାତ୍ୟଃ ।  
ଲୋକଂ ପୃଣ ତା ଅସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରଂ ବିଶ୍ୱାଃ ॥୧୦॥ (୭) ୭୫ (୮୧୪)

ମୟି ଗୃହାମି ପଞ୍ଚଦଶ ॥୧୫॥ ଧୂବାସି ତ୍ରୟୋଦଶ ॥୧୩॥ ମଧୁବାତା ଏକାଦଶ ॥୧୧॥  
ସମ୍ୟକ୍-ସୁବକ୍ତି ନବ ॥୯॥ ଇମଂ ମା ଷତ୍ ॥୭॥ ଅପାକ୍ତେକା ॥୧॥ ଅୟଂ ପୁରୋ ଦଶ ॥୧୦॥  
ସପ୍ତାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚଷଷ୍ଠିଃ ॥୭୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୪ ॥



# ପଞ୍ଚଦଶ ଉପାୟ

Not For Commercial Use



## || ଅଥ ପଞ୍ଚଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ଧୂବକ୍ଷିତିଧୂବକ୍ଷୋନିଧୂବାସି ଧୂବଂ କ୍ଷୋନିମାସୀଦ ସାଧୁୟା ।  
ଉଖ୍ୟସ୍ୟ କେତୁଂ ପ୍ରଥମଂ ଜୁଷାଣାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ଯ୍ୟୁ ସ୍ୱାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା ॥୧॥ ୧

କୁଲ୍ୟାୟିନୀ ଘୃତବତୀ ପୁରନ୍ଧିଃ ସେଧାନେ ସୀଦ ସଦନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।  
ଅଭି ତ୍ୱା ରୁଦ୍ରା ବସବୋ ଗୃଣନ୍ତିମା ବ୍ରହ୍ମ ପୀପିହି ସୌଭଗାୟାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ଯ୍ୟୁ ସ୍ୱାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା ॥୨॥ ୨

ସ୍ୱୈର୍ଦକ୍ଷୈର୍ଦକ୍ଷପିତେହ ସୀଦ ଦେବାନାଃ ସୁମ୍ନେ ବୃହତେ ରଣାୟ ।  
ପିତେବୈଧି ସୁନବ ଆ ସୁଶେବା ସ୍ୱାବେଶା ତନ୍ନା ସଂବିଶସ୍ୱାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ଯ୍ୟୁ ସ୍ୱାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା ॥୩॥ ୩

ପୃଥିବ୍ୟାଃ ପୁରୀଷମସ୍ୟୟୋ ନାମ ତାଂ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱେ ଅଭିଗୃଣନ୍ତୁ ଦେବାଃ ।  
ସ୍ତ୍ରୋମପୃଷ୍ଠା ଘୃତବତୀହ ସୀଦ ପ୍ରଜାବଦସ୍ତେ ଦ୍ରବିଶାୟଜସ୍ୱାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ଯ୍ୟୁ ସ୍ୱାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା ॥୪॥ ୪

ଅଦିତ୍ୟାସ୍ତ୍ୱା ପୃଷ୍ଠେ ସ୍ୱାଦୟାମ୍ୟନ୍ତରିକ୍ଷସ୍ୟ ଧର୍ତ୍ତୀଂ ବିଷ୍ଣୁମ୍ବନୀଂ ଦିଶାମପିପତ୍ତୀଂ ଭୁବନାନାମ୍ ।  
ଉର୍ମିର୍ଦ୍ରୟୋ ଅପାମସି ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତ ଋଷିରଶ୍ୱିନାଧୂର୍ଯ୍ୟୁ ସ୍ୱାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା ।

ଶୁକ୍ରଶ୍ଚ ଶୁଚିଶ୍ଚ ଗ୍ରେଷ୍ମା ଋତୁ ଅଗ୍ନେରନ୍ତଃଶ୍ଲୋଷୋଽସି ।  
କଲ୍ଲୋତାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ କଲ୍ଲୁକ୍ତାମାପ ଓଷଧୟଃ କଲ୍ଲୁକ୍ତାମଗ୍ନୟଃ  
ପୃଥତ୍ ମମ ଜୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ସବ୍ରତାଃ ।

ୟେ ଅଗ୍ନୟଃ ସମନସୋଽନ୍ତରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଇମେ ।  
ଗ୍ରେଷ୍ମା ଋତୁ ଅଭିକଲ୍ଲମାନା ଇନ୍ଦ୍ରମିବ ଦେବା ଅଭିସଂବିଶନ୍ତୁ  
ତୟା ଦେବତୟାଜିରସ୍ୱଦ୍ ଧୂବେ ସୀଦତମ୍ ॥୫॥ (୧) ୫

ସଜୁରୁତୁଭିଃ ସଜୁର୍ବିଧାଭିଃ ସଜୁର୍ଦେବୈଃ ସଜୁର୍ଦେବୈର୍ବୟୋନାଧୈଃ |  
 ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବୈଶ୍ୱାନରାୟାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ୟୁ ସାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା |  
 ସଜୁରୁତୁଭିଃ ସଜୁର୍ବିଧାଭିଃ ସଜୁର୍ବସୁଭିଃ ସଜୁର୍ଦେବୈର୍ବୟୋନାଧୈଃ |  
 ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବୈଶ୍ୱାନରାୟାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ୟୁ ସାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା |  
 ସଜୁରୁତୁଭିଃ ସଜୁର୍ବିଧାଭିଃ ସଜୁ ରୁଦ୍ରେଃ ସଜୁର୍ଦେବୈର୍ବୟୋନାଧୈଃ |  
 ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବୈଶ୍ୱାନରାୟାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ୟୁ ସାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା |  
 ସଜୁରୁତୁଭିଃ ସଜୁର୍ବିଧାଭିଃ ସଜୁରାଦିତ୍ୟୈଃ ସଜୁର୍ଦେବୈର୍ବୟୋନାଧୈଃ |  
 ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବୈଶ୍ୱାନରାୟାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ୟୁ ସାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା |  
 ସଜୁରୁତୁଭିଃ ସଜୁର୍ବିଧାଭିଃ ସଜୁର୍ବିଶ୍ୱେଦେବୈଃ ସଜୁର୍ଦେବୈର୍ବୟୋନାଧୈଃ |  
 ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବୈଶ୍ୱାନରାୟାଶ୍ୱିନାଧୂର୍ୟୁ ସାଦୟତାମିହ ତ୍ୱା ||୧|| ୭

ପ୍ରାଣଂ ମେ ପାହ୍ୟପାନଂ ମେ ପାହି ବ୍ୟାନଂ ମେ ପାହି |  
 ଚକ୍ଷୁର୍ମ ଉର୍ବ୍ୟା ବିଭାହି ଶ୍ଳୋତ୍ରଂ ମେ ଶ୍ଳୋକୟ ||୨|| ୭

ଅପଃ ପିନ୍ଦୌଷଧୀର୍ଜିନ୍ଦୁ ଦ୍ୱିପାଦବ ଚତୁଷ୍ପାତ୍ ପାହି | ଦିବୋ ବୃଷ୍ଟିମେରୟ ||୩|| (୨) ୮

ମୂର୍ଧା ବୟଃ ପ୍ରଜାପତିଶ୍ଚନ୍ଦଃ କ୍ଷତ୍ରଂ ବୟୋ ମୟଂଦଂ ଛନ୍ଦଃ |  
 ବିଷ୍ଣୁମ୍ନୋ ବୟୋଽଧିପତିଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ବୟଃ ପରମେଷ୍ଠୀ ଛନ୍ଦଃ ||୧|| ୯

ବସ୍ତୋ ବୟୋ ବିବଲଂ ଛନ୍ଦୋ ବୃଷ୍ଟିର୍ବୟୋ ବିଶାଲଂ ଛନ୍ଦଃ |  
 ପୁରୁଷୋ ବୟସ୍ତନ୍ତ୍ରଂ ଛନ୍ଦୋ ବ୍ୟାଘ୍ରୋ ବୟୋଽନାଧୃଷ୍ଟଂ ଛନ୍ଦଃ ||୨|| ୧୦ (୮୨୪)

ସିଂହୋ ବୟଶ୍ଚଦିଶ୍ଚନ୍ଦଃ ପଷ୍ଟବାଡ୍ଭୟୋ ବୃହତୀ ଛନ୍ଦଃ |  
 ଉକ୍ଷା ବୟଃ କକୁପ୍ଚନ୍ଦଃ ଋଷଭୋ ବୟଃ ସତୋବୃହତୀ ଛନ୍ଦଃ ||୩|| ୧୧

ଅନଡ୍ଡାନୁୟଃ ପଞ୍ଜୁଶ୍ଚନ୍ଦୋ ଧେନୁର୍ବୟୋ ଜଗତୀ ଛନ୍ଦଃ |  
 ତ୍ର୍ୟବିର୍ବୟସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦୋ ଦିତ୍ୟବାଡ୍ଭୟୋ ବିରାଟ୍ ଛନ୍ଦଃ ||୪|| ୧୨

ପଞ୍ଚାବିର୍ବୟୋ ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦସ୍ତ୍ରୀବସ୍ତୋ ବୟ ଉଷ୍ଣିକ୍ ଛନ୍ଦଃ ।  
ତୁର୍ଯ୍ୟବାଡ଼ୟୋଽନୁଷ୍ଟୁପ୍ଛନ୍ଦୋ ଲୋକଂ ପୃଣ ତା ଅସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରଂ ବିଶ୍ୱାଃ ॥୫॥ (୩) ୧୩

ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଅବ୍ୟଥମାନାମିଷ୍ଟକାଂ ଦୃଂହତଂ ଯୁବମ୍ ।  
ପୃଷ୍ଠେନ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଚ ବିବାଧସେ ॥୧॥ ୧୪

ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତ୍ୱା ସାଦୟତୁନ୍ତରିକ୍ଷସ୍ୟ ପୃଷ୍ଠେ ବ୍ୟତସ୍ତୃତୀଂ ପ୍ରଥସ୍ତୃତୀମ୍ ।  
ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଯଜ୍ଞାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଦୃଂହାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ମା ହିଂସୀଃ ।  
ବିଶ୍ୱସ୍ତୈ ପ୍ରାଣାୟାପାନାୟ ବ୍ୟାନାୟୋଦାନାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାୟୈ ଚରିତ୍ରାୟ ।  
ବାୟୁଷ୍ଟାଭିପାତୁ ମହ୍ୟା ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟା ଛର୍ଦ୍ଦିଷା ଶନ୍ତମେନ ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧୁବା ସୀଦ ॥୨॥ ୧୫

ରାଜ୍ୟସି ପ୍ରାଚୀ ଦିଗ୍ୱିରାଳସି ଦକ୍ଷିଣା ଦିକ୍ ସମ୍ରାଳସି ପ୍ରତୀଚୀଦିକ୍  
ସ୍ୱରାଳସ୍ୟାଦୀଚୀ ଦିଗଧିପତ୍ନସି ବୃହତୀ ଦିକ୍ ।  
ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତ୍ୱା ସାଦୟତୁନ୍ତରିକ୍ଷସ୍ୟ ପୃଷ୍ଠେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟୃତୀମ୍ ।  
ବିଶ୍ୱସ୍ତୈ ପ୍ରାଣାୟାପାନାୟ ବ୍ୟାନାୟ ବିଶ୍ୱଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ଯଜ୍ଞ ।  
ବାୟୁଷ୍ଟୋଽପିପତିସ୍ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧୁବା ସୀଦ ।  
ନଭଶ୍ଚ ନଭସ୍ୟଶ୍ଚ ବାର୍ଷିକା ଋତୁ ଅଗ୍ନୋରନ୍ତଃ ଶ୍ଲୋଷୋଽସି ।  
କଲ୍ଲେତାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ କଲ୍ଲନ୍ତ୍ରାପାପ ଓଷଧୟଃ କଲ୍ଲନ୍ତ୍ରାମଗ୍ନୟଃ  
ପୃଥତ୍ ମମ ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ସବ୍ରତାଃ । ଯେ ଅଗ୍ନୟଃ ସମନସୋଽନ୍ତରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଇମେ ।  
ବାର୍ଷିକା ଋତୁ ଅଭିକଲ୍ଲମାନା ଇନ୍ଦ୍ରମିବ ଦେବା ଅଭିସଂବିଶନ୍ତୁ  
ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧୁବେ ସୀଦତମ୍ ।  
ଇଷଶ୍ଲୋର୍ଜଶ୍ଚ ଶାରଦା ଋତୁ ଅଗ୍ନୋରନ୍ତଃଶ୍ଲୋଷୋଽସି ।  
କଲ୍ଲେତାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ କଲ୍ଲନ୍ତ୍ରାପାପ ଓଷଧୟଃ କଲ୍ଲନ୍ତ୍ରାମଗ୍ନୟଃ ପୃଥତ୍ ମମ ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ସବ୍ରତାଃ ।  
ଯେ ଅଗ୍ନୟଃ ସମନସୋଽନ୍ତରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଇମେ ।  
ଶାରଦା ଋତୁ ଅଭିକଲ୍ଲମାନା ଇନ୍ଦ୍ରମିବ ଦେବା ଅଭିସଂବିଶନ୍ତୁ  
ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧୁବେ ସୀଦତମ୍ ॥୩॥ (୪) ୧୬

ଆୟୁର୍ମେ ପାହି ପ୍ରାଣଂ ମେ ପାହ୍ୟପାନଂ ମେ ପାହି ବ୍ୟାନଂ ମେ ପାହି ।  
ଚକ୍ଷୁର୍ମେ ପାହି ଶ୍ରେତ୍ରଂ ମେ ପାହି ବାତଂ ମେ ପିନ୍ଦୁ ମନୋ ମେ ଜିନ୍ଦୁତ୍ତାନଂ  
ମେ ପାହି ଜ୍ୟୋତିର୍ମେ ଯଜ୍ଞ ॥୧॥ ୧୭ (୮୩୧)

ମା ଛନ୍ଦଃ ପ୍ରମା ଛନ୍ଦଃ ପ୍ରତିମା ଛନ୍ଦୋ ଅସ୍ରୀବୟଶ୍ଚନ୍ଦଃ ।  
ପଞ୍ଚିଶ୍ଚନ୍ଦ ଉଷ୍ଣିକ୍ ଛନ୍ଦଃ ॥୨॥ ୧୮

ବୃହତୀ ଛନ୍ଦୋଽନୁଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦୋ ବିରାଟ୍ ଛନ୍ଦୋ ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦଃ ।  
ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦୋ ଜଗତୀ ଛନ୍ଦଃ ॥୩॥ ୧୯

ପୃଥିବୀ ଛନ୍ଦୋଽନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଛନ୍ଦୋ ଦ୍ୟୌଶ୍ଚନ୍ଦଃ ସମାଶ୍ଚନ୍ଦଃ ।  
ନକ୍ଷତ୍ରାଣି ଛନ୍ଦୋ ବାକ୍ ଛନ୍ଦଃ ॥୪॥ ୨୦

ମନଶ୍ଚନ୍ଦଃ କୃଷିଶ୍ଚନ୍ଦୋ ହିରଣ୍ୟଂ ଛନ୍ଦୋ ଗୌଶ୍ଚନ୍ଦଃ । ଅଜାଛନ୍ଦୋଽଶ୍ଚନ୍ଦଃ ॥୫॥ ୨୧

ଅଗ୍ନିର୍ଦେବତା ବାତୋ ଦେବତା ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଦେବତା ଚନ୍ଦ୍ରମା ଦେବତା ।  
ବସବୋ ଦେବତା ରୁଦ୍ରା ଦେବତା ।  
ଆଦିତ୍ୟା ଦେବତା ମରୁତୋ ଦେବତା ବିଶ୍ଵେ ଦେବା ଦେବତା ବୃହସ୍ପତିର୍ଦେବତା ।  
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦେବତା ବରୁଣୋ ଦେବତା ॥୬॥ (୫) ୨୨

ମୂର୍ଧାସି ରାତ୍ ପୁରାସି ଧରୁଣା ଧର୍ତ୍ତ୍ୟସି ଧରଣୀ ।  
ଆୟୁଷେ ତ୍ଵା ବର୍ଚ୍ଚସେ ତ୍ଵା କୃଷ୍ଣ୍ୟେ ତ୍ଵା କ୍ଷେମାୟ ତ୍ଵା ॥୧॥ ୨୩

ୟନ୍ତୀ ରାତ୍ ଯନ୍ତ୍ୟସି ଯମନୀ ପୁରାସି ଧରିତ୍ରୀ ।  
ଇଷେ ତ୍ଵୋର୍ଜେ ତ୍ଵା ରୟ୍ୟେ ତ୍ଵା ପୋଷାୟ ତ୍ଵା ।  
ଲୋକଂ ପୃଣ ତା ଅସ୍ୟେତ୍ରଂ ବିଶ୍ଵାଃ ॥୨॥ (୬) ୨୪

ଆଶୁସ୍ତ୍ରିବୃଦ୍-ଭାନ୍ତଃ ପଞ୍ଚଦଶୋ ବ୍ୟୋମା ସପ୍ତଦଶୋ ଧରୁଣ ଏକବିଂଶଃ ପ୍ରତୁର୍ତ୍ତରଷ୍ଟାଦଶଃ ।  
ତପୋ ନବଦଶୋଽଭୀବର୍ତ୍ତଃ ସବିଂଶୋ ବର୍ତ୍ତୋ ଦ୍ଵାବିଂଶଃ ସଂଭରଣସ୍ତୟୋବିଂଶୋ  
ୟୋନିଶ୍ଚତୁର୍ବିଂଶଃ ॥୧॥ ୨୫

ଗର୍ଭାଃ ପଞ୍ଚବିଂଶଃ ଓଜସ୍ତ୍ରିଣବଃ କ୍ରତୁରେକତ୍ରିଂଶଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶୋ  
ବ୍ରହ୍ମସ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁପଂ ଚତୁସ୍ତ୍ରିଂଶଃ ।

ନାକଃ ଷଟ୍ତ୍ରିଂଶୋ ବିବର୍ତ୍ତୋଽଷ୍ଟାଚତ୍ଵାରିଂଶୋ ଧର୍ତ୍ତଂ ଚତୁଷ୍ଟୋମଃ ॥୨॥ (୭) ୨୬

ଅଗ୍ନୋର୍ଭାଗୋଽସି ଦୀକ୍ଷାୟା ଆଧିପତ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ଵତଂ ତ୍ରିବୃତ୍ସୋମଃ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଭାଗୋସି ବିଷ୍ଣୋରାଧିପତ୍ୟଂ କ୍ଷତ୍ରଂ ସ୍ଵତଂ ପଞ୍ଚଦଶ ସ୍ତୋମଃ ॥୧॥ ୨୭

ନୃଚକ୍ଷସାଂ ଭାଗୋଽସି ଧାତୁରାଧିପତ୍ୟଂ ଜନିତ୍ରଂ ସ୍ଵତଂ ସପ୍ତଦଶ ସ୍ତୋମଃ ।  
ମିତ୍ରସ୍ୟ ଭାଗୋଽସି ବରୁଣସ୍ୟାଧିପତ୍ୟଂ ଦିବୋ ବୃଷ୍ଟିର୍ବାତ ସ୍ଵତ ଏକବିଂଶ ସ୍ତୋମଃ ॥୨॥ ୨୮

ବସୁନାଂ ଭାଗୋଽସି ରୁଦ୍ରାଣାମାଧିପତ୍ୟଂ ଚତୁଷ୍ଠାତ୍ ସ୍ଵତଂ ଚତୁର୍ବିଂଶ ସ୍ତୋମଃ ।  
ଆଦିତ୍ୟାନାଂ ଭାଗୋଽସି ମରୁତାମାଧିପତ୍ୟଂ ଗର୍ଭା ସ୍ଵତାଃ ପଞ୍ଚବିଂଶ ସ୍ତୋମଃ ॥୩॥ ୨୯

ଅଦିତେର୍ଭାଗୋଽସି ପୂଷ୍ଟ ଆଧିପତ୍ୟମୋଜ ସ୍ଵତଂ ତ୍ରିଣବ ସ୍ତୋମଃ ।  
ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁର୍ଭାଗୋଽସି ବୃହସ୍ପତେରାଧିପତ୍ୟଂ ସମୀଚୀର୍ଦିଶ ସ୍ଵତାଶ୍ଚତୁଷ୍ଟୋମ ସ୍ତୋମଃ ॥୪॥ ୩୦

ୟୁବାନାଂ ଭାଗୋଽସ୍ୟୟୁବାନାମାଧିପତ୍ୟଂ ପ୍ରଜା ସ୍ଵତାଶ୍ଚତୁଷ୍ଟତ୍ଵାରିଂଶ ସ୍ତୋମଃ ।  
ଋତୁଣାଂ ଭାଗୋଽସି ବିଶ୍ଵେଷାଂ ଦେବାନାମାଧିପତ୍ୟଂ ଭୂତଂ ସ୍ଵତଂ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶ ସ୍ତୋମଃ ।  
ସହଶ୍ଚ ସହସ୍ରାଶ୍ଚ ହୈମନ୍ତିକା ଋତୁ ଅଗ୍ନେରନ୍ତଃ ଶ୍ଲୋଷୋଽସି ।  
କଲ୍ଲେତାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ କଲ୍ଲୁକ୍ତାମାପ ଓଷଧୟଃ କଲ୍ଲୁକ୍ତାମଗ୍ନୟଃ  
ପୃଥତ୍ ମମ ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ସବ୍ରତାଃ । ଯେ ଅଗ୍ନୟଃ ସମନସୋଽନ୍ତରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଇମେ ।  
ହୈମନ୍ତିକା ଋତୁ ଅଭିକଲ୍ଲମାନା ଇନ୍ଦ୍ରମିବ ଦେବା ଅଭିସଂବିଶନ୍ତୁ  
ତୟା ଦେବତୟାଜିରସ୍ତୁଦ୍ଧୁ ଧୁବେ ସୀଦତମ୍ ॥୫॥ (୮) ୩୧

ଏକୟାସ୍ତୁବତ ପ୍ରଜା ଅଧୀୟନ୍ତ ପ୍ରଜାପତିରଧିପତିରାସୀଦ୍ଧିସ୍ତୁଭିରସ୍ତୁବତ  
ବ୍ରହ୍ମାସ୍ତୁଜ୍ୟତ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତୁତିରଧିପତିରାସୀତ୍ ।  
ପଞ୍ଚିଭିରସ୍ତୁବତ ଭୂତାନ୍ୟସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ଭୂତାନ୍ଂ ପତିରଧିପତିରାସୀସ୍ତୁପ୍ରଭିରସ୍ତୁବତ  
ସପ୍ତ ରକ୍ଷୟୋଽସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ଧାତାଧିପତିରାସୀତ୍ ॥୧॥ ୩୨

ନବଭିରସ୍ତୁବତ ପିତରୋଽସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତାଦିତିରଧିପତ୍ର୍ୟାସୀଦେକାଦଶଭିରସ୍ତୁବତ  
ରତବୋଽସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତାର୍ତ୍ତବା ଅଧିପତୟ ଆସନ୍ ।  
ତ୍ରୟୋଦଶଭିରସ୍ତୁବତ ମାସା ଅସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ସଂବହରୋଽଧିପତିରାସୀପୂଞ୍ଜଦଶଭିରସ୍ତୁବତ  
କ୍ଷତ୍ରମସ୍ତୁଜ୍ୟତେନ୍ଦ୍ରୋଽଧିପତିରାସୀତ୍ ॥୨॥ ୩୩

ସପ୍ତଦଶଭିରସ୍ତୁବତ ଗ୍ରାମ୍ୟାଃ ପଶବୋଽସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ବୃହସ୍ପତିରଧିପତିରାସୀନ୍ନବଦଶଭିରସ୍ତୁବତ  
ଶୁଦ୍ରାୟା ଅସ୍ତୁଜ୍ୟେତାମହୋରାତ୍ରେ ଅଧିପତ୍ନୀ ଆସ୍ତାମ୍ ।  
ଏକବିଂଶତ୍ୟାସ୍ତୁବତୈକଶଫାଃ ପଶବୋଽସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ବରୁଣୋଽଧିପତିରାସୀତ୍ ।  
ତ୍ରୟୋବିଂଶତ୍ୟାସ୍ତୁବତ କ୍ଷୁଦ୍ରାଃ ପଶବୋଽସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ପୁଷାଧିପତିରାସୀତ୍ ॥୩॥ ୩୪

ପଞ୍ଚବିଂଶତ୍ୟାସ୍ତୁବତାରଣ୍ୟାଃ ପଶବୋଽସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ବାୟୁରଧିପତିରାସୀସ୍ତୁପ୍ରବିଂଶତ୍ୟାସ୍ତୁବତ  
ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ବୈ୍ୟତାଂ ବସବୋ ରୁଦ୍ରା ଆଦିତ୍ୟା ଅନୁବ୍ୟାୟଂସ୍ତ ଏବାଧିପତୟ ଆସନ୍ ।  
ନବବିଂଶତ୍ୟାସ୍ତୁବତ ବନସ୍ପତୟୋଽସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ସୋମୋଽଧିପତିରାସୀଦେକତ୍ରିଂଶତ୍ୟାସ୍ତୁବତ  
ପ୍ରଜା ଅସ୍ତୁଜ୍ୟନ୍ତ ଯବାଶ୍ଚାୟବାଶ୍ଚାଧିପତୟ ଆସନ୍ ।

ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶତ୍ୟାସ୍ତୁବତ ଭୂତାନ୍ୟଶାମ୍ୟନ୍ପ୍ରଜାପତିଃ ପରମେଷ୍ଟ୍ୟଧିପତିରାସୀତ୍ ।  
ଲୋକଂ ପୃଣ ତା ଅସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରଂ ବିଶ୍ୱାଃ ॥୪॥ (୯) ୩୫ (୮୪୯)

ଧୃବକ୍ଷିତଃ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ସଜୁରତୁଭିସ୍ତ୍ରସ୍ତଃ ॥୩॥ ମୂର୍ଧା ବୟଃ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତିସ୍ତଃ ॥୩॥  
ଆର୍ଯୁମେ ଷର୍ ॥୬॥ ମୂର୍ଧାସି ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଆଶୁଶ୍ଚ ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଅଗ୍ନେର୍ଭାଗଃ ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ଏକୟା ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ନବାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶତ୍ ॥୩୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୫ ॥



ଶୈବ ଓ ଶୈବୀ ଅପ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ଷୋଡଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ଅଗ୍ନେ ଜାତାନ୍‌ପ୍ରଶୁଦା ନଃ ସପତ୍ନାନ୍‌ପ୍ରତ୍ୟଜାତାଞ୍ଜାତବେଦୋ ନୁଦସ୍ତୁ ।  
 ଅଧି ନୋ ବ୍ରୁହି ସୁମନା ଅହେଲଂସ୍ତବ ସ୍ୟାମ ଶର୍ମଂସ୍ତ୍ରୁବରୁଥ ଉଦ୍‌-ଭୌ ॥୧॥ ୧

ସହସ୍ରା ଜାତାନ୍‌ପ୍ରଶୁଦା ନଃ ସପତ୍ନାନ୍‌ପ୍ରତ୍ୟଜାତାନୁଦ ଜାତବେଦଃ ।  
 ଅଧି ନୋ ବ୍ରୁହି ସୁମନସ୍ୟମାନୋ ବୟଃ ସ୍ୟାମ ପ୍ରଶୁଦା ନଃ ସପତ୍ନାନ୍ ।  
 ଷୋଳଶୀ ସ୍ତୋମ ଓଜୋ ଦ୍ରବିଶଂ ଚତୁଷ୍ଟତ୍ପାରିଂଶ ସ୍ତୋମୋ ବର୍ତ୍ତୋ ଦ୍ରବିଶମ୍ ॥୨॥ ୨

ଅଗ୍ନେଃ ପୁରୀଷମସ୍ୟସ୍ତୋ ନାମ ତାଂ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱେ ଅଭିଗୃଣନ୍ତୁ ଦେବାଃ ।  
 ସ୍ତୋମପୃଷ୍ଠା ଘୃତବତୀହ ସୀଦ ପ୍ରଜାବଦସ୍ତେ ଦ୍ରବିଶାୟଜସ୍ତୁ ॥୩॥ ୩

ଏବଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବରିବଶ୍ଚନ୍ଦଃ ଶମ୍ଭୁଶ୍ଚନ୍ଦଃ ପରିଭୁଶ୍ଚନ୍ଦଃ ।  
 ଆକ୍ଷକ୍ଷନ୍ଦୋ ମନଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବ୍ୟଚଶ୍ଚନ୍ଦଃ ॥୪॥ ୪

ସିନ୍ଧୁଶ୍ଚନ୍ଦଃ ସମୁଦ୍ରଶ୍ଚନ୍ଦଃ ସରିରଂ ଛନ୍ଦଃ ।  
 କକୁପ୍ ଛନ୍ଦସ୍ତ୍ରୁକକୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ କାବ୍ୟଂ ଛନ୍ଦୋ ଅତଃ କୁପଂ ଛନ୍ଦଃ ॥୫॥ ୫

ଅକ୍ଷରପଞ୍ଜିଶ୍ଚନ୍ଦଃ ପଦପଞ୍ଜିଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବିଷ୍ଠାରପଞ୍ଜିଶ୍ଚନ୍ଦଃ କ୍ଷୁରୋଭ୍ରାଜଶ୍ଚନ୍ଦଃ ।  
 ଆକ୍ଷକ୍ଷନ୍ଦଃ ପ୍ରକ୍ଷକ୍ଷନ୍ଦଃ ସଂୟକ୍ଷନ୍ଦୋ ବିୟକ୍ଷନ୍ଦଃ ॥୬॥ ୬

ବୃହକ୍ଷନ୍ଦୋ ରଥନ୍ତରଂ ଛନ୍ଦୋ ନିକାୟଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବିବଧଶ୍ଚନ୍ଦଃ ।  
 ଗିରଶ୍ଚନ୍ଦୋ ଭ୍ରଜଶ୍ଚନ୍ଦଃ ସଂସ୍ତୁପ୍ ଛନ୍ଦୋନୁଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ ॥୭॥ ୭

ଏବଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବରିବଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବୟଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବୟସ୍କୁକ୍ଷନ୍ଦଃ ।  
 ବିଷ୍ଠ୍ୟାଶ୍ଚନ୍ଦୋ ବିଶାଳଂ ଛନ୍ଦଶ୍ଚଦିଶ୍ଚନ୍ଦୋ ଦୂରୋହଶଂ ଛନ୍ଦଃ ।  
 ତନ୍ତ୍ରଂ ଛନ୍ଦୋ ଅକ୍ଷାକ୍ଷଂ ଛନ୍ଦଃ ॥୮॥ (୧) ୮



ରଶ୍ମିନା ସତ୍ୟାୟ ସତ୍ୟଂ ଜିନ୍ଦୁ ପ୍ରେତିନା ଧର୍ମଣା ଧର୍ମଂ ଜିନ୍ଦୁ ।  
ଅନ୍ନିତ୍ୟା ଦିବା ଦିବଂ ଜିନ୍ଦୁ ସନ୍ଧିନାନ୍ତରିକ୍ଷେଣାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଜିନ୍ଦୁ ॥୧॥ ୯

ପ୍ରତିଧିନା ପୃଥିବ୍ୟା ପୃଥିବୀଂ ଜିନ୍ଦୁ ବିଷ୍ଣୁମ୍ବେନ ବୃଷ୍ଣ୍ୟା ବୃଷ୍ଣିଂ ଜିନ୍ଦୁ ।  
ପ୍ରବୟାହ୍ନାହର୍ଜିନ୍ଦୁନ୍ୟା ରାତ୍ର୍ୟା ରାତ୍ରୀଂ ଜିନ୍ଦୁ ॥୨॥ ୧୦

ଉଶିଜା ବସୁଭ୍ୟୋ ବସୁଞ୍ଜିନ୍ଦୁ ପ୍ରକେତେନାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟ ଆଦିତ୍ୟାଞ୍ଜିନ୍ଦୁ ।  
ତନ୍ତୁନା ରାୟଝୋଷେଣ ରାୟଝୋଷଂ ଜିନ୍ଦୁ ସଂସର୍ପେଣ ଶୁଭାୟ ଶୁଭଂ ଜିନ୍ଦୁ ॥୩॥ ୧୧

ଏଲେନୌଷଧୀଭିରୋଷଧୀର୍ଜିନ୍ଦୋଊମେନ ତନୁଭିସ୍ତନୁର୍ଜିନ୍ଦୁ ।  
ବୟୋଧସାଧୀତେନାଧୀତଂ ଜିନ୍ଦୁଭିଜିତା ତେଜସା ତେଜୋ ଜିନ୍ଦୁ ॥୪॥ ୧୨

ପ୍ରତିପଦସି ପ୍ରତିପଦେ ତ୍ୱାନୁପଦସ୍ୟାନୁପଦେ ତ୍ୱା ।  
ସମ୍ପଦସି ସମ୍ପଦେ ତ୍ୱା ତେଜୋଽସି ତେଜସେ ତ୍ୱା ॥୫॥ ୧୩

ତ୍ରିବୃଦସି ତ୍ରିବୃତେ ତ୍ୱା ପ୍ରବୃଦସି ପ୍ରବୃତେ ତ୍ୱା ।  
ବିବୃଦସି ବିବୃତେ ତ୍ୱା ସବୃଦସି ସବୃତେ ତ୍ୱା ॥୬॥ ୧୪ (୮୭୩)

ଆକ୍ରମୋଽସ୍ୟାକ୍ରମାୟ ତ୍ୱା ସଙ୍କ୍ରମୋଽସି ସଙ୍କ୍ରମାୟ ତ୍ୱା ।  
ଉକ୍ରମୋଽସ୍ତ୍ୟୁକ୍ରମାୟ ତ୍ୱୋକ୍ରାନ୍ତ୍ରିରସ୍ତ୍ୟୁକ୍ରାନ୍ତ୍ରିୟ ତ୍ୱା ।  
ଅଧିପତିନୋର୍ଜୋର୍ଜଂ ଜିନ୍ଦୁ ବେଷଶ୍ରୀଃ କ୍ଷତ୍ରାୟ କ୍ଷତ୍ରଂ ଜିନ୍ଦୁ ॥୭॥ (୨) ୧୫

ରାଜ୍ୟସି ପ୍ରାଚୀ ଦିଗ୍ୱସବସ୍ତ୍ରେ ଦେବା ଅଧିପତୟଃ । ଅଗ୍ନିର୍ହେତୀନାଂ ପ୍ରତିଧର୍ତ୍ତା ॥୧॥ ୧୬

ତ୍ରିବୃତ୍ ତ୍ୱା ସ୍ତୋମଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ଶ୍ରୟତ୍ୱାଜ୍ୟମୁକ୍ତ୍ୟମବ୍ୟଥାୟୈ ସ୍ତୃଭାତୁ ।  
ରଥନ୍ତରଃ ସାମ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ୍ୟା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ॥୨॥ ୧୭

ଋଷୟସ୍ତ୍ୱା ପ୍ରଥମଜା ଦେବେଷୁ ଦିବୋ ମାତ୍ରୟା ବରିମ୍ଣା ପ୍ରଥନ୍ତୁ ।  
ବିଧର୍ତ୍ତା ଚାୟମଧିପତିଶ୍ଚ ତେ ତ୍ୱା ସର୍ବେ ସଂବିଦାନା ନାକସ୍ୟ  
ପୃଷ୍ଠେ ସ୍ୱର୍ଗେ ଲୋକେ ଯଜମାନଂ ଚ ସାଦୟନ୍ତୁ ॥୩॥ ୧୮

ବିରାଜସି ଦକ୍ଷିଣା ଦିଗୁଦ୍ରାସ୍ତେ ଦେବା ଅଧିପତୟଃ । ଇନ୍ଦ୍ରୋ ହେତୀନାଂ ପ୍ରତିଧର୍ତ୍ତା ॥୪॥ ୧୯  
ପଞ୍ଚଦଶସ୍ତ୍ୱା ସ୍ତୋମଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ଶ୍ଚୟତୁ ପ୍ର ଭଗମୁକ୍ଥମବ୍ୟଥାୟୈ ସ୍ତୁତ୍ୱାତୁ ।  
ବୃହସ୍ପାମ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ୍ୟା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ॥୫॥ ୨୦

ଋଷୟସ୍ତ୍ୱା ପ୍ରଥମଜା ଦେବେଷୁ ଦିବୋ ମାତ୍ରୟା ବରିମ୍ଣା ପ୍ରଥନ୍ତୁ ।  
ବିଧର୍ତ୍ତା ଚାୟମଧିପତିଶ୍ଚ ତେ ତ୍ୱା ସର୍ବେ ସଂବିଦାନା ନାକସ୍ୟ  
ପୃଷ୍ଠେ ସ୍ୱର୍ଗେ ଲୋକେ ଯଜମାନଂ ଚ ସାଦୟନ୍ତୁ ॥୬॥ ୨୧

ସମ୍ରାଜସି ପ୍ରତୀଚୀ ଦିଗାଦିତ୍ୟାସ୍ତେ ଦେବା ଅଧିପତୟଃ ।  
ବରୁଣୋ ହେତୀନାଂ ପ୍ରତିଧର୍ତ୍ତା ॥୭॥ ୨୨

ସପ୍ତଦଶସ୍ତ୍ୱା ସ୍ତୋମଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ଶ୍ଚୟତୁ ମରୁତ୍ୱତୀୟମୁକ୍ଥମବ୍ୟଥାୟୈ ସ୍ତୁତ୍ୱାତୁ ।  
ବୈରୂପଃ ସାମ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ୍ୟା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ॥୮॥ ୨୩

ଋଷୟସ୍ତ୍ୱା ପ୍ରଥମଜା ଦେବେଷୁ ଦିବୋ ମାତ୍ରୟା ବରିମ୍ଣା ପ୍ରଥନ୍ତୁ ।  
ବିଧର୍ତ୍ତା ଚାୟମଧିପତିଶ୍ଚ ତେ ତ୍ୱା ସର୍ବେ ସଂବିଦାନା ନାକସ୍ୟ  
ପୃଷ୍ଠେ ସ୍ୱର୍ଗେ ଲୋକେ ଯଜମାନଂ ଚ ସାଦୟନ୍ତୁ ॥୯॥ ୨୪

ସ୍ୱରାଜସ୍ୱାଦୀଚୀ ଦିତ୍ ମରୁତସ୍ତେ ଦେବା ଅଧିପତୟଃ ।  
ସୋମୋ ହେତୀନାଂ ପ୍ରତିଧର୍ତ୍ତା ॥୧୦॥ ୨୫

ଏକବିଂଶସ୍ତ୍ୱା ସ୍ତୋମଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ଶ୍ଚୟତୁ ନିଷ୍ଠେବଲ୍ୟମୁକ୍ଥମବ୍ୟଥାୟୈ ସ୍ତୁତ୍ୱାତୁ ।  
ବୈରାଜଃ ସାମ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ୍ୟା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ॥୧୧॥ ୨୬

ଋଷୟସ୍ତା ପ୍ରଥମଜା ଦେବେଷୁ ଦିବୋ ମାତ୍ରୟା ବରିମ୍ଣା ପ୍ରଥନ୍ତୁ ।  
ବିଧର୍ତା ଚାୟମଧିପତିଶ୍ଚ ତେ ତ୍ୱା ସର୍ବେ ସଂବିଦାନା ନାକସ୍ୟ  
ପୃଷ୍ଠେ ସ୍ୱର୍ଗେ ଲୋକେ ଯଜମାନଂ ଚ ସାଦୟନ୍ତୁ ॥୧୨॥ ୨୭

ଅଧିପତ୍ନ୍ୟସି ବୃହତୀ ଦିଗ୍ୱିଶ୍ୱେ ତେ ଦେବା ଅଧିପତୟଃ ।  
ବୃହସ୍ପତିହୈତୀନାଂ ପ୍ରତିଧର୍ତା ॥୧୩॥ ୨୮ (୮୭୭)

ତ୍ରିଶବତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶୌ ତ୍ୱା ସ୍ତ୍ରୋମୌ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ଶ୍ରୟତାଂ ବୈଶ୍ୱଦେବାଗ୍ନିମାରୁତେ  
ଉକ୍-ଥେ ଅବ୍ୟଥାୟୈ ସ୍ତୁଭୁତାମ୍ ।  
ଶାକ୍ୱରରୈବତେ ସାମନୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ୍ୟା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ॥୧୪॥ ୨୯

ଋଷୟସ୍ତା ପ୍ରଥମଜା ଦେବେଷୁ ଦିବୋ ମାତ୍ରୟା ବରିମ୍ଣା ପ୍ରଥନ୍ତୁ ।  
ବିଧର୍ତା ଚାୟମଧିପତିଶ୍ଚ ତେ ତ୍ୱା ସର୍ବେ ସଂବିଦାନା ନାକସ୍ୟ  
ପୃଷ୍ଠେ ସ୍ୱର୍ଗେ ଲୋକେ ଯଜମାନଂ ଚ ସାଦୟନ୍ତୁ ॥୧୫॥ (୩) ୩୦

ଅୟଂ ପୁରୋ ହରିକେଶଃ ସୂର୍ଯ୍ୟରଶ୍ମିସ୍ତସ୍ୟ ରଥଗୃହ୍ଣ ଋଧୈଜାଶ୍ଚ ସେନାନୀଗ୍ରାମଣ୍ୟୌ ।  
ପୁଞ୍ଜିକସ୍ତଲ୍ଲା ଚ କ୍ରତୁସ୍ତଲ୍ଲା ଚାୟୁରସୌ ଦତ୍-କ୍-ଶବଃ ପଶବୋ ହେତିଃ ପୌରୁଷେୟୋ  
ବଧଃ ପ୍ରହେତିଃ ॥୧॥ ୩୧

ତେଭ୍ୟା ନମୋ ଅସ୍ତୁ ତେ ନୋ ମୃଳୟନ୍ତୁ ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ।  
ତେ ଯଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୋ ଯଶ୍ଚ ନୋ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ତମେଷାଂ ଜନ୍ତେ ଦଧ୍ନଃ ॥୨॥ ୩୨

ଅୟଂ ଦକ୍ଷିଣା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତସ୍ୟ ରଥସ୍ତନଶ୍ଚ ରଥେଚିତ୍ରଶ୍ଚ ସେନାନୀଗ୍ରାମଣ୍ୟୌ ।  
ମେନକା ଚ ସହଜନ୍ୟା ଚାୟୁରସୌ ଯାତୁଧାନା ହେତୀ ରକ୍ଷାଂସି ପ୍ରହେତିଃ ॥୩॥ ୩୩

ତେଭ୍ୟା ନମୋ ଅସ୍ତୁ ତେ ନୋ ମୃଳୟନ୍ତୁ ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ।  
ତେ ଯଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୋ ଯଶ୍ଚ ନୋ ଦ୍ୱେଷ୍ଟି ତମେଷାଂ ଜନ୍ତେ ଦଧ୍ନଃ ॥୪॥ ୩୪

ଅୟଂ ପଶ୍ଚାଦ୍ଦିଶ୍ଵର୍ୟାଚାସ୍ତ୍ରାୟା ରଥପ୍ରୋତଶ୍ଚାସମରଥଶ୍ଚ ସେନାନୀଗ୍ରାମଣ୍ୟୋ ।  
ପ୍ରମ୍ନୋତନ୍ତ୍ରୀ ଚାନୁମ୍ନୋତନ୍ତ୍ରୀ ଚାୟୁରସ୍ୟୌ ବ୍ୟାହ୍ନା ହେତିଃ ସର୍ପା ପ୍ରହେତିଃ ॥୫॥ ୩୫

ତେଭ୍ୟା ନମୋ ଅସ୍ତୁ ତେ ନୋ ମୃଲୟନ୍ତୁ ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ।  
ତେ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୋ ଯଶ୍ଚ ନୋ ଦ୍ଵେଷ୍ଟି ତମେଷାଂ ଜନ୍ମେ ଦଧ୍ଵଃ ॥୬॥ ୩୬

ଅୟମୁତ୍ତରାସ୍ତ୍ରଂୟଦ୍ଵସୁସ୍ତ୍ରାୟା ତାର୍ଷ୍ୟଶ୍ଚାରିଷ୍ଟନେମିଶ୍ଚ ସେନାନୀଗ୍ରାମଣ୍ୟୋ ।  
ବିଶ୍ଵାଚୀ ଚ ଘୃତାଚୀ ଚାୟୁରସା ଆପୋ ହେତିର୍ବାତଃ ପ୍ରହେତିଃ ॥୭॥ ୩୭

ତେଭ୍ୟା ନମୋ ଅସ୍ତୁ ତେ ନୋ ମୃଲୟନ୍ତୁ ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ।  
ତେ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୋ ଯଶ୍ଚ ନୋ ଦ୍ଵେଷ୍ଟି ତମେଷାଂ ଜନ୍ମେ ଦଧ୍ଵଃ ॥୮॥ ୩୮

ଅୟମୁପର୍ଯ୍ୟର୍ବାଣୁସୁସ୍ତ୍ରାୟା ସେନଜିତ ସୁଷେଶଶ୍ଚ ସେନାନୀଗ୍ରାମଣ୍ୟୋ ।  
ଉର୍ବଶୀ ଚ ପୂର୍ବଚିତ୍ତିଶ୍ଚାୟୁରସା ଅବସ୍ତୁର୍ଜନ୍-ହେତିର୍ବିଦ୍ୟାତ୍-ପ୍ରହେତି ॥୯॥ ୩୯

ତେଭ୍ୟା ନମୋ ଅସ୍ତୁ ତେ ନୋ ମୃଲୟନ୍ତୁ ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ।  
ତେ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୋ ଯଶ୍ଚ ନୋ ଦ୍ଵେଷ୍ଟି ତମେଷାଂ ଜନ୍ମେ ଦଧ୍ଵଃ ॥୧୦॥ (୪) ୪୦

ଅଗ୍ନିର୍ମୂର୍ଧା ଦିବଃ କକୁପ୍ତତିଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଅୟମ୍ । ଅପାଃ ରେତାଃସ୍ତ୍ରୀ ଜିନ୍ଦୁତି ॥୧॥ ୪୧

ଅୟମଗ୍ନିଃ ସହସ୍ତ୍ରିଣୋ ବାଜସ୍ୟ ଶତନୟୁତିଃ । ମୂର୍ଧା କବୀ ରୟାଣାମ୍ ॥୨॥ ୪୨

ତ୍ଵାମଗ୍ନେ ପୁଷ୍ଟରାଦଧ୍ୟଥର୍ବା ନିରମନ୍ତତ । ମୂର୍ଧ୍ନୋ ବିଶ୍ଵସ୍ୟ ବାଘତଃ ॥୩॥ ୪୩ (୮୯୨)

ଭୁବୋ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ରଜସଶ୍ଚ ନେତା ଯତ୍ରା ନିୟୁତ୍-ଭିଃ ସରସେ ଶିବାଭିଃ ।  
ଦିବି ମୂର୍ଧାନଂ ଦଧିଷେ ସ୍ଵର୍ଷାଂ ଜିହ୍ଵାମଗ୍ନେ ଚକୃଷେ ହବ୍ୟବାହମ୍ ॥୪॥ ୪୪

ଅବୋଧ୍ୟଗ୍ନିଃ ସମିଧା ଜନାନାଂ ପ୍ରତି ଧେନୁମିବାୟତୀମୁଷାସମ୍ ।  
ୟଦ୍ଵା ଇବ ପ୍ର ବୟାମୁଜ୍ଞିହାନାଃ ପ୍ର ଭାନବଃ ସିସ୍ରତେ ନାକମଞ୍ଚ ॥୫॥ ୪୫

ଅବୋଚାମ କବୟେ ମେଧ୍ୟାୟ ବଚୋ ବନ୍ଦାରୁ ବୃଷଭାୟ ବୃଷ୍ଣେ ।  
ଗବିଷ୍ଠିରୋ ନମସା ସ୍ତୋମମଗ୍ନୌ ଦିବାବ ରୁକ୍ମମୁରୁବ୍ୟଞ୍ଜମଶ୍ରେତ୍ ॥୭॥ ୪୭

ଅୟମିହ ପ୍ରଥମୋ ଧାୟି ଧାତୃଭିର୍ହୋତା ଯଜିଷ୍ଠୋ ଅଧ୍ୱରେଷ୍ଠୀତ୍ୟଃ ।  
ୟମପ୍ନବାନୋ ଭୃଗବୋ ବିରୁରୁରୁର୍ବନେଷୁ ଚିତ୍ରଂ ବିଭ୍ରଂ ବିଶେବିଶେ ॥୭॥ ୪୭

ଜନସ୍ୟ ଗୋପା ଅଜନିଷ୍ଠ ଜାଗୃବିରଗ୍ନିଃ ସୁଦକ୍ଷଃ ସୁବିତାୟ ନବ୍ୟସେ ।  
ଘୃତପ୍ରତୀକୋ ବୃହତା ଦିବିସ୍ଫୁଗା ଦ୍ୟୁମଦ୍ୱି ଭାତି ଭରତେଭ୍ୟଃ ଶୁଚିଃ ॥୮॥ ୪୮

ତ୍ୱାମଗ୍ନେ ଅଙ୍ଗିରସୋ ଗୁହା ହିତମନ୍ୱବିନ୍ଦଈଶ୍ଚିୟାଣଂ ବନେବନେ ।  
ସ ଜାୟସେ ମଥ୍ୟମାନଃ ସହୋ ମହତ୍ୱାମାଦୁଃ ସହସ୍ଫୁତ୍ରମଙ୍ଗିରଃ ॥୯॥ ୪୯

ସଖାୟଃ ସଂ ବଃ ସମ୍ୟଞ୍ଜମିଷଃ ସ୍ତୋମଂ ଚାଗ୍ନୟେ ।  
ବର୍ଷିଷ୍ଠାୟ କ୍ଷିତୀନାମୂର୍ଜୋ ନପ୍ତେ ସହସ୍ଫୁତେ ॥୧୦॥ ୫୦

ସଂସମିଦ୍ୟୁବସେ ବୃଷନ୍ନଗ୍ନେ ବିଶ୍ୱାନ୍ୟୟ୍ ଆ ।  
ଇଲସ୍ତଦେ ସମିଧ୍ୟସେ ସ ନୋ ବସୁନ୍ୟା ଭର ॥୧୧॥ ୫୧

ତ୍ୱାମଗ୍ନେ ହବିଷ୍ଠୁକ୍ତୋ ଦେବଂ ମର୍ତ୍ତାସ ଇଲତେ ।  
ମନେ୍ୟ ତ୍ୱା ଜାତବେଦସଂ ସ ହବ୍ୟା ବକ୍ଷ୍ୟାନୁଷକ୍ ॥୧୨॥ ୫୨

ତ୍ୱାଂ ଚିତ୍ରଶ୍ରବସ୍ତମ ହବକ୍ତେ ବିଷ୍ଣୁ ଜଜ୍ଜବଃ ।  
ଶୋଚିକ୍ଷେଣଂ ପୁରୁପ୍ରିୟାଗ୍ନେ ହବ୍ୟାୟ ବୋଲହବେ ॥୧୩॥ ୫୩

ଏନା ବୋ ଅଗ୍ନିଂ ନମସୋର୍ଜୋ ନପାତମାଦୁବେ ।  
ପ୍ରିୟଂ ଚେତିଷ୍ଠମରତିଂ ସ୍ୱଧ୍ୱରଂ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଦୁତମମୃତମ୍ ॥୧୪॥ ୫୪

ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଦୁତମମୃତଂ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଦୁତମମୃତମ୍ ।  
ସ ଯୋଜତେ ଅରୁଷା ବିଶ୍ୱଭୋଜସା ସ ଦୁଦ୍ରବସ୍ତାଦୁତଃ ॥୧୫॥ ୫୫

ସ ଦୁଦ୍ରବତ୍ ସ୍ୱାଦୁତଃ ସ ଦୁଦ୍ରବତ୍ ସ୍ୱାଦୁତଃ ।

ସୁବ୍ରହ୍ମା ଯଜ୍ଞଃ ସୁଶମୀ ବସୁନାଂ ଦେବଃ ରାଧୋ ଜନାନାମ୍ ॥୧୬॥ ୫୭

ଅଗ୍ନେ ବାଜସ୍ୟ ଗୋମତ ଇଶାନଃ ସହସ୍ରୋ ଯୁହୋ ।

ଅସ୍ତେ ଧେହି ଜାତବେଦୋ ମହି ଶ୍ରବଃ ॥୧୭॥ ୫୭

ସ ଇଧାନୋ ବସୁଷ୍ଟବିରଗ୍ନିରୀତେନେଧା ଗିରା ।

ରେବଦସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ପୁର୍ବଶୀକ ଦୀଦିହି ॥୧୮॥ ୫୮

କ୍ଷପୋ ରାଜନ୍ତୁତ ତ୍ୱନାଗ୍ନେ ବସ୍ତୋରୁତୋଷସଃ ।

ସ ତିଗ୍ନଜମ୍ବୁ ରକ୍ଷସୋ ଦହ ପ୍ରତି ॥୧୯॥ ୫୯

ଭଦ୍ରୋ ନୋ ଅଗ୍ନିରାଦୁତୋ ଭଦ୍ରା ରାତିଃ ସୁଭଗ ଭଦ୍ରୋ ଅଧୁରଃ ।

ଭଦ୍ରା ଉତ ପ୍ରଶସ୍ତୟଃ ॥୨୦॥ ୬୦

ଭଦ୍ରା ଉତ ପ୍ରଶସ୍ତୟୋ ଭଦ୍ରଂ ମନଃ କୃଶୁଷ୍ଟ ବୃତ୍ରତୁର୍ଯ୍ୟେ ।

ୟେନା ସମସ୍ତୁ ସାସହଃ ॥୨୧॥ ୬୧

ୟେନା ସମସ୍ତୁ ସାସହୋଽବ ସ୍ଥିରା ତନୁହି ଭୂରି ଶର୍ଯତାମ୍ ।

ବନେମା ତେ ଅଭିଷ୍ଟିଭିଃ ॥୨୨॥ ୬୨

ଅଗ୍ନିଂ ତଂ ମନେଧ୍ୟ ଯୋ ବସୁରସ୍ତଂ ଯଂ ଯଜ୍ଞି ଧେନବଃ ।

ଅସ୍ତମର୍ବନ୍ତୁ ଆଶବୋଽସ୍ତଂ ନିତ୍ୟାସୋ ବାଜିନ ଇଷଃ ସ୍ତୋତୃଭ୍ୟ ଆଭର ॥୨୩॥ ୬୩ (୯୧୨)

ସୋ ଅଗ୍ନିର୍ଯ୍ୟୋ ବସୁର୍ଗୁଣେ ସଂ ଯମାୟଜ୍ଞି ଧେନବଃ ।

ସମର୍ବନ୍ତୋ ରୟୁଦ୍ରବଃ ସଃ ସୁଜାତାସଃ ସୁରୟ ଇଷଃ ସ୍ତୋତୃଭ୍ୟ ଆଭର ॥୨୪॥ ୬୪

ଉଭେ ସୁଶ୍ଚନ୍ତ ସର୍ପିଷୋ ଦର୍ବା ଶ୍ରୀଶୀଷ ଆସନି ।

ଉତୋ ନ ଉତ୍-ପୁପୁର୍ଯା ଉକ୍-ଧେଷୁ ଶବସୟତ ଇଷଃ ସ୍ତୋତୃଭ୍ୟ ଆଭର ॥୨୫॥ ୬୫

ଅଗ୍ନେ ତମଦ୍ୟାଶ୍ଵଂ ନ ସ୍ତୋମୈଃ କ୍ରତୁଂ ନ ଭଦ୍ରଂ ହୃଦିସ୍ଫୁଟମ୍ ।  
ରଧ୍ୟାମା ତ ଓହ୍ଵେଃ ॥୨୬॥ ୨୬

ଅଧା ହ୍ୟଗ୍ନେ କ୍ରତୋର୍ଭଦ୍ରସ୍ୟ ଦକ୍ଷସ୍ୟ ସାଧୋଃ ।  
ରଥୀରୂତସ୍ୟ ବୃହତୋ ବଭୂଥ ॥୨୭॥ ୨୭

ଏଭିର୍ନୋ ଅକୈର୍ଭବା ନୋ ଅର୍ବାତ୍ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ୟୋତିଃ ।  
ଅଗ୍ନେ ବିଶ୍ଵେଭିଃ ସୁମନା ଅନୀକୈଃ ॥୨୮॥ ୨୮

ଅଗ୍ନିଂ ହୋତାରଂ ମନେ୍ୟ ଦାସ୍ଵତ୍ଵଂ ବସୁଂ ସୁନ୍ନୁଂ ସହସ୍ରୋ ଜାତବେଦସଂ  
ବିପ୍ରଂ ନ ଜାତବେଦସମ୍ ।

ୟ ଉର୍ଧ୍ଵୟା ସ୍ଵଧୃରୋ ଦେବୋ ଦେବାତ୍ୟା କୃପା ।  
ଘୃତସ୍ୟ ବିଭ୍ରାଷ୍ଟିମନୁବଷ୍ଟି ଶୋଚିଷାଜୁହ୍ଵାନସ୍ୟ ସର୍ପିଷଃ ॥୨୯॥ ୨୯

ଅଗ୍ନେ ତ୍ଵଂ ନୋ ଅନ୍ତମ ଉତ ତ୍ରାତା ଶିବୋ ଭବା ବରୁଥ୍ୟଃ ।  
ବସୁରଗ୍ନିର୍ବସୁଶ୍ରବା ଅଜ୍ଞା ନକ୍ଷି ଦୁ୍ୟମଉମଂ ରୟିନ୍ଦାଃ ।  
ତଂ ତ୍ଵା ଶୋଚିଷ୍ଠ ଦୀଦିବଃ ସୁମ୍ନାୟ ନୂନମୀମହେ ସଖିଭ୍ୟଃ ॥୩୦॥ (୫) ୨୦

ୟେନ ଋଷୟସ୍ତପସା ସତ୍ରମାୟନ୍ନିନ୍ଦାନା ଅଗ୍ନିଂ ସ୍ଵରାଭରନ୍ତଃ ।  
ତସ୍ମିନ୍ନହଂ ନିଦଧେ ନାକେ ଅଗ୍ନିଂ ଯମାହୁର୍ମନବ ସ୍ଵୀର୍ଣ୍ଣବର୍ହିଷମ୍ ॥୧॥ ୨୧

ତଂ ପତ୍ନୀଭିରନୁ ଗଚ୍ଛେମ ଦେବାଃ ପୁତ୍ରେର୍ଭ୍ରାତୃଭିରୁତ ବା ହିରଣ୍ୟୋଃ ।  
ନାକଂ ଗୃଭ୍ଣାନ୍ଦାଃ ସୁକୃତସ୍ୟ ଲୋକେ ତୃତୀୟେ ପୃଷ୍ଠେ ଅଧିରୋଚନେ ଦିବଃ ॥୨॥ ୨୨

ଆ ବାତୋ ମଧ୍ୟମରୁହଦ୍-ଭୂରଶୁ୍ୟରୟମଗ୍ନିଃ ସପ୍ତତିଶ୍ଠେକିତାନଃ ।  
ପୃଷ୍ଠେ ପୃଥିବ୍ୟା ନିହିତୋ ଦବିଦୁ୍ୟତଦଧସ୍ଵଦଂ କୃଣୁତାଂ ଯେ ପୃତନ୍ୟବଃ ॥୩॥ ୨୩

ଅୟମଗ୍ନିର୍ବୀରତମୋ ବୟୋଧାଃ ସହସ୍ରିୟୋ ଦ୍ୟୋତତାମପ୍ରୟୁକ୍ତନ୍ ।  
ବିଭ୍ରାଜମାନଃ ସରିରସ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଉପ ପ୍ରୟାହି ଦିବ୍ୟାନି ଧାମ ॥୪॥ ୭୪

ସଂପ୍ରତ୍ୟବଧୁମୁପ ସଂପ୍ରୟାତାଗ୍ନେ ପଥୋ ଦେବୟାନାନ୍ କୃଶୁଧୁମ୍ ।  
ପୁନଃ କୃଶ୍ମାନା ପିତରା ଯୁବାନାନ୍ନାତାଂସୀତ୍ ତୁୟି ତନ୍ତୁମେତମ୍ ॥୫॥ ୭୫

ଉଦୁଧ୍ୟସ୍ମାଗ୍ନେ ପ୍ରତିଜାଗୃହି ତୁମିଷ୍ଟାପୂର୍ତ୍ତେ ସଂ ସୃଜେଥାମୟଂ ଚ ।  
ଅସ୍ମିନ୍ନୁସଧସ୍ତେ ଅଧୁ୍ୟଉରସ୍ମିନ୍ ବିଶ୍ଵେ ଦେବା ଯଜମାନାଶ୍ଚ ସୀଦତ ॥୬॥ ୭୬

ୟେନ ବହସି ସହସ୍ରଂ ଯେନାଗ୍ନେ ସର୍ବବେଦସମ୍ ।  
ତେନେମଂ ଯଜ୍ଞଂ ନୋ ନୟ ସ୍ଵର୍ଦେବେଷୁ ଗନ୍ତବେ ॥୭॥ ୭୭

ଅୟଂ ତେ ଯୋନିରୃତିୟୋ ଯତୋ ଜାତୋ ଅରୋଚଥାଃ ।  
ତଂ ଜାନନ୍ନଗ୍ନ ଆରୋହାଥା ନୋ ବର୍ଧୟା ରୟିମ୍ ॥୮॥ (୭) ୭୮ (୯୨୭)

ତପଶ୍ଚ ତପସ୍ୟଶ୍ଚ ଶୈଶିରା ଋତୁ ଅଗ୍ନୋରନ୍ତଃ ଶ୍ଲୋଷୋଽସି ।  
କଲ୍ଲୋତାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ କଲ୍ଲୁକ୍ତାମାପ ଓଷଧୟଃ କଲ୍ଲୁକ୍ତାମଗ୍ନୟଃ  
ପୃଥତ୍ ମମ ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ସବ୍ରତାଃ ।  
ୟେ ଅଗ୍ନୟଃ ସମନସୋଽନ୍ତରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଇମେ ।  
ଶୈଶିରା ଋତୁ ଅଭିକଲ୍ଲମାନା ଇନ୍ଦ୍ରମିବ ଦେବା ଅଭିସଂବିଶନ୍ତୁ  
ତୟା ଦେବତୟାଜିରସ୍ଵଦ୍ ପୁବେ ସୀଦତମ୍ ।  
ପରମେଷ୍ଠୀ ତ୍ଵା ସାଦୟତୁ ଦିବସ୍ତୁଷ୍ଠେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠତୀମ୍ ।  
ବିଶ୍ଵେଷ୍ଠି ପ୍ରାଣାୟାପାନାୟ ବ୍ୟାନାୟା ବିଶ୍ଵଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ଯକ୍ତ ।  
ସୂର୍ଯସ୍ତୋଽଧିପତିସ୍ତୟା ଦେବତୟାଜିରସ୍ଵଦ୍ ପୁବା ସୀଦ ॥୯॥ ୭୯

ଲୋକଂ ପୃଶ ଛିଦ୍ରଂ ପୃଶାଥୋ ସୀଦ ପୁବା ତ୍ଵମ୍ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତ୍ଵା ବୃହସ୍ପତିରସ୍ମିନ୍ ଯୋନା ଅସୀଷଦନ୍ ॥୧॥ ୮୦



ତା ଅସ୍ୟ ସୁଦଦୋହସଃ ସୋମଃ ଶ୍ରୀଶକ୍ତି ପୃଶ୍ନୟଃ ।  
ଜନ୍ମଲେବାନାଂ ବିଶସ୍ତିଷ୍ଟାରୋଚନେ ଦିବଃ ॥୩॥ ୮୧

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବିଶ୍ୱା ଅବୀବୃଧନ୍ତୁସମୁଦ୍ରବ୍ୟରସଂ ଗିରଃ ।  
ରଥୀତମଃ ରଥୀନାଂ ବାଜାନାଃ ସପୂତିଂ ପତିମ୍ ॥୪॥ ୮୨

ପ୍ରୋଥଦଶ୍ୱୋ ନ ଯୁବସେଃବିଷ୍ୟନ୍ୟଦା ମହଃ ସଂବରଣାଦ୍ୱ୍ୟସ୍ମାତ୍ ।  
ଆଦସ୍ୟ ବାତୋ ଅନୁବାତି ଶୋଚିରଧ ସ୍ତୁ ତେ ବ୍ରଜନଂ କୃଷ୍ଣମସ୍ତି ॥୫॥ ୮୩

ଆୟୋଷ୍ଟ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମ୍ୟବତଶ୍ଚାୟାୟାଃ ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ ହୃଦୟେ ।  
ରଶ୍ମୀବତୀଂ ଭାସ୍ୱତୀମା ଯା ଦ୍ୟାଂ ଭାସ୍ୟାପୃଥିବୀମୋର୍ବହ୍ନିଷମ୍ ।  
ପରମେଷ୍ଠୀ ତ୍ୱା ସାଦୟତୁ ଦିବସ୍ତୃଷ୍ଠେ ବ୍ୟରସ୍ୱତୀଂ ପ୍ରଥସ୍ୱତୀମ୍ ।  
ଦିବଂ ଯଜ୍ଞ ଦିବଂ ଦୃଃହ ଦିବଂ ମା ହିଃସୀଃ ।  
ବିଶ୍ୱସ୍ତୈ ପ୍ରାଣାୟାପାନାୟ ବ୍ୟାନାୟୋଦାନାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାୟୈ ଚରିତ୍ରାୟ ।  
ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତାଭିପାତୁ ମହ୍ୟା ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟା ଛର୍ଦ୍ଦିଷା ଶଂତମେନ ତୟା ଦେବତୟାଜିରସ୍ୱଦ୍ ଧୁବେ ସୀଦତମ୍ ॥୬॥ ୮୪

ସହସ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରମାସି ସହସ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରତିମାସି ସହସ୍ରସ୍ୟୋନ୍ନାସି ସାହସ୍ରୋଃସି ସହସ୍ରାୟ ତ୍ୱା ॥୭॥ (୭) ୮୫(୯୩୪)

ଅଗ୍ନେ ଜାତାନଷ୍ଟ ॥୮॥ ରଶ୍ମିନା ସତ୍ୟାୟ ସପ୍ତ ॥୯॥ ରାଜସି ପଞ୍ଚଦଶ ॥୧୫॥  
ଅୟଂ ପୁରୋ ଦଶ ॥୧୦॥ ଅଗ୍ନିର୍ମୂର୍ଧା ତ୍ରିଂଶତ୍ ॥୩୦॥ ଯେନ ରଷୟୋଃଷ୍ଟ ॥୮॥  
ତପଷ୍ଟ ସପ୍ତ ॥୭॥ ସପ୍ତାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚାଶୀତିଃ ॥୮୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଷୋଡଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୭ ॥



ସମ୍ପଦିତା ଅଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ସପ୍ତଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ନମସ୍ତେ ରୁଦ୍ର ମନ୍ୟବ ଉତୋ ତ ଇଷବେ ନମଃ | ବାହୁଭ୍ୟାମୁତ ତେ ନମଃ ||୧|| ୧

ୟା ତେ ରୁଦ୍ର ଶିବା ତନୁରଘୋରାପାପକାଶିନୀ |  
ତୟା ନସ୍ତନ୍ତା ଶକ୍ତମୟା ଗିରିଶକ୍ତାଭିତାକଶୀହି ||୨|| ୨

ୟାମିଷ୍ଠଂ ଗିରିଶକ୍ତ ହସ୍ତେ ବିଭର୍ଷ୍ୟସ୍ତବେ |  
ଶିବାଂ ଗିରିତ୍ର ତାଂ କୁରୁ ମା ହିଂସୀଃ ପୁରୁଷଂ ଜଗତ୍ ||୩|| ୩

ଶିବେନ ବଚସା ତ୍ୱା ଗିରିଶାକ୍ତା ବଦାମସି |  
ୟଥା ନଃ ସର୍ବମିଜ୍ଜଗଦୟନ୍ତୁଃ ସୁମନା ଅସତ୍ ||୪|| ୪

ଅଧ୍ୟବୋଚଦଧିବକ୍ତା ପ୍ରଥମୋ ଦୈବ୍ୟୋ ଭିଷକ୍ |  
ଅହୀଂଶ୍ଚ ସର୍ବାଞ୍ଜମ୍ଭୟନ୍ତୁସର୍ବାଶ୍ଚ ଯାତୁଧାନୋଧରାତୀଃ ପରାସୁବ ||୫|| ୫

ଅସୌ ଯସ୍ତାମ୍ନୋ ଅରୁଣ ଉତ ବଭୂଃ ସୁମଙ୍ଗଲଃ |  
ୟେ ଚୈନଂ ରୁଦ୍ରା ଅଭିତୋ ଦିକ୍ଷୁ ଶ୍ରୀତାଃ ସହସ୍ରଶୋଧୈଷାଂ ହେଳ ଇମହେ ||୬|| ୬

ଅସୌ ଯୋଧସର୍ପତି ନୀଲଗ୍ରୀବୋ ବିଲୋହିତଃ |  
ଉଚୈନଂ ଗୋପା ଅଦୃଶ୍ନନ୍ନଦୃଶ୍ନନ୍ନୁଦହାର୍ଯ୍ୟଃ ସ ଦୃଷ୍ଟୋ ମୃଳୟାତି ନଃ ||୭|| ୭

ନମୋଽସ୍ତୁ ନୀଲଗ୍ରୀବାୟ ସହସ୍ରାକ୍ଷାୟ ମୀଳଦୁଷେ |  
ଅଥୋ ଯେ ଅସ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱାନୋଽହଂ ତେଭ୍ୟୋଽକରଂ ନମଃ ||୮|| ୮

ପ୍ରମୁଞ୍ଚି ଧନୁନସ୍ତୁମୁଭୟୋରାତ୍ନୈଧ୍ୟାଜ୍ୟାମ୍ |  
ୟାଶ୍ଚ ତେ ହସ୍ତ ଇଷବଃ ପରା ତା ଭଗବୋ ବପ ||୯|| ୯

ବିଜ୍ୟଂ ଧନୁଃ କପର୍ଦ୍ଦିନୋ ବିଶଲ୍ୟୋ ବାଶବୀଞା ଉତ |  
ଅନେଶନୁସ୍ୟ ଯା ଇଷବ ଆଭୁରସ୍ୟ ନିଷଙ୍ଗଧିଃ ||୧୦|| ୧୦

ପରି ତେ ଧନୁନୋ ହେତିରସ୍ମାନୁଶକ୍ତୁ ବିଶ୍ୱତଃ |  
ଅଥୋ ଯ ଇଷୁଧିସ୍ତବାରେ ଅସ୍ମନ୍ନିଧେହି ତମ୍ ||୧୧|| ୧୧

ୟା ତେ ହେତିର୍ମୀଳଦୁଷ୍ଟମ ହସ୍ତେ ବଭୁବ ତେ ଧନୁଃ |  
ତୟାସ୍ମାନୁଶ୍ୱତସ୍ତମୟସ୍ତୟା ପରି ଭୁଜ ||୧୨|| ୧୨

ଅବତତ୍ୟ ଧନୁଷ୍ଟଃ ସହସ୍ରାକ୍ଷ ଶତେଷୁଧେ |  
ନିଶୀର୍ଯ୍ୟ ଶଲ୍ୟାନାଂ ମୁଖା ଶିବୋ ନଃ ସୁମନା ଭବ ||୧୩|| ୧୩

ନମସ୍ତୁ ଆୟୁଧାୟାନାତତାୟ ଧୃଷ୍ଣବେ |  
ଉଭାଭ୍ୟାମୁତ ତେ ନମୋ ବାହୁଭ୍ୟାଂ ତବ ଧନୁନେ ||୧୪|| ୧୪

ମା ନୋ ମହାନ୍ତମୁତ ମା ନୋ ଅର୍ଭକଂ ମା ନ ଉକ୍ଷତ୍ତମୁତ ମା ନ ଉକ୍ଷିତମ୍ |  
ମା ନୋ ବଧୀଃ ପିତରଂ ମୋତ ମାତରଂ ମା ନଃ ପ୍ରିୟାସ୍ତନ୍ନୋ ରୁଦ୍ର ରୀରିଷଃ ||୧୫|| ୧୫

ମା ନସ୍ତ୍ରୋକେ ତନୟେ ମା ନ ଆୟୁଷି ମା ନୋ ଗୋଷୁ ମା ନୋ ଅଶ୍ୱେଷୁ ରୀରିଷଃ |  
ମା ନୋ ବୀରାନ୍ ରୁଦ୍ର ଭାମିନୋ ବଧୀର୍ହବିଷ୍ଣୁକ୍ତଃ ସଦମିତ୍ ତ୍ୱା ହବାମହେ ||୧୬|| (୧) ୧୬

ନମୋ ହିରଣ୍ୟବାହବେ ସେନାନ୍ୟ ଦିଶାଂ ତ ପତୟେ ନମୋ  
ନମୋ ବୃକ୍ଷେଭ୍ୟା ହରିକେଶେଭ୍ୟଃ ପଶୁନାଂ ପତୟେ ନମଃ |  
ନମଃ ଶଷ୍ପିଞ୍ଜିରାୟ ଦ୍ୱିଷୀମତେ ପଥୀନାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମୋ ହରିକେଶାୟୋପବୀତିନେ ପୁଷ୍ଟାନାଂ ପତୟେ ନମଃ ||୧|| ୧୭

ନମୋ ବତ୍ସୁଶାୟାବ୍ୟାଧିନେନାନାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମୋ ଭବସ୍ୟ ହେତୈଃ ଜଗତାଂ ପତୟେ ନମଃ ।  
ନମୋ ରୁଦ୍ରାୟାତତାୟିନେ କ୍ଷେତ୍ରାଣାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମଃ ସୂତାୟାହଠ୍ଠ୍ୟା ବନାନାଂ ପତୟେ ନମଃ ॥୨॥ ୧୮

ନମୋ ରୋହିତାୟ ସ୍ଥପତୟେ ବୃକ୍ଷାଣାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମୋ ଭୁବନ୍ତୟେ ବାରିବସ୍ତୃତାୟୈଷଧୀନାଂ ପତୟେ ନମଃ ।  
ନମୋ ମନ୍ତ୍ରିଣେ ବାଣିଜାୟ କକ୍ଷାଣାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମ ଉଚ୍ଚୈର୍ଦୌଷାୟାକ୍ରନ୍ଦୟତେ ପତ୍ନୀନାଂ ପତୟେ ନମଃ ॥୩॥ ୧୯ (୯୫୩)

ନମଃ କୃତ୍ନାୟତୟା ଧାବତେ ସତ୍ତ୍ୱନାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମଃ ସହମାନାୟ ନିବ୍ୟାଧିନ ଆବ୍ୟାଧିନୀନାଂ ପତୟେ ନମୋ ନମଃ ।  
ନମଃ କକୁଭାୟ ନିଷଙ୍ଗିଣେ ସ୍ତେନାନାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମୋ ନିଚେରବେ ପରିଚରାୟାରଣ୍ୟାନାଂ ପତୟେ ନମଃ ॥୪॥ ୨୦

ନମୋ ବଞ୍ଚିତେ ପରିବଞ୍ଚିତେ ସ୍ତ୍ରୀୟୁନାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମୋ ନିଷଙ୍ଗିଣ ଇଷୁଧିମତେ ତସ୍କରାଣାଂ ପତୟେ ନମଃ ।  
ନମଃ ସ୍ତୃକାୟିତ୍ୟୋ ଜିଘାଂସଦ୍-ତ୍ୟୋ ମୁଷ୍ଟତାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମୋଽସିମଦ୍-ତ୍ୟୋ ନକ୍ତଞ୍ଚିରଦ୍-ତ୍ୟୋ ବିକୃତ୍ତାନାଂ ପତୟେ ନମଃ ॥୫॥ (୨) ୨୧

ନମ ଉଷ୍ଣୀଷିଣେ ଗିରିଚରାୟ କୁଲୁଞ୍ଚାନାଂ ପତୟେ ନମୋ  
ନମ ଇଷୁମଦ୍-ତ୍ୟୋ ଧନ୍ୱାୟିତ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ ।  
ନମ ଆତନ୍ୱାନେତ୍ୟଃ ପ୍ରତିଦଧାନେତ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମ ଆୟକ୍ତଦ୍-ତ୍ୟୋଽସ୍ୟଦ୍-ତ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ ॥୧॥ ୨୨

ନମୋ ବିସ୍ତୃଜଦ୍-ଭେଧା ବିଧ୍ୟଦ୍-ଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମଃ ସ୍ୱପଦ୍-ଭେଧା ଜାଗ୍ରଦ୍-ଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ |  
ନମଃ ଶୟାନେଭ୍ୟ ଆସୀନେଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟଦ୍-ଭେଧା ଧାବଦ୍-ଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ ||୨|| ୨୩

ନମଃ ସଭାଭ୍ୟଃ ସଭାପତିଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମୋଃଶ୍ରେଭ୍ୟୋଃଶ୍ଚପତିଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ |  
ନମ ଆବ୍ୟାଧିନୀଭେଧା ବିବିଧ୍ୟନ୍ତୀଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମ ଭଗଣାଭ୍ୟସ୍ତୁଃହୃତୀଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ ||୩|| ୨୪

ନମୋ ଗଣେଭ୍ୟୋ ଗଣପତିଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମୋ ବ୍ରାତେଭ୍ୟୋ ବ୍ରାତପତିଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ |  
ନମୋ ଗୃହେଭ୍ୟୋ ଗୃହପତିଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମୋ ବିରୁପେଭ୍ୟୋ ବିଶ୍ୱରୁପେଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ ||୪|| ୨୫

ନମଃ ସେନାଭ୍ୟଃ ସେନାନିଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମୋ ରଥିଭ୍ୟୋ ଅରଥେଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ |  
ନମଃ କ୍ଷତ୍ରଭ୍ୟ ସଙ୍ଗହୀତ୍ରଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମୋ ମହଦ୍-ଭେଧା ଅର୍ଭକେଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ ||୫|| (୩) ୨୬

ନମସ୍ତୁଷ୍ଠଭ୍ୟୋ ରଥକାରେଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମଃ କୁଳାଲେଭ୍ୟଃ କର୍ମାରେଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ |  
ନମୋ ନିଷାଦେଭ୍ୟଃ ପୁଞ୍ଜିଷ୍ଠେଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ  
ନମଃ ଶୁନିଭ୍ୟୋ ମୃଗୟୁଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମଃ ||୬|| ୨୭

ନମଃ ଶୁଭ୍ୟଃ ଶୁପତିଭ୍ୟଶ୍ଚ ବୋ ନମୋ ନମୋ ଭବାୟ ଚ ରୁଦ୍ରାୟ ଚ |  
ନମଃ ଶର୍ବାୟ ଚ ପଶୁପତୟେ ଚ ନମୋ ନୀଲଗ୍ରୀବାୟ ଚ ଶିତିକଣ୍ଠାୟ ଚ ||୭|| ୨୮

ନମଃ କପର୍ଦ୍ଦିନେ ଚ ବ୍ୟୁପ୍ରକେଶାୟ ଚ ନମଃ ସହସ୍ରାକ୍ଷାୟ ଚ ଶତଧନୁନେ ଚ ।  
ନମୋ ଗିରିଶୟାୟ ଚ ଶିପିବିଷ୍ଣାୟ ଚ ନମୋ ମୀଳଦୁଷ୍ଟମାୟ ଚେଷୁମତେ ଚ ॥୩॥ ୨୯

ନମୋ ହ୍ରସ୍ତାୟ ଚ ବାମନାୟ ଚ ନମୋ ବୃହତେ ଚ ବର୍ଷାୟସେ ଚ ।  
ନମୋ ବୃଦ୍ଧାୟ ଚ ସବୃଧେ ଚ ନମୋଽଗ୍ର୍ୟାୟ ଚ ପ୍ରଥମାୟ ଚ ॥୪॥ ୩୦

ନମ ଆଶବେ ଚାଜିରାୟ ଚ ନମଃ ଶୀଘ୍ରୀୟାୟ ଚ ଶୀଭ୍ୟାୟ ଚ ।  
ନମ ଉର୍ମ୍ୟାୟ ଚାବସ୍ତନ୍ୟାୟ ଚ ନମୋ ନାଦେୟାୟ ଚ ଦ୍ଵୀପ୍ୟାୟ ଚ ॥୫॥ (୪) ୩୧ (୧୭୫)

ନମୋ ଜ୍ୟେଷ୍ଠାୟ ଚ କନିଷ୍ଠାୟ ଚ ନମଃ ପୂର୍ବଜାୟ ଚାପରଜାୟ ଚ ।  
ନମୋ ମଧ୍ୟମାୟ ଚାପଗଲ୍ଭାୟ ଚ ନମୋ ଜଘନ୍ୟାୟ ଚ ବୁଧ୍ନାୟ ଚ ॥୧॥ ୩୨

ନମଃ ସୋଭ୍ୟାୟ ଚ ପ୍ରତିସର୍ଯ୍ୟାୟ ଚ ନମୋ ଯ୍ୟାମ୍ୟାୟ ଚ କ୍ଷେମ୍ୟାୟ ଚ ।  
ନମଃ ଶ୍ଳୋକ୍ୟାୟ ଚାବସାନ୍ୟାୟ ଚ ନମ ଉର୍ବର୍ଯ୍ୟାୟ ଚ ଖଲ୍ୟାୟ ଚ ॥୨॥ ୩୩

ନମୋ ବନ୍ୟାୟ ଚ କକ୍ଷ୍ୟାୟ ଚ ନମଃ ଶ୍ରୀବାୟ ଚ ପ୍ରତିଶ୍ରୀବାୟ ଚ ।  
ନମ ଆଶୁକ୍ଷେଶାୟ ଚାଶୁରଥାୟ ଚ ନମଃ ଶୁରାୟ ଚାବଭେଦିନେ ଚ ॥୩॥ ୩୪

ନମୋ ବିକ୍ଳିନେ ଚ କବଚିନେ ଚ ନମୋ ବର୍ମିଣେ ଚ ବରୁଧିନେ ଚ ।  
ନମଃ ଶୁଭାୟ ଚ ଶୁଭସେନାୟ ଚ ନମୋ ଦୁନ୍ଧୁଭ୍ୟାୟ ଚାହନନ୍ୟାୟ ଚ ॥୪॥ ୩୫

ନମୋ ଧୃଷ୍ଣବେ ଚ ପ୍ରମୃଶାୟ ଚ ନମୋ ନିଷଙ୍ଗିଣେ ଚେଷୁଧିମତେ ଚ ।  
ନମସ୍ତ୍ରୀକ୍ଷେଷବେ ଚାୟୁଧିନେ ଚ ନମଃ ସ୍ଵାୟୁଧାୟ ଚ ସୁଧନୁନେ ଚ ॥୫॥ (୫) ୩୬

ନମଃ ସୁତ୍ୟାୟ ଚ ପଥ୍ୟାୟ ଚ ନମଃ କାଟ୍ୟାୟ ଚ ନୀପ୍ୟାୟ ଚ ।  
ନମଃ କୁଲ୍ୟାୟ ଚ ସରସ୍ୟାୟ ଚ ନମୋ ନାଦେୟାୟ ଚ ବୈଶନ୍ତାୟ ଚ ॥୧॥ ୩୭

ନମଃ କୂପ୍ୟାୟ ଚାବଟ୍ୟାୟ ଚ ନମ ଇଧ୍ର୍ୟାୟ ଚାତପ୍ୟାୟ ଚ ।  
ନମୋ ମେଘ୍ୟାୟ ଚ ଚ ବିଦ୍ୟୁତ୍ୟାୟ ନମୋ ବର୍ଷ୍ୟାୟ ଚାବର୍ଷ୍ୟାୟ ଚ ॥୨॥ ୩୮

ନମୋ ବାତ୍ୟାୟ ଚ ରେଷ୍ଣ୍ୟାୟ ଚ ନମୋ ବାସ୍ତବ୍ୟାୟ ଚ ବାସ୍ତୁପାୟ ଚ ।  
ନମଃ ସୋମାୟ ଚ ରୁଦ୍ରାୟ ଚ ନମସ୍ତ୍ରାପ୍ତାୟ ଚାରୁଣାୟ ଚ ॥୩॥ ୩୯

ନମଃ ଶଙ୍ଖବେ ଚ ପଶୁପତୟେ ଚ ନମ ଉଗ୍ରାୟ ଚ ଭୀମାୟ ଚ ।  
ନମୋଽଗ୍ରେବଧାୟ ଚ ଦୁରେବଧାୟ ଚ ନମୋ ହନ୍ତେ ଚ ହନୀୟସେ ଚ ॥୪॥ ୪୦

ନମୋ ବୃକ୍ଷେତ୍ୟୋ ହରିକେଶେତ୍ୟୋ ନମସ୍ତାରାୟ ।  
ନମଃ ଶମ୍ଭୁବେ ଚ ମୟୋଭବେ ଚ ନମଃ ଶଙ୍ଖରାୟ ଚ ମୟୁକ୍ତରାୟ ।  
ଚ ନମଃ ଶିବାୟ ଚ ଶିବତରାୟ ଚ ॥୫॥ (୨) ୪୧

ନମଃ ପାର୍ଯ୍ୟାୟ ଚାବାର୍ଯ୍ୟାୟ ଚ ନମଃ ପ୍ରତରଣାୟ ଚୋତ୍ତରଣାୟ ଚ ।  
ନମସ୍ତୀର୍ଥ୍ୟାୟ ଚ କୂଲ୍ୟାୟ ଚ ନମଃ ଶଷ୍ପ୍ୟାୟ ଚ ଫେନ୍ୟାୟ ଚ ॥୧॥ ୪୨

ନମଃ ସିକତ୍ୟାୟ ଚ ପ୍ରବାହ୍ୟାୟ ଚ ନମଃ କିଂଶିଳାୟ ଚ କ୍ଷୟଣାୟ ଚ ।  
ନମଃ କପର୍ଦିନେ ଚ ପୁଲସ୍ତିନେ ଚ ନମ ଇରିଶ୍ୟାୟ ଚ ପ୍ରପଥ୍ୟାୟ ଚ ॥୨॥ ୪୩

ନମୋ ବ୍ରଜ୍ୟାୟ ଚ ଗୋଷ୍ଠ୍ୟାୟ ଚ ନମସ୍ତୁଲ୍ୟାୟ ଚ ଗେହ୍ୟାୟ ଚ ।  
ନମୋ ହୃଦ୍ୟାୟ ଚ ନିବେଷ୍ୟାୟ ଚ ନମଃ କାଟ୍ୟାୟ ଚ ଗହ୍ୱରେଷ୍ଠାୟ ଚ ॥୩॥ ୪୪(୯୭୮)

ନମଃ ଶୁଷ୍କ୍ୟାୟ ଚ ହରିତ୍ୟାୟ ଚ ନମଃ ପାଂସବ୍ୟାୟ ଚ ରଜସ୍ୟାୟ ଚ ।  
ନମୋ ଲୋପ୍ୟାୟ ଚୋଲପ୍ୟାୟ ଚ ନମ ଉର୍ବ୍ୟାୟ ଚ ସୂର୍ବ୍ୟାୟ ଚ ॥୪॥ ୪୫

ନମଃ ପର୍ଣ୍ଣାୟ ଚ ପର୍ଣ୍ଣଶଦାୟ ଚ ନମ ଉଦ୍ଧୁରମାଣାୟ ଚାଭିନ୍ନତେ ଚ ।  
ନମ ଆଖିଦତେ ଚ ପ୍ରଖିଦତେ ଚ ନମ ଇଷୁକୃଦ୍-ତ୍ୟୋ ଧନୁଷ୍ଠଦ୍-ଭ୍ୟଷ୍ଟ ବୋ ନମଃ ।  
ନମୋ ବଃ କିରିକେତ୍ୟୋ ଦେବାନାଂ ହୃଦୟେତ୍ୟୋ ନମୋ ବିଚିନ୍ଦୁକ୍ରେତ୍ୟୋ  
ନମୋ ବିକ୍ଷିଣକ୍ରେତ୍ୟୋ ନମ ଆନିର୍ହତେଭ୍ୟଃ ॥୫॥ (୨) ୪୬



ଦ୍ରାପେ ଅନ୍ଧସୟତେ ଦରିଦ୍ର ନୀଲଲୋହିତ ।

ଆସାଂ ପ୍ରଜାନାମେଷାଂ ପଶୁନାଂ ମା ଭେର୍ମୋ ରୋଢ୍ଘୋ ଚ ନଃ କିଞ୍ଚିନାମମତ୍ ॥୧॥ ୪୭

ଇମା ରୁଦ୍ରାୟ ଡବସେ କପର୍ଦିନେ କ୍ଷୟଦ୍ଵୀରାୟ ପ୍ରଭରାମହେ ମତୀଃ ।

ୟଥା ଶମସଦ୍ ଦ୍ଵିପଦେ ଚତୁଷ୍ପଦେ ବିଶ୍ଵଂ ପୁଷ୍ଠଂ ଗ୍ରାମେ ଅସ୍ମିନ୍ନନାତୁରମ୍ ॥୨॥ ୪୮

ୟା ତେ ରୁଦ୍ର ଶିବା ତନୁଃ ଶିବା ବିଶ୍ଵାହା ଭେଷଜୀ ।

ଶିବା ରୁତସ୍ୟ ଭେଷଜୀ ତୟା ନୋ ମୃଳ ଜୀବସେ ॥୩॥ ୪୯

ପରି ଶୋ ହେତୀ ରୁଦ୍ରସ୍ୟ ବୃଜ୍ୟାତ୍ ପରି ଦ୍ଵେଷସ୍ୟ ଦୁର୍ମତିର୍ମହୀଗାତ୍ ।

ଅବ ସ୍ଥିରା ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟସ୍ତନୁଷ୍ଠ ମୀତ୍ଵସ୍ତୋକାୟ ତନୟାୟ ମୃଳ ॥୪॥ ୫୦

ମୀଳଦୁଷ୍ଟମ ଶିବତମ ଶିବୋ ନଃ ସୁମନା ଭବ ।

ପରମେ ବୃକ୍ଷ ଆୟୁଧଂ ନିଧାୟ କୃତ୍ତିଂ ବସାନ ଆଚର ପିନାକଂ ବିଭ୍ରଦାଗହି ॥୫॥ ୫୧

ବିକିରିଦ୍ର ବିଲୋହିତ ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁ ଭଗବଃ ।

ୟାସ୍ତେ ସହସ୍ରଂ ହେତୟୋଽନ୍ୟମସ୍ମନ୍ନିବପନ୍ତୁ ତାଃ ॥୬॥ ୫୨

ସହସ୍ରାଣି ସହସ୍ରାଣୋ ବାହ୍ଵୋସ୍ତବ ହେତୟଃ ।

ତାସାମୀଶାନୋ ଭଗବଃ ପରାଚୀନା ମୁଖା କୃପି ॥୭॥ ୫୩

ଅସଂଖ୍ୟାତା ସହସ୍ରାଣି ଯେ ରୁଦ୍ରା ଅପି ଭୁମ୍ୟାମ୍ ।

ତେଷାଂ ସହସ୍ରୟୋଜନେଽବ ଧନ୍ଵାନି ତନ୍ନସି ॥୮॥ ୫୪

ଅସ୍ମିନ୍ ମହତ୍ୟର୍ଣ୍ଣବେଽନ୍ତରିକ୍ଷେ ଭବା ଅପି ।

ତେଷାଂ ସହସ୍ରୟୋଜନେଽବ ଧନ୍ଵାନି ତନ୍ନସି ॥୯॥ ୫୫

ନୀଲଗ୍ରୀବାଃ ଶିତିକଣ୍ଠା ଦିବଂ ରୁଦ୍ରା ଉପାଶ୍ରିତାଃ ।

ତେଷାଂ ସହସ୍ରୟୋଜନେଽବ ଧନ୍ଵାନି ତନ୍ନସି ॥୧୦॥ ୫୬

ନୀଲଗ୍ରୀବାଃ ଶିତିକଣ୍ଠାଃ ଶର୍ବା ଅଧଃ କ୍ଷମାଚରାଃ |  
ତେଷାଂ ସହସ୍ରଯୋଜନେଃବ ଧନ୍ୱାନି ତନ୍ନସି ||୧୧|| ୫୭

ୟେ ବୃକ୍ଷେଷୁ ଶଷ୍ପିଞ୍ଜିରା ନୀଲଗ୍ରୀବା ବିଲୋହିତାଃ |  
ତେଷାଂ ସହସ୍ରଯୋଜନେଃବ ଧନ୍ୱାନି ତନ୍ନସି ||୧୨|| ୫୮

ୟେ ଭୃତାନାମପିପତୟୋ ବିଶିଖାସଃ କପର୍ଦ୍ଦିନଃ |  
ତେଷାଂ ସହସ୍ରଯୋଜନେଃବ ଧନ୍ୱାନି ତନ୍ନସି ||୧୩|| ୫୯

ୟେ ପଥାଂ ପଥରକ୍ଷିଣ ଐଲବୃଦା ଆୟୁର୍ଯୁଧଃ |  
ତେଷାଂ ସହସ୍ରଯୋଜନେଃବ ଧନ୍ୱାନି ତନ୍ନସି ||୧୪|| ୬୦

ୟେ ତୀର୍ଥାନି ପ୍ରଚରନ୍ତି ସ୍ୱକାହସ୍ତା ନିଷଙ୍ଗିଣଃ |  
ତେଷାଂ ସହସ୍ରଯୋଜନେଃବ ଧନ୍ୱାନି ତନ୍ନସି ||୧୫|| ୬୧

ୟେନ୍ନେଷୁ ବିବିଧ୍ୟନ୍ତି ପାତ୍ରେଷୁ ପିବତୋ ଜନାନ୍ |  
ତେଷାଂ ସହସ୍ରଯୋଜନେଃବ ଧନ୍ୱାନି ତନ୍ନସି ||୧୬|| ୬୨

ୟ ଏତାବନ୍ତଶ୍ଚ ଭୃୟାଂସଶ୍ଚ ଦିଶୋ ରୁଦ୍ରା ବିତସ୍ଥିରେ |  
ତେଷାଂ ସହସ୍ରଯୋଜନେଃବ ଧନ୍ୱାନି ତନ୍ନସି ||୧୭|| ୬୩

ନମୋଽସ୍ତୁ ରୁଦ୍ରେଭ୍ୟୋ ଯେ ଦିବି ଯେଷାଂ ବର୍ଷମିଷବଃ ।  
ତେଭ୍ୟୋ ଦଶ ପ୍ରାଚୀର୍ଦ୍ଦଶ ଦକ୍ଷିଣା ଦଶ ପ୍ରତୀଚୀର୍ଦ୍ଦଶୋଦୀଚୀର୍ଦ୍ଦଶୋର୍ଯ୍ୟାଃ ।  
ତେଭ୍ୟୋ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ତେ ନୋ ମୃଳୟନ୍ତୁ ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ।  
ତେ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୋ ଯୁଷ୍ଣ ନୋ ଦ୍ଵେଷ୍ଟି ତମେଷାଂ ଜନ୍ମେ ଦଧୁଃ ।  
ନମୋଽସ୍ତୁ ରୁଦ୍ରେଭ୍ୟୋ ଯେଃକ୍ତରିକ୍ଷେ ଯେଷାଂ ବାତ ଇଷବଃ ।  
ତେଭ୍ୟୋ ଦଶ ପ୍ରାଚୀର୍ଦ୍ଦଶ ଦକ୍ଷିଣା ଦଶ ପ୍ରତୀଚୀର୍ଦ୍ଦଶୋଦୀଚୀର୍ଦ୍ଦଶୋର୍ଯ୍ୟାଃ ।  
ତେଭ୍ୟୋ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ତେ ନୋ ମୃଳୟନ୍ତୁ ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ।  
ତେ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୋ ଯୁଷ୍ଣ ନୋ ଦ୍ଵେଷ୍ଟି ତମେଷାଂ ଜନ୍ମେ ଦଧୁଃ ।  
ନମୋଽସ୍ତୁ ରୁଦ୍ରେଭ୍ୟୋ ଯେ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ଯେଷାମନୁମିଷବଃ ।  
ତେଭ୍ୟୋ ଦଶ ପ୍ରାଚୀର୍ଦ୍ଦଶ ଦକ୍ଷିଣା ଦଶ ପ୍ରତୀଚୀର୍ଦ୍ଦଶୋଦୀଚୀର୍ଦ୍ଦଶୋର୍ଯ୍ୟାଃ ।  
ତେଭ୍ୟୋ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ତେ ନୋ ମୃଳୟନ୍ତୁ ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ।  
ତେ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୋ ଯୁଷ୍ଣ ନୋ ଦ୍ଵେଷ୍ଟି ତମେଷାଂ ଜନ୍ମେ ଦଧୁଃ ॥୧୮॥ (୮) ୨୪

ନମସ୍ତେ ଷୋଳଶ ॥୧୭॥ ନମୋ ହିରଣ୍ୟବାହବେ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ନମ ଉଷ୍ଣୀଷିଣେ ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ନମସ୍ତ୍ରକ୍ଷତ୍ୟଃ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ନମୋ ଜ୍ୟେଷ୍ଠାୟ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ନମଃ ସୁତ୍ୟାୟ ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ନମଃ ପାର୍ଯ୍ୟାୟ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଦ୍ରାପେ ଅନ୍ଧସୟତ ଅଷ୍ଟାଦଶ ॥୧୮॥  
ଅଷ୍ଟାନୁବାକେଷୁ ଚତୁଃଷଷ୍ଠିଃ ॥୨୪॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ସପ୍ତଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୭ ॥



ଅଣ୍ଡାଦିରୀ ଅପ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## || ଅଧ୍ୟାୟାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ଅଶ୍ୱନୁର୍ଜଂ ପର୍ବତେ ଶିଶିୟାଶାମଦ୍-ଭ୍ୟ ଓଷଧୀଭ୍ୟୋ ବନସ୍ତତିଭ୍ୟୋ ଅଧି ସଂଭୃତଂ ପୟଃ ।  
ତାଂ ନ ଇଷମୂର୍ଜଂ ଧତ୍ୱ ମରୁତଃ ସଂରରାଣା ଅଶ୍ୱଂସ୍ତେ କ୍ଷୁନ୍ନୟି ତ ଉର୍ଯ୍ୟଂ ବ ଦ୍ୱିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ  
ଶୁଗୁଚ୍ଛତୁ ॥୧॥ ୧

ଇମା ମେ ଅଗ୍ନ ଇଷ୍ଟକା ଧେନବଃ ସନ୍ତେକା ଚ ଦଶ ଚ ଦଶ ଚ ଶତଂ ଚ ଶତଂ ଚ ।  
ସହସ୍ରଂ ଚ ସହସ୍ରଂ ଚାୟୁତଂ ଚାୟୁତଂ ଚ ନିୟୁତଂ ଚ ନିୟୁତଂ ଚ ॥୨॥ ୨

ଅର୍ବୁଦଂ ଚ ନ୍ୟର୍ବୁଦଂ ସମୁଦ୍ରଶ୍ଚ ମଧ୍ୟଂ ଚାନ୍ତଶ୍ଚ ପରାର୍ଥଶ୍ଚ ।  
ଏତା ମେ ଅଗ୍ନ ଇଷ୍ଟକା ଧେନବଃ ସଦ୍ଭୁମୁତ୍ରାମୁଷ୍ଣିଲ୍ଲୋକେ ॥୩॥ ୩

ଋତବ ସ୍ତ ଋତାବୃଧ ଋତୁଷ୍ଟା ସ୍ତ ଋତାବୃଧଃ ।  
ଘୃତଶ୍ଚ୍ୟୁତୋ ମଧୁଶ୍ଚ୍ୟୁତୋ ବିରାଜୋ ନାମ କାମଦୁଘା ଅକ୍ଷୀୟମାଣାଃ ॥୪॥ ୪

ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ ତ୍ୱାବକୟାଗ୍ନେ ପରିବ୍ୟୟାମସି । ପାବକୋ ଅସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଶିବୋ ଭବ ॥୫॥ ୫

ହିମସ୍ୟ ତ୍ୱା ଜରାୟୁଶାଗ୍ନେ ପରିବ୍ୟୟାମସି । ପାବକୋ ଅସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଶିବୋ ଭବ ॥୬॥ ୬ (୧୦୦୪)

ଉପ ଜ୍ଞନୁପ ବେତସେଃବତର ନଦୀଷ୍ଟା ।  
ଅଗ୍ନେ ପିତୃମପାମସି ମଶୁକି ତାଭିରାଗହି ସେମଂ ନୋ ଯଜ୍ଞଂ ପାବକବର୍ଣ୍ଣଂ ଶିବଂ କୃଧି ॥୭॥ ୭

ଅପାମିଦଂ ନ୍ୟୟନଂ ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ ନିବେଶନମ୍ ।  
ଅନ୍ୟାଂସ୍ତେ ଅସ୍ତୁଭପନ୍ତୁ ହେତୟଃ ପାବକୋ ଅସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଶିବୋ ଭବ ॥୮॥ ୮

ଅଗ୍ନେ ପାବକ ରୋଚିଷା ମନ୍ତୟା ଦେବ ଜିହ୍ୱୟା । ଆ ଦେବାନ୍ୱକ୍ଷି ଯକ୍ଷି ଚ ॥୯॥ ୯

ସ ନଃ ପାବକ ଦୀଦିବୋଃଶ୍ରେ ଦେବୀଂ ଇହା ବହ୍ | ଉପ ଯୁକ୍ତିଃ ହବିଷ୍ଠ ନଃ ||୧୦|| ୧୦

ପାବକୟା ଯୁକ୍ତିତୟକ୍ତ୍ୟା କୃପା କ୍ଷାମନ୍ ରୁରୁତ ଉଷସୋ ନ ଭାନୁନା |

ତୁର୍ବନ୍ନ ଯାମନ୍ନେତଶସ୍ୟ ନୁ ରଶ ଆ ଯୋ ଘୃଣେ ନ ତତୃଷାଣୋ ଅଜରଃ ||୧୧|| ୧୧

ନମସ୍ତେ ହରସେ ଶୋଚିଷେ ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁର୍ଚିଷେ |

ଅନ୍ୟାଂସ୍ତେ ଅସ୍ତୁତପନ୍ତୁ ହେତୟଃ ପାବକୋ ଅସ୍ତୁତ୍ୟଂ ଶିବୋ ଭବ |

ନୃଷଦେ ବେଳୟୁଷଦେ ବେତ୍ ବହିଷଦେ ବେତ୍ |

ବନସଦେ ବେତ୍ ସ୍ୱର୍ବିଦେ ବେତ୍ ||୧୨|| ୧୨

ୟେ ଦେବା ଦେବାନାଂ ଯୁକ୍ତିୟା ଯୁକ୍ତିୟାନାଂ ସଂବସୁରୀଶମୁପ ଭାଗମାସତେ |

ଅହୁତାଦୋ ହବିଷୋ ଯୁକ୍ତି ଅସ୍ତୁତ୍ସୟଂ ପିବନ୍ତୁ ମଧୁନୋ ଘୃତସ୍ୟ ||୧୩|| ୧୩

ୟେ ଦେବା ଦେବେଷୁପି ଦେବତୃମାୟନେ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଣଃ ପୁରଏତାରୋ ଅସ୍ୟ |

ୟୋଭ୍ୟୋ ନ ଋତେ ପବତେ ଧାମ କିଞ୍ଚନ ନ ତେ ଦିବୋ ନ ପୃଥିବ୍ୟା ଅଧି ସୁଷୁ ||୧୪|| ୧୪

ପ୍ରାଣଦା ଅପାନଦା ବ୍ୟାନଦା ବର୍ଚୋଦା ବରିବୋଦାଃ |

ଅନ୍ୟାଂସ୍ତେ ଅସ୍ତୁତପନ୍ତୁ ହେତୟଃ ପାବକୋ ଅସ୍ତୁତ୍ୟଂ ଶିବୋ ଭବ ||୧୫|| (୧) ୧୫

ଅଗ୍ନିସ୍ତ୍ରିଶ୍ଚେନ ଶୋଚିଷା ଯାସଦ୍ୱିଶ୍ଵଂ ନ୍ୟତ୍ରିଶମ୍ | ଅଗ୍ନିର୍ନୋ ବନତେ ରୟିମ୍ ||୧|| ୧୬

ୟ ଇମା ବିଶ୍ଵା ଭୁବନାନି ଭୁବୁଦୃଷିହୌତା ନ୍ୟସୀଦପିତା ନଃ |

ସ ଆଶିଷା ଦ୍ରବିଶମିକ୍ଳମାନଃ ପ୍ରଥମକ୍ଳଦବରୀଂ ଆବିବେଶ ||୨|| ୧୭

କିଂସ୍ତ୍ରିଦାସୀଦପିଷ୍ଠାନମାରମ୍ଭଣଂ କତମସ୍ତ୍ରିକ୍ଳଥାସୀତ୍ |

ୟତୋ ଭୂମିଂ ଜନୟନ୍ତିଶ୍ଵକର୍ମା ବି ଦ୍ୟାମୈର୍ଣ୍ଣୋନ୍ନୁହିନା ବିଶ୍ଵତକ୍ଷାଃ ||୩|| ୧୮

ବିଶ୍ଵତଶ୍ଚକ୍ଷୁରୁତ ବିଶ୍ଵତୋମୁଖୋ ବିଶ୍ଵତୋବାହୁରୁତ ବିଶ୍ଵତସ୍ତାତ୍ |

ସଂ ବାହୁଭ୍ୟାଂ ଧମତି ସଂ ପତତ୍ରେଦ୍ୟାବାଭୂମୀ ଜନୟନ୍ନେବ ଏକଃ ||୪|| ୧୯

କିଂ ସ୍ୱିଦ୍ମନଂ କ ଉ ସ ବୃକ୍ଷ ଆସ ଯତୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ନିଷ୍ଠତକ୍ଷୁଃ ।  
ମନୀଷିଣୋ ମନସା ପୃଚ୍ଛତେଦୁ ତଦ୍ୟଦଧ୍ୟତିଷ୍ଠଦ୍-ଭୁବନାନି ଧାରୟନ୍ ॥୫॥ ୨୦ (୧୦୧୮)

ୟା ତେ ଧାମାନି ପରମାଣି ଯାବମା ଯା ମଧ୍ୟମା ବିଶ୍ୱକର୍ମନୁତେମା ।  
ଶିକ୍ଷା ସଖିଭ୍ୟୋ ହବିଷି ସ୍ୱଧାବଃ ସ୍ୱୟଂ ଯଜସ୍ୱ ତନ୍ମଃ ବୃଧାନଃ ॥୬॥ ୨୧

ବାଚସ୍ପତିଂ ବିଶ୍ୱକର୍ମାଣମୁତୟେ ମନୋଭୁବଂ ବାଜେ ଅଦ୍ୟା ଦୁବେମ ।  
ସ ନୋ ବିଶ୍ୱାନି ହବନାନି ଜୋଷଦ୍ୱିଶ୍ୱଶମ୍ଭୁରବସେ ସାଧୁକର୍ମା ॥୭॥ ୨୨

ବିଶ୍ୱକର୍ମନ୍ ହବିଷା ବାବୃଧାନଃ ସ୍ୱୟଂ ଯଜସ୍ୱ ପୃଥିବୀମୁତ ଦ୍ୟାମ୍ ।  
ମୁହ୍ୟନ୍ତୁନ୍ୟେ ଅଭିତଃ ସପତ୍ନା ଇହାସ୍ତାକଂ ମଘବା ସୁରିରସୁ ॥୮॥ ୨୩

ବିଶ୍ୱକର୍ମନ୍ ହବିଷା ବର୍ଧନେନ ତ୍ରାତାରମିନ୍ଦ୍ରମକୃଣୋରବଧ୍ୟମ୍ ।  
ତସ୍ତୈ ବିଶଃ ସମନମନ୍ତ ପୂର୍ବୀରୟମୁଗ୍ରୋ ବିହବ୍ୟୋ ଯଥାସତ୍ ॥୯॥ (୨) ୨୪

ଚକ୍ଷୁଷଃ ପିତା ମନସା ହି ଧୀରୋ ଘୃତମେନେ ଅଜନନ୍ନମ୍ନମାନେ ।  
ୟଦେଦନ୍ତା ଅଦଦୃହନ୍ତ ପୂର୍ବ ଆଦିକ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅପ୍ରଥେତାମ୍ ॥୧॥ ୨୫

ବିଶ୍ୱକର୍ମା ବିମନା ଆଦ୍ୱିହାୟା ଧାତା ବିଧାତା ପରମୋତ ସଂଦୃକ୍ ।  
ତେଷାମିଷ୍ଟାନି ସମିଷା ମଦନ୍ତି ଯତ୍ରା ସପ୍ତ ଋଷୀନ୍-ପର ଏକମାଦୁଃ ॥୨॥ ୨୬

ୟୋ ନଃ ପିତା ଜନିତା ଯୋ ବିଧାତା ଧାମାନି ବେଦ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ୱା ।  
ୟୋ ଦେବାନାଂ ନାମଧା ଏକ ଏବ ତଂ ସଂପ୍ରଶ୍ନଂ ଭୁବନା ଯତ୍ତ୍ୟନ୍ୟା ॥୩॥ ୨୭

ତ ଆୟଜନ୍ତ ଦ୍ରବିଣଂ ସମସ୍ତା ଋଷୟଃ ପୂର୍ବେ ଜରିତାରୋ ନ ଭୁନା ।  
ଅସୁର୍ତେ ସୁର୍ତେ ରଜସି ନିଷଞ୍ଜେ ଯେ ଭୂତାନି ସମକୃଶ୍ୱନ୍ନିମାନି ॥୪॥ ୨୮

ପରୋ ଦିବା ପର ଏନା ପୃଥିବ୍ୟା ପରୋ ଦେବେଭିରସୁର୍ବୈର୍ଯଦସ୍ତ୍ରି ।  
କଂସ୍ୱିଦ୍ ଗର୍ଭଂ ପ୍ରଥମଂ ଦଧ୍ରୁ ଆପୋ ଯତ୍ର ଦେବାଃ ସମପଶ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ବେ ॥୫॥ ୨୯

ତମିଦ୍-ଗର୍ଭଂ ପ୍ରଥମଂ ଦଧ୍ରୁ ଆପୋ ଯତ୍ର ଦେବାଃ ସମଗଚ୍ଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱେ ।  
ଅଜସ୍ୟ ନାଭା ଅଧ୍ୟୋକମର୍ପିତଂ ଯସ୍ମିନ୍ ବିଶ୍ୱାନ୍ତି ଭୁବନାନ୍ତି ତସ୍ମୁଃ ॥୭॥ ୩୦

ନ ତଂ ବିଦାଥ ଯ ଇମା ଜଜାନାନ୍ୟଦ୍ୟସ୍ମାକମନ୍ତରଂ ବଭୁବ ।  
ନୀହାରେଣ ପ୍ରାବୃତା ଜଲ୍ମ୍ୟା ଚାସୁତୃପ ଉକ୍ଥଶାସଶ୍ଚରନ୍ତି ॥୭॥ ୩୧

ବିଶ୍ୱକର୍ମା ହ୍ୟଜନିଷ୍ଠ ଦେବ ଆଦିଦ୍-ଗନ୍ଧର୍ବୋ ଅଭବଦ୍ ଦ୍ୱିତୀୟଃ ।  
ତୃତୀୟଃ ପିତା ଜନିତୌଷଧୀନାମପାଂ ଗର୍ଭଂ ବ୍ୟଦଧାତ୍-ପୁରୁତ୍ରା ॥୮॥ (୩) ୩୨

ଆଶୁଃ ଶିଶାନୋ ବୃଷଭୋ ନ ଭୀମୋ ଘନାଘନଃ କ୍ଷୋଭଶଶ୍ଚର୍ଷଣୀନାମ୍ ।  
ସଂକ୍ରନ୍ଦନୋଽନିମିଷ ଏକବୀରଃ ଶତଃ ସେନା ଅଜୟସ୍ତ୍ରାକମିନ୍ଦ୍ରଃ ॥୧॥ ୩୩ (୧୦୩୧)

ସଂକ୍ରନ୍ଦନେନାନିମିଷେଣ ଜିଷ୍ଣୁନା ଯୁକ୍ତାରେଣ ଦୁଷ୍ଟ୍ୟବନେନ ଧୃଷ୍ଣୁନା ।  
ତଦିନ୍ଦ୍ରେଣ ଜୟତ ତସ୍ତଦଧ୍ୟଂ ଯୁଧୋ ନର ଇଷୁହସ୍ତେନ ବୃଷ୍ଟା ॥୨॥ ୩୪

ସ ଇଷୁହସ୍ତ୍ରୈଃ ସ ନିଷଙ୍ଗିଭିର୍ବଶୀ ସଂସ୍ରଷ୍ଟା ସ ଯୁଧ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଗଣେନ ।  
ସଂସ୍ରଷ୍ଟଜିହ୍ୱୋମପା ବାହୁଶର୍ଧ୍ୟୁଗ୍ରଧନ୍ୱା ପ୍ରତିହିତାଭିରସ୍ତା ॥୩॥ ୩୫

ବୃହସ୍ପତେ ପରିଦୀୟା ରଥେନ ରକ୍ଷୋହାମିତ୍ରୀଣା ଅପବାଧମାନଃ ।  
ପ୍ରଭଞ୍ଜିତ୍ସେନାଃ ପ୍ରମୃଣୋ ଯୁଧା ଜୟନ୍ତସ୍ତ୍ରାକମେଧ୍ୟବିତା ରଥାନାମ୍ ॥୪॥ ୩୬

ବଲବିଜ୍ଞାୟ ସ୍ଥବିରଃ ପ୍ରବୀରଃ ସହସ୍ରାନ୍ ବାଜୀ ସହମାନ ଉଗ୍ରଃ ।  
ଅଭିବୀରୋ ଅଭିସତ୍ୱା ସହୋଜା ଜୈତ୍ରମିନ୍ଦ୍ର ରଥମାତିଷ୍ଠ ଗୋବିତ୍ ॥୫॥ ୩୭

ଗୋତ୍ରଭିଦଂ ଗୋବିଦଂ ବଜ୍ରବାହୁଂ ଜୟନ୍ତମଜ୍ଞ ପ୍ରମୃଣନ୍ତମୋଜସା ।  
ଇମଃ ସଜାତା ଅନୁ ବୀରୟଧ୍ୱମିନ୍ଦ୍ରଃ ସଖାୟୋ ଅନୁ ସଂରଭଧ୍ୱମ୍ ॥୬॥ ୩୮

ଅଭି ଗୋତ୍ରାଣି ସହସ୍ରା ଗାହମାନୋଽଦୟୋ ବୀରଃ ଶତମନ୍ୟୁରିନ୍ଦ୍ରଃ ।  
ଦୁଷ୍ଟ୍ୟବନଃ ପୃତନାଷାଳୟୋଽସ୍ତ୍ରାକଃ ସେନା ଅବତୁ ପ୍ର ଯୁସ୍ତୁ ॥୭॥ ୩୯



ଇନ୍ଦ୍ର ଆସାଂ ନେତା ବୃହସ୍ପତିର୍ଦକ୍ଷିଣା ଯୁକ୍ତଃ ପୁର ଏତୁ ସୋମଃ ।  
ଦେବସେନାନାମଭିଭଞ୍ଜିତୀନାଂ ଜୟନ୍ତୀନାଂ ମରୁତୋ ଯଦ୍ଭଗ୍ନଃ ॥୮॥ ୪୦

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବୃଷ୍ଣୋ ବରୁଣସ୍ୟ ରାଜ୍ଞି ଆଦିତ୍ୟାନାଂ ମରୁତାଃ ଶର୍ଧ ଉଗ୍ରମ୍ ।  
ମହାମନସାଂ ଭୁବନତ୍ୟବାନାଂ ଘୋଷୋ ଦେବାନାଂ ଜୟତାମୁଦସ୍ମାତ୍ ॥୯॥ ୪୧

ଉଦ୍ଧର୍ଷୟ ମଘବନ୍ନାୟୁଧାନ୍ୟସ୍ତଦ୍ଭନାଂ ମାମକାନାଂ ମନାଂସି ।  
ଉଦ୍ଭୃତ୍ତହନ୍ ବାଜିନାଂ ବାଜିନାନ୍ୟଦ୍ରଥାନାଂ ଜୟତାଂ ଯୁକ୍ତଃ ଘୋଷାଃ ॥୧୦॥ ୪୨

ଅସ୍ମାକମିନ୍ଦ୍ରଃ ସମୃତେଷୁ ଧୃଜେଷ୍ଠସ୍ମାକଂ ଯା ଇଷବସ୍ତା ଜୟନ୍ତୁ ।  
ଅସ୍ମାକଂ ବୀରା ଉତ୍ତରେ ଭବନ୍ତୁସ୍ମାଁନା ଉ ଦେବା ଅବତା ହବେଷୁ ॥୧୧॥ ୪୩

ଅମୀଷାଂ ଚିତ୍ତଂ ପ୍ରତିଲୋଭୟନ୍ତୀ ଗୃହାଣାଜ୍ଞାନ୍ୟସ୍ତେ ପରେହି ।  
ଅଭି ପ୍ରେହି ନିର୍ଦହ ଦୃଷ୍ଣୁ ଶୋକୈରକ୍ଷେନାମିତ୍ରାସ୍ତମସା ସଚନ୍ତାମ୍ ॥୧୨॥ ୪୪

ଅବସ୍ତଷ୍ଟା ପରା ପତ ଶରବ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମସଂଶିତେ ।  
ଗଞ୍ଜାମିତ୍ରାନ୍ପ୍ରପଦ୍ୟସ୍ତୁ ମାମୀଷାଂ କଞ୍ଚିନୋଽଛିଷଃ ॥୧୩॥ ୪୫

ପ୍ରେତା ଜୟତା ନର ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବଃ ଶର୍ମ ଯୁକ୍ତୁ ।  
ଉଗ୍ରା ବଃ ସନ୍ତୁ ବାହବୋଽନାଧୃଷ୍ୟା ଯଥାସଥ ॥୧୪॥ ୪୬

ଅସୌ ଯା ସେନା ମରୁତଃ ପରେଷାମଭୈତି ନ ଓଜସା ସ୍ଵର୍ଧମାନା ।  
ତାଂ ଗୃହତ ତମସାପବ୍ରତେନ ଯଥାମୀ ଅନ୍ୟୋ ଅନ୍ୟଂ ନ ଜାନନ୍ ॥୧୫॥ ୪୭

ୟତ୍ର ବାଣାଃ ସମ୍ପତନ୍ତି କୁମାରା ବିଶିଖା ଇବ ।  
ତତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃହସ୍ପତିରଦିତିଃ ଶର୍ମ ଯୁକ୍ତୁ ବିଶ୍ଵାହା ଶର୍ମ ଯୁକ୍ତୁ ॥୧୬॥ ୪୮ (୧୦୪୭)

ମର୍ମାଣି ତେ ବର୍ମଣା ଛାଦୟାମି ସୋମସ୍ତା ରାଜାମୃତେନାନୁବସ୍ତାମ୍ ।  
ଉରୋର୍ବରୀୟୋ ବରୁଣସ୍ତେ କୃଣୋତୁ ଜୟନ୍ତଂ ତ୍ଵାନୁ ଦେବା ମଦନ୍ତୁ ॥୧୭॥ (୪) ୪୯

ଉଦେନମୁଖରାଂ ନୟାଗ୍ନେ ଘୃତେନାହୁତ ।  
ରାୟସ୍ତୋଷେଣ ସଂସୃଜ ପ୍ରଜୟା ଚ ବହୁଂ କୃଧି ॥୧॥ ୫୦

ଇନ୍ଦ୍ରେମଂ ପ୍ରତରାଂ ନୟ ସଜାତାନାମସଦୃଶୀ ।  
ସମେନଂ ବର୍ତ୍ତସା ସୃଜ ଦେବାନାଂ ଭାଗଦା ଅସତ୍ ॥୨॥ ୫୧

ୟସ୍ୟ କୁର୍ମୋ ଗୃହେ ହବିସ୍ତମଗ୍ନେ ବର୍ଧୟା ତ୍ୱମ୍ ।  
ତସ୍ମୈ ଦେବା ଅଧିବ୍ରବନ୍ନୟଂ ଚ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତିଃ ॥୩॥ ୫୨

ଉଦୁ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଅଗ୍ନେ ଭରନ୍ତୁ ଚିତ୍ତିଭିଃ ।  
ସ ନୋ ଭବ ଶିବସ୍ତୁଂ ସୁପ୍ରତୀକୋ ବିଭାବସୁଃ ॥୪॥ ୫୩

ପଞ୍ଚ ଦିଶୋ ଦୈବୀର୍ଯୁଜ୍ଜମବନ୍ତୁ ଦେବୀରପାମତିଂ ଦୁର୍ମତିଂ ବାଧମାନାଃ ।  
ରାୟସ୍ତୋଷେ ଯୁଜ୍ଜପତିମାଭଜନ୍ତୁ ରାୟସ୍ତୋଷେ ଅଧି ଯୁଜ୍ଜୋ ଅସ୍ମାତ୍ ॥୫॥ ୫୪

ସମିଦ୍ଧେ ଅଗ୍ନା ଅଧି ମାମହାନ ଉକ୍ଥପତ୍ର ଇତ୍ୟୋ ଗୃଭୀତଃ ।  
ତପ୍ତଂ ଘର୍ମଂ ପରିଗୃହ୍ୟାୟଜନ୍ତୋର୍ଜା ଯଦ୍ୟଜ୍ଜମୟଜନ୍ତୁ ଦେବାଃ ॥୬॥ ୫୫

ଦୈବ୍ୟାୟ ଧର୍ତ୍ତେ ଜୋଷ୍ଟେ ଦେବଶ୍ରୀଃ ଶ୍ରୀମନାଃ ଶତପୟାଃ ।  
ପରିଗୃହ୍ୟ ଦେବା ଯୁଜ୍ଜମାୟନ୍ ଦେବା ଦେବେଭ୍ୟୋ ଅଧୃୟନ୍ତୋ ଅସୁଃ ॥୭॥ ୫୬

ବୀତଂ ହବିଃ ଶମିତଂ ଶମିତା ଯଜଧ୍ୟୈ ତୁରୀୟୋ ଯୁଜ୍ଜୋ ଯତ୍ର ହବ୍ୟମେତି ।  
ତତୋ ବାକା ଆଶିଷୋ ନୋ ଜୁଷନ୍ତାମ୍ ॥୮॥ ୫୭

ସୂର୍ଯ୍ୟରଶ୍ମିର୍ହରିକେଶଃ ପୁରସ୍ତାସୁବିତା ଜ୍ୟୋତିରୁଦୟାଂଶ ଅଜସ୍ରମ୍ ।  
ତସ୍ୟ ପୁଷା ପ୍ରସବେ ଯାତି ବିଦ୍ୱାନ୍ସଂପଶ୍ୟନ୍ନିଶ୍ୱା ଭୁବନାନି ଗୋପାଃ ॥୯॥ ୫୮

ବିମାନ ଏଷ ଦିବୋ ମଧ୍ୟ ଆସ୍ତ ଆପପ୍ରିବାନ୍ନୋଦସୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷମ୍ ।  
ସ ବିଶ୍ୱାଚୀରଭିରଷ୍ଟେ ଘୃତାଚୀରନ୍ତରା ପୂର୍ବମପରଂ ଚ କେତୁମ୍ ॥୧୦॥ ୫୯

ଉକ୍ଷା ସମୁଦ୍ରୋ ଅରୁଣଃ ସୁପର୍ଣ୍ଣଃ ପୂର୍ବସ୍ୟ ଯୋନିଂ ପିତୁରାବିବେଶ ।  
ମଧ୍ୟେ ଦିବୋ ନିହିତଃ ପୃଷ୍ଠିରଶ୍ମା ବିଚକ୍ରମେ ରଜସଂସ୍ତାତ୍ୟକ୍ତୌ ॥୧୧॥ ୬୦

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବିଶ୍ୱା ଅବୀବୃଧନ୍ ସମୁଦ୍ରବ୍ୟରସଂ ଗିରଃ ।  
ରଥୀତମଃ ରଥୀନାଂ ବାଜାନାଃ ସପୂତିଂ ପତିମ୍ ॥୧୨॥ ୬୧

ଦେବଦୂର୍ଯ୍ୟୁଜ୍ଞ ଆ ଚ ବକ୍ଷସ୍ତୁମ୍ନଦୂର୍ଯ୍ୟୁଜ୍ଞ ଆ ଚ ବକ୍ଷତ୍ ।  
ୟକ୍ଷଦଗ୍ନିର୍ଦେବୋ ଦେବୀଣା ଆ ଚ ବକ୍ଷତ୍ ॥୧୩॥ ୬୨

ବଜସ୍ୟ ମା ପ୍ରସବ ଉଦ୍ଭାଭେଶୋଦଗ୍ରଭୀତ୍ ।  
ଅଧା ସପତ୍ନାନିନ୍ଦ୍ରୋ ମେ ନିଗ୍ରାଭେଶାଧରୀଣା ଅକଃ ॥୧୪॥ ୬୩

ଉଦ୍ଭାଭଂ ଚ ନିଗ୍ରାଭଂ ଚ ବ୍ରହ୍ମ ଦେବା ଅବୀବୃଧନ୍ ।  
ଅଧା ସପତ୍ନାନିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ମେ ବିଷୁଚୀନାନ୍ୟସ୍ୟତାମ୍ ॥୧୫॥ (୫) ୬୪

କ୍ରମଧୁମଗ୍ନିନା ନାକମୁଖ୍ୟଃ ହସ୍ତେଷୁ ବିଭ୍ରତଃ ।  
ଦିବସ୍ତୃଷ୍ଣଃ ସ୍ୱର୍ଗତ୍ୱା ମିଶ୍ରା ଦେବେଭିରାଧୁମ୍ ॥୧॥ ୬୫ (୧୦୭୩)

ପ୍ରାଚୀମନୁ ପ୍ରଦିଶଂ ପ୍ରେହି ବିଦ୍ୱାନଗ୍ନୋରଗ୍ନୋ ପୁରୋ ଅଗ୍ନିର୍ଭବେହ ।  
ବିଶ୍ୱା ଆଶା ଦୀଦ୍ୟାନୋ ବିଭାହୁ୍ୟର୍ଜଂ ନୋ ଧେହି ଦ୍ୱିପଦେ ଚତୁଷ୍ପଦେ ॥୨॥ ୬୬

ପୃଥିବ୍ୟା ଅହମୁଦନ୍ତରିକ୍ଷମାରୁହମନ୍ତରିକ୍ଷାଦିବମାରୁହମ୍ ।  
ଦିବୋ ନାକସ୍ୟ ପୃଷ୍ଠାତ୍ ସ୍ୱର୍ଜ୍ୟୋତିରଗାମହମ୍ ॥୩॥ ୬୭

ସ୍ୱର୍ଯ୍ୟକ୍ତୋ ନାପେକ୍ଷନ୍ତ ଆ ଦ୍ୟାଃ ରୋହନ୍ତି ରୋଦସୀ ।  
ୟଜ୍ଞଂ ଯେ ବିଶ୍ୱତୋଧାରଃ ସୁବିଦ୍ୱାଂସୋ ବିତେନିରେ ॥୪॥ ୬୮

ଅଗ୍ନେ ପ୍ରେହି ପ୍ରଥମୋ ଦେବୟତାଂ ଚକ୍ଷୁର୍ଦେବାନାମୁତ ମର୍ତ୍ୟାନାମ୍ ।  
ଇୟକ୍ଷମାଶା ଭୃଗୁଭିଃ ସଜୋଷାଃ ସ୍ୱର୍ଯ୍ୟନ୍ତୁ ଯଜମାନାଃ ସ୍ୱସ୍ତି ॥୫॥ ୬୯

ନକ୍ଳୋଷାସା ସମନସା ବିରୂପେ ଧାପୟେତେ ଶିଶୁମେକଃ ସମୀଚୀ ।

ଦ୍ୟାବାକ୍ଷାମା ରୁକ୍ଳୋ ଅନ୍ତର୍ବିଭାତି ଦେବା ଅଗ୍ନିଂ ଧାରୟନ୍ ଦ୍ରବିଣୋଦାଃ ॥୭॥ ୭୦

ଅଗ୍ନେ ସହସ୍ରାକ୍ଷ ଶତମୂର୍ଧଞ୍ଚିତଂ ତେ ପ୍ରାଣାଃ ସହସ୍ରଂ ବ୍ୟାନାଃ ।

ତ୍ୱଂ ସାହସ୍ରସ୍ୟ ରାୟ ଇଶିଷେ ତସ୍ମୈ ତେ ବିଧେମ ବାଜାୟ ସ୍ୱାହା ॥୭॥ ୭୧

ସୁପର୍ଣ୍ଣୋଽସି ଗରୁଡ୍ମାନଂ ପୃଷ୍ଠେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସୀଦ ।

ଭାସାନ୍ତରିକ୍ଷମାପୃଣ ଜ୍ୟୋତିଷା ଦିବମୁତ୍ତଭାନ ତେଜସା ଦିଶ ଉଦ୍ୱଂହ ॥୮॥ ୭୨

ଆଜୁହ୍ୱାନଃ ସୁପ୍ରତୀକଃ ପୁରସ୍ତାଦଗ୍ନେ ସ୍ୱଂ ଯୋନିମାସୀଦ ସାଧୁୟା ।

ଅସ୍ମିନ୍ନସଧସ୍ତେ ଅଧ୍ୟୁତ୍ତରସ୍ମିନ୍ନିଶ୍ୱେ ଦେବା ଯଜମାନଶ୍ଚ ସୀଦତ ॥୯॥ ୭୩

ତାଂ ସବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟସ୍ୟ ଚିତ୍ରାମାହଂ ବୃଣେ ସୁମତିଂ ବିଶ୍ୱଜନ୍ୟାମ୍ ।

ୟମସ୍ୟ କଣ୍ଠୋ ଅଦୁହତ୍-ପ୍ରପୀନାଂ ସହସ୍ରଧାରାଂ ପୟସା ମହୀଂ ଗାମ୍ ॥୧୦॥ ୭୪

ବିଧେମ ତେ ପରମେ ଜନ୍ମନ୍ତଗ୍ନେ ବିଧେମ ସ୍ତ୍ରୋମୈରବରେ ସଧସ୍ତେ ।

ୟସ୍ମାଦ୍ୟୋନେରୁଦାରିଥା ଯଜେ ତଂ ପ୍ର ତ୍ୱେ ହବୀଂଷି ଜୁହୁରେ ସମିଜ୍ଞେ ॥୧୧॥ ୭୫

ପ୍ରେଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନେ ଦୀଦିହି ପୁରୋ ନୋଽଜସ୍ରୟା ସୂର୍ଯ୍ୟା ଯବିଷ୍ଠ ।

ତ୍ୱାଂ ଶଶ୍ୱନ୍ତ ଉପୟନ୍ତି ବାଜାଃ ॥୧୨॥ ୭୬

ଅଗ୍ନେ ତମଦ୍ୟାଶ୍ୱଂ ନ ସ୍ତ୍ରୋମୈଃ କ୍ରତୁଂ ନ ଭଦ୍ରଂ ହୃଦିସ୍ତୃଶମ୍ ।

ଋଧ୍ୟାମା ତ ଓହ୍ୱେଃ ॥୧୩॥ ୭୭

ଚିତ୍ତିଂ ଜୁହୋମି ମନସା ଘୃତେନ ଯଥା ଦେବା ଇହାଗମନ୍ତୀତିହୋତ୍ରା ଋତାବୃଧଃ ।

ପତ୍ୟେ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଭୁମନୋ ଜୁହୋମି ବିଶ୍ୱକର୍ମଣେ ବିଶ୍ୱାହାଦାଭ୍ୟଂ ହବି ॥୧୪॥ ୭୮

ସପ୍ତ ତେ ଅଗ୍ନେ ସମିଧଃ ସପ୍ତ ଜିହ୍ୱାଃ ସପ୍ତ ଋଷୟଃ ସପ୍ତ ଧାମ ପ୍ରିୟାଣି ।

ସପ୍ତ ହୋତ୍ରାଃ ସପ୍ତଧା ତ୍ୱା ଯଜନ୍ତି ସପ୍ତ ଯୋନୀରାପୃଣସ୍ତ ଘୃତେନ ସ୍ୱାହା ॥୧୫॥ (୭) ୭୯

ଶୁକ୍ରଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠ ଚିତ୍ରଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠ ସତ୍ୟଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠାଂଶୁ ।  
ଶୁକ୍ରଶ୍ଠ ଋତପାଶ୍ଠାତ୍ୟଂହାଃ ॥୧॥ ୮୦ (୧୦୭୮)

ଇଦୃତ୍ ଚାନ୍ୟଦୃତ୍ ଚ ସଦୃତ୍ ଚ ପ୍ରତିସଦୃତ୍ ଚ । ମିତଶ୍ଠ ସଂମିତଶ୍ଠ ସଭରାଃ ॥୨॥ ୮୧  
ଋତଜିତ ସତ୍ୟଜିତ ସେନଜିତ ସୁଷେଶଶ୍ଠ । ଅଦ୍ଠିମିତ୍ରଶ୍ଠ ଦୂରେ ଅମିତ୍ରଶ୍ଠ ଗଣଃ ॥୩॥ ୮୨  
ଋତଶ୍ଠ ସତ୍ୟଶ୍ଠ ଧ୍ରୁବଶ୍ଠ ଧରୁଶଶ୍ଠ । ଧର୍ତ୍ତା ଚ ବିଧର୍ତ୍ତା ଚ ବିଧାରୟଃ ॥୪॥ ୮୩

ଇଦୃକ୍ଷାସ ଏତାଦୃକ୍ଷାସ ଉ ଶୁ ଶଃ ସଦୃକ୍ଷାସଃ ପ୍ରତିସଦୃକ୍ଷାସ ଏତନ ।  
ମିତାସଶ୍ଠ ସଂମିତାସୋ ନୋ ଅଦ୍ୟ ସଭରସୋ ମରୁତୋ ଯୁକ୍ଠେ ଅସ୍ଠିନ୍ ॥୫॥ ୮୪

ସ୍ଠୂତବାଂଶୁ ପ୍ରଘାସୀ ଚ ସାଦ୍ରପନଶ୍ଠ ଗୃହମେଧୀ ଚ । କ୍ରୀଳୀ ଚ ଶାକୀ ଚୋଢ୍ଘେଷୀ ॥୬॥ ୮୫

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଦୈବୀର୍ବିଶୋ ମରୁତୋଽନୁବର୍ତ୍ତାନୋଽଭବନ୍ୟଥେନ୍ଦ୍ରଂ ଦୈବୀର୍ବିଶୋ  
ମରୁତୋଽନୁବର୍ତ୍ତାନୋଽଭବନ୍ ।  
ଏବମିମଂ ଯଜମାନଂ ଦୈବୀଶ୍ଠ ବିଶୋ ମାନୁଷୀଶ୍ଠାନୁବର୍ତ୍ତାନୋ ଭବନ୍ତୁ ॥୭॥ (୭) ୮୬ (୧୦୮୪)

ଅଶ୍ଠନୁର୍ଜଂ ପଞ୍ଚଦଶ ॥୧୫॥ ଅଗ୍ନିସ୍ତ୍ରିଗ୍ଠେନ ନବ ॥୧୬॥ ଚକ୍ଷୁଷଃ ପିତା ଅଷ୍ଠ ॥୧୭॥  
ଆଶୁ ଶିଶାନଃ ସପ୍ତଦଶ ॥୧୮॥ ଉଦେନଂ ପଞ୍ଚଦଶ ॥୧୯॥ କ୍ରମଧୁମଗ୍ନିନା ପଞ୍ଚଦଶ ॥୨୦॥  
ଶୁକ୍ରଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠ ସପ୍ତ ॥୨୧॥ ସପ୍ତାନୁବାକେଷୁ ଷଡଶୀତିଃ ॥୨୨॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ରୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଅଷ୍ଟାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୮ ॥



ଏକୋନରିଂଗ ଅପ୍ୟାସ୍

Not For Commercial Use

## || ଅଧୈକୋନବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ଇମଃ ସ୍ତନମୂର୍ତ୍ତସ୍ତୁତ୍ତଂ ଧୟାପାଂ ପ୍ରପୀନମଗ୍ନେ ସରିରସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ।  
ଉତ୍ତଂ ଜୁଷସ୍ତୁ ଶତଧାରମର୍ବହ୍ନସମୁଦ୍ରିୟଃ ସଦନମାବିଶସ୍ତୁ ॥୧॥ ୧

ଘୃତଂ ମିମିକ୍ଷେ ଘୃତମସ୍ୟ ଘ୍ନୋନିଘ୍ନୈତେ ଶ୍ରିତୋ ଘୃତମୁସ୍ୟ ଧାମ ।  
ଅନୁଷ୍ଠଧମାବହ ମାଦୟସ୍ତୁ ସ୍ତାହାକୃତଂ ବୃଷଭ ବକ୍ଷି ହବ୍ୟମ୍ ॥୨॥ ୨

ସମୁଦ୍ରାଦୁର୍ମିର୍ମଧୁମାଁଣା ଉଦାରଦୁପାଂଶୁନା ସମମୃତତ୍ତମାନଗ୍ ।  
ଘୃତସ୍ୟ ନାମ ଗୁହ୍ୟଂ ଯଦସ୍ତି ଜିହ୍ଵା ଦେବାନାମମୃତସ୍ୟ ନାଭିଃ ॥୩॥ ୩

ବୟଂ ନାମ ପ୍ରବ୍ରବାମା ଘୃତସ୍ୟାସ୍ମିନ୍ ଯଜ୍ଞେ ଧାରୟାମା ନମୋଭିଃ ।  
ଉପ ବ୍ରହ୍ମା ଶୃଣବକ୍ଷସ୍ୟମାନଂ ଚତୁଃ ଶୃଙ୍ଗୋଽବମାଦ୍-ଗୌର ଏତତ୍ ॥୪॥ ୪

ଚତ୍ଵାରି ଶୃଙ୍ଗା ତ୍ରୟୋ ଅସ୍ୟ ପାଦା ଦ୍ଵେ ଶୀର୍ଷେ ସପ୍ତ ହସ୍ତାସୋ ଅସ୍ୟ ।  
ତ୍ରିଧା ବଜୋ ବୃଷଭୋ ରୋରବାତି ମହୋ ଦେବୋ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାଣା ଆବିବେଶ ॥୫॥ ୫

ତ୍ରିଧା ହିତଂ ପଶିଭିର୍ଗୁହ୍ୟମାନଂ ଗବି ଦେବାସୋ ଘୃତମନ୍ଵବିନ୍ଦନ୍ ।  
ଇନ୍ଦ୍ର ଏକଃ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏକଂ ଜଜାନ ବେନାଦେକଃ ସ୍ଵଧୟା ନିଷ୍ଠତକ୍ଷୁଃ ॥୬॥ ୬ (୧୦୯୦)

ଏତା ଅର୍ଷନ୍ତି ହୃଦ୍ୟାସୁମୁଦ୍ରାକ୍ଷତବ୍ରଜା ରିପୁଶା ନାବଚକ୍ଷେ ।  
ଘୃତସ୍ୟ ଧାରା ଅଭିଚାକଶୀମି ହିରଣ୍ୟୟୋ ବେତସୋ ମଧ୍ୟ ଆସାମ୍ ।  
ସମ୍ୟକ୍ ପ୍ରବନ୍ତି ସରିତୋ ନ ଧେନା ଅକ୍ତହୃଦା ମନସା ପୁୟମାନାଃ ।  
ଏତେ ଅର୍ଷନ୍ତ୍ୟର୍ମୟୋ ଘୃତସ୍ୟ ମୃଗା ଇବ କ୍ଷିପଶୋରୀଷମାଶାଃ ॥୭॥ ୭

ସିକ୍ଷୋରିବ ପ୍ରାଧୁନେ ଶୁଘନାସୋ ବାତପ୍ରମିୟଃ ପତୟନ୍ତି ଯହ୍ଵାଃ ।  
ଘୃତସ୍ୟ ଧାରା ଅରୁଷୋ ନ ବାଜୀ କାଷ୍ଠା ଭିନ୍ନନୂର୍ମିଭିଃ ପିନ୍ଦୁମାନଃ ॥୮॥ ୮

ଅଭିପ୍ରବନ୍ତ ସମନେବ ଯୋଷାଃ କଲ୍ୟାଣୀଃ ସ୍ଵୟମାନାସୋ ଅଗ୍ନିମ୍ ।  
ଘୃତସ୍ୟ ଧାରାଃ ସମିଧୋ ନସନ୍ତ ତା ଭୃଷାଣୋ ହର୍ଯ୍ୟତି ଜାତବେଦାଃ ॥୯॥ ୯

କନ୍ୟା ଇବ ବହତୁମେତବା ଉ ଅଞ୍ଜ୍ୟଞ୍ଜାନା ଅଭିଚାକଶୀମି ।  
ୟତ୍ର ସୋମଃ ସ୍ଵୟତେ ଯତ୍ର ଯଜ୍ଞୋ ଘୃତସ୍ୟ ଧାରା ଅଭି ତପ୍ତବନ୍ତେ ॥୧୦॥ ୧୦

ଅଭ୍ୟର୍ଷତ ସୁଷୁତିଂ ଗବ୍ୟମାଜିମସ୍ତାସୁ ଭଦ୍ରା ଦ୍ରବିଶାନି ଧତ୍ଵ ।  
ଇମଂ ଯଜ୍ଞଂ ନୟତ ଦେବତା ନୋ ଘୃତସ୍ୟ ଧାରା ମଧୁମପ୍ତବନ୍ତେ ॥୧୧॥ ୧୧

ଧାମଂ ତେ ବିଶ୍ଵଂ ଭୁବନମଧି ଶ୍ଵିତମନ୍ତଃ ସମୁଦ୍ରେ ହୃଦ୍ୟନ୍ତରାୟୁଷି ।  
ଅପାମନୀକେ ସମିଧେ ଯୁ ଆତ୍ଵତସ୍ତମଶ୍ୟାମ ମଧୁମନ୍ତଂ ତ ଉର୍ଜିମ୍ ॥୧୨॥ (୧) ୧୨

ବାଜଶ୍ଚ ମେ ପ୍ରସବଶ୍ଚ ମେ ପ୍ରୟତିଶ୍ଚ ମେ ପ୍ରସିତିଶ୍ଚ ମେ ।  
ଧୀତିଶ୍ଚ ମେ କ୍ରତୁଶ୍ଚ ମେ ସ୍ଵରଶ୍ଚ ମେ ଶ୍ଳୋକଶ୍ଚ ମେ ।  
ଶ୍ରବଶ୍ଚ ମେ ଶ୍ରୁତିଶ୍ଚ ମେ ଜ୍ୟୋତିଶ୍ଚ ମେ ସ୍ଵଶ୍ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୧॥ ୧୩

ପ୍ରାଣଶ୍ଚ ମେଽପାନଶ୍ଚ ମେ ବ୍ୟାନଶ୍ଚ ମେଽସୁ ଚ ମେ ।  
ଚିତ୍ତଂ ଚ ମ ଆଧୀତଂ ଚ ମେ ବାକ୍ ଚ ମେ ମନଶ୍ଚ ମେ ।  
ଚକ୍ଷୁଶ୍ଚ ମେ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଚ ମେ ଦକ୍ଷଶ୍ଚ ମେ ବଲଂ ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୨॥ ୧୪

ଓଜଶ୍ଚ ମେ ସହଶ୍ଚ ମ ଆତ୍ମା ଚ ମେ ତନୁଶ୍ଚ ମେ ।  
ଶର୍ମ ଚ ମେ ବର୍ମ ଚ ମେଽଙ୍ଗାନି ଚ ମେଽସ୍ଥାନି ଚ ମେ ।  
ପରୁଂଷି ଚ ମେ ଶରୀରାଣି ଚ ମ ଆୟୁଶ୍ଚ ମେ ଜରା ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୩॥ ୧୫

ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟଂ ଚ ମ ଆଧିପତ୍ୟଂ ଚ ମେ ମନ୍ୟୁଶ୍ଚ ମେ ଭାମଶ୍ଚ ମେ ।  
ଅମଶ୍ଚ ମେଽନ୍ୟୁଶ୍ଚ ମେ ଜେମା ଚ ମେ ମହିମା ଚ ମେ ବରିମା ଚ ମେ  
ପ୍ରଥିମା ଚ ମେ ବର୍ଷିମା ଚ ମେ ଦ୍ରାଘିମା ଚ ମେ ।  
ବୃଦ୍ଧଂ ଚ ମେ ବୃଦ୍ଧିଶ୍ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୪॥ (୨) ୧୬



ସତ୍ୟଂ ଚ ମେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଚ ମେ ଜଗଜ୍ଜ ମେ ଧନଂ ଚ ମେ ।  
ବିଶ୍ଵଂ ଚ ମେ ମହଶ୍ଚ ମେ କ୍ରୀଳା ଚ ମେ ମୋଦଶ୍ଚ ମେ ।  
ଜାତଂ ଚ ମେ ଜନିଷ୍ୟମାଶଂ ଚ ମେ ସୁକ୍ତଂ ଚ ମେ ସୁକୃତଂ ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୧॥ ୧୭

ବିଞ୍ଚଂ ଚ ମେ ବେଦ୍ୟଂ ଚ ମେ ଭୂତଂ ଚ ମେ ଭବିଷ୍ୟଜ୍ଞ ମେ ।  
ସୁଗଂ ଚ ମେ ସୁପଥ୍ୟଂ ଚ ମ ଋଦ୍ଵଂ ଚ ମ ଋଦ୍ଵିଶ୍ଚ ମେ ।  
କ୍ଳୃପ୍ତଂ ଚ ମେ କ୍ଳୃପ୍ତିଶ୍ଚ ମେ ମତିଶ୍ଚ ମେ ସୁମତିଶ୍ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୨॥ ୧୮ (୧୧୦୨)

ୟନ୍ତ୍ରା ଚ ମେ ଧର୍ତ୍ତା ଚ ମେ କ୍ଷେମଶ୍ଚ ମେ ଧୃତିଶ୍ଚ ମେ ।  
ବିଶ୍ଵଂ ଚ ମେ ମହଶ୍ଚ ମେ ସଂବିଜ୍ଞ ମେ ଜ୍ଞାତ୍ରଂ ଚ ମେ ।  
ସୀରଂ ଚ ମେ ଲୟଶ୍ଚ ମେ ସୁଶ୍ଚ ମେ ପ୍ରସୁଶ୍ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୩॥ ୧୯

ଶଂ ଚ ମେ ମୟଶ୍ଚ ମେ ପ୍ରିୟଂ ଚ ମେଃନୁକାମଶ୍ଚ ମେ ।  
କାମଶ୍ଚ ମେ ସୌମନସଶ୍ଚ ମେ ଭଗଶ୍ଚ ମେ ଦ୍ରବିଶଂ ଚ ମେ ।  
ଭଦ୍ରଂ ଚ ମେ ଶ୍ରେୟଶ୍ଚ ମେ ବସୀୟଶ୍ଚ ମେ ଯଶଶ୍ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୪॥ (୩) ୨୦

ଉର୍କ୍ଚଂ ଚ ମେ ସୁନୃତା ଚ ମେ ପୟଶ୍ଚ ମେ ରସଶ୍ଚ ମେ ।  
ଦୃତଂ ଚ ମେ ମଧୁ ଚ ମେ ସରୈଶ୍ଚ ମେ ସପୀତିଶ୍ଚ ମେ ।  
କୃଷିଶ୍ଚ ମେ ବୃଷିଶ୍ଚ ମେ ଜୈତ୍ରଂ ଚ ମ ଐଦ୍-ଭିଦ୍ୟଂ ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୧॥ ୨୧

ଋତଂ ଚ ମେଃମୃତଂ ଚ ମେଃୟଶ୍ଚଂ ଚ ମେଃନାମୟଜ୍ଞ ମେ ।  
ଜୀବାତୁଶ୍ଚ ମେ ଦୀର୍ଘାୟୁତ୍ଵଂ ଚ ମେଃନମିତ୍ରଂ ଚ ମେଃଭୟଂ ଚ ମେ ।  
ସୁଗଂ ଚ ମେ ଶୟନଂ ଚ ମେ ସୁଷାଶ୍ଚ ମେ ସୁଦିନଂ ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୨॥ ୨୨

ରୟିଶ୍ଚ ମେ ରାୟଶ୍ଚ ମେ ପୁଷ୍ଠଂ ଚ ମେ ପୁଷ୍ଟିଶ୍ଚ ମେ ।  
ବିଭୁ ଚ ମେ ପ୍ରଭୁ ଚ ମେ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ଚ ମେ ପୂର୍ଣ୍ଣତରଂ ଚ ମେ ।  
କୁୟବଂ ଚ ମେଃକ୍ଷିତଂ ଚ ମେଃନୁଂ ଚ ମେଃକ୍ଷୁଜ୍ଞ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୩॥ ୨୩

ବ୍ରୀହସ୍ପତିଃ ମେ ଯୁବାଶ୍ଚ ମେ ମାଷାଶ୍ଚ ମେ ତିଲାଶ୍ଚ ମେ ।  
ମୁଦ୍ଗାଶ୍ଚ ମେ ଖଲ୍ଲାଶ୍ଚ ମେ ପ୍ରିୟଙ୍ଗବଶ୍ଚ ମେଃଶବଶ୍ଚ ମେ ।  
ଶ୍ୟାମାକାଶ୍ଚ ମେ ନୀବାରାଶ୍ଚ ମେ ଗୋଧୂମାଶ୍ଚ ମେ ମସୂରାଶ୍ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୪॥ (୪) ୨୪

ଅଶ୍ଳା ଚ ମେ ମୃତ୍ତିକା ଚ ମେ ଗିରୟଶ୍ଚ ମେ ପର୍ବତାଶ୍ଚ ମେ ।  
ସିକତାଶ୍ଚ ମେ ବନସ୍ପତୟଶ୍ଚ ମେ ହିରଣ୍ୟଂ ଚ ମେଃୟଶ୍ଚ ମେ ।  
ସ୍ରୀସଂ ଚ ମେ ତ୍ରପୁ ଚ ମେ ଶ୍ୟାମଂ ଚ ମେ ଲୋହଂ ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୧॥ ୨୫

ଅଗ୍ନିଶ୍ଚ ମ ଆପଶ୍ଚ ମେ ବୀରୁଧଶ୍ଚ ମ ଓଷଧୟଶ୍ଚ ମେ ।  
କୃଷ୍ଣପତ୍ୟାଶ୍ଚ ମେଃକୃଷ୍ଣପତ୍ୟାଶ୍ଚ ମେ ଗ୍ରାମ୍ୟାଶ୍ଚ ମେ ପଶବ ଆରଣ୍ୟାଶ୍ଚ ମେ ।  
ବିଞ୍ଚଂ ଚ ମେ ବିଞ୍ଚିଶ୍ଚ ମେ ଭୂତଂ ଚ ମେ ଭୂତିଶ୍ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୨॥ ୨୬

ବସୁ ଚ ମେ ବସତିଶ୍ଚ ମେ କର୍ମ ଚ ମେ ଶକ୍ତିଶ୍ଚ ମେ ।  
ଅର୍ଥଶ୍ଚ ମେ ଯାମଶ୍ଚ ମ ଇତ୍ୟା ଚ ମେ ଗତିଶ୍ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୩॥ (୫) ୨୭

ଅଗ୍ନିଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ସୋମଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ।  
ସବିତା ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ସରସ୍ୱତୀ ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ।  
ପୂଷା ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ବୃହସ୍ପତିଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୧॥ ୨୮

ମିତ୍ରଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ବରୁଣଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ।  
ଧାତା ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ତ୍ୱଷ୍ଟା ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ।  
ମରୁତଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ବିଶ୍ୱେ ଚ ମେ ଦେବା ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୨॥ ୨୯ <sup>(୧୧୧୩)</sup>

ପୃଥିବୀ ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେଃହରିଷଂ ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ।  
ଦ୍ୟୌଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ସମାଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ।  
ନକ୍ଷତ୍ରାଣି ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ଦିଶଶ୍ଚ ମ ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୩॥ (୬) ୩୦

ଅଂଶୁଶ୍ଚ ମେ ରଶ୍ଚିଶ୍ଚ ମେଂଦାଭ୍ୟଶ୍ଚ ମେଂଧିପତିଶ୍ଚ ମେ ।  
ଉପାଂଶୁଶ୍ଚ ମେଂହର୍ଯ୍ୟାମଶ୍ଚ ମ ଐନ୍ଦ୍ରବାୟବଶ୍ଚ ମେ ମୈତ୍ରାବରୁଶଶ୍ଚ ମେ ।  
ଆଶ୍ଚିନଶ୍ଚ ମେ ପ୍ରତିପ୍ରସ୍ଥାନଶ୍ଚ ମେ ଶୁକ୍ରଶ୍ଚ ମେ ମହ୍ନୀ ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୧॥ ୩୧

ଆଗ୍ରୟାଶଶ୍ଚ ମେ ବୈଶ୍ଵଦେବଶ୍ଚ ମେ ଧ୍ରୁବଶ୍ଚ ମେ ବୈଶ୍ଵାନରଶ୍ଚ ମେ ।  
ଐନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନଶ୍ଚ ମେ ମହାବୈଶ୍ଵଦେବଶ୍ଚ ମେ ମରୁତୃତୀୟାଶ୍ଚ ମେ ନିଷ୍ଠେବଲ୍ୟଶ୍ଚ ମେ ।  
ସାବିତ୍ରଶ୍ଚ ମେ ସାରସ୍ଵତଶ୍ଚ ମେ ପତ୍ନୀବତଶ୍ଚ ମେ ହାରିୟୋଜନଶ୍ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୨॥ ୩୨

ସୁତଶ୍ଚ ମେ ଚମସାଶ୍ଚ ମେ ବାୟବ୍ୟାନି ଚ ମେ ଦ୍ରୋଣକଲଶଶ୍ଚ ମେ ।  
ଗ୍ରାବାଶଶ୍ଚ ମେଂଧିଷବଶେ ଚ ମେ ପୂତତୃକ ମ ଆଧବନୀୟଶ୍ଚ ମେ ।  
ବେଦିଶ୍ଚ ମେ ବର୍ହିଶ୍ଚ ମେ ସ୍ଵଗାକାରଶ୍ଚ ମେଂବଭୃଥଶ୍ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୩॥ ୩୩

ଅଗ୍ନିଶ୍ଚ ମେ ଘର୍ମଶ୍ଚ ମେଂକଶ୍ଚ ମେ ସୂର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ମେ ।  
ପ୍ରାଶଶ୍ଚ ମେଂଶ୍ଚମେଧଶ୍ଚ ମେ ପୃଥିବୀ ଚ ମେଂଦିତିଶ୍ଚ ମେ ।  
ଦିତିଶ୍ଚ ମେ ଦେୱୀଶ୍ଚ ମେଂଜ୍ଞୁଲୟଃ ଶକ୍ଵରୟୋ ଦିଶଶ୍ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୪॥ ୩୪

ବ୍ରତଂ ଚ ମ ଋତବଶ୍ଚ ମେ ସଂବସ୍ତରଶ୍ଚ ମେ ତପଶ୍ଚ ମେ ।  
ଅହୋରାତ୍ରେ ଉର୍ବଶ୍ଚୀବେ ବୃହଦ୍ରଥନ୍ତରେ ଚ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୫॥ (୭) ୩୫

ଏକା ଚ ମେ ତିସ୍ରଶ୍ଚ ମେ ତିସ୍ରଶ୍ଚ ମେ ପଞ୍ଚି ଚ ମେ ପଞ୍ଚି ଚ ମେ ସପ୍ତ ଚ ମେ ସପ୍ତ ଚ ମେ ନବ  
ଚ ମେ ନବ ଚ ମ ଏକାଦଶ ଚ ମ ଏକାଦଶ ଚ ମେ ତ୍ରୟୋଦଶ ଚ ମେ ତ୍ରୟୋଦଶ ଚ ମେ ।  
ପଞ୍ଚଦଶ ଚ ମେ ପଞ୍ଚଦଶ ଚ ମେ ସପ୍ତଦଶ ଚ ମେ ସପ୍ତଦଶ ଚ ମେ ନବଦଶ ଚ ମେ ନବଦଶ  
ଚ ମ ଏକବିଂଶତିଶ୍ଚ ମ ଏକବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ତ୍ରୟୋବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ତ୍ରୟୋବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ।  
ପଞ୍ଚବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ପଞ୍ଚବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ସପ୍ତବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ସପ୍ତବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ନବବିଂଶତିଶ୍ଚ  
ମେ ନବବିଂଶତିଶ୍ଚ ମ ଏକତ୍ରିଂଶତ ମ ଏକତ୍ରିଂଶତ ମେ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶତ ମେ ଯଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍  
॥୧॥ ୩୬

ଚତସ୍ରଶ୍ଚ ମେଂଷ୍ଠୌ ଚ ମେଂଷ୍ଠୌ ଚ ମେ ଦ୍ଵାଦଶ ଚ ମେ ଦ୍ଵାଦଶ ଚ ମେ ଷୋଳଶ ଚ ମେ  
ଷୋଳଶ ଚ ମେ ବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ଚତୁର୍ବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ଚତୁର୍ବିଂଶତିଶ୍ଚ  
ମେଂଷ୍ଟାବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେଂଷ୍ଟାବିଂଶତିଶ୍ଚ ମେ ।

ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶଚ ମେ ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶଚ ମେ ଷତ୍ତ୍ରିଂଶଚ ମେ ଷତ୍ତ୍ରିଂଶଚ ମେ ଚତ୍ଵାରିଂଶଚ ମେ  
ଚତ୍ଵାରିଂଶଚ ମେ ଚତୁଶ୍ଚତ୍ଵାରିଂଶଚ ମେ ଚତୁଶ୍ଚତ୍ଵାରିଂଶଚ ମେଂଷ୍ଟାଚତ୍ଵାରିଂଶଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ  
କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୨॥ ୩୭ (୧୧୨୧)

ତ୍ର୍ୟବିଶ୍ଚ ମେ ତ୍ର୍ୟବୀ ଚ ମେ ଦିତ୍ୟବାଚ୍ ଚ ମେ ଦିତ୍ୟୌହୀ ଚ ମେ ।  
ପଞ୍ଚାବିଶ୍ଚ ମେ ପଞ୍ଚାବୀ ଚ ମେ ତ୍ରିବସ୍ରଶ୍ଚ ମେ ତ୍ରିବସ୍ରା ଚ ମେ ।  
ତୁର୍ଯବାଚ୍ ଚ ମେ ତୁର୍ଯୌହୀ ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୩॥ ୩୮

ପଷ୍ଟବାଚ୍ ଚ ମେ ପଷ୍ଠୌହୀ ଚ ମ ଉଷା ଚ ମେ ବଶା ଚ ମେ ।  
ଋଷଭଶ୍ଚ ମେ ବେହଚ ମେଂନତ୍ଵାଂଶ୍ଚ ମେ ଧେନୁଶ୍ଚ ମେ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୪॥ (୮) ୩୯

ବାଜାୟ ସ୍ଵାହା ପ୍ରସବାୟ ସ୍ଵାହାପିଜାୟ ସ୍ଵାହା କ୍ରତବେ ସ୍ଵାହା । ବସବେ ସ୍ଵାହାହର୍ପତୟେ ସ୍ଵାହା ।  
ଅହ୍ନେ ମୁଷ୍ଟାୟ ସ୍ଵାହା ମୁଷ୍ଟାୟ ବୈନଂଶିନାୟ ସ୍ଵାହା ବିନଂଶିନ ଆନ୍ତ୍ୟାୟନାୟ ସ୍ଵାହାନ୍ତ୍ୟାୟ  
ଭୌବନାୟ ସ୍ଵାହା ଭୁବନସ୍ୟ ପତୟେ ସ୍ଵାହାପିପତୟେ ସ୍ଵାହା ପ୍ରଜାପତୟେ ସ୍ଵାହା ॥୧॥ ୪୦

ଇୟଂ ତେ ରାଶ୍ମିତ୍ରାୟ ଯନ୍ତ୍ରାସି ଯମନଃ ।  
ଉର୍ଜେ ତ୍ଵା ବୃଷ୍ଟୈଃ ତ୍ଵା ପ୍ରଜାନାଂ ତ୍ଵାପିପତ୍ୟାୟ ॥୨॥ ୪୧

ଆୟୁର୍ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ପ୍ରାଣୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ଚକ୍ଷୁର୍ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ  
ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାମ୍ ।

ବାଗ୍ୟଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ମନୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାମାତ୍ମା ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ପୃଷ୍ଠଂ  
ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାମ୍ ।

ବ୍ରହ୍ମ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ଯୁଜ୍ଞୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଂ  
ସ୍ଵର୍ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାମ୍ ॥୩॥ ୪୨

ସ୍ତୋମଶ୍ଚ ଯଜୁଶ୍ଚ ଋକ୍ ଚ ସାମ ଚ ବୃହତ୍ତ୍ଵଃ ରଥନ୍ତରଂ ଚ ।

ସ୍ଵର୍ଦେବା ଅଗନ୍ନାମୃତା ଅଭୂମ ପ୍ରଜାପତେଃ ପ୍ରଜା ଅଭୂମ ବେଷ୍ ସ୍ଵାହା ॥୩॥ (୯) ୪୩ (୧୧୨୭)

ଇମଂ ସ୍ତନଂ ଦ୍ଵାଦଶ ॥୧୨॥ ବାଜଶ୍ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ସତ୍ୟଂ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଉକ୍ତ୍ଵ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥

ଅଶ୍ଵା ଚ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଗ୍ନିଶ୍ଚ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଅଂଶୁଃ ପଞ୍ଚ ॥୫॥ ଏକା ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥

ବାଜାୟ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ନବାନୁବାକେଷୁ ତ୍ରୟଶ୍ଚତ୍ଵାରିଂଶତ୍ ॥୪୩॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃ କାଣ୍ଡସଂହିତାୟାଂ ଏକୋନବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୯ ॥



ବିଂଶି ପଞ୍ଚାଦ୍ଵି

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ବାଜସ୍ୟ ନୁ ପ୍ରସବେ ମାତରଂ ମହୀମଦିତିଂ ନାମ ବଚସା କରାମହେ ।  
ୟସ୍ୟାମିଦଂ ବିଶ୍ଵଂ ଭୁବନମାବିବେଶ ତସ୍ୟାଂ ନୋ ଦେବଃ ସବିତା ଧର୍ମ ସାବିଷକ୍ ॥୧॥ ୧

ବିଶ୍ଵେ ଅଦ୍ୟ ମରୁତୋ ବିଶ୍ଵ ଉତୀ ବିଶ୍ଵେ ଭବନ୍ତୁଗୁୟଃ ସମିଦ୍ଧାଃ ।  
ବିଶ୍ଵେ ନୋ ଦେବା ଅବସାଗମନ୍ତୁ ବିଶ୍ଵମସ୍ତୁ ଦ୍ରବିଣଂ ବାଜୋ ଅସ୍ତେ ॥୨॥ ୨

ବାଜୋ ନଃ ସପ୍ତ ପ୍ରଦିଶଶ୍ଚତସ୍ରୋ ବା ପରାବତଃ ।  
ବାଜୋ ନୋ ବିଶ୍ଵୈର୍ଦେବୈର୍ଧନସାତା ଇହାବତୁ ॥୩॥ ୩

ବାଜୋ ନୋ ଅଦ୍ୟ ପ୍ରସୁବାତି ଦାନଂ ବାଜୋ ଦେବୀଂ ଋତୁଭିଃ କଳ୍ପୟାତି ।  
ବାଜୋ ହି ମା ସର୍ବବୀରଂ ଚକାର ସର୍ବା ଆଶା ବାଜପତିର୍ଭବେୟମ୍ ॥୪॥ ୪ (୧୧୩୧)

ବଜଃ ପୁରସ୍ତାଦୁତ ମଧ୍ୟତୋ ନୋ ବାଜୋ ଦେବାନ୍ ହବିଷା ବର୍ଧୟାତି ।  
ବାଜୋ ହି ମା ସର୍ବବୀରଂ ଚକାର ବିଶ୍ଵା ଆଶା ବାଜପତିର୍ଭବେୟମ୍ ॥୫॥ ୫

ସଂ ମା ସୃଜାମି ପୟସା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଂ ମା ସୃଜାମ୍ୟଦ୍-ଭିରୋଷଧୀଭିଃ ।  
ସୋହଂ ବାଜଃ ସନେୟମଗ୍ନେ ॥୬॥ ୬

ପୟଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ପୟ ଓଷଧୀଷୁ ପୟୋ ଦିବ୍ୟନ୍ତରିକ୍ଷେ ପୟୋଧାଃ ।  
ପୟସ୍ଵତୀଃ ପ୍ରଦିଶଃ ସନ୍ତ ମହ୍ୟମ୍ ।  
ଦେବସ୍ୟ ତ୍ଵା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଶ୍ଵିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ସରସ୍ଵତୈ୍ୟ ବାଚୋ ଯନ୍ତୁର୍ଯନ୍ତେଶାଗ୍ନେଃ ସାମ୍ରାଜ୍ୟେନାଭିଷିଞ୍ଚାମି ॥୭॥ (୧) ୭

ଋତାଷାଳୃତଧାମାଗ୍ନିର୍ଗନ୍ଧର୍ବଃ । ତସ୍ୟୈଷଧୟୋଃପ୍ସରସୋ ମୁଦୋ ନାମ ।  
ସ ନ ଇଦଂ ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରଂ ପାତୁ ତସ୍ମୈ ସ୍ଵାହା ବାଚ୍ ତାଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ॥୧॥ ୮

ସଂହିତୋ ବିଶ୍ୱସାମା ସୁର୍ଯ୍ୟୋ ଗନ୍ଧର୍ବଃ । ତସ୍ୟ ମରୀଚୟୋଽପ୍ସରସ ଆୟୁବୋ ନାମ ।  
ସ ନ ଇଦଂ ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରଂ ପାତୁ ତସ୍ମୈ ସ୍ୱାହା ବାଚ୍ ତାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ ୯

ସୁଷୁମ୍ନଃ ସୁର୍ଯ୍ୟରଶ୍ମିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରମା ଗନ୍ଧର୍ବଃ । ତସ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ରାଣ୍ୟପ୍ସରସୋ ଭେକୁରୟୋ ନାମ ।  
ସ ନ ଇଦଂ ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରଂ ପାତୁ ତସ୍ମୈ ସ୍ୱାହା ବାଚ୍ ତାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୧୦

ଇଷିରୋ ବିଶ୍ୱବ୍ୟତା ବାତୋ ଗନ୍ଧର୍ବଃ । ତସ୍ୟାପୋ ଅପ୍ସରସ ଉର୍ଜୋ ନାମ ।  
ସ ନ ଇଦଂ ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରଂ ପାତୁ ତସ୍ମୈ ସ୍ୱାହା ବାଚ୍ ତାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୪॥ ୧୧

ଭୃତ୍ୟଃ ସୁପର୍ଯ୍ୟୋ ଯୁକ୍ତୋ ଗନ୍ଧର୍ବଃ । ତସ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣା ଅପ୍ସରସସ୍ତ୍ରୀବା ନାମ ।  
ସ ନ ଇଦଂ ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରଂ ପାତୁ ତସ୍ମୈ ସ୍ୱାହା ବାଚ୍ ତାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୫॥ ୧୨

ପ୍ରଜାପତିର୍ବିଶ୍ୱକର୍ମା ମନୋ ଗନ୍ଧର୍ବଃ । ତସ୍ୟ ଋକ୍ଷାମାନ୍ୟପ୍ସରସ ଏଷ୍ଟୟୋ ନାମ ।  
ସ ନ ଇଦଂ ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରଂ ପାତୁ ତସ୍ମୈ ସ୍ୱାହା ବାଚ୍ ତାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୬॥ ୧୩

ସ ନୋ ଭୁବନସ୍ୟ ପତେ ପ୍ରଜାପତେ ଯସ୍ୟ ତ ଉପରି ଗୃହା ଯସ୍ୟ ବେହ ।  
ଅସ୍ମୈ ବ୍ରହ୍ମଣୋଽସ୍ମୈ କ୍ଷତ୍ରାୟ ମହି ଶର୍ମ ଯଜ ସ୍ୱାହା ॥୭॥ ୧୪

ସମୁଦ୍ରୋଽସି ନଭସ୍ୱାନାର୍ଦ୍ରଦାନୁଃ ଶମ୍ଭୂର୍ମୟୋଭୂରଭି ମା ବାହି ସ୍ୱାହା ।  
ମାରୁତୋଽସି ମରୁତାଂ ଗଣଃ ଶମ୍ଭୂର୍ମୟୋଭୂରଭି ମା ବାହି ସ୍ୱାହା ।  
ଅବସ୍ୟରସି ଦୁବସ୍ତାଞ୍ଜିମ୍ଭୂର୍ମୟୋଭୂରଭି ମା ବାହି ସ୍ୱାହା ॥୮॥ ୧୫

ୟାସ୍ତେ ଅଗ୍ନେ ସୁର୍ଯ୍ୟେ ରୁଚୋ ଦିବମାତନ୍ୱନ୍ତି ରଶ୍ମିଭିଃ ।  
ତାଭିର୍ନୋ ଅଦ୍ୟ ସର୍ବାଭୀ ରୁଚେ ଜନାୟ ନସ୍ତୁଧି ॥୯॥ ୧୬

ୟା ବୋ ଦେବାଃ ସୁର୍ଯ୍ୟେ ରୁଚୋ ଗୋଷ୍ପଶ୍ୱେଷୁ ଯା ରୁଚଃ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତାଭିଃ ସର୍ବାଭୀ ରୁଚଂ ନୋ ଧଞ୍ଜ ବୃହସ୍ପତେ ॥୧୦॥ ୧୭ (୧୧୪୪)



ରୁଚଂ ନୋ ଧେହି ବ୍ରାହ୍ମଣେଷୁ ରୁଚଂ ରାଜସୁ ନସ୍ତୁଧି ।

ରୁଚଂ ବିଶେଷୁ ଶୁଦ୍ରେଷୁ ମୟି ଧେହି ରୁଚା ରୁଚମ୍ ॥୧୧॥ ୧୮

ତତ୍ତ୍ୱା ଯାମି ବ୍ରହ୍ମଣା ବନ୍ଦମାନସ୍ତଦାଶାସ୍ତେ ଯଜମାନୋ ହବିର୍ଭିଃ ।

ଅହେଳମାନୋ ବରୁଣେହ ବୋଧୁରୁଶଂସ ମା ନ ଆୟୁଃ ପ୍ରମୋକ୍ଷୀଃ ॥୧୨॥ ୧୯

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଘର୍ମଃ ସ୍ୱାହା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାକଃ ସ୍ୱାହା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶୁକ୍ରଃ ସ୍ୱାହା ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ୟୋତିଃ ସ୍ୱାହା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୧୩॥ (୨) ୨୦

ଅଗ୍ନିଂ ଯୁନକ୍ତି ଶବସା ଘୃତେନ ଦିବ୍ୟଂ ସୁପର୍ଣ୍ଣଂ ବୟସା ବୃହତ୍ତମ୍ ।

ତେନ ଗମେମ ବ୍ରହ୍ମସ୍ୟ ବିଷ୍ଟପଂ ସ୍ତୋ ରୁହାଣା ଅଧି ନାକମୁତ୍ତମମ୍ ॥୧॥ ୨୧

ଇମୌ ତେ ପକ୍ଷା ଅଜରୌ ପତତ୍ରିଣୋ ଯାଭ୍ୟାଂ ରକ୍ଷାଂସ୍ୟପହଂସ୍ୟଗ୍ନେ ।

ତାଭ୍ୟାଂ ପତେମ ସୁକୃତାମୁ ଲୋକଂ ଯତ୍ର ରକ୍ଷୟୋ ଜଗୁଃ ପ୍ରଥମଜାଃ ପୁରାଣାଃ ॥୨॥ ୨୨

ଇନ୍ଦୁର୍ଦକ୍ଷଃ ଶ୍ୟେନ ରତାବା ହିରଣ୍ୟପକ୍ଷଃ ଶକୁନୋ ଭୃରଶ୍ୱ୍ୟାଃ ।

ମହାହସଧସ୍ତେ ଧ୍ରୁବ ଆ ନିଷତ୍ତୋ ନମସ୍ତେ ଅପୁ ମା ମା ହିଂସୀଃ ॥୩॥ ୨୩

ଦିବୋ ମୂର୍ଧାସି ପୃଥିବ୍ୟା ନାଭିରୁର୍ଗପାମୋକ୍ଷଧୀନାମ୍ ।

ବିଶ୍ୱାୟୁଃ ଶର୍ମ ସପ୍ରଥା ନମସ୍ତଥେ ॥୪॥ ୨୪

ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ମୂର୍ଧନ୍ନଧି ତିଷ୍ଠସି ଶ୍ରିତଃ ସମୁଦ୍ରେ ତେ ହୃଦୟମଘ୍ନାୟୁରପୋ ଦତ୍ତୋଦଧିଂ ଭିକ୍ତ ।

ଦିବସ୍ତର୍ଜନ୍ୟାଦତ୍ତରିକ୍ଷାତ୍-ପୃଥିବ୍ୟାସ୍ତତୋ ନୋ ବୃଷ୍ଟ୍ୟାବ ॥୫॥ ୨୫

ଇକ୍ଷୋ ଯଜ୍ଞୋ ଭୃଗୁଭିରାଶୀର୍ଦା ବସୁଭିଃ ।

ତସ୍ୟ ନ ଇକ୍ଷସ୍ୟ ପ୍ରୀତସ୍ୟ ଦ୍ରବିଣେହାଗମେଃ ॥୬॥ ୨୬

ଇକ୍ଷୋ ଅଗ୍ନିରାହୁତଃ ପିପର୍ତୁ ନ ଇକ୍ଷଂ ହବିଃ ।

ସୁଗେଦଂ ଦେବେଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୭॥ (୩) ୨୭

ୟଦାକୃତାହମସୁସ୍ରୋଜ୍ଞଦୋ ବା ମନସୋ ବା ସଂତୃତଂ ଚକ୍ଷୁଷୋ ବା ।  
ତଦନୁ ପ୍ରେତ ସୁକୃତାମ୍ ଲୋକଂ ଯତ୍ର ଋଷୟୋ ଜଗୁଃ ପ୍ରଥମଜାଃ ପୁରାଣାଃ ॥୧॥ ୨୮

ଏତଃ ସଧସ୍ତ ପରି ତେ ଦଦାମି ଯୁମାବହାଲେବଧିଂ ଜାତବେଦାଃ ।  
ଅନ୍ଧାଗନ୍ତା ଯଜ୍ଞପତିର୍ବୋ ଅତ୍ର ତଃ ସ୍ତ ଜାନୀଥ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ॥୨॥ ୨୯

ଏତଂ ଜାନୀଥ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ଦେବାଃ ସଧସ୍ତା ବିଦ ରୂପମସ୍ୟ ।  
ୟଦାଗଜାପୂର୍ଥ୍ବିର୍ଦେବୟାନ୍ନୈରିଷ୍ଟାପୂର୍ତ୍ତେ କୃଣବାଥାବିରସ୍ତୈ ॥୩॥ ୩୦

ଉଦୁଧ୍ୟସ୍ତାଗ୍ନେ ପ୍ରତିଜାଗୃହି ତ୍ୱମିଷ୍ଟାପୂର୍ତ୍ତେ ସଂସୃଜେଥାମୟଂ ଚ ।  
ଅସ୍ମିନ୍ନସଧସ୍ତେ ଅଧ୍ୟୁତ୍ତରସ୍ମିନ୍ନିଷ୍ଟେ ଦେବା ଯଜମାନାଶ୍ଚ ସୀଦତ ॥୪॥ ୩୧ (୧୧୫୮)

ୟେନ ବହସି ସହସ୍ରଂ ଯେନାଗ୍ନେ ସର୍ବବେଦସମ୍ ।  
ତେନେମଂ ଯଜ୍ଞଂ ନୋ ନୟ ସ୍ୱର୍ଦେବେଷୁ ଗନ୍ତବେ ॥୫॥ ୩୨

ପ୍ରସ୍ତରେଣ ପରିଧିନା ସୁତା ବେଦ୍ୟା ଚ ବହିଷା ।  
ରୂଚେମଂ ଯଜ୍ଞଂ ନୋ ନୟ ସ୍ୱର୍ଦେବେଷୁ ଗନ୍ତବେ ॥୬॥ ୩୩

ୟଦ୍ଭଞ୍ଜଂ ଯତ୍-ପରାଦାନଂ ଯତ୍-ପୂର୍ତ୍ତଂ ଯାଶ୍ଚ ଦକ୍ଷିଣାଃ ।  
ତଦଗ୍ନିର୍ବୈଶ୍ୱକର୍ମଣାଃ ସ୍ୱର୍ଦେବେଷୁ ନୋ ଦଧତ୍ ॥୭॥ ୩୪

ୟତ୍ର ଧାରା ଅନପେତା ମଧୋର୍ଦ୍ଧୃତସ୍ୟା ଚ ଯାଃ ।  
ତଦଗ୍ନିର୍ବୈଶ୍ୱକର୍ମଣାଃ ସ୍ୱର୍ଦେବେଷୁ ନୋ ଦଧତ୍ ॥୮॥ ୩୫

ୟେ ଅଗ୍ନୟଃ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟା ଅସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟାମଧି ।  
ତେଷାମସି ତ୍ୱମୁତ୍ତମଃ ପ୍ର ନୋ ଜୀବାତବେ ସୁବ ॥୯॥ (୪) ୩୬

ବାର୍ତ୍ତହତ୍ୟାୟ ଶବସେ ପୃତନାଷାହ୍ୟାୟ ଚ । ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱାବର୍ତ୍ତୟାମସି ॥୧॥ ୩୭

ସହଦାନୁଂ ପୁରୁହୂତ ଶିୟନ୍ତ୍ରମହସ୍ତମିନ୍ଦ୍ର ସଂପିଶକ୍ କୁଶାରୁମ୍ ।  
ଅଭି ବୃତ୍ରଂ ବର୍ଧମାନଂ ପିୟାରୁମପାଦମିନ୍ଦ୍ର ତବସା ଜଘନ୍ତୁ ॥୨॥ ୩୮

ବି ନ ଇନ୍ଦ୍ର ମୃଧୋ ଜହି ନୀରା ଯୁକ ପୃତନ୍ୟତଃ ।  
ୟୋ ଅସ୍ତ୍ରାଣା ଅଭିଦାସତ୍ୟଧରଂ ଗମୟା ତମଃ ॥୩॥ ୩୯

ମୃଗୋ ନ ଭୀମଃ କୁଚରୋ ଗିରିଷ୍ଠାଃ ପରାବତ ଆଜଗନ୍ତା ପରସ୍ୟାଃ ।  
ସୃକଂ ସଂଶାୟ ପବିମିନ୍ଦ୍ର ତିଗ୍ନଂ ବି ଶତ୍ରୁକ୍ତାଲିହ ବି ମୃଧୋ ନୁଦସ୍ତୁ ॥୪॥ ୪୦

ବୈଶ୍ଵାନରୋ ନ ଉତୟ ଆ ପ୍ର ଯାତୁ ପରାବତଃ । ଅଗ୍ନିର୍ନଃ ସୁଷୁତୀରୁପ ॥୫॥ ୪୧

ପୃଷ୍ଠୋ ଦିବି ପୃଷ୍ଠୋ ଅଗ୍ନିଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ପୃଷ୍ଠୋ ବିଶ୍ଵା ଓଷଧୀରା ବିବେଶ ।  
ବୈଶ୍ଵାନରଃ ସହସା ପୃଷ୍ଠୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ ନୋ ଦିବା ସ ରିଷୟାତୁ ନକ୍ତମ୍ ॥୬॥ ୪୨

ଅଶ୍ୟାମ ତଂ କାମମଗ୍ନେ ତବୋତୀ ଅଶ୍ୟାମ ରୟିଃ ରୟିବଃ ସୁବୀରମ୍ ।  
ଅଶ୍ୟାମ ବାଜମଭି ବାଜୟନ୍ତୋଃଶ୍ୟାମ ଦୁ୍ୟମ୍ନମଜରାଜରଂ ତେ ॥୭॥ ୪୩

ବୟଂ ତେ ଅଦ୍ୟ ରରିମା ହି କାମମୁତାନହସ୍ତା ନମସୋପସଦ୍ୟା ।  
ୟଜିଷ୍ଠେନ ମନସା ଯୁଷି ଦେବାନସ୍ତେଧତା ମନ୍ଥନା ବିପ୍ରୋ ଅଗ୍ନେ ॥୮॥ ୪୪

ଧାମଜଦଗ୍ନିରିନ୍ଦ୍ରୋ ବ୍ରହ୍ମା ଦେବୋ ବୃହସ୍ପତିଃ ।  
ସଚେତସୋ ବିଶ୍ଵେ ଦେବା ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରାବନ୍ତୁ ନଃ ଶୁଭେ ॥୯॥ ୪୫

ତ୍ଵଂ ଯୁବିଷ୍ଠ ଦାଶୁଷୋ ନୃରଃଂ ପାହି ଶୁଶୁଧୀ ଗିରଃ । ରକ୍ଷା ତୋକମୁତ ତ୍ଵନା ॥୧୦॥ (୫) ୪୬ (୧୧୭୩)

ବାଜସ୍ୟନ୍ତୁ ସପ୍ତ ॥୨॥ ଋତାଷାତ୍ ତ୍ରୟୋଦଶ ॥୧୩॥ ଅଗ୍ନିଂ ଯୁନକ୍ତି ସପ୍ତ ॥୨॥  
ୟଦାକୁତାନୁବ ॥୯॥ ବାତ୍ରହତ୍ୟାୟ ଦଶ ॥୧୦॥ ପଞ୍ଚାନୁବାକେଷୁ ଷତ୍ତତ୍ଵାରିଂଶତ୍ ॥୪୭॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଣ୍ଡସଂହିତାୟାଂ ବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୦ ॥

॥ ଇତି ଦ୍ଵିତୀୟୋ ଦଶକଃ ॥୨॥



പിന്നീട് അപമാനം

Not For Commercial Use

॥ ଅଥ ତୃତୀୟୋ ଦଶକଃ ॥

॥ ଅଥ ଏକବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ସ୍ୱାଦ୍ୱୀଂ ତ୍ୱା ସ୍ୱାଦୁନା ତୀବ୍ରାଂ ତୀବ୍ରେଣାମୃତାମମୃତେନ ।  
ମଧୁମତୀଂ ମଧୁମତା ସୃଜାମି ସଃ ସୋମେନ ।  
ସୋମୋଽସ୍ୟଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ପତ୍ୟସ୍ତୁ ସରସ୍ୱତୈଽ ପତ୍ୟସ୍ୱେନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁତ୍ରାମ୍-ଶେ ପତ୍ୟସ୍ତୁ ॥୧॥ ୧

ପରୀତୋ ଶିଞ୍ଚିତା ସୁତଃ ସୋମୋ ଯୁ ଉତ୍ତମଃ ହବିଃ ।  
ଦଧନ୍ତା ଯୋ ନୟୋ ଅପ୍ସୁକ୍ତରା ସୁଷାବ ସୋମମଦ୍ରିଭିଃ ॥୨॥ ୨

ବାୟୋଃ ପୂତଃ ପବିତ୍ରେଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ସୋମୋ ଅତିଦୁତଃ । ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯୁଜ୍ୟଃ ସଖା ।  
ବାୟୋଃ ପୂତଃ ପବିତ୍ରେଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ସୋମୋ ଅତିଦୁତଃ । ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯୁଜ୍ୟଃ ସଖା ॥୩॥ ୩

ପୁନାତି ତେ ପରିସୁତଃ ସୋମଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଦୁହିତା । ବାରେଣ ଶଶ୍ୱତା ତନା ॥୪॥ ୪

ବ୍ରହ୍ମ କ୍ଷତ୍ରଂ ପବତେ ତେଜ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଃ ସୁରୟା ସୋମଃ ସୁତ ଆସୁତୋ ମଦାୟ ।  
ଶୁକ୍ରେଣ ଦେବ ଦେବତାଃ ପିପୃଷ୍ଠି ରସେନାନ୍ନଂ ଯୁଜମାନାୟ ଧେହି ।  
କୁବିଦଙ୍ଗ ଯୁବମକ୍ତୋ ଯୁବଂ ଚିଦ୍ୟଥା ଦାକ୍ତ୍ୟନୁପୂର୍ବଂ ବିୟୁୟ ।  
ଇହେହୈଷାଂ କୃଶୁହି ଭୋଜନାନି ଯୋ ବହିଷୋ ନମ ଉକ୍ତିଂ ନ ଜଗୁଃ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ସରସ୍ୱତୈଽ ଦ୍ୱେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ସୁତ୍ରାମ୍-ଶେ ।  
ଏଷ ତେ ଯୋନିସ୍ତେଜସେ ତ୍ୱା ବୀର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ବଲାଇୟ ତ୍ୱା ॥୫॥ ୫

ନାନା ହି ବାଂ ଦେବହିତଃ ସଦସ୍ୱତଂ ମା ସଃ ସୃକ୍ଷାଥାଂ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ।  
ସୁରା ତ୍ୱମସି ଶୁଷ୍ଠିଣୀ ସୋମ ଏଷ ମା ମା ହିଃସୀଃ ସ୍ୱାଂ ଯୋନିମାବିଶକ୍ତୀ ॥୬॥ ୬

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟାଶ୍ୱିନଂ ତେଜଃ ସାରସ୍ୱତଂ ବୀର୍ଯ୍ୟମୈନ୍ଦ୍ରଂ ବଲମ୍ ।  
ଏଷ ତେ ଯୋନିର୍ମୌଦାୟ ଡ୍ଵାନନ୍ଦାୟ ଡ୍ଵା ମହସେ ଡ୍ଵା ॥୭॥ ୭

ତେଜୋଽସି ତେଜୋ ମୟି ଧେହି ବୀର୍ଯ୍ୟମସି ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ମୟି ଧେହି  
ବଲମସି ବଲଂ ମୟି ଧେହୋଽଜୋଽସ୍ୟୋଽଜୋ ମୟି ଧେହି ।  
ମନ୍ୟୁରସି ମନ୍ୟୁଂ ମୟି ଧେହି ସହୋଽସି ସହୋ ମୟି ଧେହି ॥୮॥ ୮

ୟା ବ୍ୟାଘ୍ରଂ ବିଷୁରିକୋଭୌ ବୃକଂ ଚ ରକ୍ଷତି ।  
ଶ୍ୟାମଂ ପତତ୍ରିଶଂ ସିଂହଂ ସେମଂ ପାତୁଂ ହସଃ ॥୯॥ ୯

ୟଦାପିପେଷ ମାତରଂ ପୁତ୍ରଃ ପ୍ରମୁଦିତୋ ଧୟନ୍ ।  
ଏତଉଦଗ୍ନେ ଅନୁଶୋ ଭବାମ୍ୟହତୌ ପିତରୌ ମୟା ॥୧୦॥ ୧୦

ସମ୍ପୃଚ ସ୍ତ ସଂ ମା ଭଦ୍ରେଣ ପୃଞ୍ଜୁ । ବିପୃଚ ସ୍ତ ବି ମା ପାପୁନ ପୃଞ୍ଜୁ ॥୧୧॥ (୧) ୧୧

ଦେବା ଯୁଜ୍ଞମତନ୍ୱତ ଭେଷଜଂ ଭିଷଜାଶ୍ୱିନା ।  
ବାଚା ସରସ୍ୱତୀ ଭିଷଗିନ୍ଦ୍ରାୟେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଦଧତଃ ॥୧୨॥ ୧୨

ଦୀକ୍ଷାୟୈ ରୂପଂ ଶକ୍ଷାଣି ପ୍ରାୟଶୀୟସ୍ୟ ତୋକ୍ଳାନି ।  
କ୍ରୟସ୍ୟ ରୂପଂ ସୋମସ୍ୟ ଲାଜାଃ ସୋମାଂଶବୋ ମଧୁ ॥୧୩॥ ୧୩

ଆତିଥ୍ୟରୂପଂ ମାସରଂ ମହାବୀରସ୍ୟ ନଗୁହୁଃ ।  
ରୂପମୁପସଦାମେତଞ୍ଜିସ୍ରୋ ରାତ୍ରୀଃ ସୁରାସୁତା ॥୧୪॥ ୧୪

ସୋମସ୍ୟ ରୂପଂ କ୍ରୀତସ୍ୟ ପରିସ୍ତୁପୁରି ଶିତ୍ୟତେ ।  
ଅଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ଦୁର୍ୟ୍ୟଂ ଭେଷଜମିନ୍ଦ୍ରାୟୈନ୍ଦ୍ରଂ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ॥୧୫॥ ୧୫

ଆସନ୍ନୀ ରୂପଂ ରାଜାସନ୍ନୈ୍ୟ ବେଦୈ୍ୟ କୁମ୍ଭୀ ସୁରାଧାନୀ ।  
ଅନ୍ତର ଉତ୍ତରବେଦ୍ୟା ରୂପଂ କାରୋତରୋ ଭିଷକ୍ ॥୧୬॥ ୧୬

ବେଦ୍ୟା ବେଦିଃ ସମାପ୍ୟତେ ବର୍ହିଷା ବର୍ହିରିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ।  
ୟୁପେନ ଯୁପ ଆପ୍ୟତେ ପ୍ରଣୀତୋ ଅଗ୍ନିରଗ୍ନିନା ॥୭॥ ୧୭

ହବିର୍ଧାନଂ ଯଦଗ୍ନିନାଗ୍ନୀଧ୍ରଂ ଯସ୍ତରସ୍ତୃତୀ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାୟୈନ୍ଦ୍ରଂ ସଦସ୍ତୃତଂ ପତ୍ନୀଶାଲଂ ଗାର୍ହପତ୍ୟଃ ॥୭॥ ୧୮

ପ୍ରେଷେଭିଃ ପ୍ରେଷାନାପ୍ନୋତ୍ୟାପ୍ରୀଭିରାପ୍ରୀୟଂକ୍ଷସ୍ୟ ।  
ପ୍ରୟାଜେଭିରନ୍ଦୁୟାଜାନୁଷଟ୍କାରେଭିରାହୁତୀଃ ॥୮॥ ୧୯

ପଶୁଭିଃ ପଶୁନାପ୍ନୋତି ପୁରୋଲୀଶୈର୍ହବୀଂଷ୍ୟା ।  
ଛନ୍ଦୋଭିଃ ସାମିଧେନୀୟାଜ୍ୟାଭିର୍ବଷଟ୍କାରାନ୍ ॥୯॥ ୨୦

ଧାନାଃ କରମ୍ଭଃ ସକ୍ତବଃ ପରୀବାପଃ ପୟୋ ଦଧି ।  
ସୋମସ୍ୟ ରୁପଂ ହବିଷ ଆମିକ୍ଷା ବାଜିନଂ ମଧୁ ॥୧୦॥ ୨୧

ଧାନାନାଂ ରୁପଂ କୁବଲଂ ପରୀବାପସ୍ୟ ଗୋଧୂମାଃ ।  
ସକ୍ତୁନାଂ ରୁପଂ ବଦରମୁପବାକାଃ କରମ୍ଭସ୍ୟ ॥୧୧॥ ୨୨

ପୟସୋ ରୁପଂ ଯଦ୍ୟବା ଦଧ୍ନୋ ରୁପଂ କର୍କଶୁନି ।  
ସୋମସ୍ୟ ରୁପଂ ବାଜିନଂ ସୌମ୍ୟସ୍ୟ ରୁପମାମିକ୍ଷା ॥୧୨॥ ୨୩

ଆଶ୍ରାବୟେତି ସ୍ତୋତ୍ରିୟାଃ ପ୍ରତ୍ୟାଶ୍ରାବୋ ଅନୁରୁପଃ ।  
ୟଜେତି ଧୟାରୁପଂ ପ୍ରଗାଥା ଯେୟଜାମହାଃ ॥୧୩॥ ୨୪

ଅର୍ଧ ରତୈରୁକ୍ଥାନାଂ ରୁପଂ ପଦୈରାପ୍ନୋତି ନିବିଦଃ ।  
ପ୍ରଣବୈଃ ଶସ୍ତ୍ରାଣାଂ ରୁପଂ ପୟସା ସୋମ ଆପ୍ୟତେ ॥୧୪॥ ୨୫

ଅଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ପ୍ରାତଃସବନମିନ୍ଦ୍ରେଶୈନ୍ଦ୍ରଂ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନମ୍ ।  
ବୈଶ୍ଣଦେବଂ ସରସ୍ତୃତ୍ୟା ତୃତୀୟମାପ୍ତଂ ସବନମ୍ ॥୧୫॥ ୨୬

ବାୟୁବୈର୍ବାୟୁବ୍ୟାଧ୍ୟାୟୋତି ସତେନ ଦ୍ରୋଣକଲଗମ୍ ।  
କୁମ୍ଭୀର୍ୟାମମ୍ବୁଣୌ ସୁତେ ସ୍ଥାଲୀଭିଃ ସ୍ଥାଲୀରାୟୋତି ॥୧୭॥ ୨୭

ୟଜୁର୍ଭିରାପ୍ୟକ୍ତେ ଗ୍ରହା ଗ୍ରହୈ ସ୍ତୋମାଶ୍ଚ ବିଷ୍ଣୁତୀଃ ।  
ଛନ୍ଦୋଭିରୁକ୍ଥାଶସ୍ତାଶି ସାମ୍ନାବତୃଥ ଆପ୍ୟତେ ॥୧୭॥ ୨୮

ଇଲାଭିର୍ଭକ୍ଷାନାୟୋତି ସୁକ୍ତବାକେନାଶିଷଃ ।  
ଶଂୟୁନା ପତ୍ନୀସଂୟୁଜାହୁସମିଷ୍ଠୟଜୁଷା ସଂସ୍ଥାମ୍ ॥୧୮॥ ୨୯

ବ୍ରତେନ ଦୀକ୍ଷାମାୟୋତି ଦୀକ୍ଷୟାୟୋତି ଦକ୍ଷିଣାମ୍ ।  
ଦକ୍ଷିଣା ଶ୍ରଦ୍ଧାମାୟୋତି ଶ୍ରଦ୍ଧୟା ସତ୍ୟମାପ୍ୟତେ ॥୧୯॥ ୩୦

ଏତାବଦ୍ବୃପଂ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ଯଦେବୈର୍ବ୍ରହ୍ମଣା କୃତମ୍ ।  
ତଦେତସୂର୍ବମାୟୋତି ଯଜ୍ଞେ ସୌତ୍ରାମଣୀ ସୁତେ ॥୨୦॥ (୨) ୩୧

ସୁରାବକ୍ତଂ ବର୍ହିଷଦଂ ସୁବୀରଂ ଯଜ୍ଞଂ ହିନ୍ଦୁକ୍ତି ମହିଷା ନମୋଭିଃ ।  
ଦଧାନାଃ ସୋମଂ ଦିବି ଦେବତାସୁ ମଦେମେନ୍ଦ୍ରଂ ଯଜମାନାଃ ସ୍ୱର୍କାଃ ॥୧॥ ୩୨

ୟସ୍ତେ ରସଃ ସଂତୃତ ଓଷଧୀଷୁ ସୋମସ୍ୟ ଶୁଷ୍ଣଃ ସୁରୟା ସୁତସ୍ୟ ।  
ତେନ ଜିନ୍ଦୁ ଯଜମାନଂ ମଦେନ ସରସ୍ୱତୀମଶ୍ୱିନା ଇନ୍ଦ୍ରମଗ୍ନିମ୍ ॥୨॥ ୩୩

ୟମଶ୍ୱିନା ନମୁଚେରାସୁରାଦଧି ସରସ୍ୱତ୍ୟସୁନୋଦିନ୍ଦ୍ରିୟାୟ ।  
ଇମଂ ତଂ ଶୁକ୍ରଂ ମଧୁମନ୍ତମିନ୍ଦୁଂ ସୋମଂ ରାଜାନମିହ ଭକ୍ଷୟାମି ॥୩॥ ୩୪

ୟଦତ୍ର ରିପ୍ତଂ ରସିନଃ ସୁତସ୍ୟ ଯଦିନ୍ଦ୍ରୋ ଅପିବଚ୍ଛତୀଭିଃ ।  
ଅହଂ ତଦସ୍ୟ ମନସା ଶିବେନ ସୋମଂ ରାଜାନମିହ ଭକ୍ଷୟାମି ॥୪॥ ୩୫

ପିତୃଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧାୟିଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧା ନମଃ ପିତାମହେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧାୟିଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧା ନମଃ ।  
ପ୍ରପିତାମହେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧାୟିଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧା ନମଃ ॥୫॥ ୩୬



ଅକ୍ଷନ୍ ପିତରୋଃମୀମଦନ୍ତ ପିତରୋଃତୀତୃପନ୍ତ ପିତରଃ । ପିତରଃ ଶୁନ୍ଧଧ୍ୱମ୍ ॥୭॥ ୩୭

ପୁନନ୍ତ ମା ପିତରଃ ସୋମ୍ୟାସଃ ପୁନନ୍ତ ମା ପିତାମହାଃ ପୁନନ୍ତ ପ୍ରପିତାମହାଃ ।  
ପବିତ୍ରେଣ ଶତାୟୁଷା ॥୭॥ ୩୮

ପୁନନ୍ତ ମା ପିତାମହାଃ ପୁନନ୍ତ ପ୍ରପିତାମହାଃ ।  
ପବିତ୍ରେଣ ଶତାୟୁଷା ବିଶ୍ୱମାୟୁର୍ବ୍ୟଶୁବୈ ॥୮॥ ୩୯ (୧୨୧୨)

ଅଗ୍ନି ଆୟୁଃଷି ପବସ୍ତୁ ଆ ସୁବୋର୍ଜମିଷଂ ଚ ନଃ ।  
ଆରେ ବାଧସ୍ତୁ ଦୁଚ୍ଛୁନାମ୍ ॥୯॥ ୪୦

ପୁନନ୍ତ ମା ଦେବଜନାଃ ପୁନନ୍ତ ମନସା ପିୟଃ ।  
ପୁନନ୍ତ ବିଶ୍ୱା ଭୂତାନି ଜାତବେଦଃ ପୁନୀହି ମା ॥୧୦॥ ୪୧

ପବିତ୍ରେଣ ପୁନୀହି ମା ଶୁକ୍ରେଣ ଦେବ ଦୀଦ୍ୟତ୍ ।  
ଅଗ୍ନେ କ୍ରତ୍ୱା କ୍ରତୁଃରନ୍ତୁ ॥୧୧॥ ୪୨

ୟତ୍ତେ ପବିତ୍ରମର୍ଚିଷ୍ୟାଗ୍ନେ ବିତତମନ୍ତ୍ରା । ବ୍ରହ୍ମ ତେନ ପୁନାତୁ ମା ॥୧୨॥ ୪୩

ପବମାନଃ ସୋ ଅଦ୍ୟ ନଃ ପବିତ୍ରେଣ ବିଚର୍ଷଣିଃ । ଯଃ ପୋତା ସ ପୁନାତୁ ମା ॥୧୩॥ ୪୪

ଉଭାଭ୍ୟାଂ ଦେବ ସବିତଃ ପବିତ୍ରେଣ ସବେନ ଚ । ମାଂ ପୁନୀହି ବିଶ୍ୱତଃ ॥୧୪॥ ୪୫

ବୈଶ୍ୱଦେବୀ ପୁନତୀ ଦେବ୍ୟାଗାଦ୍ୟସ୍ୟାମିମା ବହ୍ୱ୍ୟସ୍ତନ୍ନୋ ବୀତପୃଷ୍ଠାଃ ।  
ତୟା ମଦନ୍ତଃ ସଧମାଦେଷୁ ବୟଃ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟାଣାମ୍ ॥୧୫॥ ୪୬

ୟୋ ସମାନାଃ ସମନସଃ ପିତରୋ ଯମରାଜ୍ୟେ ।  
ତେଷାଂ ଲ୍ଲୋକଃ ସ୍ୱଧା ନମୋ ଯୁଜ୍ଞୋ ଦେବେଷୁ କଳ୍ମତାମ୍ ॥୧୬॥ ୪୭

ୟେ ସମାନାଃ ସମନସୋ ଜୀବା ଜୀବେଷୁ ମାମକାଃ ।

ତେଷାଂ ଶ୍ରୀର୍ମୟି କଳ୍ପତାମସ୍ମିଲ୍ଲୋକେ ଶତଂ ସମାଃ ॥୧୭॥ ୪୮

ଦ୍ୱେ ସୂତୀ ଅଶୃଣବଂ ପିତୃଋଣାମହଂ ଦେବାନାମୁତ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାନାମ୍ ।

ତାଭ୍ୟାମିଦଂ ବିଶ୍ୱମେଜସ୍ତମେତି ଯଦନ୍ତରା ପିତରଂ ମାତରଂ ଚ ॥୧୮॥ ୪୯

ଇଦଂ ହବିଃ ପ୍ରଜନନଂ ମେ ଅସ୍ତୁ ଦଶବୀରଂ ସର୍ବଶଶଂ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ।

ଆତ୍ମସନି ପ୍ରଜାସନି ପଶୁସନି ଲୋକସନ୍ୟଭୟସନି ।

ଅଗ୍ନିଃ ପ୍ରଜାଂ ବହୁଲାଂ ମେ କରୋତ୍ସନ୍ନଂ ପୟୋ ରେତୋ ଅସ୍ତାସୁ ଧତ୍ୱ ॥୧୯॥ (୩) ୫୦

ଉଦୀରତାମବର ଉପୂରାସ ଉନ୍ନଧ୍ୟମାଃ ପିତରଃ ସୋମ୍ୟାସଃ ।

ଅସୁଂ ଯ ଇୟୁରବୃକା ଋତଞ୍ଜାସ୍ତେ ନୋଽବନ୍ତୁ ପିତରୋ ହବେଷୁ ॥୧॥ ୫୧

ତ୍ୱଂ ସୋମ ପ୍ରତିକିତୋ ମନୀଷା ତ୍ୱଂ ରଜିଷ୍ଟମନୁ ନେଷି ପଢ୍ଧାମ୍ ।

ତବ ପ୍ରଣୀତୀ ପିତରୋ ନ ଇନ୍ଦୋ ଦେବେଷୁ ରତ୍ନମଭଜନ୍ତୁ ଧୀରାଃ ॥୨॥ ୫୨

ତ୍ୱୟା ହି ନଃ ପିତରଃ ସୋମ ପୂର୍ବେ କର୍ମାଣି ଚକ୍ରୁଃ ପବମାନ ଧୀରାଃ ।

ବନ୍ଧୁନ୍ନବାତଃ ପରିଧୀଂରପୋର୍ଣ୍ଣୁ ବୀରେଭିରଶ୍ୱୈର୍ମଘବା ଭବା ନଃ ॥୩॥ ୫୩

ତ୍ୱଂ ସୋମଂ ପିତୃଭିଃ ସଂବିଦାନୋଽନୁ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଆ ତତନ୍ତୁ ।

ତସ୍ମୈ ତ ଇନ୍ଦୋ ହବିଷା ବିଧେମ ବୟଂ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟୀଣାମ୍ ॥୪॥ ୫୪

ବର୍ହିଷଦଃ ପିତର ଉତ୍ୟର୍ବାଗିମା ବୋ ହବ୍ୟା ଚକୃମା ଭୁଷଧ୍ୱମ୍ ।

ତ ଆ ଗତାବସା ଶକ୍ତମେନାଥା ନଃ ଶଂ ଯୋରରପୋ ଦଧାତ ॥୫॥ ୫୫ (୧୨୨୮)

ଉପହୂତାଃ ପିତରଃ ସୋମ୍ୟାସୋ ବର୍ହିଷ୍ୟେଷୁ ନିଧିଷୁ ପ୍ରିୟେଷୁ ।

ତ ଆ ଗମନ୍ତୁ ତ ଇହ ଶୁବନ୍ତୁପି ବୁବନ୍ତୁ ତେଽବନ୍ତୁସ୍ଥାନ ॥୬॥ ୫୬

ଆହଂ ପିତୃଋତୁସୁବିଦତ୍ତାଂ ଅବିତ୍ରି ନପାତଂ ଚ ବିକ୍ରମଣଂ ଚ ବିଷ୍ଣୋଃ ।  
ବର୍ହିଷଦୋ ଯେ ସ୍ୱଧୟା ସୁତସ୍ୟ ଭଜନ୍ତ ପିତୃସ୍ତ ଇହାଗମିଷ୍ଟାଃ ॥୭॥ ୫୭

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାଃ ପିତର ଏହ ଗଚ୍ଛତ ସଦଃ ସଦଃ ସଦତ ସୁପ୍ରଣୀତୟଃ ।  
ଅଭା ହବୀଂଷି ପ୍ରୟତାନି ବର୍ହିଷ୍ୟଥା ରୟିଂ ସର୍ବବୀରଂ ଦଧାତନ ॥୮॥ ୫୮

ଆ ଯୁକ୍ତ ନଃ ପିତରଃ ସୋମ୍ୟାସୋଽଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାଃ ପଥିଭିର୍ଦେବୟାନୈଃ ।  
ଅସ୍ମିନ୍ ଯଜ୍ଞେ ସ୍ୱଧୟା ମଦନ୍ତୋଽପି ବ୍ରୁବନ୍ତୁ ତେଽବହୁସ୍ଥାନ ॥୯॥ ୫୯

ଯେ ଅଗ୍ନିଷ୍ଟାଭା ଯେ ଅନଗ୍ନିଷ୍ଟାଭା ମଧ୍ୟେ ଦିବଃ ସ୍ୱଧୟା ମାଦୟନ୍ତେ ।  
ତେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱରାଜସୁନୀତିମେତାଂ ଯଥାବଶଂ ତନ୍ମଂ କଳ୍ପୟାତି ॥୧୦॥ ୬୦

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାନୃତୁମତୋ ହବାମହେ ନାରାଶଂସେ ସୋମପୀଥଂ ଯୁ ଆଶୁଃ ।  
ତେ ନୋ ବିପ୍ରାସଃ ସୁହବା ଭବନ୍ତୁ ବୟଂ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟୀଣାମ୍ ॥୧୧॥ ୬୧

ଆତ୍ୟା ଜାନୁ ଦକ୍ଷିଣତୋ ନିଷଦ୍ୟେମଂ ଯଜ୍ଞମଭି ଗୃଣୀତ ବିଶ୍ୱେ ।  
ମା ହିଂସିଷ୍ଠ ପିତରଃ କେନ ଚିନ୍ନୋ ଯଦ୍ୱ ଆଗଃ ପୁରୁଷତା କରାମ ॥୧୨॥ ୬୨

ଆସୀନାସୋ ଅରୁଣୀନାମୁପସ୍ତେ ରୟିଂ ଧଉ ଦାଶୁଷେ ମର୍ତ୍ୟାୟ ।  
ପୁତ୍ରେଭ୍ୟଃ ପିତରସ୍ତସ୍ୟ ବସ୍ତୁଃ ପ୍ର ଯଚ୍ଛତ ତ ଇହୋର୍ଜଂ ଦଧାତ ॥୧୩॥ ୬୩

ୟମଗ୍ନେ କବ୍ୟବାହନ ତ୍ୱଂ ଚିନ୍ତନ୍ୟସେ ରୟିମ୍ ।  
ତନ୍ନୋ ଗୀର୍ଭିଃ ଶ୍ରବାୟାଂ ଦେବତ୍ରା ପନୟା ଯୁଜମ୍ ॥୧୪॥ ୬୪

ୟୋ ଅଗ୍ନିଃ କବ୍ୟବାହନଃ ପିତୃଋନ୍ୟକ୍ଷଦୃତାବୃଧଃ ।  
ପ୍ରେତୁ ହବ୍ୟାନି ବୋଚତି ଦେବେଭ୍ୟଶ୍ଚ ପିତୃଭ୍ୟ ଆ ॥୧୫॥ ୬୫

ତ୍ୱମଗ୍ନ ଇଳିତଃ ଜାତବେଦୋ ବାଡ୍ଭବ୍ୟାନି ସୁରଭୀଶି କୃତ୍ୱା ।  
ପ୍ରାଦାଃ ପିତୃଭ୍ୟଃ ସ୍ୱଧୟା ତେ ଅକ୍ଷନ୍ନଈ ତ୍ୱଂ ଦେବ ପ୍ରୟତା ହବୀଂଷି ॥୧୬॥ ୬୬

ଇଦଂ ପିତୃଭ୍ୟୋ ନମୋ ଅସ୍ତୁତ୍ୟ ଯେ ପୂର୍ବାସୋ ଯ ଉପରାସ ଇୟଃ ।  
ଯେ ପାର୍ଯ୍ୟବେ ରଜସ୍ୟା ନିଷତ୍ତା ଯେ ବା ନୁନଃ ସୁବୃଜନାସୁ ବିଷ୍ଣୁ ॥୧୭॥ ୭୭

ଯେ ଚେହ ପିତରୋ ଯେ ଚ ନେହ ଯାଃଶ୍ଚ ବିଦ୍ଧୁ ଯାଁଃ ଉ ଚ ନ ପ୍ରବିଦ୍ଧୁ ।  
ତ୍ୱଂ ବେଦ୍ଧ ଯତି ତେ ଜାତବେଦଃ ସ୍ୱାଧୀମିୟଃଃ ସୁକୃତଂ ଭୁଷସ୍ୱ ॥୧୮॥ ୭୮

ଅଧା ଯଥା ନଃ ପିତରଃ ପରାସଃ ପ୍ରତ୍ନାସୋ ଅଗ୍ନ ଋତମାଶୁଷାଣାଃ ।  
ଶୁଚୀଦୟାଧିତିମୁକ୍ତପଶାସଃ କ୍ଷାମା ଭିନ୍ନକ୍ତୋ ଅରୁଣୀରପ ତ୍ରନ୍ ॥୧୯॥ ୭୯

ଉଶନ୍ତସ୍ତା ନି ଧୀମଦ୍ୟଶନ୍ତଃ ସମିଧୀମହି ।  
ଉଶନ୍ତୁଶତ ଆ ବହ ପିତୃନ୍ ହବିଷେ ଅଭବେ ॥୨୦॥ ୭୦ (୧୨୪୩)

ଅପାଂ ଫେନେନ ନମୁତେଃ ଶିର ଇନ୍ଦ୍ରୋଦବର୍ତ୍ତୟଃ ।  
ବିଶ୍ୱା ଯଦଜୟ ସ୍ୱଧଃ ॥୨୧॥ (୪) ୭୧

ସୋମୋ ରାଜାମୃତଃ ସୁତ ଋଜୀଷେଣାଜହାନ୍ନୁତ୍ୟମ୍ ।  
ଋତେନ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବିପାନଃ ସୁକ୍ରମନ୍ତସ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟମିଦଂ ପୟୋଽମୃତଂ ମଧୁ ॥୧॥ ୭୨

ଅଦ୍-ଭ୍ୟଃ କ୍ଷୀରଂ ବ୍ୟପିବତ୍ କୁତ୍-ଆଜିରସୋ ପିୟା ।  
ଋତେନ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବିପାନଃ ସୁକ୍ରମନ୍ତସ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟମିଦଂ ପୟୋଽମୃତଂ ମଧୁ ।  
ସୋମମଦ୍-ଭ୍ୟୋ ବ୍ୟପିବନ୍ତସା ହଂସଃ ଶୁଚିଷତ୍ ।  
ଋତେନ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବିପାନଃ ସୁକ୍ରମନ୍ତସ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟମିଦଂ ପୟୋଽମୃତଂ ମଧୁ ।  
ଅନ୍ନାପୁରିସ୍ତୈତୋ ରସଂ ବ୍ରହ୍ମଣା ବ୍ୟପିବତ୍ କ୍ଷତ୍ରଂ ପୟଃ ସୋମଂ ପ୍ରଜାପତିଃ ।  
ଋତେନ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବିପାନଃ ସୁକ୍ରମନ୍ତସ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟମିଦଂ ପୟୋଽମୃତଂ ମଧୁ ॥୨॥ ୭୩

ରେତୋ ମୃତ୍ୱଂ ବି ଜହାତି ଯୋନିଂ ପ୍ରବିଶଦିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ।  
ଗର୍ଭୋ ଜରାୟୁଣାବୃତ ଉଲ୍ଲଂ ଜହାତି ଜନ୍ତନା ।  
ଋତେନ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବିପାନଃ ସୁକ୍ରମନ୍ତସ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟମିଦଂ ପୟୋଽମୃତଂ ମଧୁ ॥୩॥ ୭୪

ହୃଷ୍ଣା ରୂପେ ବ୍ୟାକରୋତ୍ ସତ୍ୟାନୃତେ ପ୍ରଜାପତିଃ ।

ଅଶ୍ରଦ୍ଧାମନୃତେ ଦଧାନ୍ତୁଦାଃ ସତ୍ୟେ ପ୍ରଜାପତିଃ ।

ଋତେନ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବିପାନଃ ସୁକ୍ରମନ୍ତସ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟମିଦଂ ପଘ୍ନୋଽମୃତଂ ମଧୁ ॥୪॥ ୭୫

ବେଦନ ରୂପେ ବ୍ୟପିବତ୍ ସୁତାସୁତୌ ପ୍ରଜାପତିଃ ।

ଋତେନ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବିପାନଃ ସୁକ୍ରମନ୍ତସ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟମିଦଂ ପଘ୍ନୋଽମୃତଂ ମଧୁ ।

ହୃଷ୍ଣା ପରିସୁତୋ ରସଃ ଶୁକ୍ରେଣ ଶୁକ୍ରଂ ବ୍ୟପିବପୂୟଃ ସୋମଂ ପ୍ରଜାପତିଃ ।

ଋତେନ ସତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବିପାନଃ ସୁକ୍ରମନ୍ତସ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟମିଦଂ ପଘ୍ନୋଽମୃତଂ ମଧୁ ॥୫॥ (୫) ୭୬

ସ୍ରୀସେନ ତନ୍ତଂ ମନସା ମନୀଷିଣ ଉର୍ଣ୍ଣାସୁତ୍ରେଣ କବୟୋ ବୟନ୍ତି ।

ଅଶ୍ୱିନା ଯଜ୍ଞଃ ସବିତା ସରସ୍ୱତୀନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ରୂପଂ ବରୁଣୋ ଭିଷଜ୍ୟନ୍ ॥୧॥ ୭୭

ତଦସ୍ୟ ରୂପମମୃତଃ ସଚୀଭିସ୍ତ୍ରସ୍ରୋ ଦଧୁର୍ଦେବତାଃ ସଂରରାଣାଃ ।

ଲୋମାନି ଶଷ୍ଠୈର୍ବହୁଧା ନ ତୋକ୍ତୁଭିସ୍ତୁଗସ୍ୟ ମାଂସମଭବନ୍ ଲାଜାଃ ॥୨॥ ୭୮

ତଦଶ୍ୱିନା ଭିଷଜା ରୁଦ୍ରବର୍ତନୀ ସରସ୍ୱତୀ ବୟନ୍ତି ପେଶୋ ଅନ୍ତରମ୍ ।

ଅସ୍ମି ମଜ୍ଞାନଂ ମାସରୈଃ କାରୋତରେଣ ଦଧତୋ ଗବାଂ ତ୍ୱତି ॥୩॥ ୭୯

ସରସ୍ୱତୀ ମନସା ପେଶଲଂ ବସୁ ନାସତ୍ୟାଭ୍ୟାଂ ବୟନ୍ତି ଦର୍ଶତଂ ବପୁଃ ।

ରସଂ ପରିସୁତା ନ ରୋହିତଂ ନଗ୍ନୁଧୂର୍ଧୀରସ୍ତସରଂ ନ ବେମ ॥୪॥ ୮୦ (୨୨୪୩)

ପୟସା ଶୁକ୍ରମମୃତଂ ଜନିତ୍ରଃ ସୁରୟା ମୁଦ୍ରାଞ୍ଜନୟନ୍ତ ରେତଃ ।

ଉପାମତିଂ ଦୁର୍ମତିଂ ବାଧମାନା ଉର୍ବଧ୍ୟଂ ବାତଃ ସବ୍ୟଂ ତଦାରାତ୍ ॥୫॥ ୮୧

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁଦ୍ରାମା ହୃଦୟେନ ସତ୍ୟଂ ପୁରୋଲାଶେନ ସବିତା ଜଜାନ ।

ୟକୃତ୍ କ୍ଳୋମାନଂ ରରୁଣୋ ଭିଷଜ୍ୟନ୍ ମତସ୍ମେ ବାୟୁବୈର୍ନ ମିନାତି ପିତ୍ତମ୍ ॥୬॥ ୮୨

ଆହାଣି ସ୍ଥାଲୀର୍ଯ୍ୟୁ ପିନ୍ଦୁମାନା ଗୁଦାଃ ପାତ୍ରାଣି ସୁଦୁଧା ନ ଧେନୁଃ ।  
ଶ୍ୟେନସ୍ୟ ପତ୍ରଂ ନ ପ୍ଲାହା ଶତୀଭିରାସନ୍ନୀ ନାଭିରୁଦରଂ ନ ମାତା ॥୭॥ ୮୩

କୁମ୍ଭୋ ବନିଷ୍ଠୁର୍ଜନିତା ସତୀଭିର୍ଯ୍ୟୁମ୍ନିନ୍ନଗ୍ରେ ଯୋନ୍ୟାଂ ଗର୍ଭୋ ଅନ୍ତଃ ।  
ପ୍ଲାଶିର୍ବ୍ୟକ୍ତଃ ଶତଧାର ଉସ୍ତୋ ଦୁହେ ନ କୁମ୍ଭୀ ସ୍ୱଧାଂ ପିତୃଭ୍ୟଃ ॥୮॥ ୮୪

ମୁଖଃ ସଦସ୍ୟ ଶିର ଇତ୍ ସତେନ ଜିହ୍ୱା ପବିତ୍ରମଶ୍ୱିନାସତ୍ସରସ୍ୱତୀ ।  
ଚକ୍ଷୁଂ ନ ପାୟୁର୍ଭିଷଗସ୍ୟ ବାଲୋ ବସ୍ତ୍ରିର୍ନ ଶେପୋ ହରସା ତରସ୍ୱୀ ॥୯॥ ୮୫

ଅଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ଚକ୍ଷୁରମୃତଂ ଗ୍ରହାଭ୍ୟାଂ ଛାଗେନ ତେଜୋ ହବିଷା ଶୃତେନ ।  
ପକ୍ଷ୍ମାଣି ଗୋଧୂମୈଃ କୁବଲୈରୁତାନି ପେଶୋ ନ ଶୁକ୍ରମସିତଂ ବସାତେ ॥୧୦॥ ୮୬

ଅବିର୍ନ ମେଷୋ ନସି ବୀର୍ଯ୍ୟାୟ ପ୍ରାଣସ୍ୟ ପତ୍ତା ଅମୃତୋ ଗ୍ରହାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ସରସ୍ୱତ୍ୟପବାକୈର୍ବ୍ୟାନଂ ନସ୍ୟାନି ବର୍ହିର୍ବଦରୈର୍ଜାନ ॥୧୧॥ ୮୭

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ରୁପମୃଷତୋ ବଲାୟ କର୍ଣ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ଶ୍ରୋତ୍ରମମୃତଂ ଗ୍ରହାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ୟବା ନ ବର୍ହିର୍ଭୂବି କେସରାଣି କର୍କ୍ଷୁ ଜଜ୍ଞେ ମଧୁ ସାରଧଂ ମୁଖାତ୍ ॥୧୨॥ ୮୮

ଆତ୍ମନୁପସ୍ତେ ନ ବୃକସ୍ୟ ଲୋଭ ମୁଖେ ଶ୍ଳୁଶ୍ୱାଣି ନ ବ୍ୟାଘ୍ରଲୋମ ।  
କେଶା ନ ଶୀର୍ଷନ୍ୟଶସ୍ତେ ଶ୍ରିୟୈ ଶିଖା ସିଂହସ୍ୟ ଲୋଭ ଦ୍ୱିଷିରିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ॥୧୩॥ ୮୯

ଅଜ୍ଞାନ୍ୟାତ୍ମନ୍ ଭିଷଜା ତଦଶ୍ୱିନାତ୍ମାନମଜ୍ଞୈଃ ସମଧାତ୍ ସରସ୍ୱତୀ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ରୁପଂ ଶତମାନମାୟୁଷ୍ଣଦ୍ରେଶ ଜ୍ୟୋତିରମୃତଂ ଦଧାନାଃ ॥୧୪॥ ୯୦

ସରସ୍ୱତୀ ଯୋନ୍ୟାଂ ଗର୍ଭମନ୍ତରଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ପତ୍ନୀ ସୁକୃତଂ ବିଭର୍ତ୍ତି ।  
ଅପାଂ ରସେନ ବରୁଣୋ ନ ସାମ୍ନେନ୍ଦ୍ରଂ ଶ୍ରିୟୈ ଜନୟନ୍ନୟୁ ରାଜା ॥୧୫॥ ୯୧

ତେଜଃ ପଶୁନାଂ ହବିରିନ୍ଦ୍ରିୟାବତ୍ ପରିସ୍ତୂତା ପୟସା ସାରଧଂ ମଧୁ ।  
ଅଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ଦୁର୍ୟୁଂ ଭିଷଜା ସରସ୍ୱତ୍ୟା ସୁତାସୁତାଭ୍ୟାମମୃତଃ ସୋମ ଇନ୍ଦୁଃ ॥୧୬॥ (୭) ୯୨

କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ନାଭିରସି କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ଯୋନିରସି । ମା ତ୍ୱା ହିଂସୀନ୍ନା ମା ହିଂସୀଃ ।  
ନିଷସାଦ ଧୃତବ୍ରତୋ ବରୁଣଃ ପସ୍ତ୍ୟାସ୍ତା । ସାମ୍ରାଜ୍ୟାୟ ସୁକ୍ରତୁଃ । ମୃତ୍ୟୋଃ ପାହି ବିଦ୍ୟୋପାହି ।  
ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ॥୧॥ ୯୩ (୧୨୬୭)

ଅଶ୍ୱିନୋର୍ଭୈଷଜ୍ୟେନ ତେଜସେ ବ୍ରହ୍ମବର୍ଚସାୟାମି ଷିଞ୍ଚାମି  
ସରସ୍ୱତୈଃ ଭୈଷଜ୍ୟେନ ବୀର୍ଯ୍ୟାୟାନ୍ନାଦ୍ୟାୟାଭି ଷିଞ୍ଚାମି ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟେଣ ବଲ୍ଲୀୟ ଶ୍ରିୟେ ଯୁଗସେଃଭି ଷିଞ୍ଚାମି ॥୨॥ ୯୪

କୋଂସି କତମୋଂସି କସ୍ତୈ ତ୍ୱା କାୟ ତ୍ୱା ।  
ସୁଶ୍ଲୋକ ସୁମଙ୍ଗଲ ସତ୍ୟରାଜନ୍ ॥୩॥ ୯୫

ଶିରୋ ମେ ଶ୍ରୀର୍ଯ୍ୟଶୋ ମୁଖଂ ତ୍ୱିଷିଃ କେଶାଶ୍ଚ ଶ୍ଚୁଶ୍ଚୁଶି ।  
ରାଜା ମେ ପ୍ରାଣୋ ଅମୃତଃ ସମ୍ରାଟ୍ ଚକ୍ଷୁର୍ବିରାଟ୍ ଶ୍ରୋତ୍ରମ୍ ॥୪॥ ୯୬

ଜିହ୍ୱା ମେ ଭଦ୍ରଂ ବାତ୍ ମହୋ ମନୋ ମନୁ୍ୟଃ ସ୍ୱାରାତ୍ ଭାମଃ ।  
ଭୋଦାଃ ପ୍ରମୋଦା ଅଙ୍ଗୁଲିରଙ୍ଗାନି ମିତ୍ରଂ ମେ ସହଃ ॥୫॥ ୯୭

ବାହୁ ମେ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟଃ ହସ୍ତୌ ମେ କର୍ମ ବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ । ଆତ୍ମା କ୍ଷତ୍ରମୁରୋ ମଗ ॥୬॥ ୯୮

ପୃଷ୍ଠୀର୍ମେ ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଦରମ୍ଃ ଗ୍ରୀବାଶ୍ଚ ଶ୍ରୋଣୀ ।  
ଉରୁ ଅରତ୍ନୀ ଜାନୁନୀ ବିଶୋ ମେଂଙ୍ଗାନି ସର୍ବତଃ ॥୭॥ ୯୯

ନାଭିର୍ମେ ଚିତ୍ରଂ ବିଜ୍ଞାନଂ ପାୟୁର୍ମେଂପାଚିତିର୍ଭସତ୍ ।  
ଆନନ୍ଦନନ୍ଦା ଆଶ୍ୱୌ ମେ ଭଗଃ ସୌଭାଗ୍ୟଂ ପସଃ ॥୮॥ ୧୦୦

ଜଞ୍ଜାଭ୍ୟାଂ ପଦ୍-ଭୟାଂ ଧର୍ମୋଂସ୍ତୁ ବିଶି ରାଜା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତଃ ।  
ପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରେ ପ୍ରତି ତିଷ୍ଠାମି ରାଷ୍ଟ୍ରେ ପ୍ରତ୍ୟଶ୍ୱେଷୁ ପ୍ରତି ତିଷ୍ଠାମି ଗୋଷୁ ॥୯॥ ୧୦୧

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେଷୁ ପ୍ରତି ତିଷ୍ଠାମ୍ୟାତ୍ମନ୍ ପ୍ରତି ପ୍ରାଣେଷୁ ପ୍ରତି ତିଷ୍ଠାମି ପୁଷ୍ଠେ ।  
ପ୍ରତି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବ୍ୟୋଃ ପ୍ରତି ତିଷ୍ଠାମି ଯଜ୍ଞେ ॥୧୦॥ ୧୦୨

ତ୍ରୟା ଦେବା ଏକାଦଶ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶାଃ ସୁରାଧସଃ ।  
ବୃହସ୍ପତିପୁରୋହିତା ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁଃ ସବେ । ଦେବା ଦେବୈରବନ୍ଧୁ ମା ॥୧୧॥ ୧୦୩

ପ୍ରଥମା ଦ୍ଵିତୀୟୈର୍ଦ୍ଵିତୀୟାସ୍ତୃତୀୟୈସ୍ତୃତୀୟାଃ ସତ୍ୟେନ ।  
ସତ୍ୟଂ ଯଜ୍ଞେନ ଯଜ୍ଞୋ ଯଜୁର୍ଭର୍ତ୍ତୁଂଷି ସାମାଭିଃ ॥୧୨॥ ୧୦୪

ସାମାନ୍ୟଗ୍ଭିରୂତଃ ପୁରୋଽନୁବାକ୍ୟାଭିଃ ପୁରୋଽନୁବାକ୍ୟା ଯାଜ୍ୟାଭିର୍ଯାଜ୍ୟା ବଷଟ୍‌କାରେଃ ।  
ବଷଟ୍‌କାରା ଆହୁତିଭିରାହୁତୟୋ ମେ କାମାନ୍ତ୍ରସମର୍ଥୟନ୍ତୁ ତୁଃ ସ୍ଵାହା ॥୧୩॥ ୧୦୫

ଲୋମାନି ପ୍ରୟତିର୍ମମ ତୃତ୍ ମ ଆନତିରାଗତିଃ ।  
ମାଂସଂ ମ ଉପନତିର୍ବସ୍ତୁମ୍ନି ମଜ୍ଞା ମ ଆନତିଃ ॥୧୪॥ (୭) ୧୦୬ (୧୨୭୧)

ସ୍ଵାହାଂ ତ୍ଵୈକାଦଶ ॥୧୧॥ ଦେବା ଯଜ୍ଞଂ ବିଂଶତିଃ ॥୨୦॥ ସୁରାବନ୍ତମେକୋନାବିଂଶତିଃ ॥୧୯॥  
ଉଦୀରତାମେକାବିଂଶତିଃ ॥୨୧॥ ସୋମ ରାଜା ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ସୀସେନ ତନ୍ତଂ ଷୋଳଶ ॥୧୬॥  
କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ନାଭିଶ୍ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ॥୧୪॥ ସପ୍ତାନୁବାକେଷୁ ଷଡ୍‌ଉରଗତମ୍ ॥୧୦୭॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଣ୍ଡସଂହିତାୟାଂ ଏକବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୧ ॥





ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಅರ್ಪಾಪ್ಪ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଦ୍ଵାବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ୟଦେବା ଦେବହେଳନଂ ଦେବାସଂକୃମା ବୟମ୍ ।  
ଅଗ୍ନିର୍ମା ତସ୍ମାଦେନସୋ ବିଶ୍ଵାନୁଞ୍ଚିତ୍ଵଂହସଃ ॥୧॥ ୧

ୟଦି ଦିବା ଯଦି ନକ୍ତମେନାଂସି ଚକୃମା ବୟମ୍ ।  
ବାୟୁର୍ମା ତସ୍ମାଦେନସୋ ବିଶ୍ଵାନୁଞ୍ଚିତ୍ଵଂହସଃ ॥୨॥ ୨

ୟଦି ଜାଗ୍ରଦ୍ୟଦି ସ୍ଵପ୍ନ ଏନାଂସି ଚକୃମା ବୟମ୍ ।  
ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ମା ତସ୍ମାଦେନସୋ ବିଶ୍ଵାନୁଞ୍ଚିତ୍ଵଂହସଃ ॥୩॥ ୩

ୟଦ୍ ଗ୍ରାମେ ଯଦରଣ୍ୟେ ଯସ୍ତତାୟାଂ ଯଦିନ୍ଦ୍ରିୟେ ।  
ୟଞ୍ଚୁଦ୍ରେ ଯଦୟେ ଯଦେନଶ୍ଚକୃମା ବୟମ୍ ।  
ୟଦେକସ୍ୟାପି ଧର୍ମଣି ତସ୍ୟାବୟତନମସି ।  
ୟଦାପୋ ଅଧ୍ଵ୍ୟା ଇତି ବରୁଣେତି ଶପାମହେ ତତୋ ବରୁଣ ନୋ ମୁଞ୍ଚି ।  
ଅବତୃଥ ନିରୁଞ୍ଚୁଣ ନିଚେରୁରସି ନିରୁଞ୍ଚୁଣଃ ।  
ଅବଦେବୈର୍ଦେବକୃତମେନୋଽୟସ୍ୟବ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେର୍ମର୍ତ୍ୟକୃତଂ ପୁରୁରାବ୍-ଶୋ ଦେବ ରିଷସ୍ଵାହି ।  
ସମୁଦ୍ରେ ତେ ହୃଦୟମଦ୍ଵୃକ୍ତଃ ସଂ ତ୍ଵା ବିଶନ୍ତୋଷଧୀରୁତାପଃ ।  
ସୁମିତ୍ରିୟା ନ ଆପ ଓଷଧୟଃ ସନ୍ତ ଦୁର୍ମିତ୍ରିୟାସ୍ତସ୍ତୈ ସନ୍ତ ।  
ୟୋଽସ୍ମାନ୍ନେଷ୍ଠି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୁଃ ॥୪॥ ୪

ଦୁପଦାଦିବ ମୁମୁତାନଃ ସ୍ଵିନ୍ନଃ ସ୍ଵାତୋ ମଲାଦିବ ।  
ପୂତଂ ପବିତ୍ରେଶେବାଜ୍ୟମାପଃ ଶୁନ୍ଧନ୍ତୁ ମୈନସଃ ॥୫॥ ୫

ଉଦ୍ଵୟଂ ତମସସ୍ଵରି ସ୍ଵଃ ପଶ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରମ୍ ।  
ଦେବଂ ଦେବତ୍ରା ସୂର୍ଯ୍ୟମଗନ୍ତୁ ଜ୍ୟୋତିରୁତ୍ତମମ୍ ॥୬॥ ୬

ଅପୋ ଅଦ୍ୟାନୁଚାରିଷଃ ରସେନ ସମସ୍ତୁଷ୍ଣହି ।  
ପୟସ୍ତାନଗ୍ନ ଆଗମଂ ତଂ ମା ସଃ ସୃଜ ବର୍ତ୍ତସା ପ୍ରଜୟା ଚ ଧନେନ ଚ ।  
ଏଧୋଃସ୍ୟେଧିଷୀମହି ସମିଦସି ତେଜୋଃସି ତେଜୋ ମୟି ଧେହି ॥୭॥ ୭

ସମାବବର୍ତ୍ତି ପୃଥିବୀ ସମୁଷାଃ ସମୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ସମୁ ବିଶ୍ୱମିଦଂ ଜଗତ୍ ।  
ବୈଶ୍ୱାନରଜ୍ୟୋତିର୍ଭୂୟାସଂ ବିଭୁଜ୍ଞାମାନ୍ୟଶ୍ଚୈ ଭୁଃ ସ୍ୱାହା ॥୮॥ (୧) ୮

ଅଭ୍ୟା ଦଧାମି ସମିଧମଗ୍ନେ ବ୍ରତପତେ ତ୍ୱୟି ।  
ବ୍ରତଂ ଚ ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ ଚୋପୈମୀନ୍ନେ ତ୍ୱା ଦାକ୍ଷିତୋ ଅହମ୍ ॥୯॥ ୯

ୟତ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ଚ କ୍ଷତ୍ରଂ ଚ ସମ୍ୟଜ୍ଞୌ ଚରତଃ ସହ ।  
ତଂ ଲୋକଂ ପୁଣ୍ୟଂ ପ୍ରଜ୍ଞେଷଂ ଯତ୍ର ଦେବାଃ ସହାଗ୍ନିନା ॥୧୦॥ ୧୦

ୟତ୍ରେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବାୟୁଶ୍ଚ ସମ୍ୟଜ୍ଞୌ ଚରତଃ ସହ ।  
ତଂ ଲୋକଂ ପୁଣ୍ୟଂ ପ୍ରଜ୍ଞେଷଂ ଯତ୍ର ସେଦିର୍ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥୧୧॥ ୧୧

ଅଂଶୁନା ତେ ଅଂଶୁଃ ପୃତ୍ୟତାଂ ପରୁଷା ପରୁଃ ।  
ଗନ୍ଧସ୍ତେ ସୋମମବତୁ ମଦାୟ ରସୋ ଅରୁ୍ୟତଃ ॥୧୨॥ ୧୨

ସିଞ୍ଚନ୍ତି ପରିଷିଞ୍ଚନ୍ତ୍ୟସିଞ୍ଚନ୍ତି ପୁନନ୍ତି ଚ ।  
ସୁରାୟୈ ବହ୍ନୈ ମଦେ କିଂତ୍ୱୋ ବଦତି କିନ୍ତୁଃ ॥୧୩॥ ୧୩ (୧୨୯୨)

ଧାନାବନ୍ଧଂ କରମ୍ବିଶମପୁପବନ୍ଧମୁକ୍ଥନମ୍ ।  
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାତର୍ଭୂଷସ୍ତୁ ନଃ ॥୧୪॥ ୧୪

ବୃହଦିନ୍ଦ୍ରାୟ ଗାୟତ ମରୁତୋ ବୃତ୍ରହନ୍ତମମ୍ ।  
ୟେନ ଜ୍ୟୋତିରଜନୟନ୍ତୁତାବୃଧୋ ଦେବଂ ଦେବାୟ ଜାଗୃବି ॥୧୫॥ ୧୫

ଅଧିଷ୍ଠା ଅଦ୍ରିଭିଃ ସୁତଃ ସୋମଂ ପବିତ୍ର ଆ ନୟ ।  
ପୁନଃସ୍ତ୍ରୀୟାୟ ପାତବେ ॥୮॥ (୨) ୧୭

ୟୋ ଭୂତାନାମଧିପତିର୍ଯୁଷ୍ଣିଲ୍ଲୋକା ଅଧି ଶ୍ରିତାଃ ।  
ୟ ଇଶେ ମହତୋ ମହାଂସ୍ତେନ ଗୃହ୍ଣାମି ତ୍ୱାମହଂ ମୟି ଗୃହ୍ଣାମି ତ୍ୱାମହମ୍ ॥୧॥ ୧୭

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ଦ୍ୱେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ସୁତ୍ରାମ୍-ଶେ ।  
ଏଷ ତେ ଯୋନିରଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ଦ୍ୱେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ସୁତ୍ରାମ୍-ଶେ ॥୨॥ ୧୮

ପ୍ରାଣପା ମେ ଅପାନପାଶ୍ଚକ୍ଷୁଷ୍ଣାଃ ଶ୍ରୋତ୍ରପାଶ୍ଚ ମେ ।  
ବାଚୋ ମେ ବିଶ୍ୱଭେଷଜୋ ମନସୋଽସି ବିଲାୟକଃ ॥୩॥ ୧୯

ଅଶ୍ୱିନକୃତସ୍ୟ ତେ ସରସ୍ୱତିକୃତସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରେଣ ସୁତ୍ରାମ୍-ଶା କୃତସ୍ୟ ।  
ଉପହୃତ ଉପହୃତସ୍ୟ ଭକ୍ଷୟାମି ॥୪॥ (୩) ୨୦

ସମିଦ୍ଧ ଇନ୍ଦ୍ର ଉଷସାମନୀକେ ପୁରୋରୁଚା ପୂର୍ବକୃତ୍ୱାବୃଧାନଃ ।  
ତ୍ରିଭିର୍ଦେବୈସ୍ତ୍ରିଂଶତା ବଜ୍ରବାହୁର୍ଜଘାନ ବୃତ୍ରଂ ବି ଦୁରୋ ବବାର ॥୧॥ ୨୧

ନରାଶଂସଃ ପ୍ରତି ଶୂରୋ ମିମାନସ୍ତନୁନପାତ୍-ପ୍ରତି ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ଧାମ ।  
ଗୋଭିର୍ବପାବାନ୍ଧୁଧୁନା ସମଞ୍ଜନ୍ ହିରଣ୍ୟୋଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରୀ ଯଜତି ପ୍ରଚେତାଃ ॥୨॥ ୨୨

ଇଲିତୋ ଦେବୈର୍ହରିବାଁଽ ଅଭିଷ୍ଠିରାଜୁହ୍ୱାନୋ ହବିଷା ଶର୍ଧମାନଃ ।  
ପୁରନ୍ଦରୋ ଗୋତ୍ରଭିଦ୍ୱଜ୍ରବାହୁରା ଯାତୁ ଯଜ୍ଞମୁପ ନୋ ଜୁଷାଶଃ ॥୩॥ ୨୩

ଜୁଷାଶୋ ବର୍ହିର୍ହରିବାନ୍ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପ୍ରାଚୀନଂ ସୀଦତ୍-ପ୍ରଦିଶା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।  
ଉରୁପ୍ରଥାଃ ପ୍ରଥମାନଂ ସ୍ୟାନମାଦିତ୍ୟେରକ୍ତଂ ବସୁଭିଃ ସଜୋଷାଃ ॥୪॥ ୨୪

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଦୁରଃ କବଷ୍ୟା ଧାବମାନା ବୃଷାଶଂ ଯନ୍ତୁ ଜନୟଃ ସୁପତ୍ନୀଃ ।  
ଦ୍ୱାରୋ ଦେବୀରଭିତୋ ବି ଶ୍ରୟନ୍ତାଂ ସୁବୀରା ବୀରଂ ପ୍ରଥମାନା ମହୋଭିଃ ॥୫॥ ୨୫

ଉଷାସାନକ୍ରା ବୃହତୀ ବୃହତ୍ଵଂ ପୟସ୍ଵତୀ ସୁଦୁଘେ ଶୂରମିନ୍ଦ୍ରମ୍ ।  
ତନ୍ତୁଂ ତତଂ ପେଶସା ସଂବୟନ୍ତୀ ଦେବାନାଂ ଦେବଂ ଯଜତଃ ସୁରୁକ୍ଳେ ॥୬॥ ୨୭

ଦୈବ୍ୟା ମିମାନା ମନୁଷଃ ପୁରୁତ୍ରା ହୋତାରା ଇନ୍ଦ୍ରଂ ପ୍ରଥମା ସୁବାଚା ।  
ମୂର୍ଧନ୍ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ମଧୁନା ଦଧାନା ପ୍ରାଚୀନଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ହବିଷା ବୃଧାତଃ ॥୭॥ ୨୮

ତିସ୍ରୋ ଦେବୀର୍ହବିଷା ବର୍ଧମାନା ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଜୁଷାଣା ଜନୟୋ ନ ପତ୍ନୀଃ ।  
ଅଛିନ୍ନଂ ତନ୍ତୁଂ ପୟସା ସରସ୍ଵତୀଳା ଦେବୀ ଭାରତୀ ବିଶ୍ଵତୁର୍ତ୍ତଃ ॥୮॥ ୨୮ (୧୩୦୭)

ତୃଷ୍ଣା ଦଧଲ୍ଲୁଷ୍ମମିନ୍ଦ୍ରାୟ ବୃଷ୍ଣୋଽପାକୋତିଷ୍ଠୁର୍ଯ୍ୟସ୍ତେ ପୁରୁଣି ।  
ବୃଷା ଯଜନ୍ମୁଷଣଂ ଭୂରିରେତା ମୂର୍ଧନ୍ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ସମନକ୍ତୁ ଦେବାନ୍ ॥୯॥ ୨୯

ବନସ୍ଵତିରବସ୍ତୁଷ୍ଣୋ ନ ପାଶୈସ୍ତୁନ୍ୟା ସମଞ୍ଜଞ୍ଜିମିତା ନ ଦେବଃ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ହବୈର୍ଜଠରଂ ପୃଶାନଃ ସ୍ଵଦାତି ଯଜ୍ଞଂ ମଧୁନା ଘୃତେନ ॥୧୦॥ ୩୦

ସ୍ରୋକାନାମିନ୍ଦ୍ରଂ ପ୍ରତି ଶୂର ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଷାୟମାଣୋ ବୃଷଭସୁରାଷାଟ୍ ।  
ଘୃତପୁଷା ମନସା ମୋଦମାନାଃ ସ୍ଵାହା ଦେବା ଅମୃତା ମାଦୟନ୍ତାମ୍ ॥୧୧॥ (୪) ୩୧

ଆ ଯାଦ୍ଵିନ୍ଦ୍ରୋବସ ଉପ ନ ଇହ ସୁତଃ ସଧମାଦସୁ ଶୂରଃ ।  
ବାବୃଧାନସ୍ତବିଷୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପୂର୍ବାଦୈର୍ଯ୍ୟିନ୍ ଶତ୍ରମଭିଭୂତି ପୁଷ୍ୟାତ୍ ॥୧॥ ୩୨

ଆ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦୁରାଦା ନ ଆସାଦଭିଷ୍ଟିକୃଦବସେ ଯାସଦୁଗ୍ରଃ ।  
ଓଜିଷ୍ଠେଭିର୍ନୃପତିର୍ବଜ୍ରବାହୁଃ ସଂଗେ ସମସୁ ତୁର୍ବଣିଃ ପୃତନ୍ୟନ୍ ॥୨॥ ୩୩

ଆ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ହରିଭିର୍ଯାତ୍ଵଚ୍ଛାର୍ବାଚୀନୋଽବସେ ରାଧସେ ତ ।  
ତିଷ୍ଠାତି ବଜ୍ରୀ ମଘବା ବିରପ୍ଶୀମଂ ଯଜ୍ଞମନ୍ତୁ ନୋ ବାଜସାତୌ ॥୩॥ ୩୪

ତ୍ରାତାରମିନ୍ଦ୍ରମବିତାରମିନ୍ଦ୍ରଃ ହବେହବେ ସୁହବଃ ଶୂରମିନ୍ଦ୍ରମ୍ ।  
ହୃୟାମି ଶକ୍ରଂ ପୁରୁହୃତମିନ୍ଦ୍ରଃ ସ୍ଵସ୍ତି ନୋ ମଘବା ଧାତ୍ଵିନ୍ଦ୍ରଃ ॥୪॥ ୩୫

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ସ୍ୱର୍ବାଂ ଅବୋଭିଃ ସୁମୂଳୀକୋ ଭବତୁ ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।  
ବାଧତାଂ ଦ୍ୱେଷୋ ଅଭୟଂ କୃଣୋତୁ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପତୟଃ ସ୍ୟାମ ॥୫॥ ୩୭

ତସ୍ୟ ବୟଃ ସୁମତୌ ଯଜ୍ଞିୟସ୍ୟାପି ଭଦ୍ରେ ସୌମନସେ ସ୍ୟାମ ।  
ସ ସୁତ୍ରାମା ସ୍ୱର୍ବାଂ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅସ୍ତେ ଆରାଜିଦ୍ ଦ୍ୱେଷଃ ସନ୍ନତୟ୍ଯୋତୁ ॥୬॥ ୩୭

ଆ ମନ୍ତ୍ରିରିନ୍ଦ୍ର ହରିଭିର୍ଯାହି ମୟୂରରୋମଭିଃ ।  
ମା ତ୍ୱା କେ ଚିନ୍ତି ଯମନ୍ତିଂ ନା ପାଶିନୋତି ଧନ୍ୱେବ ତାଂ ଇହି ॥୭॥ ୩୮

ଏବେଦିନ୍ଦ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ବଜ୍ରବାହୁଂ ବସିଷ୍ଠାସୋ ଅଭ୍ୟର୍ଚନ୍ତ୍ୟକ୍ୱେଃ ।  
ସ ନ ସୁତୋ ବୀରବଜ୍ରାତୁ ଗୋମଦ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥ (୫) ୩୯

ସମିଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନିରଶ୍ୱିନା ତପ୍ତୋ ଘର୍ମୋ ବିରାଟ୍ ସୁତଃ ।  
ଦୁହେ ଧେନୁଃ ସରସ୍ୱତୀ ସୋମଃ ଶୁକ୍ରମିହେନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୯॥ ୪୦

ତନ୍ୱପା ଭିଷଜା ସୁତେଃସ୍ତ୍ରିନୋଭା ସରସ୍ୱତୀ ।  
ମଧ୍ୱା ରଜାଃସୀନ୍ଦ୍ରିୟମିନ୍ଦ୍ରାୟ ପଥିଭିର୍ବହାନ୍ ॥୧୦॥ ୪୧

ଇନ୍ଦ୍ରାୟେନ୍ଦୁଃ ସରସ୍ୱତୀ ନରାଶଂସେନ ନଗ୍ନୁହୁମ୍ ।  
ଅଧାତାମଶ୍ୱିନା ମଧୁ ଭେଷଜଂ ଭିଷଜା ସୁତେ ॥୧୧॥ ୪୨ (୧୩୨୧)

ଆଜୁହ୍ୱାନା ସରସ୍ୱତୀନ୍ଦ୍ରାୟେନ୍ଦ୍ରିୟାଶି ବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ।  
ଇଳାଭିରଶ୍ୱିନା ଇଷଂ ସମୂର୍ଜଂ ସଂ ରୟିଂ ଦଧୁଃ ॥୧୨॥ ୪୩

ଅଶ୍ୱିନା ନମୁତେଃ ସୁତଃ ସୋମଃ ଶୁକ୍ରଂ ପରିସୁତା ।  
ସରସ୍ୱତୀ ତମା ଭରଦ୍ୱର୍ହିଷେନ୍ଦ୍ରାୟ ପାତବେ ॥୧୩॥ ୪୪

କବଷ୍ୟା ନ ବ୍ୟତସ୍ୱତୀରଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ନ ଦୁରୋ ଦିଶଃ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନ ରୋଦସୀ ଭଭେ ଦୁହେ କାମାଜୁସରସ୍ୱତୀ ॥୧୪॥ ୪୫

ଉଷାସାନକ୍ରମଶ୍ଚିନା ଦିବେନ୍ଦ୍ରଃ ସାୟମିନ୍ଦ୍ରିୟୈଃ ।

ସଂଜାନାନେ ସୁପେଶସା ସମଞ୍ଜାତେ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ॥୭॥ ୪୭

ପାତଂ ନୋ ଅଶ୍ଚିନା ଦିବା ପାହି ନକ୍ରଃ ସରସ୍ୱତି ।

ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଭିଷଜା ପାତାମିନ୍ଦ୍ରଃ ସତା ସୁତେ ॥୮॥ ୪୭

ତିସ୍ରସ୍ତେଧା ସରସ୍ୱତ୍ୟଶ୍ଚିନା ଭାରତୀଳା ।

ତୀବ୍ରଂ ପରିସ୍ତୂତା ସୋମମିନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁଷୁରୁର୍ମଦମ୍ ॥୯॥ ୪୮

ଅଶ୍ଚିନା ଭେଷଜଂ ମଧୁ ଭେଷଜଂ ନଃ ସରସ୍ୱତୀ ।

ଇନ୍ଦ୍ରେ ତୃଷ୍ଣା ଯୁଶଃ ଶ୍ରିୟଃ ରୂପଃ ରୂପମଧୁଃ ସୁତେ ॥୧୦॥ ୪୯

ଋତୁଧେନ୍ଦ୍ରୋ ବନୟତିଃ ଶଶମାନଃ ପରିସ୍ତୂତା ।

କୀଳାଲମଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ମଧୁ ଦୁହେ ଧେନୁଃ ସରସ୍ୱତୀ ॥୧୧॥ ୫୦

ଗୋଭିର୍ନ ସୋମମଶ୍ଚିନା ମାସରେଶ ପରିସ୍ତୂତା ।

ସମଧାତଃ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ସ୍ୱାହେନ୍ଦ୍ରେ ସୁତଂ ମଧୁ ॥୧୨॥ (୭) ୫୧

ଅଶ୍ଚିନା ହବିରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ନମୁଚେର୍ଯ୍ୟୟା ସରସ୍ୱତୀ ।

ଆ ଶୁକ୍ରମାସୁରାଦୃସୁ ମଘମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଜତ୍ରିରେ ॥୧॥ ୫୨

ୟମଶ୍ଚିନା ସରସ୍ୱତୀ ହବିଷେନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।

ସ ବିଭେଦ ବଲଂ ମଘଂ ନମୁଚା ଆସୁରେ ସତା ॥୨॥ ୫୩

ତମିନ୍ଦ୍ରଂ ପଶବଃ ସତାଶ୍ଚିନୋଭା ସରସ୍ୱତୀ ।

ଦଧାନା ଅଭ୍ୟନୁଷତ ହବିଷା ଯଜ୍ଞ ଇନ୍ଦ୍ରିୟୈଃ ॥୩॥ ୫୪

ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦଧୁଃ ସବିତା ବରୁଣୋ ଭଗଃ ।

ସ ସୁତ୍ରାମା ହବିଷ୍ଠିତିର୍ଯଜମାନାୟ ସଶ୍ଚତ ॥୪॥ ୫୫

ସବିତା ବରୁଣୋ ଦଧନ୍ୟଜମାନାୟ ଦାଶୁଷେ ।  
ଆଦତ୍ତ ନମୁଚେର୍ବସୁ ସୁତ୍ରାମା ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୫॥ ୫୭

ବରୁଣଃ କ୍ଷତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଭଗେନ ସବିତା ଶ୍ରିୟମ୍ ।  
ସୁତ୍ରାମା ଯୁଗସା ବଲଂ ଦଧାନା ଯୁଜ୍ଞମାଶତ ॥୬॥ ୫୭

ଅଶ୍ୱିନା ଗୋଭିରିନ୍ଦ୍ରିୟମଶ୍ୱେଭିର୍ବାୟଂ ବଲମ୍ ।  
ହବିଷେନ୍ଦ୍ରଃ ସରସ୍ୱତୀ ଯୁଜମାନମବର୍ଧୟନ୍ ॥୭॥ ୫୮

ତା ନାସତ୍ୟା ସୁପେଶସା ହିରଣ୍ୟବର୍ତନୀ ନରା ।  
ସରସ୍ୱତୀ ହବିଷ୍ମତୀନ୍ତ୍ର କର୍ମସୁ ନୋଽବତ ॥୮॥ ୫୯

ତା ଭିଷଜା ସୁକର୍ମଣା ସା ସୁଦୁଘା ସରସ୍ୱତୀ ।  
ସ ବୃତ୍ରହା ଶତକ୍ରତୁରିନ୍ଦ୍ରାୟ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୯॥ ୬୦

ୟୁବଃ ସୁରାମମଶ୍ୱିନା ନମୁଚା ଆସୁରେ ସତା ।  
ବିପିପାନାଃ ସରସ୍ୱତୀନ୍ତ୍ରଂ କର୍ମସ୍ୱାବତ ॥୧୦॥ ୬୧

ପୁତ୍ରମିବ ପିତରା ଅଶ୍ୱିନୋଭେନ୍ଦ୍ରାବଥୁଃ କାବୈର୍ଦଃସନାଭିଃ ।  
ୟସୁରାମଂ ବ୍ୟପିବଃ ଶତାଭିଃ ସରସ୍ୱତୀ ତ୍ୱା ମଘବନ୍ନଭିଷ୍ଟକ୍ ॥୧୧॥ ୬୨

ୟସ୍ମିନ୍ନଶ୍ୱାସ ରକ୍ଷଭାସ ଭକ୍ଷଣୋ ବଶା ମେଷା ଅବସ୍ତୁଷ୍ଟାସ ଆଦୁତାଃ ।  
କୀଳାଲପେ ସୋମପୃଷ୍ଠାୟ ବେଧସେ ହୃଦା ମତିଂ ଜନୟେ ତାରୁମଗ୍ନୟେ ॥୧୨॥ ୬୩

ଅହାବ୍ୟଗ୍ନେ ହବିରାସ୍ୟେ ତେ ସୁଚୀବ ଘୃତଂ ତମ୍ବୀବ ସୋମଃ ।  
ବାଜସନିଃ ରୟିମସ୍ତେ ସୁବୀରଂ ପ୍ରଶସ୍ତଂ ଧେହି ଯୁଗସଂ ବୃହତ୍ତମ୍ ॥୧୩॥ (୭) ୬୪ (୧୩୪୩)

ଅଶ୍ୱିନା ତେଜସା ଚକ୍ଷୁଃ ପ୍ରାଣେନ ସରସ୍ୱତୀ ବୀର୍ୟମ୍ ।  
ବାଚେନ୍ଦ୍ରୋ ବଲେନେନ୍ଦ୍ରାୟ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୧॥ ୬୫



ଗୋମଦୁ ଶୁ ଶାସତ୍ୟାଶ୍ଵାବଦ୍ୟାତମଶ୍ଵିନା । ବର୍ତ୍ତୀ ରୁଦ୍ରା ନୃପାୟାମ୍ ॥୨॥ ୨୭  
ନ ଯସ୍ଵରୋ ନାନ୍ତର ଆଦଧର୍ଷଦୃଷଶ୍ଵୁ । ଦୁଃଶଂସୋ ମର୍ତ୍ତ୍ୟୋ ରିପୁଃ ॥୩॥ ୨୭  
ତା ନ ଆ ବୋଳହମଶ୍ଵିନା ରୟିଂ ପିଶଙ୍ଗ ସଂଦୃଶମ୍ । ପିଷ୍ଠ୍ୟା ବରିବୋବିଦମ୍ ॥୪॥ ୨୮  
ପାବକା ନଃ ସରସ୍ଵତୀ ବାଜେଭିର୍ବାଜିନୀବତୀ । ଯଜ୍ଞଂ ବଷ୍ଟୁ ପିୟାବସୁଃ ॥୫॥ ୨୯  
ରୋଦୟିତ୍ରୀ ସୁନୃତାନାଂ ଚେତନ୍ତ୍ରୀ ସୁମତୀନାମ୍ । ଯଜ୍ଞଂ ଦଧେ ସରସ୍ଵତୀ ॥୬॥ ୩୦  
ମହୋ ଅର୍ଣ୍ଣଃ ସରସ୍ଵତୀ ପ୍ର ଚେତୟତି କେତୁନା । ପିୟୋ ବିଶ୍ଵା ବି ରାଜତି ॥୭॥ ୩୧  
ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ଚିତ୍ରଭାନୋ ସୁତା ଇମେ ଦ୍ଵାୟବଃ । ଅଶ୍ଵାଭିସ୍ତନା ପୂତାସଃ ॥୮॥ ୩୨  
ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ପିୟେଷିତୋ ବିପ୍ରଜୁତଃ ସୁତାବତଃ । ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ବାଘତଃ ॥୯॥ ୩୩  
ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ତୁତୁଜାନ ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ହରିବଃ । ସୁତେ ଦପିଷ୍ଠ ନଶ୍ଵନଃ ॥୧୦॥ ୩୪  
ଅଶ୍ଵିନା ପିବତାଂ ମଧୁ ସରସ୍ଵତ୍ୟା ସଜୋଷସା ।  
ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ବୃତ୍ରହା ଜୁଷନ୍ତାଃ ସୋମ୍ୟଂ ମଧୁ ॥୧୧॥ (୮) ୩୫ (୧୩୫୪)

ୟଦେବା ଅଷ୍ଟ ॥୮॥ ଅଭ୍ୟାଦଧାମୀତ୍ୟଷ୍ଟ ॥୮॥ ଯୋ ତୁତାନାଂ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥  
ସମିଜ୍ଞ ଇନ୍ଦ୍ର ଏକାଦଶ ॥୧୧॥ ଅୟାଦୃଷ୍ଟ ॥୮॥ ସମିଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନିର୍ଦ୍ଵାଦଶ ॥୧୨॥  
ଅଶ୍ଵିନା ହବିର୍ସ୍ତ୍ରୟୋଦଶ ॥୧୩॥ ଅଶ୍ଵିନା ତେଜସ୍ଵିକାଦଶ ॥୧୧॥  
ଅଷ୍ଟାଦୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚସପ୍ତାତିଃ ॥୧୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଦ୍ଵାବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୨ ॥



ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଏହି ପୁସ୍ତକଟିର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ସଂରକ୍ଷିତ ଅଟେ ।

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ବ୍ରହ୍ମୋବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଇମଂ ମେ ବରୁଣ ଶୁଧୀ ହବମଦ୍ୟା ଚ ମୃଲୟ । ତ୍ୱାମବସ୍ତୁରା ଚକେ ॥୧॥ ୧

ତତ୍ତ୍ୱା ଯାମି ବ୍ରହ୍ମଣା ବନ୍ଦମାନସ୍ତଦା ଶାସ୍ତ୍ରେ ଯଜମାନୋ ହବିର୍ଭିଃ ।

ଅହେଳମାନୋ ବରୁଣେହ ବୋଧୁରୁଶଂସ ମା ନ ଆୟୁଃ ପ୍ର ମୋଷୀଃ ॥୨॥ ୨

ତ୍ୱଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ବରୁଣସ୍ୟ ବିଦ୍ୱାନ୍ ଦେବସ୍ୟ ହେଲୋ ଅବ ଯାସିସୀଷ୍ଟାଃ ।

ୟଜିଷ୍ଠୋ ବହିତମଃ ଶୋଶୁଚାନୋ ବିଶ୍ୱା ଦ୍ୱେଷାଂସି ପ୍ର ମୁମୁକ୍ଷ୍ୟସ୍ମତ୍ ॥୩॥ ୩

ସ ତ୍ୱଂ ନୋ ଅଗ୍ନେଽବମୋ ଭବୋତୀ ନେଦିଷ୍ଠୋ ଅସ୍ୟା ଭଷସୋ ବୁଧ୍ୱିଷ୍ଠି ।

ଅବ ଯୁକ୍ଷ୍ମ ନୋ ବରୁଣଂ ରରାଣୋ ବାହି ମୃଳୀକଂ ସୁହବୋ ନ ଏଧି ॥୪॥ ୪

ମହୀମୁ ଶୁ ମାତରଂ ସୁବ୍ରତାନାମୃତସ୍ୟ ପତ୍ନୀମବସେ ହୁବେମ ।

ତୁବିକ୍ଷତ୍ରାମଜରନ୍ତୀମୁରୁତୀଂ ସୁଶର୍ମାଶମଦିତିଂ ସୁପ୍ରଶୀତିମ୍ ॥୫॥ ୫ (୧୩୫୯)

ସୁତ୍ରାମାଣଂ ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମନେହସଂ ସୁଶର୍ମାଶମଦିତିଂ ସୁପ୍ରଶୀତିମ୍ ।

ଦେବୀଂ ନାବଂ ସ୍ୱରିତ୍ରାମନାଗସମସ୍ରବନ୍ତୀମା ରୁହେମା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୬॥ ୬

ସୁନାବମା ରୁହେୟମସ୍ରବନ୍ତୀମନାଗସମ୍ । ଶତାରିତ୍ରାଂ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ॥୭॥ ୭

ଆ ନୋ ମିତ୍ରାବରୁଣା ଘୃତୈର୍ଗବ୍ୟତିମୁକ୍ଷତମ୍ । ମଧ୍ୱା ରଜାଂସି ସୁକ୍ରତୁ ॥୮॥ ୮

ପ୍ର ବାହବା ସିସ୍ୱତଂ ଜୀବସେ ନ ଆ ନୋ ଗବ୍ୟତିମୁକ୍ଷତଂ ଘୃତେନ ।

ଆ ମା ଜନେ ଶ୍ରବୟତଂ ଯୁବାନା ଶୁତଂ ମେ ମିତ୍ରାବରୁଣା ହବେମା ॥୯॥ ୯

ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁ ବାଜିନୋ ହବେଷୁ ଦେବତାତା ମିତ୍ରଦ୍ରବଃ ସ୍ୱର୍କାଃ ।

ଜମ୍ବୟନ୍ତୋଽହିଂ ବୃକଂ ରକ୍ଷାଂସି ସନେମ୍ୟସ୍ମଦ୍ୟୟବନ୍ନମୀବାଃ ॥୧୦॥ ୧୦

ତେ ନୋ ଅର୍ବନ୍ତୋ ହବନଶୁତୋ ହବଂ ବିଶ୍ୱେ ଶୃଣୁତୁ ବାଜିନୋ ମିତଦ୍ରବଃ ।  
ସହସ୍ରସା ମେଧସାତା ଇବ ତୁନା ମହୋ ଯୋ ଧନଃ ସମିଧେଷୁ ଜତ୍ରିରେ ॥୧୧॥ ୧୧

ବାଜେବାଜେଃବତ ବାଜିନୋ ନୋ ଧନେଷୁ ବିପ୍ରା ଅମୃତା ଋତଜ୍ଞାଃ ।  
ଅସ୍ୟ ମଧୁଃ ପିବତ ମାଦୟଧୁଂ ତୃପ୍ତା ଯାତ ପଥିଭିର୍ଦେବୟାନୈଃ ॥୧୨॥ (୧) ୧୨

ସମିଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନିଃ ସମିଧା ସୁସମିଜ୍ଞୋ ବରେଣ୍ୟଃ ।  
ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ର୍ୟବିଶୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୧॥ ୧୩

ତନୁନପାଞ୍ଚୁଚିବ୍ରତସ୍ତନୁପାଶୁ ସରସ୍ୱତୀ ।  
ଉଷ୍ଣିହା ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦିତ୍ୟବାଡ୍ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୨॥ ୧୪

ଇଳାଭିରଗ୍ନିରୀତ୍ୟଃ ସୋମୋ ଦେବୋ ଅମର୍ତ୍ୟଃ ।  
ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପଞ୍ଚାବିଶୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୩॥ ୧୫

ସୁବର୍ହିରଗ୍ନିଃ ପୂଷଣ୍ଡାନ୍ତସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣବର୍ହିରମର୍ତ୍ୟଃ ।  
ବୃହତୀ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ରିବସୋ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୪॥ ୧୬

ଦୁରୋ ଦେବୀର୍ଦିଶୋ ମହୀର୍ବ୍ରହ୍ମା ଦେବୋ ବୃହସ୍ପତିଃ ।  
ପଞ୍ଚିଶ୍ଚନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦୁର୍ଯ୍ୟବାଡ୍ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୫॥ ୧୭

ଉଷେ ଯଦ୍ୱୀ ସୁପେଶସା ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଅମର୍ତ୍ୟାଃ ।  
ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପଷ୍ଟବାଡ୍ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୬॥ ୧୮

ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଭିଷଜେନ୍ଦ୍ରେଶ ସୟୁଜା ଯୁଜା ।  
ଜଗତୀ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମନତ୍ୱାନ୍ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୭॥ ୧୯

ତିସ୍ର ଇଳା ସରସ୍ୱତୀ ଭାରତୀ ମରୁତୋ ବିଶଃ ।  
ବିରାଟ୍ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଧେନୁଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୮॥ ୨୦

ତୁଷ୍ଟା ତୁରୀୟୋ ଅଦ୍-ଭୂତ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନା ।

ଦ୍ୱିପଦା ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମୁଷା ଗୌର୍ନ୍ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୯॥ ୨୧

ଶମିତା ନୋ ବନସ୍ତତିଃ ସବିତା ପ୍ରସୁବନ୍ ଭଗମ୍ ।

କକୁପ୍ ଛନ୍ଦ ଇହେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବଶା ବେହଦ୍ୱୟୋ ଦଧୁଃ ॥୧୦॥ ୨୨

ସ୍ୱାହା ଯଜ୍ଞଂ ବରୁଣଃ ସୁକ୍ଷତ୍ରୋ ଭେଷଜଂ କରତ୍ ।

ଅତିଛନ୍ଦା ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୃହଦୃଷତୋ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୧୧॥ (୨) ୨୩ (୧୩୨୭)

ବସନ୍ତେନ ଋତୁନା ଦେବା ବସବସ୍ତ୍ରିବୃତା ସୁତାଃ ।

ରଥନ୍ତରେଣ ତେଜସା ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୧॥ ୨୪

ଗ୍ରୀଷ୍ମେଣ ଋତୁନା ଦେବା ରୁଦ୍ରାଃ ପଞ୍ଚିଦଶେ ସୁତାଃ ।

ବୃହତା ଯଶସା ବଲଂ ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୨॥ ୨୫

ବର୍ଷାଭିରୃତୁନାଦିତ୍ୟା ସ୍ତ୍ରୋମେ ସପ୍ତଦଶେ ସୁତାଃ ।

ବୈରୁପେଣ ବିଶୌଜସା ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୩॥ ୨୬

ଶାରଦେନ ଋତୁନା ଦେବା ଏକବିଂଶ ଋଭବ ସୁତାଃ ।

ବୈରାଜେନ ଶ୍ରିୟା ଶ୍ରିୟଂ ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୪॥ ୨୭

ହେମନ୍ତେନ ଋତୁନା ଦେବାସ୍ତ୍ରିଶବେ ମରୁତ ସୁତାଃ ।

ବଲେନ ଶକ୍ତରୀଃ ସହୋ ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୫॥ ୨୮

ଶୈଶିରେଣ ଋତୁନା ଦେବାସ୍ତ୍ରିୟଂ ଶେଃମୃତା ସୁତାଃ ।

ସତ୍ୟେନ ରେବତୀଃ କ୍ଷତ୍ରଂ ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୬॥ (୩) ୨୯

ହୋତା ଯୁଷ୍ମସ୍ତମିଧାଗ୍ନିମିଳସ୍ତଦେଃଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ସରସ୍ୱତୀମଜୋ ଧୁମ୍ନୋ ନ ଗୋଧୁମ୍ନୈଃ

କୁବଲୈର୍ଭେଷଜଂ ମଧୁ ।

ଶଷ୍ଟୈର୍ନ୍ ତେଜ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସୁତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟଜ୍ଞାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତର୍ଯ୍ଯଜ ॥୧॥ ୩୦

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠନୁନପାତ୍ରସ୍ଵତୀମବିର୍ମେଷୋ ନ ଭେଷଜଂ ପଥା  
ମଧୁମତା ଭରନ୍ନଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରାୟ ବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ।  
ବଦରେରୁପବାକାଭିର୍ଭେଷଜଂ ତୋକ୍ଳୁଭିଃ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ଵତା  
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ଵାସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୨॥ ୩୧

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠନୁରାଶଂସଂ ନ ନଗ୍ନୁଂ ପତିଂ ସୁରୟା ଭେଷଜଂ  
ମେଷଃ ସରସ୍ଵତୀ ଭିଷଗ୍ରଥୋ ନ ଚନ୍ଦ୍ର୍ୟଶ୍ଚିନୋର୍ବପା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ।  
ବଦରେରୁପବାକାଭିର୍ଭେଷଜଂ ତୋକ୍ଳୁଭିଃ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ଵତା ଘୃତଂ  
ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ଵାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୩॥ ୩୨

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠଦିଲେଳିତ ଆଜୁହ୍ଵାନଃ ସରସ୍ଵତୀମିନ୍ଦ୍ରଂ ବଲେନ  
ବର୍ଧୟନ୍ନୁଷ୍ଠଭେଶ ଗବେନ୍ଦ୍ରିୟମଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରାୟ ଭେଷଜମ୍ ।  
ୟୈଃ କର୍କଶୁଭିର୍ମଧୁ ଲାଜୈର୍ନ ମାସରଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ଵତା  
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ଵାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୪॥ ୩୩

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠଦୂର୍ଭରୁର୍ଣ୍ଣମ୍ରଦା ଭିଷତ୍ ନାସତ୍ୟା ଭିଷଜାଶ୍ଚିନାଶ୍ଚା  
ଶିଶୁମତୀ ଭିଷଭ୍ଵେନୁଃ ସରସ୍ଵତୀ ଭିଷକ୍ ।  
ଦୁହ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଭେଷଜଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ଵତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ଵାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୫॥ ୩୪

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠଦୁରୋ ଦିଶଃ କବଷ୍ୟା ନ ବ୍ୟତସ୍ଵତୀରଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ନ ଦୁରୋ ଦିଶ  
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନ ରୋଦସୀ ଦୁଘେ ଦୁହେ ଧେନୁଃ ସରସ୍ଵତ୍ୟଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରାୟ ଭେଷଜମ୍ ।  
ଶୁକ୍ରଂ ନ ଜ୍ୟୋତିରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ଵତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ଵାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୬॥ ୩୫

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠସୁପେଶସୋଷେ ନକ୍ତଂ ଦିବାଶ୍ଚିନା ସମଞ୍ଜାତେ ସରସ୍ଵତ୍ୟା ତ୍ଵିଷିମିନ୍ଦ୍ରେ ନ ଭେଷଜମ୍ ।  
ଶ୍ୟାନୋ ନ ରଜସା ହୃଦା ଶ୍ଚିୟା ନ ମାସରଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ଵତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ଵାଜ୍ୟସ୍ୟ  
ହୋତୟ୍ଜ ॥୭॥ ୩୬

ହୋତା ଯୁଷଢ଼ିବ୍ୟା ହୋତାରା ଭିଷଜାଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରଂ ନ ଜାଗୃବି ଦିବା ନକ୍ତଂ ନ ଭେଷଜୈଃ ।  
ଶୁଷଃ ସରସ୍ୱତୀ ଭିଷକ୍ ସୀସେନ ଦୁହ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୂତା  
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ୱାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ||୮|| ୩୭ (୧୩୯୧)

ହୋତା ଯୁଷଠିସ୍ତୋ ଦେବୀର୍ନ ଭେଷଜଂ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଧାତବୋଽପସୋ  
ରୂପମିନ୍ଦ୍ରେ ହିରଣ୍ୟୟମଶ୍ଚିନେଳା ନ ଭାରତୀ ।  
ବାତା ସରସ୍ୱତୀ ମହ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଦୁହ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୂତା  
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ୱାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ||୯|| ୩୮

ହୋତା ଯୁଷତ୍ ସୁରେତସମୃଷତଂ ନୟାପସଂ ତୁଷ୍ଟାରମିନ୍ଦ୍ରମଶ୍ଚିନା ଭେଷଜଂ  
ନ ସରସ୍ୱତୀମୋଜୋ ନ ଜୁତିରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୃକୋ ନ ରଭସୋ ଭିଷକ୍ ।  
ୟଶଃ ସୁରୟା ଭେଷଜଃ ଶ୍ରିୟା ନ ମାସରଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୂତା  
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ୱାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ||୧୦|| ୩୯

ହୋତା ଯୁଷଦ୍ୱନସ୍ୱତିଃ ଶମିତାରଃ ଶତକ୍ରତୁଂ ଭୀମଂ ନ ମନ୍ୱ୍ୟଃ ରାଜାନଂ ବ୍ୟାଘ୍ରଂ ନମସାଶ୍ଚିନା ।  
ଭାମଃ ସରସ୍ୱତୀ ଭିଷଗିନ୍ଦ୍ରାୟ ଦୁହ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୂତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ୱାଜ୍ୟସ୍ୟ  
ହୋତୟ୍ଜ ||୧୧|| ୪୦

ହୋତା ଯୁଷଦଗ୍ନିଃ ସ୍ୱାହାଜ୍ୟସ୍ୟ ସ୍ତୋକାନାଃ ସ୍ୱାହା ମେଦସାଂ  
ପୃଥକ୍ ସ୍ୱାହା ଛାଗମଶ୍ଚିତ୍ୟାଃ ସ୍ୱାହା ମେଷଃ ସରସ୍ୱତୈ୍ୟ ।  
ସ୍ୱାହ ଋଷଭମିନ୍ଦ୍ରାୟ ସିଂହାୟ ସହସ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଃ ସ୍ୱାହାଗ୍ନିଂ ନ ଭେଷଜଃ ସ୍ୱାହା ସୋମମିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ।  
ସ୍ୱାହେନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମାଣଃ ସବିତାରଂ ବରୁଣଂ ଭିଷଜାଂ ପତିଃ  
ସ୍ୱାହା ବନସ୍ୱତିଂ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋ ନ ଭେଷଜମ୍ ।  
ସ୍ୱାହା ଦେବା ଆଜ୍ୟପା ଜୁଷାଶୋ ଅଗ୍ନିର୍ଭେଷଜଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୂତା  
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ୱାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ||୧୨|| (୪) ୪୧

ହୋତା ଯୁଷଦଶ୍ୱିନୌ ଛାଗସ୍ୟ ବପାୟା ମେଦସୋ ଜୁଷେତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଞ ।  
ହୋତା ଯୁଷସ୍ତରସ୍ୱତୀଂ ମେଷସ୍ୟ ବପାୟା ମେଦସୋ ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଞ ।  
ହୋତା ଯୁଷଦିନ୍ଦ୍ରମୃଷଭସ୍ୟ ବପାୟା ମେଦସୋ ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଞ ॥୧॥ ୪୨

ହୋତା ଯୁଷଦଶ୍ୱିନୌ ସରସ୍ୱତୀମିନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମାଣମିମେ ସୋମାଃ  
ସୁରାମାଣଶ୍ଚାଗୈର୍ନ ମେଷୈରୃଷତ୍ୈଃ ସୁତାଃ ।  
ଶଷ୍ଟୈର୍ନ ତୋକ୍ତୁଭିର୍ଲାଜୈର୍ମହସ୍ୱକ୍ତୋ ମଦା ମାସରେଣ ପରିଷ୍ଠତାଃ  
ଶୁକ୍ରାଃ ପୟସ୍ୱକ୍ତୋଽମୃତାଃ ପ୍ରସ୍ଥିତା ବୋ ମଧୁଶ୍ଳୁ୍ୟତସ୍ତାନଶ୍ୱିନା ସରସ୍ୱତୀନ୍ଦ୍ରଃ  
ସୁତ୍ରାମା ବୃତ୍ରହା ଜୁଷତ୍ତାଃ ସୋମ୍ୟଂ ମଧୁ ।  
ପିବନ୍ତୁ ମଦନ୍ତୁ ବ୍ୟନ୍ତୁ ହୋତୟଜ୍ଞ ॥୨॥ ୪୩ (୧୩୯୭)

ହୋତା ଯୁଷଦଶ୍ୱିନୌ ଛାଗସ୍ୟ ହବିଷ ଆଭାମଦ୍ୟ ମଧ୍ୟତୋ ମେଦ ଉଦ୍-ଭୃତଂ  
ପୁରା ଦ୍ୱେଷୋଭ୍ୟଃ ପୁରା ପୌରୁଷେୟା ଗୃଭଃ ।  
ଘସ୍ତାଂ ନୂନଂ ଘାସେ ଅଜ୍ରାଣାଂ ଯବସପ୍ରଥମାନାଃ ସୁମତ୍ସରାଣାଃ  
ଶତରୁଦ୍ରିୟାଣାମଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାନାଂ ପୀବୋପବସନାନାମ୍ ।  
ପାର୍ଶ୍ୱତଃ ଶ୍ରୋଶିତଃ ଶିତାମତ ଉସ୍ରାଦତୋଽଜ୍ଞାଦଜ୍ଞାଦବଭାନାଂ  
କରତ ଏବାଶ୍ୱିନା ଜୁଷେତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଞ ।  
ହୋତା ଯୁଷସ୍ତରସ୍ୱତୀଂ ମେଷସ୍ୟ ହବିଷ ଆବୟଦଦ୍ୟ ମଧ୍ୟତୋ ମେଦ  
ଉଦ୍-ଭୃତଂ ପୁରା ଦ୍ୱେଷୋଭ୍ୟଃ ପୁରା ପୌରୁଷେୟା ଗୃଭଃ ।  
ଘସନୁନଂ ଘାସେ ଅଜ୍ରାଣାଂ ଯବସପ୍ରଥମାନାଃ ସୁମତ୍ସରାଣାଃ  
ଶତରୁଦ୍ରିୟାଣାମଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାନାଂ ପୀବୋପବସନାନାମ୍ ।  
ପାର୍ଶ୍ୱତଃ ଶ୍ରୋଶିତଃ ଶିତାମତ ଉସ୍ରାଦତୋଽଜ୍ଞାଦଜ୍ଞାଦବଭାନାଂ  
କରଦେବଃ ସରସ୍ୱତୀ ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଞ ।  
ହୋତା ଯୁଷଦିନ୍ଦ୍ରମୃଷଭସ୍ୟ ହବିଷ ଆବୟଦଦ୍ୟ ମଧ୍ୟତୋ ମେଦ  
ଉଦ୍-ଭୃତଂ ପୁରା ଦ୍ୱେଷୋଭ୍ୟଃ ପୁରା ପୌରୁଷେୟା ଗୃଭଃ ।



ଘସନ୍ନୁନଂ ଘାସେ ଅଜ୍ରାଣାଂ ଯୁବସପ୍ରଥମାନାଃ ସୁମତ୍ସରାଣାଃ  
ଶତରୁଦ୍ରିୟାଣାମଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାନାଂ ପୀବୋପବସାନାମ୍ ।  
ପାର୍ଶ୍ୱତଃ ଶ୍ରୋଣିତଃ ଶିତାମତ ଉସ୍ତାଦତୋଽଙ୍ଗାଦଙ୍ଗାଦବଭାନାଂ  
କରଦେବମିନ୍ଦ୍ରେ ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଜ ॥୩॥ ୪୪

ହୋତା ଯୁଷଦ୍ବନୟତିମତି ହି ପିଷ୍ଟତମୟା ରଭିଷ୍ଟୟା ରଶନୟାଧିତ ।  
ୟତ୍ରାଶ୍ୱିନୋଶ୍ଚାଗସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ର ସରସ୍ୱତ୍ୟା ମେଷସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା  
ଧାମାନି ଯତ୍ରେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଋଷଭସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।  
ୟତ୍ରାଗ୍ନୋଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ର ସୋମସ୍ୟ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ରେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସୁତ୍ରାମ୍ନଶଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।  
ୟତ୍ର ସବିତୁଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ର ବରୁଣସ୍ୟ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ର ବନସ୍ପତେଃ ପ୍ରିୟା ପାଥାଂସି ॥  
ୟତ୍ର ଦେବାନାମାଜ୍ୟପାନାଂ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ରାଗ୍ନୋର୍ହୋତୁଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।  
ତତ୍ତ୍ରିତାନ୍ପ୍ରସ୍ତୁତ୍ୟେବୋପସ୍ତୁତ୍ୟେବୋପାବସ୍ରଷଦ୍ରତୀୟସ  
ଇବ କୃତ୍ୱୀ କରଦେବଂ ଦେବୋ ବନସ୍ପତିର୍ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଜ ॥୪॥ ୪୫

ହୋତା ଯୁଷଦଗ୍ନିଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃତମୟାଲଗ୍ନିରଶ୍ୱିନୋଶ୍ଚାଗସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାଟ  
ସରସ୍ୱତ୍ୟା ମେଷସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାଲିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଋଷଭସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।  
ଅୟାଲଗ୍ନୋଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାଟ୍ ସୋମସ୍ୟ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାଲିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସୁତ୍ରାମ୍ନଶଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।  
ଅୟାଟ୍ ସବିତୁଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାଟ୍ ବରୁଣସ୍ୟ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାଟ୍ ବନସ୍ପତେଃ ପ୍ରିୟା ପାଥାଂସି ।  
ଅୟାଟ୍ ଦେବାନାମାଜ୍ୟପାନାଂ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯୁଷଦଗ୍ନୋର୍ହୋତୁଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।  
ୟୁଷସ୍ତୁଂ ମହିମାନମାୟଜତାମେଜ୍ୟା ଇଷଃ କୃଣୋତୁ ସୋ ଅଧୁରା  
ଜାତବେଦା ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଜ ॥୫॥ (୫) ୪୬

ଦେବଂ ବର୍ହିଃ ସରସ୍ୱତୀ ସୁଦେବମିନ୍ଦ୍ରେ ଅଶ୍ୱିନା ।  
ତେଜୋ ନ ଚକ୍ଷୁରକ୍ଷୋର୍ବର୍ହିଷା ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତୁ ଯଜ୍ଜ ॥୧॥ ୪୭

ଦେବୀର୍ଦ୍ଧାରୋ ଅଶ୍ୱିନା ଭିଷଜେନ୍ଦ୍ରେ ସରସ୍ୱତୀ ।

ପ୍ରାଣଂ ନ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ନସି ଦ୍ୱାରୋ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୨॥ ୪୮ (୧୪୦୨)

ଦେବୀ ଭଷାସା ଅଶ୍ୱିନା ସୁତ୍ରାମେନ୍ଦ୍ରେ ସରସ୍ୱତୀ ।

ବଲଂ ନ ବାଚମାସ୍ୟ ଭଷାଭ୍ୟାଂ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୩॥ ୪୯

ଦେବୀ ଜୋଷ୍ଠୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟଶ୍ୱିନେନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।

ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ନ କର୍ଣ୍ଣୟୋର୍ଯ୍ୟଶୋ ଜୋଷ୍ଠୀଭ୍ୟାଂ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୪॥ ୫୦

ଦେବୀ ଭର୍ଜାଦୁତୀ ଦୁଘ୍ନେ ସୁଦୁଘ୍ନେନ୍ଦ୍ରେ ସରସ୍ୱତ୍ୟଶ୍ୱିନା ଭିଷଜାବତଃ ।

ଶୁକ୍ରଂ ନ ଜ୍ୟୋତି ସ୍ତନୟୋରାଦୁତୀ ଧଞ୍ଜ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୫॥ ୫୧

ଦେବା ଦେବାନାଂ ଭିଷଜା ହୋତାରା ଇନ୍ଦ୍ରମଶ୍ୱିନା ବଷଟ୍କାରେଃ

ସରସ୍ୱତୀ ଦ୍ୱିଷିଂ ନ ହୃଦୟେ ମତିମ୍ ।

ହୋତୃଭ୍ୟାଂ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୬॥ ୫୨

ଦେବୀସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରୋ ଦେବୀରଶ୍ୱିନେଳା ସରସ୍ୱତୀ ।

ଶୁଷ୍ଠଂ ନ ମଧ୍ୟେ ନାଭ୍ୟାମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୭॥ ୫୩

ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନରାଣଂ ସସ୍ତ୍ରୁବରୁଥଃ ସରସ୍ୱତ୍ୟାଶ୍ୱିତ୍ୟାମୀୟତେ ରଥଃ ।

ରେତୋ ନ ରୂପମମୃତଂ ଜନିତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରାୟ ତୃଷ୍ଣା ଦଧିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୮॥ ୫୪

ଦେବୋ ଦେବୈର୍ବନସ୍ତତିର୍ହିରଣ୍ୟପର୍ଣ୍ଣୋ ଅଶ୍ୱିତ୍ୟାଂ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ସୁପିତ୍ସଲ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ପତ୍ୟତେ ମଧୁ ।

ଓଜୋ ନ ଜୁତିରୂଷଭୋ ନ ଭାମଂ ବନସ୍ତତିର୍ନୋ ଦଧିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ

ୟଜ ॥୯॥ ୫୫

ଦେବଂ ବହିର୍ବାରିତୀନାମଧୁରେ ସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣମଶ୍ୱିତ୍ୟାମୂର୍ଣ୍ଣମୁଦାଃ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ସ୍ୟୋନମିନ୍ଦ୍ର ତେ ସଦଃ ।

ଇଶାୟୈ ମନ୍ତ୍ୟଂ ରାଜାନଂ ବହିଷା ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୧୦॥ ୫୬

ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃଦେବାନ୍ୟକ୍ଷଦ୍ୟଧାୟଥଃ ହୋତାରା ଇନ୍ଦ୍ରମଶ୍ୱିନା  
 ବାତା ବାତଃ ସରସ୍ୱତୀମଗ୍ନିଃ ସୋମଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃତ୍ ।  
 ସ୍ୱିଷ୍ଟ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ସବିତା ବରୁଣୋ ଭିଷଗିଷ୍ଟୋ ଦେବୋ ବନସ୍ପତିଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟା ଦେବା ଆଜ୍ୟପାଃ ।  
 ସ୍ୱିଷ୍ଟୋ ଅଗ୍ନିରଗ୍ନିନା ହୋତା ହୋତ୍ରେ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃଦ୍ୟଶୋ ନ ଦଧଦିନ୍ଦ୍ରିୟମୂର୍ଜମପଚିତିଃ  
 ସ୍ୱଧାଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତ ଯଜ ||୧୧|| ୫୭

ଅଗ୍ନିମଦ୍ୟ ହୋତାରମବୃଣୀତାୟଂ ଯଜମାନଃ ପଚନ୍ ପକ୍ତୀଃ  
 ପଚନ୍ ପୁରୋଳାଶାନ୍ ବଧ୍ନନ୍ନଶ୍ୱିତ୍ୟାଂ ଛାଗଃ ସରସ୍ୱତ୍ୟୈ ମେଷମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଋଷଭମ୍ ।  
 ସୁନ୍ଦନ୍ନଶ୍ୱିତ୍ୟାଃ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁତ୍ରାମ୍-ଶୋ ସୁରାସୋମାନ୍ ||୧୨|| ୫୮

ସୁପସ୍ତା ଅଦ୍ୟ ଦେବୋ ବନସ୍ପତିରଭବଦଶ୍ୱିତ୍ୟାଂ ଛାଗେନ ସରସ୍ୱତ୍ୟୈ ମେଷେଶେନ୍ଦ୍ରାୟ ଋଷଭେଶ  
 ଅକ୍ଷଂସ୍ତାନ୍ ମେଦସ୍ତଃ ପ୍ରତି ପଚତାଗୃଭୀଷତାବୀବୃଧନ୍ତ ପୁରୋଳାଶୈରପୁରଶ୍ୱିନା  
 ସରସ୍ୱତୀନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ସୁରାସୋମାନ୍ ||୧୩|| ୫୯

ତ୍ୱାମଦ୍ୟ ଋଷ ଆର୍ଷେୟ ଋଷୀଣାଂ ନପାଦବୃଣୀତାୟଂ ଯଜମାନୋ ବହୁଭ୍ୟ  
 ଆ ସଂଗତେଭ୍ୟ ଏଷ ମେ ଦେବେଷୁ ବସୁ ବାର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ଷ୍ୟତ ଇତି ।  
 ତା ଯା ଦେବା ଦେବ ଦାନାନ୍ୟଦୁସ୍ତାନ୍ୟସ୍ତା ଆ ଚ ଶାସ୍ତ୍ୱା ଚ ଗୁରସ୍ତେଷିତଶ୍ଚ  
 ହୋତରସି ଭଦ୍ରବାଚ୍ୟାୟ ପ୍ରେଷିତୋ ମାନୁଷଃ ସୁକ୍ରବାକାୟ ସୁକ୍ରା ବ୍ରୁହି ||୧୪|| (୭) ୬୦ (୧୪୧୪)

ଇମଂ ମେ ବରୁଣ ଦ୍ୱାଦଶ ||୧୨|| ସମିଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନିରେକାଦଶ ||୧୧|| ବସନ୍ତେନ ଷଟ୍ ||୨||  
 ହୋତା ଯକ୍ଷଦ ଦ୍ୱାଦଶ ||୧୨|| ହୋତା ଯକ୍ଷଦଶ୍ୱିନୌ ଛାଗସ୍ୟ ପଞ୍ଚି ||୫||  
 ଦେବଂ ବହିଶ୍ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ||୧୪|| ଷତନୁବାକେଷୁ ଷଷ୍ଠିଃ ||୨୦||

|| ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ତ୍ରୟୋବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ || ୨୩ ||



ଓଡ଼ିଶା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର  
ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଚତୁର୍ବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ତେଜୋଽସି ଶୁକ୍ରମମୃତମାୟୁଷ୍ଣା ଆୟୁର୍ମେ ପାହି ।

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଽଶ୍ୱିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ ଦଦେ ॥୧॥ ୧

ଇମାମଗୃଭ୍ୱଣନ୍ ରଶନାମୃତସ୍ୟ ପୂର୍ବ ଆୟୁଷି ବିଦଧେଷୁ କବ୍ୟା ।

ସ୍ତା ନୋ ଅସ୍ମିନ୍ନୁସ୍ତୁତ ଆ ବଭୁବ ଋତସ୍ୟ ସାମନ୍ତସରମାରପତ୍ନୀ ॥୨॥ ୨

ଅଭିଧା ଅସି ଭୁବନମସି ଯଜ୍ଞାସି ଧର୍ତ୍ତା ।

ସ ତ୍ୱମଗ୍ନିଂ ବୈଶ୍ୱାନରଃ ସପ୍ରଥସଂ ଗଚ୍ଛ ସ୍ୱାହାକୃତଃ ସ୍ୱଗା ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୩॥ ୩

ପ୍ରଜାପତୟେ ବ୍ରହ୍ମନ୍ନଶ୍ଚଂ ଭକ୍ତସ୍ୟାମି ଦେବେଭ୍ୟଃ ପ୍ରଜାପତୟେ ତେନ ରାଧ୍ୟାସମ୍ ।

ତଂ ବଧାନ ଦେବେଭ୍ୟଃ ପ୍ରଜାପତୟେ ତେନ ରାଧୁହି ।

ପ୍ରଜାପତୟେ ତ୍ୱା ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମୀନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ବାୟୁବେ ତ୍ୱା ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି  
ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟୋ ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ସର୍ବେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟୋ ଜୁଷ୍ଠଂ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ॥୪॥ ୪

ୟୋ ଅର୍ବଚ୍ଚଂ ଜିଘାଃସତି ତମଭ୍ୟମୀତି ବରୁଣଃ । ପରୋ ମର୍ତ୍ତଃ ପରଃ ଶ୍ୱା ॥୫॥ (୧) ୫

ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ୱାହା ସୋମାୟ ସ୍ୱାହାପାଂ ମୋଦାୟ ସ୍ୱାହା

ସବିତ୍ରେ ସ୍ୱାହା ବାୟୁବେ ସ୍ୱାହା ବିଷ୍ଣୁବେ ସ୍ୱାହା ।

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ବୃହସ୍ପତୟେ ସ୍ୱାହା ମିତ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ବରୁଣାୟ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୨) ୬

ହିଙ୍କାରାୟ ସ୍ୱାହା ହିଙ୍କୃତାୟ ସ୍ୱାହା କ୍ରନ୍ଦତେ ସ୍ୱାହାବକ୍ରନ୍ଦାୟ ସ୍ୱାହା ।

ପ୍ରୋଥତେ ସ୍ୱାହା ପ୍ରପ୍ରୋଥାୟ ସ୍ୱାହା ଗନ୍ଧାୟ ସ୍ୱାହା ଘ୍ରାତାୟ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ ୭

ନିବିଷ୍ଟାୟ ସ୍ୱାହୋପବିୟ ସ୍ୱାହା ସଂଦିତାୟ ସ୍ୱାହା ବଲ୍-ଗତେ ସ୍ୱାହା ।

ଆସୀନାୟ ସ୍ୱାହା ଶୟନାୟ ସ୍ୱାହା ସ୍ୱପତେ ସ୍ୱାହା ଜାଗ୍ରତେ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ ୮(୧୪୨୨)

କୃଜତେ ସ୍ୱାହା ପ୍ରବୁଦ୍ଧାୟ ସ୍ୱାହା ବିଜ୍ଞମୁମାଣାୟ ସ୍ୱାହା ବିଚୃତାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ସଂହାନାୟ ସ୍ୱାହୋପସ୍ଥିତାୟ ସ୍ୱାହାୟନାୟ ସ୍ୱାହା ପ୍ରାୟଣାୟ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୯

ୟତେ ସ୍ୱାହା ଧାବତେ ସ୍ୱାହୋଦ୍ରାବାୟ ସ୍ୱାହୋଦ୍ରୁତାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ଶୁକାରାୟ ସ୍ୱାହା ଶୁକୃତାୟ ସ୍ୱାହା ନିଷଣ୍ଠାୟ ସ୍ୱାହୋଦ୍ଭିତାୟ ସ୍ୱାହା ॥୪॥ ୧୦

ଜବାୟ ସ୍ୱାହା ବଲାଇ ସ୍ୱାହା ବିବର୍ତ୍ତମାନାୟ ସ୍ୱାହା ବିବୃତ୍ତାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ବିଧୁନ୍ନାନାୟ ସ୍ୱାହା ବିଧୁତାୟ ସ୍ୱାହା ଶୁଶ୍ରୁଷମାଣାୟ ସ୍ୱାହା ଶୃଣୁତେ ସ୍ୱାହା ॥୫॥ ୧୧

ଇକ୍ଷମାଣାୟ ସ୍ୱାହେକ୍ଷିତାୟ ସ୍ୱାହା ବୀକ୍ଷିତାୟ ସ୍ୱାହା ନିମେଷାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ୟଦଞ୍ଜି ତସ୍ମୈ ସ୍ୱାହା ଯଦ୍ଭିବତି ତସ୍ମୈ ସ୍ୱାହା ଯନ୍ନୁତଂ କରୋତି ତସ୍ମୈ ସ୍ୱାହା  
କୁର୍ବତେ ସ୍ୱାହା କୃତାୟ ସ୍ୱାହା ॥୬॥ (୩) ୧୨

ତସ୍ତୁବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି । ପିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରଚୋଦୟତ୍ ॥୧॥ ୧୩

ହିରଣ୍ୟପାଣିମୃତୟେ ସବିତାରମୁପ ହୃୟେ । ସ ତେଞ୍ଜା ଦେବତା ପଦମ୍ ॥୨॥ ୧୪

ଦେବସ୍ୟ ଚେତତୋ ମହୀଂ ପ୍ର ସବିତୁର୍ହବାମହେ । ସୁମତିଃ ସତ୍ୟରାଧସମ୍ ॥୩॥ ୧୫

ସୁଷ୍ପତିଃ ସୁମତୀବୃଧୋ ରାତିଃ ସବିତୁରୀମହେ । ପ୍ର ଦେବାୟ ମତୀବିଦେ ॥୪॥ ୧୬

ରାତିଃ ସପୃତିଂ ମହେ ସବିତାରମୁପ ହୃୟେ । ଆସବଂ ଦେବବୀତୟେ ॥୫॥ ୧୭

ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁର୍ମତିମାସବଂ ବିଶ୍ୱଦେବ୍ୟମ୍ । ପିୟା ଭଗଂ ମନାମହେ ॥୬॥ ୧୮

ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ତ୍ରୋମେନ ବୋଧୟ ସମିଧାନୋ ଅମର୍ତ୍ୟମ୍ । ହବ୍ୟା ଦେବେଷୁ ନୋ ଦଧତ୍ ॥୭॥ ୧୯

ସ ହବ୍ୟବାଳମର୍ତ୍ୟ ଉଶିରୁତଶ୍ଚନୋହିତଃ । ଅଗ୍ନିର୍ଧିୟା ସମ୍ବଶୁତି ॥୮॥ ୨୦

ତଂ ତ୍ୱା ଘୃତସ୍ତୁ ଇମହେ ଚିତ୍ରଭାନୋ ସ୍ୱର୍ବିଦମ୍ । ଦେବାଁଃ ଆ ବୀତୟେ ବହେ ॥୯॥ ୨୧

ଅଗ୍ନିଂ ଦୁତଂ ପୁରୋ ଦଧେ ହବ୍ୟବାହମୁପ ବୁବେ । ଦେବୀଂ ଆ ସାଦୟାଦିହ ॥୧୦॥ (୪) ୨୨

ଅଜୀଜନୋ ହି ପବମାନ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ବିଧାରେ ଶକ୍ଳନା ପୟଃ ।

ଗୋଜୀରୟା ରଂହମାଣଃ ପୁରନ୍ଧ୍ୟା ॥୧॥ (୫) ୨୩

ବିଭୂର୍ମାତ୍ରା ପ୍ରଭୁଃ ପିତ୍ରାଶ୍ୱୋଽସି ହୟୋଽସ୍ୟତ୍ୟୋଽସି

ମୟୋଽସ୍ୟର୍ବାସି ସପ୍ତରସି ବାଜ୍ୟସି ବୃଷାସି ନୃମଣା ଅସି ।

ୟୟୁର୍ନାମାସି ଶିଶୁର୍ନାମାସ୍ୟାଦିତ୍ୟାନାଂ ପତ୍ନୀନ୍ଦିହି ॥୧॥ ୨୪

ଦେବା ଆଶାପାଳା ଏତଂ ଦେବେତ୍ୟୋଽଶ୍ୱଂ ମେଧାୟ ପ୍ରୋକ୍ଷିତଂ ରକ୍ଷତ୍ ।

ଇହ ରକ୍ତିରିହ ରମତାମିହ ଧୃତିରିହ ସ୍ୱଧୃତିଃ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (୬) ୨୫

କାୟ ସ୍ୱାହା କର୍ଣ୍ଣେ ସ୍ୱାହା କତମର୍ଣ୍ଣେ ସ୍ୱାହା ।

ସ୍ୱାହାପିମାଧୀତାୟ ସ୍ୱାହା ମନଃ ପ୍ରଜାପତୟେ ସ୍ୱାହା ଚିତ୍ତଂ ବିଜ୍ଞାତାୟ ॥୧॥ ୨୬ (୧୪୪୦)

ଅଦିତ୍ୟେ ସ୍ୱାହାଦିତ୍ୟେ ମହିତ୍ୟେ ସ୍ୱାହାଦିତ୍ୟେ ସୁମୂଳୀକାୟେ ସ୍ୱାହା ।

ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ସ୍ୱାହା ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ପାବକାୟେ ସ୍ୱାହା ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ବୃହତ୍ୟେ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ ୨୭

ପୂଷ୍ଟେ ସ୍ୱାହା ପୂଷ୍ଟେ ପ୍ରପଥ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହା ପୂଷ୍ଟେ ନରକ୍ଷିଷାୟ ସ୍ୱାହା ।

ତୃଷ୍ଣ୍ଣେ ସ୍ୱାହା ତୃଷ୍ଣ୍ଣେ ତୁରୀପାୟ ସ୍ୱାହା ତୃଷ୍ଣ୍ଣେ ପୁରୁରୁପାୟ ସ୍ୱାହା ।

ବିଷ୍ଣୁବେ ସ୍ୱାହା ବିଷ୍ଣୁବେ ନିଭୂୟପାୟ ସ୍ୱାହା ବିଷ୍ଣୁବେ ଶିପିବିଷ୍ଣାୟ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୨୮

ବିଶ୍ୱୋ ଦେବସ୍ୟ ନେତୁର୍ମର୍ତ୍ତୋ ବୁରୀତ ସଖ୍ୟମ୍ ।

ବିଶ୍ୱୋ ରାୟ ଇଷୁଧ୍ୟତି ଦୁ୍ୟମ୍ନଂ ବୃଣୀତ ପୁଷ୍ୟସ୍ତେ ସ୍ୱାହା ॥୪॥ (୭) ୨୯

ଆ ବ୍ରହ୍ମନ୍ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବ୍ରହ୍ମବର୍ଚ୍ଚସୀ ଜାୟତାମା ରାଷ୍ଟ୍ରେ ରାଜନ୍ୟଃ ।

ଶୁର ଇଷବ୍ୟୋଽତିବ୍ୟାଧୀ ମହାରଥୋ ଜାୟତାମ୍ ॥୧॥ ୩୦

ଦୋର୍-ଧ୍ରୀ ଧେନୁର୍ବୋଲହାନତ୍ତାନାଶୁଃ ସପ୍ତିଃ ପୁରଂଧିର୍ଯୋଷା ।

ଜିଷ୍ଣୁ ରଥେଷ୍ଟାଃ ସଭେୟୋ ଯୁବାସ୍ୟ ଯଜମାନସ୍ୟ ବୀରୋ ଜାୟତାମ୍ ॥୨॥ ୩୧

ନିକାମେନିକାମେ ନଃ ପର୍ଜନ୍ୟୋ ବର୍ଷତୁ ପଲବତ୍ୟୋ ନ ଓଷଧୟଃ ପତ୍ୟତ୍ତାମ୍ ।

ୟୋଗକ୍ଷେମୋ ନଃ କଲ୍ପତାମ୍ ॥୩॥ (୮) ୩୨

ପ୍ରାଣାୟ ସ୍ୱାହାପାନାୟ ସ୍ୱାହା ବ୍ୟାନାୟ ସ୍ୱାହା ।

ଚକ୍ଷୁଷେ ସ୍ୱାହା ଶ୍ରୋତ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ବାତେ ସ୍ୱାହା ମନସେ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୯) ୩୩

ପ୍ରାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହାର୍ଚ୍ଚାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହା ଦକ୍ଷିଣାୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହାର୍ଚ୍ଚାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହା ।

ପୂର୍ତ୍ତାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହାର୍ଚ୍ଚାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହୋଦୀଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହାର୍ଚ୍ଚାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହା ।

ଉର୍ଧ୍ୱାୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହାର୍ଚ୍ଚାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହାବାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହାର୍ଚ୍ଚାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୧୦) ୩୪

ଅଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ବାର୍ତ୍ତ୍ୟଃ ସ୍ୱାହୋଦକାୟ ସ୍ୱାହା ତିଷ୍ଠନ୍ତୀଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା

ସ୍ତବନ୍ତୀଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ସ୍ୟନ୍ମାନାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ।

କୂପ୍ୟାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ସୂଦ୍ୟାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ଧାର୍ଯ୍ୟାଭ୍ୟଃ

ସ୍ୱାହାର୍ଣ୍ଣବାୟ ସ୍ୱାହା ସମୁଦ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ସରିରାୟ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୧୧) ୩୫

ବାତାୟ ସ୍ୱାହା ଧୂମାୟ ସ୍ୱାହାଭ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ମେଘାୟ ସ୍ୱାହା

ବିଦ୍ୟୋତମାନାୟ ସ୍ୱାହା ସ୍ତନୟତେ ସ୍ୱାହା ।

ଅବସ୍ତୁର୍ଜତେ ସ୍ୱାହା ବର୍ଷତେ ସ୍ୱାହାବବର୍ଷତେ ସ୍ୱାହୋଗ୍ରଂ ବର୍ଷତେ ସ୍ୱାହା

ଶୀଘ୍ରଂ ବର୍ଷତେ ସ୍ୱାହୋଦ୍-ଗୃହ୍ଣତେ ସ୍ୱାହୋଦ୍-ଗୃହୀତାୟ ସ୍ୱାହା ।

ପ୍ରଶ୍ନତେ ସ୍ୱାହା ଶୀକାୟତେ ସ୍ୱାହା ପୁଷ୍ପାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା

ହ୍ରାଦୁନୀଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ନୀହାରାୟ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୧୨) ୩୬ (୧୪୫୦)

ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ୱାହା ସୋମାୟ ସ୍ୱାହେନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ପୃଥିବ୍ୟେ ସ୍ୱାହାନ୍ତରିକ୍ଷାୟ ସ୍ୱାହା ।

ଦିବେ ସ୍ୱାହା ଦିଗ୍ଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହାଶାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହୋର୍ବ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହାର୍ଚ୍ଚାଚ୍ୟେ ଦିଶେ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୧୩) ୩୭



ନକ୍ଷତ୍ରେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ନକ୍ଷତ୍ରିୟେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହାହୋରାତ୍ରେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହାର୍ଥମାସେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ।  
ମାସେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ଋତୁଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହାର୍ତ୍ତବେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା  
ସଂବହୁରାୟ ସ୍ୱାହା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାଃ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ ୩୮

ଚନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହା ରଶ୍ମିଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ବସୁଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ।  
ରୁଦ୍ରେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ମରୁତ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ବିଶ୍ୱେତ୍ୟା ଦେବେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (୧୪) ୩୯

ମୂଲେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ଶାଖାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ବନୟତିଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ।  
ପୁଷ୍ଟେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ଫଳେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହୈଷଧୀଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୧୫) ୪୦

ପୃଥିବ୍ୟୈ ସ୍ୱାହାକ୍ତରିକ୍ଷାୟ ସ୍ୱାହା ଦିବେ ସ୍ୱାହା ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ଚନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ନକ୍ଷତ୍ରେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହାଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହୈଷଧୀଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ।  
ବନୟତିଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ପରିପ୍ଳବେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ଚରାଚରେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ସରୀସୃପେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୧୬) ୪୧

ଅସବେ ସ୍ୱାହା ବସବେ ସ୍ୱାହା ବିଭୁବେ ସ୍ୱାହା ବିବସ୍ୱତେ ସ୍ୱାହା ।  
ଗଣଗ୍ରିୟେ ସ୍ୱାହା ଗଣପତୟେ ସ୍ୱାହାଭିଭୁବେ ସ୍ୱାହାଧିପତୟେ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ ୪୨

ଶୁଷ୍ଟାୟ ସ୍ୱାହା ସଂସର୍ପାୟ ସ୍ୱାହା ଚନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ଜ୍ୟୋତିଷେ ସ୍ୱାହା ।  
ମଲିମ୍ବୁରାୟ ସ୍ୱାହା ଦିବା ପତୟତେ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (୧୭) ୪୩

ମଧବେ ସ୍ୱାହା ମାଧବାୟ ସ୍ୱାହା ଶୁକ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ଶୁଚୟେ ସ୍ୱାହା ।  
ନଭସେ ସ୍ୱାହା ନଭସ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହେଷାୟ ସ୍ୱାହୋର୍ଜାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ସହସେ ସ୍ୱାହା ସହସ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହା ତପସେ ସ୍ୱାହା ତପସ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହାଂ ହସୟତୟେ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୧୮) ୪୪

ବାଜାୟ ସ୍ୱାହା ପ୍ରସବାୟ ସ୍ୱାହାପିଜାୟ ସ୍ୱାହା କ୍ରତବେ ସ୍ୱାହା ।  
ସ୍ୱଃ ସ୍ୱାହା ମୂର୍ଧ୍ନେ ସ୍ୱାହା ବ୍ୟଶୁବିନେ ସ୍ୱାହା ।  
ଅନ୍ତ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହାନ୍ତ୍ୟାୟନାୟ ସ୍ୱାହା ଭୌବନାୟ ସ୍ୱାହା  
ଭୁବନସ୍ୟ ପତୟେ ସ୍ୱାହାଧିପତୟେ ସ୍ୱାହା ପ୍ରଜାପତୟେ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୧୯) ୪୫

ଆୟୁର୍ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ପ୍ରାଣୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହାପାନୋ  
 ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ବ୍ୟାନୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ।  
 ଉଦାନୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ସମାନୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା  
 ଚକ୍ଷୁର୍ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ।  
 ବାଗ୍ୟଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ମନୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହାତ୍ତା  
 ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ପୃଷ୍ଠଂ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ।  
 ବ୍ରହ୍ମ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ଯୁଜ୍ଞୋ ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା  
 ଜ୍ୟୋତିର୍ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ସ୍ୱର୍ଯୁଜ୍ଞେନ କଳ୍ପତାଃ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୨୦) ୪୭

ଏକସ୍ତୈ ସ୍ୱାହା ଦ୍ୱାଭ୍ୟାଃ ସ୍ୱାହା ଶତାୟ ସ୍ୱାହୈକଶତାୟ ସ୍ୱାହା ।  
 ରୁ୍ୟଷ୍ଟୈଃ ସ୍ୱାହା ସ୍ୱର୍ଗାୟ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୨୧) ୪୭ (୧୪୭୧)

ତେଜୋଽସି ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଅଗ୍ନୟ ଏକା ॥୧॥ ହିଙ୍ଗାରାୟ ଷଟ୍ ॥୬॥ ତସ୍ତ୍ରବିତୁର୍ଦଶ ॥୧୦॥  
 ଅଜୀଜନୋ ହୈଃକା ॥୧॥ ବିଭୁର୍ଦ୍ଦୈ ॥୨॥ କାୟ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଆବ୍ରହ୍ମଂସ୍ତ୍ରସ୍ରଃ ॥୩॥  
 ପ୍ରାଣାୟୈକା ॥୧॥ ପ୍ରାଚ୍ୟାୟୈକା ॥୧॥ ଅଦ୍-ଭ୍ୟ ଏକା ॥୧॥ ବାତାୟୈକା ॥୧॥  
 ଅଗ୍ନୟ ଇତ୍ୟେକା ॥୧॥ ନକ୍ଷତ୍ରେଭ୍ୟା ଦ୍ୱୈ ॥୨॥ ମୂଲେଭ୍ୟ ଏକା ॥୧॥  
 ପୃଥିବ୍ୟା ଇତ୍ୟେକା ॥୧॥ ଅସବେ ଦ୍ୱୈ ॥୨॥ ମଧବ ଏକା ॥୧॥ ବାଜାୟୈକା ॥୧॥  
 ଆୟୁର୍ଯୁଜ୍ଞେନୈକା ॥୧॥ ଏକସ୍ତା ଇତ୍ୟେକା ॥୧॥  
 ଏକବିଂଶତ୍ୟନୁବାକେଷୁ ସପ୍ତଚତ୍ୱାରିଶତ୍ ॥୪୭॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଚତୁର୍ବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୪ ॥



ପଞ୍ଚବିଂଶା ଅଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ପଞ୍ଚବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମବର୍ତ୍ତତାଗ୍ରେ ଭୂତସ୍ୟ ଜାତଃ ପତିରେକ ଆସୀତ୍ ।

ସ ଦାଧାର ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାଂ କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୧॥ ୧

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ପ୍ରଜାପତୟେ ତ୍ୱା ଜୁଷ୍ଟଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟେଷ ତେ ଯୋନିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତେ ମହିମା ।

ୟସ୍ତେହନ୍ତ୍ରସଂବସ୍ତରେ ମହିମା ସଂବଭୂବ ଯସ୍ତେ ବାୟା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ମହିମା ସଂବଭୂବ ।

ୟସ୍ତେ ଦିବି ସୂର୍ଯ୍ୟେ ମହିମା ସଂବଭୂବ ତର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱେ ତେ ମହିମ୍ନେ ପ୍ରଜାପତୟେ ସ୍ୱାହା ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୨॥(୧)୨

ୟଃ ପ୍ରାଣତୋ ନିମିଷତୋ ମହିତ୍ୱୈକ ଇଦ୍ରାଜା ଜଗତୋ ବଭୂବ ।

ୟ ଇଶେ ଅସ୍ୟ ଦ୍ୱିପଦଶ୍ଚତୁଷ୍ପଦଃ କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱେ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୧॥ ୩

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ପ୍ରଜାପତୟେ ତ୍ୱା ଜୁଷ୍ଟଂ ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟେଷ ତେ ଯୋନିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରମାସ୍ତେ ମହିମା ।

ୟସ୍ତେ ରାତ୍ରୌ ସଂବସ୍ତରେ ମହିମା ସଂବଭୂବ ଯସ୍ତେ ପୃଥିବ୍ୟାମଗ୍ନୌ ମହିମା ସଂବଭୂବ ।

ୟସ୍ତେ ନକ୍ଷତ୍ରେଷୁ ଚନ୍ଦ୍ରମସି ମହିମା ସଂବଭୂବ ତର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱେ ତେ ମହିମ୍ନେ ପ୍ରଜାପତୟେ ଦେବେଭ୍ୟଃ

ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (୨) ୪

ୟୁଞ୍ଜନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମମରୁଷଂ ଚରନ୍ତଂ ପରି ତସ୍ମୃଷଃ । ରୋଚନ୍ତେ ରୋଚନା ଦିବି ॥୧॥ ୫

ୟୁଞ୍ଜନ୍ତ୍ୟସ୍ୟ କାମ୍ୟା ହରୀ ବିପକ୍ଷସା ରଥେ । ଶୋଣା ଧୃଷ୍ଣୁ ନୃବାହସା ॥୨॥ ୬

ୟଦ୍ୱାତୋ ଅପୋ ଅଗନୀଗନ୍ଧ୍ରିୟାମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ତନ୍ଦମ୍ ।

ଏତଃ ସ୍ତ୍ରୋତରନେନ ପଥା ପୁନରଶ୍ୱମାବର୍ତ୍ତୟାସି ନଃ ॥୩॥ ୭

ବସବସ୍ତାଞ୍ଜନ୍ତୁ ଗାୟତ୍ରେଣ ଛନ୍ଦସା ରୁଦ୍ରାସ୍ତାଞ୍ଜନ୍ତୁ ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭେନ ଛନ୍ଦସା ।

ଆଦିତ୍ୟାସ୍ତାଞ୍ଜନ୍ତୁ ଜାଗତେନ ଛନ୍ଦସା ॥୪॥ ୮

ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱର୍ଲୀଜୀଞ୍ଜୀରୀଞ୍ଜୀନ୍ୟବ୍ୟେ ଗବ୍ୟେ ।  
ଏତଦନ୍ତମତ୍ତ ଦେବା ଏତଦନ୍ତମତ୍ତ ପ୍ରଜାପତେ ॥୫॥ ୯

କଃ ସ୍ୱିଦେକାକୀ ଚରତି କ ଉ ସ୍ୱିଜ୍ଞାୟତେ ପୁନଃ ।  
କିଂ ସ୍ୱିଜ୍ଞିମସ୍ୟ ଭେଷଜଂ କିମ୍ନାବପନଂ ମହତ୍ ॥୬॥ ୧୦

ସୁୟ୍ ଏକାକୀ ଚରତି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜାୟତେ ପୁନଃ ।  
ଅଗ୍ନିର୍ହମସ୍ୟ ଭେଷଜଂ ଭୂମିରାବପନଂ ମହତ୍ ॥୭॥ ୧୧

କା ସ୍ୱିଦାସୀତ୍-ପୂର୍ବଚିତ୍ତିଃ କିଂ ସ୍ୱିଦାସୀତ୍ ବୃହଦ୍ବୟଃ ।  
କା ସ୍ୱିଦାସୀପିଲିପ୍ତିଲ୍ଲା କା ସ୍ୱିଦାସୀପିଶଙ୍ଗିଲ୍ଲା ॥୮॥ ୧୨

ଦ୍ୟୌରାସୀତ୍-ପୂର୍ବଚିତ୍ତିରଶ୍ଵ ଆସୀତ୍ ବୃହଦ୍ବୟଃ ।  
ଅବିରାସୀପିଲିପ୍ତିଲ୍ଲା ରାତ୍ରିରାସୀପିଶଙ୍ଗିଲ୍ଲା ॥୯॥ (୩) ୧୩

ବାୟୁଷ୍ଠା ପଚତୈରବତ୍ପସିତଗ୍ରୀବଶ୍ଚାଗୈଃ ।  
ନ୍ୟଗ୍ରୋଧଶ୍ଚମସୈଃ ଶଲ୍ଲଲିର୍ବୃଦ୍ଧ୍ୟା ॥୧॥ ୧୪

ଏଷ ସ୍ୟ ରାଧ୍ୟୋ ବୃଷା ପତ୍ତିଶ୍ଚତୁର୍ଭିରେଦଗନ୍ ।  
ବ୍ରହ୍ମା କୃଷ୍ଣଶ୍ଚ ନୋଃବତୁ । ନମୋଃଗ୍ନୟେ ॥୨॥ ୧୫

ସଂଶିତୋ ରଶ୍ମିନା ରଥଃ ସଂଶିତୋ ରଶ୍ମିନା ହୟଃ ।  
ସଂଶିତୋ ଅପ୍ସୁପ୍ସୁଜା ବ୍ରହ୍ମା ସୋମପୁରୋଗବଃ ॥୩॥ ୧୬

ସ୍ୱୟଂ ବାଜିଂସ୍ତନ୍ତଂ କଳ୍ପୟସ୍ୱ ସ୍ୱୟଂ ଯଜସ୍ୱ ସ୍ୱୟଂ ଭୁଷସ୍ୱ ।  
ମହିମା ତେଃନେ୍ୟନ ନ ସଂନଶେ ॥୪॥ ୧୭

ନ ବା ଉ ଏତନ୍-ମ୍ରିୟସେ ନ ରିଷ୍ୟସି ଦେବୀଂ ଇଦେଷି ପଥିଭିଃ ସୁଗେଭିଃ ।  
ୟତ୍ରାସତେ ସୁକୃତୋ ଯତ୍ର ତେ ଯୟୁସ୍ତତ୍ର ତ୍ୱା ଦେବଃ ସବିତା ଦଧାତୁ ॥୫॥ ୧୮ (୧୪୭୯)

ଅଗ୍ନିଃ ପଶୁରାସୀଞ୍ଜେନାୟଜନ୍ତୁ ସ ଏତଂ ଲୋକମଜୟଦ୍ୟସ୍ମିନ୍ନଗ୍ନିଃ ।  
ସ ତେ ଲୋକୋ ଭବିଷ୍ୟତି ତଂ ଜେଷ୍ୟସି ପିବୈତା ଅପଃ ।  
ବାୟୁଃ ପଶୁରାସୀଞ୍ଜେନାୟଜନ୍ତୁ ସ ଏତଂ ଲୋକମଜୟଦ୍ୟସ୍ମିନ୍ନାୟୁଃ ।  
ସ ତେ ଲୋକୋ ଭବିଷ୍ୟତି ତଂ ଜେଷ୍ୟସି ପିବୈତା ଅପଃ ।  
ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ପଶୁରାସୀଞ୍ଜେନାୟଜନ୍ତୁ ସ ଏତଂ ଲୋକମଜୟଦ୍ୟସ୍ମିନ୍ନସୂର୍ଯ୍ୟଃ ।  
ସ ତେ ଲୋକୋ ଭବିଷ୍ୟତି ତଂ ଜେଷ୍ୟସି ପିବୈତା ଅପଃ ॥୭॥ (୪) ୧୯

ପ୍ରାଣାୟ ସ୍ୱାହାପାନାୟ ସ୍ୱାହା ବ୍ୟାନାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ଅମ୍ନେ ଅମ୍ନିକ୍ଷେମ୍ନାଲିକ୍ଷେ ନ ମା ନୟତି କଶ୍ଚନ ।  
ସସସ୍ତ୍ୟଶ୍ଚକଃ ସୁଭଦ୍ରିକାଂ କାମ୍ପୀଲବାସିନୀମ୍ ॥୧॥ ୨୦

ଗଣାନାଂ ତ୍ୱା ଗଣପତିଃ ହବାମହେ ପ୍ରିୟାଣାଂ ତ୍ୱା ପ୍ରିୟପତିଃ ହବାମହେ ।  
ନିଧାନାଂ ତ୍ୱା ନିଧିପତିଃ ହବାମହେ ବସୋ ମମ ॥୨॥ ୨୧

ଆହମଜାନି ଗର୍ଭଧମା ତ୍ୱମଜାସି ଗର୍ଭଧମ୍ ।  
ତା ଉତ୍ତୌ ଚତୁରଃ ପଦଃ ସମ୍ପ୍ରସାରୟାବ ।  
ସ୍ୱର୍ଗେ ଲୋକେ ପ୍ରୋର୍ଣ୍ଣାଥାଂ ବୃଷା ବାଜୀ ରେତୋଧା ରେତୋ ଦଧାତୁ ॥୩॥ (୫) ୨୨

ଉତ୍ସୃକ୍ତ୍ୟା ଅବ ଗୁଦଂ ଧେହି ସମଞ୍ଜିଂ ଚାରୟା ବୃଷନ୍ ।  
ୟ ସ୍ୱୀଣାଂ ଜୀବତୋଜନଃ ॥୧॥ ୨୩

ୟକାସକୌ ଶକୁନ୍ତିକାହଲଗିତି ବଞ୍ଚିତି ।  
ଆହୁତି ଗତେ ପସୋ ନିଗଲ୍-ଗଲୀତି ଧାରକା ॥୨॥ ୨୪

ୟକୋଽସକୌ ଶକୁନ୍ତକ ଆହଲଗିତି ବଞ୍ଚିତି ।  
ବିବକ୍ଷତ ଇବ ତେ ମୁଖମଧୁର୍ଯ୍ୟୋ ମା ନସ୍ତୁମତି ଭାଷଥାଃ ॥୩॥ ୨୫

ମାତା ଚ ତେ ପିତା ଚ ତେଃଶ୍ରୀଂ ବୃକ୍ଷସ୍ୟ ରୋହତଃ ।  
ପ୍ରତିଲାମୀତି ତେ ପିତା ଗଭେ ମୁଷ୍ଟିମତଃସୟତ୍ ॥୪॥ ୨୭

ମାତା ଚ ତେ ପିତା ଚ ତେଃଶ୍ରୀଂ ବୃକ୍ଷସ୍ୟ କ୍ରୀଳତଃ ।  
ବିବକ୍ଷତ ଇବ ତେ ମୁଖଂ ବ୍ରହ୍ମନ୍ନା ତ୍ୱଂ ବଦୋ ବହୁ ॥୫॥ ୨୭

ଉର୍ଧ୍ୱମେନାମୁଚ୍ଛାପୟ ଗିରୌ ଭାରଃ ହରନ୍ନିବ ।  
ଅଥାସୈ୍ୟ ମଧ୍ୟମେଧତାଃ ଶୀତେ ବାତେ ପୁନନ୍ନିବ ॥୬॥ ୨୮

ଉର୍ଧ୍ୱମେନମୁଚ୍ଛାୟାଦ୍ଧିରୌ ଭାରଃ ହରନ୍ନିବ ।  
ଅଥାସ୍ୟ ମଧ୍ୟମେଜତୁ ଶୀତେ ବାତେ ପୁନନ୍ନିବ ॥୭॥ ୨୯

ୟଦସ୍ୟା ଅଂଦୁଭେଦ୍ୟାଃ କୃଧୁ ସ୍ତୁଲମୁପାତସତ୍ ।  
ମୁଷ୍ଟା ଇଦସ୍ୟା ଏଜତୋ ଗୋଶଫେ ଶକୁଳା ଇବ ॥୮॥ ୩୦ (୧୪୯୧)

ୟଦେବାସୋ ଲଲାମଗୁଂ ପ୍ର ବିଷ୍ଣୁମିନମାବିଷୁଃ ।  
ସକ୍ତ୍ୟା ଦେଦିଶ୍ୟତେ ନାରୀ ସତ୍ୟସ୍ୟାକ୍ଷିଭୁବୋ ଯଥା ॥୯॥ ୩୧

ୟଦ୍ଭରିଣୋ ଯବମଞ୍ଜି ନ ପୁଷ୍ଟଂ ପଶୁ ମନ୍ୟତେ ।  
ଶୁଦ୍ରା ଯଦର୍ଯ୍ୟଜାରା ନ ପୋଷାୟ ଧନାୟତି ॥୧୦॥ ୩୨

ୟଦ୍ଭରିଣୋ ଯବମଞ୍ଜି ନ ପୁଷ୍ଟଂ ବହୁ ମନ୍ୟତେ ।  
ଶୁଦ୍ରୋ ଯଦର୍ଯ୍ୟୟୈ ଜାରୋ ନ ପୋଷମନ୍ତୁ ମନ୍ୟତେ ॥୧୧॥ ୩୩

ଦଧିକ୍ରାବ୍-ଣୋ ଅକାରିଷଂ ଜିଷ୍ଟୋରଶ୍ୱସ୍ୟ ବାଜିନଃ ।  
ସୁରଭି ନୋ ମୁଖା କରତ୍-ପ୍ର ଶ ଆୟୁଃଷି ତାରିଷତ୍ ॥୧୨॥ (୨) ୩୪

ଗାୟତ୍ରୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁକ୍ତଗତ୍ୟନୁଷ୍ଟୁପ୍-ପଞ୍ଜ୍ୟା ସହ ।  
ବୃହତୁ୍ୟଷ୍ଟିହା କକୁପ୍-ସୁଚୀଭିଃ ଶମ୍ୟନ୍ତୁ ତ୍ୱା ॥୧॥ ୩୫

ଦ୍ଵିପଦା ଯାଶ୍ଚତୁଷ୍ପଦାସ୍ତ୍ରିପଦା ଯାଶ୍ଚ ଷଟ୍ପଦାଃ ।

ବିଚ୍ଛନ୍ଦା ଯାଶ୍ଚ ସଚ୍ଛନ୍ଦାଃ ସୁଚୀତିଃ ଶମ୍ୟନ୍ତୁ ତ୍ଵା ॥୨॥ ୩୬

ମହାନାମ୍ନେୟା ରେବତେୟା ବିଶ୍ଵା ଆଶାଃ ପ୍ରଭୁବରୀଃ ।

ମୈତ୍ଵୀର୍ବିଦ୍ୟୁତୋ ବାଚଃ ସୁଚୀତିଃ ଶମ୍ୟନ୍ତୁ ତ୍ଵା ॥୩॥ ୩୭

ନାର୍ଯ୍ୟସ୍ତେ ପତ୍ନେୟା ଲୋମ ବିଚିନ୍ଦୁନ୍ତୁ ମନୀଷୟା ।

ଦେବାନାଂ ପତ୍ନେୟା ଦିଶଃ ସୁଚୀତିଃ ଶମ୍ୟନ୍ତୁ ତ୍ଵା ॥୪॥ ୩୮

ରଜତା ହରିଣୀଃ ସୀସା ଯୁଜୋ ଯୁଜ୍ୟନ୍ତେ କର୍ମତିଃ ।

ଅଶ୍ଵସ୍ୟ ବାଜିନସ୍ତୁଚି ସିମାଃ ଶମ୍ୟନ୍ତୁ ଶମ୍ୟନ୍ତୀଃ ॥୫॥ ୩୯

କୁବିଦଙ୍ଗ ଯୁବମନ୍ତୋ ବୟୁଞ୍ଜିଦ୍ୟଥା ଦାନ୍ତ୍ୟନ୍ନୁପୂର୍ବଂ ବିୟୁୟା ।

ଇହେହୈଷାଂ କୃଶୁହି ଭୋଜନାନି ଯେ ବର୍ହିଷୋ ନମ ଉକ୍ତିଂ ନ ଜଗୁଃ ॥୬॥ (୭) ୪୦

କସ୍ତ୍ଵା ଛ୍ୟତି କସ୍ତ୍ଵା ବିଶାସ୍ତ୍ରି କସ୍ତେ ଗାତ୍ରାଣି ଶମ୍ୟତି । କ ଉ ତେ ଶମିତା କବିଃ ॥୧॥ ୪୧

ରତବସ୍ତୁ ରତୁଥା ପର୍ବ ଶମିତାରୋ ବି ଶାସ୍ତୁ ।

ସଂବସ୍ତୁରସ୍ୟ ତେଜସା ଶମିତିଃ ଶମ୍ୟନ୍ତୁ ତ୍ଵା ॥୨॥ ୪୨

ଅର୍ଧମାସାଃ ପରୁଂଷି ତେ ମାସା ଆ ଛ୍ୟନ୍ତୁ ଶମ୍ୟନ୍ତୁଃ ।

ଅହୋରାତ୍ରାଣି ମରୁତୋ ବିଲିଷ୍ଟଃ ସୁଦୟନ୍ତୁ ତେ ॥୩॥ ୪୩

ଦୈବ୍ୟା ଅଧିର୍ଯ୍ୟବସ୍ତୁ ଛ୍ୟନ୍ତୁ ବି ଚ ଶାସ୍ତୁ ।

ଗାତ୍ରାଣି ପର୍ବଶସ୍ତେ ସିମାଃ କୃଶୁନ୍ତୁ ଶମ୍ୟନ୍ତୀଃ ॥୪॥ ୪୪ (୧୫୦୫)

ଦ୍ୟୌସ୍ତେ ପୃଥିବ୍ୟନ୍ତୁରିକ୍ଷଂ ବାୟୁଶ୍ଚିଦ୍ରଂ ପୃଣାତୁ ତେ ।

ସୁୟସ୍ତେ ନକ୍ଷତ୍ରେଃ ସହ ଲୋକଂ କୃଣୋତୁ ସାଧୁୟା ॥୫॥ ୪୫



ଶଂ ତେ ପରେତ୍ୟା ଗାତ୍ରେତ୍ୟଃ ଶମସ୍ତୁବରେତ୍ୟଃ |  
ଶମସ୍ତୁତ୍ୟା ମଞ୍ଜୁତ୍ୟଃ ଶମସ୍ତୁ ତନ୍ତୈ ତବ ||୭|| (୮) ୪୭

କଃ ସ୍ତୈଦେକାକୀ ଚରତି କ ଉ ସ୍ତୈଞ୍ଜାୟତେ ପୁନଃ |  
କିଂ ସ୍ତୈଜିମସ୍ୟ ଭେଷଜଂ କିମ୍ନାବପନଂ ମହତ୍ ||୧|| ୪୭

ସୁୟଂ ଏକାକୀ ଚରତି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜାୟତେ ପୁନଃ |  
ଅଗ୍ନିର୍ହମସ୍ୟ ଭେଷଜଂ ଭୂମିରାବପନଂ ମହତ୍ ||୨|| ୪୮

କିଂ ସ୍ତୈସୁୟମ୍ ସମଂ ଜ୍ୟୋତିଃ କିଂ ସମୁଦ୍ରସମଂ ସରଃ |  
କିଂ ସ୍ତୈତ୍-ପୃଥିବୈଃ ବର୍ଷାୟଃ କସ୍ୟ ମାତ୍ରା ନ ବିଦ୍ୟତେ ||୩|| ୪୯

ବ୍ରହ୍ମ ସୁୟମ୍ ସମଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ଦ୍ୟୋଃ ସମୁଦ୍ରସମଂ ସରଃ |  
ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୃଥିବୈଃ ବର୍ଷାୟାନ୍ ଗୋସୁ ମାତ୍ରା ନ ବିଦ୍ୟତେ ||୪|| ୫୦

ପୃଥ୍ଵୀମି ତ୍ଵା ଚିତୟେ ଦେବସଖା ଯଦି ତ୍ଵମତ୍ର ମନସା ଜଗନ୍ତୁ |  
ୟେଷୁ ବିଷ୍ଣୁସ୍ତ୍ରୀଷୁ ପଦେଷ୍ଠେଷ୍ଠସ୍ତେଷୁ ବିଶ୍ଵଂ ଭୁବନମା ବିବେଶାଣା ||୫|| ୫୧

ଅପି ତେଷୁ ତ୍ରୀଷୁ ପଦେଷ୍ଠସ୍ତ୍ରୀ ଯେଷୁ ବିଶ୍ଵଂ ଭୁବନମା ବିବେଶ |  
ସଦ୍ୟଃ ପର୍ଯ୍ୟେମି ପୃଥିବୀମୁତ ଦ୍ୟାମେକେନାଜ୍ଞେନ ଦିବୋ ଅସ୍ୟ ପୃଷ୍ଠମ୍ ||୬|| ୫୨

କେଶ୍ଵନ୍ତଃ ପୁରୁଷ ଆ ବିବେଶ କାନ୍ୟନ୍ତଃ ପୁରୁଷେ ଅର୍ପିତାନି |  
ଏତଦ୍ ବ୍ରହ୍ମନ୍ନୁପ ବଲ୍ହାମସି ତ୍ଵା କିଂ ସ୍ତୈନ୍ନଃ ପ୍ରତି ବୋଚାସ୍ୟତ୍ର ||୭|| ୫୩

ପଞ୍ଚସ୍ଵନ୍ତଃ ପୁରୁଷ ଆ ବିବେଶ ତାନ୍ୟନ୍ତଃ ପୁରୁଷେ ଅର୍ପିତାନି |  
ଏତଦ୍ଵାତ୍ର ପ୍ରତିମନ୍ନାନୋ ଅସ୍ମି ନ ମାୟୟା ଭବସୁ୍ୟଉରୋ ମତ୍ ||୮|| (୯) ୫୪

କା ସ୍ତୈଦାସୀତ୍-ପୂର୍ବଚିତ୍ତିଃ କିଂ ସ୍ତୈଦାସୀତ୍ ବୃହଦ୍ଵୟଃ |  
କା ସ୍ତୈଦାସୀତ୍-ଲିପ୍ତିଲ୍ଲା କା ସ୍ତୈଦାସୀତ୍-ଶଙ୍ଖିଲ୍ଲା ||୧|| ୫୫

ଦୈରାସୀତ୍-ପୂର୍ବଚିତ୍ତରଶ୍ଚ ଆସୀତ୍ ବୃହଦ୍ବୟଃ ।  
ଅବିରାସୀତ୍ଲିଘ୍ନିଲ୍ଲା ରାତ୍ରିରାସୀତ୍ଗିଞ୍ଜିଲ୍ଲା ॥୨॥ ୫୭

କା ଇମରେ ପିଶଙ୍ଗିଲ୍ଲା କା ଇଂ କୁରୁ ପିଶଙ୍ଗିଲ୍ଲା ।  
କ ଇମା ସ୍ଵାମନର୍ଷତି କ ଇଂ ପଦ୍ଧାଂ ବି ସର୍ପତି ॥୩॥ ୫୭ (୧୫୧୮)

ଅଜାରେ ପିଶଙ୍ଗିଲ୍ଲା ଶ୍ଵାବିକ୍ଷୁରୁ ପିଶଙ୍ଗିଲ୍ଲା ।  
ଶଶ ଆସ୍ଵାମନର୍ଷତ୍ୟହିଃ ପଦ୍ଧାଂ ବି ସର୍ପତି ॥୪॥ ୫୮

କତ୍ୟସ୍ୟ ବିଷ୍ଣାଃ କତ୍ୟକ୍ଷରାଶି କତି ହୋମାସଃ କତିଧା ସମିକ୍ଷଃ ।  
ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ତ୍ଵା ବିଦଧା ପୃଚ୍ଛମତ୍ର କତି ହୋତାର ଋତୁଶୋ ଯଜନ୍ତି ॥୫॥ ୫୯

ଷଳସ୍ୟ ବିଷ୍ଣାଃ ଶତମକ୍ଷରାଶ୍ୟଶୀତିହୋମାଃ ସମିଧୋ ହ ତିସ୍ତ୍ରଃ ।  
ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ତେ ବିଦଧା ପ୍ର ବ୍ରବୀମି ସପ୍ତ ହୋତାର ଋତୁଶୋ ଯଜନ୍ତି ॥୬॥ ୬୦

କୋ ଅସ୍ୟ ବେଦ ଭୁବନସ୍ୟ ନାଭିଂ କୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷମ୍ ।  
କଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବେଦ ବୃହତୋ ଜନିତ୍ରଂ କୋ ବେଦ ଚନ୍ଦ୍ରମସ୍ୟ ଯତୋଜାଃ ॥୭॥ ୬୧

ବେଦାହମସ୍ୟ ଭୁବନସ୍ୟ ନାଭିଂ ବେଦ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷମ୍ ।  
ବେଦ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବୃହତୋ ଜନିତ୍ରମଧୋ ବେଦ ଚନ୍ଦ୍ରମସ୍ୟ ଯତୋଜାଃ ॥୮॥ ୬୨

ପୃଚ୍ଛାମି ତ୍ଵା ପରମନ୍ତ୍ରଂ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ପୃଚ୍ଛାମି ଯତ୍ର ଭୁବନସ୍ୟ ନାଭିଃ ।  
ପୃଚ୍ଛାମି ତ୍ଵା ବୃଷ୍ଣୋ ଅଶ୍ଵସ୍ୟ ରେତଃ ପୃଚ୍ଛାମି ବାଚଃ ପରମଂ ବ୍ୟୋମ ॥୯॥ ୬୩

ଇୟଂ ବେଦିଃ ପରୋ ଅନ୍ତଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଅୟଂ ଯଜ୍ଞୋ ଭୁବନସ୍ୟ ନାଭିଃ ।  
ଅୟଂ ସୋମୋ ବୃଷ୍ଣୋ ଅଶ୍ଵସ୍ୟ ରେତୋ ବ୍ରହ୍ମାୟଂ ବାଚଃ ପରମଂ ବ୍ୟୋମ ॥୧୦॥ ୬୪

ସୁଭୁଃ ସ୍ଵୟମ୍ଭୁଃ ପ୍ରଥମୋଽନ୍ତର୍ମହତ୍ୟର୍ଣ୍ଣବେ ।  
ଦଧେ ହ ଗର୍ଭମୃଦ୍ଧିୟଂ ଯତୋ ଜାତଃ ପ୍ରଜାପତିଃ ॥୧୧॥ ୬୫

ହୋତା ଯୁଷ୍ଟ-ପ୍ରଜାପତିଃ ସୋମସ୍ୟ ମହିମଃ ।  
ଭୁଷତାଂ ପିବତୁ ସୋମଃ ହୋତର୍ଯ୍ୟଜ ॥୧୨॥ ୨୭

ପ୍ରଜାପତେ ନ ତୁଦେତାନ୍ୟନ୍ୟୋ ବିଶ୍ୱା ରୁପାଣି ପରି ତା ବଭୁବ ।  
ୟଜ୍ଞାମାସ୍ତେ ଭୁବୁମସ୍ତନ୍ନୋ ଅସ୍ତୁ ବୟଃ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟାଣାମ୍ ॥୧୩॥ (୧୦) ୨୭ (୧୫୨୮)

ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭୋ ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଯଃ ପ୍ରାଣତୋ ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଯୁଞ୍ଜିତି ନବ ॥୯॥ ବାୟୁଷ୍ଟା ଷଟ୍ ॥୬॥  
ପ୍ରାଣାୟ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଉତ୍ସକ୍ତ୍ୟା ଦ୍ୱାଦଶ ॥୧୨॥ ଗାୟତ୍ରୀ ଷଟ୍ ॥୬॥ କସ୍ତୁରୀ ଷଟ୍ ॥୬॥  
କଃ ସ୍ୱିଦଷ୍ଟ ॥୮॥ କା ସ୍ୱିତ୍ ତ୍ରୟୋଦଶ ॥୧୩॥ ଦଶାନୁବାକେଷୁ ସପ୍ତଷଷ୍ଠି ॥୨୭॥

।। ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ୨୫ ।।



ପିତୃବିଂଶୀ ଅଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଷଡ୍-ବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଅଶ୍ୱସ୍ତ୍ରପରୋ ଗୋମୃଗସ୍ତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟାଃ କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବ ଆଶ୍ୱେୟୋ ରରାଟେ ।  
ପୁରସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରାରସ୍ତ୍ରତୀ ମେଷଧସ୍ତ୍ରାଜନ୍ତୋଃ ॥୧॥ ୧

ରାଶ୍ୱିନାବଧୋରାମୌ ବାହ୍ନୋଃ ସୌମାପୌଷ୍ଠଃ ଶ୍ୟାମୋ ନାଭ୍ୟାଃ ସୌର୍ଯ୍ୟମୌ ।  
ଶ୍ୱେତଶ୍ଚ କୃଷ୍ଣଶ୍ଚ ପାର୍ଶ୍ୱୟୋଃ ॥୨॥ ୨

ତ୍ୱାଷ୍ଟ୍ରୋ ଲୋମଶସକ୍-ଥୌ ସକ୍-ଥ୍ୟୋର୍ବାୟବ୍ୟଃ ଶ୍ୱେତଃ  
ପୁଞ୍ଜ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ୱପସ୍ୟାୟ ବେହଦ୍ୱୈଷ୍ଣବୋ ବାମନଃ ।  
ରୋହିତୋ ଧୂମ୍ରରୋହିତଃ କର୍କଶୁରୋହିତସ୍ତେ ସୌମ୍ୟା  
ବଭୂରରୁଣବଭୂଃ ଶୁକବଭୂସ୍ତେ ବାରୁଣାଃ ॥୩॥ ୩

ଶିତିରନ୍ତ୍ରୋଽନ୍ୟତଃ ଶିତିରନ୍ତ୍ରଃ ସମନ୍ତଶିତିରନ୍ତ୍ରସ୍ତେ ସାବିତ୍ରାଃ  
ଶିତିବାହୁରନ୍ୟତଃ ଶିତିବାହୁଃ ସମନ୍ତଶିତିବାହୁସ୍ତେ ବାହ୍ୱୟତ୍ୟାଃ ।  
ପୃଷତୀ କ୍ଷୁଦ୍ରପୃଷତୀ ସ୍ଥୂଳପୃଷତୀ ତା ମୈତ୍ରାବରୁଣ୍ୟଃ ॥୪॥ ୪

ଶୁଭବାଲଃ ସର୍ବଶୁଭବାଲୋ ମଣିବାଲସ୍ତ ଆଶ୍ୱିନାଃ ।  
ଶ୍ୟେତଃ ଶ୍ୟେତାକ୍ଷୋଽରୁଣସ୍ତେ ରୁଦ୍ରାୟ ପଶୁପତୟେ କର୍ଣ୍ଣାୟମାଃ ॥୫॥ ୫

ଅବଲିପ୍ତା ରୌଦ୍ରା ନଭୋରୂପାଃ ପାର୍ଜନ୍ୟାଃ ।  
ପୃଶ୍ନିସ୍ତ୍ରିରଶ୍ୱାନପୃଶ୍ନିରୁର୍ଧ୍ୱପୃଶ୍ନିସ୍ତେ ମାରୁତାଃ ॥୬॥ ୬

ଫଲ୍-ଗୁର୍ଲୋହିତୋର୍ଣ୍ଣୀ ପଲକ୍ଷୀ ତାଃ ସାରସ୍ୱତ୍ୟଃ ।  
ପ୍ରୀହାକର୍ଣ୍ଣଃ ଶୁଣ୍ଠାକର୍ଣ୍ଣୋଽଧ୍ୟାଲୋହକର୍ଣ୍ଣସ୍ତେ ତ୍ୱାଷ୍ଠାଃ ॥୭॥ ୭

କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବଃ ଶିତିକକ୍ଷୋଃଞ୍ଜିସକ୍ପଥସ୍ତୁ ଐନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନାଃ ।  
କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜିରଲ୍ଲଞ୍ଜିର୍ମହାଞ୍ଜିସ୍ତୁ ଉଷସ୍ୟାଃ ॥୮॥ ୮

ଶିଳ୍ପା ବୈଶ୍ଣବେବ୍ୟୋ ରୋହିଣ୍ୟସ୍ତ୍ୟବୟୋ ବାଚେଽବିଜ୍ଞାତା ଅଦିତୈଽ ।  
ସରୂପା ଧାତ୍ରେ ବସ୍ତତୟୋ ଦେବାନାଂ ପତ୍ନୀଭ୍ୟଃ ॥୯॥ (୩) ୯

କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବା ଆଗ୍ନେୟାଃ ଶିତିଭ୍ରୁବୋ ବସୁନାଃ ରୋହିତା ରୁଦ୍ରାଣାମ୍ ।  
ଶ୍ୱେତା ଅବରୋକିଶ ଆଦିତ୍ୟାନାଂ ନଭୋରୂପାଃ ପାର୍ଜନ୍ୟାଃ ॥୧॥ ୧୦

ଉନ୍ନତ ଋଷଭୋ ବାମନସ୍ତୁ ଐନ୍ଦ୍ରବୈଷ୍ଣବା ଉନ୍ନତଃ ଶିତିବାହୁଃ ଶିତିପୃଷ୍ଠସ୍ତୁ ଐନ୍ଦ୍ରାବାହୁଂସ୍ତତ୍ୟାଃ ।  
ଶୁକରୂପା ବାଜିନୀଃ କଲ୍ଲାଷା ଆଗ୍ନିମାରୁତାଃ ଶ୍ୟାମାଃ ପୌଷ୍ଟାଃ ॥୨॥ ୧୧

ଏତା ଐନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନା ଦ୍ୱିରୂପା ଅଗ୍ନୀଷୋମୀୟା ବାମନା ଅନଭ୍ରାହ ଆଗ୍ନାବୈଷ୍ଣବାଃ ।  
ବଶା ମୈତ୍ରାବରୁଣୋଽନ୍ୟତ ଏନେଽା ମୈତ୍ର୍ୟଃ ॥୩॥ ୧୨

କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବା ଆଗ୍ନେୟା ବଭ୍ରୁବଃ ସୌମ୍ୟାଃ ଶ୍ୱେତା ବାୟୁବ୍ୟା ଅବିଜ୍ଞାତା ଅଦିତୈଽ ।  
ସରୂପା ଧାତ୍ରେ ବସ୍ତତୟୋ ଦେବାନାଂ ପତ୍ନୀଭ୍ୟଃ ॥୪॥ ୧୩ (୧୫୪୧)

କୃଷ୍ଣା ଭୌମା ପୂମ୍ନା ଆନ୍ତରିକ୍ଷା ବୃହନ୍ତୋ ଦିବ୍ୟାଃ ।  
ଶବଳା ବୈଦ୍ୟୁତାଃ ସିଧ୍ନାସ୍ତାରକାଃ ॥୫॥(୨) ୧୪

ପୂମ୍ନାନୁସନ୍ତାୟା ଲଭତେ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗୀସ୍ତାୟ କୃଷ୍ଣାନୁର୍ଷାଭ୍ୟୋଽରୁଣାଞ୍ଜିରଦେ ।  
ପୃଷତୋ ହେମନ୍ତାୟ ପିଶଙ୍ଗାଞ୍ଜିଶିରାୟ ॥୧॥ ୧୫

ତ୍ର୍ୟବୟୋ ଗାୟତ୍ରେଽି ପଞ୍ଚାବୟୁସ୍ତ୍ରୁଷ୍ଟୁଭେ ଦିତ୍ୟବାହୋ ଜଗତୈଽ ।  
ତ୍ରିବସ୍ତା ଅନୁଷ୍ଟୁଭେ ତୁର୍ଯ୍ୟବାହ ଉଷ୍ଣିହେ ॥୨॥ ୧୬

ପଷ୍ଟବାହୋ ବିରାଜ ଉକ୍ଷଣୋ ବୃହତ୍ୟା ଋଷଭାଃ କକୁଭେ ।  
ଅନଭ୍ରାହଃ ପଙ୍କ୍ତୈଽି ଧେନବୋଽତିଚ୍ଛନ୍ଦସେ ॥୩॥ ୧୭

କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବା ଆଶ୍ରେୟା ବଭ୍ରବଃ ସୌମ୍ୟା ଉପଧୃସ୍ତାଃ  
ସାବିତ୍ରୀ ବସ୍ତତର୍ୟଃ ସାରସ୍ୱତ୍ୟଃ ଶ୍ୟାମାଃ ପୌଷ୍ଟାଃ ।  
ପୃଶ୍ନୟୋ ମାରୁତା ବହୁରୂପା ବୈଶ୍ଣଦେବା ବଶା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀୟାଃ ॥୪॥ ୧୮

ଉକ୍ତାଃ ସଂଚରା ଏତା ଐନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନାଃ ।  
କୃଷ୍ଣାଃ ବାରୁଣାଃ ପୃଶ୍ନୟୋ ମାରୁତାଃ କାୟାସ୍ତୃପରାଃ ॥୫॥ (୩) ୧୯

ଅଗ୍ନୟୋନୀକବତେ ପ୍ରଥମଜାନାଲଭତେ ମରୁଦ୍-ଭ୍ୟଃ  
ସାଂତପନେଭ୍ୟଃ ସବାତ୍ୟାନୁରୁଦ୍-ଭ୍ୟୋ ଗୃହମେଧିଭ୍ୟୋ ବଞ୍ଚିହାନ୍ ।  
ମରୁଦ୍-ଭ୍ୟଃ କ୍ରୀଳିଭ୍ୟଃ ସଂସୃଷ୍ଟାନୁରୁଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ୱତବଦ୍-ଭ୍ୟୋନୁସୃଷ୍ଟାନ୍ ॥୧॥ ୨୦

ଉକ୍ତାଃ ସଂଚରା ଏତା ଐନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନାଃ । ପ୍ରାଶୃଙ୍ଗା ମାହେନ୍ଦ୍ରା ବହୁରୂପା ବୈଶ୍ଣକର୍ମଣାଃ ॥୨॥ ୨୧  
ଧୂମ୍ରା ବଭ୍ରୁନୀକାଶାଃ ପିତୃରଣାଃ ସୋମବତାଂ ବଭ୍ରୁବୋ ଧୂମ୍ରନୀକାଶାଃ ପିତୃରଣାଂ ବର୍ହିଷଦାମ୍ ।  
କୃଷ୍ଣା ବଭ୍ରୁନୀକାଶାଃ ପିତୃରଣାମଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାନାଂ କୃଷ୍ଣାଃ ପୃଷନ୍ତସ୍ତୈୟମ୍ବକାଃ ॥୩॥ ୨୨

ଉକ୍ତାଃ ସଂଚରା ଏତାଃ ଶୁନାସୀରୀୟାଃ । ଶ୍ୱେତା ବାୟବ୍ୟାଃ ଶ୍ୱେତାଃ ସୌର୍ଯ୍ୟାଃ ॥୪॥ ୨୩

ବସନ୍ତାୟ କପିଞ୍ଜିଲାନାଲଭତେ ଗ୍ରୀଷ୍ମାୟ କଲବିଙ୍କାନୁର୍ଷାଭ୍ୟସ୍ତିରିଞ୍ଜ୍ଜିରଦେ ବର୍ତ୍ତିକାଃ ।  
ହେମନ୍ତାୟ କକରାଞ୍ଜିଶିରାୟ ବିକକରାନ୍ ॥୫॥ (୪) ୨୪

ସମୁଦ୍ରାୟ ଶିଶୁମାରାନାଲଭତେ ପର୍ଜନ୍ୟାୟ ମଣ୍ଡୁକାନଦ୍-ଭ୍ୟୋ ମସ୍ତ୍ୟାନ୍ ।  
ମିତ୍ରାୟ କୁଲୀପୟାନ୍ନୁରୁଣାୟ ନାକ୍ରାନ୍ ॥୧॥ ୨୫

ସୋମାୟ ହଂସାନାଲଭତେ ବାୟବେ ବଲୀକା ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ କୁଞ୍ଜାନ୍ ।  
ମିତ୍ରାୟ ମଦ୍-ଗୁନ୍ନୁରୁଣାୟ ଚକ୍ରବାକାନ୍ ॥୨॥ ୨୬

ଅଗ୍ନୟୋ କୁଟରୁନାଲଭତେ ବନସ୍ତତିଭ୍ୟ ଉଲୁକାନଗ୍ନୀଷୋମାଭ୍ୟାଂ ଚାଷାନ୍ ।  
ଅଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ମୟୂରାନ୍ନିତ୍ରାବରୁଣାଭ୍ୟାଂ କପୋତାନ୍ ॥୩॥ ୨୭ (୧୫୫୫)

ସୋମାୟ ଲବାନାଲଭତେ ତୁଷ୍ଟୋ କୌଲୀକାଞ୍ଜୋଷାଦୀର୍ଦ୍ଧବାନାଂ ପତ୍ନୀଭ୍ୟଃ ।  
କୁଲୀକା ଦେବଜାମିତ୍ୟୋଃଶ୍ରେୟେ ଗୃହପତୟେ ପାରୁଷ୍ଠାନ୍ ॥୪॥ ୨୮

ଅହ୍ନେ ପାରାବତାନାଲଭତେ ରାତ୍ରେଽି ସୀତାପୁରହୋରାତ୍ରୟୋଃ ସଂଧିତ୍ୟୋ ଜତୁଃ ।  
ମାସେତ୍ୟୋ ଦାତୈହୀହାନ୍ତୁସଂବସୁରାୟ ମହତଃ ସୁପର୍ଣ୍ଣାନ୍ ॥୫॥ (୫) ୨୯

ଭୂମ୍ୟା ଆଖୁନାଲଭତେଽନ୍ତରିକ୍ଷାୟ ପାଞ୍ଜ୍ରାନ୍ଦିବେ କଶାନ୍ ।  
ଦିଗ୍-ତ୍ୟୋ ନକୁଲାନୁଭୁକାନବାନ୍ତରଦିଶାଭ୍ୟଃ ॥୧॥ ୩୦

ବସୁଭ୍ୟ ଋଶ୍ୟାନାଲଭତେ ରୁଦ୍ରେତ୍ୟୋ ରୁରୁନାଦିତ୍ୟେତ୍ୟୋ ନ୍ୟଙ୍କୁନ୍ ।  
ବିଶ୍ୱେତ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ପୃଷତାନ୍ତୁସାଧ୍ୟେଭ୍ୟଃ କୁଲୁଙ୍ଗାନ୍ ॥୨॥ ୩୧

ଈଶାନାୟ ପରସ୍ତତ ଆଲଭତେ ମିତ୍ରାୟ ଗୌରାନୁରୁଣାୟ ମହିଷାନ୍ ।  
ବୃହସ୍ପତୟେ ଗବୟାଂସ୍ତୁଷ୍ଟ ଉଷ୍ଠାନ୍ ॥୩॥ ୩୨

ପ୍ରଜାପତୟେ ପୁରୁଷାନ୍ ହସ୍ତିନ ଆଲଭତେ ବାରେ ପୁଷୀନ୍ ।  
ଚକ୍ଷୁଷେ ମଶକାଞ୍ଜୋତ୍ରାୟ ଭୃଙ୍ଗାଃ ॥୪॥ ୩୩

ପ୍ରଜାପତୟେ ଚ ବାୟବେ ଚ ଗୋମୃଗୋ ବରୁଣାୟାରଣ୍ୟା  
ମେଷୋ ଯମାୟ କୃଷ୍ଣୋ ମନୁଷ୍ୟରାଜାୟ ମର୍କଟଃ ।  
ଶାର୍ଦୂଲାୟ ରୋହିଦୃଷଭାୟ ଗବୟାଁ କ୍ଷିପ୍ରଶ୍ୟେନାୟ ବର୍ତ୍ତିକା  
ନୀଲଞ୍ଜୋଃ କ୍ରିମିଃ ସମୁଦ୍ରାୟ ଶିଶୁମାରୋ ହିମବତେ ହସ୍ତୀ ॥୫॥ (୬) ୩୪

ମୟୁଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟ ଉଲୋ ହଲିକ୍ଷ୍ଣୋ ବୃଷଦଂଶସ୍ତେ ଧାତ୍ରେ ଦିଶାଂ କଞ୍ଜୋ ଧୁତ୍-କ୍ଷାଗ୍ନେୟା ।  
କଲବିକ୍ଜୋ ଲୋହିତାହିଃ ପୁଷ୍କରସାଦସ୍ତେ ଦ୍ୱାଷ୍ଟା ବାରେ କୁଞ୍ଚିଃ ॥୧॥ ୩୫

ସୋମାୟ କୁଲୁଙ୍ଗ ଆରଣ୍ୟୋଽଞ୍ଜୋ ନକୁଲଃ ଶକା ତେ ପୈଷ୍ଠାଃ  
କ୍ରୋଷ୍ଟା ମାୟୋରିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଗୌରମୃଗଃ ।  
ପିଦ୍ମୋ ନ୍ୟଙ୍କୁଃ କଙ୍କଟସ୍ତେଽନୁମତ୍ୟୈ ପ୍ରତିଶୁକ୍ରାୟୈ ଚକ୍ରବାକଃ ॥୨॥ ୩୬



ସୌରୀ ବଲ୍ଲକା ଶାର୍ଗଃ ସୃଜୟଃ ଶୟାଣ୍ଡକସ୍ତେ ମୈତ୍ରାଃ

ସରସ୍ୱତୈଃ ଶାରିଃ ପୁରୁଷବାକ୍ ଶ୍ୱାବିଦ୍-ଭୌମୀ ।

ଶାଦୁଲୋ ବୃକଃ ପୃଦାକୁସ୍ତେ ମନ୍ୟବେ ସରସ୍ୱତେ ଶୁକଃ ପୁରୁଷବାକ୍ ॥୩॥ ୩୭

ସୁପର୍ଣ୍ଣଃ ପାର୍ଜନ୍ୟ ଆତିର୍ବାହସୋ ଦର୍ବିଦା ତେ ବାୟୁବେ

ବୃହସ୍ପତୟେ ବାତସ୍ପତୟେ ପୈଙ୍ଗରାଜୋଽଲଜ ଆନ୍ତରିକଃ ।

ପୁରୋ ମଦୁର୍ମହ୍ୟସ୍ତେ ନଦୀପତୟେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀୟଃ କୂର୍ମଃ ॥୪॥ ୩୮

ପୁରୁଷମୃଗଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରମସୋ ଗୋଧା କାଲକା ଦାର୍ବାଘାଟସ୍ତେ

ବନସ୍ତତୀନାଂ କୃକବାକୁଃ ସାବିତ୍ରୋ ହଂସୋ ବାତସ୍ୟ ।

ନାକ୍ରୋ ମକରଃ କୁଲୀପୟସ୍ତେଽକୃପାରସ୍ୟ ହିୟୈ ଶଲ୍ୟକଃ ॥୫॥ (୭) ୩୯

ଏଶ୍ୟହ୍ନୋ ମଣ୍ଡୁକୋ ମୁଷିକା ତିଞ୍ଜିରିସ୍ତେ ସର୍ପାଶାଁ ଲୋପାଶ ଆଶ୍ୱିନଃ କୃଷ୍ଣୋ ରାତ୍ରେଃ ।

ରକ୍ଷୋ ଜତୁଃ ସୁଷିଲୀକା ତ ଇତରଜନାନାଂ ଜହକା ବୈଷ୍ଣବୀ ॥୬॥ ୪୦

ଅନ୍ୟବାପୋଽର୍ଥମାସାନାମୃଶ୍ୟୋ ମୟୂରଃ ସୁପର୍ଣ୍ଣସ୍ତେ ଗନ୍ଧର୍ବାଶାମପାମୁଦ୍ରୋ ମାସାଂ କଶ୍ୟପଃ ।

ରୋହିକୁଣ୍ଡୁଶାତୀ ଗୋଲଞ୍ଜିକା ତେଽପ୍ସରସାଂ ମୃତ୍ୟବେଽସିତଃ ॥୭॥ ୪୧

ବର୍ଷାଦୁରୁତୁନାମାଶୁଃ କଶୋ ମାହ୍ମାଲସ୍ତେ ପିତୃଋଣାଂ ବଲ୍ଲାୟାଜଗରୋ ବସୁନାଂ କପିଞ୍ଜିଲଃ ।

କପୋତ ଉଲୁକଃ ଶଶସ୍ତେ ନିରୃତୈଃ ବରୁଣାୟାରଣ୍ୟୋ ମେଷଃ ॥୮॥ ୪୨

ଶ୍ୱିତ୍ର ଆଦିତ୍ୟାନାମୁଷ୍ଣୋ ଘୃଣୀବାହ୍ମାଧ୍ରୀନସସ୍ତେ ମତ୍ୟା ଅରଣ୍ୟାୟ ସୁମରୋ ରୁରୁ ରୌଦ୍ରଃ ।

କୃୟିଃ କୁଟରୁର୍ଦାତୈହସ୍ତେ ବାଜିନାଂ କାମାୟ ପିକଃ ॥୯॥ ୪୩

ଖଞ୍ଜୋ ବୈଶ୍ୱଦେବଃ ଶ୍ୱା କୃଷ୍ଣଃ କର୍ଣ୍ଣୋ ଗର୍ଦଭସ୍ତରକ୍ଷୁସ୍ତେ ରକ୍ଷସାମିନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁକରଃ ।

ସିଂହୋ ମାରୁତଃ କୃକଲାସଃ ପିପ୍ପକା ଶକୁନିସ୍ତେ ଶରବ୍ୟାୟୈ ବିଶ୍ୱେଷାଂ ଦେବାନାଂ

ପୃଷତଃ ॥୧୦॥ (୮) ୪୪ (୧୫୭୨)

ଅଶ୍ୱସ୍ତ୍ରପରୋ ନବ ॥୯॥ କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବା ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଧୂମ୍ରାନୁସନ୍ତାୟ ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ଅଗ୍ନିୟୋନୀକବତେ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ସମୁଦ୍ରାୟ ଶିଶୁମାରାନ୍ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଭୃମ୍ୟା ଆଖୁନ୍ ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ମୟୁଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ଏଶ୍ୟନ୍ତୁ ଇତି ପଞ୍ଚି ॥୫॥  
ଅଷ୍ଟାନ୍ତୁବାକେଷୁ ଚତୁଷ୍ଟଦ୍ୱାରିଂଶତ୍ ॥୪୪॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଷଡ୍ଠିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୭ ॥



ಪ್ರಕೃತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ସପ୍ତବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଶାଦଂ ଦଦ୍-ଭିରବକାଂ ଦନ୍ତମୂଲୈର୍ମୃଦଂ ବସ୍ତୈସ୍ତେଗାନ୍ଧଂ ଶ୍ଵାଭ୍ୟାଂ ସରସ୍ଵତ୍ୟା  
ଅଗ୍ରଜିହ୍ଵଂ ଜିହ୍ଵାୟା ଉତ୍ତାଦମ୍ ।

ଅବକ୍ରମେନ ତାଲୁ ବାଜଂ ହନୁଭ୍ୟାମପ ଆସ୍ୟେନ ବୃଷଣମାଶ୍ଵାଭ୍ୟାମ୍ ॥୧॥ ୧

ଆଦିତ୍ୟାନ୍ ଶୁଶୁଭିଃ ପଞ୍ଚାନଂ ଭୃଭ୍ୟାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ବର୍ତ୍ତୋଭ୍ୟାଂ ବିଦୁ୍ୟତଂ କନୀନକାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ଶୁକ୍ଳାୟ ସ୍ଵାହା କୃଷ୍ଣାୟ ସ୍ଵାହା ପାର୍ଯ୍ୟାଣି ପକ୍ଷ୍ମାଣ୍ୟବାର୍ଯ୍ୟା ଇକ୍ଷବୋଽବାର୍ଯ୍ୟାଣି  
ପକ୍ଷ୍ମାଣି ପାର୍ଯ୍ୟା ଇକ୍ଷବଃ ॥୨॥ (୧) ୨

ବାତଂ ପ୍ରାଣେନାପାନେନ ନସିକେ ଉପୟାମପରେଶୌଷ୍ଠେନ ସଦୁତ୍ତରେଣ ।  
ପ୍ରକାଶେନାନ୍ତରମନୁକାଶେନ ବାହ୍ୟଂ ନିବେଷ୍ଠଂ ମୂର୍ଧ୍ନା ସ୍ତନୟିତୁଂ ନିର୍ବାଧେନାଶନିଂ  
ମସ୍ତିଷ୍ଠେଣ ବିଦୁ୍ୟତଂ କନୀନକାଭ୍ୟାମ୍ ॥୩॥ ୩

କର୍ଣ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଶ୍ରୋତ୍ରାଭ୍ୟାଂ କର୍ଣ୍ଣୌ ତେଦନୀମଧରକଣ୍ଠେନାପଃ  
ଶୁଷ୍କକଣ୍ଠେନ ଚିତ୍ତଂ ମନ୍ୟାଭିଃ ।

ଅଦିତିଂ ଶୀର୍ଷ୍ଣା ନିରୂତିଂ ନିର୍ଜର୍ଜଲ୍ୟେନ ଶୀର୍ଷ୍ଣା ସଂକ୍ରୋଶୈଃ ପ୍ରାଣାନ୍ ରେଷ୍ମାଣଂ ସୁପେନ ॥୩॥(୨) ୪

ମଶକାଙ୍କଶୈରିନ୍ଦ୍ରଂ ସ୍ଵପସା ବହେନ ବୃହସ୍ପତିଂ ଶକୁନିସାଦେନ କୁର୍ମାନ୍ ।  
ଶଫୈରାକ୍ରମଣଂ ସୁରାଭ୍ୟାମୃକ୍ଷଲାଭିଃ କପିଞ୍ଜିଲାନ୍ ॥୪॥ ୫ (୧୫୭୭)

ଜବଂ ଜଘାଭ୍ୟାମଧ୍ୟାନଂ ବାହୁଭ୍ୟାଂ ଜାମ୍ବୀଲେନାରଣ୍ୟମଗ୍ନିମତିରୁଗ୍ଭାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ପୁଷ୍ପଣଂ ଦୋର୍ଭ୍ୟାମଶ୍ଵିନା ଅଂସ୍ରାଭ୍ୟାଂ ରୁଦ୍ରଂ ରୋରାଭ୍ୟାମ୍ ॥୫॥ (୩) ୬

ଅଗ୍ନେଃ ପକ୍ଷତିର୍ବାୟୋର୍ନିପକ୍ଷତିରିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ତୃତୀୟାଂ ଚତୁର୍ଥୀ ।  
ଅଦିତ୍ୟେ ପଞ୍ଚମୀନ୍ଦ୍ରାଣ୍ୟୋଃ ଷଷ୍ଠୀ ମରୁତାଃ ସପ୍ତମୀ ବୃହସ୍ପତେରଷ୍ଟମୀ ।  
ଅର୍ଯ୍ୟମ୍-ଶୋ ନବମୀ ଧାତୁର୍ଦଶମୀନ୍ଦ୍ରସ୍ୟୈକାଦଶୀ ବରୁଣସ୍ୟ ଦ୍ଵାଦଶୀ ଯମସ୍ୟ ତ୍ରୟୋଦଶୀ ॥୧॥ (୪) ୭

ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୋଃ ପକ୍ଷତିଃ ସରସ୍ଵତ୍ୟେ ନିପକ୍ଷତିର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ତୃତୀୟା ସୋମସ୍ୟ ଚତୁର୍ଥୀ ।  
ନିରୂତ୍ୟେ ପଞ୍ଚମ୍ୟଗ୍ନାଷୋମୟୋଃ ଷଷ୍ଠୀ ସର୍ପାଣାଃ ସପ୍ତମୀ ବିଷ୍ଣୋରଷ୍ଟମୀ ।  
ପୁଷ୍ଟୋ ନବମୀ ଦୁଷ୍ପୁର୍ଦଶମୀନ୍ଦ୍ରସ୍ୟୈକାଦଶୀ ବରୁଣସ୍ୟ ଦ୍ଵାଦଶୀ ଯମ୍ୟେ ତ୍ରୟୋଦଶୀ ।  
ଦ୍ୟାବାପୃଥିବ୍ୟୋର୍ଦଶିଣଂ ପାର୍ଶ୍ଵଂ ବିଶ୍ଵେଷାଂ ଦେବାନାମୁତ୍ତରମ୍ ॥୧॥ (୫) ୮

ମରୁତାଃ ସ୍ଵକ୍ଷା ବିଶ୍ଵେଷାଂ ଦେବାନାଂ ପ୍ରଥମା କୀକସା ରୁଦ୍ରାଣାଂ ଦ୍ଵିତୀୟାଦିତ୍ୟାନାଂ  
ତୃତୀୟା ବାୟୋଃ ପୁଚ୍ଛମଗ୍ନାଷୋମୟୋର୍ଦ୍ଵାସଦୈ ।  
କୁଞ୍ଚି ଶ୍ଵୋଶିତ୍ୟାମିନ୍ଦ୍ରାବୃହସ୍ପତୀ ଉରୁଭ୍ୟାଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା  
ଅଲ୍-ଗାଭ୍ୟାମାକ୍ରମଣଃ ସ୍ଵରାଭ୍ୟାଂ ବଲଂ କୁଷ୍ଠାଭ୍ୟାମ୍ ॥୧॥ (୬) ୯

ପୁଷଣଂ ବନିଷ୍ଠନାକ୍ଷାହୀରୁସ୍ମଲଗୁଦୟା ସର୍ପାଞ୍ଜୁଦାଭିର୍ବିହୃତ ଆକ୍ତ୍ରିରପୋ ବସ୍ତ୍ରିନା  
ବୃଷଣମାଶ୍ଵାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ବାଜିନଃ ଶେପେନ ପ୍ରଜାଃ ରେତସା ଚାଷାନ୍ପିତ୍ତେନ ପ୍ରଦରାନ୍ପାୟୁନା କୁଶ୍ଵାଞ୍ଜୁକପିଶ୍ଵେଃ ॥୧॥ (୭) ୧୦

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ କ୍ରୋଲୋଽଦିତ୍ୟେ ପାଜସ୍ୟଂ ଦିଶାଂ ଜତ୍ରବୋଽଦିତ୍ୟେ ଭସତ୍ ।  
ଜୀମୂତାନ୍ଦୃଦୟୈପଶେନାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ପୁରୀତତା ॥୧॥ ୧୧

ନଭ ଉଦୟେଣ ଚକ୍ରବାକୈ ମତସ୍ନାଭ୍ୟାଂ ଦିବଂ ବୃକ୍ଷାଭ୍ୟାଂ ଗିରୀନ୍ପୁାଶିଭିଃ ।  
ଉପଲାନ୍ପୁାହ୍ନା ବଲ୍ଲୀକାଞ୍ଜୋମଭିଗ୍ନୌଭିର୍ଗୁଲ୍ଲାନ୍ଦିରାଭିଃ ସ୍ରବନ୍ତୀଃ ।  
ହ୍ରଦାଞ୍ଜୁକ୍ଷିଭ୍ୟାଃ ସମୁଦ୍ରମୁଦରେଣ ବୈଶ୍ଵାନରଂ ଭସ୍ମନା ॥୨॥ (୮) ୧୨

ବିଧୂତିଂ ନାଭ୍ୟା ଘୃତଂ ରସେନାପୋ ଯୁଷ୍ଣା ମରୀଚୀର୍ବିପୁତ୍ତ୍ରିର୍ନୀହାରମୁଷ୍ଣଣା

ଶୀନଂ ବସୟା ପୁଷ୍ପା ଅଶୁଭିଃ ।

ହ୍ରାଦୁନୀର୍ଦୁଷୀକାଭିରସ୍ନା ରକ୍ଷାଂସି ଚିତ୍ରାଣ୍ୟଜ୍ଞୈର୍ନକ୍ଷତ୍ରାଣି

ରୂପେଣ ପୃଥିବୀଂ ତ୍ୱଚା ଜୁମ୍ବକାୟ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ (୯) ୧୩

ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମବର୍ତ୍ତତାଗ୍ରେ ଭୂତସ୍ୟ ଜାତଃ ପତିରେକ ଆସୀତ୍ ।

ସ ଦାଧାର ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାଂ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୧॥ ୧୪

ୟଃ ପ୍ରାଣତୋ ନିମିଷତୋ ମହିତ୍ୱୈକ ଇଦ୍ରାଜା ଜଗତୋ ବଭୁବ ।

ୟ ଇଶେ ଅସ୍ୟ ଦ୍ୱିପଦଶ୍ଚତୁଷ୍ପଦଃ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୨॥ ୧୫ (୧୫୮୭)

ୟସ୍ୟେମେ ହିମବନ୍ତୋ ମହିତ୍ୱା ଯସ୍ୟ ସମୁଦ୍ରଂ ରସୟା ସହାଦୁଃ ।

ୟସ୍ୟେମାଃ ପ୍ରଦିଶୋ ଯସ୍ୟ ବାହୁ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୩॥ ୧୬

ୟ ଆତ୍ମଦା ବଲଦା ଯସ୍ୟ ବିଶ୍ୱ ଉପାସତେ ପ୍ରଶିଷଂ ଯସ୍ୟ ଦେବାଃ ।

ୟସ୍ୟ ଛାୟାମୃତଂ ଯସ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁଃ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୪॥ (୧୦) ୧୭

ଆ ନୋ ଭଦ୍ରାଃ କ୍ରତବୋ ଯନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱତୋଽଦକ୍ଷାସୋ ଅପରୀତାସ ଭଦ୍-ଭିଦଃ ।

ଦେବା ନୋ ଯୁଥା ସଦମିଦ୍ ବୃଧେ ଅସନ୍ନପ୍ରାୟୁବୋ ରକ୍ଷିତାରୋ ଦିବେଦିବେ ॥୧॥ ୧୮

ଦେବାନାଂ ଭଦ୍ରା ସୁମତିରୃଜୁୟତାଂ ଦେବାନାଂ ରାତିରଭି ନୋ ନିବର୍ତ୍ତତାମ୍ ।

ଦେବାନାଂ ସଖ୍ୟମୁପସେଦିମା ବୟଂ ଦେବା ନ ଆୟୁଃ ପ୍ରତିରନ୍ତୁ ଜୀବସେ ॥୨॥ ୧୯

ତାନ୍-ପୂର୍ବୟା ନିବିଦା ହୁମହେ ବୟଂ ଭଗଂ ମିତ୍ରମଦିତିଂ ଦକ୍ଷମସ୍ତ୍ରିଧମ୍ ।

ଅର୍ଯ୍ୟମଣଂ ବରୁଣଂ ସୋମମଶ୍ୱିନା ସରସ୍ୱତୀ ନଃ ସୁଭଗା ମୟସ୍କରତ୍ ॥୩॥ ୨୦

ତନ୍ନୋ ବାତୋ ମୟୋଭୁ ବାତୁ ଭେଷଜଂ ତନ୍ନାତା ପୃଥିବୀ ତପ୍ୱିତା ଦେୱୀଃ ।

ତଦ୍ ଗ୍ରାବାଣଃ ସୋମସୁତୋ ମୟୋଭୁବସ୍ତଦଶ୍ୱିନା ଶୁଶୁତଂ ଧିଷ୍ଟ୍ୟା ଯୁବମ୍ ॥୪॥ ୨୧



ହୋତାଧ୍ୟୁର୍ଯ୍ୟୁରାବୟା ଅଗ୍ନିମିନ୍ଦୋ ଗ୍ରାବଗ୍ରାଭ ଉତ ଶଂସ୍ତା ସୁବିପ୍ରଃ ।  
ତେନ ଯଜ୍ଞେନ ସ୍ୱରଂକୃତେନ ସ୍ୱିଷ୍ଟେନ ବକ୍ଷଣା ଆ ପୃଣଧୁମ୍ ॥୫॥ ୩୨

ଯୁପବ୍ରହ୍ମା ଉତ ଯେ ଯୁପବାହାଶ୍ୱଷାଲଂ ଯେ ଅଶ୍ୱୟୁପାୟ ତକ୍ଷତି ।  
ଯେ ଚାର୍ବତେ ପଚନଂ ସଂଭରନ୍ତ୍ୟତୋ ତେଷାମଭିଗୁର୍ତ୍ତିର୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରତୁ ॥୬॥ ୩୩

ଉପ ପ୍ରାଗାସୁମନ୍ତୋଽଧାୟି ମନ୍ତୁ ଦେବାନାମାଶା ଉପ ବୀତପୃଷ୍ଠଃ ।  
ଅନ୍ଦେନଂ ବିପ୍ରା ରକ୍ଷୟୋ ମଦନ୍ତି ଦେବାନାଂ ପୁଷ୍ଟେ ଚକୃମା ସୁବନ୍ଧୁମ୍ ॥୭॥ ୩୪

ୟଦ୍ୱାଜିନୋ ଦାମ ସଂଦାନମର୍ବତୋ ଯା ଶୀର୍ଷଣ୍ୟା ରଶନା ରଙ୍ଘୁରସ୍ୟ ।  
ୟଦ୍ୱା ଘାସ୍ୟ ପ୍ରଭୃତମାସ୍ୟେ ତୃଣଂ ସର୍ବା ତା ତେ ଅପି ଦେବେଷୁସ୍ତୁ ॥୮॥ (୧୨) ୩୫

ୟଦଶ୍ୱସ୍ୟ କ୍ରବିଷୋ ମକ୍ଷିକାଶ ଯଦ୍ୱା ସ୍ୱରୌ ସ୍ୱପିତୌ ରିପ୍ରମସ୍ତ୍ରି ।  
ୟଜସ୍ତୟୋଃ ଶମିତୁର୍ଯନ୍ନଶେଷୁ ସର୍ବା ତା ତେ ଅପି ଦେବେଷୁସ୍ତୁ ॥୯॥ ୩୬

ୟଦୁବଧ୍ୟମୁଦରସ୍ୟାପବାତି ଯ ଆମସ୍ୟ କ୍ରବିଷୋ ଗକ୍ଷୋ ଅସ୍ତ୍ରି ।  
ସୁକୃତା ତକ୍ଷମିତାରଃ କୃଶ୍ୱତ୍ୱୁତ ମେଧଂ ଶୃତପାକଂ ପଚନ୍ତୁ ॥୧୦॥ ୩୭

ୟତ୍ତେ ଗାତ୍ରାଦଗ୍ନିନା ପଚ୍ୟମାନାଦଭି ଶୂଲଂ ନିହତସ୍ୟାବଧାବତି ।  
ମା ତଦ୍-ଭୁମ୍ୟାମାଶ୍ନିଷନ୍ତା ତୃଣେଷୁ ଦେବେଭ୍ୟସ୍ତଦୁଶଦ୍-ଭେଧା ରାତମସ୍ତୁ ॥୧୧॥ ୩୮

ୟେ ବାଜିନଂ ପରିପଶ୍ୟନ୍ତି ପକ୍ୱଂ ଯ ଇମାହୁଃ ସୁରଭିର୍ନିର୍ହରେତି ।  
ୟେ ଚାର୍ବତୋ ମାଂସଭିକ୍ଷାମୁପାସତ ଉତୋ ତେଷାମଭିଗୁର୍ତ୍ତିର୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରତୁ ॥୧୨॥ ୩୯

ୟନ୍ନୀକ୍ଷଣଂ ମାଂସ୍ୱଚନ୍ୟା ଉଖାୟା ଯା ପାତ୍ରାଶି ଯୁଷ୍ଟ ଆସେଚନାନି ।  
ଉଷ୍ଣଣ୍ୟାପିଧାନା ଚରୁଣାମଜ୍ଞାଃ ସୁନାଃ ପରି ଭୁଷନ୍ତ୍ୟଶ୍ୱମ୍ ॥୧୩॥ ୪୦

ମା ତ୍ୱାଗ୍ନିର୍ଧନୟାଈମଗନ୍ଧିର୍ମୌଖା ଭ୍ରାଜନ୍ତ୍ୟଭି ବିକ୍ର ଜଘ୍ନିଃ ।  
ଇଷ୍ଟଂ ବୀତମଭିଗୁର୍ତ୍ତଂ ବକ୍ଷକୃତଂ ତଂ ଦେବାସଃ ପ୍ରତି ଶୃଣୁଣନ୍ତ୍ୟଶ୍ୱମ୍ ॥୧୪॥ ୪୧ (୧୨୧୩)



ନିକ୍ରମଣଂ ନିଷଦନଂ ବିବର୍ତନଂ ଯୁଜ ପତ୍ନୀଶମର୍ବତଃ ।

ୟଜ ପପୌ ଯଜ ଘାସିଂ ଜଘାସ ସର୍ବା ତା ତେ ଅପି ଦେବେଷୁସ୍ତୁ ॥୭॥ (୧୩) ୪୨

ୟଦଶ୍ୱାୟ ବାସ ଉପସ୍ତୁଶକ୍ତ୍ୟଧୀବାସଂ ଯା ହିରଣ୍ୟାନ୍ୟସ୍ତୈ ।

ସଂଦାନମର୍ବକ୍ତଂ ପତ୍ନୀଶଂ ପ୍ରିୟା ଦେବେଷ୍ଟା ଯାମୟନ୍ତି ॥୧॥ (୧୪) ୪୩

ଇମା ନୁ କଂ ଭୁବନା ସୀଷଧାମେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବିଶ୍ୱେ ଚ ଦେବାଃ ।

ଆଦିତ୍ୟେରିନ୍ଦ୍ରଃ ସଗଣୋ ମରୁଦ୍-ଭିରସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଭେଷଜା କରତ୍ ।

ୟଜ୍ଞଂ ଚ ନସ୍ତନ୍ତଂ ଚ ପ୍ରଜାଂ ଚାଦିତ୍ୟେରିନ୍ଦ୍ରଃ ସହ ସୀଷଧାତି ॥୧॥ ୪୪

ଅଗ୍ନେ ତ୍ୱଂ ନୋ ଅନ୍ତମ ଉତ ତ୍ରାତା ଶିବୋ ଭବ ବରୁଧ୍ୟଃ ।

ବସୁରଗ୍ନିର୍ବସୁଗ୍ରବା ଅଜ୍ଞା ନକ୍ଷି ଦ୍ୟୁମଉମଃ ରୟିଂ ଦାଃ ।

ତଂ ତ୍ୱା ଶୋଚିଷ୍ଠ ଦୀଦିବଃ ସୁମ୍ନାୟ ନୁନମୀମହେ ସଖିଭ୍ୟଃ ॥୨॥ (୧୫) ୪୫ (୧୬୧୭)

ଶାଦଂ ଦଦ୍-ଭିଦ୍ୱୈ ॥୨॥ ବାତଂ ପ୍ରାଣେନ ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ମଶକାକ୍ଳେଶୈରିତି ଦ୍ୱେ ॥୨॥

ଅଗ୍ନେଃ ପକ୍ଷତିରେକା ॥୧॥ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୋଃ ପକ୍ଷତିରେକା ॥୧॥ ମରୁତାଃ ସ୍ୱକ୍ଷ୍ୟା ଏକା ॥୧॥

ପୂଷଣଂ ବନିଷ୍ଠନେତ୍ୟେକା ॥୧॥ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ କ୍ରୋଳୋ ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ବିଧୃତିମେକା ॥୧॥

ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଶ୍ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଆ ନୋ ଦଶ ॥୧୦॥ ମା ନୋଃଷ୍ଟ ॥୮॥ ଯଦଶ୍ୱସ୍ୟ ସପ୍ତ ॥୭॥

ୟଦଶ୍ୱାୟୈକା ॥୧॥ ଇମା ନୁ କଂ ଦ୍ୱେ ॥୨॥

ପଞ୍ଚିଦଶାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚିଚତ୍ୱାରିଂଶତ୍ ॥୪୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ସପ୍ତବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୭ ॥



ಪ್ರತಿವಿಂಶಿ ಅಧ್ಯಾಯ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥାଷ୍ଟାଦିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଅଗ୍ନିଶ୍ଚ ପୃଥିବୀ ଚ ସଂନତେ ତେ ମେ ସଂ ନମତାମଦୋ ବାୟୁଶ୍ଚାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଚ ସଂନତେ ତେ ମେ  
ସଂ ନମତାମଦ ଆଦିତ୍ୟଶ୍ଚ ଦୈତ୍ୟଶ୍ଚ ସଂନତେ ତେ ମେ ସଂ ନମତାମଦ ଆପଶ୍ଚ ବରୁଣଶ୍ଚ  
ସଂନତେ ତେ ମେ ସଂ ନମତାମଦଃ ।

ସପ୍ତ ସଂସଦୋ ଅଷ୍ଟମୀ ଭୃତସାଧନୀ ॥୧॥ ୧

ସକାମାଂଠ ଅଧୁନସ୍ମରୁ ସଂଜ୍ଞାନମସ୍ତୁ ମେଂମୁନା ।

ୟଥେମାଂ ବାଚଂ କଲ୍ୟାଣୀମାବଦାନି ଜନେଭ୍ୟଃ ॥୨॥ ୨

ବ୍ରହ୍ମରାଜନ୍ୟାଭ୍ୟାଂ ଶୂଦ୍ରାୟ ଚାର୍ଯ୍ୟାୟ ଚ ସ୍ତ୍ରୀୟ ଚାରଣାୟ ଚ ।

ପ୍ରିୟୋ ଦେବାନାଂ ଦକ୍ଷିଣାୟୈ ଦାତୁରିହ ଭୃୟାସମୟଂ ମେ କାମଃ

ସମୃଧ୍ୟତାମୁପ ମାଦୋ ନମତୁ ॥୩॥ (୧) ୩

ବୃହସ୍ପତେ ଅତି ଯଦୟୈ ଅର୍ହାଦ୍ ଦ୍ୟୁମଦ୍ଭିଭାତି କ୍ରତୁମଜ୍ଜନେଷୁ ।

ୟଦ୍ଦୀଦୟଃସ୍ତବସ ଋତପ୍ରଜାତ ତଦସ୍ମାସୁ ଦ୍ରବିଣଂ ଧେହି ଚିତ୍ରମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବୃହସ୍ପତୟେ ତ୍ୱୈଷ ତେ ଯୋନିର୍ବୃହସ୍ପତୟେ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୨) ୪ (୧୭୨୧)

ଇନ୍ଦ୍ର ଗୋମନ୍ନିହା ଯାହି ପିବା ସୋମଂ ଶତକ୍ରତୋ । ବିଦ୍ୟଦ୍-ଭିର୍ଗ୍ରୀବଭିଃ ସୁତମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଗୋମତ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ଗୋମତେ ॥୧॥ (୩) ୫

ଋତାବାନଂ ବୈଶ୍ୱାନରମୃତସ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷସ୍ତତିମ୍ । ଅଜସ୍ରଂ ଘର୍ମମୀମହେ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବୈଶ୍ୱାନରାୟ ତ୍ୱୈଷ ତେ ଯୋନିର୍ବୈଶ୍ୱାନରାୟ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୪) ୬

ବୈଶ୍ୱାନରଂ ହବାମହ ଋତସ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷସ୍ତତିମ୍ । ଅଜସ୍ରଂ ଘର୍ମମୀମହେ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବୈଶ୍ୱାନରାୟ ତ୍ୱୈଷ ତେ ଯୋନିର୍ବୈଶ୍ୱାନରାୟ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୫) ୭

ବୈଶ୍ଵାନରୋ ନ ଉତୟ ଆ ପ୍ର ଯାତୁ ପରାବତଃ । ଅଗ୍ନିରୁକ୍-ଥେନ ବାହସା ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବୈଶ୍ଵାନରାୟ ଚୈଷ ତେ ଯୋନିବୈଶ୍ଵାନରାୟ ତ୍ଵା ॥୧॥ (୭) ୮

ବୈଶ୍ଵାନରସ୍ୟ ସୁମତୌ ସ୍ୟାମ ରାଜା ହି କଂ ଭୁବନାନାମଭିଶ୍ରୀଃ ।  
ଇତୋ ଜାତୋ ବିଶ୍ଵମିଦଂ ବି ଚକ୍ଷେ ବୈଶ୍ଵାନରୋ ଯତତେ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବୈଶ୍ଵାନରାୟ ଚୈଷ ତେ ଯୋନିବୈଶ୍ଵାନରାୟ ତ୍ଵା ॥୧॥ (୭) ୯

ମରୁତ୍ଵାଂଘ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ବୃଷଭୋ ରଣାୟ ପିବା ସୋମମନୁଷ୍ଠଧଂ ମଦାୟ ।  
ଆସିଞ୍ଚସ୍ଵ ଜଠରେ ମଧୁ ଉର୍ମିଂ ତ୍ଵଂ ରାଜାସି ପ୍ରତିପସ୍ତୁତାନାମ୍ ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ଵା ମରୁତୁତ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ଵା ମରୁତୁତେ ॥୧॥ (୮) ୧୦

ମହାଂଘ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବଜ୍ରହସ୍ତଃ ଷୋଳଶୀ ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞତୁ । ହନ୍ତୁ ପାପ୍ସାନଂ ଯୋଃସ୍ଵାନ୍ଦ୍ଵେଷ୍ଠି ।  
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ଵା ଷୋଳଶିନ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ଵା ଷୋଳଶିନେ ॥୧॥(୯) ୧୧

ଅଗ୍ନିରୂଷିଃ ପବମାନଃ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟଃ ପୁରୋହିତଃ । ତମୀମହେ ମହାଗୟମ୍ ॥୧॥ (୧୦) ୧୨

ଅନୁ ବୀରୈରନୁ ପୁଷ୍ୟାସ୍ତୁ ଗୋଭିରନ୍ତୁଶ୍ଵୈରନୁ ସର୍ବେଣ ପୁଷ୍ଟେଃ ।  
ଅନୁ ଦ୍ଵିପଦାନୁ ଚତୁଷ୍ପଦା ବୟଂ ଦେବା ନୋ ଯଜ୍ଞମୃତୁଥା ନୟନ୍ତୁ ॥୧॥ (୧୧) ୧୩

ଆ ନୋ ଗୋତ୍ରା ଦର୍ଦ୍ଦହି ଗୋପତେ ଗାଃ ସମସ୍ତଭ୍ୟଂ ସନୟୋ ଯନ୍ତୁ ବାଜାଃ ।  
ଦିବକ୍ଷା ଅସି ବୃଷଭ ସତ୍ୟଶୁଶ୍ଵୋଃସ୍ତଭ୍ୟଂ ସୁମଘବନ୍ ବୋଧି ଗୋଦାଃ ॥୧॥ (୧୨) ୧୪ (୧୭୩୧)

ଅଗ୍ନିଶ୍ଚ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ବୃହସ୍ପତ ଏକା ॥୧॥ ଇନ୍ଦ୍ର ଗୋମନ୍ଦେକା ॥୧॥ ଋତାବାନମେକା ॥୧॥

ବୈଶ୍ଵାନରମେକା ॥୧॥ ବୈଶ୍ଵାନର ଏକା ॥୧॥ ବୈଶ୍ଵାନରସ୍ୟ ସୁମତାବେକା ॥୧॥

ମରୁତ୍ଵାଂଘ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ଏକା ॥୧॥ ମହାଂଘ୍ର ଇନ୍ଦ୍ର ଏକା ॥୧॥ ଅଗ୍ନିରୂଷିରେକା ॥୧॥

ଅନୁବୀରୈରେକା ॥୧॥ ଆ ନୋ ଗୋତ୍ରା ଇତ୍ୟେକା ॥୧॥ ଦ୍ଵାଦଶାନୁବାକେଷୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ॥୧୪॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଅଷ୍ଟାଦିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୮ ॥



ବିକେ।ନିଂଶି ଅପ୍ୟୟ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଧୈକୋନତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ସମାସ୍ତାଗ୍ନଃ ଋତବୋ ବର୍ଧୟନ୍ତୁ ସଂବହରା ଋଷୟୋ ଯାନି ସତ୍ୟା ।  
ସଂ ଦିବ୍ୟେନ ଦୀଦିହି ରୋଚନେନ ବିଶ୍ୱା ଆ ଭାହି ପ୍ରଦିଶଶ୍ଚତସ୍ରଃ ॥୧॥ ୧

ସଂ ଚେଧ୍ୟସ୍ତାଗ୍ନେ ପ୍ର ଚ ବୋଧୟୈନମୁକ ତିଷ୍ଠ ମହତେ ସୌଭଗାୟ ।  
ମା ଚ ରିଷଦୁପସତ୍ତା ତେ ଅଗ୍ନେ ବ୍ରହ୍ମାଣସ୍ତେ ଯଶସଃ ସନ୍ତୁ ମାନେ୍ୟ ॥୨॥ ୨

ତ୍ୱାମଗ୍ନେ ବୃଣତେ ବ୍ରାହ୍ମଣା ଇମେ ଶିବୋ ଅଗ୍ନେ ସଂବରଣେ ଭବା ନଃ ।  
ସପତ୍ନୁହା ନୋ ଅଭିମାତିଜିକ ସ୍ତେ ଗୟେ ଜାଗୃହ୍ୟପ୍ରୟୁକ୍ତନ୍ ॥୩॥ ୩

ଇହୈବାଗ୍ନେ ଅଧି ଧାରୟା ରୟିଂ ମା ତ୍ୱା ନି କ୍ରନ୍ପୁର୍ବଚିତୋ ନିକାରିଣଃ ।  
କ୍ଷତ୍ରମଗ୍ନେ ସୁୟମମସ୍ତୁ ତୁଭ୍ୟମୁପସତ୍ତା ବର୍ଧତାଂ ତେ ଅନିଷ୍ଟତଃ ॥୪॥ ୪

କ୍ଷତ୍ରେଣାଗ୍ନେ ସ୍ୱାୟୁଃ ସଂ ରଭସ୍ୱ ମିତ୍ରେଣାଗ୍ନେ ମିତ୍ରଧେୟେ ଯତସ୍ୱ ।  
ସଜାତାନାଂ ମଧ୍ୟମସ୍ତା ଏଧି ରାଜ୍ଜାମଗ୍ନେ ବିହବ୍ୟୋ ଦୀଦିହୀହ ॥୫॥ ୫

ଅତି ନିହୋ ଅତି ସ୍ତ୍ରୀଧୋତ୍ୟଚିତ୍ତମତ୍ୟରାତିମଗ୍ନେ ।  
ବିଶ୍ୱା ହ୍ୟଗ୍ନେ ଦୁରିତା ସହସ୍ୱାଥାସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ସହବୀରଂ ରୟିଂ ଦାଃ ॥୬॥ ୬

ଅନାଧୃଷ୍ୟୋ ଜାତବେଦା ଅନିଷ୍ଟତୋ ବିରାଜଗ୍ନେ କ୍ଷତ୍ରଭୃଦ୍ଦୀଦିହୀହ ।  
ବିଶ୍ୱା ଆଗାଃ ପ୍ରମୁଞ୍ଚନ୍ତାନୁଷୀର୍ଭୟଃ ଶିବାଭିରଦ୍ୟ ପରି ପାହି ନୋ ବୃଧେ ॥୭॥ ୭

ବୃହସ୍ପତେ ସବିତର୍ବୋଧୟୈନଂ ସଂଶିତଂ ଚିହ୍ନଂତରାଂ ସଂ ଶିଶାଧି ।  
ବର୍ଧୟୈନଂ ମହତେ ସୌଭଗାୟ ବିଶ୍ୱ ଏନମନୁ ମଦନ୍ତୁ ଦେବାଃ ॥୮॥ ୮

ଅମୁତ୍ରଭୂୟାଦଧ ଯନ୍ୟମସ୍ୟ ବୃହସ୍ପତେ ଅଭିଶସ୍ତେରମୁଞ୍ଚିଃ ।  
ପ୍ରତେନାହତାମଶ୍ୱିନା ମୃତ୍ୟୁମସ୍ମାଢେବାନାମଗ୍ନେ ଭିଷଜା ଶତୀଭିଃ ॥୯॥ ୯

ଉଦ୍ୟୁଂ ତମସସ୍ତୁରି ସ୍ୱଃ ପଶ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରମ୍ ।  
ଦେବଂ ଦେବତ୍ରା ସୂର୍ଯ୍ୟମଗନ୍ତୁ ଜ୍ୟୋତିରୁତ୍ତମମ୍ ॥୧୦॥ (୧) ୧୦

ଉର୍ଧ୍ୱା ଅସ୍ୟ ସମିଧୋ ଭବତ୍ତୁର୍ଧ୍ୱା ଶୁକ୍ରା ଶୋଚୀଂଷ୍ୟଗ୍ନେଃ ।  
ଦ୍ୟୁମଉମା ସୁପ୍ରତୀକସ୍ୟ ସୁନୋଃ ॥୧॥ ୧୧

ତନୁନପାଦସୁରୋ ବିଶ୍ୱବେଦା ଦେବୋ ଦେବେଷୁ ଦେବଃ ।  
ପଥୋ ଅନଳୁ ମଧ୍ୱା ଘୃତେନ ॥୨॥ ୧୨

ମଧ୍ୱା ଯଜ୍ଞଂ ନକ୍ଷସେ ପ୍ରୀଣାନୋ ନରାଶଂସୋ ଅଗ୍ନେ ।  
ସୁକୃଢେବଃ ସବିତା ବିଶ୍ୱବାରଃ ॥୩॥ ୧୩

ଅଛାୟମେତି ଶବସା ଘୃତେନେଳାନୋ ବହ୍ନିର୍ନମସା ।  
ଅଗ୍ନିଂ ସୁରୋ ଅଧିରେଷୁ ପ୍ରୟସୁ ॥୪॥ ୧୪

ସ ଯକ୍ଷଦସ୍ୟ ମହିମାନମଗ୍ନେଃ ସ ଇଂ ମନ୍ତ୍ରା ସୁପ୍ରୟସଃ ।  
ବସୁଶ୍ଚେତିଷ୍ଠୋ ବସୁଧାତମଶ୍ଚ ॥୫॥ ୧୫ (୧୭୪୭)

ଦ୍ୱାରୋ ଦେବୀରନ୍ୱସ୍ୟ ବିଶ୍ୱେ ବ୍ରତା ଦଦନ୍ତେ ଅଗ୍ନେଃ ।  
ଉରୁବ୍ୟଚସୋ ଧାମ୍ନା ପତ୍ୟମାନାଃ ॥୬॥ ୧୬

ତେ ଅସ୍ୟ ଯୋଷଣେ ଦିବ୍ୟେ ନ ଯୋନା ଉଷାସାନକ୍ତା ।  
ଇମଂ ଯଜ୍ଞମବତାମଧିରଂ ନଃ ॥୭॥ ୧୭

ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଉର୍ଧ୍ୱମଧିରଂ ନୋଃଗ୍ନେର୍ଜିହ୍ୱାମଭି ଗୃଣୀତମ୍ ।  
କୃଶୁତଂ ନଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟମ୍ ॥୮॥ ୧୮

ତିସ୍ରୋ ଦେବୀର୍ବହିରେଦଃ ସଦଢ୍ଵିଳା ସରସ୍ୱତୀ ଭାରତୀ | ମହୀ ଗୃଣାନା ||୯|| ୧୯

ତନ୍ନସ୍ତୁରୀପମଦ୍-ଭୂତଂ ପୁରୁଷୁ ତ୍ୱଷ୍ଟା ସୁବୀରମ୍ |  
ରାୟସ୍ତୋଷଂ ବି ସ୍ୟତୁ ନାଭିମସ୍ତେ ||୧୦|| ୨୦

ବନସ୍ତତେଽବ ସ୍ତୃଜା ରରାଶସ୍ତୁନା ଦେବେଷୁ |  
ଅଗ୍ନିର୍ହବ୍ୟଃ ଶମିତା ସୁଦୟାତି ||୧୧|| ୨୧

ଅଗ୍ନେ ସ୍ୱାହା କୃଶୁହି ଜାତବେଦ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ହବ୍ୟମ୍ |  
ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ହବିରିଦଂ ଭୁଷନ୍ତାମ୍ ||୧୨|| (୨) ୨୨

ପୀବୋ ଅନ୍ନା ରୟିବୃଧଃ ସୁମେଧାଃ ଶ୍ୱେତଃ ସିଷକ୍ତି ନିୟୁତାମଭିଶ୍ରୀଃ |  
ତେ ବାୟବେ ସମନସୋ ବି ତସ୍ତୁର୍ବିଶ୍ୱେନ୍ନରଃ ସ୍ୱପତ୍ୟାନି ଚକ୍ଷୁଃ ||୧|| ୨୩

ରାୟେ ନୁ ଯଂ ଜଞ୍ଜତୁ ରୋଦସୀମେ ରାୟେ ଦେବୀ ଧିଷଣା ଧାତି ଦେବମ୍ |  
ଅଧ ବାୟୁଂ ନିୟୁତଃ ସଶ୍ୱତ ସ୍ୱା ଉତ ଶ୍ୱେତଂ ବସୁଧିତିଂ ନିରେକେ ||୨|| ୨୪

ବାୟୁରଗ୍ରେଗା ଯଜ୍ଞପ୍ରୀଃ ସାକଂ ଗନ୍ଧନସା ଯଜ୍ଞମ୍ |  
ଶିବୋ ନିୟୁଦ୍-ଭିଃ ଶିବାଭିଃ ||୩|| ୨୫

ପ୍ର ଯାଭିର୍ଯାସି ଦାଶ୍ୱାଂସମଜ୍ଞା ନିୟୁଦ୍-ଭିର୍ବାୟ ଇଷ୍ଟୟେ ଦୁରୋଶେ |  
ନି ନୋ ରୟିଃ ସୁଭୋଜସଂ ଯୁବସ୍ତୁ ନି ବୀରଂ ଗବ୍ୟମଶ୍ୟୁଂ ଚ ରାଧଃ ||୪|| ୨୬

ବାୟୋ ଯେ ତେ ସହସ୍ରିଣୋ ରଥାସସ୍ତେଭିରା ଗହି |  
ନିୟୁତ୍ୱାନ୍ନସୋମପୀତୟେ ||୫|| ୨୭

ଏକୟା ଚ ଦଶଭିଷ୍ଟ ସ୍ୱଭୂତେ ଦ୍ୱାଭ୍ୟାମିଷ୍ଟୟେ ବିଂଶତୀ ଚ |  
ତିସ୍ତୁଭିଷ୍ଟ ବହସେ ତ୍ରିଂଶତା ଚ ନିୟୁଦ୍-ଭିର୍ବାୟ ଇହ ତା ବି ମୁଞ୍ଚି ||୬|| ୨୮



ନିୟୁତ୍ତାନ୍ତାୟ ଆ ଗହ୍ୟୟଃ ଶୁକ୍ରୋ ଅୟାମି ତେ ।  
ଗନ୍ତାସି ସୁନ୍ଦତୋ ଗୃହମ୍ ॥୭॥ ୨୯

ବାୟୋ ଶୁକ୍ରୋ ଅୟାମି ତେ ମଧ୍ୟୋ ଅଗ୍ରଂ ଦିବିଷ୍ଟିଷୁ ।  
ଆ ଯାହି ସୋମପୀତୟୋ ସ୍ଵାହୋ ଦେବ ନିୟୁତ୍ତତା ॥୮॥ ୩୦

ଆ ନୋ ନିୟୁଦ୍-ଭିଃ ଶତନୀଭିରଧୁରଃ ସହସ୍ରିଣୀଭିରୁପ ଯାହି ଯୁଜ୍ଞମ୍ ।  
ବାୟୋ ଅସ୍ମିନ୍ନୁସବନେ ମାଦୟସ୍ତୁ ଯୁୟଂ ପାତ ସୁସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୯॥ ୩୧

ତବ ବାୟ ଋତସ୍ଵତେ ତୁଷ୍ଟୁର୍ଜାମାତରଦ୍-ଭୂତ ।  
ଅବାଂସ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ॥୧୦॥ (୩) ୩୨

ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ ଇତ୍ୟେଷଃ ।  
ୟେନ ଦ୍ୟୌରୁଗ୍ରା ପୃଥିବୀ ଚ ଦୃଳହା ଯେନ ସ୍ଵ ସ୍ତୁତିତଂ ଯେନ ନାକଃ ।  
ୟୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ରଜସୋ ବିମାନଃ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୧॥ ୩୩ (୧୭୭୪)

ୟଂ କ୍ରମସୀ ଅବସା ତସ୍ତୁଭାନେ ଅଭୈ୍ୟକ୍ଷେତାଂ ମନସା ରେଜମାନେ ।  
ୟତ୍ରାଧି ସୁର ଉଦିତୋ ବିଭାତି କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୨॥ ୩୪

ଆପୋ ହ ଯଦ୍-ବୃହତୀର୍ବିଶ୍ଵମାୟଜ୍ଞର୍ତ୍ତଂ ଦଧାନା ଜନୟନ୍ତୀରଗ୍ନିମ୍ ।  
ତତୋ ଦେବାନାଂ ସମବର୍ତ୍ତତାସୁରେକଃ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୩॥ ୩୫

ୟଶ୍ଚିଦାପୋ ମହିନା ପର୍ଯ୍ୟପଶ୍ୟଇକ୍ଷଂ ଦଧାନା ଜନୟନ୍ତୀର୍ଯୁଜ୍ଞମ୍ ।  
ୟୋ ଦେବେଷ୍ଠଧି ଦେବ ଏକ ଆସୀକ୍ନସ୍ତୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ।  
ମା ନୋ ହିଂସୀଜ୍ଞନିତା ଯଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଯୋ ବା ଦିବଃ ସତ୍ୟଧର୍ମା ଜଜାନ ।  
ୟଶ୍ଚାପଶ୍ଚନ୍ତା ବୃହତୀର୍ଜଜାନ କସ୍ମୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ।

ପ୍ରଜାପତେ ନ ତୁଦେତାନ୍ୟନେ୍ୟା ବିଶ୍ଵା ଜାତାନି ପରି ତା ବଭୁବ ।  
ୟଜ୍ଞାମାସ୍ତେ ଜୁହୁମସ୍ତନ୍ନୋ ଅସ୍ତୁ ବୟଃ ସ୍ୟାମ ପତୟୋ ରୟାଣାମ୍ ॥୪॥ (୪) ୩୬

ଅଗ୍ନି ଆୟୁଃଷି ପବସ ଆ ସୁବୋର୍ଜମିଷଂ ଚ ନଃ ।  
ଆରେ ବାଧସ୍ତୁ ଦୁଃସ୍ତୁନାମ୍ ॥୧॥ ୩୭

ଅଗ୍ନେ ପବସ୍ତୁ ସ୍ତପା ଅସ୍ତେ ବର୍ଷଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ।  
ଦଧଦ୍ରୟିଂ ମୟି ପୋଷମ୍ ॥୨॥ ୩୮

ଅଗ୍ନିରୃଷିଃ ପବମାନଃ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟଃ ପୁରୋହିତଃ ।  
ତମୀମହେ ମହାଗୟମ୍ ॥୩॥ ୩୯

ଅଭି ତ୍ୱା ଶୂର ନୋନୁମୋଽଦୁର୍ୟା ଇବ ଧେନବଃ ।  
ଇଶାନମସ୍ୟ ଜଗତଃ ସ୍ୱର୍ଦ୍ଧଶମୀଶାନମିନ୍ଦୁ ତସ୍ତୁଷଃ ॥୪॥ ୪୦

ନ ତ୍ୱାବାଂଠ ଅନ୍ୟା ଦିବ୍ୟା ନ ପାର୍ଥିବୋ ନ ଜାତୋ ନ ଜନିଷ୍ୟତେ ।  
ଅଶ୍ୱାୟନ୍ତୋ ମଘବନ୍ତିନ୍ଦୁ ବାଜିନୋ ଗବ୍ୟନ୍ତସ୍ତା ହବାମହେ ॥୫॥ ୪୧

ତ୍ୱାମିଦି ହବାମହେ ସାତୌ ବାଜସ୍ୟ କାରବଃ ।  
ତ୍ୱାଂ ବୃତ୍ରେଷ୍ଟିନ୍ଦୁ ସପ୍ତତିଂ ନରସ୍ତ୍ୱାଂ କାଷ୍ଠାସ୍ୱର୍ବତଃ ॥୬॥ ୪୨

ସ ତ୍ୱଂ ନଶ୍ଚିତ୍ର ବଜ୍ରହସ୍ତ ଧୃଷ୍ଣୟା ମହଃ ସ୍ତ୍ରବାନୋ ଅଦ୍ରିବଃ ।  
ଗାମଶ୍ଚଃ ରଥ୍ୟମିନ୍ଦୁ ସଂ କିର ସତ୍ରା ବାଜଂ ନ ଜିଗୁ୍ୟଷେ ॥୭॥ ୪୩

କୟା ନଶ୍ଚିତ୍ର ଆ ଭୁବଦୁତୀ ସଦାବୃଧଃ ସଖା ।  
କୟା ଶଚିଷ୍ଟୟା ବୃତା ॥୮॥ ୪୪

କସ୍ତ୍ୱା ସତ୍ୟୋ ମଦାନାଂ ମଂହିଷ୍ଟୋ ମସ୍ତଦନ୍ଧସଃ ।  
ଦୃଳହା ଚିଦାରୁଜେ ବସୁ ॥୯॥ ୪୫

ଅଭୀ ଶୁ ଶଃ ସଖୀନାମବିତା ଜରିତୃରଶାମ୍ ।  
ଶତଂ ଭବାସୁତୟେ ॥୧୦॥ ୪୬

ୟଜ୍ଞାୟଜ୍ଞା ବୋ ଅଗ୍ନୟେ ଗିରାଗିରା ଚ ଦକ୍ଷସେ ।

ପ୍ରପ୍ର ବୟମମୃତଂ ଜାତବେଦସଂ ପ୍ରିୟଂ ମିତ୍ରଂ ନ ଶଂସିଷମ୍ ॥୧୧॥ ୪୭

ଉର୍ଜୋ ନପାତଃ ସ ହିନାୟମସ୍ତୁର୍ଦ୍ଧାଶେମ ହବ୍ୟଦାତୟେ ।

ଭୁବଦ୍ବାଜେଷ୍ଟବିତା ଭୁବଦ୍ବୃଧ ଉତ ତ୍ରାତା ତନୁନାମ୍ ॥୧୨॥ (୫) ୪୮

ସଂବସୁରୋଽସି ପରିବସୁରୋଽସୀଦାବସୁରୋଽସୀଦ୍ବସୁରୋଽସି ବସୁରୋଽସି ।

ଉଷସସ୍ତେ କଳ୍ପନ୍ତାମହୋରାତ୍ରାସ୍ତେ କଳ୍ପନ୍ତାମର୍ଧମାସାସ୍ତେ କଳ୍ପନ୍ତାଂ ମାସାସ୍ତେ କଳ୍ପନ୍ତାମୃତବସ୍ତେ  
କଳ୍ପନ୍ତାଃ ସଂବସୁରସ୍ତେ କଳ୍ପନ୍ତାମ୍ ॥୧॥ ୪୯

ପ୍ରେତ୍ୟା ଏତୈ୍ୟ ସଂ ରାଞ୍ଚି ପ୍ର ଚ ସାରୟ ।

ସୁପର୍ଣ୍ଣତିଦସି ତୟା ଦେବତୟାଞିରସ୍ତଦ୍ ଧୁବଃ ସୀଦ ॥୨॥ (୬) ୫୦ (୧୭୮୧)

ସମାସ୍ତା ଦଶ ॥୧୦॥ ଉର୍ଧ୍ୱା ଦ୍ୱାଦଶ ॥୧୨॥ ପୀବୋ ଅନ୍ନାଦଶ ॥୧୦॥

ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଶ୍ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଅଗ୍ନ ଆୟୁଃଷି ଦ୍ୱାଦଶ ॥୧୨॥ ସଂବସୁରୋ ଦ୍ୱେ ॥୨॥

ଷତନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥୫୦॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଏକୋନତ୍ରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୯ ॥



ತೆಂಗೆ ಬರಗಾಡು

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ହୋତା ଯୁଷସ୍ତମିଧେନ୍ଦ୍ରମିଳୟଦେ ନାଭା ପୃଥିବ୍ୟା ଅଧି ।

ଦିବୋ ବର୍ଷ୍ଣନ୍ତ୍ରସମିଧ୍ୟତ ଓଜିଷ୍ଠଶ୍ଚର୍ଷଣୀସହାଂ ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ତଜ ॥୧॥ ୧

ହୋତା ଯୁଷଞ୍ଜନୁନପାତମୃତିଭିର୍ଜେତାରମପରାଜିତମ୍ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଦେବଃ ସ୍ୱର୍ବିଦଂ ପଥିଭିର୍ମଧୁମଞ୍ଜମୈର୍ନରାଶଃ ସେନ

ତେଜସା ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ତଜ ॥୨॥ ୨

ହୋତା ଯୁଷଦିଳାଭିରିନ୍ଦ୍ରମୀଳିତମାଜୁହ୍ୱାନମମର୍ତ୍ୟମ୍ ।

ଦେବୋ ଦେବୈଃ ସର୍ବାୟୋ ବଜ୍ରହସ୍ତଃ ପୁରଂଦରୋ ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ତଜ ॥୩॥ ୩

ହୋତା ଯୁଷଦ୍ୱର୍ହିଷୀନ୍ଦ୍ରଂ ନିଷଦ୍ୱରଂ ବୃଷଭଂ ନୟାପସମ୍ ।

ବସୁଭୀ ରୁଦ୍ରେରାଦିତ୍ୟୋଃ ସୁୟୁଗ୍ଭିର୍ବର୍ହିରାସଦଦ୍ୱେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ତଜ ॥୪॥ ୪

ହୋତା ଯୁଷଦୋଜୋ ନ ବୀର୍ଯ୍ୟଃ ସହୋ ଦ୍ୱାର ଇନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।

ସୁପ୍ରାୟଶା ଅସ୍ତ୍ରିନ୍ୟଜ୍ଞେ ବି ଶ୍ରୟନ୍ତାମୃତାବୃଧୋ ଦ୍ୱାର ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ମୀଳଦୁଷେ

ବ୍ୟନ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ତଜ ॥୫॥ ୫

ହୋତା ଯୁଷଦୁଷେ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଧେନୁ ସୁଦୁଘେ ମାତରା ମହୀ ।

ସବାତରୌ ନ ତେଜସା ବସୁମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧତାଂ ବୀତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ତଜ ॥୬॥ ୬

ହୋତା ଯୁଷଢ୍ଢିବ୍ୟା ହୋତାରା ଭିଷଜା ସଖାୟା ହବିଷେନ୍ଦ୍ରଂ ଭିଷଜ୍ୟତଃ ।

କବୀ ଦେବୌ ପ୍ରଚେତସା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଧଞ୍ଜ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୀତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ତଜ ॥୭॥ ୭

ହୋତା ଯୁଷଞ୍ଜିସ୍ରୋ ଦେବୀର୍ନ ଭେଷଜଂ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଧାତବୋଽପସ ଇଳା ସରସ୍ୱତୀ ଭାରତୀ ମହୀଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରପତ୍ନୀର୍ହବିଷ୍ଣୁତୀର୍ବ୍ୟନ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ତଜ ॥୮॥ ୮

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠୁଷ୍ଠାରମିନ୍ଦ୍ରଂ ଦେବଂ ଭିଷଜଃ ସୁୟଜଂ ଘୃତଶ୍ରିୟମ୍ ।

ପୁରୁରୂପଃ ସୁରେତସଂ ମଘୋନମିନ୍ଦ୍ରାୟ ତୁଷ୍ଟା ଦଧଦିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୯॥ ୯

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵତିଃ ଶମିତାରଃ ଶତକ୍ରତୁଂ ଧିୟୋ ଜୋଷ୍ଠାରମିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ।

ମଧ୍ଵା ସମଞ୍ଜନ୍ଦପିତିଃ ସୁଗେଭିଃ ସ୍ଵଦାତି ଯଜ୍ଞଂ ମଧୁନା ଘୃତେନ ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୧୦॥ ୧୦

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠଦିନ୍ଦ୍ରଃ ସ୍ଵାହାଜ୍ୟସ୍ୟ ସ୍ଵାହା ମେଦସଃ ସ୍ଵାହା

ସ୍ତୋକାନାଃ ସ୍ଵାହା ସ୍ଵାହାକୃତୀନାଃ ସ୍ଵାହା ହବ୍ୟସୁକ୍ତୀନାମ୍ ।

ସ୍ଵାହା ଦେବା ଆଜ୍ୟପା ଜୁଷାଣା ଇନ୍ଦ୍ର ଆଜ୍ୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତୁ ହୋତୟ୍ଜ ॥୧୧॥ (୧) ୧୧

ଦେବଂ ବହିରିନ୍ଦ୍ରଃ ସୁଦେବଂ ଦେବୈର୍ବୀରବତ୍ସ୍ରୀଣ୍ଠଂ ବେଦ୍ୟାମବର୍ଧୟତ୍ ।

ବସ୍ତ୍ରୋର୍ବୃତଂ ପ୍ରାଞ୍ଚୋର୍ଭୃତଃ ରାୟା ବହିଷ୍ଠତୋଃତ୍ୟଗାଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୧୨॥ ୧୨

ଦେବୀର୍ଦ୍ଵାର ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସଂଘାତେ ବୀଡ୍ଵୀର୍ଯ୍ୟମନ୍ବର୍ଧୟନ୍ ।

ଆ ବସ୍ତେନ ତରୁଣେନ କୁମାରେଣ ଚ ମୀବତାପାର୍ବାଣଃ

ରେଶୁକକାଟଂ ନୁଦତ୍ତା ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତୁ ଯଜ ॥୧୩॥ ୧୩

ଦେବୀ ଉଷାସାନକ୍ଳେନ୍ଦ୍ରଂ ଯଜ୍ଞେ ପ୍ରୟତ୍ୟହ୍ଵେତାମ୍ ।

ଦୈବୀର୍ବିଶଃ ପ୍ରାୟାସିଷ୍ଠାଃ ସୁପ୍ରୀତେ ସୁଧିତେ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥୧୪॥ ୧୪

ଦେବୀ ଜୋଷ୍ଠୀ ବସୁଧିତୀ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧତାମ୍ ।

ଅୟାବ୍ୟନ୍ୟାଘା ଦ୍ଵେଷାଃସ୍ୟାନ୍ୟା ବକ୍ଷଦ୍ଵସୁ ବାର୍ଯ୍ୟାଣି

ୟଜମାନାୟ ଶିକ୍ଷିତେ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥୧୫॥ ୧୫

ଦେବୀ ଉର୍ଜାଦୁତୀ ଦୁଘେ ପୟସେନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧତାମ୍ ।

ଇଷମୂର୍ଜମନ୍ୟା ବକ୍ଷସ୍ତ୍ରାଣ୍ଠିଃ ସପାତିମନ୍ୟା ନବେନ ପୂର୍ବଂ ଦୟମାନେ ପୁରାଣେନ

ନବମଧାତାମୂର୍ଜମୂର୍ଜାଦୁତୀ ଉର୍ଜୟମାନେ ବସୁ ବାର୍ଯ୍ୟାଣି ଯଜମାନାୟ ଶିକ୍ଷିତେ ବସୁବନେ

ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥୧୬॥ ୧୬

ଦେବା ଦେବ୍ୟା ହୋତାରା ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧତାମ୍ ।  
ହତାଘଶଂସା ଆଭାର୍ଷ୍ଣାଂ ବସୁ ବାର୍ଯ୍ୟାଣି ଯଜମାନାୟ  
ଶିକ୍ଷିତୌ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥୭॥ ୧୭

ଦେବାସ୍ତ୍ରପ୍ରସ୍ତ୍ରୋ ଦେବୀଃ ପତିମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।  
ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷଦ୍-ଭାରତୀ ଦିବଃ ରୁଦ୍ରେୟଂଃ ସରସ୍ୱତୀଳା ବସୁମତୀ  
ଗୃହାନ୍ନସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତୁ ଯଜ ॥୭॥ ୧୮

ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନରାଶଂସସ୍ତ୍ରବରୁଥସ୍ତ୍ରବନ୍ଧୁରୋ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟତ୍ ।  
ଶତେନ ଶିତିପୃଷ୍ଠାନାମାହିତଃ ସହସ୍ରେଣ ପ୍ର ବର୍ତତେ ମିତ୍ରାବରୁଣେଦସ୍ୟ ହୋତ୍ରମର୍ହତୋ  
ବୃହସ୍ପତି ସ୍ତ୍ରୋତ୍ରମଶ୍ୱିନାଧ୍ୟୟିତ୍ଵଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୮॥ ୧୯

ଦେବୋ ଦେବୈର୍ବନସ୍ପତିର୍ହିରଣ୍ୟପର୍ଣ୍ଣୋ ମଧୁଶାଖଃ ସୁପିଘ୍ନଲୋ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟତ୍ ।  
ଦିବମଗ୍ରେଶାସ୍ତ୍ରକ୍ଷଦାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ପୃଥିବୀମଦୃଂହୀଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୯॥ ୨୦

ଦେବଂ ବର୍ହିର୍ବୀରିତୀନାଂ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟତ୍ ।  
ସ୍ୱାସସ୍ତମିନ୍ଦ୍ରେଶାସନମନ୍ୟା ବର୍ହିଂଷ୍ୟତ୍ୟତୁଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୧୦॥ ୨୧ (୧୭୦୨)

ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃଦ୍ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟତ୍ ।  
ସ୍ୱିଷ୍ଟଂ କୁର୍ବନ୍ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃସ୍ୱିଷ୍ଟମଦ୍ୟ କରୋତୁ ନୋ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୧୧॥ ୨୨

ଅଗ୍ନିମଦ୍ୟ ହୋତାରମବୃଣୀତାୟଂ ଯଜମାନଃ ପଚନ୍-ପକ୍ତୀଃ  
ପଚନ୍-ପୁରୋଳାଶଂ ବଧ୍ନନ୍ନିନ୍ଦ୍ରାୟ ଛାଗମ୍ ।  
ସୁପସ୍ତା ଅଦ୍ୟ ଦେବୋ ବନସ୍ପତିରଭବଦିନ୍ଦ୍ରାୟ ଛାଗେନ ।  
ଅଘତ୍ଵଂ ମେଦସ୍ତଃ ପ୍ରତି ପଚତାଗ୍ରଭୀଦବୀବୃଧତ୍-ପୁରୋଳାଶେନ । ତ୍ୱାମଦ୍ୟ ରକ୍ଷେ ॥୧୨॥ (୨) ୨୩

ହୋତା ଯୁଷସ୍ତମିଧାନଂ ମହଦ୍ୟଶଃ ସୁସମିକ୍ଵଂ ବରେଣ୍ୟମଗ୍ନିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ଗାୟତ୍ରୀଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ର୍ୟବିଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵେତ୍ୱାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟଞ୍ଜ ॥୧॥ ୨୪

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠନୁନପାତମୁଦ୍-ଭିଦଂ ଯଂ ଗର୍ଭମଦିତିର୍ଦଧେ ଶୁଚିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ଉଷ୍ଣିହଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦିତ୍ୟବାହଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ୱେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୨॥ ୨୫

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠଦୀଲେନ୍ୟମୀଳିତଂ ବୃତ୍ରହତ୍ରମମିଳାଭିରୀତ୍ୟଃ ସହଃ ସୋମମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ଅନୁଷ୍ଣୁତଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପଞ୍ଚାବିଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ୱେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୩॥ ୨୬

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠସୁବର୍ହିଷଂ ପୁଷ୍ପଶୁକ୍ରମମର୍ତ୍ୟଃ ସୀଦନ୍ତଂ ବର୍ହିଷି ପ୍ରିୟୋମୃତେନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ବୃହତୀଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ରିବସ୍ରଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ୱେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୪॥ ୨୭

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠଦ୍ୟାଚସ୍ତୃତୀଃ ସୁପ୍ରାୟଶା ଋତାବୃଧୋ  
ଦ୍ୱାରୋ ଦେବୀର୍ହିରଣ୍ୟୟୀର୍ବ୍ରହ୍ମାଣମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ପଞ୍ଚିଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତୁର୍ଯ୍ୟବାହଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ୱ୍ୟନ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୫॥ ୨୮

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠସୁପେଶସା ସୁଶିଲ୍ଲେ ବୃହତୀ ଉଭେ  
ନକ୍ଳୋଷାସା ନ ଦର୍ଶିତେ ବିଶ୍ୱମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ତ୍ରିଷ୍ଣୁତଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପଷ୍ଟବାହଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ୱୀତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୬॥ ୨୯

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠପ୍ରଚେତସା ଦେବାନାମୁତ୍ତମଂ ଯଶୋ  
ହୋତାରା ଦୈବ୍ୟା କବୀ ସୟୁଜେନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ଜଗତୀଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମନତ୍ୱାହଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ୱୀତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୭॥ ୩୦

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠପ୍ରେଶସ୍ତୃତୀସ୍ତ୍ରୋ ଦେବୀର୍ହିରଣ୍ୟୟୀର୍ଭାରତୀର୍ବୃହତୀର୍ମହୀଃ ପତିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ବିରାଜଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଧେନୁଂ ଗାଂ ନ ବୟୋ ଦଧଦ୍ୱ୍ୟନ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୮॥ ୩୧

ହୋତା ଯୁଷ୍ଠସୁରେତସଂ ତ୍ୱଷ୍ଟାରଂ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନଃ ରୁପାଣି ବିଭ୍ରତଂ ପୃଥକ୍ ପୁଷ୍ଟିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।  
ଦ୍ୱିପଦଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମୁଷାଣଂ ଗାଂ ନ ବୟୋ ଦଧଦ୍ୱେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୯॥ ୩୨



ହୋତା ଯୁଷଦ୍ଵନସ୍ଵତିଃ ଶମିତାରଃ ଶତକ୍ରତୁଃ

ହିରଣ୍ୟପର୍ଣ୍ଣମୁକ୍ଵିନଃ ରଶନାଂ ବିଭ୍ରତଂ ବଶିଂ ଭଗମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।

କକୁଭଂ ଛନ୍ଦ ଇହେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବଶାଂ ବେହତଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵେତ୍ଵାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଵଜ ॥୧୦॥ ୩୩

ହୋତା ଯୁଷସ୍ତ୍ଵାହାକୃତୀରଗ୍ନିଂ ଗୃହପତିଂ ପୃଥଗ୍ଵରୁଣଂ ଭେଷଜଂ କବିଂ କ୍ଷତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।

ଅତିଛନ୍ଦସଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୃହଦୃଷତଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵ୍ୟନ୍ତ୍ଵାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଵଜ ॥୧୧॥ (୩) ୩୪

ଦେବଂ ବହିର୍ବୟୋଧସଂ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟତ୍ ।

ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଚକ୍ଷୁରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସ୍ତୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୧॥ ୩୫

ଦେବୀର୍ଦ୍ଵାରୋ ବୟୋଧସଃ ଶୁଚିମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।

ଭଷ୍ଟିହା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପ୍ରାଣମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସ୍ତୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତୁ ଯଜ ॥୨॥ ୩୬

ଦେବୀ ଭଷାସାନକ୍ତା ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୀ ଦେବମବର୍ଧତାମ୍ ।

ଅନୁଷ୍ଟୁଭା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବଲମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସ୍ତୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥୩॥ ୩୭

ଦେବୀ ଜୋଷ୍ଠୀ ବସୁଧିତୀ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୀ ଦେବମବର୍ଧତାମ୍ ।

ବୃହତ୍ୟା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସ୍ତୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥୪॥ ୩୮

ଦେବୀ ଭର୍ଜାଦୁତୀ ଦୁଘେ ସୁଦୁଘେ ପୟସେନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୀ ଦେବମବର୍ଧତାମ୍ ।

ପଞ୍ଚ୍ୟା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଶୁକ୍ରମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସ୍ତୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥୫॥ ୩୯

ଦେବୀ ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୌ ଦେବମବର୍ଧତାମ୍ ।

ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ଵଷିମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସ୍ତୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥୬॥ ୪୦

ଦେବୀସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରୋ ଦେବୀର୍ବୟୋଧସଂ ପତିମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।

ଜଗତ୍ୟା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଶୁଷମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସ୍ତୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତୁ ଯଜ ॥୭॥ ୪୧

ଦେବୋ ନରାଶଂସୋ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୋ ଦେବମବର୍ଧୟତ୍ ।  
ବିରାଜା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ରୂପମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୮॥ ୪୭

ଦେବୋ ବନସ୍ଵତିର୍ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୋ ଦେବମବର୍ଧୟତ୍ ।  
ଦ୍ଵିପଦା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଭଗମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୯॥ ୪୮

ଦେବଂ ବହିର୍ବାରିତୀନାଂ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବଂ ଦେବମବର୍ଧୟତ୍ ।  
କକୁଭା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଯଶ ଇନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୧୦॥ ୪୯

ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ଵିଷ୍ଟକୃଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୋ ଦେବମବର୍ଧୟତ୍ ।  
ଅତିଛନ୍ଦସା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ କ୍ଷତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥୧୧॥ ୫୦

ଅଗ୍ନିମଦ୍ୟ ହୋତାରମବୃଣୀତାୟଂ ଯଜମାନଃ ପଚନ୍ ପକ୍ତୀଃ  
ପଚନ୍ ପୁରୋଳାଶଂ ବଧ୍ନନ୍ତିନ୍ଦ୍ରାୟ ବୟୋଧସେ ଛାଗମ୍ ।  
ସୁପସ୍ତା ଅଦ୍ୟ ଦେବୋ ବନସ୍ଵତିରଭବଦିନ୍ଦ୍ରାୟ ବୟୋଧସେ ଛାଗେନ ।  
ଅଘତ୍ ମେଦସ୍ତଃ ପ୍ରତିପଚତାଗ୍ରଭୀଦବୀବୃଧତ୍-ପୁରୋଳାଶେନ ।  
ତ୍ଵାମଦ୍ୟ ଋଷେ ॥୧୨॥ (୪) ୪୭ (୧୭୨୭)

ହୋତା ଯୁଷଦେକାଦଶ ॥୧୧॥ ଦେବଂ ବହିର୍ଦ୍ଵାଦଶ ॥୧୨॥ ହୋତା ଯୁଷଦେକାଦଶ ॥୧୧॥  
ଦେବଂ ବହିର୍ଦ୍ଵାଦଶ ॥୧୨॥ ଚତୁରନୁବାକେଷୁ ଷଟ୍ଚତ୍ଵାରିଂଶତ୍ ॥୪୭॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ତ୍ରିଂଶତିତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୦ ॥

॥ ଇତି ତୃତୀୟୋ ଦଶକଃ ॥



പ്രകൃതിയുടെ അലയാലി

Not For Commercial Use

॥ ଅଥ ଚତୁର୍ଥୋ ଦଶକଃ ॥

॥ ଅଧୈକତ୍ରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥



ସମିଦ୍ଧୋ ଅଞ୍ଜିଞ୍ଜଦରଂ ମତୀନାଂ ଘୃତମଗ୍ନେ ମଧୁମପ୍ତନ୍ଦୁମାନଃ ।

ବାଜୀ ବହନ୍ନାଜିନଂ ଜାତବେଦୋ ଦେବାନାଂ ବକ୍ଷି ପ୍ରିୟମା ସଧସ୍ତମ୍ ॥୧॥ ୧

ଘୃତେନାଞ୍ଜିତ୍ତ୍ୱଂ ପଥୋ ଦେବୟାନାନ୍ପ୍ରଜାନନ୍ଦାଜ୍ୟପ୍ୟେତୁ ଦେବାନ୍ ।

ଅନୁ ତ୍ୱା ସପ୍ତେ ପ୍ରଦିଶଃ ସଚନ୍ତାଃ ସ୍ୱଧାମସ୍ତୈ ଯଜମାନାୟ ଧେହି ॥୨॥ ୨

ଇତ୍ୟଶ୍ୱାସି ବନ୍ୟଶ୍ଚ ବାଜିନ୍ନାଶୁଶ୍ୱାସି ମେଧ୍ୟଶ୍ଚ ସପ୍ତେ ।

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟା ଦେବୈର୍ବସୁଭିଃ ସଜୋଷାଃ ପ୍ରୀତଂ ବହିଂ ବହତୁ ଜାତବେଦାଃ ॥୩॥ ୩

ସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣଂ ବହିଃ ସୁଷ୍ଟରୀମା ଭୃଷାଣୋରୁ ପୃଥୁ ପ୍ରଥମାନଂ ପୃଥିବ୍ୟାମ୍ ।

ଦେବେଭିର୍ଯୁକ୍ତମଦିତିଃ ସଜୋଷାଃ ସ୍ୟୋନଂ କୃଶ୍ୱାନା ସୁବିତେ ଦଧାତୁ ॥୪॥ ୪

ଏତା ଉ ବଃ ସୁଭଗା ବିଶ୍ୱରୂପା ବି ପକ୍ଷୋଭିଃ ଶ୍ରୟମାଣା ଉଦାତୈଃ ।

ଋଷ୍ଟାଃ ସତୀଃ କବଷଃ ଶୁମ୍ଭମାନା ଦ୍ୱାରୋ ଦେବୀଃ ସୁପ୍ରାୟଶା ଭବନ୍ତୁ ॥୫॥ ୫

ଅନ୍ତରା ମିତ୍ରାବରୁଣା ଚରନ୍ତୀ ମୁଖଂ ଯଜ୍ଞାନାମଭି ସଂବିଦାନେ ।

ଉଷାସା ବାଃ ସୁହିରଣ୍ୟେ ସୁଶିଲ୍ଲେ ଋତସ୍ୟ ଯୋନା ଇହ ସାଦୟାମି ॥୬॥ ୬

ପ୍ରଥମା ବାଃ ସରଥିନା ସୁବର୍ଣ୍ଣା ଦେବୌ ପଶ୍ୟନ୍ତୌ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ୱା ।

ଅପିପ୍ରୟଂ ଚୋଦନା ବାଂ ମିମାନା ହୋତାରା ଜ୍ୟୋତିଃ ପ୍ରଦିଶା ଦିଶନ୍ତା ॥୭॥ ୭

ଆଦିତ୍ୟେନୌ ଭାରତୀ ବଷ୍ଟୁ ଯଜ୍ଞଃ ସରସ୍ୱତୀ ସହ ରୁଦ୍ରେନ୍ ଆବୀତ୍ ।

ଇଲୋପହୃତା ବସୁଭିଃ ସଜୋଷା ଯଜ୍ଞଂ ନୋ ଦେବୀରମୃତେଷୁ ଧତ୍ତ ॥୮॥ ୮

ତୁଷ୍ଟା ବୀରଂ ଦେବକାମଂ ଜଜାନ ତୁଷ୍ଟୁରର୍ବା ଜାୟତ ଆଶୁରଶ୍ଚଃ ।  
ତୁଷ୍ଟେଦଂ ବିଶ୍ଵଂ ଭୁବନଂ ଜଜାନ ବହୋଃ କର୍ତ୍ତାରମିହ ଯୁଷ୍ଠି ହୋତଃ ॥୯॥ ୯

ଅଶ୍ଵୋ ଘୃତେନ ତୁନ୍ୟା ସମକ୍ତ ଉପ ଦେବୀଂ ଋତୁଶଃ ପାଥ ଏତୁ ।  
ବନୟତିର୍ଦେବଲୋକଂ ପ୍ରଜାନନ୍ନଗ୍ନିନା ହବ୍ୟା ସ୍ଵଦିତାନି ବକ୍ଷତ୍ ॥୧୦॥ ୧୦

ପ୍ରଜାପତେସ୍ତପସା ବାବୃଧାନଃ ସଦ୍ୟୋ ଜାତୋ ଦଧିଷେ ଯୁଜ୍ଞମଗ୍ନେ ।  
ସ୍ଵାହାକୃତେନ ହବିଷା ପୁରୋଗା ଯାହି ସାଧ୍ୟା ହବିରଦନ୍ତୁ ଦେବାଃ ॥୧୧॥ (୧) ୧୧

କେତୁଂ କୃଶ୍ଣନ୍ନକେତବେ ପେଶୋ ମୟା ଅପେଶସେ । ସମୁଷଦ୍-ଭିରଜାୟଥାଃ ॥୧॥ ୧୨

ଜୀମୂତସ୍ୟେବ ଭବତି ପ୍ରତୀକଂ ଯଦୂର୍ମୀ ଯାତି ସମଦାମୁପସ୍ତେ ।  
ଅନାବିଜୟା ତନ୍ନା ଜୟ ତ୍ଵଂ ସ ତ୍ଵା ବର୍ମଶୋ ମହିମା ପିପର୍ତୁ ॥୨॥ ୧୩ (୧୭୪୦)

ଧନ୍ୱନା ଗା ଧନ୍ୱନାଜିଂ ଜୟେମ ଧନ୍ୱନା ତୀବ୍ରାଃ ସମଦୋ ଜୟେମ ।  
ଧନ୍ୱଃ ଶତ୍ରୋରପକାମଂ କୃଣୋତି ଧନ୍ୱନା ସର୍ବାଃ ପ୍ରଦିଶୋ ଜୟେମ ॥୩॥ ୧୪

ତେ ଆଚରନ୍ତୀ ସମନେବ ଯୋଷା ମାତେବ ପୁତ୍ରଂ ବିଭୃତାମୁପସ୍ତେ ।  
ଅପ ଶତ୍ରୁନ୍ନିଧ୍ୟତାଂ ସଂବିଦାନେ ଆର୍ତ୍ତୀ ଇମେ ବିଷଫୁରନ୍ତୀ ଅମିତ୍ରାନ୍ ॥୪॥ ୧୫

ବକ୍ଷ୍ୟନ୍ତୀବେଦା ଗନୀଗନ୍ତୁ କର୍ଣ୍ଣଂ ପ୍ରିୟଂ ସଖାୟଂ ପରିଷସ୍ଵଜାନା ।  
ୟୋଷେବ ଶିଙ୍ଘ୍ତେ ବିତତାଧି ଧନ୍ୱନ୍ ଜ୍ୟା ଇୟଂ ସମନେ ପାରୟନ୍ତୀ ॥୫॥ ୧୬

ଅହିରିବ ଭୋଗୈଃ ପର୍ଯ୍ୟେତି ବାହୁଂ ଜ୍ୟାୟା ହେତିଂ ପରିବାଧମାନଃ ।  
ହସ୍ତୟ୍ନୋ ବିଶ୍ଵା ବୟୁନାନି ବିଦ୍ଵାନ୍ପୁମାନ୍ପୁମାଂସଂ ପରି ପାତୁ ବିଶ୍ଵତଃ ॥୬॥ ୧୭

ବହ୍ମୀନାଂ ପିତା ବହୁରସ୍ୟା ପୁତ୍ରଶ୍ଚିକ୍ଷା କୃଣୋତି ସମନାବଗତ୍ୟ ।  
ଇଷୁଧିଃ ସଙ୍ଗାଃ ପୃତନାଶ୍ଚ ସର୍ବାଃ ପୃଷ୍ଠେ ନିନଞ୍ଚୋ ଜୟତି ପ୍ରସୂତଃ ॥୭॥ ୧୮

ସୁପର୍ଣ୍ଣଂ ବସ୍ତେ ମୃଗୋ ଅସ୍ୟା ଦନ୍ତୋ ଗୋଭିଃ ସଂନକା ପତତି ପ୍ରସୂତା ।  
ୟତ୍ରା ନରଃ ସଂ ଚ ବି ଚ ଦ୍ରବନ୍ତି ତତ୍ରାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟାମିଷବଃ ଶର୍ମ ଯୁଃସନ୍ ॥୮॥ ୧୯

ବନସ୍ତତେ ବୀଡ଼ୁଙ୍ଗୋ ହି ଭୂୟା ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରା ପ୍ରତରଣଃ ସୁବୀରଃ ।  
ଗୋଭିଃ ସଂନକୋ ଅସି ବୀଳୟସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରାତା ତେ ଜୟତୁ ଜେତ୍ସାନି ॥୯॥ ୨୦

ରଥେ ତିଷ୍ଠନ୍ନୟତି ବାଜିନଃ ପୁରୋ ଯତ୍ରୟତ୍ର କାମୟତେ ସୁଷାରଥଃ ।  
ଅଭୀଶୁନାଂ ମହିମାନଂ ପନାୟତ ମନଃ ପଶ୍ଚାଦନୁ ଯଜ୍ଞନ୍ତି ରଶ୍ମୟଃ ॥୧୦॥ ୨୧

ଆ ଜଙ୍ଘନ୍ତି ସାନ୍ଦେଷାଂ ଜୟନ୍ତୀଂ ଉପ ଜିୟତେ ।  
ଅଶ୍ୱାଜନି ପ୍ରତେତସୋଃଶ୍ୱାହ୍ୱସମସୁ ଚୋଦୟ ॥୧୧॥ ୨୨

ଉପ ଶ୍ୱାସୟ ପୃଥିବୀମୁତ ଦ୍ୟାଂ ପୁରୁତ୍ରା ତେ ମନୁତାଂ ବିଷ୍ଣିତଂ ଜଗତ୍ ।  
ସ ଦୁୟୁଭେ ସଜୁରିନ୍ଦ୍ରେଣ ଦେବୈର୍ଦୁରାଦବୀୟୋ ଅପ ସେଧ ଶତ୍ରୁନ୍ ॥୧୨॥ (୨) ୨୩

ୟଦକ୍ରୟଃ ପ୍ରଥମଂ ଜାୟମାନ ଉଦ୍ୟହ୍ୱସମୁଦ୍ରାଦୁତ ବା ପୁରୀଷାତ୍ ।  
ଶ୍ୟେନସ୍ୟ ପକ୍ଷା ହରିଶସ୍ୟ ବାହୁ ଉପସ୍ତୁତ୍ୟଂ ମହି ଜାତଂ ତେ ଅର୍ବନ୍ ॥୧॥ ୨୪

ୟମେନ ଦତ୍ତଂ ତ୍ରିତ ଏନମାୟୁନଗିନ୍ଦ୍ର ଏଣଂ ପ୍ରଥମୋ ଅଧ୍ୟତିଷ୍ଠତ୍ ।  
ଗନ୍ଧର୍ବୋ ଅସ୍ୟ ରଶନାମଗୃଭ୍ଣାସୁରାଦଶ୍ୱଂ ବସବୋ ନିରତଷ୍ଠ ॥୨॥ ୨୫

ଅସି ଯମୋ ଅସ୍ୟାଦିତ୍ୟୋ ଅର୍ବନ୍ନସି ତ୍ରିତୋ ଗୁହ୍ୟେନ ବ୍ରତେନ ।  
ଅସି ସୋମେନ ସମୟା ବିପୃକ୍ତ ଆଦୁସ୍ତେ ତ୍ରୀଣି ଦିବି ବନ୍ଧନାନି ॥୩॥ ୨୬

ତ୍ରୀଣି ତ ଆଦୁର୍ଦିବି ବନ୍ଧନାନି ତ୍ରୀଣ୍ୟସୁ ତ୍ରୀଣ୍ୟନ୍ତଃ ସମୁଦ୍ରେ ।  
ଉତେବ ମେ ବରୁଣଶ୍ଚୁସ୍ୟର୍ବନ୍ୟତ୍ରା ତ ଆଦୁଃ ପରମଂ ଜନିତ୍ରମ୍ ॥୪॥ ୨୭ (୧୭୫୪)

ଇମା ତେ ବାଜିନ୍ନବମାର୍ଜନାନୀମା ଶଫାନାଃ ସନିତୁର୍ନିଧାନା ।  
ଅତ୍ରା ତେ ଭଦ୍ରା ରଶନା ଅପଶ୍ୟମୁତସ୍ୟ ଯା ଅଭିରକ୍ଷନ୍ତି ଗୋପାଃ ॥୫॥ ୨୮

ଆତ୍ମାନଂ ତେ ମନସ୍ତ୍ରାଦଜାନାମବୋ ଦିବା ପତୟନ୍ତଃ ପତଙ୍ଗମ୍ ।  
ଶିରୋ ଅପଶ୍ୟଂ ପଥିଭିଃ ସୁଗେଭିରରେଶୁଭିର୍ଜେହମାନଂ ପତନ୍ତି ॥୭॥ ୨୯

ଅତ୍ରା ତେ ରୁପମୁତ୍ତମପଶ୍ୟଂ ଜିଗୀଷମାଶମିଷ ଆ ପଦେ ଗୋଃ ।  
ୟଦା ତେ ମର୍ତ୍ତୋ ଅନୁ ଭୋଗମାନଳାଦିଦ୍ ଗ୍ରସିଷ୍ଠ ଓଷଧୀରଜୀଗଃ ॥୭॥ ୩୦

ଅନୁ ତ୍ୱା ରଥୋ ଅନୁ ମର୍ଯ୍ୟୋ ଅର୍ବନ୍ନୁ ଗାବୋଽନୁ ଭଗଃ କନୀନାମ୍ ।  
ଅନୁ ବ୍ରାତାସସ୍ତବ ସଖ୍ୟମୀୟୁରନୁ ଦେବା ମମିରେ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ତେ ॥୮॥ ୩୧

ହିରଣ୍ୟଶୃଙ୍ଗୋଽୟୋ ଅସ୍ୟ ପାଦା ମନୋଜବା ଅବର ଇନ୍ଦ୍ର ଆସୀତ୍ ।  
ଦେବା ଇଦସ୍ୟ ହବିରଦ୍ୟମାୟନେ୍ୟା ଅର୍ବନ୍ତଂ ପ୍ରଥମୋ ଅଧ୍ୟତିଷତ୍ ॥୯॥ ୩୨

ଇର୍ମାନ୍ତାସଃ ସିଲିକମଧ୍ୟମାସଃ ସଂ ଶୁରଶାସୋ ଦିବ୍ୟାସୋ ଅତ୍ୟାଃ ।  
ହଂସା ଇବ ଶ୍ରେଣିଶୋ ଯତନ୍ତେ ଯଦାକ୍ଷିଷୁର୍ଦିବ୍ୟମଜ୍ଜମଶ୍ୱାଃ ॥୧୦॥ ୩୩

ତବ ଶରୀରଂ ପତୟିଷ୍ଠୁର୍ବନ୍ତବ ଚିତ୍ତଂ ବାତ ଇବ ଧ୍ରୁଜୀମାନ୍ ।  
ତବ ଶୃଙ୍ଗାଣି ବିଷ୍ଣିତା ପୁରୁତ୍ରାରଣ୍ୟେଷୁ ଜର୍ଭୁରାଣା ଚରନ୍ତି ॥୧୧॥ ୩୪

ଉପ ପ୍ରାଗାଚ୍ଛସନଂ ବାଜ୍ୟର୍ବା ଦେବଦ୍ରୀତା ମନସା ଦୀଧ୍ୟାନଃ ।  
ଅଜଃ ପୁରୋ ନୀୟତେ ନାଭିରସ୍ୟାନୁ ପଶ୍ଚାତ୍ତବୟୋ ଯନ୍ତି ରେଭାଃ ॥୧୨॥ ୩୫

ଉପ ପ୍ରାଗାପୂରମଂ ଯୁଧିଧସ୍ତମର୍ବାଂ ଅଚ୍ଛା ପିତରଂ ମାତରଂ ଚ ।  
ଅଦ୍ୟା ଦେବାଞ୍ଜୁଷ୍ଟତମୋ ହି ଗମ୍ୟା ଅଥା ଶାସ୍ତ୍ରେ ଦାଶୁଷେ ବାୟାଣି ॥୧୩॥ (୩) ୩୬

ସମିକ୍ଷୋ ଅଦ୍ୟ ମନୁଷୋ ଦୁରୋଶେ ଦେବୋ ଦେବାନ୍ୟଜସି ଜାତବେଦଃ ।  
ଆ ଚ ବହ ମିତ୍ରମହଶ୍ୱିକିତ୍ୱାନ୍ତଂ ଦୂତଃ କବିରସି ପ୍ରଚେତାଃ ॥୧॥ ୩୭

ତନୁନପାପୂଥ ଋତସ୍ୟ ଯାନାନ୍ନଧ୍ୱା ସମଞ୍ଜିତ୍ସୁଦୟା ସୁଜିହ୍ୱ ।  
ମନ୍ଥାନି ଧୀଭିରୁତ ଯଜ୍ଞମୃକ୍ଷେବତ୍ରା ଚ କୃଶୁହ୍ୟଧ୍ୱରଂ ନଃ ॥୨॥ ୩୮

ନରାଶଂସ୍ରସ୍ୟ ମହିମାନମେଷାମୁପ ସ୍ତୋଷାମ ଯୁଜତସ୍ୟ ଯୁକ୍ତେଃ ।

ୟେ ସୁକ୍ରତବଃ ଶୁଚୟୋ ଧିୟଂଧାଃ ସ୍ୱଦନ୍ତି ଦେବା ଭଭୟାନି ହବ୍ୟା ॥୩॥ ୩୯

ଆଜୁହ୍ୱାନ ଇତ୍ୟୋ ବନ୍ୟଶ୍ଚା ଯାହ୍ୟଗ୍ନେ ବସୁଭିଃ ସଜୋଷାଃ ।

ତ୍ୱଂ ଦେବାନାମସି ଯଦ୍ୱ ହୋତା ସ ଏନାନ୍ୟକ୍ଷୀଷିତୋ ଯଜୀୟାନ୍ ॥୪॥ ୪୦

ପ୍ରାଚୀନଂ ବର୍ହିଃ ପ୍ରଦିଶା ପୃଥିବ୍ୟା ବସ୍ତୋରସ୍ୟା ବୃଜ୍ୟତେ ଅଗ୍ନେ ଅହ୍ୱାମ୍ ।

ବୁ୍ୟ ପ୍ରଥତେ ବିତରଂ ବରୀୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ଅଦିତୟୋ ସ୍ୟୋନମ୍ ॥୫॥ ୪୧ (୧୭୬୮)

ବ୍ୟତସ୍ୱତୀରୁର୍ବିୟା ବି ଶ୍ରୟନ୍ତାଂ ପତିଭ୍ୟୋ ନ ଜନୟଃ ଶୁମ୍ଭମାନାଃ ।

ଦେବୀର୍ଦ୍ଧାରୋ ବୃହତୀର୍ବିଶ୍ୱମିନ୍ଦା ଦେବେଭ୍ୟୋ ଭବତ ସୁପ୍ରାୟଶାଃ ॥୬॥ ୪୨

ଆ ସୁଷ୍ପୟନ୍ତୀ ଯୁଜତେ ଉପାକେ ଉଷାସାନକ୍ତା ସଦତାଂ ନି ଯୋନୌ ।

ଦିବ୍ୟୋ ଯୋଷଣେ ବୃହତୀ ସୁରୁକ୍ତେ ଅଧି ଶ୍ରୟଃ ଶୁକ୍ରପିଶଂ ଦଧାନେ ॥୭॥ ୪୩

ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ପ୍ରଥମା ସୁବାରା ମିମାନା ଯଜ୍ଞଂ ମନୁଷୋ ଯୁଜଧୈ୍ୟ ।

ପ୍ରଚୋଦୟନ୍ତା ବିଦଧେଷୁ କାରୁ ପ୍ରାଚୀନଂ ଜ୍ୟୋତିଃ ପ୍ରଦିଶା ଦିଶନ୍ତା ॥୮॥ ୪୪

ଆ ନୋ ଯଜ୍ଞଂ ଭାରତୀ ତୁୟମେତ୍ରିଳା ମନୁଷ୍ପଦିହ ଚେତୟନ୍ତୀ ।

ତିସ୍ରୋ ଦେବୀର୍ବର୍ହିରେଦଃ ସ୍ୟୋନଃ ସରସ୍ୱତୀ ସ୍ୱପସଃ ସଦନ୍ତୁ ॥୯॥ ୪୫

ୟ ଇମେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଜନିତ୍ରୀ ରୁପୈରପିଂଶଦ୍-ଭୁବନାନି ବିଶ୍ୱା ।

ତମଦ୍ୟ ହୋତରିଷିତୋ ଯଜୀୟାନ୍ଦେବଂ ତ୍ୱଷ୍ଟାରମିହ ଯୁଷି ବିଦ୍ୱାନ୍ ॥୧୦॥ ୪୬

ଉପାବସ୍ତୁଜ ତ୍ୱନ୍ୟା ସମଞ୍ଜିନ୍ଦେବାନାଂ ପାଥ ଋତୁଥା ହବୀଂଷି ।

ବନୟନ୍ତିଃ ଶମିତା ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ୱଦନ୍ତୁ ହବ୍ୟଂ ମଧୁନା ଘୃତେନ ॥୧୧॥ ୪୭

ସଦ୍ୟୋ ଜାତୋ ବ୍ୟମିମୀତ ଯଜ୍ଞମଗ୍ନିର୍ଦେବାନାମଭବତ୍-ପୁରୋଗାଃ ।

ଅସ୍ୟ ହୋତୁଃ ପ୍ରଦିଶ୍ୟତସ୍ୟ ବାତି ସ୍ୱାହାକୃତଃ ହବିରଦନ୍ତୁ ଦେବାଃ ॥୧୨॥ (୪) ୪୮



ଅଗ୍ନୟେ ଗାୟତ୍ରାୟ ତ୍ରିବୃତେ ରାଧନ୍ତ୍ରାୟାଷ୍ଟାକପାଲ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭାୟ ପଞ୍ଚିଦଶାୟ  
ବର୍ହତାୟୈକାଦଶକପାଲୋ ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ଜାଗତେଭ୍ୟଃ ସପ୍ତଦଶେଭ୍ୟୋ  
ବୈରୁପେଭ୍ୟୋ ଦ୍ୱାଦଶକପାଲୋ ମିତ୍ରାବରୁଣାଭ୍ୟାମାନୁଷ୍ଟୁଭାଭ୍ୟାମେକବିଂଶାଭ୍ୟାଂ  
ବୈରାଜାଭ୍ୟାମ୍ ।

ପୟସ୍ୟା ବୃହସ୍ପତୟେ ପାଞ୍ଚାୟ ତ୍ରିଶବାୟ ଶାକ୍ୱରାୟ ଚରୁଃ ସବିତ୍ର ଔଷ୍ଣିହାୟ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶାୟ  
ରୈବତାୟ ଦ୍ୱାଦଶକପାଲଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଶ୍ଚରୁରଦିତ୍ୟେ ବିଷ୍ଣୁପତ୍ନୈଃ ଚରୁରଗ୍ନୟେ ବୈଶ୍ୱାନରାୟ  
ଦ୍ୱାଦଶକପାଲୋନୁମତ୍ୟା ଅଷ୍ଟାକପାଲଃ ॥୧॥ (୫) ୪୯

ଆଗ୍ନେୟଃ କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବଃ ସାରସ୍ୱତୀ ମେଷୀ ବଭୁଃ ସୌମ୍ୟଃ ପୌଷ୍ଠଃ  
ଶ୍ୟାମଃ ଶିତିପୃଷ୍ଠୋ ବାହ୍ମସ୍ପତ୍ୟଃ ଶିଲ୍ଲୋ ବୈଶ୍ୱଦେବଃ ।  
ଏନ୍ଦ୍ରୋରୁଣୋ ମାରୁତଃ କଲ୍ଲାଷ ଏନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନଃ ସଂହିତୋଧୋରାମଃ  
ସାବିତ୍ରୋ ବାରୁଣଃ କୃଷ୍ଣ ଏକଶିତିପାପ୍ତେତ୍ସଃ ॥୧॥ (୬) ୫୦

ଅଗ୍ନୟେନୀକବତେ ରୋହିତାଞ୍ଜିରନତ୍ୱାନଧୋରାମୌ ସାବିତ୍ରୌ  
ପୌଷ୍ଠୌ ରଜତନାଭୀ ବୈଶ୍ୱଦେବୌ ପିଶଙ୍ଗୌ ତୁପରୌ ।  
ମାରୁତଃ କଲ୍ଲାଷ ଆଗ୍ନେୟଃ କୃଷ୍ଣୋଽଜଃ ସାରସ୍ୱତୀ ମେଷୀ ବାରୁଣଃ ପେତ୍ସଃ ॥୧॥ (୭) ୫୧ (୧୭୭୮)

ସମିଜ୍ଞୋ ଅଞ୍ଜନେକାଦଶ ॥୧୧॥ କେତୁଂ କୃଶ୍ଣନ୍ଦାଦଶ ॥୧୨॥ ଯଦକ୍ରନ୍ଦସ୍ତୟୋଦଶ ॥୧୩॥  
ସମିଜ୍ଞୋ ଅଦ୍ୟ ଦ୍ୱାଦଶ ॥୧୪॥ ଅଗ୍ନେୟ ଗାୟତ୍ରାୟୈକା ॥୧॥ ଆଗ୍ନେୟଃ କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବ ଏକା ॥୧॥  
ଅଗ୍ନେୟେନୀକବତ ଇତ୍ୟେକା ॥୧॥ ସପ୍ତାନୁବାକେଷ୍ଟେକପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥୫୧॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାମେକତ୍ରିଂଶତିତମୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୧ ॥



ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଅସ୍ୟାଜରାସୋ ଦମାମରିତ୍ରା ଅର୍ଚ୍ଚୁମାସୋ ଅଗ୍ନୟଃ ପାବକାଃ ।  
ଶ୍ଵିତୀରୟଃ ଶ୍ଵାତ୍ରାସୋ ଭୁରଣ୍ୟବୋ ବନର୍ଷଦୋ ବାୟୁବୋ ନ ସୋମାଃ ॥୧॥ ୧  
ହରୟୋ ଧୁମକେତବୋ ବାତଜୁତା ଉପ ଦ୍ୟବି । ଯତନ୍ତେ ବୃଥଗଗ୍ନୟଃ ॥୨॥ ୨  
ୟଜା ନୋ ମିତ୍ରାବରୁଣା ଯଜା ଦେବୀଂ ଋତଂ ବୃହତ୍ । ଅଗ୍ନେ ଯୁଷ୍ଠି ସ୍ଵଂ ଦମମ୍ ॥୩॥ ୩  
ୟୁଷ୍ଠା ହି ଦେବଦୂତମାଂଽ ଅଶ୍ଵାଂଽ ଅଗ୍ନେ ରଥୀରିବ । ନି ହୋତା ପୂର୍ବ୍ୟଃ ସଦଃ ॥୪॥ ୪  
ଦ୍ଵେ ବିରୁପେ ଚରତଃ ସ୍ଵର୍ଥେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟା ବସୁମୁପ ଧାପୟେତେ ।  
ହରିରନ୍ୟସ୍ୟାଂ ଭବତି ସ୍ଵଧାବାଞ୍ଛୁକ୍ନୋ ଅନ୍ୟସ୍ୟାଂ ଦଦୃଶେ ସୁବର୍ତ୍ତାଃ ॥୫॥ ୫  
ଅୟମିହ ପ୍ରଥମୋ ଧାୟି ଧାତୃଭିର୍ହୋତା ଯଜିଷ୍ଠୋ ଅଧ୍ଵରେଷ୍ଠୀତ୍ୟଃ ।  
ୟମପ୍ନବାନୋ ଭୃଗବୋ ବିରୁରୁଚୁର୍ବନେଷୁ ଚିତ୍ରଂ ବିଭୃଂ ବିଶେବିଶେ ॥୬॥ ୬  
ତ୍ରୀଣି ଶତା ତ୍ରୀ ସହସ୍ରାଣ୍ୟଗ୍ନିଂ ତ୍ରିଂଶଳ ଦେବା ନବ ଚାସପୟନ୍ ।  
ଔଷଢ଼ତୈରସ୍ତୃଣନ୍ ବର୍ହିରସ୍ତା ଆଦିଜ୍ଞୋତାରଂ ନ୍ୟସାଦୟନ୍ତ ॥୭॥ ୭  
ମୂର୍ଧାନଂ ଦିବୋ ଅରତିଂ ପୃଥିବ୍ୟା ବୈଶ୍ଵାନରମୃତ ଆ ଜାତମଗ୍ନିମ୍ ।  
କବିଂ ସମ୍ରାଜମତିଥିଂ ଜନାନାମାସନ୍ନା ପାତ୍ରଂ ଜନୟନ୍ତ ଦେବାଃ ॥୮॥ ୮  
ଅଗ୍ନିର୍ବୃତ୍ରାଣି ଜଘନଦ୍ ଦ୍ରବିଶସ୍ତ୍ୟର୍ବପନ୍ୟୟା । ସମିଦଃ ଶୁକ୍ର ଆଦୁତଃ ॥୯॥ ୯  
ବିଶ୍ଵେଭିଃ ସୋମ୍ୟଂ ମଧୁଗ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ବାୟୁନା । ପିବା ମିତ୍ରସ୍ୟ ଧାମଭିଃ ॥୧୦॥ ୧୦

ଆ ଯୁଦିଷେ ନୃପତିଂ ତେଜ ଆନର୍ ଶୁଚିରେତୋ ନିଷିକ୍ତଂ ଦୈରଭୀକେ ।  
ଅଗ୍ନିଃ ଶର୍ଧମନବଦ୍ୟଂ ଯୁବାନଃ ସ୍ଵାଧ୍ୟଂ ଜନୟସ୍ତୁଦୟତ୍ ||୧୧|| ୧୧

ଅଗ୍ନେ ଶର୍ଧ ମହତେ ସୌଭଗାୟ ତବ ଦୁ୍ୟମ୍ନାନୁ୍ୟତ୍ମାନି ସନ୍ତୁ ।  
ସଂଜାୟତ୍ୟଂ ସୁୟମମା କୃଶୁଷ୍ଠ ଶତ୍ରୁୟତାମତି ତିଷ୍ଠା ମହାଂସି ||୧୨|| ୧୨

ତ୍ଵାଂ ହି ମନ୍ତ୍ରତମମର୍କଶୋକୈର୍ବୃମହେ ମହି ନଃ ଶ୍ରୋଷ୍ୟଗ୍ନେ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ନ ତ୍ଵା ଶବସା ଦେବତା ବାୟୁଂ ପୃଶନ୍ତି ରାଧସା ନୃତମାଃ ||୧୩|| ୧୩

ତ୍ଵେ ଅଗ୍ନେ ସ୍ଵାଦୁତ ପ୍ରିୟାସଃ ସନ୍ତୁ ସୁରୟଃ ।  
ୟନ୍ତ୍ରାରୋ ଯେ ମଘବାନୋ ଜନାନାମୂର୍ବାୟୟନ୍ତ୍ର ଗୋନାମ୍ ||୧୪|| ୧୪

ଶୁଧି ଶୁକ୍ରର୍ଣ୍ଣ ବହିଭିଦେବୈରଗ୍ନେ ସୟାବତିଃ ।  
ଆସୀଦନ୍ତୁ ବହିଷି ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯମା ପ୍ରାତର୍ଯାବାଶୋ ଅଧୁରମ୍ ||୧୫|| ୧୫

ବିଶ୍ଵେଷାମଦିତିର୍ଯଜ୍ଞିୟାନଂ ବିଶ୍ଵେଷାମତିଥିର୍ମାନୁଷାଶାମ୍ ।  
ଅଗ୍ନିର୍ଦେବାନାମବ ଆବୃଣାନଃ ସୁମୃଳୀକୋ ଭବତୁ ଜାତବେଦାଃ ||୧୬|| ୧୬ (୧୭୯୪)

ମହୋ ଅଗ୍ନେଃ ସମିଧାନସ୍ୟ ଶର୍ମଶ୍ୟନାଗା ମିତ୍ରେ ବରୁଣେ ସୁସ୍ତୟେ ।  
ଶ୍ରେଷ୍ଠେ ସ୍ୟାମ ସବିତୁଃ ସର୍ବାମନି ତଦ୍ଦେବାନାମବୋ ଅଦ୍ୟା ବୃଣୀମହେ ||୧୭|| (୧) ୧୭

ଆପଶ୍ଠିପ୍ତିପ୍ତ୍ୟ ସ୍ତୟୋ ନ ଗାବୋ ନକ୍ଷନ୍ତୁତଂ ଜରିତାରସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ।  
ୟାହି ବାୟୁର୍ନ ନିୟୁତୋ ନୋ ଅଛା ତ୍ଵଂ ହି ଧୀଭିର୍ଦୟସେ ବି ବାଜାନ୍ ||୧୮|| ୧୮

ଗାବ ଉପାବତାବତଂ ମହୀ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ରୟୁଦା । ଉଭା କର୍ଣ୍ଣା ହିରଣ୍ୟୟା ||୧୯|| ୧୯

ୟଦଦ୍ୟ ସୁର ଉଦିତେନାଗା ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯମା । ସୁବାତି ସବିତା ଭଗଃ ||୨୦|| ୨୦

ଆ ସୁତେ ସିଞ୍ଚିତ ଶ୍ରିୟଃ ରୋଦସ୍ୟୋରଭିଶ୍ରିୟମ୍ । ରସା ଦଧୀତ ବୃଷଭମ୍ ।  
ତଂ ପ୍ରତ୍ନଥାୟଂ ବେନଶ୍ଲୋଦୟତ୍ ॥୪॥ ୨୧

ଆତିଷ୍ଠନ୍ତଂ ପରି ବିଶ୍ଵେ ଅଭୁଷଞ୍ଚିୟୋ ବସାନଶ୍ଚରତି ସ୍ଵରୋଚିଃ ।  
ମହଉଦୃଷ୍ଟୋ ଅସୁରସ୍ୟ ନାମା ବିଶ୍ଵରୂପୋ ଅମୃତାନି ତସ୍ମୈ ॥୫॥ ୨୨

ପ୍ର ବୋ ମହେ ମନ୍ଦମାନାୟାନ୍ନସୋଽର୍ଚା ବିଶ୍ଵାନରାୟ ବିଶ୍ଵାଭୁବେ ।  
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯସ୍ୟ ସୁମଖଃ ସହୋ ମହି ଶ୍ରବୋ ନୃମ୍ଣଂ ଚ ରୋଦସୀ ସପର୍ଯ୍ୟତଃ ॥୬॥ ୨୩

ବୃହନ୍ନିଦିଧ୍ଵ ଏଷାଂ ଭୂରି ଶସ୍ତ୍ରଂ ପୃଥୁଃ ସ୍ଵରୁଃ । ଯେଷାମିନ୍ଦ୍ରୋ ଯୁବା ସଖା ॥୭॥ ୨୪

ଇନ୍ଦ୍ରେହି ମସ୍ତ୍ୟନ୍ନସୋ ବିଶ୍ଵେଭିଃ ସୋମପର୍ବଭିଃ । ମହୀଂ ଅଭିଷ୍ଠିରୋଜସା ॥୮॥ ୨୫

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃତ୍ରମବୃଣୋକ୍ଷର୍ଧନୀତିଃ ପ୍ର ମାୟିନାମମିନାଦ୍ଵର୍ପଣୀତିଃ ।  
ଅହନ୍ୟଃ ସମୁଗଧଗ୍ନେଷ୍ଠାବିର୍ଧେନା ଅକୃଣୋଦ୍ରାମ୍ୟାଣାମ୍ ॥୯॥ ୨୬

କୁତସ୍ତ୍ଵମିନ୍ଦ୍ର ମାହିନଃ ସନ୍ନେକୋ ଯାସି ସପୂତେ କିଂ ତ ଇତ୍ଵା ।  
ସଂ ପୃକ୍ଷସେ ସମରାଣଃ ଶୁଭାନୈର୍ବୌଚେସ୍ତନ୍ନୋ ହରିବୋ ଯତ୍ଵେ ଅସ୍ତ୍ଵେ ।  
ମହୀଂ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯ ଓଜସା କଦା ଚନ ସ୍ଵରୀରସି କଦା ଚନ ପ୍ରୟୁକ୍ଷସି ॥୧୦॥ ୨୭

ଆ ତତ୍ଵ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ବଃ ପନନ୍ତାଭି ଯ ଉର୍ବଂ ଗୋମନ୍ତଂ ତିତୃସ୍ତାନ୍ ।  
ସକୃସ୍ତଂ ଯେ ପୁରୁପୁତ୍ରାଂ ମହୀଃ ସହସ୍ରଧାରାଂ ବୃହତୀଂ ଦୁଦୁଷନ୍ ॥୧୧॥ ୨୮

ଇମାଂ ତେ ଧିୟଂ ପ୍ର ଭରେ ମହୋ ମହୀମସ୍ୟ ସ୍ତୋତ୍ରେ ଧିଷଣା ଯତ୍ଵ ଆନଜେ ।  
ତମୁସ୍ତବେ ଚ ପ୍ରସବେ ଚ ସାସହିମିନ୍ଦ୍ରଂ ଦେବାସଃ ଶବସାମଦନ୍ନୁ ॥୧୨॥ (୨) ୨୯

ବିଭ୍ରାତ୍ ବୃହପ୍ତିବତୁ ସୋମ୍ୟଂ ମଧ୍ଵାୟୁର୍ଦଧ୍ୟଜ୍ଞପତା ଅବିହୁତମ୍ ।  
ବାତଜୁତୋ ଯୋ ଅଭିରକ୍ଷତି ତ୍ଵନା ପ୍ରଜାଃ ପୁପୋଷ ପୁରୁଧା ବି ରାଜତି ॥୧॥ ୩୦

ଉଦୁ ତ୍ୟଂ ଜାତବେଦସଂ ଦେବଂ ବହୁକ୍ତି କେତବଃ । ଦୃଶେ ବିଶ୍ୱାୟ ସୁର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୨॥ ୩୧

ୟେନା ପାବକ ଚକ୍ଷସା ଭୁରଣ୍ୟକ୍ତଂ ଜନାଂ ଅନୁ । ତ୍ୱଂ ବରୁଣ ପଶ୍ୟସି ॥୩॥ ୩୨ (୧୮୧୦)

ଦୈବ୍ୟା ଅଧୁର୍ଯ୍ୟୁ ଆ ଗତଃ ରଥେନ ସୁର୍ଯ୍ୟଦୂତା । ମଧ୍ୱା ଯୁକ୍ତଃ ସମଜ୍ଞାଥେ ।

ତଂ ପ୍ରତ୍ନଥାୟଂ ବେନଶ୍ଲୋଦୟକ୍ତିତ୍ରଂ ଦେବାନାମ୍ ॥୪॥ ୩୩

ଆ ନ ଇଲାଭିର୍ବିଦଥେ ସୁଶସ୍ତି ବିଶ୍ୱାନରଃ ସବିତା ଦେବ ଏତୁ ।

ଅପି ଯଥା ଯୁବାନୋ ମସ୍ତଥା ନୋ ବିଶ୍ୱଂ ଜଗଦଭିପିତ୍ୱେ ମନୀଷା ॥୫॥ ୩୪

ୟଦଦ୍ୟ କଳ ବୃତ୍ରହନୁଦଗା ଅଭି ସୁର୍ଯ୍ୟ । ସର୍ବଂ ତଦିନ୍ଦ୍ର ତେ ବଶେ ॥୬॥ ୩୫

ତରଶିର୍ବିଶ୍ୱଦର୍ଶତୋ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟଦସି ସୁର୍ଯ୍ୟ । ବିଶ୍ୱମା ଭାସି ରୋଚନମ୍ ॥୭॥ ୩୬

ତସୁର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଦେବତ୍ୱଂ ତନ୍ନହିତ୍ୱଂ ମଧ୍ୟା କର୍ତ୍ତୋର୍ବିତତଃ ସଂ ଜଭାର ।

ୟଦେଦୟୁକ୍ତ ହରିତଃ ସଧସ୍ତାଦାଦ୍ରାତ୍ରୀ ବାସସ୍ତୁନୁତେ ସିମସ୍ତ୍ୱେ ॥୮॥ ୩୭

ତନ୍ନିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଭିଚକ୍ଷେ ସୁର୍ଯ୍ୟୋ ରୂପଂ କୃଷୁତେ ଦ୍ୟୋରୁପସ୍ତ୍ୱେ ।

ଅନକ୍ରମନ୍ୟଦୁଶଦସ୍ୟ ପାଜଃ କୃଷ୍ଣମନ୍ୟଜ୍ଞରିତଃ ସଂ ଭରକ୍ତି ॥୯॥ ୩୮

ବଶ୍ମହାଂ ଅସି ସୁର୍ଯ୍ୟ ବଳାଦିତ୍ୟ ମହାଂ ଅସି ।

ମହସ୍ତ୍ୱେ ସତୋ ମହିମା ପନସ୍ୟତେଽକ୍ଷା ଦେବ ମହାଂ ଅସି ॥୧୦॥ ୩୯

ବଗ୍ ସୁର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରବସା ମହାଂ ଅସି ସତ୍ରା ଦେବ ମହାଂ ଅସି ।

ମହ୍ନା ଦେବାନାମସୁର୍ଯ୍ୟଃ ପୁରୋହିତୋ ବିଭୁ ଜ୍ୟୋତିରଦାଭ୍ୟମ୍ ॥୧୧॥ ୪୦

ଶ୍ରାୟକ୍ତ ଇବ ସୁର୍ଯ୍ୟଂ ବିଶ୍ୱେଦିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଭକ୍ଷତ ।

ବସୁନି ଜାତେ ଜନମାନ ଓଜସା ପ୍ରତି ଭାଗଂ ନ ଦୀୟମ ॥୧୨॥ ୪୧

ଅଦ୍ୟା ଦେବା ଭଦିତା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ନିରଂହସଃ ପିପୃତା ନିରବଦ୍ୟାତ୍ ।  
ତନ୍ନୋ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମାମହନ୍ତାମଦିତିଃ ସିନ୍ଧୁଃ ପୃଥିବୀ ଭତ ଦେୱୀଃ ॥୧୩॥ ୪୨

ଆ କୃଷ୍ଣେନ ରଜସା ବର୍ତ୍ତମାନୋ ନିବେଶୟନ୍ମୃତଂ ମର୍ତ୍ୟଂ ଚ ।  
ହିରଣ୍ୟୟେନ ସବିତା ରଥେନା ଦେବୋ ଯୁତି ଭୁବନାନି ପଶ୍ୟନ୍ ॥୧୪॥ (୩) ୪୩

ପ୍ର ବାବୃଜେ ସୁପ୍ରୟା ବର୍ହିରେଷାମା ବିଶ୍ଵତୀବ ବୀରିଚ ଇୟାତେ ।  
ବିଶାମକ୍ଳୋରୁଷସଃ ପୂର୍ବଦୂତୌ ବାୟୁଃ ପୁଷା ସ୍ଵସ୍ତୟେ ନିୟୁତ୍ସାନ୍ ॥୧॥ ୪୪

ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ବୃହସ୍ପତିଂ ମିତ୍ରାଗ୍ନିଂ ପୁଷଣଂ ଭଗମ୍ । ଆଦିତ୍ୟାନ୍ନାରୁତଂ ଗଣମ୍ ॥୨॥ ୪୫

ବରୁଣଃ ପ୍ରାବିତା ଭୁବନ୍ନିତ୍ରୋ ବିଶ୍ଵାଭିରୁତିଭିଃ । କରତାଂ ନଃ ସୁରାଧସଃ ॥୩॥ ୪୬

ଅଧି ନ ଇନ୍ଦ୍ରେଷାଂ ବିଷ୍ଣୋ ସଜାତ୍ୟାନାମ୍ । ଇତା ମରୁତୋ ଅଶ୍ଵିନା ।  
ତଂ ପ୍ରତ୍ନଥାୟଂ ବେନଶ୍ଳୋଦୟଦ୍ୟେ ଦେବାସ ଆ ନ ଇଳାଭିର୍ବିଶ୍ଵେଭିଃ ସୋମ୍ୟଂ  
ମଧ୍ୟୋମାସଶ୍ଵର୍ଷଣୀଧୃତଃ ॥୪॥ ୪୭

ଅଗ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ର ବରୁଣ ମିତ୍ର ଦେବାଃ ଶର୍ଧଃ ପ୍ର ଯନ୍ତ ମାରୁତୋତ ବିଷ୍ଣୋ ।  
ଭଭା ନାସତ୍ୟା ରୁଦ୍ରୋ ଅଧ ଗ୍ନାଃ ପୁଷା ଭଗଃ ସରସ୍ଵତୀ ଜୁଷନ୍ତ ॥୫॥ ୪୮ (୧୮୨୭)

ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ମିତ୍ରାବରୁଣାଦିତିଃ ସ୍ଵଃ ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାଂ ମରୁତଃ ପର୍ବତାଂ୨ ଅପଃ ।  
ଦୁବେ ବିଷ୍ଣୁଂ ପୁଷଣଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତିଂ ଭଗଂ ନୁ ଶଂସଂ ସବିତାରମୃତୟେ ॥୬॥ ୪୯

ଅସ୍ତେ ରୁଦ୍ରା ମେହନା ପର୍ବତାସୋ ବୃତ୍ରହତ୍ୟେ ଭରଦୂତୌ ସଜୋଷାଃ ।  
ୟଃ ଶଂସତେ ସ୍ଵବତେ ଧାୟି ପଜ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଜ୍ୟେଷ୍ଠା ଅସ୍ମାଂ୨ ଅବନ୍ତ ଦେବାଃ ॥୭॥ ୫୦

ଅର୍ବାଞ୍ଜୋ ଅଦ୍ୟା ଭବତା ଯଜତ୍ରା ଆ ବୋ ହାଦି ଭୟମାନୋ ବ୍ୟୟେୟମ୍ ।  
ତ୍ରାଧୁଂ ନୋ ଦେବା ନିଜୁରୋ ବୃକସ୍ୟ ତ୍ରାଧୁଂ କର୍ତାଦବପଦୋ ଯଜତ୍ରାଃ ॥୮॥ ୫୧

ବିଶ୍ୱେ ଅଦ୍ୟ ମରୁତୋ ବିଶ୍ୱ ଉତୀ ବିଶ୍ୱେ ଭବନ୍ତୁଗ୍ନୟଃ ସମିଦାଃ ।

ବିଶ୍ୱେ ନୋ ଦେବା ଅବସା ଗମନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱମସ୍ତୁ ଦ୍ରବିଣଂ ବାଜୋ ଅସ୍ତ୍ରେ ॥୯॥ ୫୨

ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ଶୃଣୁତେମଃ ହବଂ ମେ ଯେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଯୁ ଉପ ଦ୍ୟବି ଷ୍ଟ ।

ଯେ ଅଗ୍ନିଜିହ୍ୱା ଉତ ବା ଯଜତ୍ରା ଆସଦ୍ୟାସ୍ମିନ୍ନୁହିଷି ମାଦୟଧ୍ୱମ୍ ॥୧୦॥ ୫୩

ଦେବେଭ୍ୟୋ ହି ପ୍ରଥମଂ ଯଜ୍ଞିୟେଭ୍ୟୋଃମୃତତ୍ୱଂ ସୁବସି ଭାଗମୁତ୍ତମମ୍ ।

ଆଦିଦାମାନଂ ସବିତରୂ୍ୟଶ୍ଚୂଷେଃନୁତୀନା ଜୀବିତା ମାନୁଷେଭ୍ୟଃ ॥୧୧॥ (୪) ୫୪

ପ୍ର ବାୟୁମକ୍ତା ବୃହତୀ ମନୀଷା ବୃହଦ୍ରୟିଂ ବିଶ୍ୱବାରଂ ରଥପ୍ରାମ୍ ।

ଦ୍ୟୁତଦ୍ୟାମା ନିୟୁତଃ ପତ୍ୟମାନଃ କବିଃ କବିମିୟଷସି ପ୍ରୟଜ୍ୟୋ ॥୧॥ ୫୫

ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ଇମେ ସୁତା ଉପ ପ୍ରୟୋଭିରା ଗତମ୍ । ଇନ୍ଦ୍ରବୋ ବାମୁଶକ୍ତି ହି ॥୨॥ ୫୬

ମିତ୍ରଂ ଦୁବେ ପୁତଦକ୍ଷଂ ବରୁଣଂ ଚ ରିଶାଦସମ୍ । ଧିୟଂ ଘୃତାତୀଂ ସାଧନ୍ତା ॥୩॥ ୫୭

ଦସ୍ରା ଯୁବାକବଃ ସୁତା ନାସତ୍ୟା ବୃକ୍ତବହିଷଃ । ଆ ଯାତଂ ରୁଦ୍ରବର୍ତନୀ ।

ତଂ ପ୍ରତ୍ନଥାୟଂ ବେନଶ୍ଳୋଦୟତ୍ ॥୪॥ ୫୮

ବିଦଦ୍ୟଦୀ ସରମା ରୁଗ୍-ଶମଦ୍ରେମହି ପାଥଃ ପୂର୍ବ୍ୟଂ ସଧ୍ୟକ୍ଠଃ ।

ଅଗ୍ରଂ ନୟସ୍ତୁପଦ୍ୟକ୍ଷରାଶାମକ୍ତା ରବଂ ପ୍ରଥମା ଜାନତୀ ଗାତ୍ ॥୫॥ ୫୯

ନହି ସ୍ୱଶମବିଦନ୍ନନ୍ୟମସ୍ତାଦ୍ୱୈଶ୍ୱାନରାତ୍-ପୁର ଏତାରମଗ୍ନେଃ ।

ଏମେନମବୃଧନ୍ନମୃତା ଅମର୍ତ୍ୟଂ ବୈଶ୍ୱାନରଂ କ୍ଷୈତ୍ରଜିତ୍ୟାୟ ଦେବାଃ ॥୬॥ ୬୦

ଉଗ୍ରା ବିଘନିନା ମୃଧ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ହବାମହେ । ତା ନୋ ମୃଳାତ ଇଦୃଶେ ॥୭॥ ୬୧

ଉପାସ୍ତୈ ଗାୟତା ନରଃ ପବମାନାୟେନ୍ଦବେ । ଅଭି ଦେବୀଂ ଇୟୁଷତେ ॥୮॥ ୬୨



ୟେ ତ୍ୱାହିହତ୍ୟେ ମଘବନ୍ନବର୍ଧନେ୍ୟ ଶାମ୍ବରେ ହରିବୋ ଯେ ଗ ଇଷ୍ଟୋ ।  
ୟେ ତ୍ୱା ନୁନମନୁମଦକ୍ତି ବିପ୍ରାଃ ପିବେନ୍ଦ୍ର ସୋମଃ ସଗଣୋ ମରୁଦ୍-ଭିଃ ॥୯॥ ୨୩

ଜନିଷ୍ଟା ଉଗ୍ରଃ ସହସ୍ରେ ତୁରାୟ ମନ୍ତ୍ର ଓଜିଷ୍ଟୋ ବହୁଲାଭିମାନଃ ।  
ଅବର୍ଧନ୍ନିନ୍ଦ୍ରଂ ମରୁତଶ୍ଚିଦତ୍ର ମାତା ଯଦ୍ୱୀରଂ ଦଧନଜନିଷ୍ଟା ॥୧୦॥ ୨୪ (୧୮୪୨)

ଆ ତୁ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ବୃତ୍ରହନ୍ନସ୍ଥାକମର୍ଧମା ଗହି । ମହାନୁହୀଭିରୁତିଭିଃ ॥୧୧॥ ୨୫

ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତୁର୍ତ୍ତିଷ୍ଠି ବିଶ୍ୱା ଅସି ସ୍ୱଧଃ ।  
ଅଶସ୍ତ୍ରିହା ଜନିତା ବିଶ୍ୱତୁରସି ତ୍ୱଂ ତୁୟ୍ ତରୁଷ୍ୟତଃ ॥୧୨॥ ୨୬

ଅନୁ ତେ ଶୁଷ୍ଟଂ ତୁରୟନ୍ତମୀୟତୁଃ କ୍ଷୋଣୀ ଶିଶୁଂ ନ ମାତରା ।  
ବିଶ୍ୱାସ୍ତେ ସ୍ୱଧଃ ଶ୍ୱଧୟନ୍ତ ମନ୍ୟବେ ବୃତ୍ରଂ ଯଦିନ୍ଦ୍ର ତୁର୍ବସି ॥୧୩॥ ୨୭

ୟଜ୍ଞୋ ଦେବାନାଂ ପ୍ରତ୍ୟେତି ସୁମ୍ନମାଦିତ୍ୟାସୋ ଭବତା ମୃଲୟନ୍ତଃ ।  
ଆ ବୋଃର୍ବାଚୀ ସୁମତିର୍ବୃତ୍ୟାଦଃ ହୋଶ୍ଚିଦ୍ୟା ବରିବୋବିଉରାସତ୍ ॥୧୪॥ ୨୮

ଅଦଘ୍ୱେଭିଃ ସବିତଃ ପାୟୁଭିଷ୍ଟଃ ଶିବେଭିରଦ୍ୟ ପରି ପାହି ନୋ ଗୟମ୍ ।  
ହିରଣ୍ୟଜିହ୍ୱଃ ସୁବିତାୟ ନବ୍ୟସେ ରକ୍ଷା ମାକିନୋ ଅଘଶଂସ ଇଶତ ॥୧୫॥(୫) ୨୯

ପ୍ର ବୀରୟା ଶୁଚୟୋ ଦଦ୍ମିରେ ବାମଧୂୟୁଭିର୍ମଧୁମନ୍ତଃ ସୁତାସଃ ।  
ବହ ବାୟୋ ନିୟୁତୋ ଯାହ୍ୟାଛା ପିବା ସୁତସ୍ୟାନ୍ନସୋ ମଦାୟ ॥୧॥ ୩୦

ଗାବ ଉପାବତାବତଂ ମହୀ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ରୟୁଦା । ଉଭା କର୍ଣ୍ଣା ହିରଣ୍ୟୟା ॥୨॥ ୩୧

କାବ୍ୟୟୋରାଜାନେଷୁ କ୍ରତ୍ୱା ଦକ୍ଷସ୍ୟ ଦୁରୋଣେ । ରିଗାଦସା ସଧସ୍ତ ଆ ॥୩॥ ୩୨

ଦୈବ୍ୟା ଅଧୂୟୁ ଆ ଗତଃ ରଥେନ ସୂୟୁତୃତା । ମଧ୍ୱା ଯଜ୍ଞଃ ସମଜ୍ଞାଥେ ।  
ତଂ ପ୍ରତ୍ନଥାୟଂ ବେନଶ୍ଲୋଦୟତ୍ ॥୪॥ ୩୩

ତିରଶ୍ଚାନୋ ବିତତୋ ରଶ୍ଚିରେଷାମଧଃ ସ୍ତ୍ରୀଦାସୀନାଦୁପରି ସ୍ତ୍ରୀଦାସୀନାତ୍ ।  
ରେତୋଧା ଆସନ୍ନହିମାନ ଆସନ୍ନସ୍ତଧା ଅବସ୍ତାତ୍-ପ୍ରୟତିଃ ପରସ୍ତାତ୍ ॥୫॥ ୭୪

ଆ ରୋଦସୀ ଅପୃଣଦା ସ୍ୱର୍ମହଞ୍ଜାତଂ ଯୁଦେନମପସୋ ଅଧାରୟନ୍ ।  
ସୋ ଅଧୁରାୟ ପରି ଶୀୟତେ କବିରତ୍ୟୋ ନ ବାଜସାତୟେ ଚନୋହିତଃ ॥୬॥ ୭୫

ଉକ୍-ଅଧିର୍ଭୃତ୍ରହ୍ରମା ଯା ମନ୍ଦାନା ଚିଦା ଗିରା । ଆଜୁଷ୍ଠିରାବିବାସତଃ ॥୭॥ ୭୬

ଉପ ନଃ ସୁନବୋ ଗିରଃ ଶୁଶ୍ରୁକ୍ଷୁମୃତସ୍ୟ ଯେ । ସୁମୃଳୀକା ଭବନ୍ତୁ ନଃ ॥୮॥ ୭୭

ବ୍ରହ୍ମାଣି ମେ ମତୟଃ ଶଂ ସୁତାସଃ ଶୁଷ୍ଣ ଇୟତି ପ୍ରଭୃତୋ ମେ ଅଦ୍ରିଃ ।  
ଆ ଶାସତେ ପ୍ରତି ହର୍ଯ୍ୟନ୍ୟକ୍-ଅପେନା ହରୀ ବହତସ୍ତା ନୋ ଅଛ ॥୯॥ ୭୮

ଅନୁଞ୍ଜମା ତେ ମଘବନ୍ନକିନ୍ନୁ ନ ଦ୍ୱାବାଂଽ ଅସ୍ତ୍ର ଦେବତା ବିଦାନଃ ।  
ନ ଜାୟମାନୋ ନଶତେ ନ ଜାତୋ ଯାନି କରିଷ୍ୟା କୃଶୁହି ପ୍ରବୃଜ୍ଞ ॥୧୦॥ ୭୯

ତଦିଦାସ ଭୁବନେଷୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଂ ଯତୋ ଜଞ୍ଜ ଉଗ୍ରସ୍ତେଷନୃମଣଃ ।  
ସଦ୍ୟୋ ଜଞ୍ଜାନୋ ନି ରିଶାତି ଶତ୍ରୁନନ୍ତୁ ଯଂ ବିଶ୍ୱେ ମଦନ୍ତ୍ୟମାଃ ॥୧୧॥ ୮୦

ଇମା ଉ ଦ୍ୱା ପୁରୁବସୋ ଗିରୋ ବର୍ଧନ୍ତୁ ଯା ମମ ।  
ପାବକବର୍ଣ୍ଣାଃ ଶୁଚୟୋ ବିପଶ୍ଚିତୋଽଭି ସ୍ତ୍ରୋମୈରନୁଷତ ॥୧୨॥ ୮୧

ୟସ୍ୟାୟଂ ବିଶ୍ୱ ଆୟୋ ଦାସଃ ଶେବଧିପା ଅରିଃ ।  
ତିରଶ୍ଚିଦୟେ ରୁଶମେ ପବୀରବି ତୁଭ୍ୟେସ୍ତୋ ଅଜ୍ୟତେ ରୟିଃ ॥୧୩॥ ୮୨

ଅୟଂ ସହସ୍ରମୃଷିଭିଃ ସହସ୍ରତଃ ସମୁଦ୍ର ଇବ ପପ୍ରଥେ ।  
ସତ୍ୟଃ ସୋ ଅସ୍ୟ ମହିମା ଗୃଣେ ଶବୋ ଯଜ୍ଞେଷୁ ବିପ୍ରରାଜ୍ୟେ ॥୧୪॥ ୮୩

ଅଦକ୍ଷେଭିଃ ସବିତଃ ପାୟୁଭିଷ୍ଟଃ ଶିବେଭିରଦ୍ୟ ପରି ପାହି ନୋ ଗୟମ୍ ।  
ହିରଣ୍ୟଜିହ୍ଵଃ ସୁବିତାୟ ନବ୍ୟସେ ରକ୍ଷା ମାକିର୍ନୋ ଅଘଶଂସ ଇଶତ ॥୧୫॥ (୭) ୮୪ (୧୮୭୨)

ଅସ୍ତ୍ୟାଜରାସଃ ସପ୍ତଦଶ ॥୧୭॥ ଆପଶ୍ଵିଦ୍ ଦ୍ଵାଦଶ ॥୧୭॥ ବିଭ୍ରାତ୍ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ॥୧୪॥  
ପ୍ରବାବୃଜ ଏକାଦଶ ॥୧୧॥ ପ୍ରବାୟୁଂ ପଞ୍ଚଦଶ ॥୧୫॥ ପ୍ରବୀରୟେତି ଚ ପଞ୍ଚଦଶ ॥୧୫॥  
ଷଡନୁବାକେଷୁ ଚତୁରଶୀତିଃ ॥୮୪॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୨ ॥



ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ବ୍ରହ୍ମସ୍ତ୍ରୀଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥



ୟଞ୍ଜାଗ୍ରତୋ ଦୂରମୁଦୈତି ଦୈବଂ ତଦୁ ସୁପ୍ରସ୍ୟ ତଥୈବୈତି ।  
ଦୂରଂଗମଂ ଜ୍ୟୋତିଷାଂ ଜ୍ୟୋତିରେକଂ ତନ୍ନେ ମନଃ ଶିବସଂକଳ୍ପମସୁ ॥୧॥

ପିତୁଂ ନୁ ସ୍ତୋଷଂ ମହୋ ଧର୍ମାଣଂ ତବିଷୀମ୍ ।  
ୟସ୍ୟ ତ୍ରିତୋ ବ୍ୟୋଜସା ବୃତ୍ରଂ ବିପର୍ବମର୍ଦୟତ୍ ॥୨॥ ୨

ଅନ୍ଧିଦନୁମତେ ତ୍ରଂ ମନ୍ୟାସୈ ଶଂ ଚ ନସ୍ତୁପି ।  
କ୍ରତ୍ୱେ ଦକ୍ଷାୟ ନୋ ହିନୁ ପ୍ର ଶ ଆୟୁଂଷି ତାରିଷଃ ॥୩॥ ୩

ସିନିବାଲି ପୃଥୁଷ୍ଟୁକେ ଯା ଦେବାନାମସି ସ୍ତସା ।  
ଜୁଷସ୍ତୁ ହବ୍ୟମାଦୁତଂ ପ୍ରଜାଂ ଦେବି ଦିଦିତ୍ୱି ନଃ ॥୪॥ ୪

ପଞ୍ଚି ନଦ୍ୟଃ ସରସ୍ୱତୀମପି ଯୁକ୍ତି ସସ୍ରୋତସଃ ।  
ସରସ୍ୱତୀ ତୁ ପଞ୍ଚିଧା ସୋ ଦେଶେଽଭବସ୍ତରିତ୍ ॥୫॥ ୫

ତ୍ୱମଗ୍ନେ ପ୍ରଥମୋ ଅଙ୍ଗିରା ରଂଷିର୍ଦେବୋ ଦେବାନାମଭବଃ ଶିବଃ ସଖା ।  
ତବ ବ୍ରତେ କବୟ୍ମେ ବିଦ୍ମନାପସୋଽଜାୟନ୍ତ ମରୁତୋ ଭ୍ରାଜଦୃଷ୍ଟୟଃ ॥୬॥ ୬

ତ୍ରଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ତବ ଦେବ ପାୟୁର୍ଭିର୍ମଘୋନୋ ରକ୍ଷ ତନ୍ନୁଷ୍ଟୁ ବନ୍ଦ୍ୟ ।  
ତ୍ରାତା ତୋକସ୍ୟ ତନୟେ ଗବାମସ୍ୟାନିମେଷଃ ରକ୍ଷମାଶସ୍ତବ ବ୍ରତେ ॥୭॥ ୭

ଉତ୍ତାନାୟାମବ ଭରା ଚିକିତ୍ୱାନ୍ତସଦ୍ୟଃ ପ୍ରବୀତା ବୃଷଣଂ ଜଜାନ ।  
ଅରୁଷସ୍ତୁପୋ ରୁଶଦସ୍ୟ ପାଜ ଇଳାୟାସ୍ତୁତ୍ରୋ ବୟୁନେଽଜନିଷ୍ଟ ॥୮॥ ୮

ଇଳାୟାୟା ପଦେ ବୟଂ ନାଭା ପୃଥିବ୍ୟା ଅଧି ।

ଜାତବେଦୋ ନିଧୀମହ୍ୟଗ୍ନେ ହବ୍ୟାୟ ବୋଳହବେ ॥୯॥ ୯ (୧୮୭୧)

ପ୍ର ମନ୍ନହେ ଶବସାନାୟ ଶୁଷମାଜୁଷଂ ଗିର୍ବଶସେ ଅଜିରସ୍ୱତ୍ ।

ସୁବୃକ୍ତିଭି ସୁବତ ଋଶ୍ମିୟାୟାର୍ତ୍ତମାର୍କଂ ନରେ ବିଶ୍ୱତାୟ ॥୧୦॥ ୧୦

ପ୍ର ବୋ ମହେ ମହି ନମୋ ଭରଧୁମାଜୁଷ୍ୟଃ ଶବସାନାୟ ସାମ ।

ୟେନା ନଃ ପୂର୍ବେ ପିତରଃ ପଦଜ୍ଞା ଅର୍ଚନ୍ତୋ ଅଜିରସୋ ଗା ଅବିନ୍ନ ॥୧୧॥ ୧୧

ଇକ୍ଷୁକ୍ତି ତ୍ୱା ସୋମ୍ୟାସଃ ସଖାୟଃ ସୁନ୍ଦୁକ୍ତି ସୋମଂ ଦଧତି ପ୍ରୟାଂସି ।

ତିତିକ୍ଷନ୍ତେ ଅଭିଶସ୍ତିଂ ଜନାନାମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱଦା କଶ୍ଚନ ହି ପ୍ରକେତଃ ॥୧୨॥ ୧୨

ନ ତେ ଦୁରେ ପରମା ଚିଦ୍ରଜାଂସ୍ୟ ତୁ ପ୍ର ଯାହି ହରିବୋ ହରିଭ୍ୟାମ୍ ।

ସ୍ଥିରାୟ ବୃଷ୍ଣେ ସବନା କୃତେମା ଯୁକ୍ତା ଗ୍ରାବାଶଃ ସମିଧାନେ ଅଗ୍ନୌ ॥୧୩॥ ୧୩

ଅଷାଳହଂ ଯୁସ୍ତୁ ପୃତନାସୁ ପପ୍ରିଂ ସ୍ୱର୍ଷାମୟାଂ ବୃଜନସ୍ୟ ଗୋପାମ୍ ।

ଭରେଷୁଜାଂ ସୁକ୍ଷିତିଂ ସୁଗ୍ରବସଂ ଜୟନ୍ତଂ ତ୍ୱାମନୁ ମଦେମ ସୋମ ॥୧୪॥ ୧୪

ସୋମୋ ଧେନୁଂ ସୋମୋ ଅର୍ବନ୍ତମାଶୁଂ ସୋମୋ ବୀରଂ କର୍ମଣ୍ୟଂ ଦଦାତି ।

ସାଦନ୍ୟଂ ବିଦଥ୍ୟଂ ସଭେୟଂ ପିତୃଶ୍ରବଣଂ ଯୋ ଦଦାଶଦସ୍ତୈ ॥୧୫॥ ୧୫

ତ୍ୱମିମା ଓଷଧୀଃ ସୋମ ବିଶ୍ୱାସ୍ତମପୋ ଅଜନୟସ୍ତୁଂ ଗାଃ ।

ତ୍ୱମା ତତନ୍ତୋର୍ବନ୍ତରିକ୍ଷଂ ତ୍ୱଂ ଜ୍ୟୋତିଷା ବି ତମୋ ବବର୍ଥ ॥୧୬॥ ୧୬

ଦେବେନ ନୋ ମନସା ଦେବ ସୋମ ରାୟୋ ଭାଗଂ ସହସାବନ୍ନୁଭି ଯୁଧ୍ୟା ।

ମା ତ୍ୱା ତନଦୀଶିଷେ ବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟୋଭୟେଭ୍ୟଃ ପ୍ର ଚିକିତ୍ସା ଗ ଇକ୍ଷୌ ॥୧୭॥ ୧୭

ଅକ୍ଷୌ ବ୍ୟଖ୍ୟକ୍ତକୁଭଃ ପୃଥିବ୍ୟାୟା ଧନ୍ୱ ଯୋଜନା ସପ୍ତ ସିନ୍ଧୁନ୍ ।

ହିରଣ୍ୟାକ୍ଷଃ ସବିତା ଦେବ ଆଗାଦଧଦ୍ରତ୍ୱା ଦାଶୁଷେ ବାର୍ଯ୍ୟାଶି ॥୧୮॥ ୧୮

ହିରଣ୍ୟପାଣିଃ ସବିତା ବିଚର୍ଷଣିରୁତେ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରୀୟତେ ।  
ଅପାମୀବାଂ ବାଧତେ ବେତି ସୂର୍ଯ୍ୟମତି କୃଷ୍ଣେନ ରଜସା ଦ୍ୟାମୃଣୋତି ॥୧୯॥ ୧୯

ହିରଣ୍ୟହସ୍ତୋ ଅସୁରଃ ସୁନୀଥଃ ସୁମୂଳୀକଃ ସ୍ୱବା ଯାତୁର୍ବାତ୍ ।  
ଅପସେଧନ୍ରୁକ୍ଷସୋ ଯାତୁଧାନାନସ୍ଥାଦେବଃ ପ୍ରତିଦୋଷଂ ଗୃଣାନଃ ॥୨୦॥ ୨୦

ୟେ ତେ ପଦ୍ମାଃ ସବିତଃ ପୂର୍ବ୍ୟାସୋଃରେଶବଃ ସୁକୃତା ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ।  
ତେଭିର୍ନୋ ଅଦ୍ୟ ପଥିତିଃ ସୁଗେଭୀ ରକ୍ଷା ଚ ନୋ ଅଧି ଚ ବ୍ରୁହି ଦେବ ॥୨୧॥ ୨୧

ଭଦ୍ରା ପିବତମଶ୍ଚିନୋଭା ନଃ ଶର୍ମ ଯୁକ୍ତତମ୍ । ଅବିଦ୍ମିୟାଭିରୁତିଭିଃ ॥୨୨॥ ୨୨

ଅପ୍ନସ୍ପତୀମଶ୍ଚିନା ବାଚମସ୍ତେ କୃତଂ ନୋ ଦସ୍ତା ବୃଷଣା ମନୀଷାମ୍ ।  
ଅଦ୍ୟତ୍ୟେଃବସେ ନିଦ୍ଵୟେ ବାଂ ବୃଧେ ଚ ନୋ ଭବତଂ ବାଜସାତୌ ॥୨୩॥ ୨୩ (୧୮୮୫)

ଦ୍ୟୁଭିରକ୍ଷୁଭିଃ ପରି ପାତମସ୍ଥାନରିକ୍ଷେଭିରଶ୍ଚିନା ସୌଭଗେଭିଃ ।  
ତନ୍ନୋ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମାମହନ୍ତାମଦିତିଃ ସିନ୍ଧୁଃ ପୃଥିବୀ ଉତ ଦ୍ୟୌଃ ॥୨୪॥ ୨୪

ଆ କୃଷ୍ଣେନ ରଜସା ବର୍ତମାନୋ ନିବେଶୟନ୍ମୃତଂ ମର୍ତ୍ୟଂ ଚ ।  
ହିରଣ୍ୟୟେନ ସବିତା ରଥେନା ଦେବୋ ଯାତି ଭୁବନାନି ପଶ୍ୟନ୍ ॥୨୫॥ (୧) ୨୫

ଆ ରାତ୍ରି ପର୍ଯବଃ ରଜଃ ପିତୁରପ୍ରାୟି ଧାମତିଃ ।  
ଦିବଃ ସଦାଂସ୍ତ୍ରୀ ବୃହତୀ ବି ତିଷ୍ଠସ ଆ ତ୍ଵେଷଂ ବର୍ତତେ ତମଃ ॥୧॥ ୨୬

ଉଷସ୍ତୁକ୍ତିତ୍ରମା ଭରାସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ବାଜିନୀବତି ।  
ୟେନ ତୋକଂ ଚ ତନୟଂ ଚ ଧାମହେ ॥୨॥ ୨୭

ପ୍ରାତର୍ଜିତଂ ଭଗମୁଗ୍ରଃ ହୁବେମ ବୟଂ ପୁତ୍ରମଦିତେୟୋ ବିଧର୍ତା ।  
ଆଧ୍ରଶ୍ଚିଦ୍ୟଂ ମନ୍ୟମାନସୁରଶ୍ଚିଦ୍ରାଜା ଚିଦ୍ୟଂ ଭଗଂ ଭକ୍ଷୀତ୍ୟାହ ॥୩॥ ୨୮

ପୁଷ୍ପଦ୍ରବ ବ୍ରତେ ବୟଂ ନ ରିଷ୍ୟେମ କଦା ଚନ । ସ୍ତୋତାରସ୍ତୁ ଇହସ୍ତୁସି ॥୪॥ ୨୯  
ପଥୟଥଃ ପରିପତିଂ ବଚସ୍ୟା କାମେନ କୃତୋ ଅଭ୍ୟାନଳକର୍ମ୍ ।  
ସ ନୋ ରାସଲ୍ଲୁରୁଧଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରା ପିୟଂପିୟଃ ସୀଷଧାତି ପ୍ର ପୁଷା ॥୫॥ ୩୦  
ତ୍ରୀଣି ପଦା ବି ଚକ୍ରମେ ବିଷ୍ଣୁର୍ଗୋପା ଅଦାଭ୍ୟଃ । ଅତୋ ଧର୍ମାଣି ଧାରୟନ୍ ॥୬॥ ୩୧  
ତଦ୍ଦିପ୍ରାସୋ ବିପନ୍ୟବୋ ଜାଗୃବାଃସଃ ସମିକ୍ଷତେ । ବିଷ୍ଣୋର୍ଯୁପୂରମଂ ପଦମ୍ ॥୭॥ ୩୨  
ଘୃତବତୀ ଭୁବନାନାମଭିଶ୍ଚିୟୋର୍ବୀ ପୃଥ୍ୱୀ ମଧୁଦୁଘେ ସୁପେଶସା ।  
ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ବରୁଣସ୍ୟ ଧର୍ମଣା ବିଷ୍ଣୁତିତେ ଅଜରେ ଭୁରିରେତସା ॥୮॥ ୩୩  
ୟେ ନଃ ସପତ୍ନା ଅପ ତେ ଭବନ୍ତିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନିଭ୍ୟାମବ ବାଧାମହେ ତାନ୍ ।  
ବସବୋ ରୁଦ୍ରା ଆଦିତ୍ୟା ଉପରିୟୁଶଂ ମୋଗ୍ରଂ ଚେତ୍ତାରମଧିରାଜମକ୍ରନ୍ ॥୯॥ ୩୪  
ଆ ନାସତ୍ୟା ତ୍ରିଭିରେକାଦଶୈରିହ ଦେବେଭିର୍ଯ୍ୟାତଂ ମଧୁପେୟମଶ୍ୱିନା ।  
ପ୍ରାୟୁସ୍ତାରିଷ୍ଟଂ ନୀ ରପାଂସି ମୃକ୍ଷତଃ ସେଧତଂ ଦ୍ୱେଷୋ ଭବତଃ ସଚାଭୁବା ॥୧୦॥ ୩୫  
ଏଷ ବ ସ୍ତ୍ରୋମୋ ମରୁତ ଇୟଂ ଗୀର୍ମାନାର୍ଯୁସ୍ୟ ମାନ୍ୟସ୍ୟ କାରୋଃ ।  
ଏଷା ଯାସୀଷ୍ଟ ତନ୍ନେ ବୟାଂ ବିଦ୍ୟାମେଷଂ ବୃଜନଂ ଜୀରଦାନୁମ୍ ॥୧୧॥ ୩୬  
ସହସ୍ରୋମାଃ ସହଲ୍ଲହସ ଆବୃତଃ ସହପ୍ରମା ଋଷୟଃ ସପ୍ତ ଦୈବ୍ୟାଃ ।  
ପୂର୍ବେଷାଂ ପଛ୍ଛାମନୁଦୃଶ୍ୟ ଧୀରା ଅନ୍ତାଲେଭିରେ ରଥେ୍ୟା ନ ରଶ୍ମୀନ୍ ॥୧୨॥ ୩୭  
ଆୟୁଷ୍ୟଂ ବର୍ଚସ୍ୟଃ ରାୟସ୍ତୋଷମୌଦ୍-ଭିଦମ୍ ।  
ଇଦଂ ହିରଣ୍ୟଂ ବର୍ଚସ୍ତୁଜ୍ଞୈତ୍ରାୟାବିଶତାଦୁ ମାମ୍ ॥୧୩॥ ୩୮ (୧୯୦୦)  
ନ ତଦ୍ରକ୍ଷାଂସି ନ ପିଶାଚାସ୍ତରନ୍ତି ଦେବାନାମୋଜଃ ପ୍ରଥମଜଃ ହ୍ୟେତତ୍ ।  
ୟୋ ବିଭର୍ତ୍ତି ଦାକ୍ଷାୟଣଃ ହିରଣ୍ୟଃ ସ ଦେବେଷୁ କୃଶୁତେ ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ ସ  
ମନୁଷ୍ୟେଷୁ କୃଶୁତେ ଦୀର୍ଘମାୟୁଃ ॥୧୪॥ ୩୯



ୟଦାବଧୁନାକ୍ଷୟଶା ହିରଣ୍ୟଃ ଶତାନୀକାୟ ସୁମନସ୍ୟମାନାଃ ।  
ତନ୍ନୁ ଆ ବଧୁମି ଶତଶାରଦାୟାୟୁଷ୍ଣାଞ୍ଜରଦକ୍ଷ୍ମିୟଥାସମ୍ ॥୧୪॥ ୪୦

ଉତ ନୋଃହିର୍ଭୁଧ୍ୟଃ ଶୃଣୋତ୍ତୁଜ ଏକପାତ୍-ପୃଥିବୀ ସମୁଦ୍ରଃ ।  
ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଋତାବୃଧୋ ହୁବାନା ସୁତା ମନ୍ତ୍ରାଃ କବିଶସ୍ତ୍ରା ଅବନ୍ତୁ ॥୧୬॥ ୪୧

ଇମା ଗିର ଆଦିତ୍ୟେଭ୍ୟା ଘୃତସୁଃ ସନାଦ୍ରାଜଭ୍ୟା ଜୁହ୍ୱା ଜୁହୋମି ।  
ଶୃଣୋତୁ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ଭଗୋ ନସ୍ତୁବିଜାତୋ ବରୁଣୋ ଦକ୍ଷୋ ଅଂଶଃ ॥୧୭॥ ୪୨

ସପ୍ତ ଋଷୟଃ ପ୍ରତିହିତାଃ ଶରୀରେ ସପ୍ତ ରକ୍ଷନ୍ତି ସଦମପ୍ରମାଦମ୍ ।  
ସପ୍ତାପଃ ସ୍ୱପତୋ ଲୋକମୀୟୁସ୍ତୁତ ଜାଗୃତୋ ଅସ୍ୱପ୍ନଜୈ ସତ୍ରସଦୈ ଚ ଦେବୈ ॥୧୮॥ ୪୩

ଉତ୍ତିଷ୍ଠ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତେ ଦେବୟନ୍ତସ୍ତେମହେ ।  
ଉପ ପ୍ର ଯନ୍ତୁ ମରୁତଃ ସୁଦାନବ ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଶୂର୍ଭବା ସରା ॥୧୯॥ ୪୪

ପ୍ର ନୁନଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତିର୍ମନ୍ତଂ ବଦତୁ୍ୟକ୍ଥ୍ୟମ୍ ।  
ୟସ୍ମିନ୍ନିନ୍ଦ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ଦେବା ଓକାଂସି ଚକ୍ରିରେ ॥୨୦॥ ୪୫

ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତେ ତୁମସ୍ୟ ଯନ୍ତା ସୁକ୍ଳସ୍ୟ ବୋଧି ତନୟଂ ଚ ଜିନ୍ତୁ ।  
ବିଶ୍ୱଂ ତଦ୍-ଉଦ୍ରଂ ଯଦବନ୍ତି ଦେବା ବୃହଦ୍ୱଦେମ ବିଦଧେ ସୁବୀରାଃ ।  
ୟ ଇମା ବିଶ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଯୋ ନଃ ପିତାନ୍ନପତେନ୍ନସ୍ୟ ନୋ ଦେହି ॥୨୧॥ (୨) ୪୬ (୧୯୦୮)

ୟଞ୍ଜାଗ୍ରତଃ ପଞ୍ଚବିଂଶତିଃ ॥୧୫॥ ଆରାତ୍ରେ୍ୟକବିଂଶତିଃ ॥୨୧॥  
ଦୃୟୋରନୁବାକେଷୁ ଷଟ୍ଟତ୍ୱାରିଂଶତ୍ ॥୪୬॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୩ ॥



ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଚତୁର୍ଥାଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଦେବ ସବିତଃ ପ୍ରସୁବ ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରସୁବ ଯଜ୍ଞପତିଂ ଭଗାୟ ।  
 ଦିବ୍ୟା ଗନ୍ଧର୍ବଃ କେତୁପୁଃ କେତଂ ନଃ ପୁନାତୁ ବାଚସ୍ପତିର୍ବାଚଂ ନଃ ସୁଦତୁ ॥୧॥ ୧  
 ତସ୍ତ୍ରବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି । ଧିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରଚୋଦୟତ୍ ॥୨॥ ୨  
 ବିଶ୍ୱାନି ଦେବ ସବିତର୍ଦୁରିତାନି ପରା ସୁବ । ଯଦ୍-ଭଦ୍ରଂ ତନ୍ନ ଆ ସୁବ ॥୩॥ ୩  
 ବିଭକ୍ତାରଃ ହବାମହେ ବସୋଶ୍ଚିତ୍ରସ୍ୟ ରାଧସଃ । ସବିତାରଂ ନୃତକ୍ଷସମ୍ ॥୪॥ ୪  
 ବ୍ରହ୍ମଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ କ୍ଷତ୍ରାୟ ରାଜନ୍ୟଂ ମରୁଦ୍-ଭ୍ୟା ବୈଶ୍ୟଂ ତପସ୍ତେ  
 ଶୂଦ୍ରଂ ତପସ୍ତେ ତସ୍ମରଂ ନାରକାୟ ବୀରହଣମ୍ ।  
 ପାପୁନେ କ୍ଳୀବମାକ୍ରୟାୟା ଅୟୋଗୁଂ କାମାୟ ପୁଂଶ୍ଚଲୁମତିକୁଷ୍ଠାୟ ମାଗଧମ୍ ॥୫॥ ୫  
 ନୃତ୍ତାୟ ସୂତଂ ଗୀତାୟ ଶୈଲୁଷଂ ଧର୍ମାୟ ସଭାଚରଂ ନରିଷ୍ଠାୟୈ ଭୀମଲମ୍ ।  
 ନର୍ମାୟ ରେଭଃ ହସାୟ କାରିମାନନ୍ଦାୟ ସ୍ତ୍ରୀଷଙ୍ଗଂ ପ୍ରମଦେ କୁମାରୀପୁତ୍ରଂ  
 ମେଧାୟୈ ରଥକାରଂ ପୈର୍ଯ୍ୟାୟ ତକ୍ଷାଗମ୍ ॥୬॥ ୬  
 ତପସେ କୌଲୀଲଂ ମାୟାୟୈ କର୍ମାରଃ ରୂପାୟ ମଣିକାରଃ ଶୁଭେ ବପଃ ଶରବ୍ୟାୟା  
 ଇଷୁକାରଃ ହେତୈ୍ୟ ଧନୁଷ୍ଠାରମ୍ ।  
 କର୍ମଣେ ଜ୍ୟାକାରଂ ଦିଷ୍ଟାୟ ରଦ୍ଧୁସର୍ଜଂ ମୃତ୍ୟବେ ମୃଗୟୁମକ୍ରକାୟ ଶୁନିନମ୍ ॥୭॥ ୭  
 ନଦୀଭ୍ୟଃ ପୌଞ୍ଜିଷ୍ଠମୃକ୍ଷୀକାଭ୍ୟୋ ନୈଷାଦଂ ପୁରୁଷବ୍ୟାହ୍ରାୟ  
 ଦୁର୍ମଦଂ ଗନ୍ଧର୍ବାୟୁରୋଭ୍ୟୋ ବ୍ରାତ୍ୟମ୍ ।  
 ପ୍ରୟୁଗ୍ଭ୍ୟ ଉନ୍ନୁଞ୍ଚଃ ସର୍ପଦେବଜନେଭ୍ୟୋଽପ୍ରତିପଦମୟେଭ୍ୟଃ କିତବମୀର୍ଯ୍ୟତାୟା ଅକିତବଂ  
 ପିଶାଚେଭ୍ୟୋ ବିଦଲକାରୀଂ ଯାତୁଧାନେଭ୍ୟଃ କଷ୍ଟକୀକାରୀମ୍ ॥୮॥ (୧) ୮

ସଂଧୟେ ଜାରଂ ଗେହାୟୋପପତିମାର୍ତ୍ତେଽପରିବିତ୍ତଂ ନିରୂତ୍ୟେ ପରିବିବିଦାନମରାଧ୍ୟା  
ଏଦିଧିଷ୍ଣୁଃ ପତିଂ ନିଷ୍ଠୁତ୍ୟେ ପେଶୟାରୀଃ ସଂଜ୍ଞାନାୟ ସ୍ଵରକାରୀମ୍ ।  
ପ୍ରକାମୋଦ୍ୟାୟୋପସଦଂ ବର୍ଣ୍ଣାୟାନୁରୂପଂ ବଲ୍ଲୀୟୋପଦାମ୍ ॥୧॥ ୯

ଉତ୍ତ୍ରାଦେଭ୍ୟଃ କୁଞ୍ଜଂ ପ୍ରମୁଦେ ବାମନଂ ଦ୍ଵାର୍ତ୍ତ୍ୟଃ ସ୍ରାମଃ ସ୍ଵପ୍ନାୟାନ୍ନମଧର୍ମାୟ  
ବଧିରଂ ପବିତ୍ରାୟ ଭିଷଜମ୍ ।  
ପ୍ରଜ୍ଞାନାୟ ନକ୍ଷତ୍ରଦର୍ଶମାଶିଷାୟୈ ପ୍ରଶ୍ନିନମୁପଶିଷାୟା ଅଭିପ୍ରଶ୍ନିନଂ ମର୍ଯ୍ୟଦାୟୈ ପ୍ରଶ୍ନବିବାକମ୍ ॥୨॥ ୧୦

ଅର୍ପେଭ୍ୟା ହସ୍ତିପଂ ଜବାୟାଶ୍ଵପଂ ପୁଷ୍ଟ୍ୟେ ଗୋପାଳଂ ବୀର୍ଯ୍ୟାୟାବିପାଳଂ  
ତେଜସ୍ଵେଽଜପାଳମିରାୟୈ କୀନାଶମ୍ ।  
କୀଳାଲାୟ ସୁରାକାରଂ ଭଦ୍ରାୟ ଗୃହପଂ ଶ୍ରେୟସେ ବିଭୂଧମାଧ୍ୟକ୍ଷ୍ୟାୟାନୁକ୍ଷଭାରମ୍ ॥୩॥ ୧୧

ଭାୟୈ ଦାର୍ବାହାରଂ ପ୍ରଭାୟା ଅଗ୍ନୋଧଂ ବ୍ରହ୍ମସ୍ୟ  
ବିଷ୍ଠପାୟାଭିଷେକ୍ତାରଂ ବର୍ଷିଷ୍ଠାୟ ନାକାୟ ପରିବେଷ୍ଟାରମ୍ ।  
ଦେବଲୋକାୟ ପେଶିତାରଂ ମନୁଷ୍ୟଲୋକାୟ ପ୍ରକରିତାରଂ ସର୍ବେଭ୍ୟା ଲୋକେଭ୍ୟ  
ଉପସେକ୍ତାରମବ ଋତ୍ୟେ ବଧାୟୋପମନ୍ଥ୍ଠିତାରଂ ମେଧାୟ ବାସଃପଲ୍-ପୁଲୀଂ ପ୍ରକାମାୟ  
ରଜୟିତ୍ରୀମ୍ ॥୪॥ ୧୨

ଋତୟେ ସ୍ତେନହୃଦୟଂ ବୈରହୃତ୍ୟାୟ ପିଶୁନଂ ବିବିକ୍ତ୍ୟେ  
କ୍ଷଭାରମୌପଦ୍ରଷ୍ଟ୍ୟାୟାନୁକ୍ଷଭାରଂ ବାଲାୟାନୁଚରଂ ଭୂମ୍ନେ ପରିଷ୍କନ୍ଦମ୍ ।  
ପ୍ରିୟାୟ ପ୍ରିୟବାଦିନମରିଷ୍ଟ୍ୟା ଅଶ୍ଵସାଦଂ ସ୍ଵର୍ଗାୟ ଲୋକାୟ ଭାଗଦୁଫଂ ବର୍ଷିଷ୍ଠାୟ ନାକାୟ  
ପରିବେଷ୍ଟାରମ୍ ॥୫॥(୨) ୧୩

ମନ୍ୟବେଽୟସ୍ତ୍ରାପଂ କ୍ରୋଧାୟ ନିସରଂ ଯୋଗାୟ ଯୋକ୍ତାରଂ ଶୋକାୟାଭିସର୍ତ୍ତାରଂ କ୍ଷେମାୟ  
ବିମୋକ୍ତାରମୁକୁଳନିକୂଲେଭ୍ୟସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟିନମ୍ ।  
ବପୁଷେ ମାନସ୍ଵତଂ ଶୀଳାୟାଞ୍ଜନୀକାରୀଂ ନିରୂତ୍ୟେ କୋଶକାରୀଂ ଯୁମାୟାସୁମ୍ ॥୬॥ ୧୪ (୧୯୨୨)

ୟମାୟ ଯୁମସୁମଧର୍ବଭୋଃବତୋକାଃ ସଂବସୁରାୟ ପର୍ଯ୍ୟୟିଣୀଂ  
ପରିବସୁରାୟାବିଜାତାମିଦାବସୁରାୟାତୀତ୍ୱରୀମିଦୁସୁରାୟାତିଷ୍ଠଦ୍ୱରୀମ୍ ।  
ବସୁରାୟ ବିଜର୍ଜରାଃ ସଂବସୁରାୟ ପଲିକ୍ନୀମୃତୁଭୋଃଜିନସଂଧଃ ସାଧ୍ୟେଭ୍ୟଶ୍ଚର୍ମମ୍ ॥୨॥ ୧୫

ସରୋଭୋଃ ପୈବରମୁପସ୍ଥାବରାଭୋଃ ଦାଶଂ ବୈଶନ୍ତାଭୋଃ ବୈୟଂ ନତୁଲାଭ୍ୟଃ ଶୌଷ୍ଣଲମ୍ ।  
ପାରାୟ ମାର୍ଗାରମବାରାୟ କେବର୍ତଂ ତୀର୍ଥେଭ୍ୟ ଆୟଂ ବିଷମେଭୋଃ ମୈନାଲମ୍ ।  
ସ୍ୱନେଭ୍ୟଃ ପର୍ଣ୍ଣକଂ ଗୁହାଭ୍ୟଃ କିରାତଃ ସାନୁଭୋଃ ଜମ୍ବୁକଂ ପର୍ବତେଭ୍ୟଃ କିଂପୁରୁଷମ୍ ॥୩॥ ୧୬

ବୀଭସ୍ରାୟୈ ପୌଲ୍ଲସଂ ବର୍ଣ୍ଣାୟ ହିରଣ୍ୟକାରଂ ତୁଲ୍ୟାୟୈ ବାଣିଜଂ  
ପଶ୍ଚାଦୋଷାୟ ଗ୍ଲୁବିନଂ ବିଶ୍ୱେଭୋଃ ଭୂତେଭ୍ୟଃ ସିଧ୍ନଲମ୍ ।  
ଭୂତୈଃ ଜାଗରଣମଭୂତୈଃ ସ୍ୱପନମାତୈଃ ଜନବାଦିନଂ  
ବୃଦ୍ଧ୍ୟା ଅପଗଲ୍ଭଃ ସଂଶରାୟ ପ୍ରଚ୍ଛିଦମ୍ ॥୪॥ ୧୭

ଅକ୍ଷରାଜାୟ କିତବଂ କୃତାୟାଦିନବଦର୍ଶଂ ତ୍ରେତାୟୈ କଳ୍ପିନଂ ଦ୍ୱାପରାୟାଧିକଳ୍ପିନମାସ୍ୱନାୟ  
ସଭାସ୍ଥାଶୁଂ ମୃତ୍ୟବେ ଗୋବ୍ୟକ୍ଷମନ୍ତକାୟ ଗୋଘାତମ୍ ।  
କ୍ଷୁଧେ ଯୋ ଗାଂ ବିକୃତ୍ୱନ୍ତଂ ଭିକ୍ଷମାଶ ଉପତିଷ୍ଠତି ଦୁଷ୍ଟତାୟ ଚରକାରାୟଂ ପାପୁନେ ସୈଲଗମ୍  
॥୫॥ (୩) ୧୮

ପ୍ରତିଶୁକ୍ରାୟା ଅର୍ତନଂ ଘୋଷାୟ ଭଷମନ୍ତାୟ ବହୁବାଦିନମନନ୍ତାୟ ମୂକଃ ଶବ୍ଦାୟାଳମ୍ବୁରାଘାତମ୍ ।  
ମହସେ ବୀଶାବାଦଂ କ୍ରୋଶାୟ ତୁଣବଧ୍ନମବରସ୍ୱରାୟ ଶଙ୍ଖଧ୍ନଂ ବନାୟ ବନପମନ୍ୟତୋଃରଣ୍ୟାୟ  
ଦାବପମ୍ ॥୬॥ ୧୯

ନର୍ମାୟ ପୁଂଶ୍ଚଲୁଃ ହସାୟ କାରିଂ ଯାଦସେ  
ଶାବଲ୍ୟାଂ ଗ୍ରାମଣ୍ୟଂ ଗଣକମଭିକ୍ରୋଶକଂ ତାନ୍ନୁହସେ ।  
ବୀଶାବାଦଂ ପାଣିଘ୍ନଂ ତୁଣବଧ୍ନଂ ତାନ୍ନୁଭାୟାନନ୍ଦାୟ ତଲବମ୍ ॥୭॥ ୨୦

ଅଗ୍ନୟେ ପୀବାନଂ ପୃଥିବ୍ୟୈ ପୀଠସର୍ପିଣଂ ବାୟୁବେ ଚାଣ୍ଡାଲମନ୍ତୁରିକ୍ଷାୟ  
ବଂଶନର୍ତ୍ତନଂ ଦିବେ ଖଲତିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ହର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ୍ ।

ନକ୍ଷତ୍ରେଭ୍ୟଃ କିର୍ମିରଂ ଚନ୍ଦ୍ରମସେ କିଲାସମହ୍ନେ ଶୁକ୍ଳଂ ପିଙ୍ଗାକ୍ଷଃ ରାତ୍ରେ୍ୟ କୃଷ୍ଣଂ ପିଙ୍ଗାକ୍ଷମ୍ ॥୩୩॥ ୨୧

ଅଧୈତାନକ୍ଷୋ ବିରୂପାନା ଲଭତେଃତିଶୁକ୍ଳଂ ଚାତିକୃଷ୍ଣଂ ଚାତିଦୀର୍ଘଂ ଚାତିହ୍ରସ୍ୱଂ ଚ ।

ଅତିସ୍ଥୂଳଂ ଚାତିକୃଶଂ ଚାତିକୁଳ୍ମଂ ଚାତିଲୋମଶଂ ଚାଶୁଦ୍ରା ଅବ୍ରାହ୍ମଣାସ୍ତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟାଃ ।

ମାଗଧଃ ପୁଂଶ୍ଚଲୀ କିତବଃ କ୍ଳୀବଃ କିତବୋଃଶୁଦ୍ରା ଅବ୍ରାହ୍ମଣାସ୍ତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟାଃ ॥୩୪॥ (୪) ୨୨ (୧୯୩୦)

ଦେବ ସବିତରଷ୍ଟ ॥୮॥ ସଂଧୟେ ଜାରଂ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ମନ୍ୟବେ ପଞ୍ଚି ॥୫॥

ପ୍ରତିଶୁକ୍ଳାୟୈ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଚତୁରନୁବାକେଷୁ ଦ୍ୱାବିଂଶତିଃ ॥୨୨॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଧିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୪ ॥



ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

Not For Commercial Use

## || ଅଥ ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ସହସ୍ରଶୀର୍ଷା ପୁରୁଷଃ ସହସ୍ରାକ୍ଷଃ ସହସ୍ରପାତ୍ ।

ସ ତୁମିଃ ସର୍ବତ ସ୍ଫୁତ୍ୱାତ୍ୟତିଷ୍ଠଦଶାଙ୍ଗୁଲମ୍ ॥୧॥ ୧

ପୁରୁଷ ଏବେଦଃ ସର୍ବଂ ଯଦ୍-ଭୂତଂ ଯଜ୍ଞ ଭାବ୍ୟମ୍ ।

ଉତାମୃତତୃସ୍ୟେଶାନୋ ଯଦନ୍ନେନାତିରୋହତି ॥୨॥ ୨

ଏତାବାନସ୍ୟ ମହିମାତୋ ଜ୍ୟାୟଃଶ୍ଚ ପୁରୁଷଃ ।

ପାଦୋଽସ୍ୟ ବିଶ୍ୱା ଭୂତାନି ତ୍ରିପାଦସ୍ୟାମୃତଂ ଦିବି ॥୩॥ ୩

ତ୍ରିପାଦୁର୍ଧ୍ୱ ଉଦୈତ୍-ପୁରୁଷଃ ପାଦୋଽସ୍ୟେହାଭବତ୍-ପୁନଃ ।

ତତୋ ବିଷ୍ଣୁଃ ବ୍ୟକ୍ରାମସ୍ତ୍ରାଶନାନଶନେ ଅଭି ॥୪॥ ୪

ତତୋ ବିରାଜଜାୟତ ବିରାଜୋ ଅଧି ପୁରୁଷଃ ।

ସ ଜାତୋ ଅତ୍ୟରିଚ୍ୟତ ପଶ୍ଚାଦ୍-ଭୂମିମଥୋ ପୁରଃ ॥୫॥ ୫

ତସ୍ମାଦ୍ୟଜ୍ଞାସୂର୍ବହୂତଃ ସମୃତଂ ପୃଷଦାଜ୍ୟମ୍ ।

ପଶୁଂସ୍ତ୍ରାଂଶ୍ଚକ୍ରେ ବାୟବ୍ୟାନାରଣ୍ୟା ଗ୍ରାମ୍ୟାଶ୍ଚ ଯେ ॥୬॥ ୬

ତସ୍ମାଦ୍ୟଜ୍ଞାସୂର୍ବହୂତ ଋଚଃ ସାମାନି ଜଜ୍ଞିରେ ।

ଛନ୍ଦାଂସି ଜଜ୍ଞିରେ ତସ୍ମାଦ୍ୟଜୁସ୍ତସ୍ମାଦଜାୟତ ॥୭॥ ୭

ତସ୍ମାଦଶ୍ୱା ଅଜାୟନ୍ତ ଯେ କେ ଚୋଭୟାଦତଃ ।

ଗାବୋ ହ ଜଜ୍ଞିରେ ତସ୍ମାଦ୍ଭସ୍ମାଦ୍ଭାତା ଅଜାବୟଃ ॥୮॥ ୮



ତଂ ଯଜ୍ଞଂ ବହିଷି ପ୍ରୈକ୍ଷନ୍ପୁରୁଷଂ ଜାତମଗ୍ରତଃ ।

ତେନ ଦେବା ଅୟଜନ୍ତୁ ସାଧ୍ୟା ଋଷୟଶ୍ଚ ଯେ ॥୯॥ ୯

ୟତ୍-ପୁରୁଷଂ ବ୍ୟଦଧୁଃ କତିଧା ବ୍ୟକଳ୍ପୟନ୍ ।

ମୁଖଂ କିମସ୍ୟାସୀହିଂ ବାହୁ କିମୂରୁ ପାଦା ଉଚ୍ୟେତେ ॥୧୦॥ ୧୦

ବ୍ରାହ୍ମଣୋଽସ୍ୟ ମୁଖମାସୀଦ୍ବାହୁ ରାଜନ୍ୟଃ କୃତଃ ।

ଉରୁ ତଦସ୍ୟ ଯଦ୍ୱୈଶ୍ୟଃ ପଦ୍-ଭ୍ୟାଂ ଶୁଦ୍ରୋ ଅଜାୟତ ॥୧୧॥ ୧୧

ଚନ୍ଦ୍ରମା ମନସୋ ଜାତଶ୍ଚକ୍ଷୋଃ ସୁର୍ଯ୍ୟୋ ଅଜାୟତ ।

ଶ୍ରୋତ୍ରାଦ୍ୱାୟଶ୍ଚ ପ୍ରାଣଶ୍ଚ ମୁଖାଦଗ୍ନିରଜାୟତ ॥୧୨॥ ୧୨

ନାଭ୍ୟା ଆସୀଦନ୍ତୁରିକ୍ଷଂ ଶୀର୍ଷ୍ଣୋ ଦ୍ୟୌଃ ସମବର୍ତତ ।

ପଦ୍-ଭ୍ୟାଂ ଭୂମିର୍ଦିଶଃ ଶ୍ରୋତ୍ରାଉଥା ଲୋକାଂଽ ଅକଳ୍ପୟନ୍ ॥୧୩॥ ୧୩ (୧୯୪୩)

ୟତ୍-ପୁରୁଷେଣ ହବିଷା ଦେବା ଯଜ୍ଞମତନ୍ୱତ ।

ବସନ୍ତୋଽସ୍ୟାସୀଦାଜ୍ୟଂ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଇଧୁଃ ଶରଜ୍ଜବିଃ ॥୧୪॥ ୧୪

ସପ୍ତାସ୍ୟାସନ୍ପରିଧୟସ୍ତ୍ରିଃ ସପ୍ତ ସମିଧଃ କୃତାଃ ।

ଦେବା ଯଦ୍ୟଜ୍ଞଂ ତନ୍ନାନା ଅବଧୁନ୍ପୁରୁଷଂ ପଶୁନ୍ ॥୧୫॥ ୧୫

ୟଜ୍ଞେନ ଯଜ୍ଞମୟଜନ୍ତୁ ଦେବାସ୍ତାନି ଧର୍ମାଣି ପ୍ରଥମାନାସନ୍ ।

ତେ ହ ନାକଂ ମହିମାନଃ ସଚନ୍ତୁ ଯତ୍ତ ପୂର୍ବେ ସାଧ୍ୟାଃ ସନ୍ତି ଦେବାଃ ॥୧୬॥ (୧) ୧୬

ଅଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସଂଭୃତଃ ପୃଥିବ୍ୟୈ ରସାଜ ବିଶ୍ୱକର୍ମଣଃ ସମବର୍ତତାଗ୍ରେ ।

ତସ୍ୟ ତ୍ୱଷ୍ଟା ବିଦଧୁପମେତି ତନ୍ନୃତ୍ୟସ୍ୟ ଦେବତ୍ୱମାଜାନମଗ୍ରେ ॥୧॥ ୧୭

ବେଦାହମେତଂ ପୁରୁଷଂ ମହାନ୍ତମାଦିତ୍ୟବର୍ଣ୍ଣଂ ତମସଃ ପରସ୍ତାତ୍ ।

ତମେବ ବିଦିତ୍ୱାତି ମୃତ୍ୟୁମେତି ନାନ୍ୟଃ ପତ୍ତ୍ୱା ବିଦ୍ୟତେଽୟନାୟ ॥୨॥ ୧୮

ପ୍ରଜାପତିଶ୍ଚରତି ଗର୍ଭେ ଅନ୍ତରଜାୟମାନୋ ବହୁଧା ବି ଜାୟତେ ।  
ତସ୍ୟ ଯୋନିଂ ପରି ପଶ୍ୟନ୍ତି ଧୀରାସ୍ତସ୍ମିନ୍ ହ ତସ୍ମୃର୍ଭୁବନାନି ବିଶ୍ୱା ॥୩॥ ୧୯

ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟ ଆତପତି ଯୋ ଦେବାନାଂ ପୁରୋହିତଃ ।  
ପୂର୍ବୋ ଯୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ଜାତୋ ନମୋ ରୁଚାୟ ବ୍ରାହ୍ମୟେ ॥୪॥ ୨୦

ରୁଚଂ ବ୍ରାହ୍ମଂ ଜନୟନ୍ତୋ ଦେବା ଅଗ୍ରେ ତଦବୁବନ୍ ।  
ୟଞ୍ଚୈବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବିଦ୍ୟାଉସ୍ୟ ଦେବା ଅସନ୍ନଶେ ॥୫॥ ୨୧

ଶ୍ରୀଶ୍ଚ ତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ଚ ପତ୍ନ୍ୟା ଅହୋରାତ୍ରେ ପାର୍ଶ୍ୱେ ନକ୍ଷତ୍ରାଣି ରୂପମଶ୍ୱିନୌ ବ୍ୟାଉମ୍ ।  
ଇଷ୍ଟନ୍ନିଷାଣାମ୍ ମ ଇଷାଣ ସର୍ବଲୋକଂ ମ ଇଷାଣ ॥୬॥ (୨) ୨୨

ତଦେବାଶ୍ୱିସ୍ତଦାଦିତ୍ୟସ୍ତଦ୍ୱାୟୁସ୍ତଦୁ ଚନ୍ଦ୍ରମାଃ ।  
ତଦେବ ଶୁକ୍ରଂ ତଦ୍ ବ୍ରହ୍ମ ତଦାପଃ ତତ୍-ପ୍ରଜାପତିଃ ॥୧॥ ୨୩

ସର୍ବେ ନିମେଷା ଜଞ୍ଜିରେ ବିଦ୍ୟତଃ ପୁରୁଷାଦଧି ।  
ନୈନମୂର୍ଧ୍ନଂ ନ ତିର୍ଯ୍ୟଞ୍ଚଂ ନ ମଧ୍ୟେ ପରି ଜଗ୍ରଭତ୍ ॥୨॥ ୨୪

ନ ତସ୍ୟ ପ୍ରତିମା ଅସ୍ତି ଯସ୍ୟ ନାମ ମହଦ୍ୟଶଃ ।  
ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ ଇତ୍ୟେଷଃ ॥୩॥ ୨୫

ଏଷୋ ହ ଦେବଃ ପ୍ରଦିଶୋଽନୁ ସର୍ବାଃ ପୂର୍ବୋ ହ ଜାତଃ ସ ଉ ଗର୍ଭେ ଅନ୍ତଃ ।  
ସ ଏବ ଜାତଃ ସ ଜନିଷ୍ୟମାଣଃ ପ୍ରତ୍ୟତ୍ ଜନାସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟତି ସର୍ବତୋମୁଖଃ ।  
ୟସ୍ମାନ୍ ଜାତ ଇତ୍ୟେଷଃ ॥୪॥ ୨୬

ବେନସ୍ତପୁଣ୍ୟନ୍ନିହିତଂ ଗୁହା ସଦ୍ୟତ୍ର ବିଶ୍ୱଂ ଭବତ୍ୟେକନୀଳମ୍ ।  
ତସ୍ମିନ୍ନିଦଂ ସଂ ଚ ବି ଚୈତି ସର୍ବଂ ସ ଓତଃ ପ୍ରୋତଶ୍ଚ ବିଭୁଃ ପ୍ରଜାସୁ ॥୫॥ ୨୭

ପ୍ର ତଦ୍ଵୋଚେଦମୃତଂ ନୁ ବିଦ୍ଵାଞ୍ଜନର୍ବୋ ଧାମ ବିତୃତଂ ଗୁହା ସତ୍ ।  
ତ୍ରୀଣି ପଦାନି ନିହିତା ଗୁହାସ୍ୟ ଯସ୍ତାନି ବେଦ ସ ପିତୁଃ ପିତାସତ୍ ॥୭॥ ୨୮

ସ ନୋ ବନ୍ଧୁର୍ଜନିତା ସ ବିଧାତା ଧାମାନି ବେଦ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ଵା ।  
ୟତ୍ର ଦେବା ଅମୃତମାନଶାନାସ୍ତୃତୀୟେ ଧାମନ୍ନଧ୍ୟରୟନ୍ତ ॥୭॥ ୨୯

ପରୀତ୍ୟ ଭୂତାନି ପରୀତ୍ୟ ଲୋକାନ୍ପରୀତ୍ୟ ସର୍ବାଃ ପ୍ରଦିଶୋ ଦିଶନ୍ତୁ ।  
ଉପସ୍ଥାୟ ପ୍ରଥମଜାମୃତସ୍ୟାତ୍ତନାତ୍ତନାମଭି ସଂ ବିବେଶ ॥୮॥ ୩୦

ପରି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ସଦ୍ୟ ଇତ୍ଵା ପରି ଲୋକାନ୍ପରି ଦିଶଃ ପରି ସ୍ଵଃ ।  
ରତସ୍ୟ ତନ୍ତୁଂ ବିତତଂ ବିତୃତ୍ୟ ତଦପଶ୍ୟଉଦଭବଉଦାସୀତ୍ ॥୯॥ ୩୧

ସଦସସ୍ତତିମଦ୍-ଭୂତଂ ପ୍ରିୟମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ କାମ୍ୟମ୍ । ସନିଂ ମେଧାମୟାସିଷଃ ସ୍ଵାହା ॥୧୦॥ ୩୨

ୟାଂ ମେଧାଂ ଦେବଗଣାଃ ପିତରଶ୍ଳୋପାସତେ ।  
ତୟା ମାମଦ୍ୟ ମେଧୟାଗ୍ନେ ମେଧାବିନଂ କୁରୁ ସ୍ଵାହା ॥୧୧॥ ୩୩

ଇଦଂ ମେ ବ୍ରହ୍ମ ତ କ୍ଷତ୍ରଂ ଚୋଭେ ଶ୍ରିୟମଶୁତାମ୍ ।  
ମୟି ଦେବା ଦଧତୁ ଶ୍ରିୟମୁତ୍ତମାଂ ତସ୍ୟୈ ତେ ସ୍ଵାହା ॥୧୨॥ (୩) ୩୪

ଅପେତୋ ଯନ୍ତୁ ପଶୟୋଽସୁମ୍ନା ଦେବପୀୟବଃ । ଅସ୍ୟ ଲୋକଃ ସୁତାବତଃ ॥୧॥ ୩୫

ଦ୍ୟୁଭିରହୋଭିରକ୍ଷୁଭିର୍ବ୍ୟକ୍ତଂ ଯମୋ ଦଦାତୁବସାନମସ୍ତ୍ଵେ ।  
ସବିତା ତେ ଶରୀରେଭ୍ୟଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଲୋକମିଚ୍ଛତୁ । ତସ୍ତ୍ଵେ ଯୁଜ୍ୟନ୍ତାମୁସ୍ତ୍ରିୟାଃ ॥୨॥ ୩୬

ବାୟୁଃ ପୁନାତୁ ସବିତା ପୁନାତୁଗ୍ନୋର୍ଭାଜସା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବର୍ଚସା । ବି ମୁତ୍ୟନ୍ତାମୁସ୍ତ୍ରିୟାଃ ॥୩॥ ୩୭

ଅଶ୍ଵକ୍ତେ ବୋ ନିଷଦନଂ ପଶ୍ଵେ ବୋ ବସତିଷ୍ଠତା ।  
ଗୋଭାଜ ଇହିଲାସଥ ଯସ୍ତନବଥ ପୂରୁଷମ୍ ॥୪॥ ୩୮

ସବିତା ତେ ଶରୀରାଣି ମାତୁରୁପସ୍ତ ଆ ବପତୁ । ତସ୍ମୈ ପୃଥିବି ଶଂ ଭବ ।  
ପ୍ରଜାପତୌ ତ୍ୱା ଦେବତାୟାମୁପୋଦକେ ଲୋକେ ନି ଦଧାମ୍ୟସୌ ॥୫॥ ୩୯

ପରଂ ମୃତ୍ୟୋ ଅନୁ ପରେହି ପହ୍ନାଂ ଯୁସ୍ତେ ଅନ୍ୟ ଇତରୋ ଦେବୟାନାତ୍ ।  
ଚକ୍ଷୁଷ୍ମତେ ଶୃଣୁତେ ତେ ବ୍ରବୀମି ମା ନଃ ପ୍ରଜାଂ ରୀରିଷୋ ମୋତ ବୀରାନ୍ ॥୬॥ ୪୦

ଶଂ ବାତଃ ଶଂ ହି ତେ ଘୃଣିଃ ଶଂ ତେ ଭବଦ୍ୱିଷ୍ଟକାଃ ।  
ଶଂ ତେ ଭବଦ୍ୱିଷ୍ଟକାଃ ପାର୍ଥିବାସୋ ମା ତ୍ୱାଭି ଶୁଶୁଚନ୍ ॥୭॥ ୪୧

କଳ୍ପନ୍ତାଂ ତେ ଦିଶସ୍ତୁଭ୍ୟମାପଃ ଶିବତମାସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଭବନ୍ତୁ ସିନ୍ଧବଃ ।  
ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଶିବଂ ତୁଭ୍ୟଂ କଳ୍ପନ୍ତାଂ ତେ ଦିଶଃ ସର୍ବାଃ ॥୮॥ ୪୨ (୧୯୭୨)

ଅଶ୍ୱନ୍ୱତୀ ରୀୟତେ ସଂ ରଭଧ୍ୱମୁଷ୍ମିଷତ ପ୍ର ତରତା ସଖାୟଃ ।  
ଅତ୍ର ଜହୀମୋଃଶିବା ଯେ ଅସଞ୍ଚିବାନ୍ୱୟମୁତ୍ତରେମାଭି ବାଜାନ୍ ॥୯॥ ୪୩

ଅପାଘମପ କିଲ୍ୱିଷମପ କୃତ୍ୟାମପୋ ରପଃ ।  
ଅପାମାର୍ଗ ତ୍ୱମସ୍ମଦପ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନଂ ସୁବ ॥୧୦॥ ୪୪

ସୁମିତ୍ରିୟା ନ ଆପ ଓଷଧୟଃ ସନ୍ତ ଦୁର୍ମିତ୍ରିୟାସ୍ତସ୍ମୈ ସନ୍ତ ।  
ୟୋଃସ୍ତାନ୍ଦେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୁଃ ॥୧୧॥ ୪୫

ଅନତ୍ୱାହମନ୍ଦାରଭାମହେ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ।  
ସ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଇବ ଦେବେଭ୍ୟୋ ବହିଃ ସଂତରଣୋ ଭବ ॥୧୨॥ ୪୬

ଉଦ୍ୱୟଂ ତମସସ୍ୱରି ସ୍ୱଃ ପଶ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରମ୍ ।  
ଦେବଂ ଦେବତ୍ରା ସୂର୍ଯ୍ୟମଗନ୍ତୁ ଜ୍ୟୋତିରୁତ୍ତମମ୍ ॥୧୩॥ ୪୭

ଅଗ୍ନି ଆୟୁଂଷି ପବସ ଆ ସୁବୋର୍ଜମିଷଂ ଚ ନଃ ।  
ଆରେ ବାଧସ୍ତୁ ଦୁଚ୍ଛନାମ୍ ॥୧୪॥ ୪୮

ଆୟୁଷ୍ମାନଗ୍ନେ ହବିଷା ବୃଧାନୋ ଘୃତପ୍ରତୀକୋ ଘୃତୟୋନିରେଧି ।  
ଘୃତଂ ପୀତ୍ୱା ମଧୁ ଚାରୁ ଗବ୍ୟଂ ପିତେବ ପୁତ୍ରମତି ରକ୍ଷତାଦିମାନ୍ସୁସ୍ତାହା ॥୧୫॥ ୪୯

ଇମଂ ଜୀବେଭ୍ୟଃ ପରିଧିଂ ଦଧାମି ମୈଷାଂ ନୁ ଗାଦପରୋ ଅର୍ଥମେତମ୍ ।  
ଶତଂ ଜୀବନ୍ତୁ ଶରଦଃ ପୁରୁଚୀରନ୍ତମ୍ବୃତ୍ୟଂ ଦଧତାଂ ପର୍ବତେନ ॥୧୬॥ ୫୦

ପରୀମେ ଗାମନେଷତ ପର୍ଯ୍ୟଗ୍ନିମହୃଷତ ।  
ଦେବେଷ୍ଟକ୍ରତ ଶ୍ରବଃ କ ଇମାଂ୨ ଆ ଦଧର୍ଷତି ॥୧୭॥ ୫୧

କ୍ରବ୍ୟାଦମଗ୍ନିଂ ପ୍ର ହିଶୋମି ଦୂରଂ ଯମରାଜ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତୁ ରିପ୍ରବାହଃ ।  
ଇହୈବାୟମିତରୋ ଜାତବେଦା ଦେବେଭ୍ୟୋ ହବ୍ୟଂ ବହତୁ ପ୍ରଜାନନ୍ ॥୧୮॥ ୫୨

ବହ ବପାଂ ଜାତବେଦଃ ପିତୃଭ୍ୟୋ ଯତ୍ରେନାନ୍ଦେଞ୍ଚ ନିହିତାନ୍ପରାକେ ।  
ମେଦସଃ କୁଲ୍ୟା ଉପ ତାନ୍ନୁସ୍ରବନ୍ତୁ ସତ୍ୟା ଏଷାମାଶିଷଃ ସନ୍ତୁ କାମାଃ ସ୍ତାହା ॥୧୯॥ ୫୩

ସ୍ୟୋନା ପୃଥିବି ନୋ ଭବାନ୍ତୁକ୍ଷରା ନିବେଶନୀ ।  
ୟଞ୍ଚା ନଃ ଶର୍ମ ସପ୍ରଥାଃ । ଅପ ନଃ ଶୋଶୁଚଦଧମ୍ ॥୨୦॥ ୫୪

ଅସ୍ମାନ୍ତୁମଧି ଜାତୋଽସି ତୁଦୟଂ ଜାୟତାଂ ପୁନଃ । ଅସୌ ସ୍ୱର୍ଗାୟ ଲୋକାୟ ସ୍ତାହା ।  
ଅପ ନଃ ଶୋଶୁଚଦଧମ୍ ॥୨୧॥ (୪) ୫୫ (୧୯୮୫)

ସହସ୍ରଶୀର୍ଷା ଷୋଡଶ ॥୧୬॥ ଅଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସଂଭୃତଃ ଷତ୍ ॥୨॥ ତଦେବାଗ୍ନିଦ୍ୱାଦଶ ॥୧୨॥  
ଅପେତୋ ଯୁକ୍ତେକାବିଂଶତିଃ ॥୨୧॥ ଚତୁରନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚପଞ୍ଚାଶତ୍ ॥୫୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୫ ॥



മി. ശ്രീ. അ. അ. അ.

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଷଟ୍ତିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଋଚଂ ବାଚଂ ପ୍ର ପଦ୍ୟେ ମନୋ ଯଜୁଃ ପ୍ର ପଦ୍ୟେ  
ସ୍ତ୍ରୀମ ପ୍ରାଣଂ ପ୍ର ପଦ୍ୟେ ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ପ୍ର ପଦ୍ୟେ ।  
ବାଗୋଜଃ ସହୌଜୋ ମୟି ପ୍ରାଣାପାନୌ ॥୧॥ ୧

ୟନ୍ନେ ଛିଦ୍ରଂ ଚକ୍ଷୁଷୋ ହୃଦୟସ୍ୟ ମନସୋ ବାତିତୃଷ୍ଣଂ ବୃହସ୍ପତିର୍ମେ ତଦଧାତୁ ।  
ଶଂ ନୋ ଭବତୁ ଭୁବନସ୍ୟ ଯସ୍ପତିଃ ॥୨॥ ୨

ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱଃ । ତସ୍ତ୍ରବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି ।  
ଧିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରଚୋଦୟାତ୍ ॥୩॥ ୩

କୟା ନଶ୍ଚିତ୍ର ଆ ଭୁବଦୂତୀ ସଦାବୃଧଃ ସଖା । କୟା ଶଚିଷୟା ବୃତା ॥୪॥ ୪

କସ୍ତ୍ୱା ସତ୍ୟୋ ମଦାନାଂ ମଃ ହିଷ୍ଠୋ ମସ୍ତଦନ୍ତସଃ । ଦୃଳହା ଚିଦାରୁଜେ ବସୁ ॥୫॥ ୫

ଅଭୀ ଶୁ ଶଃ ସଖୀନାମବିତା ଜରିତୃଋଣାମ୍ । ଶତଂ ଭବାସ୍ୟୁତିଭିଃ ॥୬॥ ୬

କୟା ତ୍ୱଂ ନ ଉତ୍ୟାଭି ପ୍ର ମନ୍ତସେ ବୃଷନ୍ । କୟା ସ୍ତ୍ରୋତୃଭ୍ୟ ଆ ଭର ॥୭॥ ୭

ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ରାଜତି । ଶଂ ନୋ ଅସ୍ତୁ ଦ୍ୱିପଦେ ଶଂ ଚତୁଷ୍ପଦେ ॥୮॥ ୮

ଶଂ ନୋ ମିତ୍ରଃ ଶଂ ବରୁଣଃ ଶଂ ନୋ ଭବତୁର୍ଯମା ।

ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃହସ୍ପତିଃ ଶଂ ନୋ ବିଷ୍ଣୁରୁରୁକ୍ରମଃ ॥୯॥ ୯

ଶଂ ନୋ ବାତଃ ପବତାଃ ଶଂ ନସ୍ତପତୁ ସୂର୍ଯଃ ।

ଶଂ ନଃ କନିକ୍ରଦଦେବଃ ପର୍ଜନ୍ୟୋ ଅଭି ବର୍ଷତୁ ॥୧୦॥ ୧୦

ଅହାନି ଶଂ ଭବନ୍ତୁ ନଃ ଶଂ ରାତ୍ରୀଃ ପ୍ରତି ଧୀୟତାମ୍ ।

ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଭବତାମବୋଭିଃ ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ରାତହବ୍ୟା ।

ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାପୁଷ୍ପା ବାଜସାତୌ ଶମିନ୍ଦ୍ରାସୋମା ସୁବିତାୟ ଶଂ ଯୋଃ ॥୧୧॥ ୧୧

ଶଂ ନୋ ଦେବୀରଭିଷ୍ଟୟ ଆପୋ ଭବନ୍ତୁ ପୀତୟେ । ଶଂ ଯୋରଭି ପ୍ରବନ୍ତୁ ନଃ ॥୧୨॥ ୧୨

ସ୍ୟୋନା ପୃଥିବି ନୋ ଭବାନୃକ୍ଷରା ନିବେଶନୀ । ଯଜ୍ଞା ନଃ ଶର୍ମ ସପ୍ରଥାଃ ॥୧୩॥ ୧୩

ଆପୋ ହି ଷ୍ଟା ମୟୋଭୁବସ୍ତା ନ ଉର୍ଜେ ଦଧାତନ । ମହେ ରଶାୟ ଚକ୍ଷସେ ॥୧୪॥ ୧୪

ୟୋ ବଃ ଶିବତମୋ ରସସ୍ତସ୍ୟ ଭାଜୟତେହ ନଃ । ଉଶତୀରିବ ମାତରଃ ॥୧୫॥ ୧୫

ତସ୍ମା ଅରଂ ଗମାମ ବୋ ଯସ୍ୟ କ୍ଷୟାୟ ଜିନ୍ଦୁଥ । ଆପୋ ଜନୟଥା ଚ ନଃ ॥୧୬॥ ୧୬

ଦ୍ୟୌଃ ଶାନ୍ତିରନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଶାନ୍ତିଃ ପୃଥିବୀ ଶାନ୍ତିରାପଃ ଶାନ୍ତିରୋଷଧୟଃ ଶାନ୍ତିଃ ।

ବନୟତୟଃ ଶାନ୍ତି ଶାନ୍ତିରେବ ଶାନ୍ତିଃ ॥୧୭॥ ୧୭

ଦୃତେ ଦୃଂ ହ ମା ମିତ୍ରସ୍ୟ ମା ଚକ୍ଷୁଷା ସର୍ବାଣି ଭୂତାନି ସମୀକ୍ଷତାମ୍ ।

ମିତ୍ରସ୍ୟାହଂ ଚକ୍ଷୁଷା ସର୍ବାଣି ଭୂତାନି ସମୀକ୍ଷେ ।

ମିତ୍ରସ୍ୟ ଚକ୍ଷୁଷା ସମୀକ୍ଷାମହେ ॥୧୮॥ ୧୮

ଦୃତେ ଦୃଂ ହ ମା । ଜ୍ୟୋକ୍ତେ ସଂଦୃଶି ଜୀବ୍ୟାସଂ ଜ୍ୟୋକ୍ତେ ସଂଦୃଶି ଜୀବ୍ୟାସମ୍ ॥୧୯॥ ୧୯

ନମସ୍ତେ ହରସେ ଶୋଚିଷେ ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁର୍ଚିଷେ ।

ଅନ୍ୟାଂସ୍ତେ ଅସ୍ତୁଉପନ୍ତୁ ହେତୟଃ ପାବକୋ ଅସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଶିବୋ ଭବ ॥୨୦॥ ୨୦(୨୦୦୫)

ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁ ବିଦ୍ୟୁତେ ନମସ୍ତେ ସ୍ତନୟିତୁବେ ।

ନମସ୍ତେ ଭଗବନ୍ନସ୍ତୁ ଯତଃ ସ୍ତଃ ସମୀହସେ ॥୨୧॥ ୨୧



ୟତୋୟତଃ ସମୀହସେ ତତୋ ନୋ ଅଭୟଂ କୁରୁ ।

ଶଂ ନଃ କୁରୁ ପ୍ରଜାଭ୍ୟୋଽଭୟଂ ନଃ ପଶୁଭ୍ୟଃ ॥୨୨॥ ୨୨

ସୁମିତ୍ରିୟା ନ ଆପ ଓଷଧୟଃ ସନ୍ତ ଦୁର୍ମିତ୍ରିୟାସ୍ତସ୍ମୈ ସନ୍ତ ।

ୟୋଽସ୍ମାନ୍ନେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୁଃ ॥୨୩॥ ୨୩

ତକ୍ଷୁର୍ଦେବହିତଂ ପୁରସ୍ତାଙ୍ଗୁକ୍ରମୁକରତ୍ ।

ପଶ୍ୟମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଜୀବେମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଶ୍ଵଶୁୟାମ ଶରଦଃ ଶତମ୍ ॥୨୪॥ (୧) ୨୪ (୨୦୦୯)

ରତଂ ବାଚମିତ୍ୟେକାନୁବାକେ ଚତୁର୍ବିଂଶତିଃ ॥୨୪॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଷଷ୍ଠିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୭ ॥



ସଂସ୍କୃତି ଓ ଅଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ସପ୍ତତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଃଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ଆ ଦଦେ ନାରିରସି ॥୧॥ ୧

ଯୁଞ୍ଜିତେ ମନ ଉତ ଯୁଞ୍ଜିତେ ଧିୟୋ ବିପ୍ରା ବିପ୍ରସ୍ୟ ବୃହତୋ ବିପଶ୍ଚିତଃ ।  
ବି ହୋତ୍ରା ଦଧେ ବୟୁନାବିଦେକ ଇନ୍ଦ୍ରହୀ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁଃ ପରିଷ୍ପୁତିଃ ॥୨॥ ୨

ଦେବୀ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ମଖସ୍ୟ ବାମଦ୍ୟ ଶିରୋ ରାଧ୍ୟାସଂ ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥୩॥ ୩

ଦେବ୍ୟୋ ବସ୍ତ୍ରିୟୋ ଭୂତସ୍ୟ ପ୍ରଥମଜା ମଖସ୍ୟ ବୋଽଦ୍ୟ ଶିରୋ ରାଧ୍ୟାସଂ ଦେବୟଜନେ  
ପୃଥିବ୍ୟାଃ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥୪॥ ୪

ଇୟତ୍ୟଗ୍ରେ ଆସୀର୍ମଖସ୍ୟ ତୋଽଦ୍ୟ ଶିରୋ ରାଧ୍ୟାସଂ ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥୫॥ ୫

ଇନ୍ଦ୍ରସୌଜ ପୁ ମଖସ୍ୟ ବୋଽଦ୍ୟ ଶିରୋ ରାଧ୍ୟାସଂ ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥୬॥ ୬

ପ୍ରେତୁ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତିଃ ପ୍ର ଦେବ୍ୟେତୁ ସୁନୃତା ।  
ଅହ୍ନା ବୀରଂ ନୟଂ ପଞ୍ଚିରାଧସଂ ଦେବା ଯୁଞ୍ଜଂ ନୟନ୍ତୁ ନଃ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥୭॥ ୭ (୨୦୧୭)

ମଖସ୍ୟ ଶିରୋଽସି । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ । ମଖସ୍ୟ ଶିରୋଽସି ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ । ମଖସ୍ୟ ଶିରୋଽସି । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥୮॥ ୮

ଅଶ୍ୱସ୍ୟ ତ୍ୱା ବୃଷ୍ଣଃ ଶକ୍ନା ଧୂପୟାମି ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ଅଶ୍ୱସ୍ୟ ତ୍ୱା ବୃଷ୍ଣଃ ଶକ୍ନା ଧୂପୟାମି ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ଅଶ୍ୱସ୍ୟ ତ୍ୱା ବୃଷ୍ଣଃ ଶକ୍ନା ଧୂପୟାମି ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥୯॥ ୯

ଋଜବେ ତ୍ୱା ସାଧବେ ତ୍ୱା ସୁକ୍ଷିତ୍ୟେ ତ୍ୱା । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।  
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ । ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥୧୦॥ (୧) ୧୦

ୟମାୟ ତ୍ୱା ମଖାୟ ତ୍ୱା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ତ୍ୱା ତପସେ ।  
ଦେବସ୍ତ୍ୱା ସବିତା ମଧ୍ୱାନକ୍ତୁ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଂସ୍ତୁଶସ୍ତାହି ।  
ଅର୍ଚିରସି ଶୋଚିରସି ତପୋଽସି ॥୧୧॥ ୧୧

ଅନାଧୃଷ୍ଟା ପୁରସ୍ତାଦଗ୍ନୋରାଧିପତ୍ୟ ଆୟୁର୍ମେ ଦାଃ ପୁତ୍ରବତୀ  
ଦକ୍ଷିଣତ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟାଧିପତ୍ୟେ ପ୍ରଜାଂ ମେ ଦାଃ ।  
ସୁଷଦା ପଶ୍ଚାଦ୍ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁରାଧିପତ୍ୟେ ଚକ୍ଷୁର୍ମେ ଦା  
ଆଶ୍ୱିତିରୁତ୍ତରତୋ ଧାତୁରାଧିପତ୍ୟେ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ମେ ଦାଃ ।  
ବିଧୃତିରୁପରିଷ୍ଟାଦ୍ ବୃହସ୍ପତେରାଧିପତ୍ୟ ଓଜୋ ମେ ଦା  
ବିଶ୍ୱାଭ୍ୟୋ ମା ନାଷ୍ଟାଭ୍ୟସ୍ତାହି ମନୋରଶ୍ୱାସି ॥୧୨॥ ୧୨

ସ୍ୱାହା ମରୁଦ୍-ଭିଃ ପରି ଶ୍ରୀୟସ୍ତୁ । ଦିବଃ ସଂସ୍ତୁଶସ୍ତାହି । ମଧୁ ମଧୁ ମଧୁ ॥୧୩॥ (୨) ୧୩

ଗର୍ଭୋ ଦେବାନାଂ ପିତା ମତୀନାଂ ପତିଃ ପ୍ରଜାନାମ୍ ।

ସଂ ଦେବୋ ଦେବେନ ସବିତ୍ରା ଗତ ସଂ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣ ରୋଚତେ ॥୧॥ ୧୪

ସମଗ୍ନିରଗ୍ନିନା ଗତ ସଂ ଦୈବେନ ସବିତ୍ରା ସଂ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣାରୋଚିଷ୍ଟ ।

ସ୍ୱାହା ସମଗ୍ନିସ୍ତପସା ଗତ ସଂ ଦୈବ୍ୟେନ ସବିତ୍ରା ସଂ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣାରୁଚତ ॥୨॥ ୧୫

ଧର୍ତ୍ତା ଦିବୋ ବି ଭାତି ତପସସ୍ତୃପିବ୍ୟାଂ ଧର୍ତ୍ତା ଦେବୋ ଦେବାନାମମର୍ତ୍ୟସ୍ତପୋଜାଃ ।

ବାଚମସ୍ତେ ନି ଯଜ୍ଞ ଦେବାୟୁବମ୍ ॥୩॥ ୧୬

ଅପଶ୍ୟଂ ଗୋପାମନିପଦ୍ୟମାନମା ଚ ପରା ଚ ପଥିଭିଶ୍ଚରନ୍ତମ୍ ।

ସ ସଧ୍ରୀଚୀଃ ସ ବିଷ୍ଣୁଚୀର୍ବସାନ ଆ ବରୀବର୍ତ୍ତୀ ଭୁବନେଷ୍ଟୁକ୍ତଃ ॥୪॥ ୧୭ (୨୦୨୭)

ବିଶ୍ୱାସାଂ ଭୁବାଂ ପତେ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ମନସସ୍ତତେ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ବଚସସ୍ତତେ ସର୍ବସ୍ୟ ବଚସସ୍ତତେ ।

ଦେବଶ୍ଚୁତ୍ସଂ ଦେବ ଘର୍ମ ଦେବୋ ଦେବାନ୍ପାହ୍ୟତ୍ର ପ୍ରାବୀରନ୍ତୁ ବାଂ ଦେବବୀତୟେ ।

ମଧୁ ମାଧ୍ୱୀଭ୍ୟାଂ ମଧୁ ମାଧ୍ୱଚୀଭ୍ୟାମ୍ ।

ହୃଦେ ତ୍ୱା ମନସେ ତ୍ୱା ଦିବେ ତ୍ୱା ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ।

ଉର୍ଧ୍ୱୋ ଅଧ୍ୱରଂ ଦିବି ଦେବେଷୁ ଧେହି ॥୫॥ ୧୮

ପିତା ନୋଽସି ପିତା ନୋ ବୋଧି ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁ ମା ମା ହିଂସୀଃ ।

ତ୍ୱଷ୍ଟମନ୍ତସ୍ତ୍ୱା ସପେମ ପୁତ୍ରାନ୍ପଶୁନ୍ତୁୟି ଧେହ୍ୟରିଷ୍ଟାହଂ ସହ ପତ୍ୟା ଭୁୟାସମ୍ ॥୬॥ ୧୯

ଅହଃ କେତୁନା ଜୁଷତାଂ ସୁଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସ୍ୱାହା ।

ରାତ୍ରିଃ କେତୁନା ଜୁଷତାଂ ସୁଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସ୍ୱାହା ॥୭॥ (୩) ୨୦ (୨୦୨୯)

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ଦଶ ॥୧୦॥ ଯମାୟ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଗର୍ଭୋ ଦେବାନାଂ ସପ୍ତ ॥୭॥

ତ୍ର୍ୟନୁବାକେଷୁ ବିଂଶତିଃ ॥୨୦॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ସପ୍ତତ୍ରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୭ ॥



ଅଣ୍ଡା ଓ ଅଧାସୁ

Not For Commercial Use

## || ଅଧ୍ୟାୟଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁତ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।  
ଆ ଦଦେଦିତ୍ୟେ ରାସ୍ନାସି ||୧|| ୧

ଇଲ ଏହ୍ୟଦିତ ଏହି ସରସ୍ତୁତ୍ୟେହି । ଅସାବେହ୍ୟସାବେହ୍ୟସାବେହି ||୨|| ୨

ଅଦିତ୍ୟେ ରାସ୍ନାସୀନ୍ଦ୍ରାଣ୍ୟା ଉଷ୍ଣୀଷଃ । ପୁଷାସି ଘର୍ମାୟ ଦୀଷ୍ଟୁ ||୩|| ୩

ଅଶ୍ୱିତ୍ୟାଂ ପିନ୍ଦୁସ୍ତୁ ସରସ୍ତୁତ୍ୟେ ପିନ୍ଦୁସ୍ତେନ୍ଦ୍ରାୟ ପିନ୍ଦୁସ୍ତୁ ।  
ସ୍ତ୍ୱାହେନ୍ଦ୍ରବସ୍ତ୍ୱାହେନ୍ଦ୍ରବସ୍ତ୍ୱାହେନ୍ଦ୍ରବତ୍ ||୪|| ୪

ୟସ୍ତେ ସ୍ତନଃ ଶଶୟୋ ଯୋ ମୟୋଭୂୟୋ ରତ୍ନଧା ବସୁବିଦ୍ୟଃ ସୁଦତ୍ରଃ ।  
ୟେନ ବିଶ୍ୱା ପୁଷ୍ୟସି ବାୟାଶି ସରସ୍ତୁତି ତମିହ ଧାତବେକଃ । ଉର୍ବତ୍ତୁରିକ୍ଷମନ୍ତେମି ||୫|| ୫

ଗାୟତ୍ରଂ ଛନ୍ଦୋଽସି ତ୍ରେଷୁତ୍ରଂ ଛନ୍ଦୋଽସି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାଂ  
ତ୍ୱା ପରି ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟତ୍ତୁରିକ୍ଷେଣୋପ ଯଜ୍ଞାମି ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାଶ୍ୱିନା ମଧୁନଃ ସାରଘସ୍ୟ ଘର୍ମଂ ପାତ ବସବୋ ଯଜତ ବାଟ୍ ।  
ସ୍ତ୍ୱାହା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମୟେ ବୃଷ୍ଟିବନୟେ ||୬|| (୧) ୬

ସମୁଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବାତାୟ ସ୍ତ୍ୱାହା ସରିରାୟ ତ୍ୱା ବାତାୟ ସ୍ତ୍ୱାହା ।  
ଅନାଧୃଷ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ବାତାୟ ସ୍ତ୍ୱାହାପ୍ରତିଧୃଷ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ବାତାୟ ସ୍ତ୍ୱାହା ||  
ଅବସ୍ୟବେ ତ୍ୱା ବାତାୟ ସ୍ତ୍ୱାହାଶିମିଦାୟ ତ୍ୱା ବାତାୟ ସ୍ତ୍ୱାହା ||୧|| ୭

ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବସୁମତେ ରୁଦ୍ରବତେ ସ୍ତ୍ୱାହେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱାଦିତ୍ୟବତେ ସ୍ତ୍ୱାହା ।  
ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱାଭିମାତିୟେ ସ୍ତ୍ୱାହା ସବିତ୍ରେ ତ୍ୱ ରତ୍ନୁମତେ ବିଭୁମତେ ବାଜବତେ ସ୍ତ୍ୱାହା  
ବୃହସ୍ପତୟେ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱଦେବ୍ୟାବତେ ସ୍ତ୍ୱାହା ||୨|| ୮ (୨୦୩୭)

ୟମାୟ ତ୍ୱାଙ୍ଗିରସ୍ତୃତେ ପିତୃମତେ ସ୍ୱାହା ।  
ସ୍ୱାହା ଘର୍ମାୟ ସ୍ୱାହା ଘର୍ମଃ ପିତ୍ରେ ॥୩॥ (୯)

ବିଶ୍ୱା ଆଶା ଦକ୍ଷିଣସମ୍ପର୍କାନ୍ନେବାନୟାଲିହ ।  
ସ୍ୱାହାକୃତସ୍ୟ ଘର୍ମସ୍ୟ ମଧୋଃ ପିବତମଶ୍ଚିନା ॥୪॥ ୧୦

ଦିବି ଧା ଇମଂ ଯଜ୍ଞମିମଂ ଯଜ୍ଞଂ ଦିବି ଧାଃ ।  
ସ୍ୱାହାଗ୍ନୟେ ଯଜ୍ଞିୟାୟ ଶଂ ଯଜୁର୍ଭ୍ୟଃ ॥୫॥ ୧୧

ଅଶ୍ଚିନା ଘର୍ମଂ ପାତଃ ହାଦ୍ଦାନମହର୍ଦିବାଭିରୁତିଭିଃ ।  
ତନ୍ନାୟିଣେ ନମୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାମ୍ ॥୬॥ ୧୨

ଅପାତାମଶ୍ଚିନା ଘର୍ମମନୁ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅମଂସାତାମ୍ । ଇହିୈବ ରାତୟଃ ସନ୍ତୁ ॥୭॥ ୧୩

ଇଷେ ପିନ୍ଦୁସ୍ତୋଜେ ପିନ୍ଦୁସ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମଣେ ପିନ୍ଦୁସ୍ତୁ କ୍ଷତ୍ରାୟ ପିନ୍ଦୁସ୍ତୁ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାଂ ପିନ୍ଦୁସ୍ତୁ ।  
ଧର୍ମାସି ସୁଧର୍ମାମେନ୍ୟସ୍ତେ ନୃମ୍ଣାନି ଧାରୟ ବ୍ରହ୍ମ ଧାରୟ କ୍ଷତ୍ରଂ ଧାରୟ ବିଶଂ ଧାରୟ ॥୮॥ (୨) ୧୪

ସ୍ୱାହା ପୁଷ୍ଟେ ଶରସେ ସ୍ୱାହା ଗ୍ରାବଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ପ୍ରତିରବେଭ୍ୟଃ ।  
ସ୍ୱାହା ପିତୃଭ୍ୟ ଉର୍ଧ୍ୱର୍ଦ୍ଧିର୍ଭ୍ୟୋ ଘର୍ମପାବଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା  
ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାଃ ସ୍ୱାହା ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୯॥ ୧୫

ସ୍ୱାହା ରୁଦ୍ରାୟ ରୁଦ୍ରହୃତୟେ ସ୍ୱାହା ସଂ ଜ୍ୟୋତିଷା ଜ୍ୟୋତିଃ ।  
ଅହଃ କେତୁନା ଜୁଷତାଃ ସୁଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସ୍ୱାହା ରାତ୍ରିଃ କେତୁନା ଜୁଷତାଃ  
ସୁଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସ୍ୱାହା ।  
ମଧୁ ହୃତମିନ୍ଦ୍ରତମେ ଅଗ୍ନା ଅଶ୍ୟାମ ତେ ଦେବ ଘର୍ମ ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁ ମା ମା ହିଂ ସୀଃ ॥୧୦॥ (୩) ୧୬

ଅଭୀମଂ ମହିମା ଦିବଂ ବିପ୍ରୋ ବଭୂବ ସପ୍ରଥାଃ ।  
ଉତ ଶ୍ରବସା ପୃଥିବୀଂ ସଂ ସୀଦସ୍ତୁ ମହାଂ ଅସି ରୋଚସ୍ତୁ ଦେବବୀତମଃ ।  
ବି ଧୂମମଗ୍ନେ ଅରୁଷଂ ମିୟେଧ୍ୟ ସୃଜ ପ୍ରଶସ୍ତୁ ଦର୍ଶତମ୍ ॥୧॥ (୪) ୧୭



ୟା ତେ ଘର୍ମ ଦିବ୍ୟା ଶୁଗ୍ୟା ଗାୟତ୍ରୀଃ ହବିର୍ଧାନେ ।  
ସା ତ ଆ ପ୍ୟାୟତାଂ ନିଷ୍ଟ୍ୟାୟତାଂ ତସ୍ୟୈ ତେ ସ୍ୱାହା ।  
ୟା ତେ ଘର୍ମାନ୍ତରିକ୍ଷେ ଶୁଗ୍ୟା ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭ୍ୟାଗ୍ନୀଧ୍ରେ ।  
ସା ତ ଆ ପ୍ୟାୟତାଂ ନିଷ୍ଟ୍ୟାୟତାଂ ତସ୍ୟୈ ତେ ସ୍ୱାହା ।  
ୟା ତେ ଘର୍ମ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ଶୁଗ୍ୟା ଜଗତ୍ୟାଃ ସଦସ୍ୟା ।  
ସା ତ ଆ ପ୍ୟାୟତାଂ ନିଷ୍ଟ୍ୟାୟତାଂ ତସ୍ୟୈ ତେ ସ୍ୱାହା ॥୧॥ ୧୮

କ୍ଷତ୍ରସ୍ୟ ତ୍ୱା ପରସ୍ତାୟ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତନ୍ତୁଂ ପାହି ।  
ବିଶସ୍ତ୍ୱା ଧର୍ମଣା ବୟମନ୍ତୁ କ୍ରାମାମ ସୁବିତାୟ ନବ୍ୟସେ ॥୨॥ ୧୯

ଚତୁଃସ୍ରଜ୍ଜିର୍ନାଭିରୂତସ୍ୟ ସପ୍ତଥାଃ ସ ନୋ ବିଶ୍ୱାୟୁଃ ସପ୍ତଥାଃ ସ ନଃ ସର୍ବାୟୁଃ ସପ୍ତଥାଃ ।  
ଅପ ଦ୍ୱେଷୋ ଅପ ହ୍ୱରୋନ୍ୟବ୍ରତସ୍ୟ ସଶ୍ଚିମ ॥୩॥ ୨୦

ଘର୍ମୈତଞ୍ଜେ ପୁରୀଷଂ ତେନ ବର୍ଧସ୍ତ୍ୱ ଚା ଚ ପ୍ୟାୟସ୍ତ୍ୱ ।  
ବର୍ଧିଷୀମହି ଚ ବୟମା ଚ ପ୍ୟାସିଷୀମହି ॥୪॥ ୨୧

ଅଚିକ୍ରଦଦୃଷା ହରିର୍ମହାନ୍ନିତ୍ରୋ ନ ଦର୍ଶତଃ ।  
ସଃ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣ ଦିଦୁ୍ୟତଦୁଦଧିର୍ନିଧିଃ ॥୫॥ ୨୨

ସୁମିତ୍ରିୟା ନ ଆପ ଓଷଧୟଃ ସନ୍ତ ଦୁର୍ମିତ୍ରିୟାସ୍ତସ୍ତ୍ୱୈ ସନ୍ତ ।  
ୟୋଃସ୍ତ୍ୱାନ୍ୟେଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ୱିଷ୍ଣୁଃ ॥୬॥ ୨୩

ଉଦ୍ୟୟଂ ତମସସ୍ତ୍ୱରି ସ୍ୱଃ ପଶ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରମ୍ ।  
ଦେବଂ ଦେବତ୍ରା ସୂର୍ଯ୍ୟମଗନ୍ତୁ ଜ୍ୟୋତିରୁତ୍ତମମ୍ ।  
ଏଧୋଃସ୍ୟୋଧିଷୀମହି ସମିଦସି ତେଜୋଃସି ତେଜୋ ମୟି ଧେହି ॥୭॥ (୫) ୨୪

ୟାବତୀ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଯାବଜ ସପ୍ତ ସିନ୍ଧବୋ ବିତସ୍ଥିରେ ।  
ତବନ୍ତମିନ୍ଦ୍ର ତେ ଗ୍ରହମୂର୍ଜା ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟକ୍ଷିତଂ ମୟି ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟକ୍ଷିତମ୍ ॥୧॥ ୨୫

ମୟି ତ୍ୟଦିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୃହନ୍ନୟି ଦକ୍ଷୋ ମୟି କ୍ରତୁଃ ।

ଘର୍ମସ୍ତ୍ରୀଶୁଗ୍ନି ରାଜତି ବିରାଜା ଜ୍ୟୋତିଷା ସହ ବ୍ରହ୍ମଣା ତେଜସା ସହ ॥

ପୟସୋ ରେତ ଆତ୍ମତଂ ତସ୍ୟ ଦୋହମଣୀମଦ୍ୟୁଃରାମୁଠରାଃ ସମାମ୍ ॥୨॥ (୭) ୨୭

ତ୍ୱିଷଃ ସଂବୃକ୍ କ୍ରତ୍ୱେ ଦକ୍ଷସ୍ୟ ତେ ସୁଷୁମ୍ନଶସ୍ୟ ତେ ସୁଷୁମ୍ନଶାଗ୍ନିଦୁତଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରପୀତସ୍ୟ ପ୍ରଜାପତିଭକ୍ଷିତସ୍ୟ ମଧୁମତ ଉପହୂତ ଉପହୂତସ୍ୟ ଭକ୍ଷୟାମି ॥୧॥ (୭) ୨୭ (୨୦୫୭)

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ଷବ୍ ॥୨॥ ସମୁଦ୍ରାୟ ତ୍ୱାଷ୍ଟ ॥୩॥ ସ୍ୱାହା ପୁଷ୍ଟେ ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଅଭୀମମେକା ॥୧॥

ୟା ତେ ସପ୍ତ ॥୨॥ ଯବତୀ ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ତ୍ୱିଷଃସଂବୃଶେକା ॥୧॥

ସପ୍ତାନୁବାକେଷୁ ସପ୍ତବିଂଶତିଃ ॥୨୭॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଅଷ୍ଟତ୍ରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୮ ॥



ଏକୋନୋମିକ୍ସର ଅଧ୍ୟୟନ

Not For Commercial Use

## || ଅଧୈକୋନଚତ୍ୱାରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||



ସ୍ୱାହା ପ୍ରାଣେଭ୍ୟଃ ସାଧିପତିକେଭ୍ୟଃ ପୃଥିବ୍ୟୈ ସ୍ୱାହାଗୁନ୍ଧେ ସ୍ୱାହାହୃଦିକ୍ଷାୟ ସ୍ୱାହା  
ବାୟୁବେ ସ୍ୱାହା ଦିବେ ସ୍ୱାହା ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ସ୍ୱାହା ।

ଦିଗ୍ଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ଚନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ନକ୍ଷତ୍ରେଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହାଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସ୍ୱାହା ବରୁଣାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ନାଭ୍ୟୈ ସ୍ୱାହା ପୂତାୟ ସ୍ୱାହା ||୧|| (୧) ୧

ବାଚେ ସ୍ୱାହା ପ୍ରାଣାୟ ସ୍ୱାହା ପ୍ରାଣାୟ ସ୍ୱାହା ।  
ଚକ୍ଷୁଷେ ସ୍ୱାହା ଚକ୍ଷୁଷେ ସ୍ୱାହା ଶ୍ରୋତ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ଶ୍ରୋତ୍ରାୟ ସ୍ୱାହା ||୧|| ୨

ମନସଃ କାମମାକୃତିଂ ବାଚଃ ସତ୍ୟମଶୀୟ ।  
ପଶୁନାଃ ରୂପମନୁସ୍ୟ ରସୋ ଯଶଃ ଶ୍ରୀଃ ଶ୍ରୟତାଂ ମୟି ସ୍ୱାହା ||୨|| (୨) ୩ (୨୦୫୯)

ପ୍ରଜାପତିଃ ସଂତ୍ରିୟମାଣଃ ସମ୍ରାଟ୍ ସଂତୃତୋ ବୈଶ୍ୱଦେବଃ ସଃ ସନ୍ନୋ ଘର୍ମଃ ପ୍ରବୃକ୍ତସ୍ତେଜ  
ଭଦ୍ୟତ ଆଶ୍ୱିନଃ ପୟସ୍ୟାନୀୟମାନେ ପୁଷା ବିଷ୍ୟନ୍ମାନେ ମାରୁତଃ କୃଥନ୍ ।  
ମୈତ୍ରଃ ଶରସି ସଂତାୟମାନେ ବାୟୁବ୍ୟୋ ହିୟମାଣ ଆଗ୍ନେୟୋ ହୃୟମାନୋ ବାଗ୍ଘୃତଃ ||୧|| (୩) ୪

ସବିତା ପ୍ରଥମେହନ୍ନଗ୍ନିର୍ଦ୍ୱିତୀୟେ ବାୟୁସ୍ତୃତୀୟ ଆଦିତ୍ୟଶ୍ଚତୁର୍ଥେ  
ଚନ୍ଦ୍ରମାଃ ପଞ୍ଚମ ଋତୁଃ ଷଷ୍ଠେ ମରୁତଃ ସପ୍ତମେ ବୃହସ୍ପତିରଷ୍ଟମେ ।  
ମିତ୍ରୋ ନବମେ ବରୁଣୋ ଦଶମ ଇନ୍ଦ୍ର ଏକାଦଶେ ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଦ୍ୱାଦଶେ ||୧|| (୪) ୫

ଉଗ୍ରଶ୍ଚ ଭୀମଶ୍ଚ ଧ୍ୱାନ୍ତଶ୍ଚ ଧୁନିଶ୍ଚ ।  
ସାସହ୍ନାଃ ଶ୍ୱାଭିୟୁଗ୍ନା ଚ ବିକ୍ଷିପଃ ସ୍ୱାହା ||୧|| (୫) ୬

ଅଗ୍ନିଃ ହୃଦୟେନାଶନିଃ ହୃଦୟାଗ୍ରେଣ ପଶୁପତିଂ କୃମ୍ନହୃଦୟେନ ଭବଂ ଯଜ୍ଞା ।  
ଶର୍ବଂ ମତସ୍ମାଭ୍ୟାମୀଶାନଂ ମନୁ୍ୟନା ମହାଦେବମନ୍ତ୍ରଃପର୍ଗବ୍ୟେନୋଗ୍ରଂ  
ଦେବଂ ବନିଷ୍ଟୁନା ବସିଷ୍ଠହନୁଃ ଶିଙ୍ଗୀନି କୋଶ୍ୟାଭ୍ୟାମ୍ ||୧|| (୬) ୭

ଉର୍ଗୁଁ ଲୋହିତେନ ମିତ୍ରଃ ସୌବ୍ରତ୍ୟେନ ରୁଦ୍ରଂ  
ଦୌର୍ବ୍ରତ୍ୟେନେନ୍ଦ୍ରଂ ପ୍ରକ୍ରୀଲେନ ମରୁତୋ ବଲେନ ସାଧ୍ୟାନ୍ପ୍ରମୁଦା ।  
ଭବସ୍ୟ କଣ୍ଠ୍ୟଃ ରୁଦ୍ରସ୍ୟାନ୍ତଃପାର୍ଶ୍ଵ୍ୟଂ ମହାଦେବସ୍ୟ ଯକୃଚ୍ଛର୍ବସ୍ୟ ବନିଷ୍ଠଃ ପଶୁପତେଃ ପୁରୀତତ୍  
॥୧॥(୭) ୮

ଲୋମଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ଲୋମଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ତୁତେ ସ୍ଵାହା ତୁତେ ସ୍ଵାହା  
ଲୋହିତାୟ ସ୍ଵାହା ଲୋହିତାୟ ସ୍ଵାହା ମେଦସେ ସ୍ଵାହା ମେଦସେ ସ୍ଵାହା ।  
ମାଂସେଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ମାଂସେଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ସ୍ଵାବଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା  
ସ୍ଵାବଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହାସ୍ଥଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହାସ୍ଥଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ମଜ୍ଜଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ମଜ୍ଜଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ।  
ରେତସେ ସ୍ଵାହା ପାୟୁରେ ସ୍ଵାହା ॥୧॥ (୮) ୯

ଆୟାସାୟ ସ୍ଵାହା ପ୍ରାୟାସାୟ ସ୍ଵାହା ସଂୟାସାୟ ସ୍ଵାହା ବିୟାସାୟ ସ୍ଵାହୋଦ୍ୟାସାୟ ସ୍ଵାହା ।  
ଶୁରେ ସ୍ଵାହା ଶୋଚତେ ସ୍ଵାହା ଶୋକାୟ ସ୍ଵାହା ॥୧॥ ୧୦

ତପସେ ସ୍ଵାହା ତପ୍ୟମାନାୟ ସ୍ଵାହା ତପ୍ତାୟ ସ୍ଵାହା ।  
ନିଷ୍ଠୈସ୍ୟ ସ୍ଵାହା ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତୈସ୍ୟ ସ୍ଵାହା ଭେଷଜାୟ ସ୍ଵାହା ॥୨॥ ୧୧

ୟମାୟ ସ୍ଵାହାନ୍ତକାୟ ସ୍ଵାହା ମୃତ୍ୟୁବେ ସ୍ଵାହା ।  
ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାୟୈ ସ୍ଵାହା ବିଶ୍ଵେଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାଂ ସ୍ଵାହା ॥୩॥ (୯) ୧୨ (୧୦୨୮)

ସ୍ଵାହାପ୍ରାଣେଭ୍ୟ ଏକା ॥୧॥ ବାଚେ ଦ୍ଵେ ॥୨॥ ପ୍ରଜାପତିଃସମ୍ବିୟମାଣ ଏକା ॥୧॥  
ସବିତା ପ୍ରଥମ ଏକା ॥୧॥ ଉଗ୍ରଶ୍ଵେତା ॥୧॥ ଅଗ୍ନିଂହୃଦୟେନୈକା ॥୧॥  
ଉର୍ଗୁଁଲୋହିତେନୈକା ॥୧॥ ଲୋମଭ୍ୟଃ ସ୍ଵାହା ଚେତ୍ୟେକା ॥୧॥ ଆୟାସାୟ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥  
ନବାନୁବାକେଷୁ ଦ୍ଵାଦଶ ॥୧୨॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଏକୋନଚତ୍ଵାରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୯ ॥



ଚିତ୍ରାଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

Not For Commercial Use

## ॥ ଅଥ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥



ଇଶା ବାସ୍ୟମିଦଂ ସର୍ବଂ ଯଜ୍ଞିଂ ଚ ଜଗତ୍ୟାଂ ଜଗତ୍ ।  
ତେନ ତ୍ୟକ୍ତେନ ଭୁଞ୍ଜୀଥା ମା ଗୃଧଃ କସ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀଜନମ୍ ॥୧॥ ୧

କୁର୍ବନ୍ନେବେହ କର୍ମାଣି ଜିଜୀବିଷେଚ୍ଛତଂ ସମାଃ ।  
ଏବଂ ତ୍ୱୟି ନାନ୍ୟଥେତୋଽସ୍ତ୍ରୁ ନ କର୍ମ ଲିପ୍ୟତେ ନରେ ॥୨॥

ଅସୁର୍ଯ୍ୟା ନାମ ତେ ଲୋକା ଅକ୍ଷେନ ତମସାବୃତାଃ ।  
ତାଂସ୍ତେ ପ୍ରେତ୍ୟାଭିଗଚ୍ଛନ୍ତି ଯେ କେ ଚାତ୍ତୁହନୋ ଜନାଃ ॥୩॥ ୩

ଅନେଜଦେକଂ ମନସୋ ଜବୀୟୋ ନୈନଢେବା ଆପୁବନ୍ପୂର୍ବମର୍ଗତ୍ ।  
ତଜ୍ଞାବତୋଽନ୍ୟାନତ୍ୟେତି ତିଷ୍ଠତ୍ସ୍ମିନ୍ନପୋ ମାତରିଶ୍ୱା ଦଧାତି ॥୪॥ ୪

ତଦେଜତି ତନ୍ନୈଜତି ତଦ୍ଭୂରେ ତଦ୍ୱଚ୍ଛିକେ ।  
ତଦନ୍ତରସ୍ୟ ସର୍ବସ୍ୟ ତଦୁ ସର୍ବସ୍ୟାସ୍ୟ ବାହ୍ୟତଃ ॥୫॥ ୫

ୟସ୍ତୁ ସର୍ବାଣି ଭୂତାନ୍ୟାତ୍ମନ୍ନେବାନୁପଶ୍ୟତି ।  
ସର୍ବଭୂତେଷୁ ଚାତ୍ମାନଂ ତତୋ ନ ବି ଭୁଗୁଢ୍ଵତେ ॥୬॥ ୬

ୟସ୍ମିନ୍ସର୍ବାଣି ଭୂତାନ୍ୟାତ୍ମୈବାଭୂଦ୍ୱିଜାନତଃ ।  
ତତ୍ର କୋ ମୋହଃ କଃ ଶୋକ ଏକତ୍ୱମନୁପଶ୍ୟତଃ ॥୭॥ ୭

ସ ପର୍ଯ୍ୟଗାଚ୍ଛୁକ୍ରମକାୟମବ୍ରଣମସ୍ତ୍ରାବିରଂ ଶୁଦ୍ଧମପାପବିଜମ୍ ।  
କବିର୍ମନୀଷୀ ପରିଭୁଃ ସ୍ୱୟଂଭୂର୍ଯ୍ୟାଥାତଥ୍ୟତୋଽର୍ଥାନୁ୍ୟଦ ଧାଚ୍ଛାଶ୍ୱତୀ ଭ୍ୟଃ ସମାଭ୍ୟଃ ॥୮॥ ୮

ଅନ୍ନଂ ତମଃ ପ୍ର ବିଶନ୍ତି ଯେଃ ବିଦ୍ୟାମୁପାସତେ ।  
ତତୋ ଭୂୟ ଇବ ତେ ତମୋ ଯ ଉ ବିଦ୍ୟାୟଃ ରତାଃ ॥୯॥

ଅନ୍ୟଦେବାଦୁର୍ବିଦ୍ୟାୟାନ୍ୟଦାଦୁରବିଦ୍ୟାୟା ।  
ଇତି ଶୁଶ୍ରୁମ ଧୀରାଣାଂ ଯେ ନସ୍ତଦ୍ବିଚରକ୍ଷିରେ ॥୧୦॥ ୧୦

ବିଦ୍ୟାଂ ଚାବିଦ୍ୟାଂ ଚ ଯସ୍ତଦ୍ଦେଦୋଭୟଃ ସହ ।  
ଅବିଦ୍ୟାୟା ମୃତ୍ୟୁଂ ତୀର୍ତ୍ତ୍ୱା ବିଦ୍ୟାୟାମୃତମଶ୍ରୁତେ ॥୧୧॥ ୧୧

ଅନ୍ନଂ ତମଃ ପ୍ରବିଶନ୍ତି ଯେଃ ସଂଭୃତିମୁପାସତେ ।  
ତତୋ ଭୂୟ ଇବ ତେ ତମୋ ଯ ଉ ସଂଭୃତ୍ୟାଃ ରତାଃ ॥୧୨॥ ୧୨

ଅନ୍ୟଦେବାଦୁଃ ସଂଭବାଦନ୍ୟଦାଦୁରସଂଭବାତ୍ ।  
ଇତି ଶୁଶ୍ରୁମ ଧୀରାଣାଂ ଯେ ନସ୍ତଦ୍ବିଚରକ୍ଷିରେ ॥୧୩॥ ୧୩

ସଂଭୃତିଂ ଚ ବିନାଶଂ ଚ ଯସ୍ତଦ୍ଦେଦୋଭୟଃ ସହ ।  
ବିନାଶେନ ମୃତ୍ୟୁଂ ତୀର୍ତ୍ତ୍ୱା ସଂଭୃତ୍ୟାମୃତମଶ୍ରୁତେ ॥୧୪॥ ୧୪

ହିରଣ୍ମୟେନ ପାତ୍ରେଣ ସତ୍ୟସ୍ୟାପିହିତଂ ମୁଖମ୍ ।  
ତତ୍ତ୍ୱଂ ପୁଷ୍ପନୃପାବୃଣୁ ସତ୍ୟଧର୍ମାୟ ଦୃଷ୍ଟୟେ ॥୧୫॥ ୧୫

ପୁଷ୍ପନ୍ନେକ ରଂଷେ ଯମ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟ ବ୍ୟୁତ୍ତ ରଶୀଋସମୃତ୍ତ  
ତେଜୋ ଯତ୍ତେ ରୂପଂ କଲ୍ୟାଣତମଂ ତତ୍ତେ ପଶ୍ୟାମି ।  
ଯୋଃ ସାବସୌ ପୁରୁଷଃ ସୋଃ ହମସ୍ମି ॥୧୬॥ ୧୬

ବାୟୁରନିଲମମୃତମଧେଦଂ ଭସ୍ମାନ୍ତଃ ଶରୀରମ୍ ।  
ଓମ୍ନା କ୍ରତୋ ସ୍ମର କୃତଃ ସ୍ମର କ୍ରତୋ ସ୍ମର କୃତଃ ସ୍ମର ॥୧୭॥ ୧୭



ଅଗ୍ନେ ନୟ ସୁପଥା ରାୟେ ଅସ୍ମାନ୍ନିଶ୍ୱାନି ଦେବ ବୟନାନି ବିଦ୍ୱାନ୍ ।  
ୟଂଯୋଧ୍ୟସ୍ତୁରାଶମେନୋ ଭୂୟିଷ୍ୟାଂ ତେ ନମ ଉକ୍ତିଂ ବିଧେମ ॥୧୮॥ (୧) ୧୮ (୨୦୮୭)

ଇଶାବାସ୍ୟାମିତ୍ୟେକାନୁବାକେ ଅଷ୍ଟାଦଶ ॥୧୮॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଚତ୍ୱାରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୪୦ ॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତା ସମାପ୍ତା ॥

